PATERICUL -ce cuprinde in sine cuvinte folositoare ale sfintilor batrani.

INCEPUTUL SLOVEI A

PENTRU AVVA ANTONIE

1. Sfantul avva Antonie, sezand odata in pustie, a venit in lenevie si in multa intunecare de ganduri si zicea catre Dumnezeu : Doamne, voi sa ma mantuiesc si nu ma lasa gandurile. Ce voi face in scarba mea ? Cum ma voi mantui ?
Si, sculandu-se putin, a iesit afara si a vazut odata pe cineva ca pe sine sezand si impletind o funie, apoi sculandu-se de la lucru si rugandu-se, si iarasi sezandsi impletind funia; apoi iarasi sculandu-se la rugaciune. Acesta era ingerul Domnului, trimis spre indreptarea si intarirea lui Antonie.
Si a auzit pe inger zicand : asa fa si te mantuieste. Iar el auzind aceasta, a luat multa bucurie si indrazneala si facand asa se mantuia.

2. Zisu-ne-a noua Sfantul Antonie in invatatura sa, spre folosul nostru : un an am savarsit, rugandu-ma lui Dumnezeu sa-mi descopere locul dreptilor si al pacatosilor.
Iar intr-o noapte m-a strigat oarecare glas de sus, zicandu-mi : Antonie, scoala si vino !
Si stiind eu pe cine mi se cade sa ascult, am iesit si uitandu-ma, am vazut pe cineva ca pe un urias, lung, negru, urat si infricosat stand si ajungand pana la nori, avand mainile intinse in vazduh, sub care era un iezer ca o mare. Si am vazut suflete zburand ca niste pasari zburand si cate treceau de la mainile lungului aceluia, se mantuiau si trecand de acolo, mergeau cealalta cale fara de grija; iar cate erau lovite de mainile lui, se opreau si cadeau in iezerul cel de foc. Si pentru cei ce zburau, scrasnea cu dintii sai, iar pentru cei ce cadeau jos, se bucura.
Si a fost glas catre mine, zicandu-mi : intelege ceea ce vezi ! Acestia, pe care-i vezi ca zboara in sus, sunt sufletele dreptilor care nu s-au supus lungului aceluia si merg in Rai. Iar cel lung ce sta, este vrajmasul, care apucandu-i pe cei vinovati, ii opreste si nu-i lasa sa treaca, surpandu-i in iad, caci au urmat voii lui si au fost stapaniti de tinerea de minte de rau.

3. Zis-a avva Antonie : parintii cei de demult, cand mergeau in pustie, intai se vindecau pe sine si facandu-se doctori alesi, vindecau si pe altii. Iar noi iesind din lume, mai inainte de a ne vindeca pe noi singuri, indata incepem a vindeca pe altii si intorcandu-se boala asupra noastra, se fac noua cele de pe urma mai amare decat cele dintai si auzim de la Domnul zicand : Doctore, vindeca-te mai intai pe tine (1).

---
(1) Luca IV, 23

4. Acest avva Antonie, cautand la adancul judecatilor lui Dumnezeu, a cerut, zicand : Doamne, cum unii traind putin, mor, iar altii prea imbatranesc ? Si pentru ce unii sunt saraci, iar altii bogati ? Si cum cei nedrepti se imbogatesc, iar cei drepti sunt saraci ?
Si a venit lui glas zicand : Antonie, ia aminte de tine, ca acestea sunt judecati ale lui Dumnezeu si nu-ti este tie de folos a le sti.

5. A intrebat cineva pe avva Antonie, zicand : ce, pazind eu, voi placea lui Dumnezeu ?
Si raspunzand batranul, a zis lui : cele ce-ti poruncesc tie, pazeste-le ! Oriunde vei merge, pe Dumnezeu sa-l ai inaintea ta intotdeauna. Si orice vei face, sa ai marturia din Sfintele Scripturi si ori in ce loc vei sedea, sa nu te misti degraba.
Acestea trei pazeste-le si te vei mantui.

6. Zis-a avva Antonie catre avva Pimen : aceasta este lucrarea cea mare a omului, ca greseala sa sa o puna asupra sa inaintea lui Dumnezeu si sa astepte ispita pana la rasuflarea cea mai de pe urma.

7. Acelasi a zis : nimeni neispitit nu va putea sa intre in Imparatia Cerurilor.
Ca, ridica, zice, ispitele si nimeni nu este care sa se mantuiasca.

8. Intrebat-a avva Pamvo pe avva Antonie : ce voi face ?
Zis-a lui batranul : sa nu fii nadajduindu-te spre dreptatea ta, nici sa te caiesti pentru lucrul trecut; si stapaneste-ti limba si pantecele.

9. Zis-a avva Antonie : am vazut toate cursele vrajmasului intinse pe pamant si suspinand am zis ; oare cine poate sa le treaca pe acestea ? Si am auzit glas zicandu-mi : smerenia.

10. Zis-a iarasi : sunt unii care si-au topit trupurile lor cu nevointa si pentru ca nu au avut ei dreapta socoteala, departe de Dumnezeu s-au facut.

11. Zis-a iarasi : de la aproapele este viata si moartea.
Ca de vom dobandi pe fratele, pe Dumnezeu dobandim; iar de vom sminti pe fratele, lui Hristos gresim.

12. Zis-a iarasi : precum pestii zabovind la uscat, mor, asa si calugarii, zabovind afara din chilie, sau petrecand cu mirenii, se slabanogesc catra taria linistei. Deci, trebuie, precum pestele la mare, asa si noi la chilie sa ne grabim; ca nu cumva zabovind afara, sa uitam pazirea cea din launtru.

13. Zis-a iarasi : cel ce sade in pustie si se linisteste, de trei razboaie este slobod : de auzire, de graire si de vedere; si numai catre acestea are a lupta, catre al desfranarii, sau al trandavirii.

14. Oarecari frati s-au dus la avva Antonie, ca sa-i vesteasca lui nalucirile care le vedeau si sa se invete de la dansul, de sunt adevarate, sau de la draci.
Si aveau ei un magar si a murit pe cale.
Deci, dupa ce au venit la batranul, apucand el mai inainte, le-a zis lor : cum a murit magarul pe cale ? Au zis lui : de unde stii, avvo ? Iar el le-a zis lor : dracii mi-au aratat.
Si ei au zis lui : noi pentru aceasta am venit sa te intrebam, ca vedem naluciri si de multe ori se fac adevarate; nu cumva ne inselam ? Si i-a incredintat pe ei batranul din pilda magarului, ca de la draci sunt.

15. Era cineva, ce vana prin pustie dobitoace salbatice si a vazut pe avva Antonie glumind cu fratii si s-a smintit.
Iar batranul vrand sa-l incredinteze pe el, ca trebuie cate putin sa se pogoare fratilor, i-a zis lui : pune sageata in arcul tau si intinde. Si a facut asa. Si a zis lui : intinde iarasi. Si a intins. Si iarasi i-a zis : intinde.
Si a zis lui vanatorul : de il voi intinde peste masura, se frange arcul.
Zis-a lui batranul : asa si la lucrul lui Dumnezeu, daca peste masura vom intinde cu fratii, degrab se rup. Deci trebuie cateodata si cate putin a ne pogora fratilor.
Acestea auzind vanatorul, s-a umilit. Si mult folosindu-se de la batranul, s-a dus.
Si fratii intarindu-se, au mers la locul lor.

16. A auzit avva Antonie despre un calugar mai tanar, care a facut pe cale un semn ca acesta, adica vazand el pe oarecari batrani calatorind si slabind pe cale, a poruncit unor asini salbatici de au venit si au purtat pe batrani pana cand au ajuns la Antonie. Deci batranii au vestit acestea lui avva Antonie. Si a zis lor : mi se pare ca acest calugar este o corabie plina de bunatati, dar nu stiu de va ajunge la liman. Si dupa oarecare vreme avva Antonie incepe deodata sa planga si sa-si smulga perii si sa se tanguiasca. Ii zic lui ucenicii : de ce plangi, avvo ? Iar batranul a zis : mare stalp al Bisericii a cazut acum. Si zicea despre calugarul cel mai tanar. Ci mergeti, zicea el, pana la dansul si vedeti ceea ce s-a facut. Deci s-au dus ucenicii si l-au aflat pe calugar sezand pe rogojina si plangand pacatul pe care il facuse. Iar el vazand pe ucenicii batranului, le-a zis : ziceti batranului ca sa roage pe Dumnezeu sa-mi dea numai zece zile si nadajduiesc ca voi da raspuns, adica ma voi pocai. Si dupa cinci zile a murit.

17. Un calugar a fost laudat de frati, catre avva Antonie. Iar el, cand a mers la dansul, l-a ispitit de sufera necinste, si, aflandu-l ca nu sufera, i-a zis lui : esti asemenea unui oras, care dinainte este impodobit, iar dinapoi se jefuieste de talhari.

18. Un frate a zis lui avva Antonie : Roaga-te pentru mine ! Zis-a lui batranul : nici eu nu te miluiesc, ,nici Dumnezeu, daca tu insuti nu te vei sili si nu te vei ruga lui Dumnezeu.

19. Au mers odata niste batrani la avva Antonie si era avva Iosif cu dansii. Si vrand batranul (Antonie) sa-i cerceteze pe ei, a pus inainte un cuvant din Scriptura si a inceput de la cei mai mici a intreba care este cuvantul acesta si fiecare zicea dupa puterea sa. Iar batranul zicea fiecaruia : inca n-ai aflat. Mai pe urma de toti a zis catre avva Iosif : tu cum zici ca este cuvantul acesta ? Raspuns-a : Nu stiu. Deci a zis avva Antonie : cu adevarat a aflat calea, caci a zis nu stiu.

20. Oarecari frati s-au dus de la Schit (1) la avva Antonie si intrand intr-o corabie sa mearga la el, au aflat pe un batran care si el voia sa mearga acolo, dar nu-l cunosteau fratii. Si sezand acela in corabie, graiau cuvinte de ale parintilor si din Scripturi si iarasi pentru lucrul mainilor lor. Iar batranul tacea. Si venind ei la vad, s-a aflat ca si batranul merge la avva Antonie. Si dupa ce au venit la avva, le-a zis lor (Antonie) : buna tovarasie ati avut pe batranul acesta. A zis si batranului : buni frati ai aflat cu tine, avvo. Zis-a batranul : buni sunt, cu adevarat, dar ograda (curtea) lor n-are usa si cel ce voieste,

intra in grajd si dezleaga asinul. Iar acestea zicea, insemnand, ca cele ce vin la gura, acelea graiesc.

---

(1) Aici, prin cuvantul Schit trebuie sa se inteleaga pustia schitica sau ascetica din Egipt, iar nu vreo manastire.

21. S-au dus oarecari frati la avva Antonie si i-au zis lui : spune-ne noua cuvant, cum sa ne mantuim ? Zis-a lor batranul : ati auzit Scriptura ? Bine va este voua. Iar ei au zis : voim sa auzim si de la tine, parinte. Si a zis lor batranul : zice Evanghelia : de te va lovi cineva peste fata cea dreapta a obrazului, intoarce-i lui si pe cealalta. Zis-au lui : nu putem face aceasta. Zis-a lor batranul : de nu puteti intoarce si pe cealalta, macar pe aceea una s-o suferiti. Zis-au lui : nici aceasta nu putem. Zis-a batranul : daca nici aceasta nu puteti, nu dati in locul aceluia ce ati luat. Si au zis ei : nici aceasta nu putem. Deci, zis-a batranul, ucenicului sau : fa-le putina fiertura caci sunt neputinciosi. Daca aceasta nu puteti si aceea nu voiti, ce sa va fac voua ? De rugaciuni este trebuinta.

22. Un frate, dupa ce s-a lepadat de lume si a impartit averile sale saracilor, tinand putine pentru sine, a mers la avva Antonie. Si de aceasta instiintandu-se batranul, a zis lui : de voiesti sa te faci calugar, mergi in satul acela si cumpara carne, si pune-o imprejurul trupului tau gol si asa vino aici. Si facand fratele asa, cainii si pasarile ii rupeau trupul lui. Si venind el la batarnul, il intreba, de a facut cum l-a sfatuit. Iar acela, aratandu-i trupul lui rupt, sfantul Antonie i-a zis : cei ce se leapada de lume si voiesc sa aiba bani, asa fiind luptati de draci, se rup.

23. Unui frate odata i s-a intamplat ispita in chinovia lui avva Ilie si gonit fiind de acolo, s-a dus in munte la avva Antonie si ramanand fratele la dansul, l-a trimis la chinovie, de unde venise. Iar cei din chinovie vazandu-l, iarasi l-au gonit. Iar el s-a intors la avva Antonie, zicand : n-au voit sa ma primeasca, parinte. Deci l-a trimis batranul inapoi, zicand : o corabie s-a spart in mijlocul noianului si a prapadit povara si cu osteneala a scapat la uscat. Iar voi cele scapate la uscat voiti sa le inecati. Iar ei auzind ca avva Antonie l-a trimis, indata l-a primit.

24. A zis avva Antonie : socotesc ca trupul are miscare fireasca amestecata cu el, dar nu lucreaza de nu va voi sufletul, ci numai insemneaza in trup nepatimasa miscare. Este inca si alta miscare ce sta intru a hrani si a ingrasa trupul cu mancari si cu bauturi, din care fierbinteala sangelui zadaraste trupul spre lucrare. Pentru aceasta si zice Apostolul : **nu va imbatati cu vin intru care este curvia.** (1) Si iarasi Domnul in Evanghelie, poruncindu-le ucenicilor, zicea : **luati aminte sa nu se ingreuieze inimile voastre cu satiul mancarii si cu betia.** (2) Este inca si alta miscare la cei ce se nevoiesc, care se face din vrajmasia si zavistia dracilor. Pentru aceasta trebuie a sti, ca trei sunt miscarile trupesti : una fireasca, alta din neluarea aminte a hranei si a treia de la draci.

---

(1) Efeseni V, 18(2) Luca XXII, 34

25. A zis iarasi, ca Dumnezeu nu sloboade razboaiele peste neamul acesta ca peste cel vechi, caci stie ca sunt slabi si nu pot suferi.

26. Lui avva Antonie i s-a descoperit in pustie, ca in cetate este oarecine asemenea lui,

doctor cu stiinta, care din prisosinta lui da celor ce au trebuinta si in toate zilele canta " Sfinte Dumnezeule " cu ingerii.

27. A zis iarasi : va veni vremea ca oamenii sa inebuneasca si cand vor vedea pe cineva ca nu inebuneste, se vor scula asupra lui, zicandu-i ca el este nebun, pentru ca nu este asemenea lor.

28. Oarecari frati au venit la avva Antonie si au pus inaintea lui un cuvant din cartea preotiei. Deci a iesit batranul in pustie si a mers avva Ammona pe urmele lui in ascuns, stiind obiceiul lui si dupa ce s-a departat batranul, stand la rugaciune a strigat cu glas mare : Dumnezeule, trimite pe Moise ca sa ma invete cuvantul acesta ! Si a venit glas vorbind cu dansul. Deci a zis avva Ammona : glasul care vorbea, l-am auzit, dar puterea cuvantului n-am inteles-o.

29. Trei parinti aveau obiceiul, in tot anul, de mergeau la fericitul Antonie. Si cei doi il intrebau pentru gandurile sale si pentru mantuirea sufletului, iar al treilea totdeauna tacea, neintrebandu-l nimic. Iar dupa multa vreme i-a zis avva Antonie lui : iata, atata vreme ai de cand vii aici si nimic nu ma intrebi ! Si raspunzand fratele, i-a zis : destul imi este numai sa te vad, parinte.

30. Se spune, ca unul dintre batrani s-a rugat lui Dumnezeu sa vada pe parinti si i-a vazut pe ei fara avva Antonie. Deci a zis celui ce ii arata lui : unde este avva Antonie ? Iar el a zis lui : in locul unde este Dumnezeu, acolo este el.

31. Un frate a fost napastuit in chinovie pentru desfranare si sculandu-se a mers catre avva Antonie. Si au venit fratii de la chinovie ca sa-l caute pe el si sa-l ia si au inceput sa-l mustre, ca asa a facut. Iar el se indrepta, ca nimic de acest fel nu a facut. Iar dupa intamplare, s-a aflat acolo avva Pafnutie, cel ce se numea Kefala si a spus o pilda ca aceasta : am vazut pe marginea raului un om bagat in noroi pana la genunchi si venind unii sa-i dea mana, l-au cufundat pe el pana la grumazi. Si a zis lor avva Antonie pentru avva Pafnutie : iata om aevarat, care poate sa vindece si sa mantuiasca suflete. Deci umilindu-se ei de cuvintele batranului, au pus metanie fratelui.

32. Ziceau unii pentru avva Antonie, ca era purtator de duh, dar nu voia sa graiasca pentru oameni. Ci cele ce se faceau in lume si cele ce aveau sa vina, le vestea.

33. Odata avva Antonie a primit scrisori de la imparatul Constantin ca sa mearga la Constantinopol si socotea ce sa faca. Deci a zis catre avva Pavel, ucenicul lui : oare, trebuie sa merg ? Si a zis ucenicul lui : de vei merge, Antonie te vei chema; iar de nu vei merge, avva Antonie.

34. Zis-a avva Antonie : eu nu ma mai tem de Dumnezeu, ci il iubesc pe El. Ca dragostea scoate afara frica.

35. Acelasi a zis : totdeauna sa ai inaintea ochilor frica de Dumnezeu : sa-ti aduci aminte de cel ce omoara si face viu (1). Sa urati lumea si cele ce sunt intr-insa, sa urati toata

odihna trupeasca, sa va lepadati de viata aceasta, ca sa vietuiti lui Dumnezeu. Aduceti-va aminte, ce ati fagaduit lui Dumnezeu. Ca cere aceasta de la voi in ziua judecatii : sa flamanziti, sa insetati, sa umblati in haine sarace, sa privegheati, sa va tanguiti, sa plangeti, sa suspinati cu inima voastra, sa va incercati de sunteti vrednici de Dumnezeu, sa defaimati trupul, ca sa va mantuiti sufletele voastre.

(1) Impar. II, 6

36. A mers oarecand avva Antonie la avva Amun in muntele Nitriei si dupa ce au vorbit unul cu altul, a zis catre el avva Amun : fiindca prin rugaciunile tale s-au inmultit fratii si voiesc unii dintr-insii sa zideasca chilii departe, ca sa se linisteasca, cat poruncesti sa fie de departe chiliile ce se zidesc de cele de aici ? Iar el a zis : sa gustam la ceasul al noualea si sa iesim sa mergem prin pustie si sa socotim locul. Iar dupa ce s-au dus prin pustie, pana a venit sa apuna soarele, a zis catre el (Amun) avva Antonie : sa facem rugaciune si sa punem aici cruce, ca aici sa zideasca cei ce vor sa cladeasca chilii. Csi cei de acolo cand vor veni la acestia, dupa ce vor gusta mica lor bucatica de paine la ceasul al noualea, asa sa vie si cei ce se duc de aici, acelasi lucru facand, sa ramana fara de tulburare, cand merg unii la altii. Si este departarea douasprezece semne.

37. Zis-a avva Antonie : cel ce bate bucata de fier, intai socoteste cu mintea ce va sa faca : secere, cutit sau topor ? Asa si noio trebuie sa socotim, care fapta buna uneltim, ca sa nu ne ostenim in desert.

38. Zis-a iarasi : supunerea cu infranare supune fiara.

39. Zis-a iarasi : stiu calugari, care dupa multe osteneli, au cazut, si intru iesire din minti au venit, pentru ca s-au nadajduit in lucrul lor si amagindu-se nu au inteles poruca celui ce a zis : **intreaba pe tatal tau** si iti va vesti tie (1).

(1) II Lege, 32, 7.

40. Zis-a iarasi : de este cu putinta, cati pasi face calugarul, sau cate picaturi bea in chilia sa, trebuie cu indrazneala sa le vesteasca batranilor, ca nu cumva sa greseasca intru dansele.

PENTRU AVVA ARSENIE

1. Avva Arsenie, fiind inca in palatele imparatesti, s-a rugat lui Dumnezeu, zicand : Doamne, indrepteaza-ma, ca sa stiu cum ma voi mantui ? Si i-a venit glas zicandu-i : Arsenie, fugi de oameni si te vei mantui.

2. Acesta, dupa ce s-a dus la viata calugareasca, iarasi s-a rugat, zicand acelasi cuvant. Si a auzit glas zicandu-i : Arsenie, fugi, taci, linisteste-te, ca acestea sunt radacinile nepacatuirii !

3. Odata au venit dracii la avva Arsenie in chilie, necajindu-l. Si venind cei ce slujeau lui si stand din afara de chilie, l-au auzit strigand catre Dumnezeu si zicand : Dumnezeule,

nu ma parasi ! Nimic bun n-am facut inaintea Ta, dar da-mi dupa bunatatea Ta sa pun inceput.

4. Se zicea pentru dansul, ca precum nimeni din palat nu purta mai bune haine decat dansul cat era in palat, asa nici in viata calugareasca nimeni nu purta mai proaste decat dansul.

5. A zis un oarecare, fericitului Arsenie : cum noi din atat invatatura si intelepciune, nimic nu avem, iar acesti tarani si egipteni au dobandit atatea fapte bune ? Zis-a avva Arsenie lui : noi din invatatura lumii nimic nu avem, iar acesti tarani si egipteni, din ostenelile lor au dobandit fapte bune.

6. Intreband avva Arsenie oarecand pe un batran egiptean pentru gandurile sale, altul vazandu-l pe el, a zis : avvo Arsenie, cum atata invatatura latineasca si elineasca avand, intrebi pe acest taran pentru gandurile tale ? Iar el a zis catre dansul : invatatura latineasca o am eu cu adevarat, dar alfabetul acestui taran inca nu l-am invatat.

7. A venit odata fericitul Teofil arhiepiscopul cu un boier oarecare la avva Arsenie si l-a rugat pe acest batran sa auda de la el vreun cuvant. iar batranul, tacand putintel, a raspuns catre dansul : dar daca voi spune un cuvant, il veti pazi ? Iar ei au fagaduit ca-l vor pazi. Si le-a zis lor batranul : oriunde veti auzi ca este Arsenie, sa nu va apropiati.

8. Altadata, vrand iarasi arhiepiscopul sa mearga la avva Arsenie, a trimis intai sa stie de-i va deschide usa. Iar batranul i-a trimis acest raspuns, zicand : de vei veni, iti voi dewschide si de iti voi deschide tie, tutror voi deschide si atunci nu voi mai sedea aici. Acestea auzind arhiepiscopul, a zis : daca ma duc ca sa-l gonesc pe el, atunci nu ma voi mai duce.

9. Un frate a rugat pe avva Arsenie ca sa auda cuvant de la el. Si i-a zis lui batranul : pe cat iti este cu putinta, nevoieste-te, ca lucrarea ta cea dinlauntru sa fie dupa Dumnezeu si sa biruiasca patimile cele dinafara.

10. Zis-a iarasi : de vom cauta pe Dumnezeu, Se va arata noua si de-L vom tine pe El, va ramane cu noi.

11. Zis-a oarecine catre avva Arsenie : ma supara gandurile, zicandu-mi : nu poti sa postesti, nici sa lucrezi, deci macar cerceteaza pe cei bolnavi, caci si acest lucru este dragoste. Iar batranul, stiind samanaturile dracilor, i-a zis lui : mergi, mananca, bea, dormi si nu lucra, numai de la chilie nu te departa. Caci cuviosul stia ca rabdarea in chilie aduce pe calugar la randuiala lui.

12. Zicea avva Arsenie : calugarul strain in tara straina sa nu se amestece intru nimic si atunci va avea odihna.

13. Zis-a avva Marcu catre avva Arsenie : pentru ce fugi de noi ? Zis-a lui batranul : Dumnezeu stie, ca va iubesc pe voi, dar nu pot sa fiu si cu oamenii si cu Dumnezeu. Cele

de sus, mii si milioane, au numai o voie, iar oamenii au multe voi. Deci nu pot sa las pe Dumnezeu si sa vin intru petrecere cu oamenii.

14. Spunea avva Daniil pentru avva Arsenie, ca toata noaptea petrecea priveghind si cand voia sa doarma dimineata pentru nevoia firii, zicea somnului : vino, rob rau; si atipea putin, sezand si indata se scula.

15. Zis-a avva Arsenie, ca de ajuns este calugarului sa doarma un ceas, de este nevoitor.

16. Spuneau batarnii, ca s-au dat oarecand la Schit putine smochine uscate si ca unele ce erau de nimc, nu i-au trimis lui avva Arsenie, ca sa nu se para ca il ocarasc. Iar batranul auzind, n-a venit la biserica, zicand : m-ati despartit pe mine, nedandu-mi binecuvantarea pe care a trimis-o Dumnezeu fratilor si de care nu am fost vrednic sa ma impartasesc. Si au auzit toti si s-au folosit de smerenia batranului. Si mergand preotul, i-a dus lui smochinele, si l-au adus pe el la biserica cu bucurie.

17. Spunea avva Daniil : atatia ani a petrecut cu noi si numai o masura de grau ii faceam lui pe an si cand mergeam la el mancam din acel grau.

18. Spunea iarasi cineva pentru avva Arsenie, ca numai odata intr-un an schimba apa in care muia stalparile finicilor (curmalilor) si nu mai adaoga la cea veche. Ca impletea fasii si le cosea pana la ceasul al saselea. Si l-au rugat batranii, zicand : de ce nu schimbi apa stalparilor, ca miroase greu ? si le-a zis lor : in locul mirodeniilor si aromatelor si mirurilor, de care m-am indulcit in lume, tebuie sa iau acest miros.

19. Se zicea iarasi, ca dupa ce auzea ca s-au copt tot felul de poame si se treceau, atunci singur zicea : aduceti-mi. Si gusta numai odata putin din toate si multumea lui Dumnezeu.

20. S-a bolnavit odata avva Arsenie la schit si intru atata saracie ajunsese, incat trebuindu-i o camasuta de in si neavand cu ce s-o cumpere, a luat de la unul milostenie si a zis : multumescu-Ti Tie, Doamne, ca m-ai invrednicit sa iau milostenie pentru numele Tau.

21. Se spunea pentru dansul, ca era chilia lui departe de treizeci si doua de mile si nu iesea degraba dintr-ansa, caci altii isi faceau slujba. Si cand s-a pustiit schitul, a iesit plangand si zicand : a pierdut lumea Roma si calugarii schitul.

22. Intrebat-a avva Marcu pe avva Arsenie, zicand : bine este a nu avea cineva in chilia sa mangaiere ? Ca am vazut pe un frate care avea putine verdeturi si le smulgea pe ele. Si a zis avva Arsenie : bine este, dar dupa asezarea omului. Ca de nu va avea putere intr-acest chip de petrecere, iarasi le sadeste pe ele.

23. Povestit-a avva Daniil, ucenicul lui avva Arsenie, zicand : m-am aflat odata aproape de avva Alexandru si l-a apucat pe el o durere si din pricina acelei dureri s-a intins cu fata in sus. S-a intamplat atunci sa vina fericitul Arsenie, ca sa vorbeasca cu el si l-a vazut

intins. Deci, dupa ce i-a vorbit, i-a zis lui : ce mirean era acela pe care l-am vazut ? Si a zis lui avva Alexandru : unde l-ai vazut ? Si a zis : cand ma pogoram din munte, am cautat aici spre pestera si am vazut pe unul intins cu fata in sus. Si i-a facut lui metanie, zicand : iarta-ma, eu am fost; caci ma apucase o durere. Si i-a zis lui batranul : tu dar ai fost ? Bine ! Eu am socotit, ca este vreun mirean si pentru aceasta am intrebat.

24. Altadata avva Arsenie a zis catre avva Alexandru : dupa ce vei despica smicelele tale, vino sa gusti cu mine iar de vor veni strainii, mananca cu ei. Dar avva Alexandru lucra incet si moale si sosind ceasul, inca mai avea smicele si voind sa pazeasca cuvantul batranului, a statut sa sfarseasca smicelele. Deci, vazand avva Arsenie ca a zabovit, a luat gustarea, socotind ca a avut straini. Iar avva Alexandru, dupa ce a sfarsit tarziu, s-a dus. Si i-a zis lui batranul : ai avut straini ?Iar acela a raspuns : nu ! Si i-a zis lui iarasi : dar cum nu ai venit ? Iar el a zis : pentru ca mi-ai spus, ca dupa ce voi despica smicelele sa vin. De aceea pazind cuvantul tau, n-am venit. Si s-a minunat batranul de luarea aminte a lui cea cu de-amanuntul si i-a zis lui : mai de dimineata sa dezlegi postul, ca si pravila sa ti-o faci si apa ta sa o bei; iar de nu, degraba are sa se bolnaveasca trupul tau.

25. A mers odata avva Arsenie intr-un loc si era acolo trestie si sufland vantul facea trestia sunet. Si a intrebat batranul pe frati, ce este sunetul acesta ? Iar fratii i-au spus ca este sunetul trestiei. Zis-a batranul catre dansii : cu adevarat, de va sedea cineva in liniste si va auzi glas de pasare, nu are inima aceeasi liniste; cu atat mai mult voi, avand sunetul trestiilor acestora.

26. Spunea avva Daniil, ca oarecari frati vrand sa mearga la Tebaida pentru torturi de in, au zis : cu aceasta pricina, adica din intamplare, sa vedem si pe avva Arsenie. Si a intrat avva Alexandru si a zis batranului : niste frati venind de la Alexandria, voiesc sa te vada. Zis-a batranul : instiinteaza-te de la dansii, pentru care pricina au venit. Si instiintandu-se ca merg la Tebaida pentru torturi de in, a vestit batranului. Si el a zis : cu adevarat nu vor vedea fata lui Arsenie, caci nu au venit pentru mine, ci pentru treaba lor. Odihneste-i pe ei si-i sloboade cu pace, zicandu-le ca batranul nu poate sa-i intampine.

27. Un frate s-a dus la chilia lui avva Arsenie la schit si s-a uitat pe fereastra si a vazut pe batranul peste tot ca un foc, caci era vrednic acel frate de a vedea lucruri minunate. Si cum a batut, a iesit batranul ai vazand pe fratele ca si spaimantat, i-a zis lui : este multa vreme de cand bati ? Nu cumva ai vazut ceva ? Si i-a raspuns lui fratele : nu ! Si dupa ce-a vorbit cu el, i-a dat drumul.

28. Sezand odata avva Arsenie la Canop, a venit de la Roma o fecioara de bun neam, bogata foarte si tematoare de Dumnezeu, ca sa-l vada pe el. Si l-a rugat pe el, ca sa-l induplece pe batranul, sa o primeasca pe ea. Si venind, l-a rugat, zicand : cutare fecioara de bun neam a venit de la Roma si voieste sa te vada. Iar batranul n-a primit sa se intalneasca cu dansa. Deci, dupa ce i s-a vestit ei de acestea, a poruncit sa i se gateasca dobitoacele, zicand : cred lui Dumnezeu, ca-l voi vedea pe el, caci nu om am venit sa vad, caci sunt si in cetatea noastra multi oameni; ci prooroc am venit sa vad. Si dupa ce a ajuns la chilia batranului, din iconomia lui Dumnezeu, a gasit pe batran afara din chilie, zabovindu-se cu oarecare lucrare. Si vazandu-l a cazut la picioarele lui. Iar el a ridicat-o

cu manie si a luat seama la dansa zicand : daca fata mea vrei s-o vezi, iat-o, vezi-o ! Iar ea de rusine n-a cautat la fata lui. Si i-a zis batranul : n-ai auzit de lucrurile mele ? Acestea sunt de nevoie sa le vezi. Cum ai indraznit sa faci atata cale pe mare ? Nu stii ca esti femeie si nu ti se cade sa iesi niciodata nicaieri ? Sau ca sa mergi la Roma si sa zici catre celelalte femei ca ai vazut pe Arsenie si sa se faca marea drum de femei, care sa vina la mine ?Iar ea a zis : de va voi Domnul, nu voi lasa pe niciuna sa vina aici. Ci roaga-te pentru mine si ma pomeneste totdeauna ! Iar el raspunzand a zis : ma rog lui Dumnezeu, ca sa se stearga pomenirea ta din inima mea. Si acestea auzind, a iesit tulburata. Si daca a venit in cetate, de mahnire a cazut in friguri si s-a vestit fericitului Teofil arhiepiscopul pentru dansa ca este bolnava. Si venind la dansa, o ruga sa-i spuna ce are. Iar ea a zis catre dansul : o, da n-as mai fi venit aici ! ca am zis batranului : pomeneste-ma pe mine. Si el a zis : ma rog lui Dumnezeu, ca sa se stearga pomenirea ta din inima mea. Si iata, eu mor de mahnire ! Si i-a zis ei arhiepiscopul : au nu stii ca esti femeie si prin femei vrajmasul aduce in lupta pe sfinti ? Pentru aceasta a zis batranul asa. Ca pentru sufletul tau se roaga totdeauna. Si asa s-a mangaiat sufletul ei si s-a dus cu bucurie la ale sale.

29. Povestit-a avva Daniil pentru avva Arsenie, ca a venit odata un magistru (invatator de legi), aducandu-i o diata (testament) a unui boier, rudenie a lui, care ii lasa foarte multa mostemire. Si luand-o pe ea, vroia sa o rupa si a cazut magistrul la picioarele lui, zicand : rogu-te, nu o rupe, ca mi se ia capul. Si i-a zis avva Arsenie lui : eu mai inainte de acela am murit, iar el acum a murit. Si a trimis-o inapoi, nimic primind.

30. Se spunea iarasi pentru el,ca in seara sambetelor, pe cand se lumina spre duminica, lasa soarele inapoia lui si intindea mainile la cer, rugandu-se, pana iarasi stralucea soarele in fata lui si asa sedea.

31. Se zicea pentru avva Arsenie si pentru avva Teodor al Fermei, ca mai mult decat toate, urau slava oamenilor. Pentru aceasta Arsenie nu intampina lesne pe cineva, iar avva Teodor intampina cu adevarat, dar ca o sabie ii era.

32. Sezand odata avva Arsenie in partile cele de jos si suparandu-se acolo, a socotit sa lase chilia, si neluand nimic dintr-ansa, asa s-a dus catre ucenicii sai faraniti Alexandru si Zoil. Si a facut asa. Si lui Zoil i-a zis : vino cu mine pana la rau si imi cauta o corabie care sa mearga la Alexandria si asa intorcandu-te si tu, plutind cu corabia la fratele tau ! Iar Zoil tulburandu-se pentru cuvantul acesta, a tacut. Si asa s-au despartit unii de altii. Deci s-a pogorat batranul spre partile Alexandriei si s-a bolnavit de boala mare. Iar insotitorii lui au zis intre dansii : nu cumva vreunul din noi a scarbit pe batranul si pentru aceasta s-a despartit de noi ? Si n-au aflat intre dansii nimic, nici ca nu l-au ascultat pe dansul candva. Iar dupa ce s-a insanatosit batranul a zis : sa ma duc la parintii mei. Si asa venind cu corabia inapoi, a mers la piatra unde erau slujitorii lui. Si fiind el aproape de rau, venind o copila etiopiana, s-a atins de cojocul lui. Iar batranul a certat-o pe ea. Dar copila i-a zis lui : de esti calugar, du-te la munte ! Iar batranul umilindu-se de cuvantul acesta, zicea intru sine : Arsenie, de esti calugar, du-te la munte ! Si intre acestea au venit la dansul Alexandru si Zoil si cazand ei la picioarele lui, s-a aruncat si batranul jos si au plans catestrei. Si a zis batranul : nu ati auzit ca m-am imbolnavit ? Si i-au zis lui : am auzit. Si zicea batranul : si pentru ce nu ati venit sa ma vedeti ? Si i-a zis lui avva

Alexandru : pentru ca despartirea ta de noi nu a fost placuta si multi nu s-au folosit, zicand ca de nu ar fi calcat cuvantul batranului nu s-ar fi despartit de dansii. Zis-a batranul lor : iarasi dar vor zice oamenii **ca nu a aflat porumbita odihna picioarelor sale si s-a intors la Noe in corabie** (1). Si asa s-au mangaiat ei si a petrecut cu dansii pana la sfarsitul sau.

(1) Facerea VIII, 9

33. Zis-a avva Daniil : ne-a povestit noua avva Arsenie ca pentru el, desi poate chiar el era. Ca sezand un batran in chilia sa i-a venit un glas zicand : vino si iti voi arata lucrurile oamenilor. Si sculandu-se, a iesit si l-a dus pe el intr-ul loc si i-a aratat un arap taind lemne si facand o sarcina mare si acela se ispitea sa o ridice, dar nu putea. Si in loc de a mai lua dintr-ansa, el mergand mai taia lemne si adaoga peste sarcina. Si aceasta o facea vreme indelungata si mergand putin mi inainte, iarasi i-au aratat lui un om stand langa un lac si scotand apa dintr-ansul si turnand-o intr-un jgheab gaurit, din care curgea iarasi in lac. Si i-a zis lui iarasi : vino sa-ti arat alta : si a vazut o biserica si doi oameni calari pe cai tinand o prajina de-a curmezisul, unul impotriva altuia. Si voiau sa intre prin usa si nu puteau, pentru ca era prajina de-a curmezisul si nu s-a smerit nici unul pe sine inapoia celuilalt, ca sa intoarca prajina de-a dreptul si pentru aceasta au ramas afara de usa. Si batranul a zis : acestia sunt oamenii care poarta cu mandrie cumpana, ca si cum ar fi a dreptatii si nu s-au smerit ca sa se indrepteze pe sine si sa calatoreasca pe calea cea smerita a lui Hristos. Pentru aceasta si raman afara de Imparatia lui Dumnezeu. Iar cel ce taia lemne, este omul cel intru multe pacate, care in loc de a se pocai, adaoga alte faradelegi, intru pacatele sale. Si cel ce scotea apa, este omul cel care face lucruru bune, dar pentru ca are intru dansele amestecare rea, cu aceasta a prapadit si lucrurile cele bune ale sale. Deci tot omul trebuie sa fie treaz la lucrurile sale, ca sa nu se osteneasca in desert.

34. Tot acesta a povestit, ca odata au venit niste parinti de la Alexandria, ca sa vada pe avva Arsenie. Si unul dintre dansii era unchi al lui Timotei celui de demult, care a fost arhiepiscop al Alexandriei si se numea neagonisitor, adica sarac. Si avea tovaras pe unul din copiii fratelui sau. Iar batranul se afla atunci bolnav si nu a voit sa-i intalneasca pe ei, ca sa nu mai vina si altii sa-l supere. Si era atunci la piatra Troiei si ei s-au intors mahniti. Dupa aceea s-a intamplat de s-a facut navalire a barbarilor si venind el, a petrecut prin partile cele de jos. Si auzind aceia, iarasi au venit sa-l vada pe el si cu bucurie i-a primit pe dansii. Si i-a zis lui batranul : voi ati gustat paine si ati baut apa; iar eu, fiule, cu adevarat nici paine, nici apa n-am gustat, nici am sezut jos, chinuindu-ma pe mine pana cand m-am instiintat ca ati ajuns la locul vostru, caci pentru mine si voi v-ati suparat, dar iertati-ma, fratilor. Si mangaindu-se ei, s-au dus.

35. Acesta zicea, ca l-a chemat intr-o zi avva Arsenie si i-a zis : odihneste pe parintele tau, ca dupa ce va merge catre Domnul, sa se roage pentru tine si iti va fi tie bine.

36. Se spunea pentru avva Arsenie, ca bolnavindu-se odata la schit, s-a dus preotul si l-a adus la biserica si l-a pus pe asternut cu o perna mica la capul lui. Si iata un batran venind sa-l cerceteze pe el si vazandu-l pe asternut si perna sub capul lui s-a smintit zicand : acesta este avva Arsenie ? Si pe acestea este culcat ? Si luandu-l pe el preotul indeosebi,

i-a zis lui : ce lucru ai avut la satul tau, iar el a zis : pastor am fost. Cum dar - a zis el - petreceai viata ta ? Iar el a zis : cu multa osteneala petreceam. Si i-a zis lui iarasi : dar acum cum petreci la chilie ? Iar el a zis : mai mult ma odihnesc. Si atunci i-a zis lui : vezi pe avva Arsenie acesta ? Cand a fost in lume era tata al imparatilor si mii de slugi cu brauri de aur incinsi si toti cu bratari si cu haine de matase imbracati stateau inaintea lui si asternuturi scumpe erau sub dansul. Iar tu, apstor fiind, nu ai avut in lume odihna pe care o ai acum si acesta n-are aici desfatarea pe care a avut-o in lume. Iata, dar, tu te odihnesti, iar acesta se trudeste. Iar el auzind acestea, s-a umilit si a pus metanie zicand : iarta-ma, avvo, ca am gresit caci intr-adevar, aceasta este calea cea adevarata, ca acesta a venit la smerenie, iar eu la odihna. Si folosindu-se batranul, s-a dus.

37. A venit un parinte catre avva Arsenie si batand in usa, i-a deschis batranul, socotind ca este slujitorul sau. Si dupa ce l-a vazut pe el ca este altul, a cazut cu fata in jos. Iar acela i-a zis lui : scoala, avvo, ca sa ma inchin tie. Si i-a zis batranul lui : nu ma scol, de nu te vei duce. Si mult rugandu-se, nu s-a sculat pana ce s-a dus.

38) Se spunea pentru un frate care a venit la schit, ca sa vada pe avva Arsenie, ca venind la Biserica, se ruga clericilor, ca sa se intalneasca cu avva Arsenie. Deci i-au zis lui: odihneste-te putintel, frate, si-l vei vedea. Iar el a zis: nu gust nimic de nu ma voi intalni cu el. Au trimis dar un frate ca sa-i duca, ca era departe chilia lui. Si batand in usa, au intrat amandoi si inchinandu-se batranului, au sezut tacand. Deci a zis fratele cel de la schit: eu ma duc, rugati-va pentru mine ! Iar fratele cel strain neafland indrazneala catre batranul, a zis fratelui: vin si eu cu tine. Si au iesit impreuna. L-a rugat insa fratele cel strain zicand: ia-ma si la avva Moise cel din talhari. Si venind ei la acela, i-a primit cu bucurie si gazduindu-i, i-a slobozit. Si i-a zis fratele cel ce-i ducea: iata, te-am dus la cel strain si la egiptean; care dintr-amandoi ti-a placut ? Iar el raspunzand, a zis: mie, astadata, egipteanul mi-a placut. Si auzind unul din parinti acestea, s-a rugat lui Dumnezeu, zicand : Doamne, arata-mi lucrul acesta, ca unul fuge pentru numele Tau, iar altul imbratisaza pentru numele Tau. Si iata i s-au aratat doua corabii mari pe rau si a vazut pe avva Arsenie si pe Duhul lui Dumnezeu plutind cu liniste intr-una; iar avva Moise si ingerii lui Dumnezeu plutind in alta, si il hraneau pe el cu faguri de miere.

39) Zicea avva Daniii, ca vrand sa moara avva Arsenie le-a poruncit, zichnd: sa nu va ingrijiti sa faceti dragoste (adica milostenie) pentru mine. Ca eu de mi-am facut mie dragoste, aceasta am s-o gasesc.

40) Cand vrea sa moara avva Arsenie, s-au tulburat ucenicii lui. Si le-a zis lor: inca nu a venit ceasul; iar cand va veni ceasul, va voi spune voua. Dar am sa ma judec cu voi la divanul lui Hristos, de veti da trupul meu cuiva. Iar ei au zis: si ce vom face, ca nu stim sa-l ingropam? Si le-a zis lor batranul: nu stiti sa legati o funie de piciorul meu si sa ma trageti la munte? Si acesta era cuvantul batranului, adica obisnuia batranul a zice: Arsenie, pentru ce ai iesit (din lume) ? Ca am gresit, de multe ori m-am cait; iar ca am tacut, niciodata. Iar and era aproape de a muri, l-au vazut pe el fratii plangand si i-au zis lui: intr-adevar si tu te temi, parinte? Si a zis ror : intr-adevar, frica cea de acum, ce este cu mine in ceasul acesta, cu mine este de cand m-am facut calugar. Si asa a murit.

41) Se mai spunea, ca in toata vremea vietii sale cand sedea la lucrul mainilor lui, avea o carpa in san pentru a-si sterge lacrimile care picau din ochii sai si auzind avva Pimen, ca a adormit, lacrimand, a zis: fericit esti, avvo Arsenie, ca te-ai plans pe tine in lumea aceasta. Ca acela ce nu se plange pe sine aici, acolo se va plange vesnic. Deci, ori aici de voie, ori acolo de munci, este cu neputinta a nu plange.

42) Povestit-a avva Daniii pentru dansul, ca niciodata nu voia sa graiasca vreo intrebare din Scriptura, macar ca putea sa graiasca, de ar fi voit. Inca nici scrisoare degrabia nu scria. Si cand venea la biserica cateodata, sedea dinapoia stalpului, ca nimeni sa nu vada fata lui, nici el sa caute la altul. Si era chipul lui ingeresc ca al lui Iacov. Era cu totul alb, incuviintat la trup, dar uscativ. Si avea barba lunga, ajungand pana la pantece iar perii ochilor cazusera de plans. Si era lung, dar se garbovise de batranete. Si a murit in varsta de nouazeci si cinci ani. A petrecut in palaturile fericitului intru pomenire, imparatului Teodosie cel mare, ani patruzeci, facandu-se parinte al fiilor lui, Arcadie si Onorie. Si acolo a facut ani patruzeci, iar zece ani a facut la Troin al Babilonului celui de sus, in preajma Memfisului si trei ani in Canopul Alexandriei si ceilalti doi i-a petrecut iarasi in Troin si acolo a adormit, savarsindu-si calatoria cu pace si cu frica lui Dumnezeu. Caci era barbat bun si plin de Duh Sfant si de credinta. Si mi-a iasat mie haina lui cea de piele si vesmantul cel alb de par si incaltamintele cele de coaja de finic. Si eu nevrednicul - zice avva Daniii - le-am purtat pe ele ca sa ma binecuvintez.

43) Povestit-a iarasi avva Daniil pentru avva Arsenie, ca odata el a chemat pe parintii mei, adica pe avva Alexandru si pe Zoil si smerindu-se pe sine, a zis: fiindca dracii se lupta cu mine si nu stiu de ma fura in somn, deci in noaptea aceasta osteniti-va cu mine si paziti-ma, daca dormitez la priveghere. Si au sezut unul de-a dreapta lui si altul de-a stanga, de cu seara, pastrand tacere. Si spuneau parintii mei - zice avva Daniii - ca noi am adormit si nu ne-am sculat si nu l-am simtit pe el, daca dormiteaza. Si catre dimineata - Dumnezeu stie, de la sine a facut ca sa socotim ca a dormit, sau cu adevarat firea somnului a venit - a suflat trei suflaturi si indata s-a sculat, zicand: am dormit cu adevarat? lar noi am raspuns: nu stim!

44) Au venit odata oarecari batrani la avva Arsenie si Mult l-au rugat ca sa se intalneasca cu dansul. Iar el le-a deschis lor. Si l-au rugat pe el sa le spuna lor cuvant pentru cei ce se linistesc si cu nimeni nu se intalnesc. Si le-a zis lor batranul: cand fecioara este in casa tatalui sau, multi vor sa se logodeasca cu dansa. Iar dupa ce va lua barbat, nu place tuturora; unii o defaima, iar altii o lauda si n-are cinste asa multa ca intai cand era ascunsa ! Asa si cele ale sufletului: dupa ce se vor vadi, nu pot sa incredinteze pe toti.

PENTRU AVVA AGATHON

1) Zis-a avva Petru, acela al lui avva Lot, ca era odata la chilia lui avva Agathon si a venit catre acesta un frate, zicand: voiesc sa locuiesc cu fratii; deci spune-mi, cum voi locui cu ei ? Zis-a lui batranul: ca in ziua dintai, cand intri la dansii, asa sa pazesti strainatatea ta in toate zilele vietii tale, ca sa nu ai indrazneala cu dansii. Zis-a avva Macarie lui: si ce

face indrazneala ? Zis-a lui batranul: asemenea este indrazneala cu arsita cea mare, care cand se face, toti fug de la fata ei, rodul pomilor il strica. Zis-a avva Macarie lui : asa de cumplita este indrazneala ? Si a zis avva Agathon: nu este alta patima mai cumplita decat indrazneala; caci ea este maica si nascatoare a tuturor patimilor. Si lucratorul trebuie sa se pazeasca de indrazneala, macar singur de va fi in chilie. Caci stiu eu ca un frate locuind multa vreme in chilie si avand un patisor, a zis ca s-a mutat din chilie, necunoscand patisorul acesta. Unul ca acesta este lucrator si luptator.

2) Zis-a avva Agathon: calugarul trebuie sa nu lase constiinta sa-l invinuiasca in nici un lucru.

3) Zis-a iarasi: fara de pazirea dumnezeiestilor porunci, nu sporeste omul in nici o fapta buna.

4) Zis-a iarasi: niciodata nu m-am culcat sa dorm avand (ceva) asupra cuiva, nici am lasat pe cineva sa se culce, sa doarma avand (ceva) asupra mea (1). Aceasta, pe cat am putut.

---

(1) Mat. V, 23 si Marcu XI, 25.

5) Se spunea pentru avva Agathon, ca s-au dus oarecari la dansul, auzind ca are dreapta si mare socoteala. Si vrand sa-l cerce de a sa manie, i-au zis lui : tu esti Agathon ? Am auzit pentru tine ca esti curvar si mandru. Iar el a zis : ei bine, asa este. Si i-au zis lui : tu esti Agathon barfitorul si clevetitorul? Iar el a zis: eu sunt. Au zis iarasi : Tu esti Agathon ereticul? lar el a raspuns: nu sunt eretic. Si l-au rugat pe el, zicand: spune-ne noua, pentru ce atatea cate ti-am zis tie le-ai primit, iar cuvantul acesta nu l-ai suferit? Zis-a lor: cele dintai asupra mea le scriu, caci este spre folosul sufletului meu. Iar cuvantul acesta eretic este despartire de Dumnezeu si nu voiesc sa ma despart de Dumnezeu. Iar aceia auzind, s-au minunat de dreapta lui socoteala si s-au dus zidit, adica folositi.

6) Povestesc unii pentru avva Agathon, ca a facut vreme multa zidind o chilie impreuna cu ucenicii lui si dupa ce au sfarsit ei chilia, au venit apoi sa sada in ea. Si a vazut batranul in saptamana dintai lucrul ce nu-i folosea si a zis ucenicilor sai : sculali-va, sa mergem de aici. Iar ei s-au tulburat, zicand : daca avea socoteala de a ne muta, pentru ce am facut atata osteneala zidind chilia ? Si smintindu-se oamenii asupra noastra, iarasi or sa zica : iata, iarasi s-au mutat nestatornicii. Si vazandu-i pe ei imputinati cu sufletul, le-a zis lor: desi se vor sminti vreunii, insa iarasi se vor zidi altii, zicand : fericiti sunt unii ca acestia, ca pentru Dumnezeu s-au mutat si toate le-au defaimat. Insa cel ce voieste sa vina, sa vina, caci eu ma mut. Si s-au aruncat ei pe sine la pamant, rugandu-se pana cand vor fi iertati sa calatoreasca impreuna cu dansul.

7) Se zicea, iarasi pentru dansul, ca de multe ori s-a mutat, avand numai la brau cutitasul cu care spinteca smicelele.

8) A fost intrebat avva Agathon : ce este mai mare : osteneala cea trupeasca, sau pazirea celor dinauntru? Iar batranul a zis : omul este asemenea unui pom; deci, osteneala cea trupeasca este frunza, iar pazirea celor dinauntru este roada. Si fiindca, dupa ceea ce este

scris : *tot pomul care nu face roada buna, se taie si in foc se arunca (1),* aratat este ca pentru roada este toata osardia noastra, adica pentru pazirea mintii. Dar este trebuinta si de acoperemantul si podoaba cea de frunze, care sunt ostenelile cele trupesti.

---

(1) Mat. VII, 19.

9) L-au intrebat pe el iarasi fratii, zicand: care fapta buna, parinte, intre petreceri, are mai multa osteneala ? Zis-a lor: iertati-ma, eu socotesc ca nu este alta osteneala, ca rugaciunea catre Dumnezeu. Caci totdeauna cand voieste omul sa se roage, voieste vrajmasul sa-i taie pe el caci el stie ca nu se impiedica de altceva, fara numai de rugaciunea cea catre Dumnezeu. Si toata petrecerea pe care o va face omul, rabdand intru dansa, dobandeste odihna. ziar rugaciunea pana la rasuflarea cea de pe urma, are trebuinta de nevointa.

10) Si era avva Agathon intelept cu mintea si fara de preget cu trupul si se indestula cu toate si cu lucrul mainilor si cu hrana si cu imbracamintea.

11) Acesta mergea pe drum cu ucenicii lui si unul dintr-insii gasind un pahairut de lemn verde pe drum, a zis batranului: parinte, porunceste sa-l iau. Iar batranul s-a uitat la el minunandu-se si i-a zis: tu l-ai pus acolo ? Si a raspuns fratele: nu ! Si a zis batranul: cum dar vrei sa iei ceea ce nu ai pus?

12) Un frate a venit la avva Agathon, zicand: lasa-ma sa locuiesc cu tine. Si mergand pe drum a gasit putin sapun si l-a adus la el. Si a zis batranul: unde ai gasit sapunul ? Zis-a fratele: pe drum l-am gasit, cand umblam si l-am luat. Zis-a lui batranul: daca ai venit sa locuiesti cu mine, cum ai luat ceea ce n-ai pus ? Si l-a trimis sa-l duca de unde l-a luat.

13) Un frate a intrebat pe batranul, zicand: m-a ajuns o porunca si unde este porunca, este razboi. Deci voiesc sa merg pentru porunca, dar ma tem de razboi. Si a zis lui batranul: de ar fi fost Agathon, facea porunca si biruia razboiul.

14) Facandu-se odata sobor la schit pentru o pricina si punandu-se la randuiala, mai pe urma a venit si acest Agathon si a zis parintilor: nu ati pus pricina la buna randuiala. Iar ei i-au zis lui: dar tu cine esti de graiesti asa? lar el a raspuns : fiu al omului. Caci este scris: de graiti adica, dreptate dupa adevar, judecati cele nedrepte, fiii oamenilor. (1)

---

(1) Psalm 57, 1.

15) Se spunea pentru avva Agathon, ca trei ani s-a ostenit, tinand piatra in gura sa, pana cand s-a deprins sa taca.

16) Se spunea iarasi pentru el si pentru avva Amun, ca atunci cand vedea vreun vas, o data spunea pretul si ceea ce li se da, luau tacand cu liniste. Si iarasi, cand vroiau sa cumpere ceva, ceea ce li se spunea, dau in tacere si luau vasul, negraind nimic.

17) Acelasi avva Agathon a zis : niciodata n-am dat dragoste, adica milostenie; ci milostenia mea era a da si a lua, socotind ca folosul fratelui meu este lucru al rodirii.

18) Acelasi parinte cand vedea vreun lucru si voia gandul lui sa-i judece, isi zicea luisi : " Agathoane, sa nu faci tu aceasta ! Si asa se linistea gandul lui.

19) Acesta si-a zis ca maniosul macar de va scula vreun mort, nu este primit la Dumnezeu.

20) Avea odata avva Agathon doi ucenici, care petreceau viata sihastreasca deosebi. Deci, intr-una din zile a intrebat pe unul: cum petreci in chilia ta ? Iar el a zis : postesc pana seara si mananc doi pesmeti. Si i-a zis lui : buna este randuiala mancarii, neavand osteneala prea mare. Zis-a si celuilalt: tu cum petreci ? lar el a zis : doua zile postesc si doi pesmeti mananc. Si i-a zis lui batranul : te ostenesti foarte mult, suferind doua razboaie. Ca de mananca cineva in fiecare zi si nu se satura, se osteneste. Dar este altul care voieste sa posteasca cate doua zile si sa se sature. Iar tu indoit postind, nu te saturi.

21) Un frate a intrebat pe avva Agathon pentru pacatul curviei si i-a raspuns aceluia: mergi, arunca neputinta ta inaintea lui Dumnezeu si vei avea odihna.

22) S-a bolnavit odata avva Agathon si un oarecare din batrani. Si zacand ei in chilie, citea un frate la cartea Facerii si a venit la capul unde zice Iacob : *Iosif nu este, Simeon nu este ; si pe Veniamin il veti lua ? Si imi veti pogori batranetile cu mahniciune la iad ! (1)* Si raspunzand batranul, a zis : nu-ti ajung ceilalti zece, avvo Iacove ? Zis-a avva Agathon: inceteaza, batranule ! Dacii Dumnezeu este Cel ce indrepteaza, cine este cel ce osandeste ? (2)

---

(1) Facere 47, 36 si 37.

(2) Rom. VIII, 33 si 34.

23) Zis-a avva Agathon : de-mi va fi cineva foarte iubit si voi cunoaste ca ma duce in vreo greseala, il inlatur de la mine.

24) Zis-a iarasi: omul trebuie sa ia aminte in tot ceasul la judecata lui Dumnezeu.

2S) Oarecari frati vorbind pentru dragoste, avva Iosif a zis : au noi stim ce este dragostea ? Si spunea pentru avva Agathon ca avea un cutitas si a venit la el un frate si l-a laudat si nu l-a lasat sa iasa pana ce nu a luat cutitasul.

26) Zicea avva Agathon : de mi-ar fi fost cu putintia sa gasesc un bubos sa-i dau trupul meu si sa iau pe al lui, bucurie as fi avut, caci aceasta este dragostea cea desavarsita.

27) Se spunea iarasi pentru dansul, ca venind o data in cetate sa-si vanda vasele, adica lucrul mainilor sale, a gasi pe un om strain, lepadat pe ulita si bolnav, neavand cine sa-l caute. Si a ramas batranul cu dansul luand o casa cu chirie si din lucrul mainilor sale platea chiria, iar ce-i mai ramanea cheltuia la trebuinta bolnavului. Si a petrecut patru luni, pana cand s-a vindecat bolnavul. Si asa batranul s-a dus la chilia sa cu pace.

28) Spunea avva Daniil, ca mai inainte de a veni avva Arsenie la parintii mei, au ramas si ei cu avva Agathon. Si iubea avva Agathon pe avva Alexandru, ca era nevoitor si bland. Si s-a intamplat ca toti ucenicii lui sa-si spele hainele in rau, iar avva Alexandru spala incet. Ceilalti frati au zis batranului : fratele Alexandru nu face nimic. Si vrand sa-i odihneasca, i-a zis lui: frate Alexandre, spala-le bine caci sint inuri. Iar el daca a auzit, s-a mahnit. Si dupa aceasta l-a mangaiat pe el batranul, zicand: au doara, nu stiam, ca bine faci? Ci acestea ti le-am spus inaintea lor, ca sa odihnesc cugetul lor cu ascultarea ta, frate.

29) Se povesteste pentru avva Agathon, ca se silea sa faca toate poruncile si cand trecea in coraabie, el intai apuca lopata si cand mergeau la dansul fratii, indata dupa rugaciune, mana lui punea masa, caci era plin de dragostea lui Dumnezeu. Iar cand a vrut sa se savarseasca, a ramas trei zile avand ochii deschisi si nemiscati. Si l-au miscat fratii zicand : avvo Agathoane, unde esti ? Si le-a raspuns lor : inaintea judecatii stau. I-au zis lui: si tu te temi, parinte ? Le-a zis lor: cu adevarat m-am silit dupa puterea mea, ca sa pazesc poruncile lui Dumnezeu; dar om sunt si de unde stiu de au placut lucrurile mele lui Dumnezeu ! Si i-au zis lui: dar nu nadajduiesti, ca lucrul tau este dupa Dumnezeu ? Zis-a batranul: nu nadajduiesc, de nu voi intampina pe Dumnezeu, caci alta este judecata lui Dumnezeu, si alta a oamenilor. Iar cand au vrut sa-l mai intrebe alt cuvant, le-a zis lor : faceti bine si nu mai graiti acum cu mine, caci n-am vreme. Si indata s-a savarsit cu bucurie. Ca-l vedeau tragandu-se, in ce fel heretiseste cineva pe prietenii si iubitii sai. Avea inca pazire mare in toate si zicea, ca fara de pazire mare nu paseste omul la nici o fapta buna.

30) A intrat odata avva Agathon in cetate sa-si vanda putinele vase si a gasit pe un lepros lepadat in cale. I-a zis lui leprosul: unde te duci, si i-a raspuns avva Agathon : in cetate, sa vand niste vase. Zis-a lui leprosul: fa milostenie, de ma ia acolo ! Si luandu-l pe spatele sale, l-a dus in cetate. I-a zis lui acesta : unde vei vinde vasele tale, acolo sa ma pui. Si a facut batranul asa. Si dupa ce vindea un vas, zicea bubosul : cu cat l-ai vandut? Si-i raspundea : intr-atata. Si-i zicea iarasi : cumpara-mi o placinta. Si-i cumpara. Si iar vindea alt vas. Si ii zicea leprosul iarasi : dar acesta cu cat ? Si-i raspunse batranul : intr-atata. Si-i zicea: cumpara-mi acest lucru. Si-i cumpara. Deci dupa ce a vandut toate vasele si vroia sa se duca, i-a zis bubosul: te duci ? Si i-a raspuns lui: da ! Si i-a zis din nou : fa iarasi milostenie, de ma du unde m-ai gasit ! Si luandu-l pe spatele lui, l-a dus la locul lui. Si i-a zis lui : binecuvantat esti Agathone, de Domnul in cer si pe pamant. Si ridicand ochii sai, pe nimeni n-a vazut. Ca a fost ingerul Domnului care a venit sa-l ispiteasca.

PENTRU AVVA AMMONA

1) Un frate a intrebat pe avva Ammona, zicand: spune-mi un cuvant, ca sa ma mantuiesc ! Si i-a raspuns batranul : mergi si-ti fa gandul tau, precum fac facatorii de rele, care sunt in temnita. Ca aceia intreaba pururea pe oameni : unde este stapanitorul si cand va veni. Si din acea asteptare plang. Asa si calugarul; trebuie sa ia aminte totdeauna si sa-si mustre sufletul sau zicand : vai mie ! Cum am sa stau inainte la judecata lui Hristos ? Si cum am sa-i dau Lui raspuns ? Daca asa vei cugeta totdeauna, poti sa te mantuiesti.

2) Spuneau unii pentru avva Amona, ca si vasilisc (sarpe veninos) a omorat. Caci ducandu-se in pustie ca sa scoata apa din fantana si vazand un vasilisc, s-a pus cu fata in jos, zicand : Doamne, sau eu am a muri, sau acesta ! Si indata a crapat vasiliscul, cu puterea lui Hristos.

3) Zis-a avva Ammona: patrusprezece ani am facut in schit, rugandu-ma lui Dumnezeu noaptea si ziua, ca sa-mi daruiasca sa biruiesc mania.

4) Povestit-a unul din parinti ca era la chilii un batran ostenitor purtand rogojina si mergand, s-a dus la avva Ammona. Si l-a vazut pe el batranul purtand rogojina si i-a zis lui : aceasta nimic nu te foloseste. Si l-a intrebat pe el batranul, zicand : trei ganduri ma supara : sau sa merg in pustietati, sau sa ma duc in strainatate, unde nimeni nu ma cunoaste, sau sa ma inchid in chilie si cu nimeni sa nu ma intalnesc, mancand dupa doua ore. Zis-a avva Ammona lui: nici una dintr-acestea trei nu-ti este de folos sa faci; ci mai vartos sezi in chilia ta si mananca putin in fiecare zi si ai totdeauna cuvantul vamesului in inima ta. Si asa poti sa te mantuiesti.

5) Unor frati li s-a intamplat o scarba la locul lor si vrand sa-l paraseasca s-au dus la avva Ammona. Si iata, batranul mergea cu corabia pe apa si vazandu-i umbland pe marginea raului, a zis corabierilor : scoateti-ma la uscat ! Si chemand pe frati, le-a zis lor : eu sunt Ammona, la care voiti sa mergeti. Si mangaindu-le inimile lor, i-a facut de s-au intors inapoi de unde iesisera. Ca nu avea pricina vatamare de suflet, ci scarba omeneasca.

6) Venit-a odata avva Ammona sa treaca un rau si a gasit o corabie dregandu-se si a sezut langa dansa. Si iata alta corabie (luntre) a venit si a trecut pe oamenii care erau acolo. Si i-au zis lui : vino si tu avvo si treci la noi. Iar el le-a zis lor : de nu voi trece cu corabia cea de obste, in alta nu ma sui. Si avea o legatura de smicele si sedea impletind funie si iarasi despletind-o, pana ce s-a dres corabia, asa a trecut. Deci i-au facut fratii metanie, zicand : pentru ce ai facut aceasta ? Si le-a zis lor batranul : ca nu totdeauna grabindu-ma gandul, sa umblu. Ci si aceasta este pilda, ca sa umblam in calea lui Dumnezeu, cu oranduiala.

7) A purces odata avva Ammona sa mearga la avva Antonie si a pierdut drumul. Si sezand, a adormit putin. Si sculindu-se din somn, s-a rugat lui Dumnezeu, zicand : ma rog Tie, Doamne Dumnezeul meu, sa nu pierzi zidirea Ta. Si i s-a aratat lui ca o mana de om atirnand din cer, aratandu-i drumul, pana cand a venit si a statut deasupra pesterii lui avva Antonie.

8) Acestui avva Ammona i-a proorocit avva Antonie, zicand : o sa sporesti intru frica lui Dumnezeu. Si scotandu-l afara din chilie, i-a aratat o piatra si i-a zis : ocareste piatra aceasta si o bate. Iar el a facut asa. Si i-a zis avva Antonie: nu cumva a grait piatra? Iar el a zis : nu. Si i-a zis iarasi avva Antonie: asa si tu, o sa ajungi aceasta masura. Ceea ce s-a si facut, caci a sporit avva Ammona atata, incat din multa bunatate nu mai cunostea ce este rautatea. Si asa facandu-se el episcop, au adus la el o fecioara avand in pantece si i-au zis lui: cutare au facut lucrul acesta, da-le for canon, adica pedeapsa pentru pacat ! Iar

el, facand semnul crucii pe pantecele ei, a poruncit sa i se dea sase perechi de cearsafuri, zicand : nu cumva mergand, sa nasca si va muri, sau ea sau pruncul si nu va afla cele de ingropare ? Iar parasii ei i-au zis lui: de ce ai facut aceasta? Da-le canon ! Iar el a zis lor: vedeti, fratilor, ca aproape este de moarte si ce pot eu sa fac? Si a slobozit-o pe ea si n-a indraznit batranul sa osandeasca pe nimeni.

9) Se spunea pentru dansul, ca au venit unii la el sa se judece; iar batranul se facea nebun. Si iata, o femeie zicea catre vecina ei : acest batran este nebun. Si a auzit-o pe ea batranul si chemand-o, ii zice : cate osteneli am facut eu prin pustii, ca sa castig nebunia aceasta si pentru tine sa o prapadesc astazi pe ea ? Nu !

10) A venit odata avva Ammona sa guste ceva intr-un loc si era acolo unul care avea nume rau. Si s-a intamplat de a venit o femeie si a intrat in chilia fratelui celui ce avea nume rau. Deci, afland cei ce locuiau in locul acela s-au tulburat si s-au adunat ca sa-i goneasca pe el din chilie. Si cunoscand ca episcopul Ammona este in locul acela, venind l-au rugat sa mearga impreuna cu dansii. Si intelegand fratele, luand femeia, a ascuns-o intr-un chiup mare. Si pana sa vina norodul, a vazut avva Ammona ceea ce se facuse si pentru Dumnezeu a acoperit lucrul. Si intrand, a sezut deasupra chiupului si a poruncit sa se caute toata chilia. Deci, dupa ce au cautat si nu au aflat pe femeie, a zis avva Ammona: ce este aceasta ? Dumnezeu sa va ierte ! Si rugandu-se, a facut pe toti sa se duca si apucand de mana pe frate, i-a zis: ia aminte de tine, frate ! Si aceasta zicand, s-a dus.

11) A fost intrebat avva Ammona: care este calea cea stramta si ingusta? Si raspunzand, a zis : calea stramta si ingusta aceasta este, sa-si sileasca cineva gandurile sale si sa-si taie voile sale pentru Dumnezeu. Si aceasta este ceea ce s-a zis de apostoli : *Iata noi am lasat toate si am venit dupa Tine (1)*

Mat. XIX, 27.

PENTRU AVVA AHILA

1) S-au dus odata trei batrani la avva Ahila si unul dintr-ansii avea nume rau. Si i-a zis unul din batrani : avvo, fa-mi o mreaja (plasa) ! Iar el a zis : nu-ti fac. Si celalalt i-a zis: fa milostenie, ca sa-ti avem pomenirea ta in manastire ! Iar el a zis : n-am vreme. Ii zice lui celalalt, care avea numele cel rau : fa-mi mie o mreaja, avvo, ca s-o am din mainile tale ! lar el raspunzand indata, i-a zis : iti voi face. Si i-au zis lui acestuia i-ai zis ca-i vei face ? Le-a zis lor batranul: v-am zis voua ca nu va fac si nu v-ati mahnit, fiindca n-am vreme. Iar acestuia de nu-i voi face, va zice : pentru pacatul meu auzind batranul nu a voit sa-mi faca, si indata taiem ata. Deci cu aceasta am ridicat sufletul lui, ca sa nu fie inghitit de mahniciune unul ca acesta (1).

I. Corint. II, 7.

2) Zis-a avva Vitimie: pogorindu-ma eu odata la schit mi-au dat unii putina miere, ca sa le dau batranilor si am batut in usa chiliei lui avva Ahila ca sa-i dau lui. Iar el a zis: cu adevarat, frate, nu mi-ar fi fost voia sa-mi bati acum in usa, chiar de ar fi fost mana. Dar

nici la alta chilie nu te mai duce. Deci m-am dus la chilia mea si le-am dus la biserica.

3) A venit odata avva Ahila la chilia lui avva Isaia in schit si l-a gasit mancand; acesta pusese sare si apa intr-un castron si vazindu-l batranul ca a ascuns castronul dupa funii, i-a zis : spune-mi ce mananci ? Iar el a zis : iarta-ma avvo, ca taiam smicele si m-am suit pe arsita si-am pus in gura mea paine cu sare; ca mi s-a uscat gatlejul de arsita si nu se pogora painea. Pentru aceasta am fost silit de am pus putina apa peste sare, ca asa sa pot gusta. Deci, iarta-ma ! Si a zis batranul : veniti de vedeti pe Isaia, ca mananca zeama in schit. Daca vrei sa mananci zeama, du-te in Egipt.

4) A venit unul din batrani la avva Ahila si l-a vazut pe el scuipand sange din gura lui si l-a intrebat: ce este aceasta parinte ? Rapuns-a batranul : este cuvantul fratelui care m-a mahnit si m-a silit sa nu-l vestesc lui si m-am rugat lui Dumnezeu ca sa-l ridice de la mine. Si s-a facut cuvantul lui ca sangele in gura mea si l-am scuipat jos si m-am linistit si mahniciunea am uitat-o.

5) Zicea avva Ammoi : ne-am dus eu si avva Vitimie la avva Ahila si l-am auzit citind cuvintul acesta : nu te teme Iacove, a te pogori in Egipt. (1). Si mult a statut citind cuvantul acesta. Si batand noi, ne-a deschis si ne-a intrebat, de unde suntem. Si temandu-ne sa zicem ca suntem de la chilii, am zis ca suntem de la muntele Nitriei. Si ne-a zis: ce sa va fac, daca sunteti de departe. Si ne-a bagat inauntru. Si l-am gasit ca lucra noaptea multa impletitura pentru cosnite. Si l-am rugat sa ne spuna vreun cuvant. Iar el a zis : eu de aseara pana acum am impletit douazeci de stanjeni; si intr-adevar, n-am trebuinta de dansii; dar nu cumva sa se manie Dumnezeu si sa ma invinuiasca, zicand, ca desi putand sa lucrez, nu am lucrat, pentru aceasta ma ostenesc si lucrez din toata puterea mea. Si folosindu-ne, ne-am dus.

---

(1) Facere, 46, 3.

PENTRU AVVA AMMOI

1) Se spunea pentru avva Ammoi, ca atunci cand se ducea la biserica, nu lasa pe ucenicul sau sa umble aproape de el, ci de departe. Si de venea sa-l intrebe pentru ganduri, dupa ce-i spunea, indata il gonea, zicand : nu cumva vorbind noi pentru folos, sa cada vreo vorba straina. Pentru aceasta nu te las aproape de mine.

2) Se spunea iarasi pentru avva Ammoi, ca era bolnav pe pat multi ani si niciodata n-a lasat gandul sau sa ia aminte la chilia cea mai dinauntru, sa vada ce are. Ca multe ii aduceau lui pentra boala. Si cand intra si iesea Ioan, ucenicul lui, el isi inchidea ochii, ca sa nu vada ce face, caci il stia ca este calugar credincios.

3) Zis-a avva Pimen, ca un frate a venit la avva Ammoi cerand de la dansul vreun cuvant. Si ramanand cu dansul sapte zile, nu i-a raspuns lui batranul. Dar petrecandu-l, i-a zis lui : ia aminte de sine-ti, ca mie acum pacatele mi s-au facut zid intunecat intre mine si Dumnezeu.

4) Se spunea pentru avva Ammoi, ca a facut cincizeci de masuri de grau pentru trebuinta sa si le-a pus la soare. Si mai inainte de a se usca bine, a vazut in locul acela un lucru care nu-i folosea lui. Si a zis ucenicilor sai : sa ne ducem de aici. Iar ei foarte s-au mahnit. Si vazindu-i pe ei mahniti, le-a zis lor : va mahniti pentru paini ? Cu adevgrat eu am vazut pe oarecari ca au fugit si au lasat firizile varuite impreuna cu carti de membrane si n-au inchis nici usile, ci s-au dus lasandu-le deschise.

PENTRU AVVA AMMUN NITRIOTUL

1) Avva Ammun nitriotul s-a dus la avva Antonie si i-a zis lui: vad ca eu mai multa osteneala am si cum de numele tau s-a marit intre oameni mai mult decat al meu? Zis-a lui avva Antonie: pentru ca eu iubesc pe Dumnezeu mai mult decit tine.

2) Acelasi avva Ammun s-a dus la avva Pimen si i-a zis lui: cand ma duc la chilia aproapelui, sau cand el vine la mine pentru vreo trebuinta, ne sfiim sa vorbim unul cu altul, ca nu cumva sa se iveasca vreo vorba straina. Si i-a zis lui batranul : bine faci, caci tineretea are trebuinta de pazire. Zis-a avva Ammun iarasi : batranii sporind in fapta buna nu aveau in dansii altceva, sau strain in gura ca sa vorbeasca aceea. Si iarasi a intrebat: deci, daca va fi nevoie ca sa vorbesc cu aproapele, voiesti sa vorbesc din Scripturi sau din cuvintele batranilor ? Zis-a batranul: daca nu poti sa taci mai bine este sa vorbesti din cuvintele batranilor si nu din Scriptura, caci nu mica primejdie este.

3) Un frate a venit de la schit la avva Ammun si i-a zis : ma trimite parintele meu la slujba si ma tem de curvie. I-a zis lui batranul : ori in ce ceas iti va veni ispita, zi asa : Dumnezeul puterilor, pentru rugaciunile parintelui meu, scapa-ma ! Deci in una din zile o fata a incuiat usa dupa dansul. Iar el strigand cu glas mare, a zis : Dumnezeul puterilor pentru rugaciunile parintelui meu, scapa-ma ! Si in data s-s aflat pe calea catre schit.

PENTRU AVVA ANUV

1) Povestit-a avva Ioan, ca avva Anuv si avva Pimen si ceilalti frati ai lor, dintr-un pantece fiind si facandu-se calugari in schit, cand au venit mazachiii si au pustiit schitul intai s-au dus de acolo si au venit la un loc ce se chema Terenut pana isi vor lua seama cum trebuie sa ramana. Si au ramas acolo intr-o capiste (templu idolesc) veche cateva zile. Si a zis avva Anuv, care era mai mare decat ceilalti, catre avva Pimen: fa milostenie tu si fratii tai, fiecare sa se linisteasca deosebi si sa nu ne intalnim unii cu altii saptamana aceasta. Si a zis avva Pimen: cum voiesti, facem. Si au facut asa. Si era un idol de piatra, in acea capiste si se scula avva Anuv in toate diminetile si arunca cu pietre in obrazul idolului si in toate serile zicea lui : iarta-ma ! Si a implinit saptamana facand asa. Iar sambata s-au intalnit unii cu altii si a zis avva Pimen, lui avva Anuv : te-am Vazut, avvo, in saptamana aceasta, ca aruncai cu pietre in obrazul idolului si dupa aceea ii faceai lui metanie. Spune-mi dar, un om credincios face aceasta? Raspuns-a batranul : aceasta pentru voi am facut. Cand m-ati vazut c-am aruncat cu pietre in obrazul idolului, nu cumva a grait ori s-a maniat ? Raspuns-a avva Pimen : nu. Iarasi a intrebai batranul: dar cand ii faceam metanie, nu cumva s-a tulburat si a zis: nu te ier t? Zis-a avva Pimen: nu. Si a zis batranul : si noi, fratilor, suntem sapte frati; de voiti sa petrecem impreuna, sa ne

facem ca idolul acesta care, de se va ocari sau se va slavi, nu se tulbura. Iara de nu voiti sa va faceti asa iata patru porti sunt in capistea aceasta; fiecare din voi, unde va voi, sa mearga. Si auzind fratii, s-au aruncat pe sine jos, zicindu-i lui : cum voiesti, parinte, asa facem si ascultam cum ne vei zice noua. Si a zis avva Pimen : am petrecut impreuna toata vremea noastra, lucrand dupa cuvintul batranului care l-a zis catre noi. Si a pus el iconom pe unul din noi. Si tot ce ne punea noua, mancam si era cu neputinta sa zica vreunul din noi : adu-ne noua altceva, sau ca voim aceasta sa mancam. Si am petrecut toata vremea noastra intru odihna si pace.

2) Zis-a avva Anuv: de cand s-a chemat numele lui Hristos peste mine, nu a iesit minciuna din gura mea.

PENTRU AVVA AVRAAM

1) Se spunea despre un batran, ca a facut cincizeci de ani, nici paine mancind, nici vin band degrab si zicea ca a omorit curvia si iubirea de argint si slava desarta. Si a venit la el avva Avraam, auzind ca a spus acest cuvant. Si i-a zis lui : tu ai spus cuvantul acesta ? A raspuns batranul : da. Si i-a zis Avraam : iata, intra in chilia ta, si gasesti pe rogojina ta o femeie; poti sa socotesti ca nu este femeie? Raspuns-a batranul : nu, dar ma lupt cu gandul sa nu ma ating de ea. Atunci a zis Avraam: iata n-ai omorit patima, ci este vie; dar este legata. Iarasi cand umbli pe drum, vezi piatra si harburi, iar in mijlocul acestora, aur; poate mintea sa socoteasca pe acesta ca pe acelea ? Zis-a batranul: nu, dar ma lupt cu gandul sa nu-l iau pe el. Si a zis Avraam: iata este vie patima, dar este legata. Mai departe, zice iarasi avva Avraam: iata, auzi despre doi frati, ca unul te iubeste, iar altul te uraste si te vorbeste de rau. De-or veni la tine, ii ai deopotriva pe amandoi ? Raspuns-a batranul : nu, dar ma lupt cu gandul sa fac bine celui ce ma uraste ca si celui ce ma iubeste. Zis-a avva Avraam lui: apoi iata ca sunt vii patimile, dar sunt numai legate de sfinti.

2) Un frate a intrebat pe avva Avraam, zicand : de mi se va intampla sa mananc de multe ori, ce este ? Si raspunzand batranul a zis: ce graiesti, frate? Atata mananci, sau socotesti ca ai venit la arie?

3) Spunea avva Avraam pentru unul de la schit, ca era scriitor si nu manca paine. Deci a venit la el un frate, rugandu-se sa-i scrie o carte. Deci batranul avandu-si mintea sa la privire, a scris trecand stihuri si n-a pus soroace (pauze). Iar fratele lui luand si vrand sa puna soroace, a gasit niste cuvinte sarite si i-a zis batranului: avvo, sunt niste stihuri lasate. I-a zis batranul: du-te intai de fa cele scrise si apoi vei veni si-ti voi scrie si celelalte !

PENTRU AVVA ARI

A mers avva Avraam la avva Ari. Si sezand ei, a venit un frate la batranul si i-a zis lui : spune-mi, ce voi face ca sa ma mantuiesc ? Iar el i-a zis : du-te, petreci anul acesta mancand seara paine si sare si vino iarasi si-ti voi grai ! Si ducandu-se a facut asa. Si dupa ce s-a implinit anul, a venit iarasi fratele la avva Ari si s-a aflat atunci si avva

Avraam acolo. Si a zis iarasi batranul fratelui : du-te, posteste si intru acest an, mancand din doua in doua zile. Si dupa ce s-a dus fratele, a zis avva Avraam lui avva Ari: pentru ce graiesti tuturor fratilor cu cumpana usoara, iar acestui frate ii pui sarcini grele ? I-a zis batranul : fratii, precum vin cautand, asa se si duc; iar acesta pentru Dumnezeu vine, sa asculte cuvant. Caci este lucrator si orice voi zice lui, cu sarguinta face. Pentru aceasta si eu ii graiesc lui, cuvantul lui Dumnezeu.

PENTRU AVVA ALONIE

1) Zis-a avva Alonie: de nu va zice omul intru inima sa ca eu singur si Dumnezeu suntem in lume, nu va avea odihna.

2) Zis-a iarasi : de nu as fi stricat tot, n-as fi putut sa ma zidesc; adica, de n-as fi lasat tot ce mi se pare bun din vointa mea, n-as fi putut sa dobindesc faptele bune.

3) Zis-a iarasi: de va voi omul, de dimineata pana seara ajunge in masura dumnezeiasca.

4) Intrebat-a odata avva Agathon pe avva Alonie, zicand: cum voi putea tine limba mea sa nu graiasca minciuni? Si i-a raspuns lui avva Alonie : de nu vei minti, multe pacate ai sa faci.Iar el a zis : cum vine aceasta ? Si i-a raspuns batranul : iata doi oameni au facut inaintea ta ucidere si unul a fugit in chilia ta. Si iata dregatorul il cauta pe el si te intreaba zicand : inaintea ta s-a facut uciderea ? De nu vei minti, dai pe om la moarte. Mai bine lasa-l pe el inaintea lui Dumnezeu fara legaturi, caci El stie toate.

PENTRU AVVA APFI

Povestitu-s-a pentru episcopul Oxirinhului, anume avva Apfi, ca in vremea cand era calugar, multe petreceri aspre facea. Iar dupa ce s-a facut episcop voia sa unelteasca (incerce) aceeasi petrecere aspra si in lume, dar n-a putut. Si s-a aruncat pe sine inaintea lui Dumnezeu, zicand : nu cumva pentru episcopie s-a dus de la mine darul ? Si i s-a descoperit lui ca nu. Atunci erai singur in pustie si nefiind om, Dumnezeu iti ajuta; iar acum esti in lume si oamenii iti ajuta tie.

PENTRU AVVA APOLLO

1) Era un batran la chilii, anume Apollo. Si de venea cineva sa-l ceara la orice fel de lucru, cu bucurie se ducea, zicand : cu Hristos am astazi sa lucrez pentru sufletul meu, caci aceasta este plata sufletului.

2) Se spunea pentru oarecarele avva Apollo de la schit, ca era taran pastor de oi. Si vazand in tarina o femeie ca avea in pantece, indemnandu-se de diavolul, a zis : voiesc sa vad cum sta pruncul in pantecele ei. Si despicind-o pe ea, a vazut pruncul. Si indata l-a lovit pe el inima si umilindu-se, a venit la schit si a vestit parintilor ceea ce a facut. Si i-a auzit pe dansii cantand : zilele anilor nostri intru dansii saptezeci de ani, iar de vor fi in putere optzeci de ani. Si ce este mai mult decat acestia, osteneala si durere (1). Si a zis lor: sunt de patruzeci de ani si o rugaciune n-am facut si acum de voi trai alti patruzeci de

ani, nu voi inceta rugand pe Dumnezeu, ca sa-mi ierte pacatele mele. Deci, nici un lucru de mani nu facea ci totdeauna se ruga, zicand: am gresit ca un om, iar Tu ca un Dumnezeu curateste-ma ! Si i s-a facut lui rugaciunea aceasta intru cugetare ziua si noaptea. Si era un frate petrecand cu el si l-a auzit zicand : suparatu-Te-am, suparatu-Te-am, Doamne. Lasa-ma ca sa ma odihesc putin. Si i s-a facut lui incredintare, ca i-a iertat Dumnezeu toate pacatele lui si al femeii, iar pentru copil nu s-a incredintat. Si i-a zis lui unul din batrani : si pacatul copilului ti l-a iertat Dumnezeu, dar te lasa in durere, ca este de folos sufletului tau.

---

(1) Psalm 89, 10 si 11.

3) Acestasi a zis pentru primirea fratilor : trebuie sa ne inchinam fratilor celor ce vin la noi; caci nu lor, ci lui Dumnezeu ne inchinam. Caci se zice ca daca ai vazut pe fratele tau, ai vazut pe Domnul Dumnezeul tau. Si aceasta de la Avraam am luat-o. (1) Si cand ii primiti, sa-i siliti spre odihna, ca si aceasta de la Lot am invatat, care a primit pe ingeri (2).

---

(1) Facere 18, 2.

(2) Facere 19, 2.

PENTRU AVVA ANDREI

Zicea avva Andrei : trebuiesc calugarului acestea trei : strainatatea, saracia, si tacerea intru rabdare.

PENTRU AVVA AIO

Se spunea pentru un batran de la Tebaida, anume avva Antian, ca multe petreceri a facut in tineretile sale si la batranete s-a bolnavit si a orbit si pentru boala lui multa mangiiere ii faceau fratii si ii puneau in gura. Si au intrebat pe avva Aio pentru aceasta, adica ce va fi dintr-aceasta mangaiere? Si le-a raspuns lor : zic voua ca de va voi inima lui si se va pogori cu dulceata, chiar de va manca o curmala, Dumnezeu o va ridica din osteneala lui. Iar de nu, pazeste osteneala lui intreaga, ca nevrand este silit si aceia isi au plata.

PENTRU AVVA AMMONATHA

A venit odata un boier la Pelusiu si vroia sa ceara dajdie de la calugari, ca si de la mireni. Si s-au adunat toti fratii la avva Ammonatha pentru aceasta si au rainduit pe oarecari din parinti sa mearga la imparatul si le-a zis lor avva Ammonatha: nu este trebuinta de suparare aceasta, ci mai vartos linistiti-va in chiliile voastre si postiti doua saptamani si cu darul lui Hristos eu singur voi face acest lucru. Si s-au dus fratii la chiliile lor, iar batranul s-a linistit in chilia sa. Deci, dupa ce s-au implinit patrusprezece zile, s-au mahnit fratii asupra batranului, ca nu l-au vazut pe el dus undeva, zicand ca a lasat treaba lor in parasire. Lar in a cincisprezecea zi s-au adumat fratii, dupa fagaduinta. Iar batranul a venit la dansii avand hrisovul pecetluit de imparatul. Si vazind fratii, s-au uimit,

zicand : cand l-ai adus pe acesta, avvo ? Si le-a zis lor batranul : credeti-ma, fratilor, ca intr-aceasta noapte m-am dus la imparatul si a scris hrisovul acesta. Si venind la Alexandria, l-am iscalit pentru boier si asa am venit la voi. Si auzind, s-au infricoaat si i-au facut metanie. Si asa s-a savarait trebuinta lor si nu i-au mai suparat boierul.

INCEPUTUL SLOVEI V

PENTRU MARELE VASILIE

Spunea unul din batrani, ca Sfantul Vasilie mergand la o viata de obste, dupa cuviincioasa invatatura, a zis egumenului : ai vreun frate aici care sa aiba ascultare ? Iar el a zis lui : toti robii tai sunt si se sarguiesc sa se mantuiasca, stapane. Iarasi a zis lui : ai cu adevarat vreunul care sa aiba ascultare ? Iar acela i-a adus lui un frate. Si l-a intrebuintat pe el marele Vasilie slujitor la masa. Iar dupa ce a gustat, i-a dat lui de s-a spalat. Si i-a zis sfantul Vasilie : vino sa-ti dau si eu sa te speli ! Iar el a primit, turnand sfantul apa. Si i-a zis lui : cand voi intra in biserica, vino sa te fac diacon ! Si dupa ce s-a facut aceasta, l-a facut preot si l-a luat cu sine la episcopie pentru ascultarea lui.

PENTRU AVVA VISIARION

1) Zicea avva Dula, ucenicul lui avva Visarion: calatorind noi odata pe tarmurile marii, am insetat. Si am zis lui avva Visarion : avvo, foarte imi este sete. Si facand rugaiune batranul, mi-a zis : bea din mare. Si s-a indulcit apa si am baut, dar eu am luat si in vas, nu cumva mai incolo sa-mi fie sete. Si vazand batranul, mi-a zis : pentru ce ai luat in vas ? I-am zis lui: iarta-ma, ca nu cumva mai incolo sa insetez. Si a zis batranul : Dumnezeu aici si pretutindenea Dumnezeu.

2) Altadata avand trebuinta a facut rugaciune si a trecut raul Hrisoroa pedestru si a mers de cea parte. Iar eu minunandu-ma, am pus metanie lui, zicand : cum iti simtiai picioarele, cand umblai pe apa ? Si a zis batranul : pana la glezne simteam apa, iar cealalta era tare.

3) Altadata iarasi mergand noi la un batran, a venit soarele sa apuna. Si rugandu-se batranul, a zis : ma rog tie, Doamne, sa stea soarele, pana ce voi ajunge la robul tau ! Si s-a facut asa.

4) Altadata, iarasi am venit la chilia lui si l-am aflat pe el stand la rugaciune si mainile lui erau intinse spre cer. Si a petrecut patrusprezece zile, aceasta facand. Si dupa aceea m-a chemat pe mine si mi-a zis : vino dupa mine ! Si iesind ne-am dus in pustie. Si insetand, am zis : avvo, imi este sete. Si luand batranul cojocul meu, s-a departat ca o zvarlitura de piatra si facand rugaciune, mi l-a adus plin de apa. Si umbland, am venit deasupra unei pesteri. Si intrand inauntru, am aflat un frate sezand si lucrand funie de cosnite si necautand in sus la noi, nici inchinandu-se, nici vrand sa ia cuvant cu noi. Si mi-a zis batranul : sa mergem de aici, poate nu are vestire batranul sa vorbeasca cu noi. Si ne-am dus la Lico, pana ce am ajuns la avva Ioan si inchinandu-ne lui, am facut rugaciune. Apoi au sezut ei sa vorbeasca pentru vedenia care a vazut-o el. Si a zis avva Visarion : a iesit

porunca sa se surpe capistile idolilor. Si s-a facut asa si s-au surpat. Iar cand ne-am intors noi, am venit iarasi la pestera aceea, unde am vazut pe fratele acela. Si mi-a zis batranul: sa intram la el, nu cumva i-a vestit Dumnezeu sa vorbeasca cu noi ! Si cum am intrat, l-am aflat pe el savarsit. Si mi-a zis mie batranul: vino, frate, sa strangem trupul, lui ! Ca pentru aceasta ne-a trimis Dumnezeu pe noi aici. Si strangandu-l noi, ca sa-l ingropam, am aflat ca a fost femeie cu firea. Si s-a minunat batranul si a zis : iata cum si femeile biruiesc pe Satana, iar noi prin cetati petrecem cu neoranduiala. Si proslavind pe Dumnezeu, pe aparatorul celor ce-L iubesc pe El, ne-am dus de acolo.

5) A venit odata un indracit la schit si s-a facut rugaciune pentru dansul in biserica si nu iesea dracul, ca era aspru. Si au zis clericii : ce sa facem dracului acestuia ? Nimeni nu poate sa-l scoata, fara numai avva Visarion. Si de il vom ruga pe el pentru aceasta, nici la biserica nu vine. Deci aceasta sa facem : iata, vine dimineata mai inainte de toti la biserica. Sa facem pe cel ce patimeste sa sada in locul lui si, cand va intra, sa stam la rugaciune si sa-i zicem lui : desteapta si pe fratele, avvo ! Si au facut asa. Si venind batranul dimineata, au statut ei la rugaciune, si i-au zis : desteapta si pe fratele ! Si ii zice lui : " Scoala-te, iesi afara !" Si indata a iesit dracul dintr-ansul si s-a vindecat in ceasul acela.

6) Zis-a avva Visarion : patruzeci de zile si nopti am petrecut in maracini, stand, nici dormind.

7) Un frate gresind, s-a despartit de la biserica de catre preot. Iar avva Visarion sculandu-se, a iesit impreuna cu el, zicind ca si el este pacatos.
8) Acestasi avva Visarion a zis : patruzeci de ani nu m-am culcat pe coastele mele, ci sazand, sau stand, dormeam.

9) Acestasi a zis: cand esti in pace si nu ai alta lupta, atunci mai mult te smereste, ca nu cumva bucurie straina intrand, sa ne laudam si sa fim dati la razboi. Ca de multe ori Dumnezeu pentru neputintele noastre, nu ne lasa sa fim dati spre lupta, ca sa nu pierim.

10) Un frate locuind impreuna cu alti frati, a intrebat pe avva Visarion : ce voi face? I-a zis lui batranul: taci si nu te numara pe tine cu ceilalti.
11) Avva Visarion, murind, zicea ca trebuie sa fie calugarul ca Heruvimii si Serafimii, tot ochi.

12) Au povestit ucenicii lui avva Visarion pentru viata lui : asa a fost, ca una din pasarile cele din vazduh sau din pesti, sau din jivinile cele de pe uscat, fara tulburare si fara grija de casa, nici pofta de vreun loc n-a stapanit sufletul lui, nici saturare de bucate, nici agonisire de avere, nici puterea de carti, ci cu totul s-a aratat desavarsit, slobod de patimile trupului, cu nadejdea celor viitoare hranindu-se si cu intarirea credintei si sprijinindu-se, rabda ca un rob aici si acolo, in ger si in golatate petrecand, de vapaia soarelui arzandu-se, fara de acoperemant fiind totdeauna. Traind prin prapastiile pustiilor, ca un ratacit si prin latimile cele nelocuite ale nisipurilor de multe ori ca printr-un noian umbland. Iar de s-ar fi intamplat sa vina la vreun loc, unde isi au calugarii viata cea de obste, afara de usa sezind, plangea. Si ca unul ce s-ar fi aruncat afara de mare din vreo

spargere de corabie, se vaieta. Apoi, iesind vreunul din frati de-l gasea sezand ca pe un cersetor din saracii cei din lume jalnic il intreba, zicand : ce plangi omule? De ai trebuinta de ceva din cele de nevoie, din cate ne este noua cu putinta, vei lua, numai intra inauntru de mananca cu noi la masa, ca sa dobandesti mangaiere. Iar el raspunde, ca nu poate sa ramna sub acoperamant, pana ce nu va afla avutia casei sale zicand ca a pierdut multa bogatie pentru multe feluri de pricini. Ca si in talhari de mare am cazut, zicea el, si spargere de corabie am patimit si din neamul meu cel bun am cazut, necinstit din cinstit facandu-ma. Iar acela, din cuvintele lui umilindu-se, intrand si luand paine, ii da zicand : ia aceasta, parinte, iar celelalte : mosie si neam si bogatia care ai zis, ti le va da Dumnezeu. Iar el inca mai mult jelindu-se, striga zicand : nu stiu, de voi putea afla cele ce am pierdut. Ci mai multa bucurie imi va fi mie, primejduindu-ma pururea in fiecare zi spre moarte, neavand odihna de necazurile mele cele fara numar. Ca mi se cade des umbland, ratacindu-ma sa savarsesc alergarea mea.

PENTRU AVVA VENIAMIN

1) Se povestea pentru avva Veniamin, ca daca ne-am pogorit de la secere la schit, ne-au adus nous de la Alexandria, dar, cate un vas de untdelemn lipit cu ipsos la gura. Si daca a venit iarasi vremea secerisului, orice prisosea, fratii aduceau la biserica. Iar eu vasul meu nu l-am destupat, ci cu undreaua gaurindu-l, am gustat putin; si avea inim lea, cum ca mare lucru am facut. Si daca au adus fratii vasele lor astupate la gura cu ipsos, iar al meu era gaurit, m-am aflat de rusine, ca si cum as fi curvit.

2) Zis-a avva Veniamin, preotul chiliilor, ca ne-am dus in schit la un batran si am voit sa-i dam putintel untdelemn. Si ne zice noua : iata unde sade vasul cel mic, care mi l-ati adus mai inainte cu trei ani; cum l-ati pus, asa a ramas. Si auzind noi, ne-ain minunat de petrecerea batranului.

3) Acestasi a zis, ca ne-am dus la alt batran si ne-a oprit pe noi la el sa mancam si punandu-ne noua ulei de rafane (1), am zis lui : parinte, pune-ne noua putin ulei mai bun ! Iar el auzind si-a facut cruce, zicand : de este alt ulei, afara de acesta, nu stiu eu.

---

(1) Ulei de seminte de ridichi.

4) Avva Veniamin, cand avea sa moara, a zis fiilor sai: acestea faceti si puteti si va mantuiti. Totdeauna bucurati-va, neincetat va rugati, pentru toate multumiti !

5) Acestasi a zis: pe calea cea imparateasca sa umblati si milele sa numarati si sa nu defaimati !

PENTRU AVVA VIARIE

A intrebat oarecine pe avva Viare, zicand : ce sa fac, ca sa ma mantuiesc ? A raspuns lui batranul: mergi si fa pantecele tai mai mic si lucrarea mainilor tale putina si nu te tulbura in chilia ta si te vei mantui.

PENTRU AVVA VICTOR

Un frate a venit catre avva Victor, cel ce petrecea intru tacere in lavra lui, zicand : ce sa fac parinte, pentru ca ma biruieste lenevirea ? Zis-a lui batranul : aceasta boala, fiule, este sufleteasca. Ca precum celui bolnav de ochi, din cumplita durere, i se pare ca vede lumina, iar celui sanatos i se pare ca vede putin, asa si cel slab la suflet, din putintica trandavie se slaveste, parandu-i ca este mare lenevirea, iar cel sanatos cu sufletul, intru ispite se bucura mai mult.

INCEPUTUL SLOVEI G

PENTRU AVVA GRIGORIE TEOLOGUL

1) Zis-a avva Grigorie, ca aceste trei lucruri cere Dumnezeul de la tot omul, care are Sfantul Botez, adica : credinta dreapta de la suflet, adevarul de la limba si infranarea patimilor, adica curatenie, de la trup.

2) Zis-a iarasi: toata viata omului o zi este la cei ce patimesc de dorinta.

PENTRU AVVA GHELASIE

1) Au zis unii pentru avva Ghelasie, ca avea o carte in membrane (1), al carei pret era de optsprezece bani. Si era scrisa intr-insa toatia Scriptura cea veche si cea noua si se afla pusa in biserica, ca oricare din frati va voi, sa o citeasca. Si venind un frate strain, cum a vazut-o pe ea, a poftit-o si furandu-o, a iesit. Iar batranul nu a alergat dupa dansul, ca sa-l prinda, macar ca a priceput. Deci, mergand acela in cetate, cauta sa o vanda si gasind pe cel ce voia sa o cumpere cerea pretul de saisprezece bani. Iar cel ce vrea sa o cumpere, ii zicea lui : da-mi-o sa o cerc si asa iti voi da pretul ei. Deci, a dat-o lui. Iar el luand-o, a dus-o la avva Ghelasie, sa o cerce, spunandu-i suma pretului cerut de cel ce o vindea. Si i-a zis batranul : cumpar-o, ca este buna si face pretul care l-ai spus ! Si venind omul, a spus celui ce o vindea, altele si nu cele ce a zis batranul, zicand : iata am aratat-o lui avva Ghelasie si mi-a zis ca este scumpa si nu face pretul care l-ai zis. Acela auzind, i-a zis lui : nimic altceva nu ti-a zis batranul? Zis-a lui: nu ! Atunci a zis : nu mai voiesc sa vand. Si umilindu-se, a venit la batranul, pocaindu-se si rugandu-l pe el sa o primeasca. Iar batranul nu voia sa o ia. Atunci i-a zis lui fratele : de nu o vei lua, nu am odihna. Zis-a lui batranul : daca nu te odihnesti, iata o primesc. Si a ramas fratele acela acolo pana la sfarsitul lui, fiindca s-a folosit de lucrarea batranului.

---

(1) Piei subtiri, sau pergamente, care serveau in vechime in loc de hartie.

2) Acestui avva Ghelasie i-a ramas o chilie de la oarecarele batran, care era si el monah, imprejurul Nicopolei avand locuinta. Si aceasta chilie avea si livada. Deci un lucrator oarecare al lui Vacat, celui mai mare peste Nicopole, cel din Palestina, fiind rudenie

batranului celui pristavit, a venit catre Vacat si-l ruga sa ia livada aceea, Ca i se parea ca dupa lege la el trebuia sa se pogoare. Iar el fiind rapitor, se cumpanea cu mainile sale sa ia livada, iar Ghelasie nevrand sa dea mirenilor chilia calugareasca, nu vrea sa o lase pe dansa sa o ia. Deci, pandind Vacat dobitoacele lui avva Ghelasie, care aduceau masline de la livada aceea si luand maslinele cu mainile sale, cu de-a sila le-a adus la casa sa si de-abia mai tarziu, cu ocara le-a lasat dobitoacele impreuna cu oamenii lor. Iar fericitul batran roada adica nici cat de putina nu a luat, iar livada nu a lasat-o sa o ia pentru pricina cea mai sus zisa, de unde s-a aprins Vacat. Si fiindca si alte pricini il trageau pe el, caci era iubitor de judecati, a mers la Tarigrad calatorind pe jos.
Deci, venind el la Antiohia, cand acolo ca un luminator mare stralucea sfantul Simeon si auzind de dansul, ca era mai presus de om, a dorit, ca un crestin, sa vada pe sfantul; iar vazandu-l pe dansul de pe stalp sfantul Simeon, ca indata a intrat in manastire, il intreba pe el: de unde vii si unde mergi ? Iar el a zis : de la Palestina sunt si merg la Tarigrad. Iar sfantul iarasi a zis catre el : si pentru care trebuinta ? I-a raspuns Vacat : pentru multe trebuinte si nadajduiesc, cu rugaciunile sfintiei tale sa ma intorc si sa ma inchin sfintelor tale urme. Si i-a zis sfantul Simeon : nu voiesti sa spui, deznadajduite omule ca mergi asupra omului lui Dumnezeu ? Dar nu-ti va fi calea cu bine si nici casa ta nu o vei mai vedea; iar de vei asculta sfatul meu, sa te intorci de aici si sa te pocaiesti, catre dansul, daca cu viata vei ajunge la loc. Deci, indata cuprinzandu-se de friguri si punandu-se in nasalie de cei ce erau cu dansul, mergea dupa cuvantul sfantului Simeon, sa ajunga la loc si sa se pocaiasca inaintea parintelui Ghelasie, dar ajungind pana la Virit s-a savarsit si n-a mai vazut casa sa, dupa proorocirea sfantului.
Acestea si fiul lui care tot cu acelasi nume, adica Vacat, era numit, a spus dupa moartea tatalui sau, multor barbati vrednici de credinta.

3) Inca si aceasta au povestit-o multi din ucenicii lui, ca, oarecand fiind adus lor un peste, pe acesta prajindu-l bucatarul, l-a adus la chelar, iar sosind chelarului o trebuinta de nevoie, a iesit din chelarie lasand pestele jos intr-un vas, poruncind unui copil mic al fericitului Ghelasie, sa-l pazeasca un ceas pana se va intoarce. Iar copilul lacomindu-se s-a apucat sa manance pestele fara de nici o sfiala. Deci, intrand chelarul si aflandu-l mancand, maniindu-se pe copil, care sedea jos, l-a impins cu piciorul fara de socoteala, iar din oarecare lucrare diavoleasca, fiind lovit peste inima lesinand, a murit.Iar chelarul, fiind cuprins de frica, l-a pus pe asternutul sau si acoperindu-l a purces de a cazut la picioarele lui avva Ghelasie; vestindu-i ce s-a intamplat. El a poruncit ca nimanui sa nu spuna altuia, poruncindu-i si aceasta, ca daca se va face seara, si se vor aseza toti, sa-l duca pe el in altar, si sa-l puna inaintea jertfenicului si sa iasa de acolo. Si venind batranul in altar, a statut la rugaciune. Si in vremea cantarii celei de noaptea, adunandu-se fratii, a iesit batranul si copilul urmand dupa dansul, nestiind nimenea afara de el si de chelar, pana la sfarsitul lui.

4) Se spunea pentru avva Ghelasie, nu numai de ucenicii lui, ci si de altii multi, care adesea, ori se duceau la dansul, cum ca in vremea Soborului celui a toata lumea din Calcedon, Teodosie care a inceput in Palestina dezbinarea lui Dioscor, alergand inaintea episcopilor celor ce vreau sa se intoarca la ale lor biserici - caci si acela era in Tarigrad, fiind gonit de la patria sa, ca cel ce se bucura pururea de tulburari - a mers, zic, pana la avva Ghelasie, la manastirea lui, spunandu-i de Soborul cel din Calcedon, cum ca a intrat

dogma lui Nestorie, cu aceasta socotind sa rapeasca pe sfantul intru ajutorul viclenirii si a dezbinarii sale.Iar el din asezarea omului aceluia si din priceperea ce avea de la Dumnezeu, a cunoscut viclesugul socotelii lui si nu numai ca n-a fost rapit cu departarea lui de la dreapta credinta, ca cei de atunci mai toti, ci precum se cade l-a ocarat si l-a gonit. Ca aducand la mijloc pe copilul pe care l-a inviat din morti, zicea cu un chip cinstit si cu bung randuiala : de voiesti a grai pentru credinta ai pe acest prunc, care aude cele zise de tine, si-ti va da raspuns, ca eu nu am vreme sa ascult cele ce se graiesc de tine. Rusinandu-se, dar dintr-acestea si mergand la Sfanta Cetate, rapeste tot cinul calugaresc, cu chip de ravna dumnezeiasca; rapeste inca si pe imparateasa, fiind ea atunci acolo; si asava and ajutor, apuca cu de-a sila scaunul Ierusalimului, mai intai cu ucideri, apucandu-l pe acesta si alte faradelegi si nedreptati facand, care si pana acum multi le pomenesc. Atunci dar daca l-au apucat si pofta si-a dobandit, apucand mai inainte si scaunele episcopilor, nevenind aceia inca, aduce si pe avva Ghelasie si porunceste lui cu ingrozire si cu strasnicie sa intre in altar. Iar dupa ce a intrat, ii zice : anatematiseste pe Iuvenalie. Iar el nesperiindu-se nicicat de putin, i-a zis : eu pe alt episcop al Ierusalimului nu stiu, decat pe Iuvenalie. Infricosandu-se de aceea Teodosie, ca sa nu se asemene si altii la ravna lui cea cu dreapta credinta, porunceste sa-l scoata curand din biserica. Apucandu-l deci, cei ce erau de dezbinarea lui si strangand lemne imprejur spre a-l arde pe el, il ingrozeau. Dar vazand ca nici asa nu se apleaca, nici se teme nicidecum, ci mai vartos aceia s-au temut de scularea norodului, ca sa nu fie asupra lor, pentru ca era vestit si aratat pretutindeni fericitul. Iar aceasta era mai vartos din purtarea de grija a Celui de sus; deci au slobozit nevatamat pe mucenic, care cat despre sine, s-a facut lui Hristos ardere de tot.

5) Povestesc unii pentru el, ca in tineretile sale vietuia viata cea fara de avere. Deci erau intru aceea vreme si altii multi prin aceleasi locuri iubind o viata ca aceea, intre care si un batran oarecare foarte prost si nestrangator, petrecand intr-o chilie pana la moarte, macar ca a avut ucenici la batranetile sale. Acesta impreuna cu cei ce erau cu el s-a nevoit sa pazeasca, ca sa nu aiba doua haine nici sa poarte grija de ziua de maine pana la moarte. Deci, cand s-a intamplat lui avva Ghelasie din pronie dumnezeiasca, a aseza viata de obste si ii aducea multe, a dobandit inca si cele de trebuinta vietii celei de obste, aducandu-i dobitoace multe si boi. Ca, Cel ce a ajutat dumnezeiescului Pahomie dintru-ntai a aseza viata de obste si acestuia i-a ajutat la toata tocmirea manastirii. Deci, in acestea vazandu-l cel mai sus numit batran si avand dragoste curata catre dansul, i-a zis: ma tem, avvo Ghelasie, ca nu cumva sa se lege mintea ta catre sate si catre alta avere a chinoviei. Iar el i-a raspuns : este legata mai vartos mintea ta la undreaua cu care lucrezi, decat cugetul lui Ghelasie la averile acelea.

6) Se spunea pentru avva Ghelasie, ca de multe ori fiind tulburat de ganduri, ca sa se duca inauntrul pustiei, iar mai de pe urma daca a vazut ca nu poate sa se impotriveasca, a inceput a ispiti gandul sau, de poate sa sada in pustie si sculandu-se, umbla pe afara de chilie, nici paine mancand, ci verdeturi, nici intrand sub acoperemant, si zicand intru sine : cei ce sunt in pustie, acestea toate nu le au. Si petrecand asa trei zile, a ostenit si a certat gandul cel ce il tulbura pe el, cu mustrare, zicand : daca nu poti sa faci lucrurile ce trebuie in pustie, sezi in chilia ta, cu rabdare plangand pacatele tale, iar nu umbla din loc in loc. Ca pretutindeni ochiul lui Dumnezeu vede lucrurile omenesti.

PENTRU AVVA GHERONTIE

A zis avva Gherontie cel al pietrei ca multi suparandu-se pe poftele trupasti, neapropiindu-se de trupuri, cu mintea au curvit. Si trupurile pazindu-li-se fecioresti, cu sufletele curvesc. Pentru aceasta bine este, o iubitilor, sa faca fiecare ceea ce este scris si cu toata pazirea sa-si pazeasca inima sa (1).

INCEPUTUL SLOVEI D

PENTRU AVVA DANIIL

1) Se spunea pentru avva Daniil, cum ca venind barbarii in schit, au fugit parintii. Si a zis batranul : daca nu poarta grija de mine Dumnezeu, pentru ce mai traiesc. Si a trecut prin mijlocul barbarilor si nu l-au vazut pe el. Atunci a zis catre sine : iata a purtat grija de mine Dumnezeu si nu am murit. Fa dar si tu ceea ce este al omului si fugi ca parintii.

2) Un frate a rugat pe avva Daniil, zicand : da-mi o porunca si o voi pazi pe ea. Si a zis lui : niciodata sa nu intinzi mana ta cu femeie in strachina si sa mananci cu ea si cu aceasta vei scapa putin de dracul curviei.

3) A zis avva Daniil, ca in Babilon o fata a unuia din cei mai mari avea drac. Si tatal ei avea un calugar iubit, si acela i-a zis lui : nimeni nu poate sa tamaduiasca pe fiica ta, fara numai sihastrii aceia, pe care ii stiu si de ii vei ruga pe ei, nu vor voi sa faca aceasta pentru smerenie. Ci aceasta sa facem : cand vor veni in targ, faceti-va ca voiti sa cumparati vase. Si cand vor veni sa ia pretul lor, sa zicem lor sa faca rugaciune si cred ca se va tamadui. Iesind ei in targ, au aflat pe un ucenic al batranilor, sezand ca sa vanda vasele lui. Si l-au luat pe el impreuna cu cosnitele, cum ca ia pretul lor. Si cand a venit calugarul in casa, a venit si indracita si i-a dat o palma, iar el a intors si cealalta fata, dupa porunca Domnului. Si muncit fiind dracul, a strigat zicand: o, sila ! Porunca lui Iisus ma scoate. Si indata s-a curatit fata. Si dupa ce au venit batranii, le-a povestit lor ceea ce s-a facut. Si au proslavit pe Dumnezeu si au zis : obicei are mandria diavolului, sa cada prin smerema poruncii lui Hristos.

5) Calatorea odinioara avva Daniil si avva Ammoi. Si a zis avva Ammoi: cand vom sedea si noi la chilie, parinte ? Zis-a avva Daniil lui: cine ia de la noi pe Dumnezeu acum? Dumnezeu este in chilie si iarasi Dumnezeu este in afara de chilie.

6) A povestit avva Daniil, cum ca aflandu-se in schit avva Arsenie, era acolo un calugar care fura vasele batranilor si l-a luat pe el avva Arsenie la chilia sa, vrand sa-l foloseasca si pe batrani sa-i odihneasca. Si-i zicea lui : ori ce vei voi, eu iti voi da, numai nu fura. Si i-a dat lui aur si bani si haine si toata trebuinta lui. Iar el ducandu-se, iarasi fura. Deci batranii vazand ca nu a incetat, l-au gonit zicind : de se va afla vreun frate care sa aiba

vreo neputinta de neajungere, trebuie sa-l suferi. Iar de fura si dupa sfatuire nu inceteaza goniti-l pe el. Ca si pe sufletul lui vatama si pe toti care sunt in locul acela ii tulbura.

7) A povestit avva Daniil faranitul, ca a zis parintele nostru avva Arsenie pentru un schitiot, ca era mare cu faptele, dar prost la credinta si gresea pentru prostimea lui si zicea ca nu este cu adevarat Trupul lui Hristos, painea care o luam, ci inchipuire. (1)
Si au auzit doi batrani, ca zisese acest cuvant si stiindu-l ca este mare la viata, au socotit ca din nerautate si prostime zice. Si au venit la el si i-au zis lui : avvo, cuvant de necrezut am auzit pentru oarecare, cum ca zice ca painea cu care ne impartasim, nu este cu adevarat Trupul lui Hristos, ci este in- chipuire. Zis-a batranul : eu sunt cel ce am zis aceasta. Iar ei il rugau, zicand : nu tine asa, avvo, ci precum a invatat Biserica cea soborniceasca. Caci noi credem ca painea aceasta este Trupul lui Hristos cu adevarat si paharul este insusi Sangele lui Hristos cu adevarat si nu e inchipuire. Ci precum intru inceput tarana luand din pamant, a zidit pe om dupa chipul Sau si nimeni nu poate zice ca nu este chip al lui Dumnezeu, desi este neinteles chipul, asa si painea, pentru care a zis, ca Trupul Meu este, asa credem ca este cu adevarat Trupul lui Hristos. Iar batranul a zis : de nu ma voi incredinta din lucru, nu am vestire in chip desavirsit.Iar ei au raspuns: sa ne rugam lui Dumnezeu toata saptamana pentru taina aceasta si credem ca Dumnezeu ne va descoperi noua. Iar batranul cu bucurie a primit cuvantul si se ruga lui Dumnezeu si el zicind : Doamne. Tu stii ca nu din rautate sunt necredincios, ci ca sa nu ma insel intru nestiinta. Descopere-mi, Doamne Iisuse Hristoase ! Mergand inca si batranii la chiliile lor, se rugau lui Dumnezeu si ei zicand : Doamne Iisuse Hristoase, descopere baranului taina aceasta, ca sa creada si sa nu-si piarda osteneala sa ! Si Dumnezeu a ascultat amandoua partile. Si implinindu-se saptamana, au venit ei duminica la biserica si au stat impreuna numai ei catestrei pe o rogojina, iar in mijloc era baranul. Si li s-au deschis lor ochii cei intelegatori.Iar cand s-a pus painea pe Sfanta Masa se arata numai la catesitrei ca un prunc si cand intindea mana preotul sa franga painea, iata ingerul Domnului s-a pogorat din cer, avand cutit si a jertfit pe Prunc si a turnat sangele Lui in pahar. Iar cand a frant preotul painea in bucati mici si ingerul taia din Prunc bucatile mici. Si cand s-a apropiat sa ia din cele sfinte, i s-a dat batranului carne cu sange. Si vazind, s-a infricosat si a strigat zicand : cred Doamne, ca painea este Trupul Tau si paharul este Sangele Tau ! Si indata s-a facut carnea cea din mana lui paine dupa taina. Si s-a impartasit, multumind lui Dumnezeu. Si i-au zis lui batranii : Dumnezeu stie firea omeneasca, ca nu poate sa manance carne cruda si pentru aceasta a prefacut Trupul Sau in paine si Sangele Sau in vin, la cei ce primesc cu credinta. Si au multumit ei lui Dumnezeu pentru batranul, ca nu a lasat sa se piarda ostenelile lui. Si s-au dus catestrei cu bucurie la chiliile lor.

---

1 Vezi pentru aceasta la Teologhicon al Sf. Ioan Damaskinul foaia 343.

8) Inca si alt frate cu aceleasi ganduri luptandu-se asa pentru Sfintele Taine, ca si cel mai sus zis batran, indoindu-se si necrezand, de ceilalti frati s-a luat la slujba si povestea, ca a vazut unele ca acestea, fiindca fratii cei ce il luasera pe el, se rugau cu deadinsul, ca sa i se arate lui de la Dumnezeu adevarul lucrurilor, sa lepede gandurile necredintei. Deci dupa ce s-a sfarsit slujba, le-a povestit lor fratele zicand : dupa ce s-a citit Apostolul, indata ce s-a suit diaconul sa citeasca Sfanta Evahghelie, am vazut acoperemantul bisericii deschis si cerul vazandu-se, iar pe diacon inconjurat de foc din toate partile.

Apoi dupa ce s-au adus Darurile si s-au pus inainte, am vazut cerurile deschizandu-se si peste dumnezeiestile Daruri foc pogorandu-se si dupa foc multime de ingeri, si in mijlocul lor un Prunc si alte doua fete a caror frumusete nu este cu putinta a spune, caci era stralucirea lor ca fulgerul. Si ingerii aceia stau imprejurul mesei, iar Pruncul sedea pe masa. si dupa ce s-au apropiat preotii sa franga painile punerii inainte, am vazut cele doua minunate fete ca s-au apropiat si au tinut mainile si picioarele Pruncului si cu cutitul pe care il tineau, au junghiat pe Prunc si Sangele Lui l-au turnat in pahar, apoi au taiat bucatele Trupul Lui si L-au pus pe paini. Si indata s-au facut painile Trup. Si cand s-au apropiat fratii sa se impartaseasca, mi s-a dat mie trup curat si neputand sa ma impartasesc cu el, plangeam. Si am auzit glas graindu-mi in urechile mele : omule, pentru ce nu te impartasesti ? Nu este aceasta ceea ce ai cerut ? Si eu am zis : milostiv fii mie, Doamne, nu pot sa mananc trup. Si iarasi glasul a zis : cunoaste, dar, ca de putea omul sa se impartaseasca cu trup, trup s-ar fi aflat, precum si tu ai aflat, dar nu poate sa manance trup si pentru aceasta Domnul Dumnezeul nostru a randuit paini ale puterii inainte. Deci, de ai crezut, impartaseste-te si tu ! Iar eu am zis : cred, Doamne ! Si aceasta zicand eu, s-a facut indata Trupul pe care il aveam in mana mea, paine. Si multumind lui Dumnezeu, m-am impartasit. Iar dupa ce s-a sfarsit sfanta slujba cea de taina, am vazut de asemenea, acoperamantul bisericii deschis si pe dumnezeiestile si cerestile puteri iarasi la ceruri inaltandu-se. Acestea auzindu-le fratii de la fratele cel ce le povestea si umilindu-se pentru atata dar al lui Hristos, s-au dus multumindu-I si slavindu-L pe El.

9) Acestasi avva Daniil a povestit pentru alt batran mare ce sedea in partile cele de jos ale Egiptului, ca zicea intru prostime ca Melhisedec este Fiul lui Dumnezeu si s-a vestit fericitului Chiril, arhiepiscopul Alexandriei pentru dansul. Si a trimis la el, dar stiind ca este facator de minuni batranul si orice cere de la Dumnezeu, i se descopere lui si cum ca intru prostime a zis cuvantul acesta, a intrebuintat acest fel de intelepciune, zicand: avvo, rogu-te, fiindca gandul imi zice, ca Melhisedec este Fiul lui Dumnezeu si alt gand imi zice, ca nu, ci om este si arhiereu al lui Dumnezeu. Deci fiindca ma indoiesc pentru aceasta, am trimis la tine, ca sa te rogi lui Dumnezeu sa-ti descopere aceasta si sa cunoastem adevarul.Iar batranul indraznind la petrecerea sa, a zis: da-mi trei zile si eu voi vesti ce este. Deci mergand, se ruga lui Dumnezeu pentru cuvantul acesta si venind dupa trei zile a zis fericitului Chiril, ca om este Melhisedec. Si i-a zis lui arhiepiscopul : cum stii, avvo ? Iar el a zis : Dumnezeu mi-a descoperit pe toti patriarhii, asa cate unul trecand inaintea mea de la Adam pana la Melhisedec. Si ingerul mi-a zis ca acesta este Melhisedec, si sa cred ca asa este. Deci, ducandu-se singur propoveduia ca om este Melhisedec si foarte s-a bucurat fericitul Chiril.

10) S-a suit odata avva Daniil cel de la Schit cu ucenicul sau in Tebaida cea de sus la pomenirea lui avva Apolos si au iesit parintii spre intampinarea lui ca la sapte stadii, fiind la numar ca cinci mii. Si era cu putinta a-i vedea pe nisip intinsi pe pantece, ca in randuiala de ingeri, care cu frica primesc pe Hristos; ca unii hainele le asterneau pe cale inaintea lui, iar altii pamantul il udau cu lacrimile. Si iesind arhimandritul s-a inchinat de sapte ori inaintea fetei batranului si sarutandu-se intre diinsii, au sezut si i s-au rugat sa auda cuvant de la dansul, ca nu degraba vorbea cuiva. Deci dupa ce a sezut afara de chinovie, pe nisip, ca nu ii incapea biserica, zis-a avva Daniil, ucenicul sau : de voiti sa va mantuiti, iubiti neagoniseala si tacerea, ca de aceste doua fapte bune toata viata

calugarilor atarna. Si ucenicul lui a dat unuia din frati scrisoarea si a talmacit-o egipteneste. Si dupa ce s-a citit parintilor, au plans toti si petreceau pe batranul plangand; caci nimeni nu indraznea sa-i zica : fa milostenie. Si venind la Ermupoli, a zis ucenicului Sau : du-te, bate in poarta manastirii aceleia si spune ca aici sunt ! Ca era acolo manastire de femei, care se zicea a lui avva Ieremia, in care locuiau ca trei sute de surori. Si s-a dus ucenicul si a batut. Si i-a zis lui portarita cu glas subtire : mantuieste-te ! Bine ai venit ! Ce poruncesti ? El a zis ei : cheama-mi pe maica arhimandrita, caci voi sa vorbesc. Iar ea a zis : nu se intalneste cu nimeni niciodata, ci spune-mi, ce poruncesti si ii voi spune. Iar el a zis : spune-i, ca un calugar va sa-i vorbeasca. Iar ea mergand i-a spus. Iar igumenia venind i-a zis : ce poruncesti ? Si a zis fratele : ca sa faceti milostenie sa dorm aici cu un batran, caci este seara si nu cumva sa ne manance fiarele. I-a zis lui maica : de folos va este voua sa fiti mancati de fiarele cele dinafara, iar nu de cele dinlauntru, ca aici barbat niciodata nu intra. I-a zis fratele : avva Daniil este, cel al Schitului. Iar ea auzind, a deschis portile si a iesit alergand, asemenea si tot soborul si imbroboditurile lor le-au asternut de la poarta pana jos, unde era batranul, tavalindu-se la picioarele lui si sarutand urmele picioarelor lui. Si intrand ei inauntru in manastire, a adus stareta lighean si l-a umplut cu apa caldisoara si cu buruieni si a pus pe surori doua cete si a spalat ea picioarele batranului si ale ucenicului lui si luand un pahar, lua din lighean si turna pe capetele surorilor si apoi a turnat in sanul ei si pe cap. Si putea sa le vada cineva pe, toate ca pe niste pietre neclintite, fara de grai, caci tot raspunsul lor cu semn se facea. Zis-a dar batranul, staretei : pe noi ne au la evlavie, sau asa sunt totdeauna surorile ? Iar ea a zis : totdeauna asa sunt roabele tale, stapane, roaga-te pentru dansele ! Iar una din ele, zacea in mijlocul curtii dormind, rupta si zdrenturoasa. Si a zis batranul : cine este aceasta care doarme aici ? Si a zis una din surori : este betiva si ce sa-i facem, nu stim, ca a o scoate din manastire ne temem de osanda si de o vom lasa, sminteste surorile. Zis-a batranul ucenicului sau : ia ligheanul si-l arunca deasupra ei. Iar el facand asa, s-a sculat sora ca dintr-o betie. Deci a zis stareta : stapane, totdeauna asa este. Si luand pe batran, au intrat in trapeza si au facut cina surorilor, zicand: blagosloveste pe roabele tale, ca inaintea ta sa guste ! Iar el le-a blagoslovit si numai ea si cea de a doua dupa dansa au sezut cu ei. Si batranului i-au pus un vas, care avea verdeturi muiate si crude si curmale si apa, iar ucenicului linte calda si putina paine si vin amestecat.Iar surorile au pus bucate multe : peste si vin din destul si au mancat foarte bine si nimeni nu a grait. Iar dupa ce s-au sculat ei, zis-a batranul, staretei: ce este ce ai facut ca noi trebuie sa mancam bine si voi ati mancat cele bune ? I-a raspuns lui aceea : tu calugar esti, si hrana de calugar ti-am pus si ucenicul tau ucenic de calugar este si hrana de ucenic i-am pus; iar noi. incepatoare suntem si hrana de incepatoare am mancat. I-a zis batranul : pomenita fie dragostea ta; cu adevarat ne-am folosit. Si mergand ei sa se odihneasca, zis-a batranul ucenicului sau : du-te de vezi unde doarme betiva aceea. care zacea in mijlocul curtii. Si s-a dus de a vazut si a venit de i-a spus lui, ca la sfarsitul iesitorilor (1). A raspuns batranul : privegheaza cu mine in noaptea aceasta. Si dupa ce au adormit toate surorile, a luat batranul pe ucenicul sau si s-a pogorat pe din dos si a vazut pe betiva ca s-a sculat si si-a intins mainile sale la cer si lacrimile ei ca paraul si metaniile le facea pana la pamant si cand simtea ca vine vreo sora la iesitori, se arunca pe sine jos horaind. Deci a zis batranul, ucenicului sau : cheama-mi pe stareta incetisor ! Si mergand a chemat-o pe ea si pe a doua dupa dansa si toata noaptea priveau cele ce facea. Iar stareta plangea zicand : zvon s-a facut pentru dansa intre surori si a cunoscut ea si s-a dus binisor cand dormea batranul si i-a furat

toiagul si pieptarul si a deschis usa manastirii si a scris un biletel si l-a pus pe incuietoarea usii, zicand : rugati-va si ma iertati de orice v-am gresit, si apoi s-a facut nevazuta. Si dupa ce s-a facut ziua, au cautat-o si n-au gasit-o; si s-au dus la poarta si au gasit usa deschisa si pitacelul pe dinsa. Si s-a facut plangere mare in manastire si a zis batranul : eu pentru dansa am venit aici, ca acest fel de betivi iubeste Dumnezeu. Si toate se marturiseau batranului; spunand ce i-au facut ei. Si facand batranul rugaciune, s-au dus amandoi la chiiiile lor, slavind si multumind lui Dumnezeu, Celui ce stie singur, cati robi ascunsi are.

---

(1) W.C.

11) A povestit avva Daniil, preotul Schitului, zicand : cand eram mai tanar am venit la Tebaida si m-am pogorat la un oras sa-mi vand lucrul mainilor mele. Si era acolo un om cu numele Evloghie, cu mestesugul sapator de piatra, care din tanara varsta aceasta lucrare avea : din lucrul mainilor sale, in fiecare zi ce dobandea, cheltuia si pana seara petrecea postind, iar seara iesea in oras si pe strainii ce se aflau ii aducea la casa sa si picioarele lor cu mainile sale le spala, ca nu avea pe altcineva impreuna cu el. Si dupa putere ii hranea, iar din bucatelele ce prisoseau, cu unele isi mangaia nevoia firii, iar altele le arunca la canii satului, caci pana si la acestia isi arata omul milostivirea. Deci, acesta si pe mine de multe ori, primindu-ma in gazda impreuna si cu alti frati, m-a facut a ma minuna foarte de fapta buna a lui, ca ma inspaimanta milostivirea si iubirea de oameni a lui si blandetea si smerenia sufletului. Si intorcandu-ma la Schit si asezandu-ma in chilie, in trei saptamani m-am dat pe sine-mi la postire, rugandu-ma lui Dumnezeu sa-i dea mai mult de cheltuiala, ca sa poata sa faca bine si altora mai multora. Deci, din postire lipsindu-mi puterea, zaceam mai mort si adormind am vazut pe unul cucernic la chip stand inaintea mea si zicandu-mi : Daniile, ce ai ? Si i-am zis lui : cuvant am dat lui Hristos sa nu gust paine, pana ce ma va auzi pe mine pentru Evloghie, pietrarul, ca sa-i dea lui blagoslovenie, sa faca bine mai multora. Iar el a zis : nu, ca se va vatama, iar acum bine se afla; iar de voiesti sa-i dai lui, pune-te chezas pentru sufletul lui ca se va mantui intru mai multe si eu ii voi da lui. Iar eu iarasi am zis : mai mult Doamne da-i lui, ca toti printr-ansul sa slaveasca numele Tau cel sfant. Raspuns-a acela : am zis tie, ca acum bine se afla. Iar eu am zis catre el : din mainile mele cere sufletul lui! Deci, mi s-a parut indata, ca m-am aflat la Sfanta Inviere si am vazut un copil sezand pe sfanta piatra, iar pe Evloghie de-a dreapta lui stand si cautand catre mine copilul, a zis catre cei ce erau de fata : acesta este cel ce s-a pus chezas pentru Evloghie ? Iar ei au raspuns : asa, cu adevarat, stapane ! Si iarasi a zis copilul : spuneti-i lui, ca am sa cer chezasia. Iar eu am zis : asa, stapane, de la mine cere-o aceasta, numai dai-i lui ! Si vad ca ii toarna in sanul lui bani multi. Si pe cat aceia turnau, pe atat sanul lui Evloghie primea. Deci desteptandu-ma eu, am cunoscut ca mi s-a ascultat rugaciunea si am proslavit pe Dumnezeu. Iar Evloghie iesind la lucrul sau si lovind in piatra, aude un sunet desert si sapand gaseste o pestera plina de bani si spaimantandu-se, socotea intru sine : ce voi face ? De-i voi lua pe acestia la oras, va auzi dregatorul si vine de ii ia si eu ma primejduiesc. Ci mai vartos ma voi duce la o tara afara, unde nimeni nu ma cunoaste. Si tocmind dobitoace ca si cum ar fi avut de carat pietre, a carat banii la rau si punandu-i in corabie, s-a dus la Bizant. Si imparatea Iustin batranul si a dat bani multi imparatului si celor mai mari ai lui si intru

putina vreme s-a facut eparh al pretorilor si a cumparat casa mare, care si pana acum se zice a egipteanului. Si trecand doi ani, eu nestiind nimic de cele ce se facusera, am vazut in vis ca m-am aflat la Sfanta Inviere si pe copil iarasi l-am vazut, sezand pe sfanta piatra. Si aducandu-mi aminte de Evloghie, am zis intru sine-mi : oare unde este Evloghie ? Si dupa putin il vad pe acesta, tarat de un arap, afara de la fata copilului. Si desteptandu-ma, am cunoscut ce insemneaza vedenia si, am zis in sine-mi : vai mie pacatosului, ca am pierdut sufetul meu ! Si sculandu-ma, m-am dus la oras, ca pentru a vinde lucrul mainilor mele si asteptand sa aflu pe Evloghie, s-a facut seara adanca si nimeni nu s-a indemnat sa ma ia in gazda. Deci ma scol si intreb pe o batrana si ii zic ei : bunico, da-mi trei paximazi (pesmeti) sa mananc, ca nu am mancat astazi. Iar ea ducandu-se, mi-a adus putinia fiertura si mi-a pus inainte si sezand aproape, a inceput sa-mi vorbeasca, graind cuvinte de folos : avva, nu stii ca esti tanar si nu trebuia sa vii in oras. Au nu stii ca schima cea calugareasca cere liniste. Si altele oarecare? Si am zis ei; ce poruncesti dar sa fac, caci lucrul mainilor mele am venit sa vand ? Iar ea mi-a zis : macar de iti vinzi lucrul mainilor tale, dar nu zabovi asa in oras, daca voiesti sa fii calugar, du-te la Schit ! Si i-am zis ei : nu este aici in orasul acesta vreun om temator de Dumnezeu, ca sa adune pe straini ? Si mi-a zis: o, ce ai grait, avvo? Am avut aici pe un pietrar oarecare si multe bunatati facea la straini. Si vazand Dumnezeu lucrurile lui, i-a dat lui dar. Si este, precum aud patrician astazi. Iar eu acestea auzind, am zis intru sine-mi : eu am facut uciderea aceasta. Si indata intrand intr-o corabie, m-am dus in Bizant si intreband si gasind casa lui Evloghie, sedeam langa poarta, vrand sa-l vad pe el, cand va iesi. Si deci trecand putin, il vad indata pe el cu fala si inconjurat de oameni multi si am zis catre el : miluieste-ma, am sa-ti graiesc oaresce deosebi ! Iar el nu a luat aminte, ci si cei ce mergeau inainte au dat in mine si alergam mai inainte si iarasi strigam si cei de pe urma iarasi au dat in mine. Si aceasta in patru saptamani facand, nu am putut sa vorbesc cu el. Iar mai pe urma strigand eu iarasi, a alergat unul din slujitorii lui cu un bat si atata m-a batut cu dansul, cat m-a lasat mai mort. Apoi,dupa multa vreme, putin intarindu-ma, am zis intru sine-mi : sa mergem la Schit si de va voi Dumnezeu, va mantui si pe Evloghie ! Si m-am pogorat la mare si afland o corabie alexandrineasca pornind indata, m-am suit intr-ansa si de scarba si de batai am adormit. Si ma vad pe mine iarasi la Sfinta Inviere si pe copilul acela asemenea iarasi sezand si cautand la mine cu ingrozire si zicand : nu vei merge, ci vei plini chezasia. Iar eu, de frica, nici a deschide gura nu am putut. Si porunceste la doi din cei ce stau inaintea lui si luandu-ma m-au legat cu mainile inapoi si m-au spanzurat cu capul in jos, zicandu-mi : sa nu te pui chezas peste puterea ta si sa nu graiesti impotriva lui Dumnezeu. Iar eu de mahnire si de nevoie, nu am raspuns nimic. Deci, asa fiind eu spanzurat, s-a facut glas zicand : iese Augusta (adica Imparateasa) si vazand-o, am luat indrazneala si am strigat : miluieste-ma, stapana lumii ! Iar ea intorcandu-se catre mine, a zis : ce voiesti ? Am zis : pentru chezasia lui Evloghie sunt spanzurat. Si mi-a zis mie : eu ma voi ruga pentu tine. Si am vazut ca s-a dus si a sarutat picioarele copilului si mi-a zis copilul : sa nu mai faci lucrul acesta. Iar eu de frica fiind cuprins, am zis : nu stapane, iarta-ma si a poruncit si m-au slobozit si mi-a zis : mergi la chilia ta. Vezi inca si cum voi aduce pe Evloghiel la randuiala lui cea dintai. Deci desteptandu-ma, m-am bucurat cu bucurie mare ca m-am izbavit de aceasta chezasie. Si inotand cu corabia, am venit la Schit, multumind lui Dumnezeu. Iar dupa trei zile aud ca a murit Iustin imparatul si s-a facut imparat Iustinian. Apoi dupa putin m-am instiintat, ca s-au sculat asupra imparatului, patru oarecare din cei mari, intre care unul a fost si Evloghie. Si cei trei

prinzandu-se, li s-au taiat capetele, iar Evloghie a fugit noaptea. Si a poruncit imparatul ca ori unde se va afla, sa se omoare si el. Deci, intreband pentru dansul cu osardie, m-am instiintat ca s-a intors la locul sau iarasi si s-a apucat de pietrarie, nearatand catre nimeni ca el este cel ce se facuse patrician (boier) in Constantinopol, ci alt egiptean a fost acela. iar el incredinta ca intru atatia ani a fost la Sfintele Locuri. Deci m-am pogorat iarasi la acel oras, ca sa ma instiintez cele pentru dansul mai cu deadinsul. Si facandu-se seara, iata Evloghie a venit chemand pe straini la gazduire. Si vazandu-l, am suspinat si lacrimand, am zis catre Dumnezeu : cat s-au marit lucrurile Tale, Doamne, toate intru intelepciune le-ai facut ! Cu adevarat, Tu, Doamne, faci saraci si imbogatesti, smeresti si inalti si judecatile Tale sunt nenumarate ! Si luandu-ma si pe mine impreuna cu alti saraci, ne-am dus la casa sa si spalandu-ne picioarele, ne-a pus masa. Si dupa ce am mancat noi, luandu-l deosebi, i-am zis lui : cum te afli, avvo Evloghie ? Iar el a zis : roaga-te pentru mine, avvo, ca sant sarac, neavand in maini nimic ! Iar eu am zis catre el : o, de nu ai fi avut nici acestea pe care le ai ! Iar el a zis : pentru ce, avvo? Au te-am smintit cu ceva candva ? Atunci i-am povestit lui toate cele ce s-au facut. Si plangand deajuns, a zis : roaga-te, avvo, ca sa trimita Dumnezeu cele de trebuinta si de acum sa ma indreptez ! Iar eu am zis : cu adevarat, fiule, sa nu ingdaduiesti sa ti se incredinteze altceva de la Hristos, cat vei fi in lumea aceasta, afara de plata osteneiii acesteia. Si urandu-i cele bune, m-am intors si a ramas Evloghie asa, sapand la pietre si primind pe straini pana la sfarsitul vietii sale si de o suta de ani facandu-se, nu s-a lasat de aceasta lucrare ci ii da Dumnezeu lui putere, pana cand a plinit calatoria vietii acesteia.

12) Ne-a povestit noua avva Palladie, ca intrand odata in Alexandria impreuna cu avva Daniil pentru o trebuinta oarecare, au intalnit pe un tanar iesind din baie, ca se scaldase. Si vazandu-l pe el batranul, a suspinat si mi-a zis mie : vezi pe acest frate, are sa se huleasca numele lui Dumnezeu printr-insul. Ci sa mergem dupa el, ca sa vedem unde petrece. Si mergand pe urma lui, am intrat dupa el. Si luandu-l batranul deosebi, i-a zis : o frate, tanar fiind si sanatos, nu ti se cuvine sa te scalzi; caci sa fii incredintat, fiule, ca pe multi' smintesti, nu numai pe mireni ci si pe calugari. Raspuns-a acela batrhnului : de as placea inca oamenilor, nu as fi sluga a lui Hristos. Ci scris este : nu judecati si nu veti fi judecati. Atunci i-a pus lui batranul metanie, zicand : iarta-ma pentru Domnul, caci ca un om am gresit. Si am iesit de la dansul. Si i-am zis batranului : nu cumva este neputincios fratele, si atunci nu se va osandi ? Iar batranul suspinand si lacrimand, a zis : sa te incredinteze pe tine adevarul, frate, mai mult decat cincizeci de draci am vazut inconjurandu-l pe el si turnand peste el noroi si o arapoaica sezand pe umerii lui si sarutandu-l pe el si alta arapoaica inaintea lui jucand si nerusinare invatandu-l si pe draci imprejurul lui mergand si bucurandu-se de el, iar pe sfantul inger nu l-am vazut nici aproape, nici departe de el. Pentru aceasta asemuiesc ca era el plin de toata necuratenia. Si marturisesc ceea ce se zice si insasi hainele lui, care sunt de capra si moi si indoite la fir,inca si a petrece el asa fara de rusine in mijlocul acestei cetati, intru care si cei ce au imbatranit intru nevointe intrand pentru trebi neaparate, se sarguiesc sa iasa indata, ca sa nu sufere vreo vatamare sufleteasca. Apoi si alta : de nu era el iubitor de sine si iubitor de dezmierdari si iubitor de curvie, nu s-ar fi dezgolit fara 'de rusine in baie si pe altii asemenea goi i-ar fi privit, cand sfintii parintii nostri Antonie si Pahomie, Amon si Serapion si ceilalti purtatori de Dumnezeu parinti, au legiuit, ca nimeni din ca'ugari fara de mare boala si nevoie sa nu se dezgoleasca pe sine. Ca si insisi pentru oarecare

trebuinte de nevoie vrand sa treaca rauri si nefiind luntre, nu sufereau sa se goleasca, pentru ca se cucereau de sfantul inger, care urma dupa dansii si de soarele care lumina, desi nu ii vedea vreun om, ci se rugau lui Dumnezeu si treceau prin vazduh, fiindca iubitorul de oameni si atotputernicul Dumnezeu pe cea dreapta a lor si plina de evlavie cerere, gata o primea si preaslavit o implinea si cu lucru o savarsea. Acestea spuindu-mi batranul, s-a astamparat. Iar dupa ce ne-am intors noi la Schit, nu au trecut multe zile si venind fratii de la Alexandria, ne-au povestit ca fratele cutare preotul (ca avea si hirotonie), care sedea la biserica Sfantului Isidor, cel ce cu putin mai inainte venise de la Constantinopol, (si era acesta pentru care zisese batranul), s-a aflat ca curvea cu femeia lui Salentarie si prinzandu-se de slugile lui si de vecini, i s-au taiat cele doua boase ale lui impreuna cu madularul trupului si dupa taiere mai traind trei zile, a murit, facandu-se ocara si rusine tuturor calugarilor. Iar eu auzind, sculandu-ma, m-am dus la avva Daniil si i-am povestit lui cele ce s-au intamplat. Si auzind batranul a lacrimat si a zis : pedeapsa celui mandru este caderea. Si insemneaza batranul cu aceasta, ca de nu bolea acela cu mandria si ar fi primit sfatul lui, nu ar fi patimit una ca asta, prin care si ceilalti mandri se vor pedepsi, de nu se vor invata prin caderea aceluia, sa fuga de o prapastie ca aceasta.

13) Au povestit ucenicii lui avva Evloghie, cum ca trimitandu-ne batranul la Alexandria ca sa vindem lucrul mainilor, ne da porunci ca sa nu facem mai mult de trei zile. Iar de veti face mai mult de trei zile, nevinovat sunt de pacatul vostru, zicea el. Iar noi l-am intrebat pe el : cum calugarii prin cetati si prin sate cu mirenii petrecand, ziua si noaptea nu se vatama ? Iar el a zis : credeti-ma fiilor, ca dupa ce m-am facut calugar, am facut treizeci si opt de ani neiesind din Schit si dupa acela m-am dus la Alexandria, catre papa Eusebie impreuna cu avva Daniil pentru o trebuinta. Si intrand in cetate, am vazut multi calugari si vedeam ca pe unii din ei corbii ii loveau peste- obraz, iar pe altii femei goale ii imbratisau si la ureche le vorbeau; iar inaintea altora, goi fiind ei, copii jucau si cu baliga de om ii manjau, iar pe unii ii vedeam ca tineau cutite si trupuri de oameni taiau si dadeau calugarilor sa manance. Si am inteles ca fiecare din calugari in ce patima era cazut, acest fel de draci avea care urmau dupa dansul si le vorbea in minte. Pentru aceasta, fratilor, eu nu voiesc sa zaboviti niciodata in cetate, ca nu de acest fel de ganduri, iar mai vartos de draci, sa va suparati.

14) S-a suit odata avva Daniil de la Schit la Terenut, iar pe cale a intrat intr-o capiste sa doarma. Si erau acolo idoli vechi ai elinilor si luand unul, l-a pus ca un copac sub capul sau. Iar demonii (dracii), vazand indrazneala lui si voind sa-l infricoseze, strigau catre o femeie, pe nume chemand-o si zicand : cutare, vino cu noi la baie ! Iar alt demon ascultand, raspundea ca din idolul cel ce era sub capul batahnului si zicea : strain am deasupra mea si nu pot veni ! Dar batranul nu s-a temut, ci indraznind, lovea idolul zicand : du-te intru intuneric, daca nu poti si auzind demonii au strigat toti cu glas mare zicand : ne-ai biruit pe noi ! Si au fugit rusinati.

15) Zicea avva Daniil pentru avva Dula, ca intai a sezut in viata de obste patruzeci de ani, apoi la Schit s-a linistit si intre parintii cei mai mari s-a socotit. Deci acesta spunea, ca in multe feluri cercand, a aflat ca cei ce petrec in viata de obste, mai mult si mai degrab decat cei ce se linistesc, sporesc in lucrarea faptelor bune, de vor avea si intrebuinta supunerea din inima curata. Ca un frate era intr-o viata de obste cu chipul prost si

defaimat mai mult decat toti cei ce erau intr-ansa, iar cu mintea mare si cinstit. Acesta ocarandu-se si defaimindu-se de toti, iar de multe ori si batandu-se cu nedreptate, rabda vitejeste nezicand nimanui nimic; iar altul din fratii cei ce erau acolo, indemnat fiind de diavolul, a furat sfintele vase cele din Biserica, tainuindu-se de toti. Apoi cercetare facandu-se pentru cele furate, toti la fratele acela care se defaima pe sine au lipit vina si pe acesta l-au osandit din presupus ca a furat cele sfinte. Iar de vreme ce acela zicea ca nu are stiinta catusi de putin de lucrul acela, cu indemnarea igumenului, i-au luat chipul cel calugaresc de la dansul si punandu-l in fiare, l-au dat iconomului lavrei spre cercetare. Acesta, dupa ce si cu vine de bou l-a batut de ajuns si alte pedepse i-a dat, fiindca nimic nu avea acela ce sa marturiseasca, ci dimpotriva punea inainte nestiinta faptei aceleia, l-a trimis la dregatorul locului, ca sa-l pedepseasca mai mult. Iar acela feluri de munci aratand asupra lui si cu foc trupul arzandu-i si cu nemancare de multe zile si cu inchisoare intunecoasa si inecacioasa pedepsindu-l, dupa ce deopotriva a aflat tagaduindu-se furtisagul de cele sfinte, cu voia igumenului si a fratilor l-a osandit la moarte, dupa cum oranduieste pravila, ca pedeapsa furtisagului de cele sfinte este moartea. Si deci a fost dus sa i se taie capul. Iar fratele cel ce furase cele sfinte, vazand si patimind cu smfletul, venind la avva a zis : m-am instiintat ca s-au aflat vasele cele sfinte, pentru aceasta grabeste sa nu i se taie capul fratelui. Iar el vesteste dregatorului si slobozindu-se fratele, a venit in viata cea de obste. Si mai traind trei zile, s-a dus catre Domnul, dandu-si sufletul in vremea cand se ruga si cazuse in genunchi. Deci venind toti cei din manastire si afland trupul lui asa stand spre pocainta (adica in genunchi), l-au luat pe el si l-au dus in biserica, pana cand sa se aseze acolo ! Si lovindu-se in toaca, s-a adunat toata lavra si toti alergau la trupul acela, fiecare voind pentru blagloslovenie sa ia vreo parte din haine, sau din par. Iar avva temandu-se ca nu cumva sa se rupa si trupul, l-a bagat in altar si l-au incuiat cu lacat asteptand sa vina si avva al lavrei. Iar dupa putin venind si acela si aprinzand toti foc si punind tamaie, cautau trupul sa-l scoata din altar si sileau pe proistosul manastirii sa deschida degraba. Iar acela deschizand si intrand inauntru cu alti multi, hainele si incaltamintele raposatului le-au aflat, iar trupul nu era nicaieri. Deci au inceput toti sa slaveasca pe Dumnezeu si sa strige unii catre altii cu lacrimi si sa zica : vedeti, fratilor, ce fel de daruri ne pricinuieste noua indelunga-rabdarea si smerenia ! Sa ne nevoim dar si noi sa suferim ispita si defaimare pentru Domnul si vom fi slaviti si cinstiti si impreuna cu El in veci vom imparati.

PENTRU AVVA DULA

1) A zis avva Dula : de ne sileste pe noi vrajmasul sa lasam linistea, sa nu-l ascultam pe el, ca nu este nimic asemenea ca ea si ca postirea, spre ajutor asupra lui. Pentru ca ascutita vedere dau ele ochilor celor din launtru.

2) A zis iarasi : taie prietesugurile celor multi, ca sa nu se ridice razboi asupra mintii tale si va tulbura chipul linistirii.

PENTRU AVVA DIOSCOR

1) Povesteau parintii pentru avva Dioscor. episcopul Nahiastiei, ca painea lui era de orz si de linte si in tot anul punea inceput de o viata, zicand : in anul acesta sa nu ma intalnesc

cu cineva, sau sa nu vorbesc, sau sa nu mananc fiertura, sau sa nu mananc poame, sau verdeturi. Si la toata lucrarea asa facea si dupa ce savarsea una, lua alta si aceasta facea in toti anii.

2) Un frate a intrebat pe avva Pimen, zicand : ma tulbura gandurile si nu ma lasa sa ma grijesc de pacatele mele si ma fac sa iau aminte la neajunsurile fratelui. Si i-a spus lui batranul avva Dioscor, ca era in chilie, plangandu-si pacatele sale, iar ucenicul lui sedea in alta chilie. Deci cand mergea la batranul, il gasea pe el plangand si ii zicea lui : parinte , de ce plangi ? Iar batranul zicea : pacatele mele imi plang. Deci, ii zicea lui ucenicul : nu ai pacate, parinte ! Si a raspuns batranul : cu adevarat, fiule de ma voi lasa sa vad pacatele mele, nu sunt deajuns alti trei, sau patru, sa le planga.

3) A zis avva Dioscor : de ne vom imbraca cu imbracamintea cea cereasca, nu ne vom afla goi. Iar de nu ne vom afla purtand imbracamintea aceea, ce vom face, fratilor ? Ca avem sa auzim si noi glasul acela care zice : arunca-l pe el intru intunericul cel dinafara; acolo va fi plangerea si scrasnirea dintilor. Multa rusine va fi noua, daca atata vreme purtand noi chipul acesta, ne vom afla in ceasul de nevoie neavand imbracamintea cea de nunta. O, ce cainta va sa ne urmeze! O, ce intuneric va sa cada asupra noastra inaintea parintilor si a fratilor nostri, care ne vor vedea pe noi muncindu-ne de demonii cei infricosatori!

INCEPUTUL SLOVEI E

PENTRU SFANTUL EPIFANIE, EPISCOPUL CIPRULUI

1) Povestit-a sfantul Epifanie, episcopul Ciprului, ca in vremea fericitului Atanasie cel Mare, niste pasari zburand imprejurul capistei lui Serapid, strigau neincetat : cras ! Cras ! Si venind elinii la fericitul Atanasie, au strigat : raule batrane spune-ne noua, ce striga pasarile ? Si raspunzand a zis : pasarile striga : cras, cras ! Iar cuvantul acesta: cras, cras, in limba avsonenilor insemneaza maine. Si adauga ca maine vor vedea slava lui Dumnezeu. Si dupa aceea s-a vestit moartea imparatului Iulian. Si aceasta facandu-se, s-au adunat ei si strigau asupra lui Serapid zicand : daca nu il voiai pe el, pentru ce luai darurile lui ?

2) Acesta a povestit, ca in cetatea Alexandriei era un vizitiu, care era feciorul unei maici ce se numea Maria. Acesta la alergarea de cai ce se facea, a cazut, apoi sculandu-se a intrecut pe cel ce l-a surpat si a biruit. Si norodul a strigat : fiul Mariei a cazut si s-a sculat si a biruit. Inca graindu-se acest glas, a venit vestea in norod pentru capistea lui Serapid, ca marele Teofil suindu-se, a surpat idolul lui Serapid si a stapanit capistea.

3) S-a vestit fericitului Epifanie, episcopul Ciprului de la avva manastirii, pe care o avea in Palestina, asa : cu rugaciunile tale nu ne-am lenevit de canonul nostru, ci cu osardie citim si ceasul intai si al treilea si al saselea si al noulea si vecernia. Iar el prihanindu-i,

le-a aratat lor zicand : aratati sunteti ca va leneviti in celelalte ceasuri ale zilei, petrecand deserti la rugaciune. Ca trebuie calugaria cea adevarata neincetat sa aiba rugaciunea si cantarea psalmilor in inima sa.

4) A trimis odata sfantul Epifanie catre avva Ilarion, rugandu-l pe el si zicand : vino sa ne vedem mai inainte de a ne duce din trup. Si mergand el, s-au bucurat unul cu altul. Dar mancand ei, s-a adus o pasare. Si luand episcopul, a dat lui avva Ilarion si a zis batranul : iarta-ma, ca de cand am luat schima, nu am mancat junghiat. Si i-a zis lui episcopul: iar eu de cand am luat schima, nu am lasat pe cineva sa adoarma avand ceva asupra mea, nici eu nu am adormit avand ceva asupra cuiva. Si a zis lui batranul : iarta-ma, ca petrecerea ta este mai mare decat a mea.

5) Acestasi zicea : daca Melchisedec, chipul lui Hristos, a binecuvantat pe Avraam, radacina iudeilor, cu mult mai vartos insusi adevarul Hristos binecuvinteaza si sfinteste pe toti ce cred in El

6) Acestasi zicea : cananianca striga si se asculta. Si femeia caruia ii curgea sange, tace si se fericeste iar fariseul striga si se osandeste; vamesul nici nu deschide gura si se asculta.

7) Acestasi zicea : proorocul David intru fara de vreme se ruga; in miezul noptii se scula, inainte de zori se cucerea, in zori sta de fata, dimineata se ruga, seara si la amiaza. Si pentru aceasta zicea : de sapte ori in zi Te-am laudat !

8) Zis-a iarasi: de nevoie este castigarea cartilor crestinesti la cei ce pot sa le dobandeasca. Ca si singura vederea cartilor mai pregetatori catre pacat ne face pe noi si catre dreptate ne indeamna sa ne ridicam.

9) Zis-a iarasi : mare intarire spre a nu pacatui, este citirea Scripturilor.

10) Zis-a iarasi : mare prapastie si adanca groapa este nestiinta Scripturilor.

11) Zis-a iarasi : mare vanzare a mantuirii este a nu sti nici una din dumnezeestile legi.

12) Acestasi zicea : gresalele dreptilor sunt imprejurul buzelor, iar ale pacatosilor izvorasc din tot trupul. Pentru aceea canta David : pune, Doamne, straja gurii mele si usa de ingradire imprejurul buzelor mele, si : zis-am, pazi-voi caile Tale, ca sa nu gresesc cu limba mea !

13) Acestasi a fost intrebat : pentru ce sunt zece poruncile legii, iar fericirile noua ? Si a zis : cele zece porunci sunt intocmai la numar cu ranile egiptenilor, iar numarul fericirilor este chip de intreita Treime !

14) S-a intrebat acestasi : de este de ajuns un drept sa imblanzeasca pe Dumnezeu. Si i-a zis : asa este. Ca El a zis : cercati unul sa faca judecata si dreptate si milostiv voi fi catre popor !

15) Acestasi a zis: Dumnezeu, celor pacatosi, de se vor pocai, iarta si capetele, precum pacatoasei si talharului si vamesului iar de la cei drepti cere dobanzi. Si aceasta este ceea ce zicea apostolilor : ca de nu va prisosi dreptatea voastra mai mult decat a carturarilor si a fariseilor, nu veti intra intru Imparatia cerurilor.

16) Zicea inca si aceasta : Dumnezeu cu foarte putin pret vinde dreptatile la cei ce se sarguesc sa le cumpere : pe o bucatica de paine, pe o haina proasta, pe un pahar cu apa rece, pe un banisor.

17) Adauga inca si aceasta : omul imprumutandu-se de la om pentru saracie, sau pentru trebuinta inmultirii si dand inapoi, multumeste cu adevarat, dar da inapoi intru ascuns, fiindca se rusineaza. Iar stapanul Dumnezeu dimpotriva, intru ascuns imprumutandu-Se, rasplateste inaintea ingerilor si a arhanghelilor si a dreptilor !

PENTRU SFANTUL EFREM

1) Copil era avva Efrem si a vazut vis, adica vedenie, ca, a rasarit via pe limba lui si a crescut si a umplut toata partea cea de sub cer, fiind foarte roditoare. Si veneau toate pasarile cerului si mancau din rodul viei. Si pe cat mancau, se inmultea rodul ei.

2) Altadata iarasi a vazut unul din sfinti, in vedenie, o ceata de ingeri pogarindu-se din cer cu porunca lui Dumnezeu, avand in maini o carte, adica un tom scris dinlauntru si din afara si ziceau unii catre altii : cui se cuvine sa se dea aceasta ? Si unii ziceau :acestuia, iar altii : altuia. Dar au raspuns si au zis : cu adevarat sfinti sunt si drepti. Insa nimanui nu se poate sa se dea aceasta, fara numai lui Efrem. Si a vazut batranul ca lui Efrern au dat ei cartea. Si sculandu-se dimineata, au auzit pe Efrem ca intocmai ca un izvor izvoraste din gura lui si alcatuieste. Si au cunoscut, ca de la Duhul Sfant sunt cele ce ieseau prin buzele lui Efrem.

3) Altadata iarasi, trecand Efrem, din indemnare oarecare a venit o pacatoasa, cu magulire sa-l traga spre impreunare urata, iar de nu, macar sa-l porneasca spre manie, ca niciodata nu-l vazuse cineva manios. Si a zis ei : vino dupa mine ! Si apropiindu-se la un loc intru care era mult norod, a zis ei : in locul acesta vino precum ai voit. Iar aceea vazand norodul, a zis lui: cum putem aceasta sa facem, atata norod stand si nu ne rusinam ? Iar el a zis catre dansa : daca de oameni ne rusinam, cu mult mai vartos trebuie sa ne rusinam de Dumnezeu, care vadeste cele acunse ale intunericului. Iar ea rusinandu-se, s-a dus fara de isprava.

PENTRU UN MIREAN ANUME EVHARIST

1) Doi din parinti s-au rugat lui Dumnezeu, ca sa-i incredinteze pe ei, la care masura au ajuns. Si le-au venit lor glas zicand : in cutare sat al Egiptului este un mirean anume Evharist si femeia lui se numeste Maria. Inca nu ati venit voi la masurile acestora. Si sculandu-se cei doi batrani, au mers in satul acela si intreband, au aflat chilia lui si pe femeia lui si i-au zis ei : unde este barbatul tau ? Iar ea a zis : pastor este si paste oile. Si i-a bagat pe ei in chilie. Iar dupa ce s-a facut seara, a venit Evharist cu oile si vazand pe

batrani, le-a gatit lor masa si a adus apa sa le spele picioarele lor. Si i-au zis lui batranii : nu vom gusta ceva, de nu ne vei vesti noua lucrarea ta. Si Evharist cu smerenie a zis : eu sunt pastor si aceasta este femeia mea. Iar batranii au statut rugandu-l pe el si nu a vrut el sa le spuna. Si au zis lui batranii : Dumnezeu ne-a trimis pe noi la tine. Iar cum a auzit cuvantul acesta s-a temut si a zis lor : iata oile acestea le avem de la parintii nostri si orice spor va da Domnul sa dobandim dintransele, facem in trei parti: o parte saracilor si o parte pentru iubirea si primirea de straini si a treia parte pentru trebuinta noastra. Si de cand am luat pe femeia mea, nu m-am spurcat nici eu, nici ea, ci fecioara este si fiecare din noi deosebi se culca, iar noaptea purtam saci si ziua hainele noastre. Pana acum nimeni din oameni acestea nu le-a stiut. Si auzind s-au minunat si s-au dus slavind pe Dumnezeu.

PENTRU EVLOGHIE PREOTUL

1) Evloghie oarecare, ucenic fiind al fericitului Ioan arhiepiscopul, preot si pustnic mare, postind din doua in doua zile, iar de mai multe ori si toata saptamana petrecand, mancand numai paine si sare, se slavea de oameni. Acesta s-a dus la avva Iosif la Panefo, nadajduind sa vada ceva mai multa asprime de viata la dansul. Si primindu-l pe el batranul cu bucurie, orice a avut a pus ca sa faca mangaiere si i-au zis lui ucenicii lui Evloghie: nu mananca preotul afara de paine si sare; iar avva Iosif tacand manca. Si petrecand trei zile, nu i-au auzit pe ei cantand sau rugandu-se, ca era ascunsa lucrarea lor. Si au iesit nefolosindu-se Evloghie cu ucenicul sau. Iar dupa iconomie s-a facut negura si ratacindu-se s-au intors la batranul. si mai inainte de a bate ei in usa, i-au auzit pe ei cantand si staruind el mult, mai pe urma au batut in usa. Iar aceia, tacand din cantarea de psalmi, i-au primit cu bucurie. Si pentru arsita, au turnat ucenicii lui Evloghie apa in vas si i-au dat lui. Si era apa amestecata cu de mare si de rau si nu a putut sa o bea. Si venind intru sine a cazut inaintea batranului, voind sa stie petrecerea lor, zicand : avvo, ce este aceasta, ca intai nu cantati, ci acum, dupa ce ne-am dus noi. Si vasul de apa, acum luandu-l, am aflat apa sarata. Zis-a batranul : fratele este nebun si dupa amagire o au amestecat cu apa de mare. Iar Evloghie il ruga pe batranul, voind sa stie adevarul. Si i-a zis lui batranul : acel mic pahar de vin era al dragostei, iar apa aceasta este pe care o beau fratii totdeauna. Si l-a invatat pe el deosebirea socotelilor si a taiat de la el toate cele omenesti. Si s-a facut iconomicos si pogorator. Si dupa aceea manca toate cele ce i se puneau inainte. si s-a invatat si el sa lucreze in ascuns. Si a zis batranului : negresit, intr-adevar este lucrarea voastra.

PENTRU AVVA EVPREPIE

1) Zis-a avva Evprepie: avand intru tine ca este Dumnezeu credincios si puternic, crede intru Dansul si te vei impartasi de cele ale Lui. Iar de defaimezi, nu crezi. Si toti credem ca toate sunt Lui cu putinta, dar si intru lucrurile tale crede Lui, ca si intru tine face minuni.

2) Acestasi pradandu-se, ajuta impreuna pradatorilor. Iar dupa ce au incarcat ei cele din iauntru si-au lasat toiagul lor si indata ce l-a vazut avva Evprepie, s-a mahnit si luandu-l alerga inapoia lor, vrand sa li-l dea. lar aceia nevrand sa-l primeasca, ci temandu-se sa nu

li se intample ceva, intalnind el pe unii, care mergeau pe aceeasi cale, ii poftea sa le dea lor acel toiag.

3) A zis avva Evprepie : cele trupesti sunt materie. Cel ce iubeste lumea, iubeste sminteala si impiedicarile. Deci de se va intampla sa se piarda candva ceva, aceasta trebuie sa o primim cu bucurie si cu marturisire, fiindca ne-am izbavit de griji.

4) Un frate a intrebat pe avva Evprepie pentru viata. Si a zis batranul : iarba mananca, cu iarba te imbraca, pe iarba te culca (adica toate le defaima), iar inima castig-o de fier.

5) Un frate a intrebat pe acest batran, zicand : cum vine frica lui Dumnezeu in suflet ? Si a zis batranul : de va veni omul smerenie si neagoniseala si neosandire, vine la el frica lui Dumnezeu.

6) Acestasi a zis : sa petreaca cu tine pururea frica lui Dumnezeu si smerenia si lipsa de bucate si plansul.

7) La inceputul sau avva Evprepie a mers la un batran si a zis lui : avvo, spune-mi un cuvant, cum sa ma mantuiesc ! Iar el i-a zis : de voiesti sa te mantuiesti, cand vei merge la cineva, sa nu apuci mai inainte sa graiesti, pana nu te va intreba, iar el pentru cuvantul acesta umilindu-se, a pus metanie, zicand : cu adevarat multe carti am citit si acest fel de invatatura nu am cunoscut. Si mult folosindu-se, s-a dus.

PENTRU AVVA ELADIE

1) Povesteau parintii pentru avva Eladie, ca au facut douazeci de ani la chilii si a nu ridicat candva ochii in sus sa vada streasina bisericii.

2) Se povestea pentru acestasi avva Eladie, ca paine si sare manca. Deci, cand au venit Pastile, zicea : fratii paine si sare mananca, iar eu trebuia sa fac putina osteneala pentru Pasti. Si fiindca in celelalte zile mananc sezand jos, acum, ca este Pasti, voi face osteneala si voi manca stand in picioare.

PENTRU AVVA EVAGRIE

1) Zis-a avva Evagrie : cand esti in chilie, strange-ti gandul tau, adu-ti aminte de ziua mortii, vezi atunci murirea trupului, pune in minte nevoia ! Ia osteneala, defaima desertaciunea lumii, ca sa poti totdeauna sa petreci in dragostea linistii si sa nu slabesti ! Adu-ti aminte si de asezarea cea acum in iad; gandeste cum sunt acolo sufletele, in care cumplita tacere, in care amar suspin si in cat de mare frica si infiorare si asteptare ! Socoteste chinuirea cea neincetata, lacrima cea sufleteasca si fara de sfarsit ! Ci si de Ziua Invierii adu-ti aminte si de starea inaintea lui Dumnezeu ! Gandeste la judecata cea infricosata si groaznica ! Pune in mijloc cele ce se pastreaza pacatosilor, rusinea cea inaintea lui Dumnezeu si a ingerilor si a arhanghelilor si a tuturor oamenilor, muncile, focul cel vesnic, viermele cel neadormit, tartarul, intunericul, scrasnirea dintilor, fricile si pedepsele ! Pune inca in mijloc si bunatatile cele ce se pastreaza dreptilor, indrazneala

cea inaintea lui Dumnezeu Tatal si a Hristosului Lui, a ingerilor,si a arhanghelilor si a toata multimea sfintilor, imparatia cerurilor si a darurilor ei, bucuria si desfatarea ei ! Pomenirea acestora amandorura adu-o la tine ! Si pentru judecata pacatosilor lacrimeaza, plangi, temandu-te ca nu cumva si tu sa fii intru acestea ! Iar pentru cele ce se pastreaza dreptilor, bucura-te si te veseleste ! Si pe acestea te sarguieste sa le dobandesti, iar de acelea sa te instrainezi. Cauta sa nu uiti candva, macar inauntru, in chilia ta fiind, macar afara undeva, pomenirea acestora, ca macar prin aceasta sa scapi de gandurile cele spurcate si vatamatoare !

2) Zis-a iarasi : taie prietesugurile celor multi, ca sa nu se spurce mintea ta si va turbura chipul linistirii.(1)

---

(1) La avva Dula num. 2.

3) Zis-a iarasi : mare lucru este cu adevarat a se ruga fara raspandire, dar mai mare este si a canta fara raspandire.

4) Zis-a iarasi : du-ti aminte totdeauna de iesirea ta si nu uita judecata cea vesnica si nu va fi greseala in sufletul tau.

5) Zis-a iarasi: ridica ispitele si nimeni nu este care sa se mantuiasca.(1)

---

(1) La avva Antonie, num. 7.

6) Zis-a iarasi : graia unul din parinti ca hrana cea mai uscata si deopotriva, injugata fiind cu dragostea, degraba baga pe monah in limanul nepatimirii.

7) S-a facut odata sobor la chilii pentru un lucru si a grait avva Evagrie. Zis-a lui preotul : stim, avvo, ca de erai in tara ta, poate si episcop vrei sa fii si cap multora, iar acum ca un strain sezi aici. Iar el umilindu-se, nu s-a tulburat, ci clatinand cu capul, a zis lui : adevarat este, parinte ! Insa odata am grait, iar a doua nu voi mai adauga.(1)

---

(1) Iov 39.

PENTRU AVVA EVDEMON

1) A zis avva Evdemon pentru avva Pafnutie, parintele Schitului, ca s-a pogorat acolo un tanar si nu l-au lasat sa petreaca acolo, zicand : in vremea mea chip de femeie nu voi lasa sa petreaca in Schit pentru razboiul vrajmasului.

INCEPUTUL SLOVEI Z

PENTRU AVVA ZINON

1) Zis-a avva Zinon, ucenicul fericitului Siluam : sa nu locuiesti in loc numit, nici sa sezi

cu un om ce are nume mare, nici sa pui temelie a-ti zidi tie chilie candva.

2) Se spumea pentru avva Zinon, ca intai nu voia sa ia de la cineva ceva. Si pentru aceasta cei ce aduceau se duceau scarbiti, caci nu lua. Si altii veneau la dansul voind sa ia ca de la un batran mare si nu avea ce sa le dea lor si se duceau si ei scarbiti... Zice batranul : ce sa fac ? Caci si cei ce aduc se scarbesc si cei ce vor sa ia. Aceasta este mai de folos : oricine va aduce, sa iau si oricine va cere, sa-i dau. Si asa facand, se odihnea si pe toti ii impaca.

3) S-a dus un frate egiptean in Siria la avva Zinon si prihanea gandurile sale inaintea batranului. Iar el minunandu-se, a zis : egiptenii ascund faptele bume care le au, iar neajunsurile care nu le au, pe acestea pururea le prihanesc. Iar sirienii si elinii, faptele bune care nu le au, zic ca le au, iar neajunsurile care le au, le ascund.

4) Au venit niste frati la el si l-au intrebat, zicand : ce intelegere are cuvantul acela ce este scris in cartea lui Iov : si cerul nu este curat inaintea Lui ? Si raspunzand batranul, a zis lor : au lasat fratii pacatele lor si cerceteaza pentru ceruri. Insa talcuirea cuvantului aceasta este : de vreme ce numai El este curat, pentru aceasta a zis : si cerul nu este curat.

5) Spuneau parintii pentru avva Zinon, ca sezand in Schit, a iesit noaptea din chilia sa, spre lunca si ratacindu-se, a facut trei zile si trei nopti umbland si ostenindu-se. Lesinand a cazut sa moara. Si iata un copil a statut inaintea lui, avand o paine si un vas cu apa. Si ii zicea lui : scoala, mananca ! Iar el sculandu-se, s-a rugat, socotind ca este naluca. Iar el a zis lui : bine ai facut. Si iarasi s-a rugat a doua oara si a treia oara. Si ii zicea lui : bine ai facut. Deci, sculandu-se batranul a luat si a mancat. Si dupa aceea a zis lui : cat ai umblat, atat esti departe de chilia ta; ci scoala-te si vino dupa mine ! Si indata s-a aflat la chilia lui. Deci a zis lui batranul : intra, fa-ne noua rugaciune. Si intrand batranul acela s-a facut nevazut.

6) Altadata acelasi avva Zinon, umbland in Palestina si odihnindu-se, a sezut aproape de o pepenarie sa manance. Si i-a zis lui gandul : ia-ti tie un castravete si mananca ca ce este ? Iar el raspunzand, a zis gandului : hotii in munca merg. Deci cearca-te pe tine de aici, de poti suferi munca. (1) Si sculandu-se, a statut in arsita cinci zile. si prajindu-se pe sine, a zis : nu pot suferi munca. Si a zis gandului : daca nu poti, nu fura si manca !

---

(1) In alte carti se zice : si a inceput a se bate pe sine. Apoi zice gandului : de nu poti suferi (si celelalte).

7) Zis-a avva Zinon : cel ce voieste ca sa-i asculte degraba Dumnezeu rugaciunea, cand se scoala, si-si intinda mainile sale catre Dumnezeu, mai inainte de toate si mai inainte de sufletul sau, sa se roage pentru vrajmasii sai din suflet; si prin aceasta ispravi, ori pentru ce se va ruga lui Dumnezeu, il asculta pe el.

8) Spuneau parintii ca era intr-un sat unul care postea mult, incat se chema numele lui postitorul. Si auzind avva Zinon pentru dansul, l-a chemat pe el; iar el s-a dus cu bucurie. Si rugandu-se ei, au sezut. Deci a inceput batranul sa lucreze tacand, iar postitorul neafland sa vorbeasca cu dansul, a inceput sa se supere de trandavie. si a zis batranului :

roaga-te pentru mine, avvo, ca voi sa ma duc ! Zis-a lui batranul : pentru ce ? Iar el raspunzand, a zis : caci inima mea ca arzandu-se este si nu stiu ce are. Caci cand eram in sat, pana seara posteam si niciodata asa nu mi s-a facut. Zis-a lui batranul : in sat te hraneai din urechile tale. Ci mergi de acum si mananca la ceasul al noualea ! Si orice faci, intru ascuns fa. Si cum a inceput sa faca, cu necaz a asteptat ceasul al noulea, si ziceau cei ce-l stiau pe el, ca postitorul s-a indracit si venind el, a spus batranului toate. Iar el i-a zis lui : aceasta cale este dupa Dumnezeu.

9) Doi frati locuind deosebi, mergeau unul catre altul. Si a zis unul dintr-ansii celuilalt : voiesc sa ma duc la avva Zinon si sa-i spun lui un gand. A zis si celalalt : si eu aceasta voiesc. Deci s-au dus amandoi impreuna. Si luandu-i pe fiecare deosebi si-au spus gandurile lor si unul spunandu-le a cazut inaintea batranului, rugandu-l cu multe lacrimi ca sa se roage lui Dumnezeu pentru dansul. Si batranul i-a zis lui : mergi, nu te slabi pe tine si nu grai de rau pe cineva si nu te lenevi de rugaciunea ta ! Si ducandu-se fratele, s-a vindecat. Iar celalalt spunandu-i gandul sau catre batran, a adaus moale si cu nebagare de seama : roaga-te pentru mine ! Dar n-a cerut cu deadinsul. Iar dupa o vreme s-a intammplat de s-au intilnit unul cu altul. Si a zis unul dintr-insii : cand am mers catre batranul, i-ai spus lui gandul care ziceai ca voiesti sa-l spui lui ? Iar acela i-a zis : da, i-am spus ! A intrebat acela : oare te-ai folosit dupa ce i-ai spus ? Raspuns-a fratele : da, m-am folosit, ca pentru rugaciunile batranului m-a vindecat Dumnezeu ! Iar celalalt a zis : eu macar de i-am marturisit gandurile mele, nu am simtit vreo usurare. Zis-a lui cel ce s-a folosit : si cum te-ai rugat batranului ? Raspuns-a acela : i-am zis lui : roaga-te pentru mine, ca am acest gand ! Iar el a zis : eu marturisindu-ma lui, am udat picioarele lui cu lacrimile mele, rugandu-l ca sa se roage lui Dumnezeu pentru mine. Si prin rugaciunea lui m-a vindecat Dumnezeu. Iar aceasta ne-a povestit noua batranul, invatandu-ne, ca se cade celui ce roaga pe vreunul din parinti pentru ganduri cu osteneala si din toata inima sa se roage, ca lui Dumnezeu. si atunci va dobandi. Iar cel ce se marturiseste cu nebagare de seama, sau ispiteste, nu se foloseste, ci se si osandeste.

10) Zicea avva Zinon ca i-a povestit lui fericitul Serghie, egumenul din Pediada, o povestire ca aceasta : odata - zice - calatorind noi cu un batran sfant, fiind si alti frati impreuna cu noi, ne-am ratacit pe cale. Si nestiind unde mergem ne-am aflat in semanaturi si am calcat putin din semanaturi. Iar plugarul simtind, ca s-a intamplat de lucra acolo, a inceput a ne ocara si a zice cu manie : voi calugari sunteti ? Voi va temeti de Dumnezeu ? De aveati frica lui Dumnezeu inaintea ochilor, nu faceati aceasta. Deci indata ne zice noua sfantul acela batran : pentru Domnul nimeni sa nu graiasca ! Si se ruga plugarului cu blandete, zicand : bine zici, fiule; de am fi avut frica lui Dumnezeu aceasta nu am fi facut, ci pentru Domnul, iarta-ne, ca am gresit ! Iar acela, inspaimantandu-se pentru nerautatea si smerenia batranului, alergand la noi, a cazut la picioarele batranului, zicand : iarta-ma pentru Domnul si ia-ma cu voi ! Si adauga fericitul Serghie : iata blandetea si bunatatea sfantului ce a putut cu ajutorul lui Dumnezeu sa faca ! Si a mantuit sufletul ce era facut dupa chipul lui Dumnezeu pe care Il voieste Dumnezeu, mai mult decat nenumarate lumi cu banii lor.

11) Odata ne-am dus la unul din parinti si l-am intrebat pe el zicand : de va avea cineva vreun gand si se vede pe sine biruit; si de multe ori citind cele ce au zis parintii pentru un

gand ca acela, se ispiteste sa faca acelea si nicidecum nu poate, oare ce este mai bine : a vesti vreunuia din parinti gandul, sau a se sargui singur sa unelteasca acelea care a citit si a se indestula cu stinta sa ? Raspuns-a batranul : ca trebuie sa-l vesteasca catre cel ce poate sa-l foloseasca si sa nu se nadajduiasca intru sine. Ca nu poate cineva sa-si ajute luisi si mai vartos de a fi cuprins de patimi. Ca mie, tanar fiind, mi s-a intamplat una ca aceasta. Ca aveam patima sufleteasca si ma biruiam de dansa. Si auzind pentru avva Zinon, ca pe multi care se aflau asa i-a vindecat, am voit sa ma duc si sa-i vestesc lui; iar satana ma oprea, zicand ca de vreme ce stii ce trebuie sa faci, fa cum citesti si nu te mai duce si supara pe batranul.
Deci cand ma porneam sa ma duc si sa-i vorbesc lui, razboiul se usura de la mine cu mestesugirea diavolului ca sa nu ma duc. Iar dupa ce ma plecam sa nu merg, iarasi ma stapaneam de patima. Si aceasta a mestesugit vrajmasul asupra mea multa vreme, nelasandu-ma sa vestesc batranului. Iar da multe ori m-am dus la batranul, vrand sa-i spun lui gandul si nu ma lasa vrajmasul, aducand rusine in inima mea si zicand : de vreme ce stii cum trebuie sa te vindeci, ce trebuinta este a spune cuiva ? Caci porti grija de sine; stii cum au zis parintii. Si acestea, zice, imi aducea pizmasul, ca sa nu arat doctorului patima si sa ma vindec. Iar batranul ma cunostea ca am ganduri, dar nu ma vadea, asteptand ca insumi sa le vestesc pe ele. Si ma invata pentru viata cea dreapta si ma slobozea. Iar mai pe urma plangand, am zis intru sine : pana cand, ticaloase suflete, nu vrei sa te tamaduiesti ? Altii vin de departe la batranul si iau lecuire, iar tu nu te rusinezi, si avand doctorul aproape, nu vrei sa te tamaduiesti ? Si aprinzandu-ma cu inima, m-am sculat si intru sine-mi am zis, ca daca voi merge la batranul si nu voi afla pe nimeni acolo, voi cunoaste ca este voia lui Dumnezeu a-mi marturisi gandurile mele. Si mergand eu acolo, n-am aflat pe nimeni. Deci batranul ma invata dupa obicei pentru mantuirea sufletului si cum ar putea cineva sa se curateasca de cugetele cele spurcate. Iar eu iarasi rusinandu-ma si nemarturisindu-ma, vroiam sa ma duc si sculandu-se batranul, facu rugaciune si ma petrecea mergand inaintea mea, pana la usa cea de afara. Iar eu ma munceam cu ganduri, sa spun batranului sau sa nu spun, si cu incetul pasind, mergeam dupa dansul; iar batranul intorcandu-se si vazandu-ma muncindu-ma de ganduri, ma loveste in piept incetisor si imi zice : ce ai ? Om sunt si eu. Si daca mi-a zis batranul acest cuvant, mi s-a aratat ca mi-a deschis inima mea si am cazut la picioarele lui, rugandu-l pe el cu lacrimi si zicand : miluieste-ma ! Iar el mi-a zis : ce ai ? Si i-am zis lui : nu stii ce am ? Si mi-a zis : tu trebuie sa spui ce ai. Iar eu cu mare rusine de abia mi-am marturisit patima mea. Si mi-a zis : dar de ce atata vreme te rusinezi a spune ? Au nu sunt si eu om ? Insa voiesti sa-ti spun si eu ceea ce stiu ? Au nu sunt acum trei ani, de cand ai aceste ganduri si venind aici nu le marturisesti ? Iar eu marturisind si cazand si rugandu-ma, am grait lui : miluieste-ma pentru Dumnezeu si ma invata, ce sa fac ! Si mi-a zis : du-te si nu te lenevi in rugaciunea ta si nu cleveti pe nimeni ! Iar eu mergand la chilia mea si nelenevindu-ma de rugaciunea mea, cu darul lui Hristos si cu rugaciunea batranului, de aici inainte n-am mai fost suparat de patima aceea. Deci trecand un an, mi-a venit un gand ca acesta : nu cumva m-a miluit Dumnezeu pentru mila Sa, iar nu pentru batranul ? Si aceasta venindu-mi in minte, am mers catre dansul, vrand a-l ispiti si luandu-l in laturi, i-am facut metanie, zicand : roaga-te pentru mine, parinte, pentru gandul meu ce ti l-am marturisit oarecand ! Iar el m-a lasat zacand la picioarele lui si tacand putin, mi-a zis : scoala-te, ai credinta catre mine ! Iar eu auzind acestea, voiam sa ma inghita pamantul de rusine si sculandu-ma, nu puteam cauta asupra batranului, si mirandu-ma si

spaimantandu-ma, am plecat la chilia mea.

PENTRU AVVA ZAHARIA

1) Zis-a avva Macarie catre avva Zaharia : spune-mi, care este lucrul monahului ? Zis-a lui : pe mine ma intrebi, parinte ? Si a zis avva Macarie : am vestire catre tine, fiule Zaharie, caci este cel ce ma indeamna ca sa te intreb. Zis-a lui Zaharia : precum eu socotesc, parinte, cel ce isi face sila lui intru toate, acesta este monah.

2) A venit odata avva Moise sa scoats apa si a aflat pe avva Zaharia rugandu-se langa fantana, si Duhul lui Dumnezeu sezand deasupra lui.

3) Zis-a oarecand avva Moise catre fratele Zaharia : spune-mi, ce voi face ? Si auzind s-a aruncat pe sine jos la picioarele lui, zicand : tu ma intrebi, parinte ? Zis-a lui batranul : cred mie, fiule Zahario, ca am vazut pe Duhul Sfant pogorandu-se peste tine si dintru aceasta sunt silit sa te intreb : atunci luand Zaharia cuculiul sau (culion) din cap, l-a pus sub picioare si calcandu-I a zis : de nu se va zdrobi omul asa, nu poate sa fie monah.

4) Sezand odata avva Zaharia in Schit, i-a venit lui vedenie si sculandu-se i-a vestit parintelui sau Carion, iar batranul, fiindca era lucrator, nu era iscusit la acestea si sculandu-se l-a batut zicand ca de la draci este. Dar a ramas cu gandul la aceasta. Si sculandu-se, s-a dus catre avva Pimen noaptea si i-a vestit lui lucrul acesta si cum se ard cele din launtru ale lui si vazand batranul ca de la Dumnezeu este, i-a zis : mergi catre cutare batran si orice iti va zice tie, fa! Si ducandu-se catre batranul, mai inainte de a intreba el ceva, apucand batranul, i-a spus lui toate si cum ca vedenia este de la Dumnezeu. Ci, mergi si supune-te parintelui tau !

5) Zis-a avva Pimen, ca a intrebat avva Moise pe avva Zaharia, cand era aproape sa moara, zicand : ce vezi ? Si i-a zis : nu este mai bine a tacea, parinte ? Si i-a zis lui : asa, fiule; taci ! Si in ceasul mortii lui sezand avva Izidor, cautand la cer a zis : veseleste-te, fiul meu Zaharia, ca ti s-au deschis tie portile Imparatiei cerurilor.

PENTRU AVVA ZOSIMA

1) Povestit-a fericitul Zosima ca odata a sezut putina vreme in lavra lui avva Gherasim si avea acolo pe unul iubit. Deci intr-o zi sezand noi si graind pentru folos, a venit pomenire de cuvantul acela care a zis avva Pimen, ca cel ce se prihaneste pe sine in tot locul afla odihna. Asemenea si de cuvantul care a zis avva muntelui Nitriei. Ca intrebat fiind : ce ai aflat mai mult in calea aceasta, parinte, el a raspuns : a se prihani si a se defaima pe sine totdeauna. Pe care cuvant l-a si adeverit cel ce l-a intrebat, zicand : alta cale nu este, fara numai aceasta. Deci pomenind noi de acestea, ziceam intre noi minunandu-ne, cata putere au cuvintele sfintilor. Cu adevarat, orice au grait, din lucru si din adevar au grait, precum a zis marele Antonie. Si pentru aceasta sunt puternice, pentru ca s-au grait de cei ce erau in lucruri, precum porunceste un intelept zicand : pe cuvintele tale sa le adevereze viata. Acestea vorbind noi intre noi, a zis acela : si eu am incercat cu lucrul aceste cuvinte si odihna care se face prin lucrarea lor. Ca odata aveam in lavra aceasta iubit cu adevarat pe

un diacon care nu stiu de unde a luat prepus asupra mea pentru un lucru care ii aducea lui scarba. Deci a inceput a se purta catre mine cu posomorare. Iar eu vazandu-l pe el posomorat asupra mea, l-am intrebat ca sa stiu pricina scarbei. Iar el mi-a zis : lucrul acesta l-ai facut si pentru aceasta sunt mahnit asupra ta. Iar eu nestiind in sine-mi un lucru ca acesta, precum zicea acela ca am facut, il incredintam ca n-am nicidecum stire de lucrul acela. Iar el nu se pleca, ci mi-a zis : iarta-ma, nu cred ! Deci, ducandu-ma la chilie, ma incercam pe mine mai cu deadinsul, de am facut un lucru ca acesta si nu aflam. Dupa aceea l-am vazut pe el tinand sfantul potir si impartasind pe frati si l-am incredintat pe el cu aceasta, zicand : nu ma stiu sa fi facut ceea ce zici. Si nici asa nu s-a plecat. Deci iar venindu-mi intru sine si aducandu-mi aminte de cuvintele acestea ale sfintilor parinti si crezandu-le cu adevarat, am intors putin gandul; si am zis intru sine : diaconul cu adevarat ma iubeste si in dragoste pornindu-se, mi-a aratat ceea ce avea inima lui pentru mine, ca sa ma trezesc si sa nu mai fac acest lucru. Insa, ticaloase suflete, de vreme ce zici ca nu ai facut acest lucru, adu-ti aminte de celelalte rele care ai facut si nu le tii minte si socoteste, ca, precum cele ce ai facut ieri si alaltaieri le-ai uitat, asa si acest lucru, l-ai facut si l-ai uitat. Deci, din gandul acesta mi-am plecat inima asa, cum ca cu adevarat l-am facut si l-am uitat, ca si pe cele mai dinainte. Apoi am inceput sa multumesc lui Dumnezeu si diaconului ca printr-insul m-am invrednicit sa-mi cunosc greseala si sa ma pocaiesc pentru dansa. Deci sculandu-ma cu astfel de ganduri, m-am dus la chilia diaconului, ca sa-i fac lui metanie si sa cer iertaciune, precum si sa-i multumesc. Si stand langa usa, am batut intr-insa. Si acela deschizand si vazandu-ma, mi-a pus indata intai el metanie, zicandu-mi : iarta-ma, ca de draci am fost batjocorit, banuindu-te pentru lucrul acela ! Caci cu adevarat m-a incredintat Dumnezeu, ca tu cu nimic nu esti partas la acest lucru, nici nu stii catusi de putin pentru el. Dar incepand si eu sa raspund pentru acesta si sa-l incredintez, acela mi-a taiat cuvantul zicand : nu este trebuinta ! Deci a adaugat fericitul Zosima zicand : iata smerenia cea adevarata, cum a aratat-o pe ea inima celui ce o iubeste ! Caci nu numai ca nu s-a smintit asupra diaconului, una, ca a presupus pentru dansul ceea ce nu stia si fara de cuvant s-a scarbit asupra lui iar alta, ca nu a primit incredintarile lui, care in asa fel erau ca puteau sa plece si pe un vrajmas, si cu cat mai vartos pe un prieten adevarat. Nu numai dar pentru aceasta nu s-a smintit, precum am zis, ci si asupra sa si-a luat gresala care n-a facut-o, socotind cuvantul aceluia mai vrednic de credinta decat inima sa si nu numai atata dar s-a ispitit a se pocai inaintea lui, si-i multumea ca printr-insul s-a izbavit de pacatul pe care nicidecum nu-l stia.

2) Povestit-a fericitul Zosima, ca era un batran care locuia aproape de o chinovie si era foarte bun si bland. Pentru aceea si acei din chinovie il iubeau mult si il cinsteau. Aproape de batranul locuia si un frate. Deci, intr-una din zile lipsind el, fratele indemnandu-se de vrajmasul, s-a dus si a deschis chilia bstranului si intrand a luat toate vasele lui si cartile si s-a dus. Iar dupa putin intorcandu-se batranul, cum a vazut chilia lui deschisa si intrand si neafland vasele sale, s-a dus catre fratele sa-i spuna lui ceea ce s-a intamplat. Dar stand afara de chilia aceluia si strigand pe fratele, cum si-a vazut vasele sale puse in mijlocul chiliei, caci fratele inca nu le stransese si nevrand sa-l vadeasca, sau sa-l rusineze, pricinuind o treaba de nevoie, ca adica il supara pantecele, s-a dat in laturi de la chilia fratelui pana ce va ridica vasele din mijoc. Apoi intorcandu-se, a inceput a grai fratelui pentru alt lucru, nepomenind nimic de chilie, sau de vasele care le-a pierdut. Iar dupa vreo cateva zile s-au dovedit vasele batranului. Si luandu-l pe fratele oarecari

cunoscuti ai batranului, l-au pus in temnita, nestiind batranul. Iar batranul auzind de fratele ca este in temnita si nestiind pricina pentru care fusese bagat in temnita, mergand catre egumenul chinoviei din apropiere, unde era cinstit de toti fratii pentru faptele lui bune, i-a zis lui : fii bun si-mi da putine oua si putine paini ! Iar egumenul i-a zis : au doara a venit la tine cineva, avvo ? Iar batranul a raspuns : da ! Deci, poruncind egumenul, i s-au dat cate a voit. Si luand batranul, painile si ouale, s-a dus la temnita unde era fratele si a intrat la dansul. Iar el vazand pe batranul, a alergat si a cazut la picioarele lui zicand : iarta-ma ! Caci pentru tine sunt aici fiindca ti-am furat vasele. Si iata cartea ta este la cutare, iar haina ta este la cutare. Si pe rand le numara pe toate. Iar batranul zise catre el : Sa fie incrediniata inima intrat . aici si nici nu stiu ta, fiule, ca nu pentru acestea am intrat aici si nici nu stiu ca pentru mine ai intrat aici. Ci auzind ca esti bagat in temnita, iar pricina pentru ce nestiind si mahnindu-ma pentru a te supara, am venit sa-ti fac mangaiere. Si iata ouale si painile, pe care le-am adus pentru tine. Dar de vreme ce m-am instiintat ca pentru mine esti tinut aici, voi face totul pana ce cu ajutorul lui Dumnezeu, te voi scoate din temnita. Si mergand, s-a rugat unora din cei slaviti ai lumii, caci era cunoscut si acestora batranul pentru fapta lui buna si trimitand aceia, au scos pe fratele din temnita.

3) Zicea avva Zosima ca mergand el in Sfanta Cetate (+) a venit la dansul oarecare iubitor de Hristos si i-a zis : avvo, am un frate sezator impreuna cu mine si din ispita vicleanului am avut prigonire intre noi. Apoi eu pocaindu-ma, acela nu voieste sa se impace cu mine. Pleaca-te dar, pentru Domnul si-i vorbeste lui cele pentru pace. Iar el cum a auzit, indata a chemat pe fratele acela si i-a grait lui cele ce se cuveneau pentru pace si unire. Iar el intai se parea ca se pleaca, apoi socotind i-a zis : nu pot sa ma impac cu el, pentru ca m-am jurat pe Cruce, ca de acum sa fiu neimpacat cu el. Iar egumenul zambind, i-a zis lui : juramantul tau, frate, are acest fel de putere, ca si cum ai fi zis : ma jur pe Crucea Ta, Hristoase, ca nu voi pazi poruncile Tale, ca voi face voia vrajmasului Tau diavol ! Deci, o frate, nu numai esti dator sa faci sa stea mania cea rea, ci si sa te pocaiesti si sa te caiesti pentru dansa si sa-ti prihanesti obraznicia ta, ca sa nu te mai rapesti de dansa. Ca si Irod de se caia si nu ar fi intarit juramantul sau, nu ar fi facut acea cumplita ucidere , taind pe Mergatorul inainte al lui Hristos. Deci, fratele umilindu-se pentru aceasta, s-a pocait inaintea fratelui sau si a lui avva Zosima si asa cu darul lui Dumnezeu s-au unit iarasi intru dragoste.

(+) Ierusalimul.

4) Povestit-a (+) fericitul Zosima pentru un batran, zicand : fiind eu intr-o manastire din Tir, a venit la noi un batran imbunatatit. Apoi citind noi la cuvintele batranilor - dupa cum era obiceiul intotdeauna - am venit la povestirea batranului aceluia, asupra caruia venind talharii, i-au luat toate lucrurile lui si s-au dus, lasand un sacusor pe care luandu-l batranul a alergat dupa dansii, strigand : fiilor, luati ce ati uitat in chilia voastra ! Iar ei minunandu-se de nerautatea lui, au intors iargai inapoi toate cate le luasera din chilia lui. Deci, citind noi aceasta povestire, mi-a zis batranul care venise la noi : acest cuvant foarte m-a folosit. Iar eu rugandu-l sa-mi spuna ce folos a aflat dintr-insul, el a zis : oarecand petrecand eu in locurile cele de pe langa Iordan, am citit povestirea aceasta. Si minunandu-ma de batranul pentru nerautatea si blandetea lui, ziceam catre Dumnezeu : Doamne, Cel ce m-ai invrednicit sa vin in chipul acestor sfinti batrani, invredniceste-ma

sa umblu si pe urmele lor si sa calatoresc pe aceeasi cale pe care au calatorit ei,povatuindu-se de darul Tau. Acestea rugandu-ma la Dumnezeu si avand intru mine aceasta dorinta, trecand doua zile, cum sedeam in chilie am simtit pe unii ca au venit la chilie, care si stand la usa au batut. Iar eu cunoscand ca sunt talhari, am zis intru mine : multumesc lui Dumnezeu ! Iata vreme sa arat roada dorintei ! Si deci deschizand, i-am primit pe ei cu blandete si aprinzand lumina, am inceput a le arata lor lucrurile zicand catre ei : nu va tulburati. Cred Domnului ca nu voi ascunde nimic de la voi. Iar ei mi-au zis : ai aur ? Si am raspuns lor : da, am trei bani si am deschis vasul inaintea lor si luandu-i pe aceia, si toate lucrurile, s-au dus cu pace. Iar eu, - zicea ferictul Zosima - glumind, am zis catre batranul : ce a urmat dupa aceea ? Oare s-au intors ca si cei de la batranul cel mai dinainte de noi ? Si a raspuns indata : sa nu sloboada Dumnezeu. Caci nici n-am voit aceasta, ca sa intoarca, ce au luat. Vedeti dar - zis-a Zosima - ce sporire lui si slava catre Dumnezeu i-a dat dorinta si gatirea lui. Ca nu numai nu s-a mahnit pentru luarea tuturor lucrurilor care avea, dar s-a si bucurat ca si cum s-a invrednicit de un lucru cu adevarat prea mare.

(+) Aceasta povestire se afla si in Limonariu, insa cu oarecare deosebire.

PENTRU AVVA ISAIA

l) Zis-a avva Isaia : nimic nu foloseste pe noul incepator asa de mult ca ocara. Ca precum este pomul, care se uda in toate zilele, asa este noul incepator, care se ocaraste si sufera.

2) Zicea iarasi catre cei ce incep bine si se supun sfintilor parinti : vopseaua cea dintai nu iese, precum se intampla la porfira. Si dupa cum ramurile cele tinere se intorc si se pleaca lesne, asa fac si noii incepatori, fiind intru supunere.

3) Zis-a iarasi : noul incepator, mutandu-se din manastire in manastire, este asemenea unui dobitoc, care se trage de capastru aici si acolo.

4) Zis-a iarasi : facandu-se masa si fratii mancand in biserica si vorbind unii cu altii, preotii Pelusiului mustrandu-i pe ei le-a zis : taceti fratilor, caci eu stiu un frate care mananca cu noi si bea pahare ca si noi si rugaciunea lui se suie inaintea lui Dumnezeu ca focul.

5) Se povesteste pentru avva Isaia ca a luat oarecand o varga si s-a dus la arie si a zis lucratorului : da-mi grau ! Si lucratorul i-a zis : au doara si tu ai secerat, avvo ? Zis-a cuviosul : nu ! Si i-a zis lucratorul : cum dar voiesti sa iei grau, daca nu ai secerat ? Si i-a zis lui batranul : si daca nu va secera cineva, nu ia plata ? Zis-a lucratorul : nu ! Si asa s-a dus batranul. Iar fratii vazand ce a facut, i-au pus lui metanie, rugandu-l sa le spuna pentru ce a facut aceasta. Raspuns-a lor batranul : spre pilda am facut aceasta, ca de nu va lucra cineva, nu ia plata de la Dumnezeu.

6) Acelasi avva Isaia a chemat pe unul din frati si i-a spalat picioarele si a pus o mana de linte in oala. Si dupa ce s-a infierbantat, a dat-o in laturi. Si a zis lui fratele : nu este fiarta indeajuns, avvo. Si i-a raspuns lui cuviosul : nu-ti este indeajuns ca macar a vazut focul ? Si aceasta este mare mangaiere.

7) Zis-a iarasi : de va voi Dumnezeu sa miluiasca pe vreun suflet, iar el se semeteste si nu sufere, ci isi face voia sa, il sloboade pe el sa patimeasca cele ce nu voieste, ca asa sa-L caute pe El.

8) Zis-a iarasi : de va voi cineva sa rasplateasca rau pentu rau, poate si numai cu amenintarea sa vateme constiinta fratelui.

9) Acelasi avva Isaia a fost intrebat ce este iubirea de argint ? Iar el a raspuns : a nu crede lui Dumnezeu ca poarta grija de tine, a te deznadajdui de fagaduintele lui Dumnezeu si a iubi peste masura ca sa te intinzi cu avutiile.

PENTRU AVVA ILIE

1) Zis-a avva Ilie : eu de trei lucruri ma tem : cand va vrea sa iasa sufletul meu din trup, cand voi vrea sa intampin pe Dumnezeu si cand va fi sa iasa hotarire asupra mea.

2) Ziceau batranii catre avva Ilie din Egipt, pentru avva Agathon, ca bun avva este. Si a zis lor batranul : dupa neamul si randul de oameni in care traieste, este bun ! Si i-au zis lui : dar dupa cei vechi, cum ? Si raspunzand batranul, le-a zis lor : am zis voua, ca dupa neamul si randul de oameni in care traieste, este bun; iar dupa cei vechi, am vazut un om in Schit, care putea sa faca sa stea soarele pe cer, precum a facut si Iosum al lui Navi. Si acestea auzind ei, s-au spaimantat si au proslavit pe Dumnezeu.

3) Zis-a avva Ilie al Diaconiei : ce poate pacatul, unde este pocainta si ce foloseste dragostea unde este mandria ?

4) Zis-a avva Ilie : am vazut pe un oarecare luand o tivga cu vin sub subtioara sa si ca sa rusinez pe draci, ca era nalucire, am zis fratelui : ajuta-ma si-mi ridica aceasta ! Si ridicand rasa lui, s-a aflat ca nu avea nimic. Iar aceasta am spus-o, ca macar cu ochii de veti vedea, sau veti auzi, sa nu primiti ! Ci mai vartos paziti gandurile si cugetele, stiind ca dracii le pun pe acestea in minte ca sa spurce sufletul, sa socoteasca cele nefolositoare si ca sa traga mintea de la indeletnicirea cu cele bune, caindu-se de pacatele sale si rugandu-se lui Dumnezeu.

5) Zis-a iarasi : oamenii au mintea sau la pacate, sau la Iisus sau la oameni.

6) Zis-a iarasi : de nu va canta mintea impreuna cu trupul, in zadar este osteneala. Ca de iubeste cineva necazul, mai pe urma se face lui spre bucurie si odihna.

7) Zis-a iarasi : un batran a ramas intr-o capiste si au venit dracii, zicandu-i lui : du-te din

locul nostru ! Iar batranul a zis : voi nu aveti loc. Si au inceput dracii sa-i risipeasca cu totul smicelele lui de finic. Iar batranul sta adunandu-le pe ele. Mai pe urma dracul apucandu-l de mana, il tragea afara. Dar ajungand batranul la usa, cu cealalta mana tinea usa strigand : Iisuse, ajuta-mi ! Si indata a fugit dracul. Si batranul a inceput a plange. Iar Domnul a zis lui : de ce plangi ? Si a raspuns batranul : fiindca dracii indraznesc sd apuce pe om si sa-l necajeasca. Si i-a zis lui : tu te-ai lenevit; caci cand M-ai cautat, ai vazut cum M-am aratat tie ! Acestea le zic, caci este trebuinta de multa osteneala si de nu se va osteni cineva, nu poate sd aiba pe Dumnezeu cu sine, caci El pentru noi S-a rastignit.

8) Un frate s-a dus la avva Ilie sihastrul in chinovia pesterii lui avva Sava si i-a zis lui : avvo, spune-mi un cuvant ! Iar batranul a zis fratelui : in zilele parintior nostri erau iubite aceste trei fapte bune : neaverea, blandetea si infranarea. Iar acum stapaneste intre monahi : lacomia de avere, imbuibarea pantecelui si obraznicia. Oricare voiesti din acestea, tine !

PENTRU AVVA IRACLIE

1) Un frate, fiind suparat de razboiul ispitelor, a vestit lui avva Iraclie. Si acesta intarindu-l, i-a zis : un batran oarecare avea un ucenic foarte ascultator de multi ani. Dar odata sculandu-se razboi asupra lui, a facut metanie batranului, zicind : lasa-ma sa sed singur. Si i-a zis lui batranul : cauta loc si-ti voi face chilie ! Si mergand el ca la o azvarlitura de piatra, a aflat loc. Si mergand amandoi, au facut chilie. Si a zis fratelui : orice iti voi zice, aceasta fa : cand flamanzesti, mananca; cand insetezi, bea; cand iti este somn, dormi ! Si numai din chilia ta sa nu iesi pana sambata; atunci vino aproape de mine. Si s-a intors batranul la chilia sa. Iar fratele a facut cele doua zile dupa porunca, dar a treia zi trandavindu-se, a zis : ce mi-a facut mie batranul acesta, ca sa nu fac rugaciuni ? Si sculandu-se a cantat psalmi multi si dupa ce a apus soarele a mancat. Si sculandu-se s-a dus sa se culce pe rogojina sa : si a vazut un arap sezand si scrasnind cu dintii asupra lui, si alergand cu multa frica a venit la batranul si batand in usa, a zis : avvo, miluieste-ma si-mi deschide degraba ! Iar batranul cunoscand ca nu a pazit cuvantul lui, nu i-a deschis pana dimineata. Si deschizandu-i dimineata, l-a aflat pe el afara. Cucerindu-se si milostivindu-se l-a bagat inlauntru. Atunci a zis fratele : rogu-ma, tie, parinte; un arap negru am vazut pe rogojina mea, cand m-am dus sa ma culc. Iar batranul a zis : aceasta ai patimit, caci nu ai pazit cuvantul meu. Atunci dandu-i lui o randuiala a pravilei, dupa putere, l-a slobozit si incet-incet s-a facut calugar iscusit.

INCEPUTUL SLOVEI TH

PENTRU AVVA THEODOR AL FERMEI (+)

1) Avva Theodor al Fermei dobandise trei carti bune si s-a dus la avva Macarie si i-a zis lui : am trei carti bune si ma folosesc dintr-insele si le intrebuintez si fratii si se folosesc. Spune-mi dar, ce trebuie sa fac ? Oare sa le tin pe ele spre folosul meu si al fratilor, sau sa le vand si banii sa-i dau saracilor ? Si raspunzand batranul, a zis : bune sunt faptele cu

adevarat, dar mai buna decat toate este neaverea. Si aceasta auzind, ducandu-se, le-a vandut si banii i-a dat saracilor.

(+) Este un munte in Egipt, care se intide de la Schit catre pustiul cel mare si se numeste *Fermi.*

2) Un frate oarecare sezand singur deosebi la chilii (+) se tulbura. Si mergand catre avva Theodor al Fermei, i-a spus lui despre tulburarea sa. Iar batranul i-a zis : mergi, smereste-ti gandul tau si te supune si petreci impreuna cu altii ! Si dupa catava vreme, s-a intors catre batranul si i-a zis lui : nici impreuna cu oamenii nu ma odihnesc. Si i-a zis batranul : daca nici singur deosebi nu te odihnesti, nici impreuna cu altii nu te impaci, pentru ce ai iesit la viata calugareasca ? Au nu ca sa suferi necazurile ? Spune-mi, cati ani ai de cand esti in chipul acesta ? Raspuns-a fratele : opt. Zis-a lui batranul : cu adevarat eu am in chipul acesta saptezeci de ani si nici intr-o zi n-am aflat odihna si tu in opt ani voiesti sa ai odihna ? Si aceasta auzind fratele, intarindu-se s-a dus.

(+) Este un loc afara din orasul Alexandria, care se numeste chilii pustnicesti.

3) S-a dus odata un frate catre avva Theodor si a facut trei zile, rugandu-l ca sa auda vreun cuvant. Iar el nu i-a raspuns lui. Si a iesit scarbit. Zis-a catre el ucenicul lui : avvo, cum "de nu i-ai zis vreun cuvant, caci s-a dus scarbit ? Si

3) S-a dus odata un frate catre avva Theodor si a facut trei zile, rugandu-l ca sa auda vreun cuvant. Iar el nu i-a raspuns lui. Si a iesit scarbit. Zis-a catre el ucenicul lui : avvo, cum "de nu i-ai zis vreun cuvant, caci s-a dus scarbit ? Si i-a zis batranul : cu adevarat nu i-am grait lui, caci este negutator si in cuvinte straine voieste sa se slaveasca.

4) Zis-a avva Theodor iarasi : de ai prietesug cu cineva si se va intampla sa cada el in ispita curviei, de poti, da-i lui mana si trage-l in sus. Iar de va cadea in eres si nu se va pleca tie sa se intoarca, degraba taie-l pe el de la tine, ca nu cumva zabovindu-te sa cazi impreuna cu el in groapa.

5) Se spunea pentru avva Theodor ai Fermei, ca aceste trei capete avea mai presus decat altii : neaverea, nevointa si fuga de oameni.

6) Petrecea o data avva Theodor cu fratii in Schit si mancand ei, luau cu evlavie paharele, tacand si nezicand cuvantul : iarta ! Si a zis avva Theodor : au pierdut calugarii obiceiul cel bun, nezicand : iarta.

7) L-a intrebat pe el un frate, zicand : voiesti, avvo, sa nu mananc paine cateva zile ? Si i-a zis lui batranul : bine faci, ca si eu am facut asa. Si i-a zis lui fratele : voiesc sa pun nautul meu in pitarie si sa-l fac faina. Zis-a lui batranul : daca iarasi te duci la pitarie, fa-ti painea ta ! Si ce este trebuinta de aeeasta purtare ?

8) A venit unul din batrani catre avva Theodor si a zis lui : iata, cutare frate s-a intors in lume. Si i-a zis lui batranul : pentru aceasta te minunezi ? Nu te minuna, ci mai vartos te minuneaza de vei auzi, ca a putut cineva sa scape din gura vrajmasului.

9) Un frate a venit la avva Theodor si a inceput a grai si a cerca lucruri, pe care inca nu le

facuse si i-a zis lui batranul : inca nu ai aflat corabia, nici vasele tale nu le-ai pus si mai inainte de a inota, ai ajuns acum la cetatea aceea ? Deci, dupa ce vei face intai lucrul, vei veni la acelea despre care graiesti acum !

10) Acestasi s-a dus odata la avva Ioan, care. era famen din nastere si dupa ce au vorbit ei impreuna a zis avva Theodor : cand eram in Schit, lucrul sufletului era lucrul nostru de capetenie, iar lucrul mainilor il aveam sub lucrul sufletului. Iar acum s-a facut lucrul sufletului sub lucrul mainilor si cel de sub lucru a devenit lucru. Si l-a intrebat fratele (avva Ioan), zicand : care este lucrul sufletului pe care acum il avem sub lucru ? Si care este cel de sub lucru pe care acum il avem lucru ? Si a raspuns batranul : toate cele ce se fac pentru porunca lui Dumnezeu este lucru al sufletului; iar a lucra pentru sine si a aduna, acestea trebuie sa le avem sub lucru. Si a zis fratele : lumineaza-mi mie pricina aceasta. Si a zis batranul : iata, auzi de mine ca sunt bolnav si esti dator sa ma cercetezi, dar zici in sine-ti : sa-mi las lucrul meu acum si sa ma duc ? Mai bine sa-l sfarsesc intai si apoi sa ma duc ? Ti se intimpla inca si alta pricina si poate nicidecum nu te duci. Iarasi alt frate iti zice tie : da-mi ajutor, frate ! Si zici : sa-mi las lucrul meu si sa merg sa lucrez cu aceasta ? Deci, de nu te vei duce, lasi porunca lui Dumnezeu care este lucrul sufletului si faci pe cel de sub lucru, care este lucrul mainilor.

11) Zis-a avva Teodor al Fermii, ca omul care este intru pocainta, nu este legat de porunca.

12) Acestasi a zis : alta fapta buna nu este, ca nedefaimarea.

13) Zis-a iarasi : omul care stie dulceata chiliei, fuge (de lume), si nu ar necinsti pe aproapele sau.

14) Zis-a iarasi : de nu ma voi departa pe sine-mi de la milostivirile acestea, nu ma vor lasa sa fiu monah.

15) Zis-a iarasi : multi in vremea aceasta au ales odihna mai inainte de a le-o da lor Dumnezeu.

16) Un frate a intrebat pe avva Theodor, zicand : voiesc sa plinesc poruncile. Zis-a lui batranul despre avva Teona, ca a spus si acela oarecand, ca a voit sa plineasca gandul lui Dumnezeu si luand faina s-a dus la pitarie si a facut paine. Si cerandu-i lui niste saraci a dat painile. Si iarasi cerandu-i lui altii, a dat cosnitele si haina pe care o purta. Si a intrat in chilie, incingandu-se peste camasa. Si asa iarasi se prihanea pe sine, zicand ca nu a plinit porunca lui Dumnezeu.

18) S-a bolnavit odata avva Iosif si a trimis la avva Theodor, zicand : vino, ca sa te vad mai inainte de a iesi din trup. Si era pe la jumatatea saptamanii si nu s-a dus, ci a trimis, zicand : de vei ramane pana sambata, voi veni; iar de te vei duce, ne vom vedea in lumea cealaita.

19) Un frate a zis lui avva Theodor : spune-mi un cuvant, caci pier ! Si cu osteneala a zis

lui cuviosul : eu ma primejduiesc si ce pot sa-ti spun ?

20) Un frate a venit la avva Theodor, ca sa-l invete sa coasa cosnite, aducand si funia cea impletita. Iar batranul i-a zis lui : mergi si vino dimineata aici ! Si sculandu-se batranul, i-a muiat funia cea impletita si i-a gatit inceputui cusaturii, zicand : asa si asa sa faci si l-a lasat pe el. Si intrand in chilia sa, a sezut batranul. Si la vreme i-a pus fratelui de a mancat si l-a trimis la locul sau. Dimineata a venit iarasi fratele si i-a zis batranul : ia-ti funia de aici si du-te, caci ai venit sa ma bagi in ispita si in griji ! Si nu l-a mai lasat pe el inlauntru.

21) Zis-a ucenicul lui avva Theodor, ca a venit odata unul sa vanda ceapa si i-a umplut un vas. Si a zis batranul : umple-l de grau si-l da lui. Si erau doua gramezi de grau : una curata si una proasta.Si i-am umplut vasul din gramada cea proasta - zice ucenicul. Iar batranul a cautat la mine aspru si cu mahnire. Si de frica am cazut si am spart vasul si i-am facut metanie. Si zice batranul : scoala, nu e a ta vina, ci eu am gresit ca ti-am zis ! Si intrand batranul, i-a umplut sanul de grau curat si i-a dat lui impreuna cu cepele.

22) S-a dus odata avva Theodor cu fratele sa ia apa si mergand mai inainte fratele la foc a vazut un sarpe. Si i-a zis lui batranul : du-te de-l calca pe cap ! Dar temandu-se nu s-a dus. Atunci a venit batranul si vazandu-l fiara si rusinandu-se, a fugit in pustie.

23) Intrebat-a oarecine pe avva Theodor : de se va face de naprasna vreo cadere si tu te temi, avvo ? I-a zis lui batranul : de se va lipi cerul de pamant, Theodor nu se teme; caci s-a fost rugat lui Dumnezeu ca sa se ridice de la dansul frica. Pentru aceasta l-a si intrebat pe el.

24) Se spunea despre dansul, ca facandu-se diacon in Schit, nu vrea sa primeasca sa slujeasca diaconiceste si in multe locuri a fugit. Si iarasi l-au adus batranii zicandu-i : nu-ti lasa slujba ta ! Le - a zis lor avva Theodor : lasati-ma sa ma rog lui Dumnezeu, ca sa stiu de ma va incredinta sa stau in locul slujbei mele ! Si rugandu-se lui Dumnezeu, zicea : de este voia Ta, ca sa stau in locul slujbei mele incredinteaza-ma ! Si s-a aratat lui un stalp de foc de la pamant pana la cer si grai s-a facut zicand : de poti sa te faci ca stalpul acesta, du-te si slujeste diaconiceste ! Iar el auzind, a judecat sa nu mai primeasca. Deci vedind el la biserica i-au facut lui metanie fratii, zicand : daca nu voiesti sa slujesti diaconiceste, macar potirul sa-l tii. Si n-a suferit nici aceasta si a zis : de nu ma veti lasa, ma duc din locul acesta, si asa l-au lasat.

25) Se zicea inca pentru-dansul ca dupa ce s-a pustiit Schitul, a venit sa ramana la Fermi; si fiindca imbatranise, slabise cu trupul. Deci i-au adus lui unii bucate si cele ce ii aducea lui cel dintai le da celui de al doilea si asa mai departe. Iar in ceasul gustarii, manca ceea ce ii aducea cineva.

26) Se zicea pentru avva Theodor ca atunci cand sedea la schit a venit la dansul dracul vrand sa intre si l-a legat afara de chilie. Si iarasi alt drac a venit sa intre, dar si pe acesta l-a legat. Si mai venind si al treilea drac a gasit legati pe cei doi si le-a zis lor : ce stati voi aici afara ? Si i-au raspuns lui : fiindca sade inlauntru (cuviosul) si nu ne lasa sa intram.

Si acesta facand sila, se ispitea sa intre. Iar batranul l-a legat pe acesta. Deci, temandu-se dracii de rugaciunile batranului, il rugau zicand : slobozeste-ne pe noi. Si le-a zis lor batranul : duceti-va ! si rusinandu-se ei, s-au dus.

27) Povestit-a oarecarele din parinti pentru avva Theodor al Fermei, ca a venit odata, pe seara, la dansul si l-a gasit purtand o haina rupta, avand pieptul gol si tinand culionul dinainte. Si iata un comis a venit sa-l vada si batand acela la usa, a iesit batranul sa-i deschida si intalnindu-se cu el, a sezut la usa sa graiasca cu dansul. Iar parintele, care era de fata, a luat o bucata de panza si i-a acoperit umerii. Dar batranul a intins mana si a lepadat-o. Iar dupa ce s-a dus comisul, i-a zis lui : avvo, de ce ai facut aceasta ? A venit omul sa se foloseasca, au doara vrei ca sa se sminteasca ? Si i-a raspuns batranul : ce-mi spui, avvo ? Oare tot oamenilor slujim ? Mi-am facut trebuinta. Cei ce vrea sa se foloseasca, sa se foloseasca; cel ce vrea sa se sminteasca, sa se sminteasca. Caci eu oricum ma aflu, asa intampin. A poruncit inca si ucenicului sau, zicand : de va veni cineva voind sa ma vada, sa nu-i zici lui ceva omenesc; ci de mananc spune ca mananc, iar de dorm, spune ca dorm !

28) Au venit odata asupra lui trei talhari si doi il tineau pe dansul, iar unui cara vasele lui. Iar dupa ce au scos cartile si voiau sa ia si vasul sau, atunci le-a zis lor : acesta lasati-l ! Dar ei nu vroiau. Si smancindu-si mainile sale, i-a trantit pe amandoi. Si vazand talharii, s-au infricosat. Si le-a zis lor batranul : sa nu va temeti de loc. Toate lucrurile faceti-le in patru parti si luati trei; iar una s-o lasati. Si asa au facut. Iar el a luat vasul cu care mergea la biserica.

PENTRU AVVA THEODOR CEL DE LA ENNAT

1) Zis-a avva Theodor cel de la Ennat : cand eram mai tanar petreceam in pustie. Deci, m-am dus la pitarie sa fac doua framantaturi si am gasit acolo pe un frate care voia sa faca paini si nu avea pe nimeni care sa-i dea mana de ajutor. Iar eu am lasat pe ale mele si i-am dat lui mana de ajutor. Iar dupa ce am ispravit, a venit alt frate si iarasi i-am dat lui mana de ajutor si a facut painile. Si iarasi a venit al treilea si i-am facut asemenea. Si asa faceam cu fiecare din cei ce veniti si am facut sase framantaturi. Iar pe urma am facut pe cele doua ale mele, incetand cei ce veneau.

2) Se spunea pentru avva Theodor si avva Lukie cel de la Ennat, ca au facut cincizeci de ani, batjocorindu-si gandurile lor si zicand : dupa iarna aceasta, ne vom duce de aici. Si iarasi cand venea vara, ziceau : dupa vara aceasta, ne vom duce de aici. Si asa au facut in toata vremea, pururea pomenitii parinti.

3) Zis-a avva Theodor ai Ennatului : de ne va socoti Dumnezeu lenevirile cele intru rugaciuni si robirile cele intru citirea psaimilor, nu putem sa ne mantuim.

PENTRU AVVA THEODOR CEL DE LA SCHIT

Zis-a avva Theodor cel de la Schit : imi vine gand si ma tulbura si ma necajeste, dar fapta nu poate sa faca, ci numai ma impiedica de la lucrarea faptei bune. Iar barbatul cel treaz,

scuturand gandul de la sine, se scoala la rugaciune.

PENTRU AVVA THEODOR CEL DIN ELEFTEROPOLE

1) A intrebat avva Avraam ivirituі pe avva Theodor cel din Elefteropole, zicand : cum este bine, parinte : slava sa-mi agonisesc, sau necinste ? Iar batranul i-a raspuns : eu vreau sa-mi agonisesc slava iar nu necinste. Ca de voi face lucru bun si ma voi slavi, pot sa-mi osandesc cugetul ca nu sunt vrednic de slava aceasta. Iar necinstea din lucruri rele se face. Deci, cum pot sa-mi mangai inima, dupa ce oamenii s-au smintit de mine ? Mai bine este dar sa facem binele si sa fim slaviti. Iar avva Avraam a zis : bine ai zis parinte.

2) Zis-a avva Theodor : lipsa painii topeste trupul calugarului. Iar batranul zicea : privegherea mai mult topeste trupul.

PENTRU AVVA THEONA

Zis-a avva Theona : fiindca se departeaza mintea de la privirea spre Dumnezeu, pentru aceasta suntem robiti de patimile trupesti.

PENTRU THEOFIL ARHIEPISCOPUL ALEXANDRIEI

1) Fericitul Theofil arhiepiscopul a mers odata la muntele Nitriei si a venit avva muntelui (+) la dansul. Si i-a zis lui arhiepiscopul : ce ai aflat mai mult in calea aceasta, parinte ? I-a raspuns lui batranul : a ma prihani si a ma defaima pe mine intotdeauna. I-a zis lui avva Theofil : alta cale nu este, fara numai aceasta.

(+) Adica cel mai mare ai muntelui.

2) Au venit odata parintii la Alexandria, chemati fiind de Theofil arhiepiscopul, ca sa faca rugaciune sa surpe capistile idolesti. Si mancand ei cu dansul, li s-a pus carne de vitel si mancau nimic indoindu-se. Si luand arhiepiscopui o bucatica, a dat-o batranului, care era mai aproape de dansul, zicand : iata, aceasta bucatica e buna, mananca avvo ! Iar ei raspunzand au zis : noi pana acum verdeturi mancam, iar daca este carne nu mai mancam. Si n-au mai adaus nici unul dintr-insii sa mai guste din ea.

3) Acest avva Theofil arhiepiscopui s-a dus odata la Schit. Si adunandu-si fratii, au zis lui avva Pamvo : zi vreun cuvant episcopului, ca sa se foloseasca. Zis-a lor batranul : daca nu se foloseste de tacerea mea, nici de cuvantul meu nu poate sa se foloseasca.

PENTRU THEOFIL ARHIEPISCOPUL ALEXANDRIEI

4) Acelasi avva Theofil zicea : ce fel de frica si cutremur si nevoie avem sa vedem, cand sufletul se desparteste de trup ! Ca vine la noi oaste si putere de la stapanirile cele potrivnice, stapanii intunericului, stapanitorii viclesugului si incepatoriile si stapaniile, duhurile rautatii si ca intr-un chip de judecata il tin pe suflet, aducand asupra-i toate pacatele lui cele intru stiinta si cele intru nestiinta, de la tinerete pana la varsta in care a raposat. Deci, stau parandu-l de toate cele facute de dansul. Ce fel, dar, de cutremur

socotesti ca are sufletul in ceasul acela, pana ce va iesi hotararea si i se va face slobozenia lui ? Acesta este ceasul nevoii lui, pana ce va vedea ce sfarsit va lua el. Si iarasi dumnezeiestile puteri stau in preajma fetei celor protivnici si ele aducand cele bune ale lui. Ia seama dar, ca sufletul stand in mijioc, cu multa frica si cutremur sta, pana ce judecata lui va lua hotarare de la Dreptul Judecator. Si de va fi vrednic, aceia iau certare, iar el se rapeste de la dansii si de aceea fara de grija este, sau mai bine sa zic, locuieste dupa cum este scris : precum ai celor ce se veselesc tuturor le este locasul la Tine. (+ 1) Atunci se implinesc cele scrise : au fugit durerea, intristarea si suspinarea. (+ 2) Atunci scapand, se duce la acea bucurie si slava negraita, in care se va si aseza. Iar de se va afla ca a trait cu lenevire, aude glasul cel prea infricosat : sa fie ridicat cel necredincios, ca sa nu vada slava Domnului.(+ 3) Atunci il apuca pe dansul zi de urgie, zi de necaz si de nevoie, zi de intuneric si de bezna, danui-se la intunericul cel mai din afara si in focul cel vesnic osandindu-se, in veci, fara de sfarsit se va munci. Atunci unde e fala lumii ? Unde slava cea desarta ? Unde desfatarea ? Unde rasfatarea ? Unde nalucirea ? Unde odihna ? Unde lauda ? Unde banii ? Unde neamul cel mare ? Unde tatal ? Unde mama ? Unde fratele ? Cine dintr-acestia va putea sa scoata pe cel ce se arde in foc si este tinut de muncile cele amare ? Acestea fiindca asa vor sa se faca, ce fel trebuie sa fim noi in petreceri bune si cu dreapta credinta ? Ce fel de dragoste suntem datori sa ne agonisim ? Ce fel de viata ? Ce fel de petrecere ? Ce fel de drum ? Ce fel de luare aminte ? Ce fel de rugaciune ? Ce fel de ingrijire ? Ca acestea zice, asteptand, sa ne silim a ne afla Lui nespurcati si neintinati cu pace (+ 4), ca sa ne invrednicim a-L auzi pe Dansul, zicand : veniti binecuvantatii Parintelui Meu, de mosteniti Imparatia cea gatita voua de la intemeierea lumii (+ 5) in vecii vecilor, Amin.

(+ 1) Psalm 85, 7.
(+ 2) Isaia XXXV, 10 si 51, 11.
(+ 3) Isaia XXVII, 10
(+ 4) II Petru, III, 14.
(+ 5) Mat XXV, 34.

5) Acestasi avva Theofil arhiepiscopul vrand sa se savarseasca, a zis : fericit esti, avvo Arsenie, ca de acest ceas iti aduceai aminte pururea !

PENTRU AMMA (MAICA) THEODORA

1) Intrebat-a maica Theodora pe avva Theofil, ce este cuvantul acela ai apostolului : vremea rascumparand ? (+) Iar el i-a zis ei : numirea arata castigul. Adica : vreme de ocara ti-a venit ? Cumpara cu smerita cugetare vreme si cu indelunga rabdare vremea ocarii si trage castigul la tine. Vremea de necinste ti-a venit ? Cu suferirea rautatii cumpara vremea si castiga. Para mincinoasa de-ti va veni, cu rabdarea si cu nadejdea castiga. Si toate cele impotriva, de vom voi, ni se vor face noua castiguri.

(+)Colos. IV, 5

2) Zis-a maica Theodora : siliti-va sa intrati prin usa cea stramta, (+) ca precum pomii, de nu vor lua ierni si ploi, nu pot a face roada, asa si noua veacul acesta iarna ne este (++) si imparatiei cerurilor nu vom putea sa ne facem partasi, fara numai prin multe necazuri si ispite !

(+)Mat. VII, 13
(++)Fapt. Ap. XIV, 22.

3) A zis iarasi : bine este a ne linisti, caci barbatul intelept, liniste aduce. (+) Ca mare lucru este, cu adevarat, fecioarei si calugarului a se linisti, dar mai ales tinerilor. Dar vine vicleanul si ingreuneaza sufletul cu leneviri, cu imputinari de suflet, cu ganduri; apoi ingreuneaza si trupul cu boale, cu slabiciune, cu slabanogirea genunchilor si a tuturor madularelor si slabeste puterea sufletului si a trupului si fiecare poate sa zica : sunt slab si nu pot sa-mi fac canonul. Dar de ne vol trezi, toate acestea se risipesc. Ca era un calugar si cand venea sa-si faca pravila, il apuca raceala si fierbinteala (adica friguri) si capul tare i se supara. Si asa isi zicea lui-si : iata, sunt bolnav si voi muri, deci sa ma scol mai inainte pana ce nu mor si sa-mi fac pravila. Si dupa ce va inceta pravila, incetau si frigurile , s i iarasi, cu aceasta socoteala fratele se impotrivea si isi facea pravila si asa a biruit pe vicleanui.

(+) Pilde, 1, 12.

4) Zicea iarasi aceasta maica Thedora, ca odata un barbat evlavios se ocara de oarecine si aceasta zicea catre dansul : Puteam si eu sa-ti zic asemenea, dar legea lui Dumnezeu imi inchide gura.

5) A zis iarasi aceasta maica : invatatorul este dator sa fie strain de iubirea de stapanire, de iubirea de argint, de slava desarta, departe de mandrie, nebatjocorindu-se de lingusire, neorbindu-se de daruri, de pantece nebiruindu-se, nestapanindu-se de manie, ci indelung rabdator, bland cu toata puterea, smerit cugetator mai ales, ingaduitor si suferitor, purtator de grija si iubitor de suflete.

6) Aceeasi maica zicea iarasi ca nici nevointa, nici privegherea, nici tot felul de osteneala nu mantuieste, fara numai smerita cugetare cea adevarata. Caci era un pustnic care gonea dracii si ii intreba : cu ce iesiti voi ? Cu postul ? Si ei ziceau : noi nici nu mancam, nici nu bem. Dar cu privigherea ? Si ei raspundeau : noi nu dormim. Cu pustnicia ? Iar ei ziceau : noi prin pustietati petrecem. Cu ce iesiti dar ? Si ei raspundeau : nimic nu ne biruieste pe noi, fara numai smerita cugetare pentru ca ea este biruirea dracilor.

7) A zis iarasi maica Theodora, ca era un calugar care de multimea ispitelor, zicea : ma duc de aici. Si dupa ce si-a pus sandale (+) in picioare, a vazut pe alt om ca-si pune si el sandalele lui si a zis catre dansul omul : au nu pentru tine iesi ? Iata eu merg mai inainte decat tine, ori unde vei merge. Si acest om era dracul, care ii facea lui ispite.

(+) Niste incaltaminte formate din talpi.

INCEPUTUL SLOVEI C

PENTRU AVVA CASIAN

1) Povestit-a avva Casian : ne-am dus eu si sf. Ghermano in Egipt, catre un batran si primindu-ne in gazda, a fost intrebat de noi : pentru ce in vremea primirii fratilor celor straini, canonul postului nostru - precum am luat in Palestina - nu-l primiti ? Si a raspuns zicand : postul totdeauna cu mine este, iar pe voi a va tine totdeauna cu mine, nu pot. Si postul adevarat este lucrul si de trebuinta si de nevoie, insa al vointei noastre este iar implinirea dragostei, de nevoie o cere legea lui Dumnezeu. Prin voi dar primind pe Hristos, sunt dator cu toata silinta sa-L odihnesc. Iar dupa ce va voi petrece pe voi, canonul postului pot iarasi sa-l castig. Caci nu pot fiii nuntii sa posteasca, cata vreme este mirele cu dansii. Iar cand se va lua de la dansii mirele, atunci cu slobozire vor posti. (+)

(+)Mat. IX, l5. Marcu II, 19. Luca V, 34.

2) Acestasi a zis ca era un batran si ii slujea o sfanta fecioara, iar oamenii ziceau : nu sunt curati. Si a auzit batranul. Deci cand era sa se savarseasca, a zis parintilor : dupa ce ma voi savarsi, rasaditi toiagul meu la mormant. Si daca va odrasli si va face roade, sa stiti ca sunt curat cu dansa iar de nu va odrasli si nu va face roade, sa cunoasteti ca am cazut cu dansa. Si au rasadit toiagul si a treia zi a odraslit si a facut roade. si toti au slavit pe Dumnezeu.

3) Zis-a iarasi : ne-am dus la alt batran si ne-a facut pe noi de am gustat si ne indemna dupa ce ne-am saturat sa mai mancam. Iar eu zicand ca nu mai putem, el a raspuns : dar eu, venind fratii, de sase ori am pus masa si indemnand pe fiecare, impreuna mancam si inca imi este foame. Dar tu o data mancand atat te-ai saturat incat sa nu mai poti manca ?

4) Povestit-a iarasi acesta, ca a mers avva Ioan, barbat egumen al unei chinovii mari, la avva Paisie care traia de patruzeci de ani intr-o pustie foarte adanca si ca cel ce avea catre dansul multa dragoste si indrazneala cea din dragoste a zis catre el : fug nu de frati, ci de reaua mestesugire a dracilor. Si de nici un om fiind degrab suparat, ce ai ispravit ? Iar el a zis : de cand m-am calugarit, niciodata, nu m-a vazut soarele mancand. A zis si avva Ioan : nici pe mine maniindu-ma.

5) Pe acest avva Ioan, fiind spre sfarsit si vrand sa se duca catre Dumnezeu cu osardie si voios, l-au inconjurat fratii, rugandu-l sa le lase in loc de mostenire un cuvant scurt si de mantuire, prin care vor putea sa se suie la savarsirea cea intru Hristos. Iar el suspinand, a zis : niciodata n-am facut voia mea, nici am invatat pe cineva ceea ce mai inainte n-am facut.

6) Povestit-a iarasi despre alt batran care sedea in pustie, ca s-a rugat lui Dumnezeu sa i se daruiasca lui ca niciodata sa nu dormiteze cand se porneste vreo vorba duhovniceasca iar de va aduce cineva cuvinte de clevetire sau de vorba desarta, indata sa adoarma, ca sa nu guste auzurile lui acest fel de otrava. Si acesta zicea ca diavolul este silitorul vorbei desarte si luptatorul a toata invatatura duhovniceasca, aducand si acest fel de pilda. Ca vorbind eu, zice, pentru folos, catre oarecari frati, de atata somn adanc au fost cuprinsi, incat nici genele ochilor nu puteau sa le miste. Eu vrand dar sa arat lucrarea demonului, cuvant de vorba desarta am adus la mijloc, de care facand haz, numaidecat s-au trezit. Si suspinand am zis : cat timp pentru lucruri ceresti vorbeam, ochii vostri, ai tuturor de somn erau cuprinsi iar cand cuvant desert a curs, toti cu osardie v-ati desteptat. Pentru aceea, iubitilor frati, va rog, cunoasteti lucrarea demonului celui viclean si de sine luati

aminte, pazindu-va de dormitare, cand faceti ceva duhovnicesc, sau ascultati.

7) Zis-a iarasi ca un om bogat, lepadandu-se de lume si averile sale la saraci dandu-le, a oprit oarece spre odihna sa, nevrand sa primeasca smerita cugetare cea din lepadarea cea desavarsita si supunerea cea adevarata a canonului vietii de obste. Catre care, cel intru sfinti Vasile a grait in acest fel : si averile le-ai pierdut si calugar nu te-ai facut.

8) A zis iarasi ca era un calugar locuind intr-o pestera pustie si s-a vestit lui de catre rudeniile cele dupa trup, ca tatal sau tare este suparat de boala si va sa se savarseasca; sa vina ca sa-l mosteneasca. Iar el a rsapuns catre dansii : eu mai inainte decat acela am murit lumii. Mort pe viu nu mosteneste.

PENTRU AVVA CRONIE

1) Un frate a zis lui avva Cronie : spune-mi un cuvant ! Si i-a zis lui cum, ca venind Elisei la somaniteanca, a gasit-o pe dansa neavand suparare cu nimeni. Deci a zamislit si a nascut prin venirea lui Elisei (+). I-a zis lui fratele : ce este cuvantul acesta ? Si i-a zis batranul ca sufletul de se va trezi si se va strange din raspandire si grija si isi va lasa voile sale, atunci Duhul lui Dumnezeu vine la dansul si poate de aceea sa nasca, fiindca este sterp.

(+) IV. Imp. 4, 10

---

2) Un frate a intrebat pe avva Cronie : ce voi face uitarii, care imi robeste mintea si nu ma lasa sa simt pana ce nu ma aduce la insusi pacatul ? Si a raspuns batranul : cand au luat cei de alta semintie chivotul, pentru fapta cea rea a fiilor lui Israil (+1), l-au tras pans ce l-au adus in casa lui Dagon, dumnezeul lor. Si atunci a cazut cu fata lui in jos (+2). Si a zis fratele : ce este aceasta ? Iar batranul a zis : ca de vor apuca sa robeasca mintea omului cu insasi pricinele sale, asa o tarasc pana ce o vor aduce deasupra patimii celei nevazute. Deci intr-acel loc de se va intoarce mintea si va cauta pe Dumnezeu si isi va aduce aminte de munca cea vesnica, indata patima cade si nu se mai vede. Caci scris este : cand te vei intoarce si vei suspina, atunci te vei mantui si vei cunoaste unde ai fost (+3).

(+1) La altele, lui Ili.
(+2) I Imparati, V, 2, 3.
(+3) Is. XXX, 15.

---

3) Un frate a intrebat pe avva Cronie : cum vine omul la smerita cugetare ? Zis-a lui batranul : prin frica lui Dumnezeu. I-a zis fratele : dar prin ce fel de lucru vine la frica lui Dumnezeu. A zis batranul : dupa socoteala mea, de se va strange pe sine din tot lucrul si se va da la osteneala trupeasca si cat va putea isi va aduce aminte de iesirea cea din trup si de judecata lui Dumnezeu.

4) A zis avva Cronie ca de nu aducea Moise oile sub muntele Sinai, nu ar fi vazut focul in rug (+1). A intrebat fratele pe batranul : la ce se ia rugul ? Si i-a zis lui ca rugul se ia la fapta cea trupeasca. Ca scris este, ca asemenea este Imparatia cerurilor cu comoara ascunsa in tarina (+2). Zis-a fratele batranului : fara osteneala trupeasca dar, nu sporeste omul la vreo cinste ? Zis-a lui batranul : cu adevarat scris este : privind la Incepatorul si Savarsitorul credintei, Iisus, care in locul bucuriei ce era pusa inaintea Lui, a rabdat

Crucea (+3). Si iarasi David zice : de voi da somn ochilor mei si genelor mele dormitare si celelalte (+4).

(+1) Ies III. 2, 3.
(+2) Mat. 13, 44.
(+3) Evr, XII, 2.
(+4) Psalm 131. 4.

---

5) Zis-a avva Cronie, ca i-a povestit lui avva Iosif cel de la Pilusie, acestea : sezand eu in Sinai, era acolo un frate bun si nevoitor, si la trup cu chip frumos. Si venea la biserica la slujba, purtand o haina plina de carpituri si un maforion mic si vechi. Si vazandu-l odata asa venind la slujba, i-am zis : frate, nu vezi, pe frati cum sunt ca ingerii la slujba, in biserica ? Cum tu totdeauna asa vii aici, purtand vechituri ? Iar el a zis : iarta-ma, avvo, ca nu am altele ! Deci l-am luat in chilia mea si i-am dat un leviton si orice alt ii mai trebuia si se purta de acum ca si ceilalti frati si era cu putinta a-l vedea ca pe un inger. Si au avut odata nevoie parintii sa trimita zece frati la imparatul pentru oarecare trebuinta. Si l-au hotarat si pe dansul impreuna cu cei ce erau sa mearga. Iar dupa ce a auzit, a facut metanie la parinti, zicand : pentru Domnul, iertati-ma, ca sunt rob al unuia mare din cei de acolo si de ma va cunoaste, ia calugaria de pe mine, si ma duce iarasi ca sa-i robesc lui.

Deci, dupa ce au plecat parintii si l-au lasat, am aflat pe urma de la unul care il stia bine, ca in vremea cand era in lume, era eparh al pretoriilor si ca sa nu fie cunoscut si sa aiba suparare de la oameni, a pricinuit aceasta. Atata silinta aveau parintii ca sa fuga de slava si de odihna lumii acesteia.

PENTRU AVVA CARION

1) Zis-a avva Carion : multe osteneli trupesti am facut, mai mult decat fiul meu Zaharia si n-am ajuns la masurile lui, intru smerenia si tacerea lui.

1) Zis-a avva Carion : multe osteneli trupesti am facut, mai mult decat fiul meu Zaharia si n-am ajuns la masurile lui, intru smerenia si tacerea lui.

2) Fost-a in Schit un calugar ce se zicea avva Carion. Acesta avand doi copii, lasandu-i pe ei la femeia sa, s-a dus la viata calugareasca. Iar dupa o vreme facandu-se foamete in Egipt, stramtorandu-se femeia lui, a venit la Schit, aducand cei doi copii cu sine. Si era unul de parte barbateasca si se numea Zaharia, iar altul de parte femeiasca. Si sedea departe de batranul in lunca. Ca este lunca alaturi de Schit, unde bisericile sunt zidite la izvoarele apelor. Si acest obicei era in Schit, ca de venea femeie sa graiasca cu vreun frate al ei, sau cu alta rudenie, de departe sezand vorbeau unii cu altii. Atunci a zis femeia lui avva Carion : iata te-ai facut calugar si foamete este. Cine dar va hrani copiii tai ? I-a raspuns ei avva Carion : trimite-mi-i pe ei aici ! Zis-a femeia copiilor : duceti-va la tatal vostru ! Deci cand mergeau ei la tatal lor, copila s-a intors la mama-sa, iar copilul a venit la tatal sau. Atunci i-a zis ei : iata bine s-a facut. Ia tu pe copila si te du, si eu iau pe copil ! Deci il crestea in Schit, toti stiind ca este fiul lui. Iar dupa ce a venit in varsta, cartire s-a facut intre frati pentru dansul. Si auzind avva Carion a zis fiului sau : Zaharie, scoala-te sa mergem de aici, ca parintii cartesc ! I-a zis lui tanarul : avvo, toti stiu aici ca

fiul tau sunt. Iar de vom merge aiurea nu pot zice ca fiul tau sunt ? Si i-a zis batranul : scoala-te sa mergem de aici ! Si s-au dus la Tebaida. Iar dupa ce si-au luat chilie si au sezut putine zile acolo, aceeasi cartire s-a facut pentru copil. Atunci i-a zis lui tata : Zahario, scoala-te sa mergem la Schit ! Si dupa ce au venit ei la Schit si au trecut putine zile, iarasi cartire s-a facut pentru dansul. Atunci Zaharia copilul venind la iezerul cel de pucioasa si dezbracandu-se, s-a pogorat jos pana la narile lui, cufundandu-se. Si stand multa vreme cat putea, si-a prapadit trupul sau, caci s-a facut ca un bubos. Si iesind s-a imbracat cu hainele sale si s-a dus la tatal sau si abia l-a mai cunoscut. Si mergand el la Sfanta Impartasire dupa obicei, s-a descoperit Sf. Isidor, preotului Schitului ceea ce a facut. Si vazand si minunandu-se, a zis : Zaharia copilul in duminica trecuta a venit si s-a impartasit ca un om, iar acum ca un inger s-a facut.

PENTRU AVVA COPRI

1) Zicea avva Pimen despre avva Copri, ca la atata masura a venit, incat macar ca era bolnav si zacea pe pat, multumea si isi oprea voia.

2) Zis-a avva Copri : fericit cel ce rabda osteneala cu multumire.

3) S-au adunat odata cei din Schit, certandu-se pentru Melchisedec si au uitat sa cheme pe avva Copri. Mai pe urma chemandu-l, il intrebara de aceasta. Iar el lovindu-se de trei ori peste gura (+), a zis : vai tie, Coprie ! Vai tie, Coprie ! Vai tie, Coprie ! Caci cele ce ti-a poruncit Dumnezeu sa le faci, le-ai lasat si cele ce nu le cere de la tine, le cauti. Si auzind fratii acestea, au fugit la chiliile lor.

(+) La altele, peste obraz.

PENTRU AVVA CHIRU

1) Pentru gandul desfranarii fiind intrebat avva Chiru alexandrinul, a raspuns asa : daca gand nu ai, nadejde nu ai. Daca ganduri nu ai, fapta ai. Iar aceasta este ca cel ce nu se lupta cu mintea impotriva pacatului, nici raspunde impotriva-i, cu trupul il face pe dansul (+). Caci cel ce are fapte, prin ganduri nu se supara. A intrebat insa batranul pe frate, zicand : nu cumva ai obicei sa vorbesti cu femei ? Si a zis fratele : nu ! Vechi si noi zugravi sunt cugetele mele. Aduceri aminte sunt cele ce ma supara si inchipuiri de femei. Iar batranul a zis catre dansul : de morti nu te teme ci de cei vii fugi si te indreapta mai mult spre rugaciune.

(+) Adica pe pacat.

INCEPUTUL SLOVEI L

PENTRU AVVA LUCHIE

1) Au venit odata la avva Luchie cel din Ennat niste calugari, ce se zic evhite, adica rugatori. Si i-a intrebat pe ei batranul : care e lucrul mainilor voastre ? Iar ei au zis : noi nu pipaim lucrul cu mainile, ci precum zice apostolul, neincetat ne rugam (+1). Si a zis

batranul : nu mancati ? Si au zis : da, maticam. Si le-a zis lor : apoi cand mancati, cine se roaga pentru voi ? Iarasi le-a zis lor : nu dormiti ? Si au zis : da, dormim. Si a zis batranul : apoi cand dormiti, cine se roaga pentru voi ? Si nu au gasit sa-i raspunda la aceasta. Si le-a zis lor : iertati-ma, iata nu faceti cum ziceti. Iar eu va arat voua, ca lucrand lucrul cu mainile mele, neincetat ma rog. Sed cu ajutorul lui Dumnezeu, muindu-mi putinele smicele ale mele, si impletindu-le funie, zic : miluieste-ma, Dumnezeule, dupa marea mila Ta si dupa multimea indurarilor Tale, sterge faradelegea mea ! (+2) Si le-a zis lor : nu este rugaciune aceasta ? Si au zis ei : este. Si a adaus batranul : cand petrec toata ziua lucrand si rugandu-ma, fac mai mult sau mai putin decat saisprezece bani. Si dau dintr-insii la usa doi si ceilalti ii cheltuiesc la mancare. Si se roaga pentru mine cei ce ia doi bani, cand manance sau dorm. Si cu darul lui Dumnezeu se implineste la mine cuvantul acela ce zice : neincetat va rugati !

(+1) Tes. V, 17.
(+2)Psalm 50.

PENTRU AVVA LOT

1) A venit unui din batrani catre avva Lot, la lunca cea mica ce se cheama a lui Arsenie si s-a rugat lui pentru o chilie si i-a dat-o. Si era batranul neputincios si i-a odihnit pe el avva Lot. Si daca venea careva la avva Lot, il facea de mergea si la batranul cel neputincios. Deci, a inceput a grai lor cuvinte de-ale lui Origen si se necajea avva Lot, zicand : nu cumva vor socoti parintii ca si noi suntem asa ? Dar a-l scoate pe dansul din loc, se temea pentru porunca. Si sculandu-se avva Lot, a venit catre avva Arsenie si i-a povestit lui despre batran. Si i-a zis lui avva Arsenie : nu-l goni pe dansul, ci zi-i lui : iata din cele ale lui Dumnezeu, mananca, bea precum voiesti, numai cuvantul acesta sa nu-l graiesti. Si de va voi, se va indrepta, iar de nu va voi sa se indrepte sigur, se va indemna sa se duca de acolo, si nu de la tine se va face pricina. Deci mergand, avva Lot, a facut asa. Si batranul daca a auzit aceasta, nu voia sa se indrepteze, ci a inceput sa se roage, zicand : pentru Dumnezeu, trimiteti-ma de aici ca nu mai pot suferi pustia ! Si asa, sculandu-se, a iesit, petrecandu-se cu dragoste.

2) Povestit-a oarecine despre un frate, care cazuse in pacat, ca mergand el la avva Lot se tulbura intrand si iesind, neputand sa sada. Si i-a zis lui, avva Lot : ce ai, frate ? Iar el a zis : pacat mare am facut si nu pot sa-l spun parintilor. I-a zis lui batranul : marturiseste-l mie si eu il voi purta pe el ! Atunci i-a zis lui : in desfranare am cazut si am jefuit ca sa dobandesc lucrul. Si i-a zis lui batranul : indrazneste, ca este pocainta ! Du-te si sezi in pestera si posteste douazeci de zile si eu voi purta cu tine jumatatea pacatului ! Deci, dtipa ce s-au implinit trei saptamani, s-a incredintat batranul ca a primit Dumnezeu pocainta fratelui. Si a ramas, supunandu-se batranului pana la moartea lui.

PENTRU AVVA LONGHIN

1) A intrebat odata avva Longhin pe avva Luchie despre trei ganduri, zicand : voiesc sa ma instrainez. I-a zis lui batranul : de nu-ti vei stapani limba nu esti strain, oriunde vei merge. Deci si, aici stapaneste-ti limba si esti strain. I-a zis lui iarasi : voiesc sa postesc ! I-a raspuns lui batranul : zis-a Isaia proorocul : de vei incovoia ca pe un lant si ca pe un belciug grumazul tau, nici asa nu se va chema post primit (+). Ci mai vartos stapaneste

gandurile tale cele rele. I-a zis lui a treia oara : voiesc sa fug de oameni. Raspuns-a batranul : de nu vei ispravi aceasta mai intai cu oamenii, nici deosebi nu poti sa o ispravesti.

(+)Isaia 51, 5.

2) Avva Longhin fiind odata bolnav, zicea intru sine : zaci si mori. Iar de-mi vei cere sa mananci fara vreme, nici hrana cea de toate zilele nu-ti voi da.

3) S-a intrebat avva Longhin : care fapta buna este mai mare decat toate, celelalte ? Si a zis : socotesc ca precum mandria este mai mare decat toate patimile, incat a putut sa surpe pe unii si din cer, asa si smerita cugetare este mai mare decat toate faptele bune, pentru ca poate sa scoata pe om din insasi adancuri, macar de ar fi pacatos ca un drac. Pentru aceea si Domnul mai inainte de toti fericeste pe cei saraci cu duhul.

4) O femeie avand patima la san, care se cheama carchin, auzind de avva Longhin, a cautat sa se intalneasca cu dansul. Deci sedea el la semnul al noalea de la Alexandria. Si cautand femeia, s-a intamplat fericitul acela de aduna lemne pe langa mare. Si gasindu-l pe el, i-a zis lui : avvo, unde locuieste avva Longhin, robul lui Dumnezeu ? - nestiind ca el este. Iar el i-a raspuns : ce voiesti de la inselatorul acela ? Nu te duce la dansul, caci este amagitor ! Dar ce este ceea ce ai ? Iar femeia, i-a aratat patima si facand el semnul crucii peste locul acela, a slobozit-o zicand : du-te si Dumnezeu te va tamadui, caci, Longhin cu nimic nu poate sa te foloseasca ! Deci s-a dus femeia, crezand cuvantul lui si s-a tamaduit indata. Dupa acestea povestind ea catre oarecare lucrul si semnele batranului spunandu-le, a priceput ca el este avva Longhin.

5) Altadata iarasi i-au adus lui unii pe un indracit. Iar el zicea catre dansii : eu n-am ce sa fac. Ci mergeti mai bine la avva Zinon. Apoi cand a inceput avva Zinon sa goneasca diavolul, a inceput a striga diavolul : acum socotesti, avvo , ca pentru tine ies ? Iata avva Longhin se roaga acolo impotriva mea, si temandu-ma de rugaciunile lui ies ca altfel tie nu-ti dam raspuns.

6) Zis-a avva Longhin catre avva Acachie : femeia atunci cunoaste ca a zamislit, cand i se va opri sangele. Asadar si sufletul cunoaste ca a primit Duh Sfant, cand i se vor opri patimile cele rele ce curg jos dintr-insul. Iar cata vreme petrece intr-insele, cum poate sa se mareasca in desert, ca este fara patima ? Da sange si ia Duh !

INCEPUTUL SLOVEI M

PENTRU AVVA MACARIE EGIPTEANUL

1) Povestit-a despre sine avva Macarie, zicand : cand eram mai tanar si sedeam la chilie in Egipt, m-au apucat si m-au facut cleric in sat. Si nevrand sa primesc, am fugit la alt loc. Si a venit la mine un mirean cucernic si lua rucodelia mea si-mi slujea mie. Apoi s-a intamplat din ispita diavoleasca de a cazut in pacat o fata si luand in pantece, era intrebata cine este cel ce a facut aceasta. Iar ea zicea : pustnicul ! Iar ei iesind, m-au prins in sat si

au spanzurat de grumajii mei oale afumate si urechi de vase si m-au purtat in vileag prin sat pe ulita, batandu-ma si zicand : acest calugar a stricat pe fata noastra, luati-l, luati-l ! Si m-au batut incat putin de n-am murit. Si venind unul din batrani, a zis : pana cand bateti pe acest calugar strain. Iar cel ce-mi slujea, urma dupa mine rusinandu-se, caci era ocarandu-l pe el foarte si zicand : iata sihastrul pe care tu il marturiseai, ce a facut ! Si au zis parintii ei : nu-l slobozim pana ce nu va da chezasie ca o va hrani pe dansa. Si am zis slujitorului meu si m-a luat in chezasie. Si mergand la chilia mea, am dat lui cate cosnite aveam, zicandu-i : vinde-le si le da femeii mele sa manance ! Si ziceam in gandul meu : Macarie, iata ti-ai gasit tie femeie. Trebuie sa lucrezi putin mai mult ca sa o hranesti. Si lucram ziua si noaptea si ii trimeteam ei. Si cand a venit vremea ticaloasa sa nasca, a petrecut multe zile chinuindu-se si nu nastea. Si i-am zis ei : ce este aceasta ? Iar ea a zis : eu stiu ca pe pustnicul acela l-am napastuit si mintind l-am invinuit. El nu este vinovat, ci cutare tanar. Si venind cei ce imi slujea bucurandu-se, zicea ca n-a putut sa nasca fata aceea pana ce nu a marturisit zicand ca nu are vina pustnicul , ci a mintit asupra lui. Si iata, tot satul va sa vina aici cu slava si sa se pocaiasca inaintea ta. Iar eu auzind acestea, ca sa nu ma supere oamenii, m-am sculat si am venit aici la Schit. Acesta este inceputul pricinei pentru care am venit aici.

2) Venit-a odata Macarie egipteanul de la schit la muntele Nitriei, la pomenirea lui avva Pamvo. Si i-au zis lui batranii : parinte, spune vreun cuvant fratilor. Iara el a zis lor : eu inca nu m-am facut calugar, dar am vazut calugari. Caci sezand eu odata in chilie la Schit, ma suparau gandurile si imi ziceau : du-te in pustie si vezi ce vei afla acolo ! Deci am ramas luptandu-ma cu gandul cinci ani, zicand : nu cumva de la diavolul este aceasta ? Si daca a zabovit gandul, m-am dus in pustie si am aflat acolo un iezer de apa si ostrov in mijlocul lui si au venit fiarele pustiei sa bea apa dintr-insul. Si am vazut in mijlocul lor doi oameni goi si s-a inspaimantat trupul meu, caci am socotit cum ca sunt duhuri, iar ei daca m-au vazut inspaimantat, au grait catre mine : nu te teme, caci si noi oameni suntem. Si am zis lor : de unde sunteti si cum ati venit in pustia aceasta ? Iar ei au raspuns : de la chinovie suntem si ne-am intocmit intre noi si am iesit aici. Si iata avem patruzeci de ani si unul din noi este egiptean, iar celalalt este libian. Si m-au intrebat si ei zicand : cum se afla lumea, de vine apa la vremea sa si de are lumea indestularea sa si am zis lor : are. Si eu i-am intrebat cum pot sa ma fac calugar si ei mi-au raspuns : de nu se va lepada cineva de toate ale lumii, nu poate sa fie calugar. Si am zis lor : eu sunt slab si nu pot ca voi. Iar ei mi-au zis : daca nu poti ca noi, sezi in chilia ta si-ti plange pacatele tale. Si i-am intrebat : cand se face iarna nu raciti ? Si cand se face arsita, nu se ard trupurile voastre ? Iar ei mi-au zis : Dumnezeu ne-a facut noua iconomia aceasta, incat nici iarna nu racim, nici vara nu ne vatama arsita. Pentru aceasta am zis voua ca nu m-am facut calugar, ci am vazut calugari. Iertati-ma, fratilor !

3) Avva Macarie locuia odata in pustia cea mare si petrecea numai el singur, iar mai jos era alta pustie in care locuiau mai multi frati. Si lua seama batranul la cale si a vazut pe satana venind in chip de om ca sa treaca pe acolo. Si se arata ca poarta o haina de in cu multe gauri si la fiecare gaura era spanzurata cate o tivgulita. Si i-a zis lui marele batran : unde te duci ? Si i-a raspuns : ma duc sa aduc aminte fratilor. (+) Iar batranul i-a zis : si la ce iti trebuie tie aceste tivgulite. Si a zis : bucate duc fratilor. Iar batranul a zis : dar toate acestea ? Si a raspuns : da, caci de nu va placea cumva una, ii aduc alta iar daca nici

aceasta, ii dau alta si negresit dintre acestea macar una ii va placea lui. Si acestea zicand, s-a dus. Iar batranul a ramas pandind caile pana ce iarasi s-a intors acela. Si vazandu-l pe el batranul, i-a zis : mantuieste-te ! Iar el a raspuns : cum se poate ca sa ma mantuiesc ? I-a zis lui batranul : pentru ce ? Iar el a zis : caci toti mi s-au facut salbatici si nimeni nu ma respecta. I-a zis lui batranul : dar nici un prieten nu mai ai acolo ? Iar el i-a raspuns lui : ba am acolo numai un calugar prieten si numai el ma respecta si cand ma vede se invarte ca o vartelnita. I-a zis lui batranul : si cum se numeste fratele acela ? Iar el a zis : Teopempt. Si zicand acestea, s-a dus. Si sculandu-se avva Macarie, s-a dus in pustia cea mai din jos. Si auzind fratii, luand stalpari de finic, au iesit in intampinarea lui. Si fiecare se gatea, socotind ca la dansul va sa gazduiasca batranul. Iar el a intrebat cine este cel ce se numeste Teopempt in muntele acela si gasindu-l a intrat in chilia lui. Iar Teopempt i-a primit pe el cu bucurie. Dupa ce a inceput a ramane singur cu dansul, i-a zis batranul : cum te afli, frate ? Iar el a zis : cu rugaciunile tale, bine. A zis batranul : nu cumva te lupta gandurile ? El a raspuns : acum bine sunt : caci se sfia sa-i spuna. I-a zis lui batranul : iata, cati ani ma nevoiesc si sunt cinstit de toti si pe mine batranul ma supara duhul curviei. A raspuns zicand si Teopempt : crede-ma, avvo, ca si pe mine. Iar batranul pricinuia ca si alte ganduri bat razboi cu dansul, pana sa-l faca sa marturiseasca. Apoi i-a zis lui : cum postesti ? Iar el i-a raspuns : pana la al noualea ceas. I-a zis lui batranul : posteste pana seara si te nevoieste si citeste de rost din Evanghelie si din celelalte scripturi. Si de-ti va veni vreun gand, niciodata sa nu ai aminte jos, ci totdeauna sus. Si indata Domnul iti ajuta. Si punand la cale batranul pe fratele, a iesit iarasi la pustia sa. Sia luand seama, iar a vazut pe diavolui acela si i-a zis lui : unde te duci iarasi ? Iar el a raspuns : sa aduc aminte fratilor si s-a dus. Iar dupa ce iarasi s-a intors i-a raspuns lui sfantul : cum sunt fratii ? Iar el a zis : rau. Iar batranul a zis iarasi : pentru ce ? Iar el a zis : salbatici sunt toti si cea mai mare rautate este ca si acela pe care il aveam prieten si ma asculta si el nu stiu de unde s-a razvratit si nici el nu mi se mai apleaca, ci decat toti mai salbatic s-a facut. Si m-am jurat sa nu mai calc pe acolo fara numai dupa ce va trece o vreme. Si asa zicand s-a dus, lasand pe batran. Iar sfantul a intrat in chilia sa.

(+) Adica, sa-i zadarasca

4) S-a dus avva Macarie cel mare la avva Antonie in munte si batand in usa lui, a iesit la dansul si i-a zis : tu cine esti ? Iar el a zis : eu sunt Macarie. Si incuind usa a intrat si l-a lasat pe el. Si vazand rabdarea lui, i-a deschis si glumind cu dansul zicea : de multa vreme doream sa te vad, auzind cele despre tine. Si gazduindu-l, l-a odihnit, caci era trudit de multa osteneala. Iar dupa ce s-a facut seara si-a muiat luisi avva Antonie stalpari de finic. Si i-a zis lui avva Macarie : porunceste ca sa-mi moi si eu pentru mine. Iar el a zis : moaie-ti. Si facand o legatura mare, a muiat-o. Si sezand de cu seara, vorbind despre mantuirea sufletelor, impletea, si funia se pogora pe fereastra in pestera. Si intrand dimineata fericitul Antonie, a vazut multimea impletiturii lui avva Macarie si zicea : multa putere iese din mainile acestea.

5) Spunea avva Macarie catre frati despre pustiirea Schitului : cand veti vedea ca se zideste chilie aproape de lunca, sa stiti ca aproape este pustiirea lui; cand veti vedea copaci, sa stiti ca langa usi este; cand veti vedea copii, luati-va cojoacele voastre si fugiti !

6) Zicea iarasi, vrand sa mangaie pe frati : a venit aici un copil indracit cu mama lui si zicea mamei sale : scoala-te batrano, sa mergem de aici. Iar ea a zis : nu pot sa merg pe jos. Iar copilul a zis ei : te duc eu. Si m-am mirat de viclesugul diavolului, cum voia sa-i goneasca pe ei de acolo.

7) Spunea avva Sisoe : cand eram in Schit cu Macarie, ne-am suit sa seceram cu dansul sapte insi. Si iata o vaduva era adunand in urma noastra spice si nu inceta plangand. Deci a chemat batranul pe stapanui tarinei si i-a zis : ce are baba aceasta, ca totdeauna plange ? I-a zis lui : barbatul ei avea un amanet al oarecarui si a murit de naprasna si nu i-a spus unde l-a pus si voieste stapanui amanetului sa o ia pe dansa si pe fiii ei robi. I-a zis lui batranul : zi-i sa vina la noi, unde ne odihnim de arsita. Si venind femeia, i-a zis ei batranul : ce plangi asa totdeauna ? Si a zis : barbatul meu a murit luand amanetul oarecaruia si n-a spus cand a murit, unde l-a pus. Si a zis batranul catre dansa : vino, arata-mi unde l-ai ingropat ! Si luand pe frati cu dansul, a iesit cu ea impreuna. Si venind la locul acela, a zis ei batranul : du-te la casa ta ! Si rugandu-se ei, l-a chemat batranul pe mort, zicand : cutare, unde ai pus amanetui cel strain ? Iar el raspunzand, a zis : in casa mea este ascuns, sub picioarele patului. Si i-a zis lui batranul : dormi iarasi pana la ziua invierii. Si vazand fratii, de frica au cazut la picioarele lui. Si le-a zis lor batranul : nu pentru mine s-a facut aceasta caci nimic nu sunt, ci pentru vaduva si pentru copiii cei saraci a facut Dumnezeu lucrul acesta. Insa acesta este lucrul cel mare, caci Dumnezeu voieste sufletul fara de pacate si orice va cere va lua. Si venind a vestit vaduvei unde este pus amanetul. Iar ea luandu-l, i-a dat stapanului lui si si-a izbavit fiii sai si toti cei ce au vazut au slavit pe Dumnezeu.

8) Spunea avva Petru despre sfantul Macarie, ca mergand odata la un pustnic si gasindu-l patimind, i-a intrebat, ce pofteste sa manance, fiindca nimic nu era in chilia lui si zicand acela : putina paine proaspata, n-a pregetat viteazul sa mearga la Alexandria si sa dea celui ce patimea. Si lucru de mirare ca nimanui nu s-a facut aratat.

9) Zis-a iarasi, fiindca cu nerautate se purta avva Macarie cu toti fratii, i-au zis lui unii : pentru ce te faci pe tine asa ? Iar el a zis : doisprezece ani am slujit Domnului meu ca sa-mi daruiasca darul acesta si voi toti ma sfatuiti sa-l lapad ?

10) Se spunea despre avva Macarie, ca atunci cand se intampla a fi cu fratii, isi punea luisi hotar, ca de se va afla vin pentru frati, sa bea, dar in loc de un pahar de vin, o zi sa nu bea apa. Deci fratii, pentru odihna, ii dau lui. Iar batranul cu bucurie lua, ca pe sinesi sa se chinuiasca. Iar ucenicul lui stiind lucrul, zicea fratilor : pentru Domnul, nu-i dati, caci in chilie vrea sa se chinuiasca pe sine ! Si instiintandu-se fratii, nu-i mai dadeau vin.

11) Trecand odata de la lunca la chilia sa, avva Macarie ducea zmicele de finic, si iata i-a intampinat pe el diavolul pe cale cu secerea si vrand sa-l loveasca n-a putut. Si i-a zis lui : multa sila am de la tine, Macarie, caci nu pot asupra ta. Iata orice faci si eu fac. Tu postesti, dar eu nicidecum nu mananc. Priveghezi, dar eu nicidecum nu dorm. Numai una este cu care ma biruiesti. I-a zis lui avva Macarie : care este ? Iar el a zis : smerenia ta si pentru aceasta nu pot asupra ta.

12) Intrebat-au unii din parinti pe avva Macarie egipteanul, zicand : cum cand mananci si cand postesti trupul tau este uscat ? Si le-a zis lor batranul : lemnul (+) care intoarce uscaturile cele ce ard, peste tot se parjoleste de foc. Asa de isi va curati omul mintea sa eti frica lui Dumnezeu, aceasta frica a lui Dumnezeu ii mananca trupul lui.

(+) Adica cociorba.

13) Spuneau unii despre avva Macarie egipteanul, ca stiindu-se de la Schit si ducand niste cosnite, ostenind, a sezut si s-a rugat, zicand : Dumnezeule, Tu stii ca nu mai pot ! Si indata s-a aflat langa rau.

14) Era cineva in Egipt care avea un fiu slabanog si l-a adus pe el la chilia lui avva Macarie si lasandu-l la usa plangand, s-a dus departe. Deci ivindu-se batranul, a vazut pe copil ca plange si i-a zis lui : cine te-a adus aici ? Si a raspuns copilul : tatal meu m-a lepadat aici si s-a dus. I-a zis lui batranul : sculandu - te, du-te de-l ajunge pe el ! Si indata facandu-se sanatos, s-a sculat si a ajuns pe tatal sau si asa s-au dus la casa lor.

15) Avva Macarie cel mare zicea fratilor in Schit, dupa ce ieseau din biserica : fugiti fratilor ! Si i-a zis lui cineva din batrani : unde putem sa fugim mai mult decat in pustia aceasta ? Iar el si-a pus degetele pe gura, zicand : de aceasta sa fugiti. Si a intrat in chilia sa si incuia usa si sedea.

16) Zis-a acestasi avva Macarie : daca dojenind pe cineva, te vei porni spre manie, implinesti patima ta; caci nu cumva pe altii sa-i mantuiesti si pe tine sa te prapadesti.

17) Acestasi avva Macarie fiind in Egipt, a gasit un om vand un dobitoc si furandu-i cele ce avea spre trebuinta sa. Si el ca un strain stand langa cel ce fura, incarca dobitocul si cu multa liniste il petrecea zicand : nimic nu am adus in lume, aratat este ca nici a scoate ceva din lume, nu putem (+1). Domnul a dat dupa cum Insusi a voit, asa s-a si facut. Bine e cuvantat Domnul pentru toate (+2).

(+1) Tim. VI, 7.
(+2) Iov. 1, 2.

18) Intrebat-au unii pe avva Macarie, zicand : cum suntem datori sa ne rugam ? Le-a zis lor batranul : nu este trebuinta a vorbi multe, ci a intinde adeseori mainile si a zice : Doamne, precum vrei si precum stii, miluieste ! Iar de !li sta razboi upra, zi : Doamne, ajuta-mi ! Si El stie ce e de folos si face cu noi mila.

19) Zis-a avva Macarie : de s-a facut intru tine defaimarea ca lauda si saracia ca bogatie si lipsa ca indestulare, nu vei muri. Caci cu neputinta este cel ce crede bine si lucreaza cu blagoslovenie sa cada in necuratia patimilor si in inselaciunea diavolilor.

20) Se spunea ca au gresit doi frati in Schit si i-a despartit pe ei avva Macarie alexandrinul (+1). Si au venit oarecare si au spus lui avva Macarie cel mare egipteanul. Iar el a zis : nu sunt frati despartiti, ci Macarie este despartit. Ca era iubindu-i pe ei. A auzit avva Macarie ca s-a facut despartit de batranul si a fugit in lunca. Deci a iesit avva Macarie cel mare si l-a gasit pe el ranit de tantari si i-a zis : tu ai despartit pe frati si iata erau sa se duca in sat. Iar eu te-am despartit pe tine si tu ca o fecioara frumoasa ai fugit

aici in camara cea mai dinauntru. Iar eu chemand pe frati, am aflat de la dansii si mi-au spus ca nici una dintr-acelea nu s-au facut. Vezi dar si tu frate nu cumva te-ai batjocorit de diavoli, caci nimic nu ai vazut ? Ci fa metanie (+2) pentru greseala ta. Iar el a zis : de voiesti da-mi metanie ! (+3). Si vazand batranul smerenia lui, i-a zis : du-te si posteste trei saptamani, mancand pe saptamana o data. Caci acesta era lucrul lui totdeauna, a se posti in toate saptamanile.

(+1)Acesta este avva Macarie alexandreanul, pentru care se scrie in Lavsaicon, pe langa altele si aceasta, ca s-au adus odata struguri lui avva Macarie si poftea sa-i manance pe ei. Dar aratandu-si infranarea sa, i-a trimis la alt frate bolnav si care poftea struguri. Si primindu-i pe acestia fratele, foarte s-a bucurat, dar nevrand si el sa-si implineasca pofta sa, i-a trimis la alt frate, aratand ca el nu are pofta de mancare. Iar acesta a zis tainuindu-si lucrarea infranarii sale. Si acela primindu-i, la fel a facut si pentru ca ii poftea pe ei, nu s-a impartasit, ci la alt frate i-a trimis. Si acesta asemenea la altul. Si asa la multi frati venind strugurii si de nici unul mancandu-se, mai pe urma au ajuns iarasi la avva Macarie, nestiind fratele cela ce mai apoi decat toti i-a primit, cum ca de dansul intai s-au trimis si pentru aceasta ca un mare dar lui i-a adus. Iar batranul cunoscandu-i pe ei si cercetand si afland, s-a minunat si a multumit lui Dumnezeu pentru acest fel de infranare a fratilor.

(+2) Adica pocaieste-te.

(+3) Adica canon.

---

21) Zis-a avva Moise catre avva Macarie din Schit : voiesc sa ma linistesc si nu ma lasa fratii. Si i-a zis lui avva Macarie : vad ca firea ta este molatica si nu poti sa intorci vreun frate. De voiesti sa te linistesti, du-te in pustie, inauntru in piatra (+) si acolo te vei linisti ! Si aceasta facand s-a odihnit.

(+) Piatra aceasta este loc.

---

22) Un frate s-a dus la avva Macarie egipteanul si i-a zis : avvo, spune-mi cuvant sa ma mantuiesc ! Si i-a zis batranul : du-te la mormant si ocaraste mortii ! Deci ducandu-se fratele a ocarat si a azvarlit cu pietre si venind a vestit batranului. Si i-a zis batranul : nimie nu ti-au grait ? Iar el a raspuns : nu. I-a zis lui batranul : du-te si maine si ii slaveste ! Deci mergand fratele, i-a slavit zicand : apostolilor, sfintilor si dreptilor ! Si a venit la batranul si i-a zis : i-am slavit. Si-a zis batranul : nimic nu ti-au raspuns ? A zis fratele : nu. I-a zis lui batranul : stii cu cate i-ai necinstit si nimic nu ti-au raspuns si cu cate i-ai slavit si nimic nu ti-au grait ? Asa si tu, daca voiesti sa te mantuiesti, fa-te mort; nici nedreptatea oamenilor, nici lauda lor sa nu o socotesti, ca cei morti sa fii si poti sa te mantuiesti.

23) Trecand odata avva Macarie cu fratii prin Egipt, a auzit un copil zicand mamei sale : mama, un bogat ma iubeste si eu il urasc si un sarac ma uraste si eu il iubesc, si auzind avva Macarie, s-a mirat. Si i-au zis lui fratii : ce este vorba aceasta parinte, ca te-ai mirat ? Si le-a zis lor batranul : cu adevarat, Domnul nostru este bogat si ne iubeste pe noi si nu voim sa-L ascultam. Iar vrajmasul nostru, diavolul este sarac si ne uraste si iubim necuratia lui.

24) Rugatu-l-a pe el avva Pimen cu multe lacrimi, zicand : spune-mi un cuvant : cum ma voi mantui ? Si raspunzand batranul, i-a zis : lucrul care il ceri, s-a dus acum de la calugari.

25) S-a dus odata avva Macarie la avva Antonie si dupa ce a vorbit eu el, s-a intors la Schit. Si au venit parintii in intampinarea lui. Si cand vorbeau ei, le-a zis batranul : am zis lui avva Antonie ca nu avem prinos in locul nostru. Si au inceput parintii a vorbi de alte lucruri si nu au mai intrebat sa afle raspuns de la batranul, nici batranul nu le-a spus lor. Deci aceasta zicea unul din parinti, cum ca atunci vad parintii ca nu stiu fratii sa intrebe despre vreun lucru de folos lor, se silesc pe sine de spun inceputul cuvantului (+). Apoi de nu ii vor sili fratii nu mai graiesc despre cuvantul acela, ca sa nu se afle, ca neintrebati fiind, graiesc, si sa se para ca o vorba desarta.

(+) Adica dedau pricina.

26) A intrebat avva Isaia pe avva Macarie zicand : spune-mi un cuvant. Si i-a zis lui batranul : fugi de oameni ! Zis-a lui avva Isaia : ce este a fugi de oameni ? Iar batranul i-a zis : a sedea in chilia ta si a-ti plange pacatele tale.

27) Zicea avva Pafnutie, ucenicul lui avva Macarie : m-am rugat parintelui meu zicand spune-mi un cuvant. Iar el a zis : sa nu faci rau cuiva nici sa osandesti pe cineva. Acestea pazeste-le si te vei mantui.

28) Zis-a avva Macarie : sa nu dormi in chilia fratelui ce are nume rau.

29) Mers-au odata la avva Macarie niste frati din Schit si nu au gasit in chilia lui nimic, decit apa statuta. Si i-au zis lui : avvo, vino sus la sat si te vom odihni. Le-a zis lor batranul : fratilor, stiti pitaria cutaruia din sat ? Si i-au raspuns : da, o stim. Le-a zis lor batranul : si eu o stiu. Stiti si locul cutaruia, unde loveste raul ? I-au raspuns lui : da, il stim. Le-a zis batranul : si eu il stiu. Deci cand voiesc nu am trebuinta de voi, ci singur ma sui.

30) Se spune despre avva Macarie, ca de venea la el vreun frate ca la un sfant batran si mare cu frica, nimic nu vorbea cu el. Iar de-i zicea vreunul din frati, defaimandu-l : avvo, oare cand erai camilar si furai sapun si-l vindeai, nu te bateau pazitorii ? De-i zicea acestea cineva, vorbea cu el bucuros orice il intreba.

31) Spuneau parintii despre avva Macarie cel mare, ca s-a facut, precum este scris, dumnezeu pamantesc. Ca precum este Dumnezeu acoperind lumea, asa s-a facut si avva Macarie acoperind greselile ce le vedea, ca si cum nu le-ar fi vazut si care le auzea, ca si cum nu le-ar fi auzit.

32) Povestit-a avva Bitinie ca spunea avva Macarie : sezand eu odata in Schit, s-au pogorat doi tineri straini acolo. Unul avea barba, iar celalalt atunci incepea a scoate. Si a venit la mine zicand : unde este chilia lui avva Macarie ? Iar eu le-am zis : ce voiti de la dansul ? Si au zis : auzind noi cele despre dansul si despre Schit, am venit sa-l vedem. Le-a zis batranul : eu sunt ! Si au facut metanie zicand : aici voim sa petrecem. Iar eu vazandu-i gingasi si ca din parinti bogati, le-am zis : nu puteti sedea aici. Si a zis cel mai mare : daca nu putem sedea aici, ne ducem in alta parte. Deci am zis eu in gandul meu : pentru ce ii gonesc sa se sminteasca. Osteneala ii va face ca ei de sine sa fuga. Si le-am zis lor : veniti de va faceti chilii, daca puteti ! I-au zis tinerii : arata-ne loc si ne vom face.

Si le-a dat batranul toporul si o traista plina cu paine si sare si le-a aratat loc si o piatra vartoasa, zicand : sapati in piatra aceasta si aduceti-va lemne din lunca si acoperind-o, sedeti ! Caci socoteam eu, zice, ca se vor duce pentru osteneala. Si m-au intrebat : ce se lucreaza aici ? Si le-am zis : impletire de cosnite. Si am luat zmicele de finic din lunca si le-am aratat lor inceputul impletirii si cum trebuie sa le coase si le-am zis : faceti cosnite si le dati pazitorilor si va vor aduce paini. Apoi m-am dus, iar ei cu rabdare toate le-au facut, cate le-am zis lor. Si n-au mai venit la mine trei ani. Si am ramas luptandu-ma cu gandul, zicand : oare ce este lucrarea lor, ca n-au venit sa ma intrebe de vreun gand ? Cei de departe vin la mine si acestia de aproape n-au venit, nici la altii nu s-au dus, decat la biserica tacand, ca sa ia Sfanta Impartasanie. Si m-am rugat luii Dumnezeu, postind o saptamana, sa sa-mi arate lucrarea lor. Apoi sculandu-ma dupa o saptamana, m-am dus la ei si vad cum sed. Si batand in usa, mi s-a deschis si ei mi s-au inchinat tacand. Si facand eu rugaciune, am sezut. Facand semn cel mai mare celui mai mic sa iasa, a sezut sa impleteasca impletitura de cosnite, negraind nimic. Si in ceasul ai noualea a lovit spre semn si a venit cel mai tanar si facand putina fiertura, a pus masa, facandu-i semn cel mai mare. Si a pus pe masa trei pesmeti si au stat tacand. Iar eu am zis : sculati-vai sa mancam ! Si sculandu-se, am mancat. Si mi-au adus vasut cu apa si am baut iar daca s-a facut seara, mi-au zis : te duci ? Iar eu am zis : nu, ci aici voi dormi. Si mi s-a pus o rogojina de o parte si lor intr-un colt de alta parte. Si au ridicat incingatorile si analavurile si s-au culcat impreuna pe o rogojina inaintea mea. Iar daca s-au culcat, m-am rugat lui Dumnezeu sa-mi descopere lucrarea lor. Atunci s-a deschis acoperamantul chiliei si s-a facut lumina ca ziua. Iar ei nu vedeau lumina. Si cand socoteau ca dorm, l-a imboldit cel mai mare pe cel mai mic in coasta si s-au sculat amandoi si s-au incins si si-au intins mainile la cer si eu ii vedeam dar ei nu ma vedeau pe mine. Si am vazut pe diavoli ca veneau ca niste muste spre cel mai mic. Unii veneau sa sada pe gura lui, iar altii pe ochii lui. si am vazut pe ingerul Domnului ca tinea sabie de foc si il ingradea si gonea diavolii de la dansui. Iar de cel mai mare nu puteau sa se apropie. Si catre dimineata s-au culcat. Atunci eu m-am facut ca m-am desteptat si ei asijderea. Si a zis cel mai mare numai acest cuvant : vrei sa citim cei doisprezece psalmi ? Iar eu i-am raspuns : da, sa citim psalmi, cate sase stihuri si un Aliluia. Si la fiecare stih iesea cate o faclie de foc din gura lui, care se suia la cer. Asijderea si cel mai mare, cand deschidea pra si canta, ca o funie de foc iesea si ajungea pana la cer. Si eu am grait putin de rost. Si iesind afara, le-am zis : rugati-va pentru mine ! Iar ei mi-au facut metanie tacand. Deci am cunoscut ca cel mai mare este desavarsit, iar cu cel mai mic inca se lupta vrajmasul. Peste putine zile a adormit fratele cel mai mare si a treia zi cel mai mic. Si cand mergeau vreunii din parinti la avva Macarie, ii lua si-i ducea la chilia lor, zicandu-le : veniti de vedeti mucenia strainitor celor mici !

33) Altadata iarasi un diavol a napadit asupra lui avva Macarie cu cutit, vrand sa-i taie piciorul. Si pentru cugetarea lui cea smerita neputand, i-a zis : cate aveti voi, avem si noi, numai cu cugetarea cea smerita va deosebiti de noi si biruiti.

34) A zis avva Macarie : de ne vom aduce aminte de rautatile ce ne fac oamenii, ridicam puterea aducerii aminte de Dumnezeu. Iar de ne vom aduce aminte de rautatile diavolilor, vom fi neraniti.

35) Povestea avva Pafnutie, ucenicul lui avva Macarie, ca zicea batranul : cand eram copil, cu ceilati copii pasteam boii. Si m-am dus sa fur smochine si cand alergau ei, a cazut una de la dansii si luand-o am mancat-o. Cand imi aduc aminte de dansa, sed plangand.

36) Povestea avva Macarie : umbland odata prin pustie am gasit o capatana de mort aruncata la pamant. Si clatindu-o cu toiagul cel de finic, mi-a grait capatana. Si am zis ei : tu cine esti ? Si mi-a raspuns capatana : eu am fost slujitor al idolitor si al elinilor celor ce au petrecut prin locul acesta, iar tu esti Macarie, purtatorul de duh si in orice ceas te vei milostivi spre cei ce sunt in chinuri si te vei ruga pentru dansii, se mangaie putin. I-a zis ei batranul : care este mangaierea si care chinul ? I-a raspuns lui : pe cat este de departe cerul de pamant, atata este focul de dedesubtul nostru, fiindca de la picioare pana la cap stam in mijlocul focului si nu este cu putinta sa se vada cineva fata catre fata, ci fata fiecaruia este lipita de spatele celuilalt. Deci cand te rogi pentru noi, din parte vede cineva fata celuilait. Aceasta este mangaierea. Si plangand batranul, a zis : vai zilei aceleia in care s-a nascut omul, daca aceasta este mangaierea muncii ! I-a zis ei batranul : este alta munca mai rea ? I-a raspuns lui capatana : noi, ca cei ce nu am cunoscut pe Dumnezeu, macar putin sunteni miluiti, iar cei ce au cunoscut pe Dumnezeu si S-au lepadat de El si nu au facut voia Lui, dedesubtut nostru sunt. Si luand batranul capatana, a ingropat-o.

37) Spuneau unii despre avva Macarie egipteanul ca se suia odata din Schit la muntele Nitriei. Si daca s-a apropiat de locul acela, a zis ucenicului sau : mergi mai inainte putin ! Si mergand el mai inainte, s-a intalnit cu un slujitor de al elinilor. Si strigandu-l fratele, il chema zicand : demone ! demone ! Unde alergi ? Si intorcandu-se acela, i-a dat batai si l-a lasat mai mort. Si luand lemnul alerga. Si mergand putin mai inainte, l-a intampinat avva Macarie alergand si i-a zis : mantuieste-te, mantuieste-te, ostenitorule ! Si minunandu-se, a venit la el si i-a zis : ce bunatate ai vazut la mine de m-ai heretisit asa ? I-a raspuns lui batranul : te-am vazut ostenindu-te si nu stii ca in zadar te ostenesti. I-a zis si el lui : si eu pentru heretisirea ta m-am umilit si am cunoscut ca din partea lui Dumnezeu esti. Dar alt calugar intampinandu-ma, m-a ocarat si eu i-am dat bataie de moarte. Si a cunoscut batranul ca ucenicul lui este. Si tinandu-se slujitorul de picioarele lui, zicea : nu te voi lasa de nu ma vei face calugar ! Atunci a venit deasupra unde era calugarul si l-au tinut pe dansul si l-au dus la biserica muntelui. Si vazand pe slujitor cu dansul, s-au uimit. Si l-au facut calugar si multi dintre elini s-au facut pentru dansul crestini. Deci, zicea avva Macarie : cu cuvant rau si pe cei buni ii faci rai si cu cuvant bun si pe cei rai ii faci buni.

38) Se spunea despre avva Macarie, ca lipsind el, a intrat in chilia sa un talhar si intorcandu-se el la chilie, l-a gasit pe talhar incarcandu-si camila cu vasele lui. Iar el intrand in chilie, lua din vase si incarca impreuna cu acela camila. Deci daca au incarcat-o, a inceput talharul sa bata camila, ca sa se scoale dar ea nu se scula. Si vazand avva Macarie ca nu se scoala, intrand in chilie a gasit o dalta mica. Si scotand-o, a pus-o pe camila, zicand : frate, aceasta cauta camila. Si lovind-o batranul cu piciorul, i-a zis : scoala-te ! Si indata s-a sculat si s-a dus putin pentru cuvantul lui si iarasi a sezut si nu s-a sculat pana ce a descarcat toate vasele si asa s-a dus.

39) Avva Aio l-a intrebat pe avva Macarie, zicand : spune-mi vreun cuvant ! I-a zis lui avva Macarie : fugi de oameni, sezi in chilia ta si plange-ti pacatele nu iubi vorba oamenilor si asa te mantuiesti !

40) Au trimis odata la avva Macarie in Schit batranii muntelui, rugandu-l si zicand catre el : ca sa nu se supere tot norodul pe mine, te rugam sa vii la noi sa te vedem mai inainte de a te duce catre Domnul. Deci venind el in munte, s-a adunat tot norodul la dansul. Si il rugau batranii sa zica vreun cuvant fratilor. Iar el auzind, a zis : sa plangem fratilor si sa izvorasca ochii nostri lacrimi, mai inainte de a ne duce unde lacrimile noastre vor arde trupurile noastre. Si au plans toti si au cazut cu fetele lor la pamant si au zis : parinte, roaga-te pentru noi !

PENTRU AVVA MOISE

1) Luptat a fost odata avva Moise spre curvie foarte. Si nemaiputand sa sada in chilie, s-a dus si l-a vestit pe avva Isidor. Si l-a rugat pe e ! batranul ca sa se intoarca la chilia sa dar nu a primit, zicand : nu pot avvo. Si luandu-l cu sine l-a suit pe casa si i-a zis : ia aminte la apus. Si luand aminte, a vazut multime nenumarata de diavoli, tulburandu-se si galcevindu-se ca sa bata razboi. Zis-a lui iarasi avva Isidor : cauta si spre rasarit si ia aminte. Si a cautat si a vazut multime nenumarata du sfinti, ingeri slaviti. Si a zis avva Isidor : iata acestia sunt cei trimisi sfintilor de la Domnul spre ajutor, iar cei de la apusuri, sunt cei ce bat razboi cu noi. Deci mai multi sunt cei cu noi. Si asa, multumind lui Dumnezeu, avva Moise a luat indrazneala si s-a intors la chilia sa.

2) Un frate odata a gresit in Schit si facandu-se adunare, a trimis catre avva Moise, dar el nu voia sa vina. Deci a trimis catre dansul preotul zicand : vino, ca te asteapta norodul ! Atunci, el sculandu-se, a venit si luand o cosnita gaurita si umpland-o cu nisip, o purta. Iar ei iesind in intampinarea lui, i-au zis : ce este aceasta, parinte ? Zis-a lor batranul : pacatele mele sunt inapoia mea curgand jos si eu nu le vad dar am venit astazi sa judec pacatele straine. Si ei auzind, n-au grait nimic fratelui, ci i-au iertat.

3) Altadata facandu-se adunare in Schit, vrand parintii sa-l certe, i-au defaimat pe dansul, zicand : pentru ce vine in mijlocul nostru si etiopeanul acesta ? Iar el auzind a tacut. Iar dupa slobozirea adunarii, i-a zis lui : avvo, nu te-ai tulburat intru nimic ? Zis-a lor : m-am tulburat, dar nu am grait.

4) Ziceau parintii despre avva Moise, ca s-a facut cleric si i-a pus lui epitrahilul. Si i-a zis arhiepiscopui : iata, te-ai facut totut alb, avvo Moise ! Zis-a lui batranul : oare la cele dinafara, prea sfintite, sau si la cele dinauntru ? Si vrand arhiepiscopul sa-l cerce, a zis catre clericii sai : cand va intra avva Moise in altar, goniti-l si urmati dupa dansul ca sa auziti ce zice. Deci a intrat batranul si l-au dojenit si i-au gonit zicandu-i : du-te afara, etiopianule !(+) Iar el iesind zicea catre sine : bine ti-au facut, incenusatule cu pielea si negrule ! Tu nefiind om, ce vii cu oamenii ?

(+) Adica, harapule.

5) S-a dat odata in Schit porunca : postiti saptamana aceasta ! Si in acea vreme au venit niste frati de la Egipt la avva Moise si le-a facut lor putina fiertura. Si vazand vecinii fumul, au zis clericilor : iata Moise a calcat porunca si fiertura a facut pentru ei. Iar ei au zis : cand va veni, noi ii vom grai lui. Iar dupa ce a venit sambata, clericii vazand petrecerea cea mare a lui Moise, ii ziceau inaintea norodului : o, avvo Moise, porunca oamenilor ai calcat-o si a lui Dumnezeu ai pazit-o !

6) Un frate a venit la Schit la avva Moise, cerand de la dansul cuvant. Si i-a zis lui batranul : du-te, sezi in chilia ta si chilia te va invata pe tine toate.

7) Zis-a avva Moise : omul cel ce fuge este asemenea cu strugurele cel copt, iar cel ce petrece intre oameni, este ca agurida.

8) A auzit odata stapanul locului despre avva Moise si s-a dus la Schit ca sa-l vada. Si i-au vestit unii batranului de aceasta. Atunci s-a sculat sa fuga in lunca si i-a intalnit, zicand : spune, batranule, unde este chilia lui avva Moise ? Le-a zis lor : ce voiti de la dansul ? Caci este om nebun. Si venind stapanul locului la biserica, a zis catre clerici : eu auzind cele despre avva Moise, m-am pogorat sa-l vad. Si iata ne-au intalnit un batran care se ducea in Egipt si i-am zis lui : unde este chilia lui avva Moise ? Si ne-a zis : ce voiti de la dansul ? Nebun este. Deci auzind clericii, s-au mahnit zicand : oare cine este batranul care a grait acestea despre sfant ? Iar ei au zis : un batran purtand haine vechi, inalt si negricios. Atunci au zis : el este avva Moise. Si pentru ca sa nu se intalneasca cu voi, v-a zis acestea. Si mult folosindu-se stapanul, s-a dus.

9) Zicea avva Moise in Schit : de vom pazi poruncile parintilor nostri, eu ma fac chezas pentru voi catre Dumnezeu, ca barbarii nu vor veni aici, iar de nu le vom pazi, are sa se pustiasca locul acesta.

10) sezand odata fratii langa dansul, le zicea lor : iata barbarii astazi vin la Schit. Sculati-va si fugiti ! Dar tu nu fugi, avvo ? Iar el le-a zis : de atatia ani astept ziua aceasta, sa se implineasea cuvantul Domnului Hristos, care zice : toti cei ce scot sabia, de sabie vor muri (+). Ei i-au zis : nici noi nu fugim, ci cu tine vom muri. Atunci el le-a zis : eu nu am nici o vina. Fiecare sa vada cum sade. Si erau sapte frati, carora le-a zis : iata barbarii se apropie de usa. Si intrand i-au omorat. Iar unul dintr-insii temandu-se, s-a ascuns dupa impletiturite de cosnite si a vazut sapte cununi pogorandu-se si incununandu-i pe dansii.

(+) Mat. 26. 52.

11) A spus avva Pimen, ca un frate l-a intrebat pe avva Moise cu ce fel de chip se omoara omul pe sine pentru aproapele. Si i-a zis batranul : de nu va pune omul in inima sa, cum ca se afla in mormant de trei zile, nu ajunge la cuvantul acesta.

12) Ziceau unii de avva Moise din schit, ca vrand sa vina la Piatra, a ostenit umbland. Si zicea intru sine : cum pot sa-mi aduc apa aici ? Si i-a venit lui glas zicand : intra si de nimic nu te griji ! Deci a intrat si au venit la dansul unii din parinti si nu avea decat un vas mic de apa. Si fierband el putina linte, s-a cheltuit. Iar batranul se necajea. Deci, intrand si iesind se ruga lui Dumnezeu si iata un nor de ploaie a venit deasupra Pietrei si i-a umplut toate vasele. Si au zis dupa aceea batranului : spune-ne noua, de ce ieseai si

intrai ? Si le-a zis lor batranul : judecata faceam cu Dumnezeu ca m--a adus aici si iata apa nu am ca sa bea robii Lui, pentru aceasta intram si ieseam, rugandu-ma lui Dumnezeu, pana ce ne-a trimis noua ploaie.

13) Zis-a avva Moise ca trebuie omul sa moara fata de prietenul sau, ca sa nu-l judece intru ceva.

14) Iarasi a zis ca este dator omul sa se omoare pe sine de tot lucrul rau, mai inainte de a iesi din trup, ca sa nu faca rau vreunui om.

15) A zis iarasi : de nu va avea omul in inima sa cum ca este pacatos, Dumnezeu nu-l asculta pe el. Si a zis fratele : ce este aceasta, a avea in inima ca este pacatos. Si i-a zis lui batranul : cel ce-si poarta pacatele sale, nu le vede pe ale aproapelui sau.

16) Zis-a iarasi : de nu se va uni fapta cu rugaciunea in zadar se osteneste omul. Si a zis fratele : ce este unirea faptei cu rugaciunea ? Si a zis batranul : acelea pentru care ne rugam sa nu le mai facem, caci cand omul isi va lasa voile sale, atunci se impaca Dumnezeu cu dansul si ii primeste rugaciunea.

17) A intrebat un frate : in toata osteneala omului care este aceea care ii ajuta lui ? Si a zis batranul : Dumnezeu este scaparea noastra si puterea, ajutor intru necazurile cele ce ne-au aflat pe noi foarte (+1). Iar fratele a zis : Posturile si privegherile pe care le face omul, ce fac ? I-a zis batranul : acestea fac sufletul sa se smereasca, caci scris este : vezi smerenia mea si osteneala mea si lasa toate pacatele mele (+2). Daca sufletul va face roadele acestea, se milostiveste Dumnezeu spre dansul printr-ansele. Zis-a fratele batranului : ce va face omul la toata ispita care vine asupra lui, sau la tot cugetul vrajmasului ? I-a zis lui batranul : dator este sa planga inaintea bunatatii lui Dumnezeu ca sa-i ajute si se odihneste degrab de se va ruga cu cunostinta. Caci scris este : Domnul imi este ajutor si nu ma voi teme de ce imi va face mie omul (+3). A intrebat fratele : iata omul bate pe robul sau pentru greseala ce a facut. Ce va zice robul ? Zis-a batranul : de este robul bun, va zice : miluieste-ma, am gresit ! I-a zis fratele : nimic altceva nu zice ? I-a zis batranul : nu, caci daca va pune prihana asupra sa si va zice am gresit, indata se milostiveste spre dansul Domnul lui, iar sfarsitul sfarsitul tutror acestora, este a nu judeca pe aproapele; caci cand mana Domnului omora pe tot cel intai nascut in pamantul Egiptului nu era casa in care sa nu fi fost mort. I-a zis fratele : ce este cuvantul acesta ? I-a raspuns batranul : de vom lua seama la pacatele noastre, nu le vom vedea pe ale aproapelui nostru , caci nebunie este omului ce are mortul sau, sa-l lase pe el si sa se duca sa-l planga pe al aproapelui. Iar a muri fata de aproapele tau, aceasta este : a purta pacatele tale si a nu avea grija de tot omul, ca acesta este bun sau acesta este rau. Sa nu faci rau nici unui om, nici sa gandesti rau in inima ta asupra cuiva, nici sa defaimi pe cineva cand face rau, nici sa tu pleci celui ce face rau aproapelui tau si sa nu clevetesti pe cineva, ci zi : Dumnezeu stie pe fiecare. Sa nu te indupleci cu cel ce graieste de rau, nici nu te bucura de clevetirea lui, nici nu uri pe cel ce cleveteste pe aproapele lui. Si aceasta inseamna : nu judecati si nu veti fi judecati. Nu avea vrajba cu vreun om si nu tine vrajba in inima ta. Sa nu urasti pe cel ce vrajmaseste pe aproapele sau. Si aceasta este pacea, cu

acestea pe tine mangaie-te. Putina vreme este osteneala si de-a pururea odihna, cu darul lui Dumnezeu, Cuvantul, Amin.

(+1) Ps. 45, 1.
(+2) Ps. 24, 19.
(+3) Ps. 117, 6.

PENTRU AVVA MATOI

1) Zicea avva Matoi : voiesc lucrare usoara si statornica, decat cea care este ostenicioasa din inceput si degrab se curmeaza.

2) Zicea iarasi : pe cat se apropie omul de Dumnezeu, pe atat se vede pe sine pacatos, caci proorocul Isaia vazatid pe Dumnezeu, se facea ticalos si necurat pe sine.

3) Zicea iarasi : camd eram mai tanar, ziceam in sinea mea ca poate ceva bun lucrez, iar acum daca am imbatranit, vad ca nu am nici un lucru bun in sinea mea.

4) Zis-a iarasi : nu stie satana de ce fel de patimi se biruieste sufletul. Seamana adevar, dar nu stie de va secera unele ganduri, adica pentru curvie, iar altele pentru grairea de rau si asemenea celelalte patimi. Si la ce fel de patima va vedea sufletul ca se pleaca, aceea i-o da lui.

5) Un frate a venit la avva Matoi si i-a zis lui : cum schitenii faceau mai mult decat Scriptura, iubind pe vrajmasii lor mai mult decat pe sine ? I-a zis lui avva Matoi : eu, nici pe cel ce ma iubeste, nu-l iubesc ca pe mine insumi.

6) Un frate l-a intrebat pe avva Matoi : ce voi face de va veni la mine vreun frate si este post, sau de dimineata, ca ma necajesc ? Si i-a zis lui batranul : daca nu te necajseti si mananci cu fratele, bine faci, iar daca nu astepti pe nimeni si mananci, aceasta este ca faci voia ta.

7) Spus-a avva Iacob : m-am dus la avva Matoi si intorcandu-ma eu, i-am zis lui ca vreau sa ma duc la chilii. Si mi-a zis : du inchinaciune din partea mea lui avva Ioan. Si venind eu la avva Ioan, i-am spus lui ca avva Matoi si se inchina. Si mi-a zis batranul : iata, avva Alatai cu adevarat este israilitean, in care viclesug nu este (+). Si implinindu-se un an, iarasi m-am dus la avva Matoi si i-am dus inchinaciunea de la avva Ioan. Si a zis batranul : nu sunt vrednic de cuvantul batranului. Insa aceasta sa stii, cum ca atunci cand vei auzi pe vreun batran slavind pe aproapele mai mult decat pe sine, la masuri mari a ajuns. Ca aceasta este desavarsirea, ca pe aproapele sa-l slaveasca mai mult decat pe sine.

(+) Ioan 1, 47.

---

8) Zicea avva Matoi : a venit un frate la mine si mi-a zis ca grairea de rau este mai grea decat curvia. Si am zis ca aspru este cuvantul. Deci, mi-a zis : si cum voiesti sa fie lucrul acesta ? Iar eu i-am zis : grairea de rau este rea cu adevarat, dar are grabnica tamaduire. Ca se pocaieste de multe ori cei ce a grait de rau, zicand : rau am grait. Iar curvia fireste este moarte.

9) S-a dus odata avva Matoi de la Rait in partile magdolilor. Si era fratele lui cu dansul, si

apucand episcopul pe batran l-a facut preot. Fiind ei impreuna (+), zicea episcopul : iarta-ma,avvo ! Stiu ca nu vroiai lucrul acesta, dar ca sa fiu blagoslovit de tine, am indraznit de am facut aceasta. Si i-a zis lui batranul cu smerenie : si gandul meu voia putin. Insa eu ma mahnesc, pentru ca am sa ma despart de fratele meu, caci nu pot sa fac toate rugaciunile singur. Si i-a zis episcopul : de stii ca este vrednic eu il hirotonesc. Avva Matoi i-a raspuns : nu stiu, una stiu, ca decat mine este mai bun. Si l-a hirotonit si pe dansul. Si au adormit amandoi neapropiindu-se de jertfelnic, ca sa faca Sfanta Liturghie. Si zicea batranul : cred in Dumnezeu ca poate nu voi avea osanda mai multa petru hirotonie fiindca nu fac Liturghie, caci a celor fara de prihana este hirotonia.

(+) La altele, gustand.

---

10) A zis avva Matoi ca trei batrani s-au dus la avva Pafnutie, caruia i se zicea Chefala, ca sa-l intrebe un cuvant. Si le-a zis lor batranul : ce voiti sa va zic voua, cuvant duhovnicesc sau trupesc ? I-au raspuns lui : duhovnicesc. Le-a zis lor batranul : duceti-va, iubiti necazul mai mult decat odihna si necinstea mai mult decat slava si a da mai vartos decat a lua.

11) Intrebat-a un frate pe avva Matoi, zicand : spune-mi un cuvant. Iar el i-a zis lui : du-te, roaga-te lui Dumnezeu ca sa-ti dea plangere in inima ta si smerenie si ia aminte totdeauna la pacatele tale si nu judeca pe altii, ci te fa dedesubtul tuturor ! Nu avea prietesug cu copil, nici cunostinta cu femeie, nici prieten eretic si taie indrazneala de la tine si infraneaza-ti limba si pantecele si gusta putin vin ! Si de va grai cineva pentru orice fel de lucru, nu te certa cu dansul, ci de va grai bine, zi : asa cu adevarat, iar de va grai rau, zi : tu stii cum vorbedti. Si nu te prigoni cu dansul pentru cele ce a grait. Si aceasta este smerenia.

12) Intrebat-a un frate pe avva Matoi : Spune-mi vreun cuvant ! Si i-a zis : toata prigonirea despre tot lucrul, taie-o de la tine si plangi si te tanguieste, ca vremea s-a apropiat.

13) Un frate a intrebat pe avva Matoi, zicand : ce voi face, ca limba mea ma supara si cand vin in mijlocul oamenilor nu pot sa o infranez, ci ii osandesc in tot lucrul bun si ii mustru pe dansii. Deci, ce voi face ? Si raspunzand batranul, a zis : daca nu poti sa te stapanesti pe tine, fugi deosebi, caci este slabiciune. Iar cel ce sade cu fratii, nu trebuie sa fie cu patru colturi, ci rotund, incat catre toti sa se rostogoleasca. Si a zis batranul : nu pentru fapta buna sezi deosebi, ci pentru slabiciune. Ca putinciosi sunt cei ce vin in mijiocul oamenilor.

PENTRU AVVA MARCU, UCENICUL LUI AVVA SILUAN

1) Se zicea despre avva Siluan ca avea un ucenic in Schit, Marcu cu numele, si acesta avea ascultare mare si era scriitor bun; si-l iubea batranul pentru ascultarea lui si avea inca alti unsprezece ucenici, care se suparau caci il iubea pe acela mai mult, decat pe dansii. Si auzind batranul, s-a mahnit. Au venit intr-una din zile batranii si tanjeau asupra lui. Iar el luandu-i a iseit si a batut la ficcare chilie, zicand : frate cutare, vino ca imi trebuiesti ! Si nici unul dintr-ansii nu i-a urmat lui indata. Dar veninnd la chilia lui Marcu, a batut in usa lui, zicand : Marcule ! Iar el auznd glasul batranului, indata a sarit afara. Si

l-a trimis la o ascultare, si a zis batranilor : unde sunt ceilalti frati, parintilor ? Si intrand in chilia lui a pipait tetradia (caietul) lui si a gasit ca pusese mana sa faca slova O (+) si auzind pe batranul, nu a intors condeiul sa-l implineasca. Deci au zis batranii : cu adevarat, pe care tu-l iubesti, avvo si noi il iubim pentru ca si Dumnezeu pe acesta il iubeste.

(+) In altele : si a inceput sa faca O mare.

2) Spuneau unii pentru avva Siluan, ca odata umbland in Schit cu batranii si vrand sa le arate lor ascultarea ucenicului sau Marcu si pentru ce il iubeste pe el, vazand un porculet, i-a zis lui : vezi pe acel bivolas, fiule ? Si i-a raspuns lui : da, il vad, avvo ! Si coarnele lui cum sunt de gingase ! Si a zis : asa, avvo ! Si s-a mnunat batranii de raspuns - si s-au folosit de ascultarea lui.

3) S-a pogorat odata mama lui avva Marcu ca sa-l vada, avand multa pompa. Batranul a iesit la dansa si i-a zis lui : avvo, zi-i fiului meu sa iasa, ca sa-l vad ! Si intrand batranul i-a zis lui : iesi ca sa te vada mama ta ! Si era imbracat cu chentonarion (+) si murdar de la bucatarie. Iesind de ascultare i-a inchis ochii si le-a zis : mantuiti-va, mantuiti-va, mantuiti-va ! El insa nu i-a vazut pe ei, nici mama lui nu l-a cunoscut. Deci, iar a trimis femeia la batran, zicandu-i : avvo, trimite-mi pe fiul meu ca sa-l vad ! Si a zis lui Marcu : nu ti-am zis, iesi sa te vada mama ta ! Marcu a zis catre dansul : am iesit dupa cuvantul tau, avvo, insa te rog, nu-mi mai zice o data sa ies, ca sa nu ma fac neascutator. Si iesind batranul i-a zis femeii : acesta este care v-a intampanat si v-a zis mantuiti-va. Si mangaind-o pe dansa, a slobozit-o.

(+) Un fel de haina.

4) Altadata s-a intamplat sa iasa el din Schit si sa mearga la Muntele Sinai ca sa ramana acolo. Si a trimis mama lui Marcu cu lacrimi jurandu-l, sa iasa fiul ei sa-l vada. Iar batranul l-a slobozit pe el. Cand isi gatea cojocul sa iasa si venea sa-si ia blagoslovenie de la batran, indata s-a pornit a plange si n-a iesit.

5) Spuneau unii despre avva Siluan cun ca atunci cand voia sa iasa in Siria i-a zis lui ucenicul sau Marcu : Parinte, nu voi sa ies de aici, dar nici pe tine nu te voi lasa sa iesi, ci ramai aici trei zile ! Si a treia zi a adormit cu pace.

PENTRU AVVA MILISIE

1) Trecand avva Milisie printr-un loc, a vazut pe un calugar tinandu-se de catre oarecine, ca si cum ar fi facut ucidere. Si apropiindu-se batranul, a intrebat pe fratele. Si afland ca se napastuieste, a zis catre cei ce il tineau pe dansul : unde este cel ce s-a ucis ? Si i-a aratat lui si apropiindu-se de cel ucis, a zis tuturor sa se roage. Iar el intinzandu-si mainile catre Dumnezeu, a inviat mortul. Si i-a zis lui inaintea tuturor : spune noua, cine este cel ce te-a omorat ? Iar el a zis : intrand in biserica, am dat bani preotului si el sculandu-se, m-a junghiat si luandu-ma, m-a aruncat in manastirea avvei. Eu va rog pe voi, sa se la banii si sa se dea copiiior mei. Atunci a zis catre dansul batranul : du-te si dormi pana ce va veni Domnul si te va ridica !

2) Altadata, locuind el cu doi ucenici in hotarele Persiei, au iesit doi fii ai imparatului, frati trupesti, ca sa vaneze dupa obicei. Si au pus mreji in multa departare de loc ca la

patruzeci de mile, ca orice se va afla inauntrui mrejilor, sa vaneze si sa ucida cu sulita. Deci s-a aflat batranul cu cei doi ucenici ai sai si vazandu-l si paros si ca pe un salbatic, s-au speriat si i-au zis lui : om esti, sau duh ? Spune-ne noua ! Si le-a zis lor : om sunt pacatos si am iesit sa-mi plang pacatele mele si sa ma inchin lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu Celui viu. Iar ei i-au zis : nu este alt Dumnezeu afara de soare, de foc si de apa - carora se inchinau ei; ci apropie-te si jertfeste lor ! Iar el le-a zis : acestea sunt zidiri si va inselati. Ci va rog pe voi sa va intoarceti si sa cunoasteti pe adevaratul Dumnezeu, care a zidit acestea toate. Iar ei au zis : de Cel osandit si rastignit zici ca este Dumnezeul adevarat ? Si a zis batranul : de Cel ce a rastignit pacatul si a omorat moartea, pe Acesta il cred Dumnezeu adevarat. Iar ei muncindu-l impreuna si cu fratii, il silea sa jertfeasca. Si mult muncindu-i au taiat capetele celor doi frati, iar pe batranul multe zile caznindu-l, pe urma dupa mestesugul lor l-au pus in mijloc si au aruncat sageti unul dinainte si altul dinapoia lui. Insa el le-a zis : fiindca v-ati unit si ati varsat sange nevinovat, intr-o clipa maine in ceasul acesta va ramane mama voastra fara de voi, fiii sai, si se va lipsi de dragostea voastra si cu sagetile voastre unul altuia sangele veti varsa. Iar ei nebagand de seama cuvantul lui, au venit a doua zi sa vaneze si a sarit dintre dansii o cerboaica. Si sezand ei pe caii lor, alergand sa o prinda aruncand sageti asupra ei, au strapuns unui altuia inimile lor, dupa cuvantul batranului ce le zisese cand ii blestemase. Si asa au murit.

PENTRU AVVA MOTIE

1) Un frate l-a intrebat pe avva Motie, zicand : de ma voi duce sa raman in vreun loc, cum voiesti sa petrec acolo ? Si i-a zis batranul : de vei locui in vreun loc, sa nu voiesti sa-ti scoti tie nume in ceva, ca adica nu iese la pravila, sau la pomana nu mananc . Caci acestea fac nume desert si pe urma gasesti suparare, fiiiidca oamenii unde gasesc acestea, acolo alearga. Zis-a lui fratele : dar ce voi face ? I-a raspuns batranul : oriunde vei locui, urmeaza intocmai cu totii. Si orice vezi ca fac cei cucernici, catre care ai vestire, fa si tu si te odihneste. Aceasta este smerenia, sa fii intocmai cu dansii. Si oamenii vazandu-te ca nu iesi din randuiala, te vor avea intocmai cu totii si nimeni nu te va supara.

2) Povestit-a despre avva Motie avva Isac, ucenicul lui, care impreuna s-au facut episcopi. Intai a zidit manastire batranul la Iracla si dupa ce s-a departat de acolo, s-a dus la alt loc si a zidit acolo iarasi. Din lucrarea diavolului, s-a aflat un frate care il vrajmasea si il necajea pe dansul. Si sculandu-se batranul s-a dus in satul sau unde si-a facut o manastire si s-a incuiat intr-insa. Dupa catava vreme, au venit batranii locului de unde iesise si luand si pe fratele asupra caruia avea mahniciune, s-au dus sa-l roage sa-l aduca la manastirea lui. Iar cand s-au apropiat unde era avva Sori, si-au lasat cojoacele aproape de el si pe fratele pe care avea mahniciune. Cand au batut in usa, batranul a pus scarisoara si ivindu-se i-a cunoscut si le-a zis : unde sunt cojoacele voastre ? Iar ei i-au raspuns : iata aici sunt, cu acest frate. Si daca a auzit batranul numele fratelui ce l-a mahnit pe dansul, de bucurie a luat toporul, a spart usa si a iesit alergand unde era fratele. Si facandu-i metanie intai si sarutandu-l l-a bagat in chilia lui si trei zile s-a veselit impruna cu dansii, lucru care nu avea obicei sa-l faca. Si sculandu-se, s-a dus cu dansii. Dupa acestea s-a facut episcop, caci era facator de minuni.

Pe ucenicul lui, adica pe avva Isac, l-a facut episcop fericitul Chiril.

PENTRU AVVA MEGHETIE

1) Se spunea despre avva Meghetie, ca iesea din chilie si daca ii venea gand sa se duca la locul acela, nu se mai intorcea la chilia lui, caci nu avea ceva din lucrurile veacului acestuia decat o undrea cu care despica smicelele de finic, caci lucra in toate zilele cate trei cosnite pentru hrana lui.

2) Se spunea despre al doilea avva Meghetie, ca era smerit foarte, ca fusesc ucenic la parintii egipteni si se intalnise cu multi batrani, cu avva Sisoe, cu avva Pimen. A petrecut inca si langa rau in Sina si s-a intamplat ca unul din sfinti a mers la dansul, dupa cum el a povestit si i-a zis lui : cum petreci, frate, in pustia aceasta ? Iar el a zis : postesc doua zile si o paine mananc. Si mi-a zis : de voiesti sa ma asculti, mananca in fiecare zi cate o jumatate de paine. Si facand asa a aflat odihna.

3) Au intrebat unii din parinti pe avva Meghetie, zicand : de va prisosi fiertura pe a doua zi, voiesti sa o manance fratii ? Zis-a lor batranul : de s-a stricat, nu e bine sa fie siliti fratii sa o manance si sa se imbolnaveasca, ci sa se lepede. Iar de este buna si pentru desfranare se va lepada si alta se va fierbe, aceasta e rau.

4) A zis iarasi : la inceput cand ne adunam unii cu altii si vorbeam pentru folos, intarindu-ne unii pe altii, ne faceam cete-cete si ne suiam la ceruri. Iar acum ne adunam si unul cu altul ajungind la clevetire, ne pogoram in jos.

PENTRU AVVA MIOS

1) Zis-a avva Mios, cel al lui Veleu : ascultarea este in loc de ascultare si oricine asculta pe Dumnezeu si Dumnezeu il asculta pe dansul.

2) Zis-a iarasi despre un oarecare batran ca era in Schit, dar era din robi si dobandise foarte mare dreapta socoteala, care venea in tot anul la Alexandria, aducand plata birului stapanilor lui. Iar batranul a pus apa in lighean si l-a adus ca sa spele picioarele stapanilor. Iar el zicea catre dansul : nu, parinte, nu ne ingreuia pe noi. El le-a raspuns : marturisesc ca robul vostru sunt si multumesc ca m-ati lasat slobod, ca sa slujesc lui Dumnezeu. Dar eu va spal pe voi si primiti aceasta plata a birului meu. Iar ei se impotriveau, neprimind. Deci le-a zis lor : daca nu voiti sa primiti, sed aici, robindu-va voua. Si ei temandu-se de aceasta il lasa sa faca ce voia si il petreceau pe el cu multe din cele de trebuinta si cu multa cinste, ca sa faca pentru dansii milostenie. Pentru aceasta s-a facut vestit si iubit in Schit.

3) A fost intrebat avva Mios de un ostas daca primeste Dumnezeu pocainta. Iar el, dupa ce l-a sfatuit cu ,ulte cuvante, a zis catre dansul : spune-mi, iubite, de ti se va rupe haina, o lepezi afara ? Zis-a : nu, ci o cos si o port. Zis-a catre dansul batranul : deci dar, daca iti este mila de haina, lui Dumnezeu nu-i va fi mila de zidirea Sa ?

PENTRU AVVA MARCU EGIPTEANUL

Se zice despre avva Marcu egipteanul, ca a petrecut treizeci de ani, neiesind din chilia lui. Si avea obicei preotul de venea si facea Sfanta Liturghie. Iar diavolul vazand rabdarea batranului cea imbunatatata a mesteugit sa-l ispiteasca cu osandirea. Deci a facut pe oarecare ce era indracit sa mearga la batranul pentru blagoslovenie iar cel indracit mai inamte de tot cuvantul striga catre batran : preotul tau are miros de pacat, nu-l mai lasa sa intre la tine. Iar insuflatul de Dumnezeu batran, a zis catre ei : fiule, toti leapada necuratenia afara, iar tu ai adus-o la mine. Dar scris este : nu judecati, ca sa nu fiti judecati (+1) Insa, desi este pacatos, Domnul il va mantui pe el, caci scris este : si va rugati unul pentru altul, ca sa va vindecati (+2). Si dupa cuvantul acesta, facand rugaciune, a gonit dracul din om si l-a slobozit sanatos. Iar dupa ce a venit preotul dupa obicei, l-a primit batranul cu bucurie. Bunul Dumnezeu vazand nerautatea batranului, i-a aratat lui semn, caci atunci cand vrea preotul sa stea inaintea Sfintei Mese, precum batranul ne-a povestit, a vazut ingerul lui Dumnezeu pogorandu-se din cer si punand mana lui pe capul preotului si preotul s-a facut ca un stalp de foc. Iar el, mirandu-se pentru vedere, a auzit glas zicand catre el : omule, ce te-ai mirat pentru lucrul acesta ? Caci daca imparatul cel pamantesc nu va lasa pe slujbasii sai sa stea inaintea lui intinati, decat numai cu slava multa, cu cat mai mult puterea cea dumnezeiasca nu va curati pe slujitorii Sfintelor Taine, cand stau inaintea slavei celei ceresti ? Iar viteazul si nevoitorul lui Hristos, Marcu egipteanul, mare facandu-se, s-a invrednicit darului acestuia, pentru ca n-a osandit pe cleric.

(+1) Mat. VII, 1. 2
(+2) Iacob. V. 16.

PENTRU AVVA MACARIE CETATEANUL

1) S-a dus odata avva Macarie cetateanul sa tale smicele de finic si fratii impreuna cu dansul. Si i-au zis lui in ziua dintai : vino, mananca cu noi, parinte ! Iar el s-a dus si a mancat. Si iarasi in cealalta zi i-au zis sa manance dar el nu voia, ci le-a zis : voi aveti trebuinta sa mancati, fiilor, ca inca sunteti trup, dar eu acum nu mai vreau sa mananc.

2) S-a dus avva Macarie la avva Pahomie ai tavensiotilor, iar Pahomie l-a intrebat pe el, zicand : cand sunt fratii fara randuiala, bine este sa-i pedepsesc pe ei ? I-a zis avva Macarie : pedepsete si judeca drept pe cei de sub tine, iar afara nu judeca pe nimeni caci scris este : au nu pe cei dinauntru voi ii judecati ? Iar pe cei dinafara Dumnezeu ii judeca (+).

(+) I Cor. 1, 12 - 13.

---

3) A facut odata avva Macarie patru luni, mergand la un frate in toate zilele si nu l-a gasit lenevindu-se la rugaciune niciodata macar, si minunandu-se zicea : iata inger pamantesc !

PENTRU AVVA MARCEL

1) Povestit-a noua avva Theona despre avva Marcel, ca acest staret Marcel era in partile Libiei si traia sub poalele unui munte, aproape de o cetate mare, intr-o pestera oarecare. Si era acest parinte foarte bland, milostiv si cucernic, cinstit si intelept. Si acei oameni

toti aveau mare credinta si dragoste catre dansul si ascultau toti si primeau invataturile lui. Asa a trait in acea pestera saizeci de ani si multe scarbe si suparari a rabdat de la draci, precum singur i-a spus lui, cu fel de fel de mesteuguri si chipuri groaznice navalind asupra sa. vrand sa-l goneasca din acel loc, din acea pestera si sa-l sminteasca de la tacerea si randuiala lui cea cu buna liniste. Insa el acele suparari si scarbe toate prea lesne le suferea si le rabda. Iar mai pe urma vazand vrajmasul diavol ca nu mai are ce sa-i mai faca, sa-l goneasca el de la acet loc, (ca nu-l mai putea suferi), a facut aceasta : s-a inchipuit in chipul staretului si a inceput a intampana femeile si fetele acelor oameni seara si dimineata si le vorbea lor cuvante necuvioase si le indemna ca sa curveasca cu dansul, adeverindu-le lor ca nu este nici un pacat acest lucru, pentru curvia in taina. Aceasta facea diavolul nu o data sau de doua ori, ci de multe ori. Unde vedea o femeie singura indata se inchipuia in chipul staretului si mergand la dansa ii vorbea cuvinte necuvioase, iar femeile spuneau barbatilor lor. Si s-a auzit acest lucru si s-a vestit tuturor oamenilor. Atunci s-au adunat toti la biserica si au chemat pe toate femeile carora le graise acele cuvante necuvioase. Si le-au intrebat pe ele ca sa spuna drept, daca este adevarat pentru acel staret sau il napastuiesc pe el. Iar ele, fiind mai multe de douazeci : toate marturiseau zicand : nu numai o data, ci de mai multe ori, care unde ne apuca pe cate una, ne sileste pe noi spre pacat cu dansul si ne trage fara rusine, zicand ca nu este pacat curvia in taina. Acestea auzindu-le soborul bisericii si nepricepand ca este mesteugul diavolului, au trimis la dansul pe niste tineri tirani, nemilostivi, poruncindu-le lor sa-l scoata din pestera si cu bataie si cu necinste sa-l goneasca de acolo. Alergand acei tineri nemilostivi si cu mare manie intrand fara de veste la dansul in pestera, indata l-au apucat unii de barba, altii de pletele capului, altii batandu-l cu bete pe spate ca pe un dobitoc, l-au scos afara din pestera. Si asa l-au tras tavalindu-l la pamant si tot batandu-l fara milostivire, pana l-au tras la un drum si asa l-au lasat in mijlocul drumului, ca pe un mort i s-au dus. Si trecand niste drumeti pe acel drum, l-au gasit in mijlocul drumului, ranit peste tot trupul, zacand in balta de sange, abia viu. Si stand ei si minunandu-se, au inceput a-l intreba sa le spuna lor, ce i s-a intamplat. Iar el, numai de abia putand vorbi, i-a rugat sa-l ridice si sa-l duca in pestera lui; si ridicandu-l l-au dus pe el in pestera. Asa lasandu-l, s-au dus pe drumul lor. Iar oamenii din cetate intelegand ca iar s-a intors in pestera, multi dintr-insii au mers la dansul si-l dosadeau si-l ocarau. Iar el, rabdandu-le lor toate, multumea lui Dumnezeu. Si a mai trait acolo, intr-acea pestera optsprezece luni de toti fiind dosadit pururea ocarat si batjocorit. El cu bucurie toate le rabda si se ruga lui Dumnezeu pentru dansii, ca sa li se ierte pacatul acesta, caci ei nu stiu ce fac si sa se mantuiasca sufletele lor. Iar Domnul Dumnezeu n-a lasat pana in sfarit aceasta batjocura diavoleasea si ocara asupra pacatului sau, ci a descoperit unuia din oamenii cei mai cinstiti aceasta, cum ca a fost mestesugul si nalucirea diavoleasca asupra staretului si cum ca insusi diavolul s-a inchipuit in chipul staretului si se arata si vorbea cu femeile vorbele sale. Iar staretul nimic de aceasta nu stia. Ci sezand in pestera sa, se ruga lui Dumnezeu dupa obiceiul sau, pentru aceasta cetate si pentru toata lumea. Si au inceput si acei tineri care il muncisera pe staret, a se indraci groaznic, facand spume la gura si tipand spuneau nevinovatia staretului. Asemenea si femeile acelea cu care vorbise diavolul in chipul staretului, toate s-au indracit. Si s-au spaimantat foarte toti oamenii si au cunoscut toti ca n-a fost vinovat staretul, ci insusi diavolui a lucrat acel rau asupra staretului. Si s-au cait toti foarte, pentru ca au crezut nalucirilor diavolului si pedepsind si defaimand pe staretul, au gresit lui Dumnezeu. Si asa, sculandu-se toti impreuna cu femeile si copiii lor, au iesit

din cetate si au mers la petera staretului ca sa-i ceara toti iertaciune de greseala cu care au gresit lui, nefiind vinovat. Iar el vazandu-i de departe, oaste mare venind, a cunoscut cine sunt si vin la danstil, caci stia ca s-au instiintat de nevinovatia lui si stia si pentru ce vin cu totii la dansul. Si iesind din pestera sa, a fugit la munte si a trecut la muntele Nitriei si gasind acolo o pestera, foarte i-a placut si s-a asezat intr-insa. Si imi zicea mie, spune avva Teona : cand va vrea cineva sa se deosebeasca cu viata de galcevile lumii, sa mearga sa se aseze la un loc linistit, fara galceava si cu tacere. Unul ca acesta de voieste sa nu-i gaseasca diavolul prepusuri ca acesta asupra mea, se cade lui sa nu se aseze la loc aproape de cetate sau de sate, ci sa fie departe de locuinta mireneasca si asa va fi odihnit.

INCEPUTUL SLOVEI N

PENTRU AVVA NIL

1) Zis-a avva Nil : orice vei face spre izbanda asupra fratelui ce te-a nedreptatit pe tine, toate spre sminteala ti se vor face in vremea rugaciunii.(+)

(+) Nil, Pentru rugaciune, cap. 13.

2) A zis iarasi : rugaciunea este odrasla a blandetii si a nemanierii.(+)

(+) La acelas loc, cap. 14.

3) A zis iarasi : rugaciunea este izgonire a intristarii si a mahniciunii.(+)

(+)La acelas loc, cap. 16.

4) A zis iarasi : mergand, vinde-ti toate averile tale si le da saracilor; si luand crucea, leapada-te de sine-ti, ca sa poti fara de raspandire sa te rogi.(+)

(+) La acelas loc. cap. 17.

5) A zis iarasi : orice vei suferi filosofand (+1), vei gasi roada acestuia in vremea rugaciunii.(+2)

(+1) Adica rabdand.
(+2) La acelas loc, cap. 19.

6) A zis iarasi : dorind sa te rogi cum se cade, sa nu mahnesti vreun suflet; iar de nu, in zadar alergi.(+)

(+) La acelas loc, cap. 20.

7) Zis-a iarasi : nu voi dupa cum ti se pare, sa se faca lucrurile tale, ci dupa cum place lui Dumnezeu si vei fi tulburat si nemultumit in vremea rugaciunii tale.(+)

(+) La acelas loc, cap. 89.

8) Zis-a iarasi : fericit este calugarul, cel ce se socoteste pe sinesi tuturor lepadatura.(+)

(+) La acelas loc, cap. 123.

9) Zis-a iarasi : neranit ramane de sagetile vrajmasului calugarul care iubeste linistea. Iar cel ce se amesteca cu multimea oamenilor, dese rani primeste.

10) Zis-a iarasi : robul care se leneveste de lucrurile stapanului sau sa se gateasca spre batai.(+)

(+) Luca XII, 47

PENTRU AVVA NISTERO

1) Avva Nistero cel mare umbla in pustie cu un frate si vazand un balaur a fugit. Si i-a zis lui fratele : si tu te temi, parinte ? Si i-a zis lui batranul : nu ma tem, fiule, dar mai de folos este ca am fugit, fiindca nu puteam scapa de duhul slavei desarte.

2) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand; care lucru este bun sa-l fac si sa traiesc cu el ? Si a zis batranul : Dumnezeu stie care este bun. Insa auzim ca a intrebat cineva din parinti pe avva Nistero cel mare, pe prietenul lui avva Antonie. Si i-a zis lui : care lucru este bun sa-l fac ? Si i-a zis : au nu sunt toate lucrurile intocmai ? Scriptura zice ca Avraam a fost iubitor de straini si Dumnezeu era cu dansul. Ilie iubea linistea si Dumnezeu era cu dansul si David a fost smerit si Dumnezeu era cu dansul. Deci, ce vezi cu sufletul tau ca voiesti, dupa Dumnezeu aceasta fa, si-ti pazeste inima.

3) Avva Iosif zis-a lui avva Nistero : ce voi face limbii mele, caci nu o pot stapani ? Si i-a zis lui batranul : dar de vei vorbi, ai odihna ? I-a zis lui : nu. Si a zis batranul : deci, daca nu ai odihna pentru ce vorbesti ? Mai bine taci si de se va intampla vorba, mai vartos asculta decat sa vorbesti.

4) Un frate a vazut pe avva Nistero purtand doua colovii si l-a intrebat pe el, zicand : de va veni vreun sarac si-ti va cere haina, pe care o dai lui ? Si raspunzand a zis : pe cea mai buna. Si i-a zis fratele : dar daca si aitui iti va cere, ce ii dai lui ? Si i-a zis batranul : jumatatea celeilalte. Si a zis fratele : dar daca si altul iti va cere ce ii vei da lui ? Iar el a zis : tai si pe cealalta si-i dau lui pe jumatate si cu cealalta ma incing. Si iarasi a zis : dar daca si pe aceasta o va cere cineva, ce faci ? Batranul a raspuns : ii dau lui si pe cealalta si mergand ed la un loc, pana cand Dumnezeu va trimite si ma va acoperi, caci nu cer de la altcineva.

5) Zis-a avva Nistero : dator este calugarul in toata seara si dimineata sa faca socoteala pentru ce am facut noi din cele ce voieste Dumnezeu si ce nu am facut din cele nu voieste si asa sa-si albeasca toata viata, caci ce asa a trait avva Arsenie. Sileste-te in toate zileie sa stai inaintea lui Dumnezeu fara pacat. Asa te roaga lui Dumnezeu, ca si cum ai fi de fata inaintea Lui, care este de fata, caci cu adevarat este de fata. Nu-ti pune tie legi si nu judeca pe nimeni. Strain lucru este calugarilor sa jure, sa calce juramantul, sa minta, sa blesteme, sa ocarasca, sa rada. Iar cel ce se cinsteste peste cuviinta sau se lauda, mult se pagubeste.

PENTRU AVVA NISTERO CEL DIN CHINOVIE

1) Zicea avva Pimen despre avva Nistero, ca precum sarpele cel de arama, pe care l-a facut Moise spre tamaduirea norodului, asa a lost batranul, avand toata fapta cea buna si tacand, pe toti ii tamaduia.

2) Intrebat fiind avva Nistero de avva Pimen, de unde a castigat aceasta fapta buna, caci oricand i s-a intamplat necaz in chinovie, nu graia, nici nu intra in imijloc, a raspuns : iarta-ma, avvo ! Cand am intrat la inceput in chinovie am zis cugetului meu : ca tu si

magarul una sunteti. Precum magarul se bate si nu graieste, se ocaraste si nimic nu raspunde, asa si tu. Dupa cum zice psalmistui : ca un dobitoc eram inaintea Ta, dar eu sunt pururea cu Tine.

PENTRU AVVA NICON

1) Un frate l-a intrebat pe unul din batrani, zicand : cum diavolul aduce ispite asupra sfintilor ? Si i-a zis lui batranul ca a fost unul din parinti, anume Nicon, care locuia in Muntele Sinai. Si iata pe oarecine mergand la casa unui faranit si gasind pe fiica lui singura, a cazut cu dansa. Si i-a zis ei : spune ca pustnicul avva Nicon ti-a facut asa. Si cand a venit tatal ei si a aflat, luand sabia, s-a dus asupra batranului si batand in usa, a iesit batranul. Si intinzand el sabia ca sa-l omoare, s-a uscat mana lui. Si ducandu-se faranitul la biserica, a spus batranilor si au trimis la dansul si a venit batranul. Si batandu-l mult, voiau sa-l goneasca. Si s-a rugat zicand : lasa-ma aici, pentru Dumnezeu, ca sa ma pocaiesc, si despartindu-l pe el trei ani, a dat porunca ca nimeni sa nu mearga la el. Si a facut trei ani, venind in fiecare duminica la biserica si facand metanie, se ruga la toti zicand : rugati-va pentru mine ! Iar mai pe urma s-a indracit cel ce a facut pacatul si a pus ispita asupra batranului. Si a marturisit in biserica ca el a facut pacatul si a zis sa napastuiasca pe robul lui Dumnezeu. Si mergand tot norodul, a facut metanie batranului, zicand : iarta-ne pe noi, avvo ! Si le-a zis lor : de a va ierta, iertati sunteti; dar a ramane aici cu voi nu mai raman, ca nu s-a aflat unui sa aiba dreapta socoteala si sa-i fie mila de mine. Si asa s-a dus de acolo. Si a zis batranul catre fratele : vezi cum diavolul aduce ispitele asupra sfintilor ?

PENTRU AVVA NETRA

1) Povestitu-s-a despre avva Netra, ucenicul lui avva Siluan, ca si cand sedea in chilia sa in muntele Sinai, cu masura se ocarmuia pe sinesi dupa trebuinta trupului. Iar cand s-a facut episcop la Faran, mai mult se stramtora pe sinesi spre viata cea aspra. Si i-a zis lui ucenicul sau : avvo, cand eram in pustie, nu te nevoiai asa. Si i-a raspuns batranul : acolo era pustie si liniste si saracie si voiam sa chivernisesc trupul, ca sa nu ma bolnavesc si sa caut cele ce nu aveam. Iar aici este lume si pricepere si de ma voi si bolnavi aici, este cine sa ma sprijineasca, ca sa nu pierd calugaria.

PENTRU AVVA NICHITA

1) Spunea avva Nichita despre doi oarecare frati ca s-au unit, vrand sa locuiasca impreuna. Si a socotit unul intru sine : Orice va voi fratele meu, aceea sa fac. Asemenea si fratele celalalt a socotit, ca voia fratelui sau va face. Si au trait ani multi cu multa dragoste. Dar vazand vrajmasul, s-a dus sa-i desparta si stand in tinda se arata unuia ca un porumbel, iar altuia ca o cioara. Si a zis unul : vezi porumbelul acesta ? Zis-a acela : cioara este. Si au inceput a se certa, altul alta zicand, si sculandu-se s-au batut pana la sange, spre cea mai desavarsita bucurie a vrajmasului si s-au despartit. Iar dupa trei zile s-au trezit venindu-si in fire si facandu-si metaiiie, marturiseau ceea ce fiecare din ei socoteau pasarea cea vazuta. Si cunoscand razboiul vrajmasului, au ramas pana la sfarsit nedespartiti.

INCEPUTUL SLOVEI X.

PENTRU AVVA XOIE

1) Un frate l-a intrebat pe avva Xoie, zicand : de ma voi afla undeva si voi manca trei paini, nu cumva este mult ? I-a zis lui batranul : la arie ai venit, frate ? Si a zis iarasi : de voi bea trei pahare cu vin, nu cumva este mult ? I-a zis lui : de nu este drac, nu este mult; iar de este, este mult. Caci vinul este strain de calugarii cei ce traiesc dupa Dumnezeu. 2) Spunea unui dintre parinti despre ava Xoie tebeul ca a intrat odata in muntele Sinai si iesind el de acolo, l-a intampinat un frate si suspinand zicea : ne mahnim, avvo, petru neploare. I-a zis lui batranul : si de ce nu cereti si va rugati lui Dumnezeu ? l-a zis lui fratele : ne rugam si facem litanii dar nu ploua. I-a zis lui batranul : negresit, nu va rugati cu deadinsul. Vrei insa sa cunosti, ca asa este ? Si si-a intins mainile la cer cu rugaciune si indata a plouat. Si vazand fratele, s-a temut si cazand cu fata la pamant, si s-a inchinat lui, iar batranul a fugit. Fratele a vestit la toti ceea ce s-a facut si cei ce au auzit, au slavit pe Dumnezeu.

PENTRU AVVA XANTIE

1) Zis-a avva Xantie : talharul pe Cruce era si dintr-un cuvant s-a indreptat. Si Iuda cu apostolii era impreuna numarat si intr-o noapte a prapadit toata osteneala si s-a pogorat din ceruri in iad. Drept aceea, nimeni facand bine, sa nu se faleasca, caci toti cei ce s-au nadajduit in sinesi, au cazut.

2) S-au suit odata avva Xanie de la Schit la Terenut. Si unde a gazduit pentru osteneala nevointei, i-a adus lui putin vin. Si auzind unii, i-au adus lui un indracit si a inceput dracul sa il ocarasca pe batran : la bautorul de vin acesta m-ati adus ? Si batranul nu voia sa il scoata, dar pentru defaimare zicea : cred lui Hristos, ca nu voi ispravi paharul acesta pana ce nu vei ce nu vei iesi. Si daca a inceput batranul sa bea, a strigat dracul, zicand : ma arzi, ma arzi ! Si mai inainte de a ispravi, a iesit dracul, cu darul lui Hristos.

3) Acestasi a zis : cainele este mai bun decat mine, caci si dragoste are si la judecata nu vine.

INCEPUTUL SLOVEI O

PENTRU AVVA OLIMPIE

1) Zis-a avva Olimpie : s-a pogorit odata un preot al elinilor la Schit si a venit la chilia mea si a adormit. Si vazand vietuirea calugarilor, mi-a zis : asa vietuind, nimic nu vedeti la Dumnezeui vostru ? Si i-am zis lui : nu. Si mi-a zis mie preotul : dar noi cand slujim dumnezeului nostru nimic nu ascunde de noi ci ne descopere tainele lui. Si voi atatea

osteneli facand, privegheri, linistiri si nevointe, zici ca nimic nu vedeti. Negresit dar, daca nimic nu vedeti, cugete rele aveti in inimile voastre, care va despart pe voi de Dumnezeu si pentru aceasta nu va descopere voua tainele. Si m-am dus si am vestit batranilor cuvintele lui si s-au minunat, zicand ca asa este, caci cugetele cele necunoscute il despart pe Dumnezeu de om.

2) Avva Olimpie cel ai chiliilor, a fost luptat spre curvie si i-a zis lui cugetul : du-te, ia femeie ! Si sculandu-se a calcat lut si a facut femeie. Apoi si-a zis : iata femeia ta ! Trebuie dar sa lucrezi mult ca sa o hranesti. Si lucra ostenindu-se mult. Si dupa o zi iarasi calcand lut, si-a facut lui si fiica si zicea gandului sau : a nascut femeia ta. Ai mai multa trebuinta sa lucrezi, ca sa poti sa-ti hranesti fiul si sa-l acoperi. Si asa facand, s-a topit pe sine, si a zis cugetului : daca nu mai poti suferi osteneala, nici femeie sa nu cauti. Vazand Dumnezeu osteneala lui, a ridicat de la el razboiul si s-a odihnit.

PENTRU AVVA ORSISIE

Zis-a avva Orsisie : caramida nearsa punandu-se la temelie aproape de rau, nu rabda o zi, iar cea arsa ca o piatra ramane. Asa este si omul care are socoteala trupeasea si nu s-a ars ca Iosif cu frica lui Dumnezeu : se risipeste dupa ce s-a suit la stapanire. Caci multe sunt ispitele unora ca acestia, fiindca sunt in mijlocul oamenilor. Deci, bine este cineva, ca dupa ce sunt isi va cunoaste masurile sale sa fuga de greutatea stapanirii, caci cei tari cu credinta neclintiti sunt. Pentru insusi sfantul Iosif de va voi cineva sa vorbeasca, zice ca nu a fost pamantesc. Cu cate a fost ispitit si in ce fel de tara, unde nu era atunci urma de cinstire a lui Dumnezeu ? Insa Dumnezeul parintilor lui era cu dansul si l-a scos din tot necazul si acum este cu parintii sai intru Imparatia cerurilor. Si noi, cunoscand masurile noastre, sa ne nevoim, caci asa vom putea scapa de judecata lui Dumnezeu.

2) Zis-a iarasi : socotesc ca daca un om nu va pazi inima sa bine, toate cate a auzit le uita si se leneveste. Si asa, vrajmasul afland intr-insul loc, il surpa, caci precum un lihnar (candela) gatat si luminand, de va fi trecut cu vederea sa se toarne untdelmn, incet, incet, se stinge si apoi se intareste intunericul asupra lui. Si nu numai aceasta, dar este cu putinta cand vine pe langa dansul si soarecele si cauta sa manance fitilul, mai inainte de a se stinge, nu poate manca untul-de-lemn, iar de a vedea ca nu numai lumina nu are, dar nici fierbinteala de foc, atunci avand sa traga fitilul, surpa si lihnarul si de va fi de lut se strica iar de va fi de arama stapanul casei il face de iznoava. Asa, cand se leneveste sufletul, incet, incet Duhul Sfant se trage, pana ce desavarsit se va stinge in fierbinteala lui si atunci vrajmasul mancand osardia sufletului, pe trup il prapadeste rautatea. Iar daca acela va fi bun cu asezarea catre Dumnezeu, numai s-a rapit spre lenevire. Dumnezeu ca un indurat, punand intr-insul frica Lui si aducerea aminte a muncilor, il face sa se trezeasca si sa se pazeasca pe sinesi de aici inainte cu multa intarire pana la cercetarea lui.

INCEPUTUL SLOVEI P.

PENTRU AVVA PIMEN

1) S-a dus odata avva Pimen, cand era mai tanar la oarecare batran, sa-l intrebe de trei ganduri. Deci, dupa ce a venit la batranul, a uitat pe unul din acele trei si s-a intors la chilia sa. Si cum a pus mana sa deschida incuietoarea, si-a adus amitite de cuvantul pe care l-a uitat si a lasat incuietoarea si s-a intors la batranul care i-a zis : degrab ai venit frate. Si i-a povestit lui : cand am pus mana mea sa iau incuietoarea, mi-am adus aminte de cuvantul pe care il cautam si n-am deschis, pentru aceasta m-am intors. Si era departarea caii foarte multa. Si i-a zis lui batranul : ai ingerilor Pimen, adica pastor (+); si se va grai numele tau in tot pamantul Egiptului.

(+) Caci Pimen in limba elineasca inseamna pastor.

---

2) Avea odata Paisie, fratele lui avva Pimen, prietesug cu cineva din afara chiliei lui. Iar avva Pimen nu era de acord. Si sculandu-se a fugit la avva Amona. Si i-a zis lui : Paisie, fratele meu, are cu cineva prietesug si nu ma odihnesc. I-a zis lui avva Amona : Pimene, inca traiesti ? Du-te, sezi in chilia ta si pune-ti in inima ca acum ai un an de cand esti in mormant !

3) Au venit odata batranii locului la manastirea unde era avva Pimen. Si a intrat avva Anuv si i-a zis lui : sa chemam pe batrani aici astazi. Si stand mult, nu i-a dat lui raspuns. Si mahnindu-se, a iesit. I-au zis lui cei ce sedeau aproape de dansul : avvo, pentru ce n-ai dat lui raspuns. Le-a zis lor avva Pimen : eu treaba nu am, caci am murit, iar mortul nu graieste.

4) Un batran era in Egipt mai inainte pana nu a veni cei cu avva Pimen si era stiut foarte si cinstit. Deci, dupa ce s-au suit cei cu avva Pimen de la Schit, au lasat pe batran oamenii si veneau la avva Pimen. Si-l zavistuia batranul pe el si-l vorbea de rau. Deci, a auzit avva Pimen si s-a mahnit. Si a zis fratilor lui : ce sa facem batranului acestuia mare, caci in intristare ne-au pus oamenii pe noi, parasind pe batranul si venind la noi, care nu suntem nimic ? Deci cum putem sa odihnim pe batranul ? Si le-a zis lor : faceti putine bucate si luati un vas cu vin si sa mergem la dansul sa gustam impreuna. Poate cu aceasta vom putea sa-l odihnim. Deci au luat bucatele si s-au dus. Si dupa ce au batut in usa, a auzit ucenicul lui si a zis : cine sunteti ? Iar ei au zis : spune-i avvei, ca este Pimen si vrea sa se blagosloveasca de dansul ! Si aceasta vestind ucenicul, a raspuns batranul : du-te, nu am vreme ! Iar ei au rabdat in arsita zicand : nu ne ducem, de nu ne vom invrednici sa vedem pe batranul. Iar batranul vazand smerenia lor si rabdarea, umilindu-se, le-a deschis. Si intrand, au gustat cu el. Iar in vremea cand mancau, zicea : intr-adevar, nu sunt numai cele ce le-am auzit despre voi, ci insutite am vazut in locul vostru. Si li s-a facut lor prieten din ziua aceea.

5) A voit odata stapanitorul locului aceluia, sa vada pe avva Pimen si nu primea batranul. Si cu pricina ca pe un facator de rele a prins pe fiul surorii lui si l-a pus in temnita, zicand : de va veni batranul si se va ruga pentru danstil, eu il slobozesc. Si a venit sora lui, plangand langa usa. Iar el nu i-a dat ei raspuns. Ea il ocara zicand : omule cu inima de arama, fie-ti mila de mine, ca numai un fiu am ! Iar el trimitand, i-a zis ei : Pimen fiu n-a nascut. Si asa s-a dus. Si auzind stapanitorul, a trimis zicand : macar cu cuvantul de va porunci, il voi slobozi pe el. Iar batranul i-a raspuns inapoi zicand : cerceteaza dupa

pravila si de este vrednic de moarte, sa moara, iar de nu este, fa ccm voiesti ! Iar stapanitorul auzind, l-a slobozit de la inchisoare.

6) A gresit odata un frate in chinovie. Si era in locurile acelea un pustnic si multa vreme nu a iesit afara. Si venind staretul chinoviei la batranul, i-a vestit lui pentru cel ce a gresit. Iar el a zis : goniti-l ! Si iesind fratele din chinovie, a intrat intr-o surpatura si plangea acolo. Si s-au intamplat niste frati sa mearga la avva Pimen si l-au auzit plangand. Si intrand l-au gasit in mare durere. Si l-au rugat pe el ca sa-i duca la batran si nu voia, zicand : aici vreau eu sa mor ! Si venind ei la avva Pimen, i-au povestit lui si rugandu-l el pe ei, i-a trimis zicand : spuneti-i ca avva Pimen il cheama. Si a venit fratele la dansul si vazandu-l pe el batranul necajit, sculandu-se l-a sarutat si glumind cu dansul l-a rugat sa guste. Si a trimis avva Pimen pe unul din fratii sai la pustnic, zicand : de multi ani doream sa te vad, auzind cele despre tine si din lenevirea amandorura nu ne-am intalnit unul cu altul. Deci acum vrand Dumnezeu si pricina intamplandu-se, ia osteneala si vino pana aici, ca sa ne vedem unul cu altul ! (Ca era neiesind din chilia lui). Si auzind zicea : de n-ar fi vestit Dumnezeu batranului, nu ar fi trimis la mine. Si sculandu-se, a venit la el. Si inchinandu-se unul altuia cu bucurie, au sezut. Si a zis lui avva Pimen : doi oameni erau intr-un loc si amandoi aveau morti. Iar unul a lasat pe mortul sau si s-a dus sa planga pe mortul celuilalt. Si auzind batranui s-a umilit de cuvantul lui si i-a adus aminte de ceea ce a facut si a zis : Pimen sus, sus in cer, iar eu jos, jos pe pamant !

7) S-au dus odata multi batrani la avva Pimen. Si iata unul dintr-ai lui avva Pimen avea un copil si obrazul, fata lui, din lucrarea diavolului, s-a intors inapoi. Si vazand tatal copilului multimea parintilor, luand copilul afara de manastire, sedea plangand. Si s-a intamplat unui batran sa iasa afara si vazandu-l i-a zis : de ce plangi omule ? Iar el a zis : rudenie sunt cu avva Pimen. Insa iata i s-a intamplat copilului acestuia ispita si aceasta. Si vrand sa-l aducem la batranul ne-am temut ca nu voieste sa ne vada si acum de va afua ca suntem aici trimite si ne alunga. Dar eu vazand venirea voastra, am indraznit de am venit. Deci, cum voiesti avvo, fie-ti mila de mine si ia copilul inlauntru si va rugati pentru dansul. Si luandu-l batranul, a intrat si a savarsit lucru cu intelepciune ca nu l-a dus indata la avva Pimen, ci, incepand de la fratii cei mai mici, zicea : faceti cruce copilului ! Si dupa ce i-a facut pe toti de i-au facut cruce, in urma l-au dus si la avva Pimen, dar el nu voia sa-i faca cruce, iar parintii si se rugau zicand : precum toti si tu fa, parinte. Si suspanind sculandu-se s-a rugat zicand : Dumnezeule, tamaduieste zidira Ta, ca sa nu fie stapanita de vrajmasul ! Si facandu-i cruce, indata s-a tamaduit si l-a dat tatalui sau sanatos.

8) S-a dus un frate odata, din partile lui avva Pimen, in strainatate. Si a ajuns la un pustnic acolo (ca era milostiv si multi veneau la dansul). Si i-a vestit lui fratele despre avva Pimen. Si auzind fapta lui cea buna, a dorit sa-l vada. Deci intorcandu-se fratele in Egipt, dupa catava vreme a venit pustnicul din strainatate in Egipt la fratele cel ce venise la el (ca ii spusese lui unde petrece). Si vazandu-l acela, s-a mirat si s-a bucurat foarte. Si a zis pustnicul : fii bun si du-ma la avva Pimen ! Si luandu-l, a venit la avva Pimen si i-a vestit cele despre dansul zicand ca mare om este si multa dragoste si cinste are la locul lui si i-am vestit lui despre tine si dorind sa te vada, a venit. Deci l-a primit pe el cu bucurie si sarutandu-se unul cu altul, au sezut. Si a inceput cel strain a vorbi din Scriptura

locuri duhovnicesti si ceresti. Si si-a intors avva Pimen fata lui si nu i-a dat raspuns. Si vazand ca nu vorbeste cu dansul, mahnindu-se a iesit. Si a zis fratelui celui ce l-a adus pe el : in zadar am facut toata calatoria aceasta, ca am venit la batranul si iata ca nici a vorbi cu mine nu voieste. Si a intrat fratele, la avva Pimen si i-a zis : avvo, pentru tine a venit acest om mare, avand atata slava la locul lui. Pentru ce n-ai vorbit cu dansul ? I-a zis lui batranul : acesta din cei de sus este si cele ceresti graieste, iar eu din cei de jos sunt si cele pamantesti vorbesc. De mi-ar fi grait despre patimi ale sufletului, i-as fi raspuns; iar daca pentru lucruri ceresti eu aceasta nu stiu. Deci iesind frateie, i-a zis : batranul nu degraba vorbeste din Scriptura, ci daca cineva ii va grai lui despre patimile sufletului, ii raspunde. Iar el umilindu-se, a intrat la batranul si a zis catre dansul : ce voi face avvo, ca ma stapanesc patimile sufletului ? Si a luat aminte la dansul batranul, bucurandu-se. Si a zis : acum bine ai venit. Deschide-ti gura ta pentru acestea si o voi umplea de bunatati. Iar el mult folosindu-se zicea : cu adevarat aceasta este calea cea adevarata. Si multumind lui Dumnezeu, s-a intors la locul sau bucuros caci cu astfel de sfant s-a invrednicit a se intalni.

9) A prins odata stapanitorul locului pe unul din satul lui avva Pimen. Si au venit toti, rugandu-se batranului sa mearga si sa-l scoata. Iar el a zis : lasati-ma trei zile si asa vin ! Deci s-a rugat avva Pimen catre Domnul, zicand : Doamne, nu-mi da darul acesta, caci nu ma vor lasa sa sed in locul acesta ! Deci a venit batranul, rugandu-se stapanitorului. Iar el a zis catre dansul : pentru talhari te rogi, avvo ? Iar batranul s-a bucurat ca n-a primit har de la dansul.

10) Au povestit unii ca odata avva Pimen si fratii lui lucrau sculuri si nu sporeau, neavand cum sa cumpere inuri. Si unul dintr-insii a povestit unui negutator credincios pricina. Iar avva Pimen nu voia sa ia de la cineva ceva, pentru suparare. Negutatorul vrand sa faca lucru batranului, se facea ca are trebunita de sculuri. De aceea a adus camila si le-a luat. Si venind fratele la avva Pimen si auzind ceea ce a facut negutatorul, ca si cand vrand sa-l laude, a zis : cu adevarat, avvo, si neavand trebuinta le-a luat ca sa ne faca noua lucru. Si auzind avva Pimen ca neavand trebuinta le-a luat, a zis fratelui : scoala-te, tocmeste camila si adu-le aici, iar de nu le vei aduce, Pimen aici nu sade cu voi. Ca nu fac strambatate vreunui om care nu are trebuinta ca el sa se pagubeasca si sa ia folosul meu. Si s-a dus fratele lui cu multa osteneala si le-a adus. Iar de nu le aducea batranul se ducea de la dansii. Deci, dupa ce le-a vazut, s-a bucurat, ca si cand ar fi aflat o mare comoara.

11) A auzit odata preotul Peluisiului despre un frate ce se duce des in cetate si se scalda si se leneveste de mantuirea lui. Si venind la biserica l-a scos din calugarie. Si dupa aceasta l-a mustrat pe dansul inima si s-a cait. Si a venit la avva Pimen beat de ganduri, avand si levitoanele fratilor si a vestit batranului pricina. Si i-a zis lui batranul : nu ai tu ceva din ale omului cel vechi ? Te-ai dezbracat de el ? Iar preotul a zis : ma impartasesc de omul cel vechi. Iar batranul i-a zis : iata ca si tu esti ca si fratii; ca desi putin te impartasesti din vechime, insa esti supus pacatului. Atunci mergand preotul, a chemat pe frati si s-a pocait inaintea celor unsprezece si i-a imbracat pe ei cu chipul calugaresc si i-a slobozit.

12) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen zicand : am facut pacat mare si voiesc sa ma

pocaiesc trei ani. I-a zis lui batranul : este mult. Si a zis fratele : dar pana la un an ? Si a zis iarasi batranul : mult este. Iar cei ce erau de fata au zis : dar pana la patruzeci de zile ? Si iarasi a zis : mult este. Si a adaus : eu zic ca daca din toata inima se va pocai omul si nu va mai continua sa faca pacatul si in trei zile il primeste pe el Dumnezeu.

13) Zis-a iarasi : semul calugarului in ispite se arata.

14) Zis-a iarasi : precum spatarul imparatului sta langa dansul de-a pururea gata, asa trebuie si sufletul sa fie gata spre a lupta impotriva dracului curviei.

15) A intrebat avva Anuv pe avva Pimen despre gandurile cele necurate pe care le naste inima omului si despre poftele cele desarte. Si i-a zis lui avva Pimen : au doara va slabi securea fara cel ce taie cu ea ? (+). Insa tu nu le da lor loc, nici te indulci cu dansele si raman nelucratoare.

(+) Isaia X, 15.

16) Zis-a iarasi avva Pimen : de n-ar fi venit Navuzardan, bucatarul cel mare, nu ar fi ars biserica Domnului (+). Adica, de n-ar fi venit odihna imbuibarii pantecelui in suflet, n-ar fi cazut mintea in razboiul vrajmasului.

(+) 4 Impar 24, 28, 29.

17) Se spune despre avva Pimen, ca chemat fiind sa manance fara voia lui, mergea lacrimand, ca sa nu fie neascultator fratelui sau si sa-l mahneasca.

18) Zis-a iarasi avva Pimen : nu locui in locul unde vezi pe unii ca au zavistie asupra ta. Fiindca nu sporesti.

19) Povestit-au unii lui avva Pimen, despre un calugar, ca nu bea vin. Si a zis : vinul nu este al calugarilor.

20) A intrebat avva Isaia pe avva Pimen despre gandurile cele spurcate. Si i-a zis lui avva Pimen : precum o lada plina cu haine, de le va lasa cineva, cu vremea putrezesc, asa si gandurile, de nu le vom face cu trupul, cu vremea se prapadesc si se putrezesc.

21) A intrebat avva Iosif tot acest cuvant. Si i-a zis lui avva Pimen : precum daca cineva va pune intr-un vas sarpe si scorpie si il va astupa, negresit, cu vremea mor, asa si gandurile cele rele, de la draci odraslind, prin rabdare lipsesc.

22) Un frate a venit la avva Pimen si i-a zis lui : seaman tarana mea si fac dintr-insa milostenie. I-a zis lui batranul : bine faci ! Si s-a dus cu osardie si a sporit milostenia. Si a auzit avva Anuv cuvantul si i-a zis lui avva Pimen : nu te temi de Dumnezeu, asa graind fratelui ? Si a tacut batranul. Dupa doua zile a trimis avva Pimen la fratele si i-a zis lui, auzind si avva Anuv : ce mi-ai zis alaltaleri, ca mintea mea era aiurea ? Si a zis lui fratele : am zis ca seaman tarina mea si fac dintr-insa milostenie. Si i-a zis avva Pimen : am gandit ca pentru fratele tau cel mirean ai grait; iar daca tu esti cel ce faci lucrul acesta, nu este lucru calugaresc. Iar el auzind, s-a mahnit, zicand : alt lucru nu stiu decat acesta si nu pot ca sa nu seaman tarina mea. Deci, dupa ce s-a dus, i-a facut lui metanie avva Anuv, zicand : iarta-ma ! Si a zis avva Pimen : si eu de la inceput stiam ca nu este lucru

calugaresc, dar dupa socoteala lui am grait si m-am straduit spre sporirea dragostei, iar acum s-a dus mahnit si tot la fel face.

23) A zis avva Pimen : de va gresi omul si va tagadui, zicand n-am gresit, nu-l mustra. Iar de nu, ii tai osardia; iar de vei zice lui : nu te mahni, frate, ci te pazeste de acum inainte, ii ridici sufletul spre pocainta.

24) A zis iarasi : buna este ispitirea, ca aceasta face pe om mai lamurit.

25) A zis iarasi : omul care invata, dar nu face cele ce invata, este asemenea cu fantana, ca pe toti ii adapa si ii spala, iar pe sine nu se poate curati, ci de toata intinaciunea este plina si toata necuratenia intr-insa se afla.

26) Trecand odata avva Pimen prin Egipt, a vazut o femeie sezand la un mormant si plangand cu amar. Si a zis : de vor veni toate veseliile lumii acesteia, nu vor muta sufletul ei de la plans. Asa si calugarul, trebtiie de-a pururi sa aiba plansul in sine.

27) A zis iarasi : ca este om, care se pare ca tace, dar inima lui osandete pe altii. Unul ca acesta totdeauna graieste. Si este altul care de dimitieata pana seara graieste si tacere tine, adica fara de folos nimic nu graieste.

28) Un frate a venit la avva Pimen si i-a zis : avvo, multe ganduri am si ma primejduesc din pricina lor. Si l-a scos pe el batranul afara sub vazduh si i-a zis : intinde bratul si tine vanturile. Iar el a zis : nu pot sa fac aceasta. Si i-a zis batranul : daca asta nu poti s-o faci, nici gandurile nu le poti opri sa nu vina . Alt lucru este insa sa le stai impotriva.

29) A zis avva Pimen : de sunt trei la un loc si unul se linisteste bine, iar unul este bolnav si multumeste, celalalt slujeste cu cuget curat, toti trei de o lucrare sunt.

30) Zis-a iarasi : scris este : in ce chip doreste cerbul izvoarele apelor, asa Te doreste sufletul meu, Dumnezeule (+). Fiindca cerbii in pustie inghit multe jiganii taratoare, iar cand ii arde otrava, doresc sa vina la ape, si dupa ce beau se racoresc de otrava jiganiilor. Asa si calugarii, in pustie sezand se ard de otrava dracilor celor vicleni si doresc sambata si duminica sa vina la izvoarele apelor, adica la Trupul si Sangele Domnului nostru Iisus Hristos, ca sa se curateasca de amaraciunea celui viclean.

(+) Psalm 40, 1.

---

31) A intrebat avva Iosif pe avva Pimen, cum trebuie a posti. I-a zis avva Pimen lui : eu voiesc ca cel ce mananca in fiecare zi, cate putin sa manance, ca sa nu se sature. I-a zis avva Iosif : cand erai mai tanar, nu posteai din doua in doua zile, avvo ? Si a zis batranul : eu adevarat si trei si patru zile si o saptamana. Si acestea toate le-au cercetat parintii, ca niste puternici si au aflat ca este bine in fiecare zi a manca, dar putin; si ne-au dat noua calea cea imparateasca, ca este usoara.

32) Spuneau parintii despre avva Pimen cum ca atunci cand voia sa mearga la biserica, sedea, judecand socotelile sale ca la un ceas si asa iesea.

32) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand : mi-a ramas o mostenire, ce sa fac ? I-a zis lui batranul : du-te si dupa trei zile vino si iti voi spune ! Si a venit dupa cum i-a hotarat. Si a zis batranul : ce pot sa-ti zic, frate ? De iti voi zice : da-o la biserica, acolo fac mese mari. De iti voi zice : da-o rudelor tale, nu ai plata; de iti voi zice : da-o saracilor, ramai fara grija. Deci, orice voiesti, fa; eu treaba nu am.

34) L-a intrebat pe el alt frate, zicand : ce inseamna : nu da rau pentru rau ? (+). I-a zis lui batranul : patima aceasta patru chipuri are : intai din inima, al doilea din cautatura, al treilea din limba, al patrulea a nu face rau in loc de rau. De poti sa-ti curatesti inima, nu vitie in cautatura. Iar de va veni in cautatura, pazeste-te a nu grai, iar de vei si grai, degraba taie ca sa nu faci rau in loc de rau.

(+) 1. Tesal. V, 16; 1 Petru III, 9.

35) Zis-a avva Pimen : a pazi si a lua aminte de sine, si socoteala cea dreapta : aceste trei fapte bune sunt povatuitoare ale sufletului.

36) Zis-a iarasi : a te arunca pe sine inaintea lui Dumnezeu si a nu te masura pe sine si a lepada inapoi voia ta, sunt unelte ale sufletului.

37) Zis-a iarasi : toata osteneala care iti va veni tie, este biruita prin tacere.

38) Zis-a iarasi : uraciune este pentru Dumnezeu toata odihna trupeasca.

39) Zis-a iarasi : plansul este indoit : lucreaza si pazeste.

40) Zis-a iarasi : de iti va veni gand pentru trebuintele cele de nevoie ale trupului si le vei pune la oranduiala odata si iarasi va veni si le vei pune la oranduiala si a treia oara, sa nu iei aminte la dansul, ca este zadarnic.

41) Zis-a iarasi ca un frate l-a intrebat pe avva Aloine, zicand : ce este defaimarea ? Si a zis batranul : sa fii tu dedesubtul celor necuvantatoare si sa stii ca acelea sunt neosandite.

42) Zis-a iarasi : de isi va aduice omul aminte de cuvantui cel scris ca din cuvintele tale te vei indrepta si din cuvintele tale te vei osandi (+) va alege mai mult tacerea.

(+) Mat. XII, 27.

43) Zis-a iarasi : inceputul rautatilor este raspandirea.

44) Zis-a iarasi : avva Isidor preotul Schitului, a grait odata norodului, zicand : fratilor, nu pentru osteneala am venit la locul acesta ? Si acum nu mai are osteneala. Deci, eu, luandu-mi cojocul ma duc unde este osteneala si acolo aflu odihna.

45) Un frate i-a zis lui avva Pimen : de vei vedea vreun lucru, voiesti sa-l spui ? I-a zis lui batranul : scris este : oricine va raspunde cuvant mai inainte de a auzi, neinteleptie ii este lui si defaimare (+). De vei fi intrebat, raspunde, iar de nu, taci !

(+) Pilde XVIII, 13.

46) A intrebat un frate pe avva Pimen, zicand : poate omul sa nadajduiasca numai la o fapta ? Si i-a zis lui batranul : avva Ioan Colov a zis : eu voiesc sa ma impartasesc cate

putin din toate faptele cele bune.

47) Zis-a iarasi batranul ca un frate l-a intrebat pe avva Pamvo, daca este bine sa lauzi pe aproapele ? Si i-a zis lui : mai bine este sa taci.

48) Zis-a iarasi avva Pimen : si de va face omul cer nou si pamant nou, nu poate sa fie fara de griji (+).

(+) La altele, nu se cade.

49) Zis-a iarasi : omul are trebuinta de smerita cugetare si de frica lui Dumnezeu totdeauna ca de suflarea ce iese din narile lui.

50) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand : ce voi face ? I-a zis lui batranul : Avraam cand a intrat in pamantul fagaduintei mormant si-a cumparat lui si prin mormant a mostenit pamantul. Zis-a fratele : ce este mormantul ? I-a zis lui batranul : locul plangerii si al tanguirii.

51) Un frate i-a zis lui avva Pimen : de voi da fratelui meu putina paine sau altceva, dracii le pangaresc ca pe unele ce se fac pentru placerea oamenilor. I-a zis lui batranul : desi pentru placerea oamenilor se fac, noi sa dam trebuinta fratelui. Si i-a spus si acest fel de pilda : doi oameni erau plugari si locuiau intr-o cetate. Si unul dintr-insii semanand, a facut putine necurate, iar celalalt, lenevindu-se nu a facut nimic. Deci facandu-se foamete, care din amandoi poate sa traiasca ? A raspuns fratele : cel ce a facut cele putine si necurate. I-a zis lui batranul : asadar si noi sa semanam putine, chiar si necurate, sa nu murim de foame.

52) Zis-a iarasi avva Pimen ca a zis avva Ammona : omul in toata vremea sa poarta secure si nu gaseste sa doboare un copac; si este altul iscusit sa taie si cu putine lovituri da jos copacul. Si zicea ca securea este dreapta socoteala.

53) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen : cum este dator omul sa petreaca ? I-a zis lui batranul : vedem pe Daniil ca nu s-a aflat asupra lui pira, fara numai in slujbele Domnului Dumnezeului sau.

54) Zis-a avva Pimen : voia omului este zid de arama intre Dumnezeu si piatra care bate impotriva. Deci, de o va lasa omul pe ea, zice si el : intru Dumnezeul meu voi trece zidul . Iar daca indreptarea de sine se va impreuna cu voia, patimeste omul.

(+) Psalm. VII, 32.

55) Zis-a iarasi ca sezand odata batranii si mancand, sta slujind avva Alonie, si vazandu-l pe dansul, l-au laudat. Iar el nimic nu a raspuns. Deci i-a zis lui unui in taina : de ce nu ai raspuns batranilor cand te laudau ? Si a zis lui avva Alonie : de le-as fi raspuns, m-as fi aflat ca si cum as fi primit lauda.

56) Zis-a iarasi : oamenii pentru savarsire graiesc si putine lucreaza.

57) Zis-a avva Pimen : precum fumul goneste albinele si atunci se ia dulceata lucrarii lor, aaa si odihna cea trupeasca goneste frica lui Dumnezeu din suflet si prapadeste toata

lucrarea cea buna a lui.

58) Un frate a venit la avva Pimen intru a doua saptamana din Postul mare si marturisindu-si gandurile si dobandind odihna, i-a zis : putin de nu m-am impiedicat sa vin aici astazi. Si i-a zis lui batranul : pentru ce ? Zis-a fratele : am gandit nu cumva pentru post nu-mi vei deschide. I-a zis lui avva Pimen : noi nu ne-am invatat a inchide usa cea de lemn, ci mai vartos usa limbii.

59) Zis-a iarasi avva Pimen : trebuie sa fugi de cele trupesti, caci cand este omul aproape de razboiul cel trupesc, se aseamana cu un barbat, care sta deasupra unei gropi prea adanci si in orice ceas va voi vrajmasul, il arunca lesne jos, iar de va fi departe de cele trupesti, se aseamana unui barbat care este departe de groapa, si desi il va trage pe el vrajmasul sa-l arunce jos, pana cand il trage si il sileste, Dumnezeu ii trimite lui ajutor.

60) Zis-a iarasi : saracia si necazul si stramtoarea si postul : acestea sunt uneltele vietii calugaresti. Ca scris este : de vor fi acesti trei barbati, Noe, Iov si Daniil, viu sunt Eu, zice Domnul (+). Noe este fata a neagoniselii, Iov a ostenelii si Daniil a dreptei socoteli. Deci, de vor fi aceste trei fapte in om, Domnul locuieste in el.

(+) Iezechil XIV, 14. 20.

61) Spunea avva Iosif, ca sezand cu avva Pimen, a numit avva pe Agafton. Si i-am zis lui : tanar este, pentru ce il numesti pe el avva ? Si mi-a zis avva Pimen : gura lui l-a facut pe el sa se numeasca avva.

62) A venit odata un frate la avva Pimen si i-a zis : ce voi face, parinte, ca sunt suparat de curvie ? Si iata m-am dus la avva Ivistion si mi-a zis : nu trebuie sa o lasi sa zaboveasca in tine. I-a zis lui avva Pimen : faptele lui avva Ivistion sunt sus impreuna cu ingerii si nu stie ca eu si tu suntem in curvie. De va tine calugarul pantecele, limba si strainatatea, sa indraznesti ca nu moare.

63) Zis-a avva Pimen : invata-ti gura sa vorbeasca cele ale inimii.

64) A intrebat un frate pe avva Pimen, zicand : de voi vedea greseala fratelui meu, bine este sa o acopar ? I-a zis lui batranul : in orice ceas vom acoperi greseala fratelui nostru si Dumnezeu o acopere pe a noastra; si in orice ceas o aratam pe a fratelui si Dumnezeu o arata pe a noastra.

65) Zis-a iarasi avva Pimen : a intrebat pe avva Paisie cineva odata, zicand : ce voi face sufletului meu, ca e nesimtitor si nu se teme de Dumnezeu ? Si i-a zis lui : du-te, lipeste-te de omul care se teme de Dumnezeu si apropiindu-te, te vei invata si tu a te teme de Dumnezeu.

66) Zis-a iarasi : daca doua lucruri va birui calugarul, poate sa se faca slobod de lume. Si a zis un frate : care sunt acestea ? Si a zis : odihna cea trupeasca si slava cea desarta.

67) A intrebat Avraam al lui Agafton pe avva Pimen, zicand : cum ma lupta dracii ? Si i-a zis lui avva Pimen : pe tine te lupta dracii ? Nu se lupta cu noi, cata vreme facem voile

noastre. Ca voile noastre s-au facut draci si ei sunt care ne necajesc pe noi, ca sa le implinim. Iar de voiesti sa stii cu cine s-au luptat dracii, apoi afla ca cu Moise si cu cei asemenea lui.

68) Zis-a avva Pimen : aceasta petrecere a dat Dumnezeu lui Izrael, a se departa de cele afara de fire, adica de manie, de iutime, de zavistie, de uraciune si de grairea de rau asupra fratelui si de celelalte ale vechimei.

69) A intrebat un frate pe avva Pimen, zicand : spune-mi un cuvant ! Si i-a zis lui : inceputul lucrului care l-au pus parintii, este plansul. Zis-a iarasi fratele : spune-mi alt cuvant ! Raspuns-a batranul : cat poti, lucreaza rucodelie, ca dintr-insa sa faci milostenie; ca scris este, ca milostenia si credinta curata pacatele (+). Zis-a fratele : ce este credinta ? Zis-a batranul : credinta este a petrece cu smerita cugetare si a face milostenie.

(+) Pilde, XV, 29.

---

70) Un frate a intrebat pe avva Pimen, zicand : de voi vedea vreun frate, despre care am auzit vreo greseala, nu vreau sa-l bag pe el in chilia mea; iar de voi vedea vreunul bun, ma bucur impreuna cu el. I-a zis lui batranul : de faci fratelui celui bun putin bine, indoit fa cu acela, ca acesta este cel neputincios.Caci era cineva intr-o obste, anume Timotei, pustnic si auzind egumenul veste de un frate pentru o ispita, l-a intrebat de Timotei de el. Si l-a sfatuit sa-l scoata afara. Deci, dupa ce l-a scos, s-a pus ispita fratelui asupra lui Timotei, pana ce-s-a primejduit. Si plangea Timotei inaintea lui Dumnezeu, zicand : am gresit, iarta-ma ! Si i-a venit lui glas zicand : Timotei, sa nu socotesti ca aceasta ti-am facut tie pentru altceva, decat numai ca ai trecut cu vederea pe fratele tau in vremea ispitei lui.

71) Zis-a avva Pimen : pentru aceasta zacem intru atatea ispite, ca numele noastre si randuiala nu le pazim. Precum Scriptura zice : nu vedem femeia cananeanca, care a primit numele ei fiindca a odihnit-o pe ea Mantuitorul ? (+1) Iarasi Avigheea cand a zis lui David, ca intru mine este pacatul ? (+2) Si a ascultat-o pe ea si a iubit-o. Avigheea ia fata sufletului si David a dumnezeirii. Deci, daca sufletul se va prihani pe sine inaintea Domnului, il iubeste pe el Domnul.

(+1) Mat. XV, 27. 3
(+2) 1 Impar. XXV, 24.

---

72) Trecea odata avva Pimen cu avva Anuv prin partile Diolchiei.Si venind imprejurul mormanturilor, vad o femeie cumplit rupandu-se si plangand cu amar. Si stand, lua aminte la dansa si pasind putin mai inainte, s-au intalnit cu unul si l-a intrebat pe el avva Pimen, zicand : ce are femeia aceasta, caci cu amar plange ? Si i-a zis lui : a murit barbatul ei si fiul si fratele. Si raspunzand avva Pimen a zis catre avva Anuv : iti zic tie, ca omul de nu va omori voile trupului toate si nu va agonisi plansul, acesta nu poate sa se faca calugar. Ca toata viata lui si mintea la plans este.

73) Zis-a avva Pimen : nu te numara pe tine, ci lipeste-te de cel ce petrece bine.

74) Zis-a iarasi ca daca mergea vreun frate la avva Ioan Colov, ii da lui dragostea cea frateasca, care zice : dragostea indelung rabda, se milostiveste (+).

(+) 1 Corint. XIII, 4.

---

75) Zis-a iarasi despre avva Pamvo, ca a zis despre el avva Antonie ca din frica de Dumnezeu a facut Duhul lui Dumnezeu sa locuiasca in el.

76) Povestit-a cineva din parinti despre avva Pimen si despre fratii lui ca locuiau in Egipt. Si dorind mama lor sa-i vada, nu putea. Deci a pandit cand mergeau ei la biserica si i-a intalnit. Iar ei vazand-o s-au intors inapoi si au incuiat usa in fata ei. Ea stand langa usa, striga plangand cu jale multa si zicand : sa va vad pe voi, fiii mei prea iubiti ! Si auzind-o avva Anuv a intrat la avva Pimen, zicand : ce vom face batranei acesteia, ca plange la usa ? Si dinauntru stand o auzeau plangand cu jale multa. Si i-a zis : de ce strigi asa, batrano ? Iar ea auzind glasul lui, mult mai mult striga plangand si zicand : voiesc sa va vad pe voi fiii mei si ce este de va voi vedea ? Au doara nu sunt mama voastra ? Au doara nu eu v-am alaptat ? De acum sunt batrana si auzind glasul tau, m-am tulburat. I-a zis ei batranul : aici vrei sa ne vezi pe noi, sau in lumea cealalta ? I-a raspuns ei : de te vei sili sa nu ne vezi pe noi aici, ne vei vedea acolo. Deci s-a dus batrana bucurandu-se si zicand : daca eu adevarat va voi vedea pe voi acolo, nu vreau sa va vad aici.

77) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand : care sunt cele inalte ? I-a zis lui batranul : indreptarea de sine.

78) Au venit odata niste eretici la avva Pimen si au inceput a grai de rau pe arhiepiscopul Alexandriei, cum ca de la preoti are hirotonia. Iar batranul tacand, l-a chemat pe fratele sau si i-a zis : pune masa si fa-i sa manance si-i trimite cu pace.

79) Zis-a avva Pimen ca un frate locuind impreuna cu alti frati, l-a intrebat pe avva Visarion : ce voi face ? Iar batranul i-a zis lui : taci si nu te socoti pe tine !

80) Zis-a iarasi : unde inima ta nu are vestire, nu lua aminte.

81) Zis-a iarasi : de te vei socoti pe tine de nimic, vei avea odihna, ori in ce loc te vei afla.

82) Zis-a iarasi, ca spunea avva Sisoe : este rusine cand cineva are pacatul netemerii.

83) Zis-a iarasi : voia, odihna si obisnuinta acestora surpa pe om.

84) Zis-a iarasi : de vei tacea, vei avea odihna in tot locul unde vei locui.

85) Zis-a iarasi despre avva Pior, ca in fiecare zi punea inceput.

86) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand : de va cadea omul in vreo greseala si se va intoarce, este iertat de Dumnezeu ? A zis batranul : dar Dumnezeu, Cel ce a poruncit oamenitor sa faca aceasta, nu mai vartos va face ? Caci a poruncit lui Petru, zicand : iarta de saptezeci de ori cate sapte fratelui tau (+).

(+) Matei XVIII, 22. 2

87) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand : bine este a ne ruga ? I-a zis lui batranul ca a zis avva Antonie : glasul acesta vine de la fata Domnului zicand : mangaiati pe norodul Meu, mangaiati !(+).

(+) Isaia 40, 1.

88) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand : poate omul sa-si tina toate gandurile si nici unul dintr-insele sa nu dea vrajmasului ? Si i-a zis batranul : este cel ce ia zece si da una.

89) Acelasi frate l-a intrebat pe avva Sisoe acelasi cuvant si i-a zis lui : cu adevarat este care nimic nu da vrajmasului.

90) Era un sihastru mare in muntele Atliviei si au venit asupra lui talharii si a strigat batranul. Si auzind vecinii lui, i-au prins pe talhari si i-au dus la judecator si i-au pus in temnita. Si s-au mahnit fratii zicand : pentru noi au fost dati. Si sculandu-se, au mners la avva Pimen si i-au vestit lui pricina. El a scris catre batranul, zicand : socoteste, vanzarea cea dintai de unde s-a facut ? Si atunci vezi pe cea de a doua ! Ca de nti te-ai fi instrainat mai intai de cele dinlauntru, nu ai fi facut a doua vanzare. Si vazand batranul sihastru scrisoarea lui avva Pimen (ca era cunoscut in tot locul acela si nu iesea din chilia lui) , sculandu-se, a venit in cetate si a scos pe talhari din temnita si inaintea norodului i-a slobozit pe ei.

91) Zis-a avva Pimen : nu este calugar cartitorul, nu este calugar cel ce face rasplatire, nu este calugar maniosul.

92) Au venit unii din batrani la avva Pimen si i-au zis : de vom vedea pe frati ca dormiteaza in biserica, voiesti sa-i imboldim ca sa fie treji la priveghere ? Iar el le-a zis lor : eu cu adevarat de voi vedea pe fratele ca dormiteaza, pun capul lui pe genunchii mei si-l odihnesc.

93) Se spunea despre un frate ca a fost luptat spre hula si se rusina sa spuna. Si oriunde auzea de batrani mari, se ducea la dansii ca sa le vesteasca si cum ajungea, se rusina sa vesteasca. Deci de multe ori s-a dus si la avva Pimen si l-a vazut pe el batranul ca are ganduri si se mahnea ca faptele nu le vestea. Deci, intr-una din zile petrecandu-l, i-a zis lui : iata, de atata vreme vii aici, avand ganduri ca sa-mi vestesti si cand vii nu voiesti sa spui, ci totdeauna te duci necajit. Spune-mi, dar, fiule, ce ai ? Iar el i-a zis : cu hula spre Dumnezeu ma lupta diavolul si ma rusinam sa spun. Si povestindu-i lui lucrul, indata s-a usurat. Deci i-a zis lui batranul : nu te necaji, fiule, ci cand vine gandul acesta, zi : eu nu am vina, hula ta, asupra ta, satano ! Caci acest lucru nu-l voieste sufletul meu. Si tot lucrul ce nu-l voieste sufletul, pentru putina vreme este. Si tamaduindu-se fratele, s-a dus.

94) A intrebat un frate pe avva Pimen, zicand : ma vad pe mine ca oriunde ma duc, aflu sprijineala. I-a. zis lui batranul : si cei ce tin in mana sabia, au pe Dumnezeu, care ii miluieste pe ei in aceasta vreme. Deci de vom fi viteji, face cu noi mila Sa.

95) Zis-a avva Pimen : daca omul se va prihani pe sine, rabda pretutindeni.

96) Zis-a iarasi ca spunea avva Ammona, ca este un om care a facut o suta de ani in chilie si nu a invatat cum se cade sa stea in chilie.

97) Zis-a avva Pimen : de va ajunge omul la cuvantul apostolului care zice ca toate sunt curate celor curati (+), se vede pe sine mai prejos decat toata zidirea. Zis-a fratele : cum pot sa ma socotesc pe mine mai prejos decat ucigastii ? Zis-a batranul : de va ajunge omul la cuvantul acesta si de va vedea vreun om ucigand, zice : acela a facut numai acest pacat, iar eu ucid in fiecare zi.

(+) Tit. 1, 15.

98) A intrebat fratele acelasi cuvant pe avva Anuv, cum ca a zis avva Pimen. Si i-a zis lui avva Anuv : de va ajunge omul la cuvantul acesta si va vedea neajunsurile fratelui sau, pe dreptatea sa le va inghiti. Zis-a lui fratele : si care este dreptatea lui ? A raspuns batranul : ca totdeauna sa se defaime pe sine.

99) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen : de voi cadea in vreo ispita, ma roade cugetul si ma invinuieste, pentru ce am cazut ? I-a zis lui batranul : in orice ceas va cadea omul in greseala si va zice am gresit, indata a incetat.

100) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand : pentru ce apleaca diavolul sufletul meu, ca sa fiu cu cel ce ma intrece pe mine si ma face sa defaim pe cel mai prejos decat mine ? Si i-a zis lui batranul : pentru aceasta a zis apostolul, ca in casa cea mare nu sunt numai vase de aur si de argint, ci si de lemn si de lut. Deci, de se va curati cineva pe sine de toate acestea, va fi vas spre cinste de buna treaba stapanului, gatit spre tot lucrul bun (+).

(+) II Tim. II, 20 - 21.

101) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand : cum de nu ma las sa vorbesc slobod cu parintii despre gandurile mele ? I-a zis lui batranul ca a zis avva Ioan Colov : de nimic nu se bucura asa de mult vrajmasul ca de cei ce nu-si arata gandurile lor.

102) Un frate a zis lui avva Pimen : inima mea slabanogita este, de mi se va intampla sa patimesc putin. I-a zis lui batranul : nu ne minunam de Iosif care copilandru fiind a rabdat ispita pana in sfarsit si Dumnezeu l-a slavit pe el ? Nu vedem pe Iov, cum nu s-a induplecat pana in sfarsit, tinand rabdarea si nu au putut ispitele sa-l clinteasca din nadejdea in Dumnezeu ?

103) Zis-a avva Pimen : trebuie chinovia sa aiba trei fapte : a smereniei, a ascultarii si una care sa aiba miscarea si boldul pentru lucrul chinoviei.

104) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand : in vremea necazului meu am cerut de la unul din sfinti un lucru spre intrebuintare si mi l-a dat milostenie. Deci daca Dumnezeu ma va iconomisi si pe mine, il voi da si eu milostenie altora, sau mai bine celor ce mi l-au dat ? I-a zis lui batranul : cu adevarat la Dumnezeu este, ca Lui sa se dea, ca al Lui este. I-a zis lui fratele : dar daca il voi duce si nu va voi sa-l ia, ci va zice : du-te, cum vrei, da-l milostenie, ce voi face ? I-a zis lui batranul : acum al lui este lucrul. Iar de iti va da cineva fara sa-l ceri acesta este al tau. Iar daca tu vei cere, sau de la calugar sau de la mirean si nu va voi sa-l primeasca, acesta este talcul, ca stiind el, sa-l dai pentru el milostenie.

105) Se spunea despre avva Pimen ca niciodata nu voia sa-si dea cuvantul lui deasupra cuvantului altui batran, ci mai vartos intru toate il lauda pe acela.

106) Zis-a avva Pimen : multi din parintii nostri s-au facut viteji la nevointa, insa la limpezimea cugetelor prin rugaciune, unul cate unul.

107) Sezand odata Avva Isaac la avva Pimen, s-a auzit glas de cocos. Si i-a zis lui : sunt vietati aici, avvo ? Iar el raspunzand, i-a zis : Isaac, de ce ma silesti sa vorbesc ? Tu si cei asemenea cu tine ii auziti pe acestia, iar cel ce se trezeste, n-are grija de acestea.

108) Se spunea ca de veneau vreunii la avva Pimen, ii trimitea pe ei la avva Anuv intai, caci el era mai mare de ani. Iar avva Anuv le zicea lor : la fratele meu Pimen duceti-va, ca el are darul cuvantului. Iar de sedea avva Anuv aproape de avva Pimen, nu graia nicidecum avva Pimen cand era el de fata.

109) Era un mirean foarte evlavios in viata lui si a venit la avva Pimen. S-au mai intamplat la batranul si alti frati, cerand sa auda de la el vreun cuvant. Si a zis batranul mireanului celui credincios : graieste fratilor vreun cuvant ! Iar el se ruga zicand : iarta-ma, avvo, eu ca sa invat am venit. Si silit fiind de batran, a zis : eu sunt mirean si vanzand si negutatorind verdeturi, dezleg legaturite si le fac mici, cumpar cu putin si vand cu mult, insa nu stiu din Scriptura sa vorbesc, dar o pilda voi zice. Un om a zis prietenului sau : fiindca am pofta sa vad pe imparatul, vino cu mine ! A zis lui prietenul : vin cu tine pana la jumatatea caii. Si a zis altui prieten : vino tu de ma du la imparatul ! I-a zis lui : te duc pana la palatul imparatului. Zis-a si celui de al treilea : vino cu mine la imparatul ! Iar el a zis : eu vin si te duc la palat si stau si graiesc si te bag la imparatul. Si l-a intrebat pe el : care este puterea pildei ? Si raspunzand, le-a zis lor : cel dintai este nevointa care povatuieste pana la drum, cel de al doilea este curatenia, care ajunge pana la cer, iar al treilea este milostenia, care duce pana la Imparatul Dumnezeu cu indrazneala. Si asa fratii, folosindu-se s-au dus.

110) Un frate sedea afara din satul sau si multi ani nu s-a suit in sat si zicea fratilor : iata cati ani am si nu m-am suit in sat, iar voi totdeauna va suiti ! Si i-a spus lui avva Pimen despre dansul si a raspuns batranului : eu ma suiam noaptea si inconjuram satul ca sa nu se laude gandul meu ca nu ma sui.

111) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand : spune-mi vreun cuvant ! Si i-a zis lui : cand se arde pe dedesupt cazanul, nu poate musca sa se apropie de dansul, nici cetelalte taratoare, iar cand este rece atunci se pune pe el. Asa si calugarul : cat ramane in faptele cele duhovnicesti, nu poate vrajmasul sa-l supere.

112) Spunea avva Iosif despre avva Pimen, zicand : acesta este cuvantul cel scris in Evanghelie : cel ce are haina sa o vanda si sa-si cumpere cutit (+). Adica : cel ce are odihna sa o lase si sa tina catea cea stramta.

(+) Luca 22, 36.

113) Au intrebat unii din parinti pe avva Pimen, zicand : de vom vedea vreun frate pacatuind, voiesti sa-l mustram ? Le-a zis lor batranul : eu cu adevarat de voi avea trebuinta sa trec pe acolo si-l voi vedea pacatuind, trec pe langa dansul si nu-l mustru.

114) Zis-a avva Pimen : scris este, ca cele ce au vazut ochii tai, acestea sa marturisesti (+

). Iar eu va zic voua, ca desi veti pipai cu mainile voastre, sa nu marturisiti, ca un frate a fost batjocorit cu un lucru de acest fel. Ca i se parea ca a vazut pe un frate al lui pacatuind cu o femeie si mult fiind luptat, ducandu-se i-a lovit cu piciorul, socotind ca sunt ei, si le-a zis : incetati ! Pana cand ? Si de fapt erau snopi de grau. Pentru aceasta v-am zis voua ca desi veti pipai cu mainile voastre, sa nu mustrati.

(+) Pilde 25, 7.

115) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand : ce voi face, ca sunt luptat spre curvie si ma rapesc la manie ? Zis-a batranul : pentru aceasta zicea David, ca pe leu il batem si pe un urs il sugrumam (+); adica, mania o taiem, iar curvia cu osteneli o stramtoram.

(+) 1 Impar. 17, 33.

116) Zis-a iarasi : mai mare decat aceasta dragoste nu este cu putinta sa afle cineva, decat sa-si puna sufletul pentru aproapele sau (+). De va auzi cineva un cuvant rau, adica de mahnire, putand si el sa zica asemenea si se va lupta sa nu-l zica, sau de i se va face strambatate si va suferi si nu va rasplati, unul ca acesta isi pune sufletul sau pentru aproapele sau.

(+) Ioan 15. 13.

117) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand : ce este fatarnicul ? Si i-a zis lui batranul : fatarnic este cel ce invata pe aproapele lui un lucru la care el nu a ajuns, caci scris este : vezi paiul din ochii fratelui tau, si iata , barna din ochiul tau (+), si celelalte.

(+) Mat. VI, 3, 4.

118) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand : ce este a se mania cineva in zadar pe fratele sau ? (+) Si a zis : orice nedreptate iti va face fratele tau si tu te vei mania pe el, in zadar te manii. Chiar de iti va scoate ochiul tau cel drept si iti va taia mana ta cea dreapta si te vei mania pe el, in zadar te manii. Iar de te desparte de Dumnezeu, atunci sa te manii tare.

(+) Mat. V. 22.

119) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand : ce voi face pacatelor mele ? I-a zis lui batranul : cel ce voieste sa se izbaveasca de pacate, prin plans se izbaveste si cel ce voieste sa agoniseasca fapte bune, prin plans le agoniseste. Caci plansul este calea pe care ne-a dat-o noua Scriptura si parintii nostri zicand : plangeti ca alta cale nu este decat aceasta !

120) A intrebat un frate pe avva Pimen, zicand : ce este pocainta pacatului ? Si i-a zis batranul : a nu-l mai face de aici inainte, ca pentru aceasta s-au numit fara prihana dreptii, ca au lasat pacatele si drepti s-au facut.

121) Zis-a iarasi : viclesgul oamenilor este ascuns dinapoia lor.

122) Un frate l-a intrebat de avva Pimen : ce voi face ispitelor acestora ce ma tulbura ? I-a zis lui batranul : sa plangem inaintea bunatatii lui Dumnezeu cu toata osteneala noastra, pana ce va face cu noi mila Sa !

123) Iarasi l-a intrebat pe dansul fratele : ce voi face nefolositoarelor mele prietenii pe care le am ? Iar el i-a zis : este vreun om care trage sa moara si ia aminte la prieteniile acestea. Nu te apropia, nici le atinge de dansele si singure se instraineaza !

124) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand : poate omul sa fie mort ? I-a raspuns lui : de va ajunge la pacat, se face mort, iar de va ajunge la bunatate, va fi viu si o face pe acesta.

125) Zis-a avva Pimen : a zis fericitul Antonie ca sila cea mare a omului este sa puna greseala sa inaintea Domnului si sa astepte ispita pana la rasuflarea cea mai de pe urma.

126) Intrebat a fost avva Pimen : la cine se potriveste cuvantul cel scris " sa nu va grijiti pentru maine ?" (+). I-a raspuns lui batranul : s-a zis pentru omul care se afla in ispita si se imputineaza, sa nu se ingrijeasca zicand cata vreme am in ispita aceasta ? Ci mai vartos sa socotesc zicand in fiecare zi : astazi !

(+) Mat. VI. 31.

127) Zis-a iarasi : a invata pe aproapele, este al unuia ce este sanatos si nepatimas, fiindca ce trebuinta este sa zideasca cineva casa altuia si sa o risipeasca pe a sa ?

128) Iarasi a zis : ce trebuinta este sa mearga cineva la mestesug si sa nu invete ?

129) Zis-a iarasi : toate cele peste masura sunt ale dracilor.

130) Zis-a iarasi : cand omul voieste sa zideasca o casa, aduna mult material ca sa poata face casa, inca si multe feluri aduna. Asa si noi sa luam cate putin din faptele cele bune.

131) Intrebat-a cineva din parinti pe avva Pimen, zicand : cum a suferit avva Nistero pe ucenicul sau ? Le-a raspuns lor avva Pimen : de as fi fost eu, si perna i-as fi pus sub cap. I-a zis lui avva Anuv : si ce ai fi zis lui Dumnezeu ? A raspuns avva Pimen : i-as fi spus, ca Tu ai zis : scoate intai barna din ochiul tau si vei vedea sa scoti gunoiul fratelui tau (+).

(+) Mat. VII, 5.

132) Zis-a avva Pimen : foamea si dormitarea nu ne-au lasat pe noi sa vedem cele rele.

133) Zis-a iarasi : multi s-au facut tari, dar putini neintaratatori (+).

(+) Evr . XI, 34.

134) Zis-a iarasi : cu suspine toate faptele cele bune au intrat in casa aceasta, afara de o fapta buna si fara de aceasta cu osteneala sta omul. Deci l-au intrebat pe el care este ? Si a zis : ca omul sa se prihaneasca.

135) Zicea de multe ori avva Pimen : nu avem trebuinta de nimic decat de minte treaza.

136) intrebat-a oarecare din parinti pe avva Pimen, zicand : cine este cel ce zice, partas sunt eu tuturor ce se tem de Tine ? (+) Si a zis batranul : Duhul Sfant este care zice.

(+) Psalm, 118, 63.

137) Zis-a avva Pimen, ca l-a intrebat un frate pe avva Simon, zicand : de voi iesi din chilia mea si voi afla pe fratele meu raspandindu-se, si eu ma raspandesc cu dansul. Si de-l voi afla pe el razand si eu rad cu dansul. Deci, cand intru in chilia mea, nu am odihna. Si i-a zis lui batranul : voiesti, daca vei iesi din chilia ta si vei afla pe cei ce rad, si razi si tu,

si pe cei ce vorbesc, sa vorbesti si tu, si sa intri in chiha ta si sa te afli pe tine cum erai ? Zis-a fratele : dar de ce ? Si raspunzand batranul, a zis : inauntru pazeste straja, afara pazeste straja.

138) Spunea avva Daniil : ne-am dus odata la avva Pimen si am gustat impreuna si dupa ce am gustat impreuna ne-a zis noua : mergeti si va odihniti putin, fratilor ! Deci s-au dus fratii sa se odihneasca putin si eu am ramas sa-i vorbesc deosebi si sculandu-ma am venit la chilia lui. Daca m-a vazut ca vin la el, s-a pus pe sine ca si cum ar fi dormit, ca aceasta era lucrarea batranului, a le face toate in ascuns.

139) Zis-a avva Pimen : de vei vedea cateva lucruri si vei auzi cuvinte, sa nu le povestesti aproapelui tau, caci este surpare de razboi.

140) Zis-a iarasi : intai fugi odata, al doilea fugi, al treilea fa-te sabie !

141) Zis-a iarasi avva Pimen catre avva Isaac : usureaza putin din dreapta ta si vei avea odihna in putinele tale zile.

142) Un frate a mers la avva Pimen si sezand cativa impreuna, au laudat un frate, ca este urator de rele. Zis-a avva Pimen celui ce a vorbit : si ce este uraciunea de rele ? Si s-a uimit fratele si nu a gasit ce sa raspunda si sculandu-se a cerut iertare de la batranul, zicand : spune-mi, ce este uraciunea de rele ? A zis batranui : uraciunea de rele aceasta este : sa urasca cineva pacatele sale si pe aproapele sau sa-l indrepte.

143) Un frate venind la avva Pimen, i-a zis : ce voi face ? Raspuns-a lui batranul : du-te, apropie-te de cel ce zice : ce voiesc eu ? Si vei avea odihna.

144) Povestit-a avva Iosif, ca a zis avva Isaac : sedeam odata cu avva Pimen si l-am vazut uimindu-se. Si fiindca aveam multa indrazneala catre dansul, am pus lui metanie si m-am rugat, zicand : spune-mi, unde erai ? Iar el fiind silit; a zis : gandul meu era unde a stat Fecioara Maria, Nascatoarea de Dumnezeu si plangea la Crucea Mantuitorului, si eu voiam pururea asa sa plang.

145) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand ce voi face acestei greutati, care nu ma tine ? Raspuns-a lui batranul : corabiile cele mici si cele mari au braie ca, de nu va fi vantul lor prieinic, si puna corabierii funia si braiele la pieptul lor si cate putin sa traga corabia, pana ce Dumnezeu va trimite vantul lor. Iar de vor cunoaste ca s-a sculat ceata, atunci navalesc si pun par, ca sa nu se invaluie, iar parul este a se prihani pe sine.

146) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen despre supararea gandurilor. Si i-a zis lui batranul : acest lucru este asemenea cu un barbat ce are foc de-a stanga si un pahar cu apa de-a dreapta; deci de se va aprinde focul, va lua apa din pahar si-l va stinge. Focul este samanta vrajmasului iar apa insemneaza a se arunca pe sine inaintea lui Dumnezeu.

147) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand : mai bine este a vorbi sau a tacea ? I-a raspuns lui batranul : cel ce vorbeste pentru Dumnezeu, bine face si cel ce tace pentru

Dumnezeu, asemenea.

148) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand : cum poate omul sa fuga de a vorbi de rau pe aproapele ? I-a raspuns lui batranul : noi si fratii nostri doua icoane suntem. Deci in orice vreme va lua omul aminte de sine, si se va prihani, se afla fratele lui cinstit inaintea lui; iar cand i se pare el luisi bun, afla pe fratele sau rau inaintea sa.

149) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen pentru trandavie. Si i-a zis lui batranul : trandavia sta peste tot inceputul si nu este patima mai rea decat dinsa iar de o va cunoaste omul ca aceasta este, se odihneste.

150) Zis-a avva Pimen : trei fapte trupesti am vazut noi la avva Pamvo : nemancarea pana seara in fiecare zi, tacere si rucodelie (lucrul mainilor) mare.

151) Zis-a iarasi ca zicea avva Teona : macar de va castiga cineva fapta buna, Dumnezeu nu-i da lui singur darul, caci stie ca n-a fost credincios ostenelii sale. Ci de va catre prietenul sau, atunci ramane la dansul.

152) Un frate i-a vorbit lui avva Pimen, zicand : voiesc sa intru in chinovie si sa locuiesc. I-a zis lui batranul : de voiesti sa intri in chinovie si de nu vei fi fara de grija pentru toata intalnirea si pentru tot lucrul, nu poti face ale chinoviei, ca peste un ulcior nu mai nu ai stapanire.

153) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand : ce voi face ? Si i-a zis : scris este : faradelegea mea voi vesti si ma voi ingriji pentru pacatul meu (+).

(+) Psalm 37, 19

154) Zis-a avva Pimen : aceste doua ganduri, ale curviei si a clevetirii, nu este cu cuviinta omului nicidecum sa le graiasca nici sa le cugete in inima lui, caci de va voi catusi de putin a le cugeta in inima lui, nu se foloseste, insa salbaticindu-se asupra lor, va avea odihna.

155) Fratii lui avva Pimen ii ziceau : sa ne ducem din locul acesta, ca ne supara manastirile locului acestuia si ne pierdem sufletele ! Iata si copiii plangand, nu ne lasa sa ne linistim. Le-a zis lor avva Pimen : pentru glasul ingerilor voiti sa va duceti de aici ?

156) A intrebat avva Bitinie pe avva Pimen, zicand : de va avea cineva mahnire asupra mea si-i voi cere iertare si nu va primi ce voi face ? I-a raspuns lui batranul : ia cu tine alti doi frati si cere-ti iertare de la dansul si de nu va primi ia pe alti cinci, si de nu va primi nici acestora, ia pe preot, si de nu va primi nici asa, fara tulburare de aici inainte te roaga lui Dumnezeu ca El sa-i vesteasca lui si sa fii fara grija !

157) Zis-a avva Pimen) : a invata pe aproapele, este asemenea cu a-l mustra.

158) Zis-a iarasi : nu implini voia ta, caci mai vartos este de nevoie a te smeri pe tine fratelui tau.

159) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand : am gasit un loc care are toata odihna fratilor; voiesti sa locuiesc acolo ? Si i-a zis batranul : unde nu tulburi pe fratele tau, acolo sa locuiesti.

160) Zis-a avva Pimen : aceste trei capete sunt folositoare : a te teme de Domnul, a te ruga neincetat si a face bine aproapelui.

161) Un frate i-a zis lui avva Pimen : trupul meu a slabit dar patimile nu slabesc. I-a zis lui batranul : patimile sunt trandafiri cu spini.

162) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand : ce voi face ? Si i-a raspuns lui batranul : cand Dumnezeu ne va certa, de ce trebuie sa ne temem ? Si i-a zis lui fratele : de pacatele noastre. Deci i-a zis batranul : sa intram dar in chilia noastra si sa ne aducem aminte de pacatele noastre si Domnul ne va ajuta noua in toate.

163) Un frate mergand la targ, l-a intrebat pe avva Pimen : ce sa fac ? I-a raspuns lui batranul : fa-te prieten celui ce se sileste pe sine, si cu odihna iti vinzi vasele tale.

164) Intrebat a fost avva Pimen despre intinaciuni si a raspuns : de vom intari lucrarea noastra si ne vom trezi cu silinta, nu vom afla in noi intinaciuni.

165) Zis-a avva Pimen : de la al treilea neam al schitului si de la avva Moise, n-au mai venit frati spre sporire.

166) Zis-a iarasi : omul de isi pazeste randuiala sa, nu se tulbura.

167) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand : cum se cade sa sed in chilia mea ? I-a raspuns lui : a sedea in chilie, cea la aratare, asa este rucodelia (lucrul mainilor), a manca odata in zi, a tacea si a citi, iar in ascuns a spori in chilie, asa este : a purta prihanirea de sine in tot locul, oriunde vei merge, a nu te lenevi de ceasul slujbelor bisericesti si de cele ascunse. Iar de se va intampla in vreo vreme a sedea fara rucodelie, intrand la slujba, fara tulburare sa savarsesti pravila, iar sfarsitul acestora, tovarasie buna castiga si te departeaza de cea rea.

168) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen : daca un frate mi-a luat ceva bani, voiesti sa-l intreb ? I-a raspuns lui batranul : intreaba-l o data. I-a zis lui fratele : dar ce voi face de nu-mi biruiesc gandul ? I-a zis lui batranul : lasa gandul tau sa strige, numai pe fratele tau sa nu-l scarbesti !

169) Intamplatu-s-au unii din parinti de au venit in casa unui iubitor de Hristos, intre care era si avva Pimen. Si cand mancau ei, s-a pus inaintea lor carne si au mancat toti, afara de avva Pimen. Si se mirau batranii ca nu manca, stiind ei dreapta lui socoteala. Iar dupa ce s-au sculat, i-au zis : tu esti Pimen si asa ai facut ? Le-a raspuns lor batranul : iertati-ma, parintilor, voi ati mancat si nimeni nu s-a smintit; iar eu de as fi mancat, fiindca multi frati vin aproape de mine, erau sa se vatame, zicand : Pimen a mancat carne si noi sa nu mancam si s-au minunat de socoteala lui cea dreapta.

170) Zis-a avva Pimen : eu zic ca in locul unde se arunca satana acolo voi fi aruncat.

171) Acelasi i-a zis lui avva Anuv : intoarce-ti ochii tai, sa nu vada desertaciuni; caci slobozenia omoara sufletele.

(+) Psalm, 118, 37.

172) Sezand avva Pimen, s-a batut Paisie cu fratele sau pana ce a curs sange din capetele lor si nimic nu le-a grait batranul. Deci a intrat avva Anuv si vazandu-i, a zis lui avva Pimen : pentru ce ai lasat pe frati de s-au batut si nimic nu le-ai zis ? Raspuns-a avva Pimen : frati sunt si iarasi se impaca. Zis-a avva Anuv : ce este aceasta ? Ai vazut ca asa au facut si zici ca iarasi se impaca ? I-a zis lui avva Pimen : pune in inima ta ca nu am fost aici inauntru.

173) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand : niste frati locuiesc cu mine; voiesti sa le poruncesc lor ? I-a raspuns batranul : nu, ci fa tu intai aceasta, si de voiesc sa traiasca ei singuri vor vedea. I-a zis lui fratele : voiesc si ei, parinte, sa le poruncesc. Zis-a lui batranul : nu, ci te fa lor pilda , iar nu datator de lege (+).

(+) Timotei IV, 12.

174) Zis-a avva Pimen : de va veni la tine vreun frate si vei vedea ca nu te foloseste intrarea lui, incearca cu mintea ta si afla cum a fost gandul tau care l-ai avut mai mainte de intrarea lui si atunci vei cunoaste pricina nefolosirii. Iar daca aceasta o vei face cu smerita cugetare si intelegere, vei fi fara prihana cu aproapele tau, purtand neajunsurile lui. Ca daca cu evlavie va face omul sederea sa, nu va gresi, caci Dumnezeu este inaintea lui iar precum vad din aceasta sedere castiga omul frica lui Dumnezeu.

175) Zis-a iarasi : omul care are copil impreuna locuitor si se indeamna din pricina lui la orice fel de patimi ale omului celui vechi si iarasi il tine impreuna cu dansul, unul ca acesta este asemenea cu omul ce are tarina care este roasa de viermi.

176) A zis iarasi : rautatea pe rautate nu o surpa nicidecum, ci daca cineva iti va face rau, fa-i tu bine, ca prin facerea de bine sa surpi rautatea.

177) Zis-a iarasi : David cand s-a luat la lupta cu leul, de gatlej l-a tinut si indata l-a omorat. Deci daca si noi vom tine gatlejul si pantecele noastre, vom birui cu ajutorul lui Dumnezeu leul cel nevazut.

178) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand : ce voi face, ca-mi vine necaz si ma pornesc ? Si a raspuns batranul : sila face si pe cei mici si pe cei mari sa se porneasca.

179) Se spunea despre avva Pimen, ca sedea in Schit cu doi frati ai lui si cel mai mic ii necajea. Si a zis celuilat frate : ne slabanogeste pe noi acest mai mic, scoala-te sa mergem de aici ! Si iesind, l-au lasat. Deci daca a vazut ca au zabovit, i-au vazut pe dansii departe fiind si a inceput a alerga pe urma lor, strigand. Zis-a avva Pimen : sa-l asteptam pe fratele, ca se osteneste. Deci, dupa ce a venit la dansii, a facut metanie, zicand : unde va duceti si ma lasati pe mine singur ? I-a zis lui batranul : fiindca ne nacajesti, pentru aceata ne ducem. Le-a zis lor : bine, bine ! Unde voiti, sa mergem impreuna. Si vazand batranul

nerautatea lui, a zis fratelui sau : sa ne intoarcem inapoi, frate, ca nu de voia lui facem acestea, ci diavolul este cel ce face ! Si intorcandu-se au venit la locul lor.

180) A intrebat un egumen al unei vieti de obste, pe avva Pimen, zicand : cum pot sa agonisesc frica de Dumnezeu ? I-a zis lui avva Pimen : cum putem sa castigam frica de Dumnezeu, cei ce inauntru aveam burdufuri de branza si putini de sare ?

181) Un frate l-a intrebat pe avva Pimen, zicand : avvo, au fost doi oameni : unul calugar si altul mirean. Calugarul a socotit seara ca dimineata sa lepede cinul si mireanul a socotit seara ca dimineata sa devina calugar insa amindoi au murit in noaptea aceea. Oare, ce li se va socoti lor ? Si a zis batranul : calugarul a murit calugar si mireanul mirean, caci in ce s-au aflat, s-au dus.

182) Spunea avva Ioan, care a fost trimis in surghiun de imparatul Marcian : ne-am dus odata din Siria la avva Pimen si voiam sa-l intrebam pentru impietrirea inimii. Iar batranul nu stia elineste, nici talmaci nu am gasit; si vazandu-ne pe noi batranul suparati, a inceput a grai in limba elineasca, zicand : firea apei este moale, iar a pietrei vartoasa, iar ulciorul deasupra pietrei fiind atarnat, picand cate putina apa, gaureste piatra. Asa si cuvantul lui Dumnezeu este moale, iar inima noastra vartoasa; dar auzind omul de mai multe ori cuvantul lui Dumnezeu, i se deschide inima lui spre a se teme de Dumnezeu.

183) S-a dus avva Isaac la avva Pimen si vazandu-l pe el ca pune putina apa pe picioare, ca unul ce avea indrazneala catre dansul, i-a zis : cum unii au intrebuintat asprimea chinuindu-si trupul lor ? I-a zis lui batranul : noi nu ne-am invatat sa fim omoratori de trupuri, ci de patimi.

184). Zis-a iarasi : aceste trei rane nu pot sa le tai : mancarea, imbracamintea si somnul; dar din parte putem sa le taiem.

185) Spus-a un frate lui avva Pimen, ca multe verdeturi mananca. A zis batranul : nu-ti sunt tie de folos; ci mananca painea ta si pune verdeturi si sa nu te duci la casa parintilor tai pentru cele trebuincioase.

186) Se spunea despre avva Pimen ca de sedeau batranii inaintea lui si graiau despre batrani si de il pomeneau pe avva Sisoe, zicea : lasati cele despre avva Sisoe, ca nu vin la masura de povestire cele depre dansul !

PENTRU AVVA PAMVO

1) A fost un om care se numea avva Pamvo si despre acesta se povesteste ca trei ani a petrecut rugandu-se la Dumnezeu si zicand : sa nu ma slavesti pe pamant ! Si atat l-a slavit Dumnezeu incat nu putea cineva sa se uite in fata lui, de slava care o avea.

2) Se spunea despre avva Pamvo, ca precum a luat Moise icoana slavei lui Adam, cand s-a slavit fata lui, asa si fata lui avva Pamvo, ca fulgerul stralucea si era ca un imparat sezand pe tron. De aceeasi lucrare era si avva Siluan si avva Sisoe.

3) Au venit odata doi frati la avva Pamvo si l-a intrebat pe el unul, zicand : avvo, eu postesc din doua in doua zile si mananc doua paini. Oare imi mantuiesc sufletul, sau ma ratacesc ? A zis si ceialalt : avvo, eu cheltuiesc din averea mea doi bani in fiecare zi si tin putine pentru hrana, iar celelalte le dau milostenie. Oare ma mantuiesc sau pier ? Si mult rugandu-se ei nu le-a dat raspuns; iar peste patru zile aveau sa se duca si ii mangaiau pe dansii clericii, zicand : nu va mahniti, fratilor, Dumnezeu va va da voua plata. Asa este obiceiul batranului, nu degraba vorbeste, de nu-i va vesti lui Dumnezeu. Deci au intrat ei la batranul si i-au zis : avvo, roaga-te pentru noi ! Le-a zis lor : voiti sa mergeti ? Au raspuns : da ! Si cantarind faptele lor, scriind pe pamant, zicea : Pamvo, din doua in doua zile postind si doua paini mancand, oare cu aceasta se face calugar ? Nu ! Si Pamvo, lucreaza pe doi bani si-i da milostenie, oare cu aceasta se face calugar ? Nu inca ! Si le-a zis lor : bune sunt faptele, dar de veti pazi constiinta fata de aproapele, asa va veti mantui. Si incredintandu-se ei, s-au dus plini de bucurie.

4) Au venit odata patru pustnici la marele Pamvo, purtand piei. Si au vestit fiecare fapta cea buna a celuilalt nefiind acela de fata. Unul postea mult, cel de ai doilea era neagonisitor si cel de ai treilea a castigat multa dragoste. Se spunea inca si despre cel de al patrulea ca douazeci si doi de ani avea de cand era sub ascultarea unui batran. Le-a raspuns lor avva Pamvo : va zic voua, ca fapta cea buna a acestuia este mai mare, caci fiecare dintre voi, fapta buna care a castigat-o, cu voia sa a agonisit-o; iar acesta taindu-si voia, voia altuia o face. Caci acest fel de barbati sunt marturisitori, daca pana la moarte se vor pazi asa.

5) Cel intru fericita pomenire, Atanasie, arhiepiscopul Alexandriei, l-a rugat pe avva Pamvo sa se pogoare din pustie la Alexandria. Deci pogorandu-se si vazand acolo o femeie usuratica, s-a umplut de lacrimi. Iar cei ce erau impreuna, intrebandu-l pentru ce a lacrimat, a zis : doua pricini m-au pornit : una, pierzarea aceleia, iar alta, ca nu am acest fel de silinta spre a placea lui Dumnezeu, cat are aceasta sa placa oamenilor scarnavi.

6) Zis-a avva Pamvo : cu darul lui Dumnezeu, de cand m-am lepadat de lume, nu m-am cait de vreun cuvant ce l-am grait.

7) Zis-a iarasi : acest fel de haina trebuie sa poarte calugarul : sa o puna afara din chilia lui trei zile si nimeni sa nu o ia.

8) S-a intamplat odata ca avva Pamvo sa umble cu fratii in partile Egiptului. Si vazand niste mireni sezand, le zicea lor : sculandu-va, inchinati-va calugarilor, ca sa fiti blagosloviti de dansii, caci des graiesc cu Dumnezeu si gurile lor sunt sfinte !

9) Zis-a avva Pamvo : de ai inima treaza, poti sa te mantuiesti.

10) A intrebat preotul Nitriei : cum trebuie fratii sa petreaca ? Iar el a zis : cu mare nevointa si pazind grija fata de aproapele.

11) A rugat avva Teodor al Fermii pe avva Pamvo : spune-mi un cuvant. Si cu multa

osteneala i-a zis lui : Teodore, du-te, mila ta si o ai peste toti, caci mila a aflat indrazneala inaintea lui Dumnezeu !

12) Se spunea despre avva Pamvo, ca niciodata nu zambea a rade fata lui. Deci intr-una din zile, vrand dracii sa-l faca sa rada, au legat de un lemn o pana si o purtau facand galagie si zicand : Alli ! Alli ! Si vazandu-i avva Pamvo a ras : iar dracii au inceput a juca, zicand : ha ! Ha ! Pamvo a ras. Iar el raspunzind, a zis lor : nu am ras, ci mi-am facut ras de neputinta voastra, ca atatia fiind, purtati o pana.

13) Aceasta insa o avea mai mult decat multi, ca de era intrebat de vreun cuvant al Scripturii sau duhovnicesc, nu raspundea indata, ci zicea ca nu stie cuvantul; si de era intrebat mai mult, nu raspundea.

14) Povestit-au unii despre avva Pamvo, ci vrand sa se sfarseasca, la insusi ceasul mortii, a zis sfintilor barbati care stateau imprejurul lui : de cand am venit la locul acesta si mi-am zidit chilia si am locuit intr-insa, afara de mainile mele nu-mi aduc aminte sa fi mancat paine, nici nu m-am cait de cuvantul pe care l-am grait pana in ceasul acesta. Si asa ma duc catre Dumnezeu, ca si cum nici n-am inceput sa-I slujesc Lui.

15) Avva Pamvo l-a trimis pe ucenicul sau ca sa vanda rucodelia sa. Si facand saisprezece zile (dupa cum ne spunea noua), noaptea dormea in tinda bisericii Sfantului Apostol Marcu, si vazand slujba bisericii, s-a intors la batranul. A invatat inca si cateva tropare. Deci i-a zis lui batranul : te vad, fiule, tulburat. Nu cumva vreo ispita si s-a intamplat in cetate ? Raspuns-a fratele : cu adevarat, avvo, intru lenevire cheltuim zilele noastre in pustia aceasta si nici canoane, nici tropare nu cantam. Mergand la Alexandria, am vazut cetele bisericii cum canta si m-am intristat ca nu cantam si noi canoanele si troparele. I-a zis lui batranul : amar noua, fiule, ca au ajuns zilele in care vor lasa calugarii hrana cea tare, cea zisa prin Sfantul Duh, si vor urma cantarilor si glasurilor, caci, ce umilinta si ce lacrimi se nasc din tropare ? Cand sta cineva in biserica sau in chilie si isi inalta glasul sau ca neputinciosii. Ca daca inaintea lui Dumnezeu stam, suntem datori sa stam cu multa umilinta si nu cu raspandire, ca n-au iesit calugarii in pustia aceasta ca sa stea inaintea lui Dumnezeu si sa se raspandeasca si sa cante cantari cu viers si sa puna glasurile la randuiala cu mestesug, sa-si clatine mainile, sa-si tarasca picioarele, ci suntem datori cu frica lui Dumnezeu si cu cutremur, cu lacrimi si suspine, cu glas evlavios, umilit, masurat si smerit sa aducem lui Dumnezeu rugaciune. Ci iata iti zic tie, fiule, vor veni zile cand vor strica crestinii cartile Sfintelor Evanghelii si ale Sfintilor Apostoli si ale dumnezeiestilor prooroci, stergand Sfintele Scripturi si scriind tropare si cuvinte elinesti. Si se va revarsa mintea la acestea, iar de la acelea se va departa. Pentru aceasta parintii nostri au zis : cei ce sunt in pustia aceasta, sa nu scrie vietile si cuvintele parintilor pe pergament, ci pe hartii, ca va sa stearga neamul cel de pe urma vietile parintilor si sa scrie dupa voia lor, fiindci mare este necazul ce va sa vina. Si i-a zis lui fratele : asadar, se vor schimba obiceiurile si asezamintele crestinilor si nu vor fi preoti in biserici sa faci acestea ? Si a zis batranul : in astfel de vremuri se va raci dragostea multora si va fi necaz mult. Napadirile paganilor si pornirile noroadelor, neastamparul imparatilor, desfatarea preotilor, lenevirea calugirilor. Vor fi egumeni nebagand seama de mantuirea lor si a turmei, osardnici toti si silitori la mese si

galcevitori, lenesi la rugaciuni si la clevetiri osardnici, gata spre a osandi vietile batranilor si cuvintele lor, nici urmandu-le nici auzindu-le, ci mai vartos ocarandu-le si zicand : de am fi fost si noi in zilele lor, ne-am fi nevoit si noi. Iar episcopii in zilele acelea se vor sfii de fetele celor puternici, judecand judecati cu daruri, nepartinind pe cel sarac la judecati, necajind pe vaduve si pe sarmani chinuindu-i. Va intra inca si in norod necredinta, curvie, uraciune, vrajba, zavistie, intaratari, furtisaguri si betie. Si a zis fratele : ce va face cineva in vremile si anii aceia ? Si a zis batranul : fiule,in acele zile, cel ce isi mantueste sufletut sau mare se va chema in Imparitia Cerurilor (+).

(+) De la Paladie.

PENTRU AVVA PAISIE

1) Paisie, fratele lui avva Pimen, a gasit un vas mic cu bani si i-a zis lui avva Anuv, fratele sau : stii ca cuvantul lui avva Pimen este foarte aspru; vino sa ne zidim manastire undeva si sa sedem acolo fara de grija ! I-a raspuns lui avva Anuv : dar cu ce sa zidim ? Iar el i-a aratat lui banii. Deci vazandu-i avva Anuv, s-a mahnit foarte, socotind vatamarea sufletului fratelui. Insa i-a zis : bine, sa mergem si sa zidim chilie dincolo de rau, Deci a luat avva Anuv vasul si l-a pus in culionul sau si trecand amandoi raul, cum au ajuns pe la mijioc, s-a facut avva Anuv ca aluneca si a cazut culionul cu banii in rau si pentru aceasta avva Anuv s-a intristat. I-a zis lui Paisie : nu te mahni, avvo, caci de vreme ce s-au dus banii, sa mergem iarasi la fratele nostru. Si intorcandu-se, au ramas cu pace.

PENTRU AVVA PISTOS

1) Povestit-a avva Pistos zicand : ne-am dus sapte pustnici la avva Sisoe, care locuia in ostrovul Clisma, rugandu-ne sa ne spuna vreun cuvant si a zis : iertati-ma, sunt om prost; dar m-am dus la avva Or si la avva Atre. Si era in boala avva Or de optsprezece ani. Si le-am facut metanie sa-mi spuna vreun cuvant. Si a zis avva Or : ce pot sa-ti fac ? Du-te si orice vezi, fa ! Dumnezeu este al celui care prisoseste, adici se sileste pe sine la toate. Si nu erau dintr-o enorie avva Or si avva Atre, dar a fost mare pace intre dansii pana ce au iesit din trup, caci era mare ascultarea lui avva Atre si multa smerita cugetare a lui avva Or. Si am stat cateva zile la dansii, cercandu-i si am vazut o mare minune pe care a facut-o avva Atre. Le-au adus cineva un peste mic si a voit avva Atre sa-l gateasci batranului si avea cutitul sa taie pestele, dar l-a chemat pe el avva Or, zicand : Atre, Atre, si a lasat cutitul in mijiocul pestelui si nu a spintecat si cealalta parte. M-am minunat de ascultarea lui cea mare pentru ca nu a zis : mai asteapta pana voi spinteca pestele ! Si i-am zis lui avva Atre : unde ai aflat ascultarea aceasta ? Iar el mi-a zis : nu este a mea, ci a batranului. Atunci m-a luat, zicand; vino si vezi ascultarea lui. Caci a fiert pestele cel mic, l-a stricat si l-a pus inaintea batranului care a mancat, nimic graind. Apoi l-a intrebat : bun este, avvo ? Si a raspuns : foarte bun. Dupa aceea i-a adus lui putin insa foarte bun si i-a zis : l-am stricat, avvo ! Si a raspuns zicand : da, l-ai stricat ! Si mi-a zis avva Atre : vazut-ai, ca ascultarea este a batranului ? Am iesit, asadar de la dansii si orice am vazut am facut, ca sa pazesc dupa puterea mea. Acestea le-a zis fratilor avva Sisoe iar unui din noi i s-a rugat lui, zicand : rugamu-te, spune-ne si tu noua un cuvant ! Si a zis : cel ce tine sa fie nebagat in seama implineste toata Scriptura. Iar altul din noi a zis : ce este instrainarea, parinte ? Si a zis : taci si in tot locul unde te duci, zi : nu am treaba, si aceasta este instrainarea.

PENTRU AVVA PIOR

1) Fericitul Pior, lucrand vara, la un oarecare, ii aducea aminte sa-i dea plata. Iar acela nevrand, s-a intors la manastire. Iarasi vremea venind, secerand la dansul si cu osardie lucrand, neprimind nimic, s-a intors la manastire. Al treilea an implinindu-se si lucrarea cea obisnuita savarsind, batranul s-a dus neluand nimic. Dumnezeu insa a certat casa aceluia, care, aducand plata, il cauta la manastire pe sfant. Si abia gasindu-l a cazut la picioarele lui, dandu-i plata. Iar el zicea : mie Domnul mi-a dat. Iar acela i-a dat voie sa le dea preotului la biserica.

2) Avva Pior manca umbland. Si intrebandu-l cineva de ce mananca asa, i-a raspuns : nu voiesc sa am mancarea ca pe un lucru, ci ca pe sub lucru. Iar catre altul care tot despre aceasta l-a intrebat, i-a zis : voiesc ca nici cand mananc sa nu simta sufletul dulceata trupeasca.

3) S-a facut odata sobor in Schit pentru un frate care a gresit. Si parintii graiau, iar avva Pior tacea. Mai pe urma, sculandu-se, a iesit. Si luind un sac, l-a umplut cu nisip si il purta pe umarul lui. Si punand intr-o traista putin nisip, il purta pe piept. Intrebat fiind de parinti ce inseamna aceasta, a zis : acest sac care are nisipul cel mult, sunt greselile mele - caci multe sunt - si le-am lasat dinapoia mea ca sa nu simt durere pentru ele si sa plang. Iar acestea mici sunt ale fratelui meu, inaintea mea si cu acestea ma indeletnicesc, judecandu-l pe el. Dar nu trebuie sa fac asa, ci mai vartos pe ale mele sa le adue dinaintea mea si sa port grija de ele si sa ma rog lui Dumnezeu ca sa mi le ierte. Si (+) auzind parintii, au zis : cu adevarat aceasta este calea mantuirii.

(+) In altele, sculandu-se.

PENTRU AVVA PITIRION

1) Avva Pitirion, ucenicul lui avva Antonie, zicea : cel ce voieste sa izgoneasca dracii, sa-si robeasca mai inainte patimile ca orice fel de patima va birui cineva, si pe dracul acesta il izgoneste. Urmeaza maniei, zice dracul; daca pe manie o vei birui, s-a izgonit dracul acesteia. Asemenea si pentru fiecare patima.

PENTRU AVVA PISTAMON

PENTRU AVVA PISTAMON

1) A intrebat un frate pe avva Pistamon, zicand : ce voi face, ca ma supar cand vand rucodelia mea ? Si raspunzand batranul, a zis : si avva Sisoe si ceilalti isi vindeau rucodelia lor. Aceasta nu este vatamare, ci cand vinzi, spune o data pretul vasului. Deci, de vrei putin sa lasi din pret, in stapanirea ta este. Asa vei afla odihna. Iarasi i-a zis fratele : daca sunt incercat de ceva, voiesti sa port grija de rucodelie ? Si raspunzand batranul, i-a zis : orice se va intampla nu-ti lasa rucodelia. Cat poti fa, numai nu cu tulburare.

PENTRU AVVA PIONITUL

1) Se spunea despre avva Petru pionitul de la chilii, ca nu bea vin. Dupa ce a imbatranit, ii faceau fratii putin vin amestecat cu apa si il rugau sa primeasca. Si zicea : credeti-mi, ca pe un lucru dulce il primesc; si s-a aplecat si bea vinul cel amestecat cu apa.

2) Un frate i-a zis lui avva Petru, ucenicul avvai Lot : cand sunt in chilia mea, in pace e sufletul meu. Iar de va veni vreun frate la mine si cuvantile celor din afara imi va spune, se tulbura sufletul meu. Iar avva Lot zicea : cheia ta deschide usa mea. Zis-a fratele, batranului : ce este cuvantul acesta ? Zis-a batranul : daci va veni cineva la tine, ii zici lui : cum te afli, frate ? De unde ai venit ? Cum sunt fratii ? Te-au primit sau nu ? Si atunci deschizi usa fratelui si auzi cele ce nu voiesti. Si i-a zis : asa este. Ce va face omul, de va veni la dansul vreun frate ? Raspuns-a batranul : plansul cu adevarat invatatura este, iar unde nu este plans, nu este cu putinta a se pazi. Zis-a fratele : cand sunt in chilie, plansul este cu mine, iar de va veni cineva la mine, sau voi iesi din chilie, nu-l am. Zis-a batranul : inca nu ti s-a supus, ci spre folos iti este. Caci scris e in lege, ca atunci cand vei dobandi vreun rob evreu, sase ani sluji-te-va, iar in al saptelea an il vei trimite pe el slobod. Iar de-i vei da femeie si va naste copii in casa ta si nu va voi sa fuga, pentru muiere si copii, il vei aduce la usa casei si vei gauri urechea lui cu acul si-ti va fi rob in veac (+). Zis-a fratele : ce este cuvantul acesta ? Raspuns-a batranul : de se va osteni omul dupa putere la vreun lucru, in orice ceas il va cauta spre trebuinta sa, il va gasi. I-a zis lui fratele : rogu-te, spune-mi cuvantul acest ! Zis-a batranul : nici copil, adica fiul cel neadevarat nu ramane impreuna cu cineva robind, ci cel ce se naste fiu, nu-si lasa tatal.

(+) Iesire, XXI, 2, 5, 6.

3) Spuneau parintii despre avva Petru si avva Epimah ca erau uniti in Rait. Deci, mancand in biserica, i-au silit pe ei sa vina la masa batranilor. Si cu multi osteneala s-a dus avva Petru singur. Si daci s-a sculat, i-a zis lui avva Epimah : cum ai indraznit sa te duci la masa batranilor ? Iar el a raspuns : de as fi sezut cu voi, fratii ar fi vrut ca pe un batran sa ma indemne si blagoslovesc intai si ca un mai mare al vostru as fi fost. Iar acum mergand aproape de parinti, mai mic decat toti eram si mai smerit cu cugetul.

4) A zis avva Petru : nu se cade si ne inaltam cand Domnul va face ceva prin noi, ci mai vartos sa multumim ca ne-am invrednicit sa fim chemati de Dansul. Iar aceasta la toata fapta buna este de folos sa socotim.

PENTRU AVVA PAFNUTIE

1) A zis avva Pafnutie : calatorind pe o cale, mi s-a intamplat de am ratacit din pricina negurii si m-am aflat aproape de sat. Si am vazut pe unii ca se impreunau fara rusine. Asa am stat, rugandu-ma pentru pacatele mele. Si iata, ingerul a venit, avand sabie si mi-a zis : Pafnutie, toti cei ce judeca pe fratii lor, de aceasta sabie vor pieri; iar tu pentru ca nu ai judecat, ci te-ai smerit inaintea lui Dumnezeu, ca si cum tu ai facut pacatul, pentru aceasta numele tau s-a scris in Cartea celor vii.

2) Se spune despre avva Pafnutie, ca degraba nu bea vin. Dar calatorind odata s-a aflat intr-o ceata de talhari si i-a gasit pe ei band vin. Deci il cunostea pe el mai marele talharilor si il stia ca nu bea vin. Vazindu-l tare ostenit, a umplut un pahar cu vin si luand sabia in mana, i-a zis batranului : de nu vei bea, te omor. Si cunoscand batranul ca

porunca lui Dumnezeu va sa faca si vrand si-l castige, a luat si a baut. Iar mai marele talharilor si-a cerut iertare de la el, zicand : iarta-ma, avvo, ca te-am necajit ! Si a zis batranul : cred lui Dumnezeu, ca pentru paharul acesta va face cu tine mila si in veacul de acum si in cel viitor. Zis-a mai marele talharilor : cred lui Dumnezeu ca de acum nu voi mai face rau nimanui. Si a castigat batranul toata ceata, lasandu-si voia sa lui Dumnezeu.

3) A zis avva Pimen ca zicea avva Pafnutie : in toate zilele vietii batranilor, de doua ori pe luna ma duceam la dansii, avand pana la dansii departare ca douasprezece mile si tot cugetul il spuneam lor si nimic altceva nu-mi ziceau, decat aceasta : in orice loc vei merge, nu te numara pe tine si vei fi odihnindu-te.

4) Era un frate la Schit cu avva Pafnutie si era luptat spre curvie si zicea : de voi lua zece muieri, nu-mi implinesc pofta mea. Iar batranul il mangaia zicand : nu, fiule, razboiul este al dracilor. Si n-a ascultat fratele, ci s-a dus in Egipt si si-a luat muiere. Iar dupa o vreme s-a intamplat de s-a suit batranul in Egipt si s-a intalnit cu el, care ducea o cosnita cu scoici. Iar batranul nu l-a cunoscut, dar el i-a zis lui : eu sunt cutare, ucenicul tau ! Si vazindu-l batranul in necinstea aceea, a plans si i-a zis : cum ai lasat cinstea aceea si ai venit in necinstea aceasta ? Insa luat-ai cele zece muieri ? Si suspinand a zis : cu adevarat, una am luat si ma chinuiesc cum sa o satur de paine. I-a zis lui batranul : vino iarasi cu noi ! Si a intrebat : este pocainta, avvo ? Este, i-a raspuns batranul. Asa, lasand toate, a mers dupa dansul si intrand in Schit, din cercare s-a facut calugar iscusit.

5) Unui frate ce sedea in pustia Tebaidei, i-a venit cuget, zicand : ce sezi fara de roada ? Scoala-te, du-te la chinovie si acolo vei face roade ! Si sculandu-se, a venit la avva Pafnutie si i-a vestit lui cugetul. Si i-a zis lui batranul : du-te, sezi in chilia ta si fa o rugaciune dimineata, una seara si una noaptea; si cand ti-e foame, mananca si cand ti-e sete, bea si cand iti este somn, dormi si ramai in pamant pustiu si nu te apleca la cuget. A venit inca si la avva Ioan de i-a vestit graiurile lui avva Pafnutie. Si a zis avva Ioan : nu face nicidecum rugaciuni ci numai sezi in chilia ta. Si sculandu-se, a venit la avva Arsenie si i-a vestit lui toate. Atunci i-a zis lui batranul : tine precum parintai ti-au zis, ca mai mult decat acestea nu am ce sa-ti zic. Si incredintandu-se, s-a dus.

PENTRU AVVA PAVEL

1) Povestea unul din parinti despre avva Pavel, ca era din partile cele de jos ale Egiptului, dar locuia in Tebaida si ca acesta prindea cu mainile sale cherasti (serpi veninosi), scorpii si serpi si ii rupea in doua. Si i-au facut lui fratii metanie, zicand : spune-ne noua, ce lucrare ai facut de ai primit darul acesta ? Iar el a zis : iertati-ma, parintilor, de va castiga cineva curatenie, toate i se supun lui, ca si lui Adam, cand era in rai, mai inainte de a calca porunca.

PENTRU AVVA PAVEL MESTERUL

1) Avva Pavel mesterul si Timotei, fratele lui, sedeau in Schit si de multe ori se facea intre dansii prigonire. Zis-a avva Pavel : pana cand vom petrece asa ? Si i-a zis lui avva Timotei : te rog, cand voi veni asupra ta, rabda-ma, si cand vei veni si tu asupra mea, te

voi rabda si eu ! Si facand asa, s-au odihnit in celelalte zile ale vietii lor.

2) Acestasi avva Pavel si Timotei erau mesteri in Schit si erau suparati de frati. Si a zis Timotei catre fratele sau : ce ne trebuie mestesugul acesta ? Iata, nu ne lasa sa ne linistim toata ziua. Si raspunzand, avva Pavel, a zis : destul ne este noua linistea noptii, de va fi treaza mintea noastra.

PENTRU AVVA PAVEL CEL MARE

1) Zis-a avva Pavel cel mare, galateanul : un calugar ce are trebuintele sale in chilia sa, fie si putine, si poarta grija de danselele, se batjocoreste de draci. Ca si eu am patimit aceasta.

2) Zis-a avva Pavel : in noroi sunt cufundat pana in grumaz si plang inaintea lui Dumnezeu, zicand : miluieste-ma.

3) Spuneau parintii despre avva Pavel ca a facut Postul mare cu putina linte, cu un ulcior de apa si cu o cosnita, impletind-o si stind inchis pana la praznic.

PENTRU AVVA PAVEL CEL PROST

1) Fericitul avva Pavel cel prost, ucenicul Sfantului Antonie, a povestit parintilor un lucru ca acesta : odata mergand la o manastire pentru cercetarea si folosul fratilor, dupa vorba cea obisnuita intre dansii, au intrat in biserica sa savarseasca sfanta slujba, iar fericitul Pavel lua seama la fiecare din cei ce intrau in biserica, sa vada cu ce fel de suflet intra la slujba, ca avea si acest dar dat lui de Dumnezeu, ca sa vada pe fiecare cum este la suflet, precum vedem noi obrajii unii altora. Si intrand toti cu fata luminata si cu obraz vesel si vazand pe ingerul fiecaruia bucurandu-se de dansul, pe unul l-a vazut negru si intunecat la tot trupul si draci tinindu-l de amandoua partile si tragandu-l spre sine si capastrul in nasul lui punand si pe sfantul lui inger departe mergand dupa dansul, posomorat si trist. Iar Pavel lacrimand si batandu-si cu mana pieptul, sedea inaintea bisericii, plangand foarte pe cel ce i s-a aratat lui asa. Iar cei ce au vazut lucrul cel de mirare al batranului si schimbarea lui cea grabnica care l-a pornit spre lacrimi si plans, il intrebau, rugandu-se, sa le spuna pentru ce plange, socotind nu cumva, deznadajduindu-se de tot, face aceasta. Il rugau sa intre si la slujba cu dansii. Dar Pavel scuturandu-se de dansii si lepadandu-se de aceasta, sedea afara tacand si tanguind mult pe cel ce asa i se aratase lui. Dupa putin, ispravindu-se slujba si toti iesind afara, iarasi lua aminte Pavel la fiecare, stiind cum au intrat si vrand sa cunoasca cum ies. Deci, vede pe batranul acela care avea mai inainte tot trupul negru si intunecat, ca iese din biserica luminat la fata, alb la trup, si pe draci departe mult, mergand dupa dansul si pe inger aproape de el, urmandu-l si bucurandu-se de dansul foarte. Iar Pavel, sarind de bucurie, striga, binecuvantand pe Dumnezeu si zicand : o, nespusa iubire de oameni a lui Dumnezeu ! O, indurarile Lui cele dumnezeiesti si bunatatea Lui cea peste masura ! Apoi alergand si suindu-se pe o piatra inalta, zicea : veniti si vedeti lucrurile lui Dumnezeu (+1), cat sunt de infricosate (+2) si de toata spaimantarea vrednice ! Veniti si vedeti pe Cel ce voieste ca toti oamenii si se mantuiasca si la cunosunta adevarului, sa vina ! (+3) Veniti sa ne inchinam si sa cadem

la El (+4) si sa zicem : Tu singur poti sa ridici pacatele ! Deci alergau toti cu sarguinta, vrand sa auda cele ce se zic. Si dupa ce s-au adunat toti, a povestit Pavel cele ce vazuse dansul mai inainte de intrare in biserica si dupa aceasta iarasi. Si il ruga pe barbatul acela sa spuna pricina pentru care i-a daruit Dumnezeu lui de naprasna atata schimbare. Iar omul, vadit fiind de Pavel, inaintea tuturor a povestit fara sfiala cele despre sine, zicand : eu sunt om pacatos si de multa vreme vietuiam in curvie pana acum. Iar acum, intrand in Sfanta Biserica a lui Dumnezeu, am auzit pe Sfantul Prooroc Isaia citindu-se, sau mai bine zis, pe Dumnezeu graind printr-insul : spalati-va si va curatiti, scoateti viclesugurile din inimile voastre inaintea ochilor Mei, invitati-va a face bine si de vor fi pacatele voastre ca taciunele, ca zapada le voi albi ! Si de veti voi si Ma veti asculta, bunatatile pamantului veti manca (+5) ! Iar eu curvarul, de cuvantul proorocului umilindu-ma la suflet s1 suspinand in sufletul meu, am zis catre Dumnezeu : Tu, Dumnezeule, care ai venit in lume sa mantuiesti pe cei pacatosi (+6), Cel ce acum prin proorocul Tau ai fagaduit acestea cu lucrul implineste-le si la mine pacatosul si nevrednicul, ca iata, de acum Iti dau cuvantul si ma fagaduiesc si din inima ma marturisesc Tie, ca nu voi mai face acest fel de rau si ma leapad de toate faradelegile si Iti voi sluji de acum cu curata stiinta. De astazi, o, Stapane ! Si din ceasul acesta primeste-ma pe mine cel ce ma pocaiesc si cad inaintea Ta si ma departez de acum inainte de tot pacatul ! Cu aceste fagaduinte, am iesit din biserica hotarand in sufletul meu sa nu mai fac nici un rau inaintea ochilor lui Dumnezeu. Si-auzind toti, strigau cu un glas catre Dumnezeu : cat s-au marit lucrurile Tale, Doamne, toate intru intelepciune le-ai facut ! (+7) Cunoscand dar, o, crestinilor, din dumnezeiestile Scripturi si din sfintele descoperiri, cata bunatate are Dumnezeu catre cei ce curat nazuiesc la Dansul si prin pocainta greselile lor cele mai dinainte le indeparteaza si cum ca da iarasi bunatatile cele fagaduite, nepedepsind pentru pacatele cele mai dinainte, sa nu ne deznadajduim de mostenirea noastra. Ca precum prin Isaia proorocul s-a fagaduit sa spele pe cei noroiti in pacate si ca lana si ca zapada sa-i albeasca, si de bunatatile Ierusalimului celui ceresc sa-i invredniceasca; asa iarasi prin Sfantul Prooroc Iezechil, cu juramant ne incredinteaza ca nu ne va pierde pe noi. Caci zice : viu sunt Eu, Domnul, ca nu voiesc moartea pacatosului, ci sa se intoarca si si fie viu (+8).

(+1) Psalm. 45, 8.
(+2) Psalm. 65, 2.
(+3) I Tim. 11, 4.
(+4) Psalm. 94, 6.
(+5) Isaia 1, 16, 17, 18, 19, 20.
(+6) I Tim. 1, 15.
(+7) Psalm. 103, 25.
(+8) Iezechil XVIII, 23, 32.

PENTRU AVVA PETRU, CEL DE LA DIA

1) Petru, preot al celor de la Dia, daca vreodata se ruga cu vreunii, fiindca pentru preotie era silit sa stea inainte cu smerita cugetare, se punea pe sinesi mai pe urma, marturisindu-se, precum este scris, la viata lui avva Antonie. Aceasta o facea nemahnind pe nimeni.

INCEPUTUL SLOVEI R.

PENTRU AVVA RAMLEANUL

1) A venit odata un calugar ramlean (roman), care fusese dregator al palatului si a locuit in Schit aproape de biserica. Avea aici un rob, care ii slujea. Vazand deci preotul slabiciunea lui si instiintandu-se din ce fel de odihna este, orice iconomisea Dumnezeu ca venea la biserica, ii trimetea lui. Si facand douazeci si cinci de ani in schit, s-a facut mai inainte vazator si insemnat. Auzind deci unul din cei mari egipteni despre dansul, a venit sa-l vada, asteptand sa afle la el vreo petrecere trupeasca mai multa. Si intrand la dansul, i s-a inchinat lui si facand ei rugaciune, au sezut. Dar il vedea pe el egipteanul ca poarta haine moi si harar si piele sub el si o perna mica. Picioarele le avea curate si cu sandale (un fel de incaltaminte). Acestea vazandu-le, s-a smintit, caci in locul acela nu era astfel de viata, ci mai vartos aspra petrecere. Dar mai inainte - vazator fiind batranul, a inteles ca s-a smintit si a zis slujitorului : fa-ne noua praznic astazi pentru avva ! S-au intamplat si putine verdeturi si le-au fiert si la vremea cea cuviincioasa sculandu-se, au mancat. Avea inca batranul si putin vin, pentru slabiciune si au baut. Dupa ce s-a facut seara, au citit cei doisprezece psalmi si s-au culcat. Asemenea inca si noaptea. Deci sculandu-se dimineata egipteanul, i-a zis lui : roaga-te pentru mine ! Si a iesit, nefolosindu-se. Dupa ce s-a dus putin, vrand batranul sa-l foloseasca, trimitand, l-a chemat inapoi. Si dupa ce a venit, cu bucurie, iarasi l-a primit. Atunci l-a intrebat, zicand : din ce tara esti ? Si i-a raspuns : sunt egiptean. Dar din care cetate ? Iar el a zis : nu sunt cu totul eu orasean. Si l-a intrebat : care este lucrul tau, in satul tau ? Si a raspuns : eram pandar. Si i-a zis : unde dormeai ? Iar el i-a zis : la tarina. Aveai asternut sub tine ? Si a zis : da, la tarina aveam sa pun asternut sub mine. Dar cum ? Si a zis : jos. I-a zis lui iarasi : dar ce aveai de mancare la tarina ? Sau ce fel de vin beai ? Si a raspuns : este mancare si bautura la tarina ? Dar cum traiai, raspunde ? Mancam paine uscata si de gaseam, putina pastrama si apa. Si raspunzand batranul a zis : mare osteneala ! Dar este si baie in sat ca sa va scaldati ? Nu, ci in rau cand voim. Deci, dupa ce l-a intrebat batranul de toate acestea si a aflat stramtoarea vietii lui celei dintai, vrand sa-l foloseasci, i-a povestit petrecerea sa din lume, cea mai dinainte, zicand : pe mine smeritul care ma vezi, din cetatea cea mare a Romei sunt si mare m-am facut in palatul imparatului. Daca a auzit egipteanul inceputul cuvantului, s-a umilit si asculta cu deadinsul cele ce se ziceau. Si iarasi i-a zis : deci, am lasat cetatea si am venit in pustia aceasta. Si iarasi eu, pe care ma vezi, aveam case mari si lucruri multe si defaimandu-le pe acestea, am venit intru aceasta chilie mica. Iarasi, eu pe care ma vezi, paturi aveam peste tot de aur, cu asternuturi scumpe si in locul lor mi-a dat Dumnezeu asternutul acesta prost si pielea. Hainele mele erau de mare pret si in locul lor port aceste haine proaste. La pranzul meu mult aur se cheltuia si in locul aurului mi-a dat Dumnezeul aceste putine verdeturi si acest mic pahar de vin. Si erau cei ce imi slujeau slugi multe si in locul acelora a oranduit Dumnezeu pe batranul acesta ce-mi slujeste. Iar in locul baii pun putina apa pe picioarele mele si sandale pentru neputinta mea. In locul alautelor, citesc acesti doisprezece psalmi. Asemenea si noaptea in locul pacatelor pe care le faceam, acum cu odihna imi fac aceasta slujba mica. Te rog dar, avvo, nu te sminti de slabiciunea mea. Acestea auzindu-le egipteanul si in sine venindu-si, a zis : vai mie ! Ca din multa patimire a lumii, la odihna am venit si cele ce nu le aveam atunci, le am acum. Iar tu din multi odihna ai venit la patimire si din multi slava si

bogatie ai venit la smerenie si saracie. Si mult folosindu-se, s-a dus. Si i s-a facut lui prieten si venea la dansul des pentru folos, caci era barbat cu dreapta socoteala si plin de buna mireasma a Sfantului Duh.

2) Tot acesta a spus ca era un batran avand un ucenic bun si din imputanarea sufletului, l-a scos afara pe usa cu cojocul lui. Iar fratele a rabdat afara sezand, si deschizand batranul usa, l-a aflat pe acesta sezand. Si i-a facut metanie zicand : o, parinte smerenia indelungii tale rabdari a biruit imputinarea sufletului meu. Vino inauntru ca de acum tu esti batran si parinte, iar eu tanar si ucenic !

PENTRU AVVA RUF

1) Un frate l-a intrebat pe avva Ruf : ce este linistea ? Si care este folosul ei ? Iar batranul i-a zis : linistea este a sta in chilie cu frica si cunostinta lui Dumnezeu, ferindu-te de pomenirea de rau si de cugetarea inalta. Acest fel de liniste fiind nascator de toate faptele bune, pazeste pe calugar de sagetile vrajmasului cele infocate, nelasandu-l si se raneasca de ele. Asa, frate, pe aceasta castig-o, aducandu-ti aminte de clipa mortii tale, caci nu stii in ce ceas vine, furul; deci dar, trezeste-te pentru sufletul tau !

2) Zis-a avva Ruf, ca cel ce sade intru ascultare de parinte duhovnicesc, mai multa plata are decat cel ce petrece singur in pustie. Si spunea acesta, ca a povestit unul din parinti, zicand : am vazut patru cete in cer. In cea dintai era omul care este bolnav si multumeste lui Dumnezeu : in a doua ceata era cel ce umbla dupa iubirea de straini si in aceasta sta si slujeste, In a treia ceata era cel ce umbla dupa pustie si nu vede om, si in a patra ceata era cel ce sade in ascultare de parinte si i se supune lui pentru Domnul. Si purta cel pentru ascultare lant de aur si pavaza si mai multa slava avea decat ceilalti. Iar eu am zis celui ce ma povatuia : cum acest mai mic, are slava mai multa decat ceilalti ? Iar el raspunzand mi-a zis : fiindca cel ce umbla dupa iubirea de straini, cu voia sa face si cel ce este in pustie cu voia sa s-a dus, iar acesta care are ascultare, toate voile sale lasandu-si, atarna de Dumnezeu si de parintele sau. Pentru aceasta mai multi slava a luat decat ceilalti. Deci, fiilor, pentru aceasta este buna ascultarea, care pentru Domnul se face. Ati auzit, fiilor, in parte, o putina urma a ispravii acesteia ! O, ascultare, mantuirea tuturor credinciosilor ! O, ascultare, nascatoarea tuturor faptelor bune ! O, ascultare, aflatoarea Imparatiei ! O, ascultare, care deschizi cerurile si sui pe oameni de la pamant ! O, ascultare, hranitoarea tuturor sfintilor, din care au supt ei lapte si prin care s-au facut desavarsiti ! O, ascultare, care esti locuioare impreuna cu ingerii !

PENTRU AVVA ROMANO

Vrand avva Romano sa se savarseasca, s-au adunat la dansul ucenicii lui, zicand : cum trebuie sa ne ocarmuim ? Iar batranul a zis : niciodata nu stiu sa fi zis vreunuia din voi sa faca ceva candva, daca mai inainte nu mi-am facut gandul meu, ca sa nu se manie, daca nu va face ceea ce am zis sa faca. Si asa toata vremea noastra am locuit-o cu pace.

INCEPUTUL SLOVEI S

PENTRU AVVA SISOE

1) Unui frate facandu-i-se strambatate de catre alt frate, a venit la avva Sisoe si i-a zis : mi s-a facut strambatate de cutare frate si eu voi sa-mi fac izbanda. Iar batranul il ruga zicand : nu, fiule, ci lasa mai bine la Dumnezeu izbanda. Iar el zicea : nu voi inceta pana nu voi face izbanda. Si a zis batranul : sa ne rugam, frate ! Si sculandu-se, a zis batranul : Dumnezeule, nu mai avem trebuinta de Tine, ca sa porti grija pentru noi, caci noi ne facem izbanda noastra. Deci, aceasta auzind fratele, a cazut la picioarele batranului, zicand : nu ma mai judec cu fratele, iarta-ma, avvo !

2) Un frate l-a intrebat pe avva Sisoe, zicand : ce voi face, ca de multe ori merg la biserica si de multe ori se face pomana si ma tin ? I-a zis lui batranul : osteneala are lucrul. Deci l-a intrebat Avraam, ucenicul sau : in calatorie fiind sambata sau duminica si va bea vreun frate trei pahare nu cumva este mult ? Raspuns-a batranul : de nu este de la satana, nu este mult.

3) Zicea ucenicul lui avva Sisoe, catre dansul : parinte, ai imbatranit, si mergem de acum aproape de lume. I-a zis lui batranul : unde nu este femeie, acolo sa mergem. I-a zis lui ucenicul : unde este loc, care sa nu aiba femeie, decat numai in pustie ? Deci i-a zis lui batranul : la pustie du-ma !

4) De multe ori ii zicea ucenicul lui avva Sisoe : avvo, scoala-te, si mancam ! Iar el zicea catre dansii ! : dar n-am mancat, fiule ? Iar ucenicul ii raspundea : nu, parinte. Si zicea batranul : daci nu am mancat, ad-o sa mancam.

5) Zis-a odata avva Sisoe cu indrazneala : indrazneste, iata treizeci de ani ani de cand nu ma mai rog lui Dumnezeu pentru pacat. Ci asa ma rog, zicand : Doamne, lisuse, apara-ma de limba mea ! Si pana acum in fiecare zi cad printr-insa si pacatuiesc.

6) Un frate i-a zis lui avva Sisoe : cum de nu ma parasesc patimile ? I-a raspuns lui batranul : vasele lor inlantru ta sunt. Da-le lor arvuna si se duc.

7) Sedea odata avva Sisoe in muntele lui avva Antonie singur. Si zabovind slujitorul lui sa vina la dansul, timp de zece luni nu a vazut om umbland prin munte, a gasit un faranit, care vana dobitoace salbatice. Si i-a zis lui batranul : de unde vii si cita vreme ai aici ? Iar el a zis : cu adevarat, avvo, am unsprezece luni in muntele acesta si nu am vazut om decat pe tine. Si auzind batranul aceasta, intrand in chilia lui, se batea pe sine, zicand : iata, Sisoe, ai socotit ca ai facut ceva si nici ca mireanul acesta n-ai facut !

8) S-a facut pomana in muntele lui avva Antonie si s-a aflat acolo un vas cu vin. Si luand unul din batrani un vascior si un pahar l-a dus la avva Sisoe si i-a dat lui si a baut. Asemenea si al doilea si a primit. Apoi i-a dat lui si ai treilea si nu l-a luat, zicand : inceteaza, frate, au nu stii ca este de la satana !

9) A venit cineva din frati la avva Sisoe in muntele lui avva Antonie. Si vorband ei, l-a intrebat avva Sisoe : nu am ajuns la masurile lui avva Antonie, parinte ? Si i-a zis lui batranul : de as fi avut unul din cugetele lui avva Antonie, m-as fi facut tot ca focul; insa stiu un om care cu osteneala poate sa poarte cugetul sau.

10) A venit odata unul din tebei la avva Sisoe, vrand sa se faca calugar. si l-a intrebat batranul, daca are pe cineva in lume. Iar el a zis : am un fiu. Si i-a zis lui batranul : du-te, arunca-l in rau si atunci te faci calugar ! Deci, dupa ce s-a dus sa-l arunce, a trimis batranul pe un frate zicandu-i sa-l opreasca. De aceea, cand l-a ridicat sa-l arunce, i-a zis fratele : inceteazi, ce faci ? Iar el i-a zis : avva mi-a zis sa-l arunc. I-a zis fratele : a mai zis sa nu-l arunci. Si lasandu-l a venit la batranul si s-a facut preaiscusit calugar pentru ascultarea lui.

11) Un frate l-a intrebat pe avva Sisoe, zicand : oare asa alunga satana pe cei vechi ? I-a raspuns lui batranul : acum si mai mult, caci vremea lui s-a apropiat si se tulbura.

12) A fost odata ispitit Avraam, ucenicul lui avva Sisoe de un drac. Si a vazut batranul ca a cazut. Dar sculandu-se, si-a intins mainile la cer, zicand : Dumnezeule, voiesti, nu voiesti, nu Te voi lasa de nu-l vei tamadui. Si indata s-a tamaduit ucenicul.

13) Un frate l-a intrebat pe avva Sisoe, zicand : ma vad pe mine ca aducerea aminte a lui Dumnezeu petrece cu mine. I-a zis lui batranul : nu este mare lucru sa fie cugetul cu Dumnezeu, ci mare este sa te vezi pe tine sub toata zidirea. Ca aceasta impreuna cu osteneala trupeasca, povatuieste la chipul smeritei cugetari (+).

(+) Adica, cum sa fie omul smerit.

---

14) Se spunea despre avva Sisoe, ca atunci cand era sa se savarseasca, sezand parintii langa dansul, a stralucit fata lui ca soarele. Si le-a zis lor : iata avva Antonie a venit ! Si dupa putin, a zis : iata ceata proorocilor a venit ! Si iarasi fata lui, mai mult a stralucit. Si a zis : iata ceata apostotilor a venit. Si s-a indoit fata lui iarasi. Si se parea, ca si cum el ar fi vorbit cu cineva si s-au rugat batranii de el zicand : cu cine vorbesti, parinte ? Iar el a zis : iata, ingerii au venit sa ma ia si ma rog sa fiu lasat sa ma pocaiesc putin. Si i-au zis lui batranii : nu ai trebuinta sa te pocaiesti, parinte. Si le-a zis lor batranul : cu adevarat, nu ma stiu pe mine sa fi pus inceput. Atunci au cunoscut toti ca este desavarsit. Si iarasi, de naprasna s-a facut fata lui ca soarele si s-au temut toti. El le-a zis lor : vedeti, Domnul a venit. Iar Domnul a zis : aduceti-mi pe vasul pustiului ! Si indata si-a dat duhul. Si s-a facut ca un fulger si s-a umplut toata casa (locul) de buna mireasma.

15) A venit avva Adelfie, episcopul Nilupolei la avva Sisoe in muntele lui avva Antonie. Si cand vrea sa iasa, mai inainte de a calatori ei, i-a facut sa guste de dimineata, (ca era post). Si cum a pus masa, iata niste frati au batut la usa. Si a zis avva Sisoe ucenicului sau : da-le putina athira (fiertura), ca sunt osteniti. I-a zis lui avva Adelfie : lasa-i acum sa nu spuna ca avva Sisoe mananca de dimineata. Si a luat aminte la dansul batranul si a zis fratelui : du-te, da-le lor. Iar daca au vazut athira, au zis : nu cumva aveti oaspeli ? Si le-a zis lor fratele : avem. Deci au inceput a se mahni si au zis : Dumnezeu sa va ierte pe voi, ca pe batranul l-ati lasat sa manance acum. Au nu stiti ca multe zile are sa se

chinuiasca ? Si i-a auzit pe ei episcopul. Atunci a facut metanie batranului, zicand : iarta-ma, avvo, ca un lucru omenesc am gandit, dar tu lucrul lui Dumnezeu ai facut. Si i-a zis avva Sisoe : daca nu Dumnezeu il va slavi pe om, slava oamenilor nu este nimic.

16) Au venit altii la avva Sisoe sa auda de la dansul vreun cuvant. Si nimic nu le-a grait lor, ci tot timpul zicea : iertati-ma ! Dar vazandu-i cosnitele i-au zis lui Avraam, ucenicul lui : ce faceti cu cosnitele acestea ? Iar el a zis : incoace si incolo le cheltuim. Si auzind batranul, a zis : si Sisoe incoace si incolo mananca. Iar ei auzind, foarte s-au folosit si s-au dus cu bucurie, zidindu-se de smerenia lui.

17) A intrebat avva Amon al Raitului pe avva Sisoe : cand citesc Sfanta Scriptura, voieste sufletul meu sa alcatuiasca cuvant sa am spre intrebare. I-a zis lui batranul : nu este trebuinta, ci mai vartos din curatenia mintii castiga-ti tie a fi fara de grija si a vorbi.

18) A mers odata un mirean la avva Sisoe in muntele lui avva Antonie, avand cu sine si pe fiul sau. Si pe cale s-a intamplat de a murit fiul si nu s-a tulburat, ci l-a dus cu credinta la batranul. Si a cazut cu fiul sau, ca si cand ar fi facut metanie ca sa fie blagosiovit de batranul si sculandu-se tatal, a lasat copilut la picioarele batranului si a iesit din chilie afara. Iar batranul socotind ca metanie ii face, i-a zis lui : scoala si iesi afara ! (Caci nu stia ca a murit). Si indata s-a sculat copilul si a iesit. Si vazandu-l tatal lui, s-a inspaimantat si intrand s-a inchinat batranului si i-a vestit lucrul. Auzind batranul s-a mahnit, caci nu voia sa se intample aceasta. Dar i-a poruncit lui ucenicul sau, ca nimanui sa nu spuna pana la sfarsitul batranului.

19) Trei batrani au venit la avva Sisoe, auzind cele despre dansul. Si i-a zis lui cel dintai : parinte, cum pot sa ma mantuiesc de raul cet de foc ? Iar el nu i-a raspuns. I-a zis cet de al doilea : parinte, cum pot sa ma mantuiesc de scrasnirea dintilor si de viermele cel neadormit ? Apoi cel de treilea : parinte, ce voi face, ca aducerea aminte a intunericului celui mai dinafara ma omoara ? Si raspunzand batranul, le-a zis : eu de nici una din acestea nu-mi aduc aminte, caci milostiv fiind Dumnezeu, nadajduiesc ca va face cu mine mila. Si auzind cuvantul acesta batranii s-au dus mahniti. Dar nevrand batranul sa-i lase sa se duca mahniti, intorcandu-i, le-a zis : fericiti sunteti, fratilor, caci v-am ravnit voui. Ca cel dintai dintre voi a zis despre raul de foc, cel de al doilea despre tartar si cel de al treilea despre intuneric. Deci, daca acest fel de aducere aminte va stapaneste mintea cu neputinta este ca voi si mai gresiti. Dar ce voi face eu cel impietrit cu inima, nefiind slobod sa stiu, ca desi este chin pentru oameni, totusi in tot ceasul pacatuiesc ? Si facandu-i metanie, i-au zis : precum am auzit, asa am vazut.

(+) Ps 47, 7.

---

20) Intrebat-au unii pe avva Sisoe, zicand : de va cadea vreun frate, n-are trebuinta sa se pocaiasca un an ? Iar el a raspuns : aspru este cuvantul. Iarasi au intrebat : dar sase luni ? Si iarasi a zis : mult este. Iar ei au zis : dar pana la patruzeci de zile ? Si a raspuns : mult este. I-au zis atunci : deci de va cadea fratele si va afla indata ca se face pomana, intra-va si el acolo ? Le-a zis lor batranul : nu, ci are trebuinta sa se pocaiasca cateva zile. Caci cred lui Dumnezeu, ca din tot sufletul daca se va pocai unul ca acesta si in trei zile il primeste pe dansul Dumnezeu.

21) Venind odata avva Sisoe la locul ce se cheama Clisma, au mers la dansul niste mireni sa-l vada. Si multe graind ei, nu le-a raspuns lor cuvant. La urma unul dintr-insii a zis : de ce-l suparati pe batran ? Nu mananca si pentru aceasta nu poate a grai. A raspuns batranul : cand am trebuinta, mananc.

22) A intrebat avva Iosif pe avva Sisoe, zicand : in cati ani trebuie omul sa-si taie patimile ? I-a zis lui batranul : anii voiesti sa-i stii ? Zis-a avva Iosif : da ! Deci a zis batranul : in orice ceas vine patima, indata tai-o.

23) Un frate l-a intrebat pe avva Sisoe cel al Pietrei, despre petrecere. si i-a zis lui batranul : a zis Daniil : painea doririlor nu am mancat (+).

(+) Daniil X. 3.

24) Se spunea despre avva Sisoe, ca sezand in chilie totdeauna incuia usa.

25) Au venit odata niste arieni la avva Sisoe, in muntele lui avva Antonie si au inceput a-i cleveti pe dreptmaritori. Iar batranul nu le-a raspuns nimic. Si chemandu-si ucenicul i-a zis : Avraame, adu-mi cartea Sfantului Atanasie si citeste. Si tacand ei, s-a aflat eresul lor. Si i-a slobozit cu pace.

26. A venit odata avva Ammun de la Rait la Clisma sa se intalneasca cu avva Sisoe. Si vazandu-l necajit, caci a lasat pustia, i-a zis : ce te necajesti, avvo, caci ce mai puteai sa faci de acum in pustie, dupa ce ai imbatranit asa ? Iar batranul s-a uitat la dansul cu asprime, zicand : ce-mi spui, Ammune, dar nu-mi era destula numai slobozenia gandului meu in pustie ?

27) Sedea odata avva Sisoe in chilia sa. Si batand in usa ucenicul lui, a strigat la dansul batranul, zicand : fugi, Avraame, nu intra, ca acum nu au vreme cele de aici !

28) Un frate l-a intrebat pe avva Sisoe, zicand : cum ai lasat Schitul, fiind cu avva Or si ai venit de ai sezut aici ? Si i-a raspuns batranul : cand a inceput a se inmulti Schitul, auzind eu ca a adormit avva Antonie, m-am sculat si am venit aici in munte; si gasind cele de aici cu liniste, am sezut putina vreme. I-a zis lui fratele : cata vreme ai aici ? I-a raspuns batranul : saptezeci si doi de ani.

29) Zis-a avva Sisoe : cand va fi vreun om care poarta grija de tine, nu trebuie tu sa-i poruncesti.

30) Un frate l-a intrebat pe avva Sisoe, zicand : de vom umbla pe cale si va rataci cel ce ne povatuieste este trebuinta sa-i zicem ceva ? I-a raspuns batranul : nu. Deci a zis fratele : dar sa-l lasam sa ne rataceasca ? I-a zis batranul : dar ce vrei, sa iei toiag sa-l bati ? Eu stiu frati care umblau si cei ce ii povatuia a ratacit noaptea; si erau doisprezece si toti stiau ca se ratacesc. Si s-au luptat fiecare sa nu spuna. Iar dupa ce s-a facut ziua, pricepand cel ce-i conducea ca a ratacit din cale, le-a zis : iertati-ma, am ratacit ! Si au zis toti : si noi stiam, dar am tacut. Iar el auzind, s-a minunat zicand ca pana la moarte se stapanesc fratii sa nu graiasca si l-a slavit pe Dumnezeu. Iar lungimea caii din care s-au ratacit, era de douasprezece mile.

31) Au venit odata saracinii si i-au dezbracat pe batran si pe fratele lui. Si iesind ei in pustie ca sa gaseasca ceva de mancare, a gasit batranul baligi de camila si scormonind au gasit in ele graunte de orz. Manca deci un graunte, iar unul il punea in mana lui si venind fratele l-a gasit pe el mancand si i-a zis : aceasta este dragostea, sa gasesti mancare si singur sa mananci si sa nu ma chemi si pe mine ? Si i-a zis avva Sisoe : nu ti-am facut strambatate, frate; iata, partea ta in mana mea am pastrat-o !

32) Se spunea despre avva Sisoe tebeul ca a ramas la Calamona Arsenoitului si un alt batran era bolnav la cealalta lavra. Si daca a auzit s-a mahnit. Dar fiindca doua zile postea si era ziua in care nu manca, cand a auzit, si-a zis : ce voi face ? De ma voi duce, nu cumva ma vor sili fratii sa mananc iar de voi ramane pana maine, nu cumva se va savarsi ? Insa aceasta voi face : ma duc si nu mananc. Si asa s-a dus postind, plinind porunca lui Dumnezeu iar petrecerea lui cea pentru Dumnezeu nu a stricat-o.

33) Povestit-a unul din parinti despre avva Sisoe calamoteanul, ca vrand odata sa-si biruiasca somnul, s-a spanzurat pe sine de prapastia Pietrii. Si venind ingerul l-a dezlegat si i-a poruncit sa nu mai faca asa, nici pe altii sa nu-i invete acest lucru.

34) Intrebat-a unul din parinti pe avva Sisoe, zicand : de voi sedea in pustie si va veni vreun barbar vrand sa ma omoare si de voi putea asupra lui, omora-l-voi pe ei ? Si a zis batranul : nu, ci lasa-l la Dumnezeu, caci orice fel de ispita va veni omului, omul sa zica : pentru pacatele mele s-a intamplat aceasta. Iar daca vreun lucru bun se va intampla, sa zica : din mila lui Dumnezeu este.

35) Un frate l-a intrebat pe avva Sisoe tebeul, zicand : spune-mi vreun cuvant. Si i-a raspuns : ce pot sa-ti spun ? Caci din Testamentui cel Nou citesc si la cel Vechi ma intorc.

36) Tot acest frate l-a intrebat pe avva Sisoe, cel ai Pietrii, cuvantul cel care l-a zis avva Sisoe tebeul. Si i-a zis batranul : eu in pacat ma culc si in pacat ma scol.

37) Se spune despre avva Sisoe tebeul, ca dupa ce iesea de la biserica, indata se repezea la chilia sa, pasind iute si asemanandu-se cu unul care fugea. Iar unii din cei ce-l vedeau ca facea aceasta, zieeau : drac are. Dar el facand lucrul lui Dumnezeu, nu lua aminte la cei ce vorbeau despre el.

38) Un frate l-a intrebat pe avva Sisoe, zicand : ce voi face, avvo, ca am cazut ? I-a raspuns lui batranul : scoala-te iarasi. Zis-a fratele : m-am sculat si iarasi am cazut. Si a zis batranul : scoala-te iarasi si, iarasi. Deci a zis fratele : pana cand ? Zis-a batranul : pana ce vei fi apucat sau in bine, sau in cadere, caci cu ce se afla omul, cu aceea se si duce din lumea aceasta.

39) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand : ce voi face, caci ma necajesc pentru rucodelie, iubind impletitura, dar nu pot sa o lucrez. Zis-a batranul : avva Sisoe zicea ca nu trebuie sa lucram lucrul care ne odihneste.

40) Zis-a avva Sisoe : cauta-L pe Domnul si nu cauta unde locuieste.

41) Zis-a iarasi : rusinea si netemerea, de multe ori aduce pacatul.

42) Un frate l-a intrebat pe avva Sisoe, zicand : ce voi face ? Si acesta i-a raspuns : lucrul pe care il cauti, este tacerea multa si smerenia. Caci scris este : fericiti cei ce raman intru aceasta; asa poti sa stai.

43) Zis-a avva Sisoe : fa-te defaimat si voia ta o leapada si te fa fara grija si vei avea odihna.

44) Un frate l-a intrebat pe avva Sisoe, zicand : ce voi face pentru patimi ? Si i-a raspuns batranul : fiecare din noi se ispiteste de pofta sa (+).

(+) Iacov 1, 14.

45) Un frate l-a intrebat pe avva Sisoe, zicand : spune-mi vreun cuvant. Iar el i-a zis : de ce ma silesti sa vorbesc in zadar ? Iata, ce vezi, fa.

46) S-a dus odata avva Avraam, ucenicul lui avva Sisoe la ascultare si cateva zile nu voia sa-i slujeasca altcineva, zicand : oare voi lasa alt om sa-si faca obicei cu mine, in afara de fratele meu ? Si nu a primit pe nimeni pana ce nu a venit ucenicul lui, suferind osteneala.

47) Se spunea despre avva Sisoe, ca sezand el, a strigat un glas : o, ticalosie ! Si a zis lui ucenicul sau : ce ai, parinte ? I-a zis lui batranul : caut un om sa vorbesc si nu gasesc.

48) A iesit odata avva Sisoe din muntele lui avva Antonie, la muntele cel mai din afara al Tebaidei, locuind acolo. Si erau acolo meletiani, care locuiau in Calamona Arsenoitului. Unii, auzind ca a iesit la muntele cel mai dinafara au dorit sa-l vada, dar ziceau : ce vom face, ca in munte sunt meletieni ? Si stim ca batranul nu se tulbura de dansii. Dar noi nu cumva vrand sa ne intalnim cu batranul, vom cadea in ispita ereticilor ? Si pentru ca sa nu se intalneasca cu ereticii, nu s-au dus sa-l vada pe batran.

49) Se spunea despre avva Sisoe ca s-a bolnavit. Si sezand batranii langa dansul, a grait unora. Iar ei l-au intrebat : ce vezi, avvo ? Si le-a zis : vad pe unii ca vin la mine si-i rog sa ma lase putin sa ma pocaiesc. I-a zis lui unul din batrani : si de te vor lasa, de acum poti sa te folosesti spre pocainta ? I-a zis lui batranul : desi nu pot face, dar suspin in sufletul meu putin si imi este de ajuns.

50) Se spunea despre avva Sisoe ca atunci cand a venit la Clisma, s-a imbolnavit. Si sezand el cu ucenicul lui in chilie, bataie s-a facut in usa. Intelegand batranul, a zis lui Avraam, ucenicului sau : zi-i celui ce a batut in usa : eu Sisoe in munte, eu Sisoe pe harar (asternut). Iar el auzind, s-a facut nevazut.

51) A zis avva Sisoe tebeul, ucenicului sau : spune-mi ce vezi la mine si eu iti voi spune ce vad la tine. I-a zis lui ucenicul : tu esti bun la minte, dar aspru putin. I-a zis batranul : tu esti bun, dar molatic la minte.

52) Se spunea despre avva Sisoe tebeul, ca nu mananca paine. Si la praznicul Pastilor, i-au facut lui metanie fratii ca sa manance cu ei si raspunzand, le-a zis : una am sa fac : sau paine am sa mananc, sau cate bucate ati facut. Iar ei i-au zis : numai paine sa mananci. Iar el a facut asa.

PENTRU AVVA SILUAN

1) A venit odata avva Siluan si Zaharia, ucenicul lui, la o manastire; si i-au facut pe ei de au gustat putin mai inainte de a calatori. Apoi iesind ei, a gasit ucenicul lui apa pe cale si dorea sa bea. Si i-a zis lui batranul : Zahario, post este astazi. Iar el a zis : dar n-am mancat, parinte ? ! Zis-a batranul : ceea ce am mancat, era al dragostei; dar noi postul nostru sa-l tinem, fiule !

2) Tot acesta sezand odata cu fratii, s-a facut intru uimire si a cazut cu fata la pamant. Si dupa putin sculandu-se, plangea. L-au rugat fratii, zicand : ce ai, parinte ? Iar el tacea si plangea. Si silindu-l sa le spuna a zis : eu la judecata am vazut pe multi din neamul nostru, ca mergeau la munca si pe multi dintre mireni ca mergeau intru Imparatie. Si plangea batranul si nu voia sa iasa din chilie. Iar de era silit sa iasa din chilie, isi acoperea cu culionul fata, zicand : nu voiesc sa vad lumina aceasta vremelnica si care nu are nici un folos !

3) Altadata a intrat Zaharia, ucenicul lui si l-a aflat intru uimire si mainile lui la cer intinse si inchizind usa, a iesit. Venind pe la ceasul al saselea si al noualea, l-a aflat pe el in acelasi chip. Iar pe la ceasul al zecelea a batut in usa. Intrand, l-a aflat linistindu-se. Si i-a zis lui : ce iti este astazi, parinte ? Iar el a zis : m-am bolnavit, fiule. Atunci ucenicul, apucandu-i picioarele i-a zis : nu te voi lasa, de nu-mi vei spune ce-ai vazut ? Si i-a zis batranul : rapit am fost la cer, si am vazut slava lui Dumnezeu si acolo am stat pana acum iar acum am venit.

4) Sezand odata avva Siluan in muntele Sinai, s-a dus Zaharia, ucenicul lui la o ascultare si i-a zis batranului : sloboade apa si uda gradina. Iar el iesind, si-a acoperit fata cu culionul si numai picioarele i se vedeau. Deci a venit un frate la dansul in acel ceas si vazandu-l pe el de departe, a inteles ce a facut. Intrand fratele la dansul, i-a zis : spune-mi, avvo, pentru ce ti-ai acoperit fata cu culionul si asa udai gradina ? Iar batranul i-a raspuns : fiule, ca sa nu vada ochii mei pomii si sa se smulga mintea mea de la lucrarea ei prin dansii.

5) A venit un frate la avva Siluan in muntele Sinai si vazandu-i pe frati lucrand, i-a zis batranului : nu lucrati mancarea cea pieritoare (+1), ca Maria partea cea buna si-a ales (+2). Zis-a batranul ucenicului sau : Zahario, da fratelui o carte si pune-l intr-o chilie, care nu are nimic. Cand a sosit ceasul al noualea, fratele lua seama la usa, daca vor trimite sa-l cheme ca sa manance. Iar dupa ce nu l-a chemat nimeni, sculandu-se a venit batranul si i-a zis : nu au mancat fratii astazi, avvo ? I-a raspuns lui batranul : da, au mancat. Si fratele a zis : pentru ce nu m-ati chemat ? I-a zis lui batranul : fiindca tu om duhovnicesc esti si nu ai trebuinta de mancarea aceasta. Iar noi trupesti fiind voim sa

mancam si pentru aceasta lucram. Tu partea cea buna ti-ai ales (+2) citind toata ziua si nevrand sa mananci mancare trupeasca. Si daci a auzit acestea, fratele a facut metanie, zicand : iarta-ma avvo ! I-a zis lui batranul : negresit, trebuinta are si Maria de Marta, caci prin Marta se lauda si Maria.

(+1) Ioan VI, 27.
(+2) Luca X, 42.

---

6) Au intrebat odata unii pe avva Siluan, zicand : ce fel de vietuire ai facut, parinte, de ai dobandit intelepciunea aceasta ? Si i-a raspuns : niciodata n-am lasat in inima mea vreun cuget care intarata pe Dumnezeu.

7) Se spunea despre avva Siluan, ca a sezut in chilie pe ascuns, avand putin naut, si pana a mancat numai pe acela a facut lucru de o suta de site. Si a venit un om din Egipt, avand un magar incarcat cu paini si batand la chilia lui, le-a pus. Deci, luand batranul sitele, a incarcat magarul si l-a slobozit.

8) Se spunea despre avva Siluan, ca a iesit Zaharia, ucenicul lui, fara dansul; si luand pe frati, a mutat gardul gradinii si mai mare l-a facut. Afland batranul, si-a luat cojocelul sau si a iesit, zicand fratilor : rugati-va pentru mine ! Iar ei vazandu-l au cazut la picioarele lui, si au zis : spune-ne, parinte, ce este, ce ai ? Iar el a zis catre dansii : nu intru inauntru, nici se pogoara cojocelul de pe mine, pana ce nu vei aduce gardul la locul lui cel dintai. Iar ei au intors gardul si l-au facut asa cum a fost. Abia asa batranul s-a intors la chilia sa.

9) Zis-a avva Siluan : eu sunt rob si stapanul mi-a zis : lucreazi lucrul meu si eu te hranesc ! Dar de unde iau, nu cauta : ori am, ori fur, ori ma imprumut, tu nu cauta. Lucreaza numai si te hranesc. Deci, eu de lucrez, din plata mea maananc; iar de nu lucrez, milostenie mananc.

10) A zis iarasi : vai omului aceluia, care are numele mai mare decat fapta !

11) A intrebat avva Moise pe avva Siluan, zicand : poate omul in fiecare zi sa puna inceput ? Si i-a raspuns batranul : de este lucrator, poate si in fiecare zi si in fiecare ceas sa puna inceput bun.

12) A spus cineva din parinti ca s-a intalnit odata oarecine cu avva Siluan si vazandu-i obrazul si trupul stralucind ca al unui inger, a cazut cu fata la pamant. Spunea, de asemenea, ca si altii au avut acest dar.

DIN EVERGHETINOS

13) Un frate l-a intrebat pe avva Siluan, zicand : ce voi face, avvo, cum voi castiga umilinta ? Ca sunt foarte ispitit de trandavire, de somn si de dormitare. Si cand ma scol din somn, ma lupt foarte la cantarea psalmilor si nu pot birui dormitarea, nici psalmi nu zic fara de glas. Si i-a raspuns lui batranul : fiule, a zice tu psalmii cu glas, intai este mandrie, caci ti se pare ca tu canti, iar fratele nu nu canta. Al doilea, iti impietreste inima si nu te lasi sa te umilesti. Deci, de voiesti umilinta, lasi cantarea. Si cand stai facandu-ti rugaciunile tale, sa caute mintea ta puterea stihului si sa socotesti ca stai inaintea lui

Dumnezeu, a Celui ce incearca inimile si rarunchii (+1). Iar cand te scoli din somn, mai inainte de toate, slaveasca gura ta pe Dumnezeu; apoi citeste Crezul si Tatal nostru. Dupa aceea, incepe-ti canonul tau, incet, suspinand si aducandu-ti aminte de pacatele tale si de chinul in care va sa te muncesti. Zis-a fratele : eu, avvo, de cand m-am calugarit, slujba canonului si ceasurile, dupa randuiala celor 8 glasuri le cant. A raspuns batranul : pentru aceasta umilinta si plansul fuge de la tine. Pune in minte pe parintii cei mari, cum ei nefiind slujitori bisericesti si nici glasuri si nici tropare stiind, fara numai putini psalmi, ca niste luminatori in lume ati stralucit; precum au fost avva Pavel cel prost si avva Pamvo si avva Apolo si ceilalti purtatori de Dumnezeu parinti, care si morti au inviat si mari puteri au facut si stapanirea cea asupra dracilor au primit-o. Nu cu cantari, tropare si glasuri, ci cu rugaciunea cea cu inima zdrobita si cu post, prin care si frica lui Dumnezeu in inima creste necontenit si plansul se intareste, si de tot pacatul curateste pe om iar mintea mai alba decat zapada o face. Apoi cantarea, pe multi la cele mai de jos ale pamantului i-a pogorit, nu numai mireni, ci si preoti, fiindca i-au mostenit si in curvie si in alte patimi de rusine i-au prapastuit. Deci cantarea este a mirenilor. Pentru aceasta si norodul se adauga prin biserici. Pune inainte, fiule, cate cete sunt in Cer si nu este scris despre vreuna dintre ele, ca cu cele opt glasuri canta; ci o ceata canta neincetat, Aliluia ! Alta : Sfant, Sfant, Sfant, Domnul Savaot (+2), alta : bine este cuvantata slava Domnului din locul si din casa Sa (+3). Tu dar, fiule, urmeaza parintilor, de voiesti sa castigi umilinta in vremea rugaciunii, pazind mintea, pe cat poti, neraspandita. Iubeste smerenia lui Hristos si oriunde mergi, nu te arata istet si dascal, ci ca un prost si ucenic, si Dumnezeu iti va da umilinta !

(+1) Psalm VII, 10.
(+2) Isaia VI, 3.
(+3) Iezechil III, 12.

PENTRU AVVA SIMON

1) A venit odata un stapan sa-l vada pe avva Simon. Iar el auzind, si-a luat braul si s-a dus la un finic sa-l curete. Acela, venind a strigat : batrane, unde este pustnicul ? Iar el a zis : nu este aici pustnic. Si auzind s-a dus.

2) Altadata iarasi a venit alt stapan sa-l vada pe avva Simon si apucand inainte clericii, i-au spus : avvo, gateste-te, ca acela auzind despre tine, vine sa-l blagoslovesti ! Iar el a zis : da, ma gatesc. Deci,imbracandu-se cu un chentonion (un fel de haina) al lui si luand paine si branza in mainile sale, sculandu-se, a sezut, mancand in poarta. Venind stapanul cu parada lui si vazandu-l,nu l-a bagat in seama, zicand : acesta este pustnicul despre care am auzit ? Si indata s-au intors de acolo.

PENTRU AVVA SOSIPATRU

L-a rugat cineva pe avva Sosipatru, zicand : da-mi vreo porunca, avvo si o voi pazi ! Iar el i-a zis : sa nu intre femeie in chilia ta, sa nu citesti carti care se numesc apocrife, adica ascunse si sa nu cercetezi pentru chipul lui Dumnezeu in om. Ca aceasta nu este eres, ci prostie. Caci cu neputinta este a fi priceput lucrul acesta de toata zidirea.

PENTRU AVVA SARMATA

1) Zis-a avva Sarmata : prefer mai bine un om care a pacatuit si stie ca a pacatuit si se pocaieste, decat un om care nu a pacatuit si se crede ca este drept.

2) Se spunea despre avva Sarmata, ca de multe ori lua patruzeci de zile, cu sfatul lui avva Pimen si ca o nimica se implineau zilele inaintea lui. Deci, a venit avva Pimen la dansul si i-a zis : spune-mi, ce-ai vazut, facand atata osteneala ? Iar el a zis catre dansul : nimic mai mult. I-a zis lui avva Pimen : nu te las, de nu-mi vei spune. Si i-a raspuns : una numai am aflat, ca de voi zice somnului, du-te, se duce si de-i voi zice, vino, vine.

3) Un frate l-a intrebat pe avva Sarmata, zicand : gandurile imi zic : nu lucra ci mananca si bea si dormi. I-a zis lui batranul : cand iti este foame, mananca, cand iti este sete, bea; cand iti este somn, dormi ! Un alt batran, din intamplare a venit la fratele si i-a spus lui fratele cele spuse de avva Sarmata. Deci, i-a zis lui batranul : asa ti-a zis avva Sarmata ? Cand iti este foame tare si iti va fi sete, incat sa nu mai poti rabda, mananca si bea; si cand vei priveghea foarte mult si dormitezi, dormi. Aceasta este ceea ce ti-a zis tie batranul.

4) L-a intrebat iarasi acelasi frate pe avva Sarmata, zicand : imi zic gandurile, du-te afara, mergi la frati ! Si i-a zis batranul : sa nu le asculti, ci sa zici : iata, te-am ascultat o data dar acum nu mai pot sa te ascult.

PENTRU AVVA SERAPION

1) A venit odata avva Serapion, trecand printr-un sat si i-a zis ei : gatit-ai patul ? Ea a zis : da, avvo ! A incheiat batranul : asteapta-ma deseara, ca voi veni la tine si am sa petrec noaptea aceasta aproape de tine. Iar ea raspunzand, a zis : bine, avvo ! Si s-a gatit si a asternut patul si l-a asteptat pe batran cu cele de trebuinta. Iar dupa ce s-a facut seara, a venit batranul la dansa, nimic aducand si intrand in chilie, i-a zis ei : gatit-ai patul ? Ea a zis : da, avvo. Incuind usa i-a zis ei : asteapta putin, fiindca avem pravila, pana ce o voi face ! Si a inceput batranul slujba. Si incepand psaltirea, la fiecare psalm facea rugaciunea, rugandu-se lui Dumnezeu pentru dansa ca sa se pocaiasca si sa se mantuiasca. Deci l-a ascultat Dumnezeu; si sta femeia tremurand si rugandu-se aproape de batranul. Daca a ispravit batranul toata Psaltirea, ea a cazut la pamant. Iar batranul incepand Apostolul, a citit mult dintr-insul. Si asa si-a implinit siujba. Deci, umilindu-se ea si intelegand ca nu pentru pacat a venit la dansa, ci ca sa-i mantuiasca sufletul, a cazut in fata lui zicand : fie-ti mila avvo, si povatuieste-ma, unde pot placea lui Dumnezeu. Atunci batranul a povatuit-o pe dansa la o manastire de fecioare si a dat-o la stareta, zicand : ia pe sora aceasta, si nu-i pune ei jug sau porunca, ca celorlalte surori; ci orice voieste da-i ei si cum voieste da-i voie sa umbie ! Si dupa ce a facut putine zile, a zis : eu sunt o pacatoasa si voiesc la 2 zile sa mananc. Si dupa putine zile a zis : eu multe pacate am si voiesc la 4 zile sa mananc. Dupa alte putine zile s-a rugat staretei zicand : fiindca mult am mahnit pe Dumnezeu cu faradelegile mele, te rog, pune-ma intr-o chilie si o astupa, si pe o gaura da-mi putina paine si rucodelie. Si i-a facut ei stareta asa. Asa i-a placut lui Dumnezeu in cealalta vreme a vietii sale.

PENTRU AVVA SERAPION

2) Un frate l-a rugat pe avva Serapion, zicand : spune-mi vreun cuvant ! I-a zis lui batranul : ce pot sa-ti zic ? Ca ai luat ale vaduvelor si ale sarmanilor, si le-ai pus in fereastra aceasta ? Caci a vazut-o plina de carti.

3) Zis-a avva Serapion ca precum ostasii imparatului nu pot (+), stand inaintea lui, sa caute de-a dreapta sau de-a stanga, tot asa si omul, daca sta inaintea lui Dumnezeu, si ia aminte inaintea Lui cu frica in tot ceasul, nimic dintr-ale vrajmasului nu pot sa-l ingrozeasca.

(+) La altele, nu indraznesc.

---

4) A venit un frate la avva Serapion si-l indemna pe el batranul sa faca rugaciune dupa obicei. Iar el pacatos pe sine numindu-se si nevrednic de chipul calugaresc, nu se pleca. A voit inca si picioarele lui sa le spele. Si aceste cuvinte zicand, nu a suferit. Si l-a facut de a gustat. A inceput inca si batranul a manca, si-l sfatuia pe el zicand : fiule, de voiesti sa te folosesti, rabda in chilia ta si ia aminte de tine si de rucodelia ta ! Ca nu-ti aduce atata folos sa iesi afara, cat a sedea inauntru. Iar el acestea auzind, s-a amarat si s-a schimbat la fata, incat nimic n-a putut sa fie tainuit de batranul. Deci i-a zis lui avva Serapion : pana acum ziceai ca esti pacatos si te ocarai pe tine, cum ca esti nevrednic sa traiesti. Si fiindca cu dragoste te-am pomenit, atata te-ai salbaticit. Deci de voiesti sa fii smerit, cele ce ti se aduc asupra-ti de la altii, invata-te sa le suferi vitejeste si nu tine la tine cuvinte desarte. Acestea auzind fratele, a facut metanie batranului. Si mult folosindu-se, s-a dus.

PENTRU ALT SERAPION. DE LA PALLADIE

Era un barbat egiptean anume Serapion, cu porecla Sidonie, fiindca niciodata alta haina nu purta, decat un sindon, adica o haina care asa se numeste. Acesta la toata fapta buna iscusindu-se desavarsit, cu neagoniseala mai pe toti i-a intrecut. Pentru care nici a se linisti in chilie n-a putut ca sa nu se smulga cu mintea, sau sa aiba ceva al sau; ci umbland, si hrana din toate zilele de la cei ce s-ar fi intamplat luand, asa isi petrecea viata, nimic avand, decat sindonul, pe care-p purta. Acesta, printr-un pustnic cunoscut, s-a vandut pe sine, intr-o cetate, la un mascarici ce era elin, pe douazeci de galbeni, pe care si luandu-i de la pustnic, ii pastra la sine. Deci, era slujind mascariciului, femeii lui si casei, cu mare silinta si cu indemanare, mancand numai paine si apa, neoprindu-se cu mintea si de multe ori si cu gura din citirea dumnezeiestilor Scripturi. Deci, petrecand cu dansii vreme indelungata si cand era vreme vorbindu-le despre crestinatate, intai pe mascarici l-a umilit, apoi pe femeie, dupa aceea, toata casa lui. Si botezandu-se ei, s-au departat de a mai juca la club. Dupa ce au venit la viata cea placuta lui Dumnezeu, foarte se cucerniceau de barbat. Si ii zicea lui : vino, frate, sa te slobozim, fiindca tu dn robie urata ne-ai slobozit pe noi ! Atunci le-a zis lor : fiindca a lucrat Dumnezeul meu si voi impreuna ati lucrat si s-a mantuit prin mine sufletul vostru, de acum va voi descoperi voua taina. Eu fiind pustnic slobod, de neam egiptean, fiindu-mi mila de voi, care petreceti in multa ratacire, m-am vandut pe mine voua, ca voi slobozindu-va din mari pacate, sa va mantuiti. Deci, de vreme ce ceea ce am voit a facut Dumnezeu, ma voi duce, ca si altora sa ajut. Acestea zicand, le-a dat lor aurul. Iar ei nu voiau sa-l ia. Si il indemnau pe el sa dea saracilor aurul, zicand : arvuna de mantuire ni s-a facut noua. Iar el

le-a zis : voi dati-l fiindca al vostru este. Ca eu bani straini nu daruiesc saracilor. Iar ei luand aurul, il rugau sa ramana cu dansii, incredintandu-l, ca asemeni unui parinte il vor avea de acum inainte si stapan al sufletului lor. Iar dupa ce l-au rugat mult si n-au putut sa-l lamureasca, il pofteau macar in fiecare an sa-i cerceteze. Deci, luandu-si ziua buna de la dansii fericitul, s-a dus de acolo in Lacedemonia si afland pe cineva din cei dintai ai cetatii ca este maniheu de credinta, impreuna cu toata casa lui, iar la celetalte este barbat imbunatatit si evlavios, la acesta iarasi in alt fel s-a vandut pe sine. Si in vreme de doi ani, departandu-l de eres pe dansul si pe toata casa lui, i-a adus la biserica. Apoi lasandu-i si pe acestia, inconjura lumea, facand bine oamenilor pe cat putea. **PENTRU AVVA SERIN**

1) Se spunea despre avva Serin ca mult lucra si doi posmagi manca de-a pururea. Si venind la dansul avva Iosif, insotitul lui, (ca si el era mare nevoitor) i-a zis : in chilie imi pazesc fapta mea, iar daca ies afara, fac pogorare cu fratii. I-a zis lui avva Serin : nu este aceasta mare fapta buna cand in chilie pazesti randuiala ta, ci mai vartos cand iesi din chilia ta.

2) Zis-a avva Serin : mi-am facut vremea mea, secerand, cosind, impletind si cu toate acestea, de nu m-ar fi saturat mana lui Dumnezeu, nu puteam sa ma satur.

PENTRU AVVA SPIRIDON

1) Despre avva Spiridon se spunea ca atata cuviosie avea pastorul acesta, incat s-a invrednicit si sa se faca pastor de oameni. Caci a primit acesta ca raspundere episcopia uneia din cetatile Ciprului, anume Trimitunda. Pentru netrufia cea multa, aproape de episcopie, pastea si oile. Iar la miezul noptii, talharii la stana oilor pe furis, se sileau sa fure din oi, dar Dumnezeu, Cel ce pazeste pe pastor si pe oi le pazea. Caci talharii de putere nevazuta fiind tinuti, langa stana erau legati. Cand s-au revarsat zorile, pastorul a venit la oi si dupa ce i-a gasit cu mainile legate inapoi, a cunoscut ceea ce s-a facut; si rugandu-se lui Dumnezeu, i-a dezlegat pe talhari. Dupa ce mult i-a sfatuit si i-a invatat, ca sa se sileasca mai bine sa traiasca din osteneli drepte iar nu din strambatate, daruindu-le un berbec, i-a slobozit si glumind le-a zis : ca sa nu va aratati ca in zadar ati privegheat !

2) Se spunea iarasi, ca avea o fiica fecioara, evlavioasa ca tatal sau, anume Irina. Acesteia, un cunoscut i-a pus zalog un odor de mult pret. Iar ea, pentru mai buna pastrare, l-a ascuns in pamant. Si peste putin s-a dus din viata. Deci,a venit dupa catava vreme cel ce a pus zalog si neafland-o pe fecioara, l-a apucat pe tatal ei, pe avva Spiridon, uneori tragandu-l iar alteori rugandu-l. Dar fiindca ii era jale batranului de paguba celui ce pusese zalogul, venind la mormantui fiicei sale, se ruga lui Dumnezeu ca inainte de vreme sa-i arate lui invierea cea fagaduita. Si, cu adevarat nu a gresit din nadejde, caci vie iarasi s-a aratat fecioara tatatui sau si locul insemnandu-l unde era ascuns odorul, s-a dus pristavindu-se. Si luand zalogul batranul, l-a dat celui al cui a fost.

PENTRU AVVA SAIO

1) Se spunea despre avva Saio si despre avva Mue, ca au petrecut unul cu altul. Si avea

multa ascultare avva Saio, dar era aspru foarte. Lui ii zicea batranul, ispitindu-l : du-te si fura ! Si se ducea si fura de la frati pentru ascultare si multumind Domnului pentru toate. Iar batranul lua lucrurile si le da pe ascuns. O data calatorind ei, a slabit si l-a lasat pe el avva zdrobit. Si venind au zis fratilor : duceti-va si aduceti-l pe Saio caci zace zdrobit ! Si ducandu-se l-au adus.

PENTRU MAICA SARA

1) Povestitu-s-a despre maica Sara, ca a rabdat treisprezece ani, fiind luptata tare de dracul curviei si niciodata nu s-a rugat sa se departeze razboiul de la dansa, ci mai vartos zicea : Dumnezeule, da-mi putere !

2) Au napadit odata asupra ei mai tare, acelasi duh al curviei, punandu-i in minte desertaciunile lumii. Iar ea, slabind de frica lui Dumnezeu si de nevointa, s-a suit intr-o zi in chilioara ei, sa se roage. Si i s-a aratat ei cu trup duhul curviei si i-a zis : tu m-ai biruit, Saro ! Iar ea a zis : nu te-am biruit eu, ci Stapanul meu, Hristos !

3) Se spunea despre dansa ca deasupra raului a petrecut, locuind saizeci de ani si nu s-a aplecat sa-l vada.

4) Altadata au venit la dansa doi batrani pustnici mari, din partile Pilusiului. Si cand mergeau, ziceau intre ei : sa smerim pe batrana aceasta ! Si i-au zis : vezi sa nu se inalte cugetui tau si sa zici, iata pustnicii vin la mine care sunt o femeie. Le-a zis lor maica Sara : adevarat, cu firea sunt femeie, dar nu cu mintea.

5) A zis maica Sara : de ma voi ruga lui Dumnezeu ca toti oamenii sa aiba veste catre mine, ma voi afla cerand iertare la usa fiecaruia; ci mai bine ma voi ruga ca inima mea sa fie curata cu toti.

6) A zis iarasi : pun piciorul meu pe scara sa ma sui si pun moartea inaintea ochilor mei, mai inainte de a ma sui pe scara.

7) A zis iarasi : bine este si pentru oameni a face milostenie; ca desi este pentru placerea oamenilor, dar vine spre placerea lui Dumnezeu.

8) Venit-au odata niste schiteni la maica Sara, iar ea le-a pus lor inainte un paner cu poame. Ei lasand cele bune, mancau cele putrede. Si le-a zis lor : adevarat, schiteni sunteti !

9) A trimis maica Sara la avva Pafnutie, zicand : lucrul lui Dumnezeu ai facut ca ai lasat sa se necinsteasca fratele tau ? Si a zis batranul : ca cel ce fac lucrul lui Dumnezeu, treaba nu am cu nimeni.

PENTRU MAICA SINGLITICHIA

1) Zis-a maica Singlitichia : lupta si osteneala multa este celor ce se apropie de

Dumnezeu la inceput si dupa aceea bucurie negraita. Ca precum cei ce vor sa alate foc, intai se afuma si lacrimeaza si asa dovedesc lucrul ce-l cauta. Pentru ca se zicea : Dumnezeul nostru este foc mistuitor (+). Asa trebuie si noi cu noi : sa atatam focul cu lacrimi si cu osteneli.

(+) Evr. XII, 29.

2) Zis-a iarasi : trebuie noi cei ce am ales cinul acesta, sa tinem curatenia cea desavarsita. Caci si la mireni se pare ca se petrece in curatenie, dar este impreuna cu ea si necuratenia fiindca cu toate celelalte simtiri pacatuiesc : caci vad fara de cuviinta si rad fara de randuiala.

3) Zis-a iarast : precum veninul fiarelor celor otravitoare il gonesc doftoriile cele mai iuti, la fel si cugetul cel spurcat, rugaciunea eu postul il goneste.

4) Zis-a iarasi : sa nu te amageasca desfatarea mirenilor celor bogati, ca si cum ar avea ceva de folos pentru dulceata cea desarta. Ei cinstesc mestesugul facerii bucatelor, iar tu, cu postul, prin cele proaste, covarsesti indestularea bucatelor acelora. Ca se zice : sufletul in desfatare fiind, batjocoreste fagurii (+). Nu te satura cu paine si nu vei pofti vin.

(+) Pild. 27, 7.

5) Intrebata a fost fericita Singlitichia de este lucru bun desavarsit neagoniseala. Iar ea a zis : desavarsita la cei ce o rabda; ca cei ce rabda aceasta, necaz adevarat au cu trupul, dar odihna cu sufletul. Caci precum hainele cele vartoase, calcandu-se si cu sila facandu-se se spala, asa si sufletul cel tare, prin saracia cea de buna voie, mai mult se intareste.

6) Zis-a iarasi : de esti in viata de obste, nu schimba locul, caci te vei vatama mult. Asa precum pasarea sculandu-se de pe oua, le lasa reci si se strica, si calugarul, sau fecioara, saraceste si moare in credinta, umbland din loc in loc.

7) Zis-a iarasi : multe sunt viclesugurile diavolului. Prin saracie nu a clintit sufletul ? Bogatia ii aduce ca amagire. Prin ocari si defaimari nu a putut ? Laude si slava pune inainte. Prin sanatate biruit fiind, bolnav face trupul. Cu desmierdarile neputand sa-l amageasca, prin ostenelile cele fara voie incearca sa faca surparea. Caci anumite boli prea grele cerand de la Dumnezeu si prin acestea slabind, tulbura dragostea cea catre Dumnezeu. Dar se sdrobeste trupul cu friguri cumplite si patimeste de sete neastamparata. Daca pacatos fiind, suferi acestea, adu-ti aminte si de munca cea viitoare si de locul cel vesnic si de pedepsele cele vesnice si nu vei slabi catre cele de aici. Bucura-te, ca te-a cercetat Dumnezeu. Si cuvantul acela de lauda sa-l ai pe limba : certand, m-a certat Dumnezeu si mortii nu m-a dat (+1). Fier erai dar prin foc lepezi rugina. Iar daca si drept fiind, te imbolnavesti de la cele mari, la cele mai mari sporesti. Aur esti, dar prin foc mai lamurit te faci. Ti s-a dat inger trupului ? (+2) Veseleste-te, si vezi cui te-ai facut asemenea ? Ca de partea lui Pavel te-ai invrednicit. Prin fierbinteala te ispitesti ?, Prin raceala te pedepsesti ? Dar zice Scriptura : trecut-am prin foc si prin apa si ne-ai scos pe noi (+3) . Ai castigat-o pe cea dintai ? Asteapt-o si pe cea de-a doua. Lucrand fapta cea buna, striga graiurile sfantului care zice : sarac si cu durere sunt eu (+4). Desavarsit te vei face prin aceste doua necazuri. Caci zice : intru necaz m-ai desfatat (+5). Cu aceste deprinderi sa ne iscusim sufletele, ca-l vedem pe vrajmasul inaintea ochilor.

(+1) Psalm. 117, 18, 19.

(+2) Corint, XII, 7.

(+3) Psalm. 78, 33.

(+4) Pild. 27, 7.

(+5) Psalm. IV, 1.

8) Zis-a iarasi : daca ne bucura boala, sa nu ne mahnim, ca si cum pentru boala si hrana trupului nu putem sa cantam cu glas. Toate acestea se faceau de noi, spre surparea poftelor. Caci si postul si culcarea pe jos pentru dezmierdari ni s-au legiuit noua. Deci, daca boala pe acestea le-a stricat, de prisos este cuvantul. Caci aceasta este nevointa cea mare : a rabda in boli si laude de multumita a inalta lui Dumnezeu.

9) Zis-a iarasi : cand vei posti, nu pricinui boala. Ca si cei ce nu postesc, in aceleasi boli de multe ori au cazut. Ai inceput binele ? Nu te opri, zaticnindu-te vrajmasul. Caci el cu rabdarea ne surpa. Si cei ce incep a calatori pe mare, intai nimeresc un vant bun. Dupa ce intind panzele, iarasi intampina vant prielnic. Dar corabiile pentru ce le-a cazut asupra, nu desarta corabia, ci putin linistindu-se sau si luptandu-se cu furtuna, iarasi fac calatoria pe mare. Asa si noi, vant potrivnic cazand asupra noastra, in loc de panza intinzand crucea, fara frica sa savarsesti calatoria.

10) Zis-a iarasi : cei ce aduna bogatia aceasta simtita din osteneli si primejdii ale marii, dupa ce multe au castigat, pe cele mai multe poftesc si pe cele ce sunt de fata intru nimic le socotesc, si la cele ce nu sunt de fata se intind. Iar noi, din cele pe care le cautam, nimic avand, nimic nu voim sa castigam pentru frica lui Dumnezeu.

11) Zis-a iarasi : urmeaza vamesului, ca nu impreuna cu fariseul sa te osandesti. Blandetele lui Moise alege-le, pentru ca inima ta care este vartoasa, in izvoare de apa sa o prefaci.

12) Zis-a iarasi : primejdios este sa invete cel ce nu a trecut prin viata cea lucratoare. Caci precum de va avea cineva o casa putreda, primind straini, ii va vatama cu caderea casei, asa si acestia, nezidindu-se pe sine mai inainte si pe cei ce s-au apropiat de dansii ii vor prapadi. Fiindca cu cuvintele i-au chemat spre mantuire, iar cu rautatea naravului au facut strambatate celor ce le-au urmat.

13) Zis-a iarasi : bine este a nu te mania. Iar daca se va intampla, nici o parte din zi sa nu ti se lase spre patima, zicand : sa nu apuna soarele (+); dar tu sa astepti pana ce toata vremea ta apune. De ce urasti pe omul care te-a mahnit ? Nu este el cel ce ti-a facut strambatate, ci diavolul. Uraste boala, iar nu pe cel ce boleste !

(+) Efeseni IV 26.

14) Zis-a iarasi : pre cat sporesc nevoitorii, pe atat intampina mai mare luptator impotriva.

15) Zis-a iarasi : si de la vrajmasul este nevointa intinsa. Ca ucenicii lui fac aceasta. Deci, cum voi deosebi nevointa cea dumnezeiasca si imparateasca, de cea tiraneasea si diavoleasca ? Aratat este, ca din masura cea potrivita. Toata vremea ta sa-ti fie o regula a postului. Sa nu postesti patru, sau cinci zile si in cealalta sa deslegi cu multime de

mancari. Ca pretutindeni, trecerea masurii este facatoare de stricaciune. Tanar fiind si sanatos, posteste : ca vor veni batranetile cu slabiciune. Deci, pana cand poti, pune in jitnita hrana, ca atunci cand nu vei mai putea, sa afli odihna.

16) Zis-a iarasi : cand suntem in viata de obste, sa alegem ascultarea mai mult decat nevointa. Ca aceasta invata trecerea cu vederea, iar aceea invata smerita cugtare.

17) Zis-a iarasi : trebuie ca noi cu dreapta socoteala sa ocarmuim sufletul; si cand suntem in viata de obste, sa nu cautam cele ale noastre (+), nici sa nu sorbim socotelile noastre, ci sa ne supunem celui care este parinte dupa credinta.

(+) 1. Corint. X, 24.

18) Zis-a iarasi : scris este, fiti intelepti ca serpii si blanzi ca porumbeii (+). Caci a fi intelepti ca serpii, a zis, inseamna sa nu se tainuiasca de catre noi pornirile si mestesugirile diavolului. Cel asemenea din cel asemenea, degraba se cunoaste; iar blandetea porumbului arata curatenia lucrarii.

(+) Mat. X, 16.

INCEPUTUL SLOVEI T

PENTRU AVVA TITHOE

1) Se spunea despre avva Tithoe, ca de nu-si lasa in jos degraba mainile, cand sta la rugaciune si se rapea mintea lui in sus. Deci de se intampla ca fratii sa se roage impreuna cu el, se silea degraba sa-si lase mainile in jos, ca sa nu i se rapeasca mintea si sa zaboveasca.

2) Zis-a avva Tithoe, ca instrainare este a-si stapani omul gura sa.

3) Un frate l-a intrebat pe avva Tithoe : cum voi pazi inima mea ? Si i-a zis lui batranul : cum vom pazi inima noastra, fiind deschisa limba noastra si pantecele ?

4) Spunea avva Matoe despre avva Tithoe, ca nu gaseste vreun om care sa-si deschida gura sa cu vreun lucru asupra lui. Ci precum aurul cel lucrat sta in cumpana, asa si avva Tithoe.

5) Sezand odata avva Tithoe la Clisma, gandind si socotind, i-a zis ucenicului sau : sloboade apa la finici, fiule ! Iar acela i-a zis : sintem la Clisma, avvo. Zis-a batranul : la Clisma ce fac ? Du-ma iarasi la munte.

6) Sezand odata avva Tithoe, un frate se afla aproape de dansul; si nestiind, a suspinat. Si n-a socotit ca a fost fratele aproape de dansul, (ca era intru uimire). Si facand metanie, a zis : iarta-ma frate, ca inca nu m-am facut calugar. Iata am suspinat naintea ta.

7) Un frate l-a intrebat pe avva Tithoe, zicand : care este calea care duce la smerenie ? Zis-a batranul : calea smereniei aceasta este : infranarea si rugaciunea si a te avea pe tine dedesubtul a toata zidirea.

PENTRU AVVA TIMOTEI

1) Intrebat-a avva Timotei preotul pe avva Pimen, zicand : este femeie in Egipt, care curveste si plata ei o da milostenie. Si a zis avva Pimen : nu ramane in curvie, caci se vede intr-insa roada credintei. Si s-a intamplat de a venit mama preotului Timotei la dansul. Si a intrebat-o pe ea, zicand : acea femeie a ramas curvind ? Iar ea a zis : da si si-a mai adaos ibovnici, dar inca si la milostenie. Si a vestit avva Timotei lui avva Pimen. Iar el a zis : nu ramane in curvie. Venind iarasi mama lui avva Timotei, i-a spus : stii ca stricata aceea cauta sa vina cu mine, ca sa te rogi pentru dansa si eu n-am primit-o. Iar el auzind, i-a spus lui avva Pimen. I-a raspuns avva Pimen : mai vartos tu te du si te intalneste cu dansa. Si s-a dus avva Timotei si s-a intalnit cu dansa. Iar ea vazandu-l si auzind de la el cuvantul lui Dumnezeu, s-a umilit si a plans, zicand : eu de astazi inainte ma lipesc de Dumnezeu si nu voi mai curvi. Si indata intrand intr-o manastire, a placut lui Dumnezeu.

DE LA PALADIE

2) In Tavenia este o manastire de maici ca de patru sute, de cealalta parte a barbatilor, in care era o fecioara, care pentru Hristos sa prefacea ca este nebuna, anume Isidora, smerindu-se si defaimandu-se. Pentru aceasta intratat se ingretosau toate surorile incat nici macar nu mancau cu dansa. Si acest lucru cu bucurie l-a primit fecioara. Si era fapta cea buna a ei in manastire foarte folositoare caci toata slujba o facea; tuturor ca o roaba supunandu-le, la toata biruiunta lor si cu toata blandetea. Asadar, era fecioara ca un burete al soborului, precum Dumnezeu a zis : cel ce voieste sa fie mare, sa fie tuturor sluga (+1). Si oricui i se pare ca este intelept, nebun sa se faca (+2). Chipul calugaresc al celorlalte era tunderea, fiindca avea culionul pe cap. Iar aceasta cu o carpa legandu-si capul facea slujba. Dar nici una din cele patru sute, nu a vazut-o mancand vreodata, nici bucatica de paine luand, ci faramiturile meselor cu buretele adunandu-le si oalele spalandu-le, cu acestea se indestula, niciodata incaltandu-se. N-a ocarat niciodata pe nimeni, n-a carut, n-a grait grai mic sau mare, macar ca era ocarata si imboldita si blesteme primea si multora le era urata. Pentru aceasta prea cuvioasa a venit un inger la sfantul Pitirun, barbat preaiscusit si pustnic imbunatatit si i-a zis : de ce cugeti inalt pentru ispravile tale, ca un cucernic si care sezi intr-acest loc ? Vrei sa vezi femeie mai cucernica decat tine ? Du-te la manastirea de maici a tavenisiotilor si vei afla acolo o fecioara, care are diadema pe cap ! Aceea este mai buna decat tine. Caci cu atata gloata luptandu-se si in felurite chinuri tuturor robind, niciodata nu si-a lasat mintea ca sa se departeze de Dumnezeu, macar ca toate se ingretoseaza de dansa. Iar tu sezand aici, cetatile cu mintea le nalucesti, cel ce niciodata n-ai vazut lume. Deci sculandu-se marele Pitirun, a venit la Tavene si se ruga parintilor sa treaca la manastirea maicilor. Deci, ca pe unul ce era parinte cinstit si in nevointa imbatranit, cu indrazneala l-au bagat inauntru, dupa ce a trecut raul. Si dupa ce s-au rugat ei lui Dumnezeu, a cerut marele

Pitirun sa vada la fata toate fecioarele. Toate venind la mijloc, aceea nu se arata. Le-a zis lor Pitirun : aduceti-mi-le pe toate ! Iar ele zicand ca au venit toate, le-a zis lor : lipseste una, pe care mi-a aratat-o ingerul. I-au zis lui : una avem la bucatarie si este nebuna. Zis-a marele Pitirun : aduceti-o si pe aceea si lasati-o sa o vad ! Iar ea nu s-a supus, simtind pricina. (Ca poate i s-a descoperit si ei). Deci o tarau cu de-a sila, ducand-o si zicand : sfantul Pitirun voieste sa te vada (ca era renumit acesta). Dupa ce au adus-o, a vazut marele Pitirun fata ei si carpa care era pe cap si pe frunte. Si cazand la picioarele ei, i-a zis : bpagosloveste-ma, maica ! Cazand si ea pa picioarele lui, zicea : blagosloveste-ma, tu, bunul meu parinte ! Si vazand aceasta, toate s-au spaimantat, zicand lui : avvo, nu te face de ocara, ca este nebuna. Le-a zis lor tuturor sfantul : voi sunteti nebune; iar aceasta este mai buna si decat mine. Este Amma, adica maica duhovniceasca. Si ma rog lui Dumnezeu, sa ma aflu vrednic cu dansa in ziua judecatii. Acestea auzind, au cazut la dansul toate plangand si marturisindu-se, cu ce feluri de chinuri o mahneau pe sfanta aceasta. Si una zicea : eu de-a pururea o ocaram. Alta : eu de chipul ei cei smerit radeam. Si alta : eu laturile strachinilor de multe ori deasupra ei le varsam. Alta iarasi : eu am batut-o. Si alta : eu pumni i-am dat. Alta : eu mustar de multe ori in nas i-am pus. In scurt, toate felurile de ocari le-au vestit ca au facut asupra ei. Deci, primind marturisirea lor sfantul Pitirun si rugandu-se pentru danselе impreuna cu ea si mult rugand pe cinstita lui Hristos roaba, sa se roage pentru dansul, asa a iesit. Iar acea cinstita de Dumnezeu si cuvioasa, de toate fiind foarte respectata si slavita, nesuferind slava si cinstea cea de la toata fratimea si indreptarile fiecareia, peste putine zile a iesit din manastire. Dar unde s-a dus, sau unde s-a ascuns, sau unde s-a savarsit, nimeni nu a cunoscut.

(+1) Mat. XX, 27. Marcu X, 44.
(+2) Corint. III, 18.

INCEPUTUL SLOVEI Y

PENTRU AVVA YPEREHIE

1) Zis-a avva Yperehie : precum leul este infricosator magarilor salbatici, asa este si calugarul cel iscusit gandurilor poftei.

2) Zis-a iarasi : postul este frau calugarului asupra pacatului. Cel ce il lepada cal turbat dupa partea femeiasca se afla.

3) Zis-a iarasi : calugarul cel ce nu-si stapaneste limba in vremea maniei, nici patimile nu-si va stapani.

4) Zis-a iarasi : bine este sa mananci carne si sa bei vin, decat sa mananci cu clevetirile carnuri de frati.

5) Zis-a iarasi : soptind, sarpele, a scos pe Eva din rai. Asemenea acestuia si cel ce cleveteste pe aproapele. Caci sufletui celui ce-l aude, il prapadeste iar pe al sau nu-l mantuieste.

6) Zis-a iarasi : comoara este calugarului neaverea cea de buna voie. Fa, frate, comoara in ceruri, caci fara sfarsit sunt veacurile odihnei.

7) Zis-a iarasi : aducerea ta aminte totdeauna sa-ti fie pentru Imparatia Cerurilor si degraba o vei mosteni.

8) Zis-a iarasi : odor scump este calugarului ascultarea. Cel ce a castigat-o va fi ascultat de Domnul si cu indrazneala va sta inaintea Celui rastignit. Ca Domnul Cel ce S-a rastignit, ascultatar S-a facut pana la moarte. (+)

(+) Filipeni, II 8.

INCEPUTUL SLOVEI F

PENTRU AVVA FOCA

1) Zis-a avva Foca, din chinovia lui avva Teognie celui dintai ierusalimeanul : sezand eu in Schit, a venit un avva, anume Iacov, mai tanar, la chilii. avand si tata trupesc si duhovnicesc. Dar au chiliile doua biserici, una a pravoslavnicilor, unde se si impartasesc, si una a dezbinatilor. Deci fiindca avva Iacov avea darul smeritei cugetari, era iubit de toti, si de cei bisericesti si de cei dezbinati. Pentru aceea ii ziceau lui pravoslavnicii : vezi, avvo Iacove, sa nu te amageasca cei dezbinati si sa te atraga la impartasirea lor. Asemenea inca si dezbinatii ii ziceau : sa stii, avvo Iacove, ca cu cei ce cred doua firi impartasindu-te, iti pierzi sufletul caci sunt nestorieni si asupresc adevarul. Iar avva Iacov, fara de rautate fiind si stramtorandu-se de cele zise lui din amandoua partie si nedumerindu-se, a venit sa se roage lui Dumnezeu. Asadar, s-a ascuns intr-o chilie care era afara de lavra, la loc linistit, imbracandu-se cu hainele cele de ingropare ale lui, ca si cum urma sa moara. Ca au obicei parintii egipteni sa pastreze pana la moarte, levitonul (un fel de haina calugareasca) cu care iau sfantul chip si culionul si cu danselele sa se ingroape, imbracandu-le numai duminica la Sfanta Impartasire si indata strangandu-le. Mergand la chilia aceea, rugandu-se lui Dumnezeu si slabind de post, a cazut la pamant si a ramas zacand si multe a patimit in zilele acelea de la draci, mai vartos cu mintea. Iar dupa ce au trecut patruzeci de zile, a vazut un copil, care a intrat la dansul vesel si i-a zis : avvo Iacove, ce faci aici ? Si indata luminandu-se si luand putere din vederea lui, i-a zis : Stapane, Tu cunosti ce am ! Aceia imi zic : nu lasa biserica si ceilalti imi zic : te inseala cei ce cred doua firi. Si eu nedumerindu-ma si nestiind ce voi face, am venit la lucrul acesta. Si ii raspunde lui Domnul : unde esti, bine esti. Si indata cu cuvantul s-a aflat inaintea usilor Sfintei Biserici dreptmaritorilor de Dumnezeu.

2) Zis-a iarasi avva Foca : mutandu-se in Schit avva Iacov, a fost luptat tare de dracul curviei. Si aproape fiind de a se primejdui, a venit la mine si mi-a aratat cele despre sine si mi-a zis : la cutare pestera ma duc de luni. Dar te rog pentru Domnul, nimanui sa nu spui, nici tatalui meu. Ci numara patruzeci de zile si cand se vor implini, fie-ti mila si vino la mine, aducand Sfanta Impartasire. Si de ma vei afla mort, ingroapa-ma; iar daca voi fi inca viu, sa ma impartasesti cu Sfintele Taine. Deci acestea auzindu-le eu de la dansul, dupa ce s-au implinit patruzeci de zile, luand Sfanta Impartasanie si paine si obste curata si putin vin, m-am dus la dansul. Si numai cat m-am apropiat de pestera, putoare

multa am simut, iesind din gura lui. Si am zis intru mine, ca s-a odihnit fericitul. Si intrand la dansul, l-am gasit mai mort. Si daca m-a vazut, miscand cu mana dreapta putin, atat cat putea, insemna prin clatinarea mainii pentru Sfanta Impartasire. Iar eu am zis : am adus. Deci am voit sa-i deschid gura dar era inclestata. Si nepricepandu-ma ce sa fac, am iesit in pustie si am gasit un lemnisor din crang. Si mult ostenindu-ma, abia am putut de i-am deschis gura putin. Asa am turnat din Cinstitul Trup si Sange, sfaramandu-l marunt. Si a luat putere din impartasirea Sfintelor Taine. Peste putin, muind cateva faramituri, din painea cea de obste, i le-am adus la gura si imediat altele pe cat putea sa ia. Si asa, prin darul lui Dumnezeu, dupa o zi a venit cu mine, mergand la chilia lui, scapand cu ajutorul lui Dumnezeu de patima cea prapaditoare a curviei.

PENTRU AVVA FILLIC

Au venit la avva Fillic niste frati, care aveau cu ei cativa mireni si i s-au rugat lui sa le spuna vreun cuvant. Iar batranul tacea. Si fiindca mult il rugau, le-a zis lor : cuvant voiti sa auziti ? Si i-au zis : da, avvo. Deci a zis batranul : acum nu este cuvant, fiindca nu este cel ce sa lucreze. Cand intrebau fratii pe batrani si faceau cele ce le zicea lor, Dumnezeu le da cum sa le graiasca. Si auzind fratii acestea, au suspinat, zicand : roaga-te pentru noi, avvo !

PENTRU AVVA FILAGRIE

Era unul din sfinti, care se chema Filagrie si locuia in pustia Ierusalimului, lucrand cu osteneala, sa-si scoata painea. Si cum sta el in targ, sa-si vanda rucodelia, iata a pierdut cineva o punga cu o mie de galbeni. Gasind-o batranul, a stat intr-un loc zicand, trebuie sa vina cel ce a pierdut-o. Si iata venea plangand. Si luandu-l deosebi batranul, i-a dat-o. Si tinea pe dansul acesta, vrand ca sa-i dea oarecare parte. Iar batranul nu a primit. Si a inceput omul a striga : veniti de vedeti un om al lui Dumnezeu, ce a facut ! Iar batranul, fugind pe ascuns, a iesit din cetate, ca sa nu se slaveasca.

PENTRU AVVA FORTA

Zis-a avva Forta : de voieste Dumnezeu sa traiesc eu, stie cul-n ma va iconomisi; iar de nu voieste, la ce imi trebuie viata ? Caci nu de la toti primea ceva, macar ca era bolnav pe pat. Fiindca zicea : de imi aduce cineva ceva iar nu pentru Dumnezeu, nici eu nu am ce sa-i dau lui, nici de la Dumnezeu nu ia plata. Ca nu pentru Dumnezeu a adus si se nedreptateste cel ce a adus. Ca trebuie cei ce sunt afierositi lui Dumnezeu si la Dansul numai, cauta sa fie cu asa evlavie, incat sa nu sooteasca vreo nedreptate, macar de se va intimpla de mii de de ori sa li se faca strambatate.

INCEPUTUL SLOVEI H

PENTRU AVVA HOME

Se spunea despre avva Home, ca vrand sa se savarseasca, a zis fiilor sai : sa nu locuiti cu ereticii, nici sa aveti cunostinta cu stapanii, nici sa va fie mainile voastre intinse spre a

aduna, ci sa fie mai vartos intinse spre a da.

PENTRU AVVA HEREMON

Se spunea despre avva Heremon cel din Schit, ca avea departe pestera de biserica, patruzeci mile, iar de lunca si de apa, de unde adica aducea zmicelele cele de finic, douasprezece mile. Si atata fiind de departe, nu s-a suparat batranul, ostenindu-se spre aducerea rucodeliei sale si a apei si spre mergerea la biserica in fiecare duminica, precum era randuiala.

INCEPUTUL SLOVEI PS

PENTRU AVVA PSANTAIE

Zis-a avva Psantaie si avva Suru si Psoie : auzind cuvintele parintelui nostru avva Pahomie, foarte ne foloseam, desteptandu-ne spre ravna lucrurilor cele bune. Iar vazand noi si de tacea el, fapta lui, care era cuvant, ne minunam unii catre altii zicand ca socoteam mai inainte, cum ca toti sfintii asa sunt facuti de Dumnezeu din pantecele maicii lor, adica sfinti si neschimbati, iar nu volnici de sine, si cum ca pacatosii nu pot sa traiasca cu buna credinta, pentru ca asa s-au zidit ei. Acum vedem bunatatea lui Dumnezeu aratata, la parintele nostru acesta. Ca din parinti elini fiind, atat de cinstitor de Dumnezeu s-a facut si cu toate poruncile lui Dumnezeu este imbracat. Deci si noi putem cu totii sa-i urmam lui, fiindca urmeaza sfintilor. De aceea, ceea ce este scris, aceasta este : veniti catre Mine toti cei osteniti si insarcinati si Eu va voi odihni pe voi (+). Sa murim dar si impreuna sa traim cu omul acesta, ca drept ne povatuieste pe noi catre Dumnezeu.

(+) Mat. XI, 28.

INCEPUTUL SLOVEI O (MARE)

PENTRU AVVA OR.

1) Au spus unii despre avva Or si despre avva Theodor ca puneau pamant pe chilii si au zis unui catre altul : de ne va cerceta pe noi acum Dumnezeu, ce facem ? Si plangand, au lasat pamantul si s-au dus fiecare la chilia sa.

2) Se spunea despre avva Or ca nici n-a mintit vreodata, nici s-a jurat, nici a blestemat pe vreun, om, nici a grait fara de nevoie.

3) Zicea avva Or lui Pavel, ucenicul sau : vezi, niciodata cuvant strain sa nu aduci in chilia aceasta !

4) S-a dus odata Pavel, ucenicul lui avva Or, sa cumpere zimcele de finic si a aflat ca altii au apucat inainte si au dat arvuna; ca niciodata arvuna nu da avva Or la nimic, ci la vreme trimitea pretul si cumpara. Deci s-a dus ucenicul lui in alt loc pentru zmicele de

finic si i-a zis gradinarul : cineva mi-a dat odata arvuna si n-a mai venit; ia tu zmicelele de finic. Si luandu-le, a venit la batranul si a vestit lui acestea. Si daca a auzit batranul, a plesnit cu mainile, zicand : Or, nu lucreaza anul acesta. Si n-a lasat zmicelele de finic inauntru, pana ce le-a dus pe ele la locul lor.

5) Zis-a avva Or : de ma vezi ca am cugetat asupra cuiva, sa stii ca si el acelasi cuget il are asupra mea.

6) Era un comis in partile lui avva Or, care se numea Longhin si multe milostenii facea. Si el venind la unul din parinti, l-a rugat sa-l duca la avva Or. Deci ducandu-se calugarul la batran, il lauda pe comis, cum ca este bun si multe milostenii face. Si intelegand batranul, a zis : da, bine este ! Apoi a inceput calugarul a i se ruga, zicand : da-i voie, avvo, sa vina si sa te vada. Si raspunzand batranul, a zis : cu adevarat, nu va trece valea aceasta, nici nu ma va vedea.

7) L-a intrebat avva Sisoe pe avva Or, zicand : spune-mi un cuvant. Si i-a zis : ai incredere in inine ? Da, am. Apoi, a urmat : du-te si ce m-ai vazut pe mine ca fac, fa si tu. Si i-a zis lui : ce sa vad, parinte, la tine ? Si i-a raspuns batranul : cugetul meu este mai prejos decat al tuturor oamenilor.

8) Se spunea despre avva Or si despre avva Teodor, ca puneau inceput bun si multumeau lui Dumnezeu totdeauna.

9) Zis-a avva Or : cununa calugarului este smerita cugetare.

10) Zis-a iarasi : cel ce este cinstit si laudat mai presus de vrednicie, mult se pagubeste, iar cel ce nicidecum nu este cinstit de oameni, de sus va fi slavit. 11) Iarasi a zis : cand gand de inalta cugetare sau de mandrie va intra iti tine, cerceteaza-ti cugetul daca ai pazit toate poruncile, daca iubesti pe vrajmasii tai si te intristezi de scaderea lor si daca te socotesti pe tine rob netrebnic si mai pacatos decat toti. Si atunci nici asa sa nu cugeti cele inalte, ca si cum toate le-ai ispravit stiind ca acest gand toate le prapadeste.

12) Zis-a iarasi : la toata ispita nu invinui pe nici un om, ci numai pe tine singur, zicand; pentru pacatele mele mi se intampla aceasta.

13) A zis iarasi : sa nu cugeti in inima ta asupra fratelui tau, zicand ca esti mai treaz si mai nevoitor, ci pleaca-te darului lui Hristos, cu duhul saraciei si al dragostei celei nefatarnice, ca sa nu cazi in duhul laudei de sine si sa-ti prapadesti osteneala. Caci scris este : celui ce i se pare ca sta, sa ia aminte sa nu cada (+1), ci cu sare sa fii indulcit intru Domnul (+2).

(+1) I Corint. X, 12.
(+2) Colos. IV, 6.

---

14) Zis-a iarasi : sau fugind fugi de oameni, sau batjocoreste lumea si pe oameni, facandu-te nebun pe tine la cele mai multe.

15) Zis-a iarasi : de vei cleveti pe fratele tau si te va mustra cugetul du-te si ii fa metanie si spune-i ca l-ai clevetit si te pazeste ca sa nu mai fii batjocorit ! Ca moarte este sufletului clevetirea.

CUVINTE FOLOSITOARE ALE SFINTILOR BATRANI CELOR FARA DE NUME ASEZATE IN CAPITOLE

CAPITOLUL 1.

PENTRU FARA DE GRIJA SI LINISTEA CU TACERE

1) Zis-a un batran oarecare : dator este calugarul sa-si cumpere fara-de-grija, macar de se va si lipsi de alte trebuinte trupesti.

2) Spunea un batran oarecare despre trei frati silitori, care s-au sfatuit impreuna sa-si aleaga fiecare dintr-insii cate o fapta buna, pe care pazind-o sa se mantuiasca prin ea. Deci cel dintai si-a ales sa fie impaciuitor, adica sa se sileasca sa impace pe cei ce ii va vedea ca sunt invrajbiti, dupa cuvantul Domnului ce este scris : fericiti sunt facatorii de pace. Cel de al doilea si-a ales sa cerceteze bolnavii si sa le siujeasca lor. Iar cei al treilea si-a ales fara-de-grija, adica viata linistita si acesta a mers si s-a salasluit in pustie.

Deci cel dintai, care isi alese sa fie impaciuitor celor invrajbiti, vazand ca nu poate sa-i impace pe toti si suparandu-se de multa lor galceava, s-a lasat de acea slujba si sculandu-se a mers la fratele sau care isi alesese sa slujeasca bolnavilor. Si mergand la dansul, l-a gasit pe el scarbit, ca s-a saturat a mai sluji bolnavilor, vazand ca nu poate nici intr-un chip sa le faca tuturor pe voie. Si s-au sfatuit amandoi, sa mearga la fratele lor cel din pustie, care si-a ales fara-de-grija. Si asa, sculandu-se, au plecat si au mers la dansul si i-au spus amandoi intamplarile si supararile lor. Si l-au rugat sa le spuna lor si el, ce a ispravit cu fara-de-grija lui in acea pustie ? Iar el tacand putin, a mers la balta si luand apa cu un vas, a turnat si a umplut un pahar cu apa , si l-a adus la dansii si le-a zis lor : cautati, fratilor, si vedeti bine cum este aceasta apa. Si era apa tulbure, pentru ca atiinci o luase din balta. Zis-au lui fratii. vedem, frate, ca este tulbure. Si punand-o sa stea putin, s-a asezat si s-a limpezit apa ca cristalul. Atunci luand-o asa limpede, iarasi le-a aratat-o lor, zicand : cautati acum, fratilor si vedeti apa aceea care era tulbure, cum s-a limpezit. Iar ei, cautand, se minunau, ca isi vedeau intr-insa, ca in oglinda, fetele lor. Apoi le-a zis : vedeti, fratilor, si intelegand sa cunoasteti, ca precum ati vazut apa aceasta cum era intai tulbure si intunecata, iar acum o vedeti limpede si luminata, asa este si acel ce traieste in lume cu oamenii : de tulburarea galcevilor lumesti este tulburat si intunecat si nu isi vede pacatele si rautatile sale. Iar daca se deosebeste pe sine si iese din galceava, atunci i se limpezeste inima si mintea si toate simtirile lui. Astfel, isi vede si isi cunoaste pacatele si rautatile sale.

3) Un frate a mers la un batran iscusit si l-a intrebat zicand : ce voi face, parinte, ca foarte

mi s-a urat a mai sedea in pustie ? Raspuns-a lui batranul, zicand : aceasta uraciune, fiule, iti este o ispita; dar rabda putin si sezi in chilie cu liniste, rugandu-te lui Dumnezeu. Si Dumnezeu vazand rabdarea ta, iti va trimite tie mangaiere si odihna.

4) Zis-a un batran : precum pe drumul cel batut nu poate creste nici un fel de pajiste, macar si samanta de ai semana, pentru ca este locul pururea calcat, asa si faptele bune nu pot creste la loc calcat de galcevile lumesti. Dar de te vei deosebi pe tine de galcevile lumesti, atunci vei vedea adaugandu-se si crescandu-ti bunatatile tale.

5) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand : avvo, bine este oare a trai in pustie ? Batranul i-a raspuns : fiii lui Israel, daca au lasat lucrurile Egiptului si au iesit la pustie, atunci au cunoscut cum se cade a se teme de Dumnezeu. Asa si corabia cand se invaluie in mijiocul marii, fara de negutatorie este, iar daca iese la liman, atunci isi face negutatoria. Deci si calugarul, de nu va rabda la un loc, nu va putea lua cunosunta adevarata, ca de la calugari, mai vartos decat toate lucrurile, tacerea a ales-o Dumnezeu. Ca zice : spre cine voi cauta, decat spre cel bland si linistit si care se cutremura de cuvintele Mele. Zis-a fratele : dar nu se poate, parinte, a trai in singuratate ? Iar batranul i-a raspuns : ostasul de nu se va osteni intai impreuna cu multi, nu poate sa invete mestesugul biruintei razboiului, ca sa se poata bate singur cu vrajmasul sau. Asa si calugarul, de nu se va invata intai a trai impreuna cu fratii iti manastire si a-si infrana limba si pantecele si mania sa si alte patimi, a-si goni gandurile si a-si pazi mintea sa, unul ca acela nu va putea sa traiasca deosebit in singuratate.

6) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand : avvo, ce va face omul, ca sa castige fapte bune ? Batranul a rasptins : acel care doreste si voieste sa invete vreun mestesug, toate lucrurile le lasa si numai spre acel mestesug se sileste si se supune, se smereste invatatorului sau, negandindu-se la alte lucruri pana ce prin multta silinta si rabdare invata acel mestesug. Asa si calugarul, de nu va lasa toata grija si galceava lumeasca si nu se va dosadi si se va smeri pe sine, socotindu-se mai pacatos decat toti oamenii, nu va putea castiga fapte bune; iar de se va smeri pe sine la toate lucrurile, atunci singure de sine vor fi bunatatile pe dansul si vor fi tari.

7) Zis-a un batran : acela care a gresit, se cade sa se pocaiasca, deosebindu-se de toata dragostea si insotirea omeneasca, pana cand se va instiinta, ca i-a primit Dumnezeu pocainta. Pentru ca dragostea lumii acesteia ne desparte pe noi de dragostea lui Dumnezeu.

8) Zis-a un batran : precum murind in cetate si nu mai aude glasurile, nici galcevile, nici vorbele omenesti, ci odata a murit si la alt loc s-a mutat, unde nu sunt vorbele, lucrurile si galcevile omenesti; asa si calugarul, cand se imbraca cu sfantul chip si se leapada de aceasta lume, dator este a-si lasa parintii sai, rudele si toate neamurile sale si sa mearga la loc unde nu este galceava, nici tulburare, nici desertaciunile acestei lumi. Iar cel ce se calugareste si nu va iesi dintre rudele si neamurile sale, sau din oras, sat, ori casa sa, acela este asemenea cu mortul, care zace neingropat in casa, si se umple casa aceea si tot locul de putoarea lui, pe langa care casa toti cei ce trec se ingretosaza de mare putoare se feresc si-si intorc fetele dintr-acolo. Asa si Dumnezeu se ingretoseaza si isi intoarce fata Sa de la

calugarul care petrece in lume, intre neamurile, rudele si prietenii sai.

9) Zis-a un batran : precum este carnea, care de nu va fi sarata bine, se strica, se impute si toti se ingretosaza si isi intorc fetele de la dansa, asa este si calugarul care zaboveste cu lucrurile si desertaciuni le lumesti, cu galcevile mirenesti si nu sade in manastire, in chilia sa, ca sa-si pazeasca cu frica lui Dumnezeu, cinul si oranduiala gatindu-se in toate zilele de iesirea si mergerea sa catre Domnul Dumnezeul sau. Unul ca acela se impute si se umple de viermi, adica de ganduri nectivioase, incat se ingretosaza Dumnezeu de putoarea lui si isi intoarce fata Sa si ingerul de la dansul, iar cand va lasa calugarul si va parasi desertaciunile, lucrurile, galcevile si grijile lumesti si va nazui la mila lui Dumnezeu, cu rugile si gandurile si faptele sufletesti, punandu-si toata grija si nadejdea sa cu buna credinta in Dumnezeu, ca il va chivernisi si il va hrani, atunci ii va trimite Dumnezeu sarea bunatatii duhovnicesti si duhul iubirii de oameni si venind acestea, gonesc dintr-insul patimile.

10) Zis-a un batran : precum este baia, cand i se deschide adeseori usa si ii iese caldura, asa si sufletul, cand va sa graiasca, macar si vorbe bune de va grai, deschizand usile graiului, isi pierde caldura sa. Deci, mult mai buna si bine primita este tacerea cu intelegere, care este maica prea inteleptelor ganduri.

11) Zis-a un batran : se cade, calugarului sa se ispiteasca pe sine, socotindu-se pururea cu gandul sau, ca si cum ar iesi dintr-aceasta viata si ar trece spre alta. Oare va scapa de cei ce vor sa-l opreasca si sa-l incerce in vazduh ? Oare se izbaveste de dansii pana inca este el in trup ? Sau inca in ceva este supus robiei lor si tot nu s-a slobozit ?

12) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand : cum se cade a sedea cu tacere calugarul in chilia sa ? Batranul i-a raspuns : a sedea calugarul in chilie, este, ca sa-si aduca aminte pururea de starea sa maintea lui Dumnezeu si sa-si pazeasca dupa putinta sa, mintea si inima de gandurile necuvioase, cele semanate de vrajmasul si aceasta este a fugi de lume. Fratele i-a zis : ce este lumea ? Iar batranul i-a raspuns : lumea este a lucra peste fire si a-ti implini poftele trupului tau si a te griji mai mult de trup decat de suflet, a-ti petrece viata ta ostenindu-te mai mult pentru cele trupesti decat pentru cele sufletesti si mai mult pentru agonisita trupeasca decat pentru cea sufleteasca. Aceasta este lumea, fiule.

13) Zis-a un batran : acel ce va vrea sa traiasca fara de galceava, ori sa mearga sa se aseze in pustie, ori in lavra unde sunt frati multi; iar de se va aseza in alt loc, mai departe de manastire, atunci nu va putea fi fara galceava si suparare. Pentru ca toti cei ce vor trece si vor umbla pe acolo, prin acel loc, toti se vor abate pe la dansul, neavand unde sa se odihneasca si nu va putea sa nu-i primeasca. Dar de va fi aproape de alti frati, sau in manastire, atunci de nu-i va primi el, ii va primi alti frati si el, va fi linistit.

14) Un frate l-a intrebat pe un batran zicand : spune-mi mie, parinte, care este acea temnita ce este scrisa in Evanghelie, unde zice : in temnita am fost si ati venit la Mine ? Iar batranul i-a raspuns : acea temnita, fiule, este chilia calugarului, in care sezand calugarul, pururea cheama milostivirea lui Dumnezeu.

15) Un frate oarecare sedea intr-um munte singur in liniste, fara galceava, postind; la care mergand un parinte din lavra Calamoschiei, l-a intrebat, zicand : spune-mi, frate, de atata vreme traind in singuratate, in acest munte, cu tacere si cu post, ce ai savarsit ? Si fratele i-a raspuns, zicand : mergi acum, avvo si dupa cinci zile sa vii la mine si atunci iti voi spune ce am savarsit, sezand aici in singuratate. Si asa a mers acel parinte, iar dupa ce s-au plinit cinci zile, iarasi a venit si l-a gasit raposat si in spatele lui o scrisoare scrisa asa : iarta-ma, frate, ca facandu-mi pravila, niciodata n-am lasat gandul si mintea mea pe pamant.

16) Erau doi frati, care traiau impreuna in pustie, iar unul din ei cand isi aducea aminte de judecata lui Dumnezeu, de multe ori fugea, se departa si se ascundea in pustie, iar cealalt frate iesea dupa dansul cautandu-l pana il gasea si ii zicea : pentru ce, frate, fugi asa si te ascunzi in pustie ? Oare tu singur ai facut pacatele a toata lumea ? Iar el raspundea, zicand : apoi eu nu stiu, frate, ca mi s-au iertat mie gresalele ? Adevarat, stiu, ca mi s-au iertat. Insa osteneala aceasta o fac, fugind si ascunzandu-ma in pustie, pentru ca sa nu vad in ziua judecatii pe cei ce ma vor judeca.

17) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand : avvo, ce este tacerea si ce folos am de la dansa ? Iar batranul i-a raspuns : fiule, tacerea este aceasta : a sedea singur in chilie cu intelepciune si cu frica lui Dumnezeu, ferindu-ti inima de ganduri si cugete necuvioase. O tacere ca aceea naste alte bunatati si-l pazeste pe calugar de sagetile cele aprinse ale vrajmasului si nu-l lasa sa fie ranit de ele. O, liniste fara de galceava ! O, scara cereasca ! O, fara de grija, maica umilintei ! O, fara de grija, luminatoarea sufletului ! O, tacere vorbitoare cu ingerii ! O, tacere, stralucitoarea inimii ! O, liniste fara galceava, nascatoare a toate bunatatile, intarirea postirii, fraul limbii, infranarea pantecelui ! O, liniste, indemnarea rugaciunii si a citirii Sfintelor Scripturi ! O, tacere ingrijoratoare numai pentru ale tale si totdeauna cu Hristos vorbitoare si neincetat vazator a mortii inaintea ochilor sai si pazitoarea luminii celei nestinse ! Pe aceea, cine o pazeste neincetat, canta zicand : gata este inima mea, Dumnezeule, gata este inima mea, ca Tie se cuvine lauda si slava, in veci, amin !

18) Zis-a un batran : nu se cade calugaruluii a se grjji de pometuri dese, sau de izvoare bine curgatoare, sau de gradini avand toate verdeturile, sau de case impodobite. Sa nu fie precupet, nici sa-si indeletniceasca mintea sa in turme de oi si cirezi de boi. Mai vartos sa aiba viata cea cu tacere ingereasca si neincetata cuvantare de marire si multumita lui Dumnezeu. Calea vietii acesteia sa fie streina si departata de toata dragostea cea trupeasca. Iar de se va slavi si se va lipi de lucrurile cele trupesti, nu poate fi drag lui Dumnezeu, nici poate sa scape de defaimarile oamenilor, ca-l cheama gandul pentru mosii, pentru razoare, pentru hotare, pentru case impodobite, pentru gradini, pentru stapaniri si pentru toate ca acestea se tulbura, facandu-se rob turmelor si se ingrijeste pentru lipsuri de gradini, de vii si pofteste a si le castiga. Asa totdeauna se tulbura de multe galcevi si certurile cel de-a pururea pe stapan a-l chema in ajutor, sa-si implineasca voia. Si, ce folos este din aceasta calugarului celui ce s-a lepadat de lume insa iar se incurca cu lucrurile lumesti ? Precum zice apostolul : nimeni ostas fiind, nu se leaga cu lucrurile lumesti, ca sa fie placut voievodului. Sa lasam, dar, de acum raul narav al iubirii de argint si toate cele ce ineaca mintea noastra si o prapadese si cele ce pogoara sufletul

nostru in fundul iadului, sa dezlegam sarcina pacatelor, ca astfel si mintea noastra, ca un carmaci ce se invata cu gandurile, sa poata ajunge cu buna tacere la liman.

19) Un frate a mers la un batran iscusit si i-a zis : ma mahnesc. Si i-a zis batranul : sezi in chilie si Dumnezeu iti va da odihna !

20) A vazut cineva pe un iubitor de osteneala, purtand un mort intr-un pat si i-a zis : pe cei morti porti ? Mergi de poarta pe cei vii !

21) Un frate a mers la un batran care sedea in pustie si a aflat pe langa chilia lui niste copii pascand dobitoace si vorbind necuvioase. Si daca si-a spus gandurile sale si folosindu-se de cuvintele batranului, i-a zis : cum suferi, avvo, acesti copii si nu le zici lor sa nu faca cele fara de treaba ? Batranul i-a zis : cu adevarat, frate, de multe zile vreau sa le zic lor, dar ma opresc chiar pe mine a le zice, graind : iata, nu pot sa sufar acest lucru, ce este putin, dar cum voi putea sa rabd, de vor veni asupra mea ispite ? Pentru aceasta nimic nu le-am zis, ca sa ma deprind cu ispitele ce-mi vin asupra-mi.

22) Povestesc batranii de un batran, care avea un copil vietuind cu dansul si l-a vazut facandu-si lucru nefolositor si i-a zis odata sa nu mai faca acea fapta mai mult si n-a vroit sa-l asculte si daca a calcat porunca, s-a scarbit batranul si a aruncat asupra lui pacatul, iar tanarul a incuiat usa chiliei in care era painea si l-a lasat pe batran flamand treisprezece zile si nu i-a zis batranul : unde mergi, sau unde ai fost ? Mai vietuia inca cineva langa batranul si instiintandu-se ca intarzie tanarul, facea putina fiertura si ii va da prin perete, rugandu-l sa guste. Si-l intreba, de ce intarzie fratele. Batranul ii raspundea : cand se va indeletnici, va veni.

23) Oarecine a povestit ca niste filosofi au voit sa ispiteasca pe niste monahi. Trecand cineva bine imbracat i-au zis lui : vino incoace ! Iar acela suparandu-se, i-a certat. Deci a trecut un alt calugar si i-au zis lui : tu, calugare, raule batrane, vino incoace ! Iar acela a venit si l-au lovit filosofii peste obraz, iar el a intors si pe celalalt. Aceia indata s-au sculat si i s-au inchinat lui zicand : iata, acesta cu adevarat este calugar. Si punandu-l intre dansii, il intrebau : ce faceti mai mult decat noi in pustie ? Postiti ? Si noi postim, Privegheati ? Si noi priveghem. Ce faceti dar mai mult decat noi sezand in pustie ? Batranul le-a rasptins : noi nadajduim spre darul lui Dumnezeu si ne pazim mintea. Si i-au zis aceia : noi aceasta n-o putem face. Si folosindu-se l-au lasat.

24) Povestit-a cineva din parintii Egiptului : odata am voit sa ma instrainez si am mers in Atena si intrand in cetate, am vazut un batran monah impdodobit cu haine, purtand o cruce mica cusuta si alergau si altii dupa dansul. Intrand in cetate, l-a intampinat norodul mult si il tragea la priveliste si am intrebat pe un oarecare om : cine este acesta ? Si mi s-a raspuns ca acesta este un elin, mai mare decat toti filozofii si s-a facut crestin si zidindu-si manastire, s-a facut calugar, vietuind cincisprezece ani; mai intai neintrand in cetate, iar astazi a intrat. Pentru aceasta alergam sa-l vedem ce va spune. Asa am plecat si eu cu dansul; si adunandu-se cei mai de frunte ai cetatii, l-au poftit, zicand : spune-ne noua, ce vrei sa ne vorbesti ? El le-a zis : nu este nici o limba sub cer, ca cea crestina, si mai frumos cin, ca cinul calugaresc; aceasta numai ii vatama pe dansii, ca aduce asupra lor

diavolul pizma unui asupra altuia, zicand, ca mi-a zis si i-am zis si necuratii inaintea lor avand, nu le vad. Iar aceasta auzind toti, l-au proslavit si au plecat.

25) A fost un patriarh in dumnezeiasca Cetate, care atat era de milostiv si lesne iertator greselilor, ca unul dintre ai casei lui a furat de la dansul aurul si temandu-se a fugit in Tebaida Egiptului. Acesta umbland, l-au aflat barbarii si luandu-l, l-au dus la locul lor. Dar afland arhiepiscopul, l-a cumparat cu optzeci de galbeni. Deci venind el acolo, l-a primit milostivul, incat ziceau unii din cetateni ca nimic n-a gresit arhiepiscopului.

CAPITOLUL II.

PENTRU UMILINTA

1) Zis-a un batran : sileste-te de iti invata si iti deprinde inima ta a gandi si grai intru sine pentru fiecare frate, zicand : acest frate este cu mult mai cuvios si mai vrednic de toata cinstea si lauda, decat mine ticalosul. Si asa, incet, incet, iti vei deprinde inima si gandul tau a te ocari si a te defaima pe tine insuti a te socoti mai nevrednic, mai ticait si mai pacatos decat toti oamenii. Asa se va salaslui si va vietui intru tine Sfantul Duh. Iar de te vei socoti mai vrednic de cinste, mai cuvios si mai bun decat alti frati si vei incepe a ocari si a defaima pe altii, atunci iese si fuge de la tine darul Duhului lui Dumnezeu si vine asupra ta duhul spurcaciunii trupesti si acela iti impietreste inima si pleaca umilinta de la tine.

2) Zis-a un batran oarecare : nu este mai rau lucru si mai amar decat deprinderea si obiceiul rau, ca multa vreme, silinta si osteneala trebuie unuia ca acela ca sa-si poata taia si dezradacina obiceiul si deprinderea lui cea rea. Osteneala au avut multi, iar vreme n-au avut, ca i-a pripit si i-a taiat secera mortii impreuna cu obiceiul si deprinderea lor si numai insusi Dumnezeu stie ce va face cu aceia in ziua judecatii.

3) Spunea un batran, ca era un frate care traia in liniste si tacere in chilia lui, si se zabovea pururea citind Sfintele Scripturi, patericele si vietile sfintilor parinti, si asa a petrecut douazeci de ani. Dupa aceea, intr-una din zile, i-a venit o umilinta si un gand ca sa iasa si sa mearga in pustie, sa petreaca in liniste fara de galceava, precum au petrecut si sfintii parinti cei de demult. Si asa a iesit din chilia sa si a plecat sa mearga in pustie. Mergand spre pustie, l-a intalnit avva Isac, care l-a intrebat, zicand : unde mergi, fiule ? Fratele i-a raspuns : douazeci de ani sunt de cand pururea citesc Sfintele Scripturi, vietile si invataturile sfintilor parinti, iar acum vreau sa merg sa incep si eu lucrul, poruncile si invataturile pe care le-am citit. Batranul facand rugaciune l-a blagoslovit, zicand : Domnul Dumnezeu sa te blagosloveasca, fiule, sa te indrepteze si sa te povatuiasca, ca sa mergi si pe urma sfintilor parinti la calea mantuirii !

4) Un frate oarecare, silitor fiind spre pocainta si mantuirea sa, mergand la muntele Sinai si gasind acolo o chiliuta veche in care locuise un parinte din cei de demult, s-a salasluit intr-insa. In ziua dintai, cand s-a asezat in acea chiliuta, a gasit o scrisoare pe un lemnisor,

scrisa de un frate din cei ce traisera mai inainte in acel loc. Si era scris acest cuvant : Eu, Moise am venit marturisind lui Teodor. El vazand acea scrisoare si citind-o, foarte s-a umilit si a inceput a plange cu lacrimi, zicand : o, frate, unde esti acum tu cel care ai scris aici, ca ai venit marturisind ? Unde este acum mana aceea, care a scris aici ? O, frate, in ce stare esti ? Si asa in toate zilele facea, punand inaintea ochilor sai acel lemn scris, apoi plangea cu lacrimi, vorbind cu dansul, ca si cum ar fi fost viu de fata si asa, aducandu-si aminte de moartea sa, plangea in toate zilele cu amara umilinta. El avea lucrul mainilor sale scrisoarea, ca stia sa scrie slova curata si scria carti. Si i-au adus lui fratii hartie, cheituiala si plata pentru scris, iar el luand hartia si plata de la frati, s-a pristavit si n-a scris nimanui nimic, numai cate un text si a pus la hartia si plata fiecarui frate, scriind asa : iertati-ma, parintilor si fratilor mei, ca am avut putintica treaba cu cineva si pentru aceea n-am avut vreme ca sa va scriu voua cartile.

5) La acest frate mai sus pomenit, a mai venit si alt frate oarecare, ierusalimlean, si s-a asezat langa dansul si traiau impreuna. Acest frate si-a facut gradina de legume si de verdeturi, iar intr-o zi a vrut sa mearga la un oras care era aproape ca la douasprezece stadii de locul in care petreceau ei. Venind acel frate la vecinul sau, scriitorul, l-a rugat, zicand : rogu-te, frate, pazeste-mi gradina pana voi veni eu de la targ ca sa nu mi-o strice animalele. Raspunzand fratele, i-a zis : bine, frate, fii nadajduit ca dupa cat voi putea nu ma voi lenevi. Si asa a plecat fratele la targ. Iar el a inceput a grai in sine zicand : ticaloase suflete al meu, nevoieste-te acum pentru gradina pana ai vreme buna ! Apoi sculandu-se si stand la rugaciune de seara pana dimineata, n-a incetat citind si cu lacrimi rugandu-se lui Dumnezeu. Asijderea si toata ziua aceea, ca era sfanta Duminica mare. Daca s-a facut seara, a venit si fratele vecinului lui, de la targ, si a aflat gradina toata stricata de fiarele salbatice. Si a zis fratelui sau : frate, nu mi-ai pazit gradina precum te-am rugat, si mi-a stricat-o fiarele. Dumnezeu sa te ierte, frate ! Iar el raspunzand, i-a zis : Dumnezeu stie, ca eu dupa putinta mea m-am silit s-o pazesc, ca doar ne va da Dumnezeu roada acestei gradini mici. Zis-a fratele : crede-ma, frate, ca de tot a stricat-o. Raspuns-a lui fratele, scriitorul : cred lui Dumnezeu si stiu ca iarasi o va inverzi. Zis-a lui fratele : vino, frate, si vezi. Scriitorul i-a raspuns : mergi, frate, si pazeste fratia ta acum, iar eu voi pazi la noapte. Si s-a facut seceta si s-a uscat pamantul si era in mare scarba acel frate pentru gradina lui si a zis fratelui sau. Sa stii, frate, ca de nu ne va da Dumnezeu ploaie, ne va lipsi de la gradina. Scriitorul i-a raspuns : amar noua, frate, ca de ne vor seca izvoarele gradinii cu adevarat nu vom dobandi mantuirea. Aceasta o zicea el despre lacrimi. Acest frate, bun scriitor, cand era sa se pristaveasca, l-a chemat pe acel frate, pe vecinul lui si l-a rugat, zicand : iubite frate, iata mi-a venit vremea sa ma pristavesc, deci te rog sa faci dragoste frateasca, sa sezi astazi langa mine si sa nu spui nimanui ca sunt eu bolnav. Daca ma voi pristavi, sa iei, frate, trupul meu si sa-l duci inlauntrul pustiului si sa-l arunci acolo, ca sa-l manance fiarele si pasarile, pentru ca a gresit Domnului Dumnezeului meu si nu este vrednic de ingropare. Raspuns-a lui fratele : sa ma crezi, frate, ca nu voieste sufletui si inima inea sa fac aceasta. Zis-a lui bolnavul : acel pacat, frate, asupra mea va fi si iata, iti fagaduiesc si iti dau cuvant, ca de ma vei asculta si-mi vei face aceasta, daca mi se va putea iti voi ajuta tie. Si acestea zicand, s-a pristavit. Iar fratele a facut cum l-a rugat. Luand trupul mortului gol, l-a dus si l-a aruncat in pustie, iar a treia zi dupa pristavirea i s-a aratai in vis vecinului sau si i-a zis : frate, Domnul Dumnezeu sa te miluiasea, precum si tu m-ai miluit pe mine ! Sa stii, frate, ca mare mila

ai facut cu mine, pentru ca nu s-a ingropat dupa obicei trupul meu, caci am auzit de la Domnul acest cuvant glasuindu-mi asa : iata, pentru multa smerenia ta, am poruncit sa fii impreuna cu Antonie. Iata, frate, ca n-am rugat si pentru tine. Deci lasa gradina si te nevoieste si te grijeste de cealalta gradina, ca eu, frate, in ceasul cand imi iesea sufletul din trup, am vazut lacrimile stingand focul in care era sa fiu aruncat pentru faptele mele.

6) In timpul prigoanelor, cand prigoneau si omorau pe crestini pentru credinta in Hristos, au prins si pe doi frati calugari sa-i munceasca si i-au aruncat in temnita pana a doua zi, ca a doua zi sa-i scoata, sa-i munceasca si sa-i omoare. Acesti doi frati aveau vrajba si pizma intre dansii. Fiind deci ei in temnita aruncati, batuti si munciti, unul umilindu-se cu inima a zis celuilalt : frate, iata maine ne vor scoate la judecata lor si ne vor munci si ne vor omori si vom merge catre Domnul. Pentru aceea, dar, vrajba si pizma ce a fost si este si acum intre noi, se cade sa o lasam, sa ne impacam, sa ne iertam unul pe altul, mai inainte de moartea noastra, ca sa luam, curati fiind, muncile si moartea pentru credinta si dragostea lui Hristos si asa ne vom invrednici a lua cununile mucenicesti din mainile lui Hristos si vom fi primiti in ceata mucenicilor. Acestea zicand i-a facut metanie dupa obiceiul calugaresc, graind : iarta-ma, frate, ca sa fii si tu iertat de mine si de Dumnezeu ! Iar acela fiind biruit de vrajmaseasca pizma, n-a vrut nicidecum sa-l ierte. Iar a doua zi daca s-a facut ziua, i-au scos pe ei din temnita, ca sa-i taie. Atunci cel care n-a vrut sa se impace si sa ierte pe fratele sau, vazand ca vor sa-l taie, inspaimantandu-se s-a lepadat de Hristos, iar pe cel de langa el crezand in numele Domnului, l-au taiat. Pe cel ce s-a lepadat de Hristos, l-a intrebat : pentru ce ieri nu te-ai lepadat de Hristos ? Ca sa nu te fi chinuit ? Raspuns-a lui acela : cand L-am lasat eu pe Dumnezeul meu si nu m-am impacat cu fratele meu, atunci si pe mine m-a lasat si m-a parasit ajutorul Lui si ramanand gol de Dansul, m-am lepadat de Hristos.

7) Doi frati dupa trup s-au lepadat de lume si au mers amandoi la muntele Nitriei si petreceau acolo in sihastrie si in ascultare. Dumnezeu le-a dat amandora darul umilintei si lacrimi, in rugaciunile lor. Odata batranul sihastriei a vazut in vis pe amandoi fratii stand la rugaciune si fiecare tinea cate o hartie scrisa in mana lui si udand hartia cu lacrimile lor, se spalau slovele scrisorii de pe hartie si scrisoarea tinuta lesne se spala iar a celuilalt cu anevoie si chiar daca se spala iarasi se cunosteau slovele. Batranul s-a rugat lui umnezeu sa-i arate acea vedenie cu acei doi frati. Si trimitand Dumnezeu ingerul Sau, i-a spus zicand : slovele si scrisoarea scrisa pe acele hartiii pe care le-ai vazut tinandu-le in mainile lor, acelea sunt pacatele lor. Unul din ei a pacatuit fireste, adica dupa fire si pentru aceea aceluia lesne i se spala slovele. Celalalt a cazut in necuratii si spurcaciuni peste fire. De aceea, mai multa osteneala ii trebuie intru pocainta lui. Si de atunci totdeauna ii zicea batranul : sileste-te, frate, osteneste-te, frate ca se cunosc slovele. Dar nu i-a aratat batranul, nici nu i-a spus aceasta, pana la moartea lui, ca nu cumva scarbindu-se sa-si sminteasca silinta sa, ci totdeauna ii zicea : sileste-te, frate, caci cui multa osteneala se spala slovele zapisului.

8) Un frate oarecare, silitor fiind, isi facea rugaciunea si pravila impreuna cu alt frate ai lui si cum incepea a citi, il biruiau lacrimile si umilinta sa. Pentru aceea nu putea sa citeasca, ci lasa cate un stih din psalmi. Odata l-a rugat vecinul lui sa-i spuna ce gandeste cand sta el la pravila si rugaciunea sa, de plange cu asa amar ? Iar el i-a raspuns : iarta-

ma, frate, ca totdeauna cand stau la pravila si rugaciunea mea, vad pe Judecatorul si pe mine ca un osandit stand, intrebat si mustrat fiind si zicandu-mi Judecatorul : pentru ce ai facut cutare pacat ?, si cutare si de aceea eu nu mai stiu ce voi raspunde, ca mi se astupa gura de vadirea cugetului meu si nu pot citi, ci las cate un cuvant din psalmi. Ma iarta, frate, ca si pe tine te smintesc si pentru aceea, frate, daca vei vrea, sa facem separat, fiecare pravila sa. Raspuns-a lui fratele, zicand : nu, frate, ca eu macar de nu am darul umilintei, ca sa pot plange, vazandu-te pe tine, ma vad si ma cunosc pe mine nevrednic si ticalos. Iar Dumnezeu vazand smerenia lui, i-a dat si lui darul umilintei si lacrimi ca si celuilalt.

9) Un frate oarecare a mers la un batran care petrecea in muntele Sinai si l-a rugat zicand : spune-mi, parinte si ma invata, cum ma voi ruga lui Dumnezeu, pentru ca mult l-am suparat. Batranul i-a zis : eu, fiule, asa ma rog lui Dumnezeu : Doamne, invredniceste-ma a Te iubi, precum am iubit mai inainte pacatul si a-Ti sluji Tie, precum am slujit mai inainte satanei celui inselator. Insa fiule, bine este a ridica mainile in sus, spre vazduh si a ruga pururea cu osardie pe Domnul Dumnezeu, ca in vremma iesirii sufletului din trup, sa poata trece sufletul nesmintit si nesuparat de spurcatii si cumplitii diavoli cei din vazduh.

10) Un batran a trimis pe un calugaras ucenic al sau, la un frate care avea gradina cu pomi in Sinai, poftindu-l sa-i trimita putine poame. Alergand calugarasul, s-a inchinat dupa obicei zicand : parintele, batranul meu, m-a trimis poftindu-te, daca ai poame in livada, sa-i trimiti cateva. Fratele i-a raspuns : sunt, fiule, mergi in livada si ia-ti din care vrei si cate vei putea. Dupa ce si-a luat calugarasul poame, l-a intrebat pe frate, zicand : parinte, aici este mila lui Dumnezeu ? Iar fratele auzind aceasta, a tacut si cautand la pamant, gandea si se minuna de acea intrebare. Dupa aceea i-a zis : ce ai zis, fiule, ce ai intrebat, ca nu am inteles ? Zis-a lui calugarasul : am intrebat, parinte, este aici mila lui Dumnezeu ? Iar fratele iarasi a tacut ca un ceas, gandind in sine, ce-i va raspunde si nestiind ce sa-i raspunda, a suspinat si a zis : Domnul Dumnezeu sa te ajute, fiule ! Si asa a trimis pe calugaras cu poamele la batranul sau. Dupa ce a mers calugarasul, acel frate indata parasindu-si chilia si livada si luandu-si haina, a iesit in pustie, zicand in sine : de vreme ce nu am putut sa dau raspuns unui copil ce ma intreba, cand va sa ma intrebe Dumnezeu, ce voi face ? Pentru aceea merg sa caut mila lui Dumnezeu.

11) Un frate oarecare traia la Ierusalim in muntele Eleonului si odata a mers in sfanta Cetate si ducandu-se la stapanul si judecatorul cetatii, si-a marturisit faptele si rautatile sale inaintea acestuia si a supusilor lui, rugandu-se foarte, sa-l pedepseasca dupa lege, pentru rautatile lui. Stapanul cetatii, socotind in sine, i-a zis : omule, de vreme ce tu insuti iti marturisesti faptele si rautatile tale, poate ca Dumnezeu te-a iertat si pentru aceea eu nu indraznesc sa te judec si sa te pedepsesc pentru acele fapte pe care tu insuti de bunavoie le marturisesti; ca acea judecata nu este a noastra ci a lui Dumnezeu. Mergi, deci, omule, la locul tau si iti pazeste tacerea si rugaciunea. Si iesind a mers la chilia sa si si-a pus el insusi catusi mari de fier in picioare si in grumaji si asa s-a incuiat in chilie. Iar cand mergea cineva din oameni la dansul si il intreba cine l-a pus in catusi cumplite ca acelea si pentru ce, el raspundea : judecatorul mi-a pus pentru rautatile mele. Si asa a petrecut pana la moartea sa, iar mai inainte cu o zi de pristavirea lui, au cazut singure catusele din

picioarele si grumajii lui si venind ascultatorul care il slujea, l-a gasit slobod de catuse si minunandu-se, l-a intrebat zicand : parinte, cine te-a slobozit ? Iar el a raspuns : Cel ce mi-a dezlegat pacatele. Acela mi s-a aratat mie ieri, zicand : iata, pentru multa smerenie si rabdarea ta, te dezleg de toate pacatele tale si atingandu-se cu mana de catusi, au cazut din picioarele si de pe grumajii mei. Acestea spunand el ascultatorului sau, a raposat si s-a dus catre Domnul.

12) Era un ostas oarecare la Schitopol, care multe rautati facuse si in multe chipuri isi pangarise si isi spurcase trupul sau. Acesta, cu mila lui Dumnezeu, venindu-si in fire si in cunostinta sa umilindu-se, s-a lepadat de lume si a iesit in pustie unde, gasind o vale adanca, s-a pogorat acolo si si-a facut chilie si s-a asezat in acea adancime, plangandu-si pacatele si rugandu-se lui Dumnezeu pentru mantuirea sa. !nstiinjandu-se de dansul cunoscutii lui, au inceput a-i trimite acolo paine si finice si de toate ce-i trebuinu. El insa vazandu-se in odihna si nimic lipsindu-i, zicea intru sine : aceasta odihna a mea ma va goni din cealalta odihna, de vreme ce eu nu sunt vrednic de o odihna ca aceasta. Si lasand acel loc si chilia sa, a fugit zicand : sa mergem de aici, suflete, la scarba, ca mie mi se cade sa-mi fie mancarea iarba, ca a dobitoacelor, fiindca si eu fapte dobitocesti am facut.

13) Ne spuneau noua niste frati care venisera la noi in Rait, despre un batran oarecare nevoitor, care sedea intr-o pestera mai sus de locul ce se cheama " Israel ", ca asa era de treaz cu mintea, incat ori incotro mergea, sta adeseori sa-si incerce si sa-si socoteasca gandul sau, graind singur in sine : ce este, frate ? Unde suntem acum ? Sa luam seama ! Si de-si gasea gandul sau intru preamarirea si rugaciunea catre Dumnezeu, era bine, iar de-l gasea departat intr-alte lucruri, indata incepea a se defaima si a se dosadi zicand : intoarce-te, ticaloase, degraba la lucrul tau ! Si totdeauna vorbea in sine, zicand asa : frate, aproape este vremea mergerii tale si inca nici un lucru bun in tine nu vad. Acestui batran i s-a aratat odata diavolul si i-a zis : batrane, ce te ostenesti in zadar, caci sa ma crezi ca nu te vei mantui. Batranul i-a raspuns : nu purta tu grija de aceasta, ori ma voi mantui, ori nu ma voi mantui; caci chiar de nu ma voi mantui totusi deasupra capului tau voi fi, iar tu in munci mai dedesubtut tuturor vei arde. Acestea auzind diavolul, s-a facut nevazut.

14) Zis-a un batran : de la calugarul cel nevoitor si silitor pentru mantuirea sa, aceste doua lucruri mai vartos le cere Dumnezeu : neagoniseala si fara-de-grija; caci aceste doua lucruri, adica agoniseala si galceava smintesc pe calugar de la invatatura lui Iisus Hristos si de la umilinta.

15) Zis-a iarasi : amar tie, ticaloase suflete, ca te-ai deprins numai a intreba si a auzi dumnezeiestile cuvinte si invataturite cele de mantuire, iar din cele ce auzi si citesti, nimic nu faci ! Amar tie, ticaloase trupule, ca ai cunoscut si pururea cunosti cele ce te spurca pe tine si totdeauna acelea le cauti : mancarile si saturarea ! Amar tanarului care isi imbuiba pantecele si se supune voii sale, caci in zadar a facut iesirea si lepadarea sa de lume !

16) Zis-a un batran : sezand cu tacere in chilia ta, sa ai pururea pe Dumnezeu in gandul tau si leapada de la sufletul tau tot pacatul si toata rautatea si faradelegea si se va salaslui

in tine frica lui Dumnezeu.

17) Zis-a un batran : cel ce are frica de Dumnezeu, acela are o vistierie plina de toate bunatatile, pentru ca frica de Dumnezeu pazeste pe om de tot pacatul.

18) Un batran oarecare a sezut in singuratate, in chilia sa, saizeci de ani si nicioadata nu si-a smintit pocainta si pururea zicea : fiilor, aceasta putina viata, numai pentru pocainta ne-a dat-o Domnul Dumnezeu si de vom pierde aceasta putina vreme ce-o avem pentru pocainta, traind in pacate fara de pocainta si in rautati, mult o vom cauta si vom dori aceasta vreme si nu vom gasi-o.

19) Zis-a un batran oarecare : de esti neputincios si slab cu trupul tau, dupa putinta ta fa-ti pravila si postul tau, dar nu te sili peste putinta ta, ca nu cumva sa cazi in boala si vei pofti atunci unele si altele, ingreunand pe fratele care iti slujeste tie. Iar de te tulbura ganduri spurcate si necuviincioase, nu le tainui, ci indata le spune duhovnicescului tau parinte si le vadeste. Caci cu cat isi ascunde si isi tainuieste omul gandurile cele rele, cu atat se inmultesc si mai vartos se intaresc in inima lui.

20) Zis-a iarasi : precum sarpele, daca iese din vizuina sa, indata fuge, asa si gandurile rele descoperindu-se, indata pier. Si precum cariul strica si mananca lemnui, asa si gandurile cele rele si spurcate strica si mananca inima omului. Cel ce isi descopere si isi arata gandurile sale, indata se tamaduieste, iar cel ce isi acopera si isi tainuieste gandurile sale, acela are mandrie. De nu vrei sa te incredintezi si nimanui sa-ti descoperi si sa-ti arati gandurile, apoi este semn ca nu ai smerenie; ca smerenia toate bunatatile le are. Sfintii se socoteau si se vedeau pe dansii mai gresiti si mai pacatosi decat toti oamenii. Iar de va chema omul din tot sufletul sau pe Dumnezeu si atunci va merge si va intreba pe vreun om, cerand sfat pentru gandurile sale, ii va raspunde lui acel om si mai vartos Dumnezeu, Cel ce-a deschis gura asinei lui Valaam, Acela va deschide si gura acelui om, pe care-l vei intreba spre folosul tau, macar de va fi chiar si pacatos omul acela.

21) Zis-a iarasi : de sunt morminte cu oase de oameni, aproape de locul in care traiesti, mergi adeseori acolo si deschizand mormintele, vezi pe cei ce zac acolo, gandeste-te si-ti adu aminte ca si tu peste putina vreme asa vei fi, si aceasta mai ales atunci cand te supara gandurile cele spurcate trupesti.

22) Zis-a iarasi : de vei auzi ca o sa se pristaveasca vreunul din frati catre Domnul, mergi si fii langa danstil in acea zi si vezi cum se desparte sufletul de ticalosul trup. De-ti va zice cineva sa te rogi lui Dumnezeu pentru dansul, raspunde-i asa : Domnul Dumnezeu, frate, pentru rugaciunile sfintilor parintilor nostri, sa ne miluiasca pe mine si pe tine, dupa voia Lui !

23) Zis-a iarasi : de te vei ingreuia candva cu mancarea, atunci nevoieste-te cu un lucru oarecare, de-ti osteneste trupul ca sa ti se usureze trupul tau mai inainte de noapte si nu vei vedea naluciri si visuri rele in somnul tau. Si asa fii luptator viteaz impotriva diavolului si dincotro te loveste acesta, dintr-acolo loveste-l si tu. De te ingreuiaza cu mancarea, ingreuiaza-l pe el cu privegherea. Iar de te slabeste cu somnul, slabeste-l si tu

cu osteneala trupului. Iar de te inseala cumva cu inaltarea, fa si tu un lucru oarecare, prin care sa te necinsteasca oamenii; caci sa stii aceasta, ca de nimic nu se scarbeste, nu se necajeste si nu se topeste satana mai mult, ca de aceasta, cand doreste insusi omul si isi iubeste necinstea si smerenia.

f 24) Zis-a un batran : de esti tanar, fugi de vin ca de sarpe si de ti se va intampla sa bei putin pentru dragostea frateasca, numai sa-l gusti, iar restul lasa-l. Macar de te-ar si blestema cel ce te sileste sa bei, sau de te-ar ruga, facandu-ti tie metanii, tu nu baga in seama blestemul acela, rugamintea si metaniiie lui, pentru ca sa stii ca satana indeamna pe unii ca aceia, sa-i sileasca pe calugarii cei tineri sa bea vin, fiindca stie vicleanul ca vinul si femeile departeaza pe calugari de Dumnezeu.

25) Zis-a iarasi : de ti se va intampla o calatorie la un loc strain, intre oameni necunoscuti si facandu-se seara, vei merge la oameni ca sa gazduiesti si sa te odihnesti si nimeni nu te va primi in casa, fiind strain, tu nu te scarbi. Ci zi in gandul tau asa : de as fi eu vrednic, Dumnezeu mi-ar face mie odihna si i-ar indemna pe oameni de m-ar primi.

26) Zis-a iarasi : de te va chema cineva la masa pentru dragostea lui Hristos si te va pune sa sezi la locul cel mai de jos, tu sa nu te scarbesti ci zi asa in gandul tau : eu nici pe acest loc nu sunt vrednic sa sed; caci iata, zic tie, ca nici necinstea, nici scarba, ori in ce chip ar fi, nu vine omului fara stirea si voia lui Dumnezeu, pentru ispitirea si indreptarea lui, sau pentru pacatele lui. Si cine nu gandeste si nu crede acestea, caci Dumnezeu este Drept Judecator ?

27) Zis-a iarasi : de ti se va intampla sa traiesti in pustie, pazeste-ti mintea, ca sa nu-si faca dracii batjocora de tine, aducandu-ti tie ganduri, ca acestea, zicand : iata acum traiesti bine, cu pace, iata acum te-ai despartit de galcevi si te-ai izbavit de clevetirile si vorbele oamenilor. Fa, deci, acum slujba putina si trebuinta ta in odihna. Acestea de le vei gandi in cugetul tau, atunci Dumnezeu isi va lua ajutorui Sau de la tine si iti vei cunoaste neputinta; insa traind tu in pustie, acestea ti se cade sa zici pururea in gandul tau : o ! amar mie, ticalosului, de vreme ce eu cu trupul traiesc aici in pustie, iar cu mintea si cu gandul meu sunt totdeauna in lume si oamenii ma socotesc ca traiesc aici viata parinteasca - si nu stiu ei, ca eu aici vietuiesc cu multa lenevire si ganduri spurcate, mancand, band si dormind, in zadar petrecandu-mi zilele vietii mele !

28) Zis-a iarasi : cand vrei sa mergi ca sa-ti descoperi gandurile si cugetele tale unui parinte duhovnicesc si sa-l intrebi sa-ti spuna cele pentru folosul sufletului tau, dupa obiceiul calugaresc, atunci ti se cade sa te rogi lui Dumnezeu, zicand : Doamne, Dumnezeul meu, cele ce vrei Tu si le stii ca sunt spre folosul sufletului meu, acelea da-le in gura acelui parinte, ca sa mi le zica si eu sa primesc ca din gura Ta cuvintele lui si sa ma folosesc de dansele ! Intareste-te bine in cuvintele acestea, de vreme ce osteneala, tacerea, saracia si patimirea nasc omului smerenia, iar smerenia iarta toate pacatele.

29) Zis-a iarasi : de vei auzi ca cutare te-a clevetit, te-a grait de rau si te-a defaimat si de va veni acela la tine, sa nu il vadesti, ci veseleste-te impreuna cu dansul si fii cu fata vesela catre dansul, ca sa ai indrazneala catre Dumnezeu in rugaciunea ta.

30) Zis-a iarasi : de va veni la tine un frate, atunci pentru fratele acela lasa-ti treaba si pravila si umilinta ta, plangerile si lacrimile de le vei avea si ascunde-le in inima, pana cand se va duce fratele. Daca va iesi si se va duce, apuca-te iar cu umilinta de pravila, de vreme ce se tem dracii vazand umilinta ta.

31) Zis-a iarasi : de te vor supara pe tine candva gandurile mandriei, zi-i acelui drac asa : du-te de la mine, satano, de vreme ce zice Domnul ca tot cel ce se va inalta, smeri-se-va, iar de imi zici ca sunt om bun si cucernic, eu abia atunci ma voi pricepe ca sunt bun, cand voi avea smerenie !

32) Zis-a iarasi : de vei cadea in vreun pacat si dupa aceea il vei parasi si vei incepe a te umili, a te scarbi si a te cai de acel pacat, ia aminte ca pana la moartea ta, neincetat sa te caiesti, sa te scarbesti si sa suspini catre Domnul Dumnezeu. De nu te vei scarbi de pacatele tale, iarasi vei cadea intr-insele. Ca scarba pentru pacate este sufletului frau tare si nu il lasa sa cada.

33) Cand vezi ca te miluieste Dumnezeu si incepe a-ti veni umilinta in inima, satana vazand, indata iti aduce in gand o treaba oarecare in chilie, zicand : cutare lucru si cutare trebuie sa-l faci acum, sa mergi la cutare frate pentru cutare trebuinta. Acestea si altele iti aduce in gand - niste lucruri si treburi, ca si cum ar fi de mare trebuinta, vrand vrajmasul cu acestea sa te sminteasca si sa te lipseasca de folsitoarea umilinta pe care o vedea ca vine in inima ta. Dar tu, fiule, ia aminte si cunoaste viclesugul si mestesugul vrajmasului si nu-l asculta, nici te supune indata gandurilor tale. Iar daca vede vrajmasul ca ii cunosti mestesugui si viclesugul lui si nu primesti nici nu te supui gandului pe are il aduce el, ci iti pazesti cu osardie si cu umilinta rugaciunea ta, silindu-te pentru sufletul tau, atunci el iti aduce alta ispita intr-alt chip, ori de la vreun om oarecare, ori alta pricina ori scarba. Daca vede ca ii stai tare impotriva si nu i te supui, atunci te sageteaza la inima cu arma lui cea mai tare si mai veninoasa, adica iti arunca din sageata lui focul maniei in inima si indata te umpli si te aprinzi de manie. Caci stie vrajmasul ca nici un alt lucru rau ca mania si iutimea, nu goneste asa de tare, umilinta si frica lui Dumnezeu din inima omului.

34) Zis-a iarasi : de nu ii va pedepsi calugarul trupul sau, ca pe un vrajmas si potrivnic, nimic facand pe voia si placerea lui, nu se va putea slobozi de lanturile vrajmasu lui, ca lanturile si mreaja diavolului este trupul, mai ales al calugarului celui tanar.

35) Un batran oarecare sedea in Rait si avea acest fel de lucrare : sedea in chilia sa umilit, aplecat spre pamant, clatinand cu capul si zicand cu oftare : dar ce va sa fie ? Si iar sedea tacand si lucra la fasii si iar clatea cu capul, acelasi cuvant zicand : dar ce va sa fie ? Si asa si-a sfarsit toate zilele vietii sale, intristandu-se pururea de iesirea sa din trup.

36) Zis-a un batran : de petreci impreuna cu fratii, ia seama, sa nu le poruncesti ca si cum ai stapani peste dansii, ca sa nu se inalte inima ta, ci opreste indraznirea cu chipul sau, iar cu sufletul socoteste-te rob si mai mic decat toti.

37) Zis-a iarasi : de voiesti sa ai darul plangerii, iubeste saracia si smerenia si sa nu

doresti a avea in chilia ta nici un lucru bun, caci cand va pofti sufletul tau ceva si nu va afla, ofteaza si se smereste si atunci il mangaie Dumnezeu, si ii daruieste umilinta. Cand va gusta sufletul din dulceata lui Dumnezeu, atunci uraste si haina pe care o poarta si insusi trupul sau. Iata, iti zie tie, fiule : de nu va uri omul trupul sau ca pe un vrajmas si potrivnic al sau, nefacand nici intr-un lucru placerea lui, nu va putea scapa de laturile vrajmasului. Caci latul diavolului asupra calugarilor si mai vartos asupra celor tineri este trupul nostru, precum ne invata avva Isaia, zicand : nu apuca pe altul de mana, nici sa scarpini trupul altui om, afara de marea boala, si aceasta cu frica, nici sa lasi a se atinge cineva de tine, nici sa te atingi de vreun trup strain, ci si la al tau cu frica uita-te. Sa nu zici cuiva : ia ceva de pe capul meu, sau de pe barba, sau din tiviturile hainelor tale. Sa nu dormi cu cineva la un loc in toata viata ta. Sa nu dai sarutare celui tanar, ce este fara barba, nici macar in biserica, nici vreunui strain ce va veni, nici sa sezi aproape de el, ca sa nu se atinga de tine ! De vreme ce multi nebagand de seama lucrurile acestea, ca si cum ar fi mici si de nimic, au cazut din acestea in mari prapastii si au pierit. Fiindca tot lucrul bun sau rau, din lucrurile cele mici incepe apoi se face mare. Cel ce se pazeste, fiule, pazeste plangerea si umilinta, iar cel ce nu baga in seama acestea, fara de plangere este si fara lacrimi. Cel ce nu are acestea, nu are cu sine pe Dumnezeu care il apara si il pazeste.

38) Langa un batran oarecare vietuia un frate care era cam lenes. Acesta urmand sa moara, zacea in preajma unuia din parinti, si il vedea batranul usor iesind din trup. Vrand batranul a incredinta pe frati, i-a zis lui : frate, sa ma crezi, ca noi toti stim, ca n-ai fost frate nevoitor spre postire si cum de iesi asa cu osardie din trup ? Fratele i-a raspuns : cred, parinte, ca adevarat ai zis dar de cand m-am facut monah nu mai stiu sa fi judecat pe vreun om. Deci vreau sa zic catre Dumnezeu : Tu ai zis, Stapane, nu judecati si nu veti fi judecati, lasati si vi se va lasa voua ! Zis-a lui batranul : pace tie, fiule ! Si s-a mantuit fara osteneala.

39) Iarasi, alt oarecare parinte petrecea in muntele Rait, in locul care se numeste Mideno. La acesta a venit unul din batrani si i-a zis : avvo, ma necajesc cand trimit pe fratele la slujba, mai ales cand va zabovi. Si i-a zis si acela : si eu cand trimit ucenic la trebuinta, sezand la usa privesc iar cand imi zice gandul : oare cand va veni fratele, atunci ii zic : dar de va grabi a veni alt frate, adica ingerul si va veni sa te ia catre Domnul, ce va fi ? Asa, in toata ziua privind la usa, ma intristez si plang de pacatele mele zicind : oare ce frate va veni mai degraba : cel de sus, sau cel de jos ? Si foarte folosindu-se batranul si de atunci a apucat si el aceeasi fapta.

CAPITOLUL III.

PENTRU GRIJA SI PLANGERE

1) Un batran oarecare a adormit in Domnul si peste putina vreme iar a inviat, iar fratii au inceput a-l intreba, sa le spuna, ce a vazut acolo. El le-a raspuns, zicand : fiilor, eu acolo inca n-am apucat sa merg sa vad ceva, decat am auzit tipete si vaiete, cu glasuri de multime de noroade strigand : vai si amar mie ! Asa ni se cade si noua pururea a plange

in viata aceasta si a zice : Vai ! Vai ! Si : amar mie ca am scarbit pe Domnul Dumnezeul meu !

2) Intrebat-a un frate pe un batran oarecare, zicand : ce sa fac, parinte, sa ma mantuiesc ? Batranul i-a raspuns : mergi, fiule si sezi cu liniste si cu tacere in chilia ta si sileste-ti inima sa plangi si sa versi lacrimi din ochii tai ! Asa fa si te vei mantui.

3) Ne spunea noua un batran oarecare, ca era un tanar care dorea si voia sa iasa din lume si sa mearga la o manastire sa se faca calugar si nu-l lasa mama sa nicidecum sa faca aceasta. El totdeauna zicea mamei sale : lasa-ma sa merg la manastire dupa dorinta mea, caci vreau sa-mi mantuiesc sufletul ! Iar ea, de multe ori oprindu-l n-a mai putut sa-l opreasca, ci l-a slobozit si el s-a dus. Asa mergand la o manastire, s-a calugarit si a inceput a trai in trandavie si lenevie, neavand nici o purtare de grija pentru mantuirea sa. Dupa catava vreme i-a murit mama, iar el petrecandu-si zilele sale asa, in multa lenevie si nepurtare de grija i s-a intamplat de s-a imbolnavit de o boala foarte grea, lesinand, a vazut o vedenie foarte inspaimantatoare. A fost rapit si dus in temnitele iadului, unde sunt sufletele oamenilor celor osanditi la muncile cele vesnice. Acolo a gasit-o pe mama lui zacand impreuna cu cei osanditi. Ea, daca l-a vazut s-a mirat si i-a zis : dar aceasta ce este, fiul meu ? Si tu esti osandit aici, in acest loc, care este al celor osanditi ? Unde este cuvantul tau, fiule, in care spuneai ca mergi la manastire sa te calugaresti, sa-ti mantuiesti sufletul ? El s-a rusinat de acele cuvinte ale mamei si neavand ce sa-i raspunda tacea mahnit. Asa tacand, a auzit glas poruncind si zicand : luati-l pe acesta de aici si-l duceti acolo, de unde l-ati luat, caci nu v-am trimis sa-l aduceti aici, ci pe cutare din cutare manastire, care este numit cu acelasi nume. Acestea graindu-se, s-a desteptat, si venindu-si in fire, a spus tuturor fratitor inspaimantatoarea vedenie. Iar ei auzind, se minunau. Apoi au trimis la acea manastire sa-l vada pe calugar, la care s-a trimis sa-l ia si sa il duca la locul osanditilor. Mergand trimisul, l-a gasit raposat. Si asa mai vartos se minunau toti fratii, incredintandu-se de acea vedenie inspaimantatoare. Iar acestui frate, cu mila lui Dumnezeu, a inceput a-i fi mai bine. Curand dupa aceea l-a lasat infricosata vedenie pe care i-a aratat-o Domnul Dumnezeu. si s-a inchis intr-o chilie si sezand plangea cu lacrimi ziua si noaptea in toata viata sa, ingrijindu-se pentru mantuirea sufletului si caindu-se pentru viata lui cea de mai dinainte, petrecuta in lenevire si in desert. Si atata ii daduse Dumnezeu lui umilinta, lacrimi si plangere, incat de multe ori mergeau fratii la dansul si voiau sa-l mangaie sa nu inebuneasca de atata plangere. El insa nu voia nicidecum sa se mangaie, ci le zicea lor asa : fratilor, de vreme ce n-am putut de rusine sa sufar dojenirea de la maica mea, cum voi putea suferi rusinea cea care va fi inaintea lui Hristos si a sfintilor Sai ingeri in ziua judecatii ?

4) Zis-a un batran oarecare : la infricosata a doua venire a lui Hristos, dupa invierea mortilor, de s-ar putea sa mai moara oamenii, toti ar muri de frica si de marea spaima ce va fi atunci. Ca infricosat este a vedea cerul desfacandu-se si Dumnezeu aratandu-se cu manie si urgie, cu oaste de ingeri fara numar; si toti oamenii cati s-au nascut pe pamant, de la Adam pana atunci, impreuna de fata vor sta, asteptand fiecare hotararea lui judecata. Pentru aceea, acestea gandindu-le pururea si asteptandu-le noi, datori suntem a trai ca si cum am fi in toate zilele intrebati si cercati pentru viata noastra, de Insusi Domnul Dumnezeu.

5) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand : oare, parinte, pentru ce imi este inima asa de impietrita, incit n-am nicidecum frica lui Dumnezeu in inima ? Batranul i-a raspuns : mi se pare, fiule, ca deoarece nu are omul mustrarea inimii, pentru aceasta nu dobandeste frica lui Dumnezeu. Si i-a zis lui fratele : dar ce este parinte, acea mustrare a inimii ? Zis-a lui batranul : intistrarea inimii aceasta este, sa se mustre omul pe sine totdeauna in toate lucrurile sale, zicand asa : adu-ti aminte, ticaloase, ca dupa scurta vreme o sa stai inaintea lui Dumnezeu si o sa dai raspuns pentru toate lucrurile si vorbele, gandurile si cugetele tale. Deci dar, de ce trebuie sa sezi cu oamenii la vorba desarta ? Intru acestea, fiule, invatandu-te si deprinzandu-te a le vorbi pururea in gandul tau, iti va veni frica lui Dumnezeu in inima si te vei mantui.

6) Zis-a un batran : precum umbra noastra pururea o avem cu noi, ori incotro mergem, asa ni se cade noua sa avem umilinta si plangerea pururea cu noi, ori incotro vom merge si ori unde vom fi.

7) Un frate l-a intrebat pe un batran oarecare, zicand : spune-mi mie, parinte, ce voi face, ca doreste sufletul meu lacrimi si nu am, ca-mi este inima foarte impietrita pentru umilinta, macar ca citesc vietile sfintilor parinti sau le aud; si nicidecum nu-mi pot umili inima si foarte scarbit e sufletul meu de aceasta. Batranul i-a raspuns : fiii lui Israil dupa 40 de ani au intrat in Pamantul Fagaduintei, in care, daca au intrat, nu s-au mai temut de razboaie. Asa si noua ne-a poruncit Dumnezeu, sa ne mahnim si sa ne scarbim pentru mantuirea noastra. Caci scris este : cu multe scarbe ni se cade sa intram intru Imparatia Cerului, iar fara de scarbe, nu vom putea intra in Pamantul Fagaduintei. Asculta, fiule, sa-ti spun o istorie a unui tanar. Era un tanar care dorind viata calugareasca, a mers la muntele Nitriei si acolo s-a facut calugar. Si era chilia lui aproape de chilia unui frate, pe care il auzea in toate zilele plangandu-si cu mare tanguire si lacrimi pacatele sale, iar inima lui era impietrita si nu-i venea umilinta si lacrimi ca sa poata plange. Deci se intistra pe sine zicand : nu vrei ticaloase, sa plangi si sa versi lacrimi pentru pacatele tale acum pana ai vreme si esti fara de simtire si nebagator de seama ! Sa stii, ca daca nu vrei sa plangi, eu te voi face si te voi invata sa plangi. Si avea o funie tare impletita si luand acea funie, se desbraca de haine si se batea cu funia peste spatele gol, pana cand i se ranea foarte trupul lui si nu mai putea suferi si atunci incepea sa planga. Iar acel frate, care era aproape de dansul cu chilia, luand seama ce face si vazandu-l de multe ori facand asa, batandu-se si insusi muncindu-se, se minuna foarte. Si a inceput a se ruga lui Dumnezeu ca sa-i arate, daca este placut lui Dumnezeu lucrul acelui frate, care se bate el insusi, si se munceste asa ? Si i-a aratat lui Dumnezeu. Intr-o noapte in vis l-a vazut fiind in ceata mucenicilor, purtand cununa muceniceasca pe cap si il arata lui cineva cu degetul, zicand : vezi, iata mucenicul cel bun, care rabda pentru Hristos ! Acesta impreuna cu mucenicii fiind primit, s-a incununat. Asa si tu, fiule, sileste-te pentru Hristos sa patimesti si sa rabzi toate scarbele ce ti se vor intampla si asa nu numai umilinta si lacrimile pe care le doresti, ti le va da Dumnezeu, ci si cu cununa muceniceasca te va incununa.

8) Un frate l-a intrebat pe un batran zicand : ce voi face, parinte, ca sa ma mantuiesc ? Spune-mi un cuvant de invatatura ! Batranul i-a raspuns : cand a batut si a certat

Dumnezeu Egiptul, atunci nu era acolo nici o casa in care sa nu fie plangere. Asa fa si tu, fiule, de vrei sa te mantuiesti : lacrimeaza si plangi si Dumnezeu te va mantui si te vei mantui.

9) Ne spuneau noua parintii ca sezand ei odinioara la masa unui frate si pentru dragoste ospatand, a ras un frate la masa. Si vazand aceasta avva Ioan, a plans si a zis : ce este in inima acelui frate de a ras, fiind dator a plange, fiindca mananca din osteneala straina ?

10) Un batran l-a vazut pe un frate razand si i-a zis : frate, dar nu stii ca avem sa dam cuvant de toata viata noastra inaintea lui Dumnezeu Celui ce este peste cer si peste pamant si tu razi in loc sa plangi ?

CAPITOLUL IV.

PENTRU SMERENIE SI UMILINTA

1) Un parinte oarecare traia aproape de fericitul Antonie, in lunca de cealalta parte de rau. Si a mers odata in Egipt pentru oarecare trebuinla, luand cu sine si pe ucenicul sau si mergand in orasul ce se chema Kint, a zabovit acolo o saptamana. Zabovind ei acolo, au vazut in toate diminetile barbati si femei iesind si mergand la morminte si plangandu-si fiecare mortii cu mare tanguire, pana la al treilea ceas din zi, caci asa le era lor obiceiul. Batranul i-a zis ucenicului sau : vezi, fiule, ce fac oamenii acestia. Cum se scoala asa de dimineata si merg la morminte si plang cu atata tanguire pe mortii lor ? Sa stii, fiule, ca de nu vom face si noi asa, la pieire vom merge. Deci intorcandu-se la chiliiie lor, indata si-au facut morminte, departe unul de altul. Si asa, sculandu-se de dimineata, in toate zilele, mergea fiecare la mormantul sau si-si plangea cu mare umilinta si tanguire sufletul ca pe un mort, pana la al treilea ceas din zi. Cand se intampla de adormea ucenicul sau dimineata la acea vreme, il astepta batranul zicand : scoala-te, fiule, ca egiptenii acum plang la mormintele lor ! Iar ucenicul zicea : parinte, ce sa fac ca imi este foarte impietrita inima si nu pot sa plang ? Batranul raspunzand, i-a zis : sileste-te, fiule, si te osteneste rabdand putintel si vazand Dumnezeu osteneala ta, iti va trimite darul Sau si iti va ajuta tie si dupa aceea nu te vei mai osteni. Caci iti zic tie, fiule, cand Dumnezeu raneste inima omului spre plangere, atunci nu mai fuge umilinta si plangerea de la acela, ci petrec cu dansul pana la moarte si oriunde va merge si oriunde va fi, plangerea, umilinta si lacrimile pururea cu dansul sunt si ori de lucreaza, ori de mananca, ori de doarme, sau altceva face, inima lui pururea plange, caci este ranita fara de vindecare.

2) Intr-una din zile l-a vazut batranul pe ucenicul sau mancand peste masura, fiindca venisera oarecari frati pentru cercetarea batranului si chemandu-l deosebi, i-a zis : fiule, nu stii, ca plangerea este ca o lumanare ce lumineaza si de nu o vei pazi bine, se va stinge ? Asa este plangerea : iar mancarea si bautura cea peste masura, dormirea si somnul mult, clevetirea, vorba multa si toata odihna trupeasca o vor pierde.

3) Un batran oarecare, foarte silitor spre mantuirea sa, avea un frate mai trandav si mai lenes spre mantuire care vazandu-l pe batran postind si cate sase zile nemancand, a zis :

parinte, eu am citit ca postirea multa aduce omului mandrie. Batranul i-a raspuns : frate, de vom socoti noi aceea, apoi prin lenevire si prin nepurtarea de griji si prin nesilinta, ne va veni umilinta. Daca este asa, frate, sa lasam dar pustia si sa mergem de aici in lume sa ne luam femei, sa mancam carne si sa bem vin ! Amar noua, frate, ca suntem inselati si batjocoriti de vrajmasul. Noua, frate, ni se cade in toata vremea si in tot ceasul si tot lucrul nostru sa gandim si sa zicem asa : de ma va certa Dumnezeu acum cu moartea, oare, ce fapte de indreptare am care sa ma arat Judecatorului ? Si ia aminte ce iti va raspunde tie catre acestea cugetul tau. De te judeca pe tine si te invinuieste cu ceva cugetul sau pentru vreun lucru te inalta gandul tau, atunci indata sa te lasi de acel lucru si sa te apuci de altul, prin care sa te nadajduiesti ca Dumnezeu iti va ajuta tie printr-insul. Caci se cade calugarului sa fie gata in tot ceasul de iesirea calatoriei sale, cand va iesi sufletul sau din trup. Pentru aceea, frate, ori de mananci, ori de bei, ori altceva de lucrezi, totdeauna zi in gandul tau : oare, de ma va chema Dumnezeu astazi, ce voi face, ca sa fiu primit si placut Domnului ? Atunci ia aminte, cum cugetul tau te va sfatui si te va invata ce sa faci si sa te silesti sa faci ce iti va zice. Iar de te vei indrepta si vei incepe a petrece cu post, cu priveghere, cu nevointa si cu osteneala si dupa aceea ele vor slabi, sa nu fii, frate, imputinat la suflet, ci iar incepe si nu inceta a te nevoi si a pazi acestea pana la moarte. Caci in ce fapte te va gasi moartea, in acele fapte vei fi judecat. Ori in post, ori in priveghere, in silinta si osteneala, ori in lenevire si in trandavire si intr-alte fapte lumesti nefolositoare si in nepurtare de grija. Pentru aceea, frate, datori suntem in toate zilele, in toata vremea si in tot ceasul, a ne cerca si a ne ispiti, oare la ce sporire a faptelor bune ne aflam. Oare sporesc eu in lucrurile si faptele prin care sa aiba nadejde mantuirea mea : in priveghere, in rugaciuni, in post, sau in tacere linistita ? Sau mai ales decat toate, in smerenie, caci aceasta este sporirea cea adevarata a sufletului, ca in tot ceasul sa fii mai smerit si tuturor plecat, zicand in sine, ca tot omul este mai vrednic si mai bun decat tine. Fara de aceasta smerenie, departe este calugarul de Dumnezeu si fara smerenie nu este nici o nadejde de mantuirea lui. Iar de vei merge la vreun batran ca sa-l intrebi de vreun lucru folositor de suflet si dupa rugaciune iti va zice sa sezi, tu inchinandu-te, zi-i lui cu smerenie : parinte, spune-mi un cuvant de invatatura pentru mantuire si viata vesnica, cum s-o dobandesc si te roaga, parinte, lui Dumnezeu pentru mine, ca multe pacate am ! Si dupa aceste cuvinte taci cu smerenie si sa nu zici nici un cuvant, pana nu te va intreba de ceva. De iti va spune vreun frate taina sa, iar alt frate te va blestema cu blestem, ca sa-i arati acea taina a acelui frate care ti-a incredintat-o tie, ia aminte ca nu cumva sa te insele sa i-o spui, macar de te va blestema, caci blestemul lui peste dansul se intoarce, iar tu curat ramai. De n-ai, frate, umilinta in inima ta, atunci sa stii si sa pricepi, ca ai oarecare inaltare in inima si ea nu lasa umilinta, ci iti impietreste inima pentru umilinta. De iti va lipsi ceva din cele ce sunt pentru trebuinta vietii trupului, nu cere aceea de la oameni, ci mai vartos arunca spre Domnul grija ta si nu-L uita pe Dumnezeu si Dumnezeu nu te va lasa. Iar cel ce cere de la oameni, acela nu are credinta, caci Dumnezeu poate sa-i ajute si sa-l chiverniseasca. De iti va aduce vreun om si iti va da tie ceva de cele ce-ti trebuiesc, primeste cu multumire, ca din mana lui Dumnezeu, socotind ca Insuisi Dumnezeu ti-a trimis acea mila. Iar de iti va aduce si iti va da vreun lucru ce nu-ti trebuie, sa nu primesti ca sa nu te ispiteasca vrajmasul sa primesti cele ce nu-ti trebuie tie. Opreste-ti, fiule si iti invata ochii tai a nu uita spre trup strain, si de s-ar putea nici trupul tau sa nu-l vezi. De iti va da tie Dumnezeu umilinta si plangere - si acesta este darul cel de mai mare mila al lui Dumnezeu, - sa nu cumva sa te inalti cu gandul in inima, socotind ca mare lucru faci

inaintea lui Dumnezeu, pentru ce plangi si lacrimezi, ci mai vartos te smereste, te dosadeste, te defaima si te ocaraste, caci Dumnezeu cand il vede pe om inaltandu-se cu gandul si laudandu-se in inima sa pentru plangerea si lacrimile ce le-a dobandit, atunci El ia de la dansul umilinta, plangerea si lacrimile si se invartoseaza si se impietreste ca piatra inima lui. Si asa il lasa si il paraseste Dumnezeu, ca sa se smereasca si sa-si cunoasca neputinta. De nu ai, frate, smerenie duhovniceasca, nevoieste-te si te sileste de-ti castiga macar smerenia cea trupeasca si din smerenia cea trupeasca iti va veni smerenia cea duhovniceasca. Iar fara de smerenie, in zadar iti este osteneala. De vei merge la vreun parinte duhovnicesc si il vei intreba vreun cuvant de folos sufletesc, sileste-te, fiule, sa faci cele ce ti-a zis acel parinte, iar peste putin de vei slabi si nu le vei face, sau le vei uita, sa nu-ti fie greu a merge si a-l mai intreba acel cuvant. Ca cel ce nu se leneveste a merge si a intreba, dorind sa auda cuvantul de invatatura, acela macar si de nu poate sa implineasca si sa faca cuvantul si invatatura pe care o aude, insa auzind, dobandeste umilinta si smerenie in inima lui, prin care afla si dobandeste folos. Iar cel care nici nu doreste sa auda cuvantul de invatatura, nici nu intreaba pe nimeni, acela nici nu face si nici nu-i vine umilinta si smerenie in inima si nici nu dobandeste folos si mila. De te va lauda un om, fiind tu de fata, atunci indata adu-ti aminte de pacatele tale si zi-i lui asa : frate, pentru Dumnezeu, te rog, nu ma lauda, ca sunt un ticalos si nu sunt vrednic de o landa ca aceea. Iar de va fi un om mare acel care te va lauda, te inchina cu smerenie si zi-i : iarta-ma ! Si te roaga lui Dumnezeu in gandul tau zicand : Doamne, acopere-ma si ma izbaveste de lauda aceasta ! De vei cadea in curvie si va ii aproape de tine acel loc unde traieste acel obraz cu care ai cazut, fugi si te departeaza caci nu te vei putea pocai, fiind aproape de acel loc. De vei vedea cu ochii tai pe un frate facand curvie, sau alt pacat, sa nu-l osandesti, ci fa rugaciune catre Dumnezeu pentru dansul, zicand : Doamne, pazeste-l pe fratele meu si pe mine de inselaciunea aceasta ! Si zi : blestemat sa fii tu, diavole, ca al tau lucru este acesta, caci fratele meu n-ar fi facut aceasta, de nu l-ai fi inselat ! Intareste-ti inima si te pazeste sa nu-l osandesti, ca sa nu se departeze de la tine Duhul Sfant. De va cleveti cineva catre tine pe fratele sau, sa nu adaugi cuvant la clevetirea lui, ci ori taci, ori zi asa : eu, frate, insumi ma aflu foarte pacatos si osandit, asa incit nu indraznesc si nici nu pot sa osandesc pe altii; si asa vei mantui si sufletul aceluia si pe tine de osandire. De vei cadea intr-o boala si vei cere ceva de la cineva si nu-ti va da, ia aminte ca nu cumva sa te scarbesti cu inima spre dansul, ci zi in gandul tau asa : de as fi fost eu vrednic sa mi se dea ceea ce am poftit si am cerut de la acei om, i-ar fi grait Dumnezeu in inima lui si indata mi-ar fi dat ce am cerut; insa amar mie, ca nu sunt vrednic. Trei cete erau desavarsite intre sfintii parinti : cei dintai nu primeau usor de la cineva ceva. Cei de mijloc nu cereau de la nimeni sa le dea ceva. Cei mai de pe urma, de le aducea cineva ceva si le da de buna voie lor pentru Dumnezeu, ei primeau si luau cu multumire, ca din mana lui Dumnezeu trimisa lor. De vei fi, frate, neputincios si nu poti lucra ca sa-ti castigi cu osteneala mainilor tale hrana, imbracamintea si trebuinta ta, atunci sa ceri cu smerenie cele ce iti trebuiesc, de la crestinii cei iubitori de Dumnezeu, defaimandu-ti si ocarandu-ti insuti ticalosia ta. De-ti va trimite Dumnezeu lacrimi si umilinta, in putina vreme sau in multe zile, atunci sa lasi tot lucrul mainilor tale si daca cunosti ca iti este de folos, petreci in acea umilinta si plangere, pentru ca iti este aproape ziua mortii tale si pentru aceasta ti-a trimis Dumnezeu umilinta si lacrimi, ca prin acestea sa afli mila. Caci precum diavolul mai vartos, la sfarsitul vietii omului, se sileste sa-l piarda, asa si Dumnezeu, la sfarsitul vietii omului cu o pricina il mantuieste. Sculandu-te din somn,

intai proslaveste pe Dumnezeu cu buzele tale si indata incepe-ti rugaciunea si pravila ta cu toata smerenia si umilinta, cu luare aminte, cu tot gandul tau si cu frica lui Dumnezeu, ca si cum ai sta de fata inaintea lui Dumnezeu si cu Dansul vorbind, de vreme ce mintea omului intru cele ce se indreapta de dimineata, intru acelea petrece si peste zi. Precum este si piatra morii : ce bagi intr-ansa dimineata, aceea macina si peste zi, ori grau ori neghina. Pentru aceea si tu, te silesti de dimineata a baga totdeauna grau mai inainte, pana nu va baga vrajmasul tau pleava sau neghina. De vei vedea in vis nalucindu-se tie o femeie oarecare, cu ochii, cu fata si vorba inselatoare, dupa ce te vei destepta din somn pazeste-te, frate, si ia aminte sa nu-ti fie gandul tau la dansa, pentru ca gandul la ea iti va spurca sufletul. Cand te vei culca pe patul tau, fiule, adu-ti aminte de mormantul tau, in care o sa zaci peste putina vreme, zicand in tine : nu stiu de voi ajunge dimineata sa ma scol, sau nu. Mai inainte de culcare roaga-te Domnului Dumnezeu cu toata osardia, cu smerenia inimii si asa insemnandu-ti fata ta cu semnul Cinstitei Cruci, culca-te ! Si dupa ce te vei culca, ia aminte ca nu cumva sa gandesti ceva lucru spurcat si necuvios, nici la vreun obraz femeiesc sa nu gandesti in gandul tau, macar de ar fi femeie sfanta, ci mai vartos rugandu-te lui Dumnezeu, gandeste-te la ziua judecatii, cum o sa stai inaintea Prea Dreptului Judecator si sa dai raspuns de toate faptele, cuvintele si gandurile. Ca ce gandeste omul ziua, in gandul sau, aceea s-a obisnuit a i se naluci noaptea, in vis. Sunt duhuri necurate spre acea treaba randuite de satana lor, care, daca se culca omul, mai ales calugarul, pe patul lui, sed langa dansul si-i aduc in gand aducerea aminte de oarecare femeie si de spurcaciunea ei si-i aprinde trupul lui spre spurcata pofta trupeasca, pana ii spurca inima si sufletul. La fel si ingerii sunt randuiti de la Dumnezeu, care sed langa om, si-l pazesc de laturile si mrejele vrajmasului. De te va indemna inima ziua si noaptea, zicand : scoala-te si te roaga lui Dumnezeu, atunci sa stii ca sfantul inger ai lui Dumnezeu care te pazeste, acela iti graieste tie : scoala-te si te roaga !

Deci, de te vei scula tu si el se va scula si va sta la rugaciune impreuna eu tine, intarindu-te in nevointa si gonind de la tine duhul cel necurat care te insala si racneste ca un leu asupra ta. Iar de nu te vei scula, indata se va departa de la tine ingerul si atunci vei cadea in mainile vrajmasului. De vei lucra ceva de obste impreuna cu fratii, sa nu cumva sa te arati tu cum ca lucrezi mai mult decat altii; iar de te vei lauda, iti pierzi plata ta. Pazeste-te, fiule, de vorba multa, de vreme ce tacerea cu intelepciune este mai buna, iar vorba multa, macar de se intampla uneori de este si de folos, se amesteca in ea si cuvinte nefolositoare. Pazeste-te, fiule, in vorbele tale, sa nu te caiesti dupa ce ai vorbit, caci multi pentru vorba lor si-au pierdut cinstea, iar altii si viata. De vei avea un lucru (rudocelie) in chilia ta si va veni ceasul de rugaciune, sa nu cumva sa zici : sa mai las putin pana voi savarsi acest lucru, ci indata scoala-te, fiule si inchinandu-te lui Dumnezeu te roaga Lui cu osardie, ca sa-ti indrepteze Domnul viata, sa te pazeasca si sa te izbaveasca de toti vrajmasii vazuti si nevazuti si sa te invredniceasca Imparatiei Sale.

4) Zis-a un batran oarecare, invatandu-l pe ucenicul sau : fiule, de te vei lenevi a te scula noaptea la slujba utreniei, in acea zi nu se cade sa dai trupului tau mancare, caci scrie Apostolul, ca pe degeaba nu se cade a manca. Iarasi, zictlie, ca mireanul de va fura, este vinovat. Aceeasi vina o socoteste Dumnezeu fiecarui frate, care se va lenevi si nu se va scula la slujba bisericii, afara de boala, sau de o mare impiedicare. Insa si de la cel bolnav si ostenit asteapta Dumnezeu rugaciune duhovniceasca, caci aceasta poate sa o faca si cel

bolnav si neputincios. De ai clevetit cumva pe vreun frate si te mustra cugetul tau, mergi cu smerenie la acel frate si te inchina pana la pamant, zicand : iarta-ma, frate, ca am gresit si te-am clevetit ! Si de aici inainte pazeste-te si nu mai cleveti pe nimeni, caci clevetirea este moartea sufletului. De iti va aduce tie un frate vreun lucru, orice ar fi si ti-l va darui pentru dragostea frateasca si stiind ca acel frate este mai sarac si mai neputincios decat tine, atunci sileste-te si daruieste-i si tu lui ceva indoit mai mult decat ti-a daruit el tie. Iar de nu vei avea ce sa-i dai si sa-i rasplatesti, atunci inchina-i-te pana la pamant cu smerenie, zicand : iarta-ma pentru Dumnezeu, iubite frate, ca eu nu am ce sa-ti daruiesc ! Domnul Dumnezeu sa-ti plateasca pentru dragostea ce-o arati catre mine. De vei citi sau vei auzi vietile sfintilor parinti, incepe si te nevoieste a face si a vietui si tu asa, chemandu-L pe Dumnezeu in ajutorul tau, ca sa te intareasca si sa-ti ajute si rabda fara slabire in lucrul ce vei incepe, laudand si multumind lui Dumnezeu. Iar de ai inceput si nu ai savarsit, atunci defaima-ti neputinta ta, ocaraste-ti cugetul tau si smereste-ti gandul, ca pe un rau, lenes si trandav; pururea neincetat mustra-ti sufletul pentru ca ce ai inceput si n-ai sfarsit. De ai gresit si ai facut pacat trupesc, nu te mai gandi dupa aceea la dansul, cum l-ai facut, caci gandind la dansul iarasi ti se aprinde trupul si ti se spurca sufletul. De-ti vei deosebi viata ta si iesind vei merge si te vei aseza in pustie, cand vei cunoaste ca te cerceteaza Domnul Dumnezeu, sa nu cumva sa te inseli, frate, sa te inalti cu inima zicand ca mare lucru faci ca sezi in pustie si pentru aceea te cerceteaza Dumnezeu, caci de te vei inalta si te vei lauda in inima ta, gandind acestea, atunci Dumnezeu iti va lua ajutorul sau si tu iti vei cunoaste neputinta. Ci, mai vartos, frate, cu smerenia inimii tale, zi asa in gandul tau : eu pentru slabiciunea, ticalosia si neputinta mea, sed aici, in aceasta pustie, iar Prea Bunul Dumnezeu pentru bunatatea Sa isi face cu mine nevrednicul mila Sa, ca sa nu slabesc, ci sa rabd. De vei da orice lucru, vreunui frate, pentru dragostea lui Hristos, iar mai pe urma iti va aduce vrajmasul cainta de aceasta in gandul tau, zicand : rau am facut ca m-am grabit de am dat acel lucru care imi trebuia foarte mult, sau ca acel lucru nu era de obrazul aceluia, sau prea mult i-am dat lui, tu, frate, nu asculta acel gand, caci este al vrajmasului, ci venindu-ti acel gand sa-i raspunzi asa : eu am dat imprumut acel lucru lui Hristos Insusi. Si asa, vrajmasul se va duce de la tine rusinat, iar tu vei lua plata mare de la Dumnezeul Hristos.

5) Zis-a un batran : dator este calugarul cand sade cu fratii la masa, sa caute pururea in jos, spre pamant, iar nu la fata fratilor, mai ales a celor tineri si sa aiba gandurile lui pururea catre Dumnezeu, ca mare si nesuferita scarba face calugarul diavolului, atunci cand are gandul la cer, catre Parintele lui.

6) Zis-a un batran : gandurile cele rele si necurate din inima omului sunt asemenea soarecilor care umbla in casa, pe care de-i vei omori cate unul, indata ce-i vei vedea, nu te vei osteni, iar de ii vei lasa pana se vor inmulti si vor umplea casa, atunci multa osteneala vei avea gonindu-i si neputandu-i goni, ti se va uri si vei lasa de se va pustii casa ta.

7) Zis-a un batran oarecare : calugarul care a gresit inaintea lui Dumnezeu, scarbindu-L pe Facatorul sau, si-i va veni oarecare umilinta si isi va cunoaste greseala si va voi sa se pocaiasca de pacatele sale, unuia ca acela i se cade sa se departeze de lume, sa se deosebeasca de alti frati, sa iasa si sa se aseze singur la un loc linistit, cu tacere, si asa umilindu-se si smerindit-se inaintea lui Dumnezeu, pururea sa-si planga pacatele sale,

ziua si noaptea, curatindu-si mintea si inima de gandurile lumesti. Sa se pazeasea foarte mult, ca sa nu scarbeasca sau sa dosadeasca pe cineva, ci pe sine pururea sa se dosadeasca, sa se ocarasca, sa se mustre si sa se defaimeze, pentru ca a pacatuit scarbind pe Domnul Dumnezeu si Facatorul sau. Si asa, cu multa infranare a trupului si a patimilor, cu multa umilinta, plangere si lacrimi rugandu-L pe Dumnezeu, va dobandi mila si iertare.

8) Spunea un oarecare batran, avva Teodor, pustnicul cel mare, zicand : odata am mers cu oarecari frati in Kanop, care este ca la cincisprezece stadii departe de cetatea Alexandria, la parintele Teodor, pustnicul cel mare, care avea darul rabdarii. Si vorbind cu noi batranul si mult folosindu-ne, intre alte vorbe, ne-a spus si aceasta : era un frate care traia intr-o chiliuta, afara din cetatea Alexandria, in dosul zidului si acel frate avea darul lacrimilor. Odata, intr-o zi, in urma dorintei inimii sale, i-a venit umilinta si plangere mai mult decat altadata; iar el vazandu-se in atita umilinta si multime de lacrimi, zicea in sine, asa : cu adevarat, acesta este semnul ca se apropie ziua mortii mele. Si cand gandea aceasta, plangerea si lacrimile mai mult se adaugau. Iar daca el vedea asa adaugandu-se si inmultindu-se lacrimile si umilinta lui, iarasi zicea : cu adevarat, aproape este vremea iesirii mele. Si asa, in toate zilele plangea cu amar. Iar noi auzind si mult folosindu-ne de vorbele si povestirile acestui batran, l-am intrebat despre lacrimi, zicand : oare, parinte, ce este acest lucru, ca uneori vin umilinta si lacrimile singure, sau uneori prin multa osteneala abia vine omului o picatura de lacrima ? Si raspunzand, ne-a zis noua batranul : fiilor, lacrimile sunt asemenea cu ploaia sau ninsoarea, iar calugarul este ca un lucrator gradinar sau vier, care cand vede ca vine ploaia, se cade sa lase toate celelalte lucruri ale sale si sa alerge si sa se nevoiasca, sa-si curateasca toate jgheaburile gradinii sau ale viei si sa nu lase sa curga paraiele ploii pe dinafara de gradina, ci sa se sileasca sa le indrepteze pe jgheaburile lui, in gradina sa, ca sa curga si sa adape toata gradina. Caci zic voua, fiilor, ca decat toate zilele anului, mai mult folos face o zi de ploaie care rasare, creste si inmulteste toate roadele gradinii. Asa sunt si lacrimile. Deci, cand simtim ca ne cerceteaza Dumnezeu si ne vine umilinta in inima, ni se cade sa lasam indata toate celelalte lucruri si treburi si cu toata osardia sa ne rugam lui Dumnezeu, caci nu stim, gasi-vom asa o alta zi, in care sa ne vina cercetarea lui Dumnezeu ?

9) Si iar l-au intrebat pe avva Teodor, zicand : spune-ne noua, avvo, cum pot sa se pazeasca lacrimile cand vin la om ? Batranul ne-a raspuns : fiilor, cand vin omului lacrimile si umilinta, atunci mai inainte de toate se cade sa se pazeasea sa nu vorbeasca cu nimeni si sa nu iasa afara din chilia lui, pazindu-se de mancare multa si dormire. Tot asa, sa-si pazeasca inima de ganduri, sa nu gandeasca in sine ca face mare si bun lucru pentru ca plange si lacrimeaza. Ci mai mult atunci, cu toata osardia sa se roage lui Dumnezeu, citind Sfintele Scripturi. Insa cand ii va veni omului umilinta si plangere, acestea-l vor invata ce sa faca.

10) Zis-a lor iarasi batranul : fiilor, eu am vazut un frate oarecare sezand in chilia lui si impletind cosurile (rucodelia sa) si cand ii venea umilinta si lacrimi, indata lasand lucrul, se scula la rugaciune si cum se scula si incepea a se ruga, indata fugeau umilinta si lacrimile de la dansul. Iar daca sedea jos si incepea a lucra lucrul sau si lucrand isi aduna gandurile, indata ii veneau lacrimile si iar se scula la rugaciune si iar ii trecee umilinta.

Iar cand lua vreo carte sa citeasca, cum incepea a citi indata ii veneau lacrimile si plangea. Si atunci a zis acel frate : bine au zis sfintii parinti ca plangerea este invatator, caci il invata pe om tot folosul.

11) Zis-a lor iarasi : fiilor, batranul meu avea obicei de a se indeparta totdeauna in adancul pustiului si acolo isi petrecea viata in tacere si liniste. Iar eu odata i-am zis : pentru ce, parinte, totdeauna fugi de noi si te departezi in adancul pustiului ? Nu este mai bine sa traiesti aproape de oameni, ca ei vazand nevointa ta cea buna, sa se foloseasca si altii iar tu vei avea mai mare plata de la Dumnezeu ? Batranul i-a raspuns : crede-ma, fiule, ca macar de ar fi cineva asemenea cu marele prooroc al lui Dumnezeu, Moise si va trai impreuna cu oamenii, nu poate nicidecum sa se cheme fiu al lui Dumnezeu dupa dar si sa-si foloseasca sufletul sau. Eu sunt fiu al lui Adam si precum Adam, parintele meu, vazand roada frumoasa si buna la gust, n-a rabdat sa nu ia sa guste, prin care a si murit, asa sunt si eu, cand vad rodul pacatului : indata il poftesc, din care luand si gustand mor. Pentru aceea, prea cuviosii nostri fugeau din lume in pustie, ca sa-si omoare patimile si poftele dulcetilor, acolo unde nu aflau mancarea care naste poftele pacatului.

12) Zis-a iarasi : de se va da insusi omul de buna voia sa spre greutate, scarba, suparare si rabdare pentru Dumnezeu, eu cred ca pe acela cu sfintii mucenici il va impartasi Dumnezeu, pentru ca acea greutate si scarba pe care o rabda cineva pentru Dumnezeu, in loc de sange se primeste.

13) Zis-a iarasi : fiilor, precum tot pacatul pe care-l face omul, afara de trup este, iar cel ce face curvie, in trupul sau greseste, pentru ca dintr-ansul iese spurcaciunea si ii spurca tot trupul, asa si toate bunatatile afara de trup sunt. Iar cel ce plange pentru mantuirea sufletului sau, acela isi curateste si trupul sau, pentru ca lacrimile care ies din ochii lui, acelea tot trupul si sufletul lui ii spala.

14) Un frate l-a intrebat pe un oarecare batran, zicand : te rog, parinte, spune-mi, ce sa faca omul ca sa i se umileasca inima si sa-i vina lacrimi si plangere ? Batranul i-a raspuns : fiule, lacrimile si plangerea vin la om din aducere aminte de pacatele sale pe care le-a facut in viata sa, inaintea ochilor lui Dumnezeu si cum ca are sa dea raspuns Infricosatului Judecator pentru danselе. La fel, celui ce va sa-i vina umilinta si lacrimi, i se cade pururea sa aiba aducerea aminte de sfarsitul si moartea sa, cum ca peste putina vreme are sa iasa si sa se desparta sufletul lui de ticalosul trup, ramanand trupul ca o stricaciune imputita spre putreziciune, iar cu sufletul va merge gol prin groaznice, infricosate si cumplite locuri, pana va ajunge si va sosi la locul unde i s-a gatit dupa faptele sale, asteptand ziua infricosatei judecati ca sa-si ia hotaratut raspuns dupa fapte. Asemenea, sa-si aduca aminte pururea in gand de infricosata si groaznica zi a judecatii, in care tot neamul omenesc, de la Adam pana atunci, vor sta goi inaintea Infricosatului si Prea Dreptului Judecator, plangand cu amar, si asteptand raspunsul cel cu hotarata judecata, ori in muncile focului vesnic, ori in veselia vietii celei nesfarsite, dupa faptele lui si de groaznica manie, mustrare si urgie a Prea Dreptului Judecator si de trimiterea cea cu urgie fara de nici o milostivire si aruncarea in pedeapsa cumplitelor si vesniciior munci ale intunecatului iad, din care munci, dupa aceea nu mai este nadejde de iesit vreodata, de sfarsit sau de moarte, ca acolo nu este moarte, nici sfarsit sau slabire a

cumplitelor munci, ci pedeapsa fara de sfarsit. Sa-si aduca apoi, aminte in gandul sau, de raposatii sai parinti, cum au murit si au putrezit, s-au facut tarana si pamant. Si cum si el peste putina vreme asa se va face si oare unde sunt sufletele parintilor sai ? Fratele i-a zis : se cade, parinte, ca un calugar sa se gandeasca la parintii sai ? Batranul i-a zis : de vei cunoaste ca iti vine umilinta si lacrimi, pentru gandirea la raposatii tai parinti, acel gand iti este foarte de folos. Caci daca iti vin lacrimile, atunci poti sa le intorci incotro iti este voia, ori pentru pacatele tale, ori pentru alt oarecare gand bun. Acestea, fiule, se cade a gandi cel ce doreste lacrimi si plangere, caci din aceste granduri vin omului umilinta, lacrimile si plangerea. Zis-a fratele : cu adevarat, asa este, parinte, mult m-am folosit acum de parintestile tale cuvinte. Zis-a lui batranul : eu, fiule, am vazut un frate care era foarte iubitor de osteneala si nevoitor pentru mantuirea sa, insa inima lui era impietrita si nu-i venea umilinta si lacrimi si de multe ori se batea singur si se chinuia, pana cand isi ranea trupul si atunci, de usturime si de durere, ii veneau lacrimi si plangere. Iar el intorcea alte lacrimi si plangere si plangea pentru pacatele sale, si asa Dumnezeu l-a miluit si el s-a mantuit.

15) Zis-a iarasi batranul : fiiior, sa stiti ca smerenia pe multi fara nici o osteneala i-a mantuit si marturisesc aceasta vamesul si fiul cel ratacit, care putine cuvinte au grait catre Dumnezeu si s-au mantuit. Iar ostenelile si faptele cele bune ale omului il pierd, daca nu va avea smerenie, caci osteneala si faptele cele bune pe multi i-au tras la mandrie si au pierit, precum si fariseul acela care se lauda cu faptele lui cele bune si se mandrea.

16) Zis-a iarasi un batran : vorba cea multa de iscodire pentru dumnezeire si citirea cea cu multa cercare a cuvintelor celor pentru credinta, usuca lacrimile si golesc umilinta de la om. Tu, fiule, citeste vietile si graiurile sfintilor si prea cuviosilor parinti si ele iti vor lumina sufletul.

17) Zis-a iarasi : postul smereste trupul si privegherea lumineaza mintea, tacerea linistita aduce umilinta si lacrimi, iar lacrimile si plangerile il fac pe calugar desavarsit si fara de pacate.

18) Odata fiind praznic la Schit, au venit si s-au adunat toti parintii de prin pustie. Si sezand la masa, au adus si vin ca sa le dea lor, iar fratele care era randuit sa dea vin la masa, umpland un pahar, a dat unuia din parinti si acela uitandu-se la frate s-a maniat zicand : fiule, te rog, nu-mi da acel sarpe veninos. Auzind aceasta parintii, nici unul n-a vrut sa primeasca vin sa bea, iar care apucasera mai inainte de baura cate un pahar, se caiau foarte si se defaimau.

19) Un frate oarecare s-a maniat pe alt frate si stand la rugaciune, cerea de la Dumnezeu rabdare si sa ia de la dansul fara de ispita, acea manie. Rugandu-se astfel, a vazut ca un fum iesind din gura lui si indata i-a trecut mania.

20) Un frate oarecare flamanzind a vrut sa manance de dimineata si se lupta cu gandul sa nu manance, pana nu se vor implini trei ceasuri din zi. Si luand posmagi i-a pus in apa sa se moaie, iar daca au trecut trei ceasuri din zi, a sezut sa manance si cautand spre mancare cu mare pofta, fiind foarte flamand, si-a zis : mai bine este sa mai astept putin sa

nu mananc pana ce se va implini noua ceasuri din zi. Iar daca s-au implinit, s-a sculat si a stat la rugaciune si atunci a vazut cu ochii lui pe vrajmasul diavol ca un fum iesind de sub servetul care era asternut unde-si gatise el sa manance paine. Si indata i-a trecut foamea, scapand si de lacomia pantecelui si de nesaturare.

21) Un batran oarecare era bolnav de multa vreme si multe zile n-a mancat, nici n-a baut, iar ucenicul lui vazand ca atatea zile n-a mancat nimic, i s-a facut mila de dansul si il ruga, zicand : te rog, parinte, mananca ceva, cat de putin si ti se va mai deschide gustul si te vei mai racori din boala. Si indata facand foc, a pus de i-a gatit putina mancare. Caci avea doua vase : in unul avea putina miere, iar in altul putin ulei de canepa, pe care il tinea de multa vreme pentru candela si care era ranced, amar si imputit. Deci, fratele voind sa ia putina miere ca sa indulceasca bucatele pe care le facuse pentru batranul sau, n-a luat seama bine din care vas sa ia si in loc sa ia miere a gresit si a luat ulei ranced si amar, si a pus in bucatele batranului sau si a dus la batranul rugandu-l sa guste. Iar batranul luand odata si gustand, indata a cunoscut greseala fratelui si a tacut, nezicand nimic. Fratele il ruga cu osardie sa mai guste macar o data sau de doua ori. Insa batranul nu mai voia sa guste, zicand : ajunge, fiule. Fratele insa, il silea sa mai guste, zicand : te rog, mai gusta, parinte, ca foarte bune bucate ti-am facut. Iata ca si eu am sa mananc cu tine. Si luand cu lingura si gustand, atunci a vazut ce a facut si cazand la picioarele batranului, i-a zis : amar mie, ce-am facut ! Iarta-ma, parinte, ca ti-am gresit si n-am stiut si in loc de miere ti-am pus in bucate ulei ranced si amar si te-am prapadit si nu mi-ai spus cand ai luat odata de ai gustat, socotind poate, ca eu inadins am facut aceasta, punand asupra mea acel pacat. Batranul i-a zis : nu te scarbi de aceasta, fiule, ca de ar fi vrut Dumnezeu ca sa-mi pui miere in bucate, miere mi-ai fi pus, iar acum ce a vrut Dumnezeu, aceea mi-ai pus. Si aceasta zicand batranul, indata s-a simtit desavarsit sanatos si sculandu-se din patul lui, a multumit lui Dumnezeu, mangaindu-l si pe ucenicul sau.

22) Un frate a mers la muntele Feremului, la un oarecare batran mare cu viata si foarte iscusit cu fapte bune. Inchinandu-se dupa obicei, l-a intrebat zicand : ce voi face, parinte, caci imi piere sufletul ? Batranul a zis : pentru ce iti piere sufletul ? Fratele i-a raspuns : cand eram in lume, in viata mireneasca, foarte mult posteam, rugaciuni si privegheri faceam si multa ravna sufleteasca, umilinta si lacrimi aveam, iar daca m-am lepadat de lume si m-am facut calugar, nici una din acele bunatati nu vad in mine. Batranul i-a zis : sa ma crezi, fiule, ca acele bunatati care-mi spusei ca le faceai cand erai mirean, toate pentru mandria si lauda oamenilor le faceai, caci aveai indemnator spre ele pe cel ce in taina se lupta cu tine si acele fapte ale tale nu erau primite de Dumnezeu. Pentru aceea diavolul nu te baga in seama, nici nu sta impotriva cu razboi, ca sa ia sporirea ta. Acum vede ca ai iesit ca la razboi, asupra lui si pentru aceea si el se inarmeaza asupra ta. Mai placut si mai primit este lui Dumnezeu un psalm ce-l vei citi acum cu smerenie, decat o mie de psalmi pe care-i citeai in viata mireneasca cu mandrie. Zis-a iarasi fratele : eu, parinte, acum nici sa postesc nu pot si toate lucrurile si faptele bune s-au luat de la mine. Batranul i-a zis : frate, iti ajunge ce ai, rabda cu multumire si te vei folosi. Iar el tinea tot una, zicand : cu adevarat, parinte, pierdut este sufletul meu. Atunci batranul a inceput a-i zice lui asa : crede-ma, frate, ca nu voiam sa-ti zic cele ce ti-am zis, ca sa nu-ti slabeasca gandul, caci te vad foarte inselat de vrajmasul diavol si esti aruncat in trandavie si in

deznadajduire; ci asculta sfatul meu si lasa parerea pe care o ai ca vietuiai si faceai bine cand erai in viata mireneasca, de vreme ce toate acele fapte ale tale din viata mireneasca erau pentru mandrie, precum si a fariseului aceluia care pentru bunatatile lui cele cu multa mandrie i se parea ca este mai placut decat toti oamenii lui Dumnezeu, si cu acea parere a mandriei, si-a pierdut toate ostenelele. Iar tu acum smerindu-te inaintea lui Dumnezeu si parandu-ti-se ca nu faci nici o fapta buna inaintea Lui, aceasta smerenie, fiule, iti ajunge pentru mantuirea sufletului, ca si vamesul care nici o bunatate nu facuse si cu o smerenie ca aceasta s-a indreptat. Ca mai placut lui Dumnezeu este omul pacatos si lenes si cu inima infranta si smerita, decat cel ce face multe bunatati si se inalta in gandul sau, socotindu-se, ca mai placut este inaintea lui Dumnezeu. Acestea auzind fratele, a luat mare folosinta si multa mangaiere sufletului sau si s-a inchinat batranului pana la pamant, zicand : sa stii, parinte, ca astazi mi-ai mantuit sufletul. Si asa s-a dus multumind lui Dumnezeu.

CAPITOLUL V.

PENTRU POST SI INIRANARE, NU NUMAI DE BUCATE, CI SI DE ALTE PATIMI VATAMATOARE DE SUFLET

1) Zis-a un batran : unii oameni sunt din firea lor tacuti si posomorati si nu graiesc, nici vorbesc mult, ci tacerea acelora nu castiga dar. Altii sunt tacuti pentru lauda si slava omeneasca, si aceia nu se folosesc cu nimic din tacerea lor. Iar altii sunt tacuti pentru Dumnezeu si aceasta este cu adevarat fapta buna si dobandesc dar de la Dumnezeu.

2) Ne spune noua un ucenic al unui batran, despre batranul sau, ca douazeci de ani, nu s-a culcat sa doarma si dormirea lui era sezand pe un scaunas, lucrand lucrul sau, iar mancarea lui era la doua zile, uneori la trei si chiar la cinci zile.

3) Inca ne spunea noua si aceasta, zicand : intr-una din zile, ne citeam noi pravila dupa obicei impreuna cu batranul meu, si citind eu psalmii, am gresit si am sarit un cuvant dintr-un psalm si n-am priceput. Dupa ce am savarsit slujba, mi-a zis batranul : eu, fiule, cand imi fac pravila si rugaciunea, atunci mi se pare ca arde foc sub mine si nu poate sa umble mintea si gandul meu incoace si incolo. Tie unde iti era mintea si gandul tau cand citeai psalmii, de ai trecut un cuvant din psalmi ? Nu stii, ca in vremea cand iti faci rugaciunea inaintea lui Dumnezeu stai si cu Insusi Dumnezeu graiesti ?

4) Un batran oarecare s-a imbolnavit de o boala foarte grea si curgea sange dinlauntrul lui iar unui frate, facandu-i-se mila de dansul i-a fiert putina mancare si aducandu-i l-a rugat sa manance, zicand : rogu-te, parinte, gusta si mananca putin din aceasta mancare, ca ti-am adus si poate o sa-ti fie de folos. Batranul cautand la dansul, i-a zis : Domnul sa-ti primeasca dragostea, frate, dar adevar zic tie, ca as vrea sa ma lase Dumnezeu asa, in aceasta boala, chiar si pana la treizeci de ani. Si n-a vrut sa guste. Iar fratele mirandu-se de aceasta rabdare a acelui batran, s-a dus luand mult folos.

5) Un batran oarecare, pustnic, se infrana sa nu bea apa patruzeci de zile, si cand era caldura mare, isi spala paharul cel de baut apa si umplandu-l cu apa il punea inaintea sa. Odata l-au intrebat fratii, zicand : de ce faci asta parinte, ca de apa postesti si nu bei, iar paharul il umpli cu apa si-l pui inaintea ta ? Batranul le-a raspuns : pentru ca vazand paharul plin cu apa inaintea mea mai multa sete si pofta sa-mi fie, si sa ma silesc sa patimesc si sa rabd, ca mai multa plata sa iau de la Dumnezeu.

6) Ne spunea un batran, zicand : fiilor, eu am petrecut in adancul pustiului cu alti parinti saptezeci de ani, postind, si mancarea noastra acolo nu era alta decat legume si putine finice (curmale).

7) Zis-a un batran : fratilor, imbuibarea pantecelui este maica curviei, iar postul si infranarea este bogatia sufletului, deci aceasta sa ne silim sa o castigm cu smerita intelepciune, pazindu-ne de mandrie, placere si de lauda oamenilor care este maica tuturor rautatilor.

8) Zis-a iarasi : fiilor, bine este a-i satura pe cel sarac si flamand si asa sa postesti.

9) Zis-a iarasi : fiilor, trebuie ca noi mai mult cu cuvintele cele dumnezeiesti sa ne hranim si cu invataturile sfintilor parinti sa praznuim, nu numai pantecele sa-l hranim si sa-l saturam si de suflet sa nu purtam grija, ci duhovniceste sa praznuim veselindu-ne.

10) Spuneau parintii despre un batran induhovnicit care traia in lavra parintelui Petru, ca a sezut intr-o pestera cincizeci de ani, si in acei ani nici paine n-a mancat, nici vin n-a baut, ci numai paine de tarate, de trei ori pe saptamana.

11) Un sihastru oarecare traia in adancul pustiului de treizeci de ani. Mancarea lui era o buruiana oarecare, ce crestea in acea pustie. Mai tarziu a inceput a gandi si a grai in sine, zicand : in zadar ma necajesc de atatia ani aici, in aceasta pustie si nu mananc decat aceasta buruiana si nici o descoperire sau vedenie in vis sau aievea nu vad, sau nici o minune n-am facut, precum faceau alti parinti inainte de mine. Ci mai bine sa las aceasta pustie fara de nici un folos si sa ies in lume, ca si acolo cel ce vrea sa se mantuiasca, se mantuieste. Aceasta gandind el si vroind sa plece din pustie in lume, i s-a aratat ingerul Domnului si standu-i inainte, i-a zis : ce vrei sa faci, batranule ? Pentru ce primesti in inima ta acele ganduri si sfaturi vrajmasesti ? Adica, pentru ca nu faci minuni, sa iesi in lume ? Dar ce minune mai mare decat aceasta doresti, ca de atatia ani traiesti aici in aceasta pustie si Dumnezeu te hraneste, te intareste, te pazeste si nimic nu-ti lipseste ca si unuia din lavra ? Deci, pentru ce te supui sfatului vrajmasului ? De acum sa nu te mai supui gandurilor si sfatului vrajmasesc si sezi aici, in acest loc pana la sfarsitul tau, si te roaga lui Dumnezeu ca sa-ti dea smerenie si rabdare ! Iar el fiind intarit de sfatul ingerului, a petrecut acolo toata vremea vietii sale si s-a mantuit.

12) Zis-a un batran : de vrei sa vorbesti de greseala si pacatul vreunui frate, socoteste ca de vei crede ca il vei indrepta pe el, sau il vei folosi pe altul, atunci sa graiesti, iar in alt chip de vei vorbi, adica cu rautate numai ca sa-l mustri si sa-i descoperi, sa-i arati greseala si pacatut lui inaintea altora, sa stii ca nu o sa scapi de dumnezeiasca certare, ci

si tu singur in aceeasi greseala si pacat, sau intr-altul mai rau vei cadea, parasindu-te ajutorul lui Dumnezeu si de altii fiind mustrat, te vei rusina.

13) Zis-a un batran oarecare : fiilor si fratilor, sa intelegeti si sa stiti toti, ca nici una din faptele cele bune nu este asa de iubita si placuta lui Dumnezeu, si de nici una nu se bucura Dumnezeu asa de muit, ca atunci cand se intampla omului sa cada in vreo scarba oarecare, ori in ce chip ar fi, iar el cu multumire rabda bucuros, pana la sfarsit. La fel si de la cel ce este bolnav cu trupul sau, nu cere Dumnezeu, nici cearca de la dansul post, infranare la mancare si bautura, sau alta osteneala de nevointa a trupului, decat rabdare, multumita si rugaciune duhovniceasca si sa-i fie mintea si gandul pururea la Dumnezeu. Iar postul si osteneala trupeasca le face omul pentru infranarea zburdarilor necuratelor pofte si a patimilor trupului, ca boala trupului este mai presus si mai tare decat postul si decat orice alta nevointa si osteneala a trupului. Pentru aceasta de la bolnav nu se cere, nici se cearca post, infranare si alte osteneli, ci datoria lui este sa multumeasca pururea, cu osardie si cu toata inima lui Dumnezeu, rugandu-se sa-i dea rabdare.

14) Zis-a un batran oarecare : se bucura calugarul tanar, cand se apropie ziua vreunui praznic, stiind ca atunci o sa se puna la masa mai bune bucate, iar celui ce este adevarat calugar, mancarea cea mai buna si bautura lui sunt umilinta si lacrimile.

15) Zis-a un batran oarecare, ucenicului sau, invatandu-l : fiule, pazindu-te, poarta grija ca niciodata sa nu iasa cuvant rau si necuvios din gura ta.

16) Odata preotut Schitului a mers la arhiepiscopul Alexandriei pentru o trebuinta bisericeasca. Daca s-a intors si a venit la Schit, il intrebau fratii, zicand : cum ai umblat, avvo ? Ce ai vazut in oras ? Raspuns-a lor : eu, fratilor, alta fata de om n-am vazut in cetate, decit pe arhiepiscopul. Iar ei auzind aceasta, se minunau si dupa acest cuvant al lui au inceput toti fratii foarte tare a pazi acel obicei, adica a-si pazi ochii lor de vederile nefolositoare.

17) Un frate oarecare avea o sora dupa trup, care era calugarita intr-o manastire de maici si auzind el ca s-a imbolnavit sora lui si urma sa moara, a mers sa o cerceteze de boala ei, fiindca n-o vazuse de multa vreme. Ea insa fiind foarte inteleapta si cuvioasa, se pazea sa nu vada niciodata barbat cu ochii, nu numai straini, dar nici pe fratele ei, nu vroia sa-l vada. Deci surorile i-au spus ca a venit fratele ei si asteapta la poarta, vrand sa intre in manastire, s-o vada si s-o cerceteze in boala ei. Ea auzind ca a venit fratele ei cu atata dorinta sa o vada a lacrimat si a suspinat din inima si chemand pe o sora care era mai batrana si foarte inteleapta si cu frica lui Dumnezeu, a rugat-o sa mearga afara la poarta manastirei, unde sta si asteapta fratele ei si sa-i spuna asa : aceste cuvinte ti-a spus tie sora ta : prea dulcele si prea doritorul meu frate, pentru osteneala ce ai facut de ai venit aici, dorind sa ma vezi si sa ma cercetezi pe mine, sora ta, Domnul Dumnezeul nostru sa-ti plateasca cu darul si mila bunatatii Sale. Iar, ca sa ma vezi cu ochi tai aici, in acest veac, de nici un folos sau mangaiere adevarata nu ne este noua. Ci mergi, frate, si te intoarce cu pace la chilia ta si fii ingaduitor si ne vom vedea in veacul viitor, unde este bucuria si mangaierea cea adevarata. Acestea auzind el, s-a intors si a venit cu mult folos cu mare mangaiere si nadejde la chilia lui.

18) Spunea un frate ca umbland prin niste munti mari, a gasit un batran in varful unui munte inalt, avand chilie buna, zidita si facuta din piatra si acoperita cu lespezi late si o ograda imprejurul chiliei, unde se afla un izvor de apa curata. Si-mi spunea mie acel batran, zis-a fratele, ca i s-au implinit lui cincizeci de ani de cand nu s-a pogorat din varful acelui munte inalt, iar hrana lui erau radacinile si buruienile care cresteau pe varful muntelui si bautura lui apa de izvor.

19) Au fost doi frati care vietuiau aproape, iar unul din ei baga in ascuns paine in painile ale celuialt, sau altceva baga in taina in lucrurile celuilalt frate de aproape. Acela insa nepricepand, se mira ca se inmultesc ale lui. Intr-o zi venind in pripa, l-a prnis facand acestea si a inceput a se certa cu el zicandu-i : cu cele trupesti ale tale ai furat cele duhovnicesti ale mele si cerea de la el fagaduinta sa nu mai faca mai mult aceasta si asa l-a iertat.

20) Au povestit unii despre un batran ca a poftit odinioara sa manance o smochina si luand-o a spanzurat-o inaintea ochilor sai si se muncea caindu-se, ca a venit in poftire, nebiruindu-se de pofta.

21) Se povestea si un lucru ca acesta : era un batran mare si vazator cu mintea si s-a intamplat ca el odata sa sada cu mai multi frati la masa si cand mancau ei, lua aminte batranul cu duhul si vedea ca unii mananca miere, altii paine, iar altii baliga. Si se minuna si se ruga lui Dumnezeu, zicand : Doamne, descopere-mi taina aceasta, ca aceleasi bucate fiind puse pe masa inaintea tuturor, cand mananca se vad asa schimbate. Si i-a venit lui glas de sus, zicand : cei ce mananca miere, sunt cei ce cu frica, cu cutremur si cu bucurie duhovniceasca sed la masa si neincetat se roaga si rugaciunea lor ca tamaia se suie la Dumnezeu. Cei ce mananca paine, sunt cei ce multumesc pentru impartasirea celor daruite de la Dumnezeu iar cei ce mananca baliga sunt cei ce cartesc si zic : aceasta este buna, aceasta este putreda. Deci nu trebuie sa zicem acestea sau asa sa socotim, ci mai vartos sa proslavim pe Dumnezeu si laude sa-i inaltam Lui, ca sa se plineasca cuvantul cel zis de Apostol : ori de mancati, ori de beti, ori altceva de faceti, toate spre slava lui Dumnezeu sa le faceti.

22) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand : iata, ma duc undeva cu fratii si ne pune noua inainte sa mancain si poate fratii, ori pentru infranare, ori dupa masa fiind, nu voiesc sa manance, iar mie imi este foame. Ce voi face ? Si i-a raspuns batranul : daca tie iti este foame, ia aminte la cei ce sed cati sunt ! Socoteste si cele puse inainte si partea ce socotesti ca ti se cuvine tie, aceasta mananc-o. Si nu-ti este tie greseala; trebuinta ta ti-ai implinit. Iar de te vei birui si vei manca mai mult, aceasta iti este tie prihana.

CAPITOLUL VI.

PENTRU MULTE FELURI DE PATIMI SI RAZBOAIE ALE CURVIEI, CE SE RIDICA ASUPRA ROBILOR LUI DUMNEZEU

1) La un frate oarecare s-a ridicat dracul curviei cu mare si iute razboi asupra lui, atat de mult, incat ardea ca focul infierbantarea necuvioasa in trupul sau. Iar el se intarea si se impotrivea atat de tare, incat nici grandul sau nu-l lasa sa se abata spre acea necuratie. Si asa, multa vreme luptandu-se si impotrivindu-se acelui razboi diavolesc, cu darul lui Dumnezeu a biruit si a fugit de la dansul acel razboi, neputand nimic sa-i faca impotriva rabdarii lui. Si indata a simtit stralucire de lumina sufleteasca in inima.

2) A zis un batran catre un frate ce era suparat de curvie : frate, au doara dormind vrei sa te mantuiesti ? Du-te, lucreaza, osteneste-te, cauta si vei afla. Privegheaza in rugaciune, bate si ti se va deschide si asa, Domnul Dumnezeu, vazand silinta si rabdarea ta, iti va da biruinta asupra acestei ispite !

3) Zis-a un batran ca razboiul curviei in acest chip este : ca si cum ar trece cineva pe langa targ sau pe langa carciuma, si trecand ii va veni lui in nas mirosul fierturilor si a fel de fel de fripturi. Deci, de se va birui si se va supune, ca o musca, acelor mirosuri, el isi va lasa drumul sau, se va abate acolo si va manca pana se va satura. Iar de nu va baga de seama si nu va vrea sa se abata sa manance, macar de ii si vor mirosi bucatele acelea, el tace si trece si isi pazeste calea, scuturandu-si gandul cel spurcat din inima, rugandu-se lui Dumnezeu si zicand : Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, ajuta-mi mie si goneste pe vrajmasii ce se lupta cu mine ! Aceasta sa iti fie impotriva a toate gandurite vrajmasesti si asa vor fugi de la tine.

4) Un frate oarecare, fiind suparat de gandurile cele din pofta curviei, a mers la un batran mare si l-a rugat, zicand : rogu-te, parinte, fa rugaciune lui Dumnezeu pentru mine, ca ma supara foarte razboiul curviei, si pentru rugaciunea sfintiei tale ma va izbavi Dumnezeu de acea suparare ! Raspuns-a lui batranul : bine, fiule, voi face rugaciune. Si asa batranul a inceput a se ruga lui Dumnezeu pentru dansul, iar fratele s-a dus la chilia lui. Si dupa cateva zile iar a venit fratele la acel batran, jeluindu-se ca nu se poate izbavi de acea suparare si rugandu-l sa se roage cu deadinsul lui Dumnezeu pentru dansul. Iar batranul iar a inceput a se ruga lui Dumnezeu pentru dansul, zicand : Doamne, arata-mi mie fapta acestui frate si de unde-i vine lui acea deznadajduire si lucrare diavoliceasca intr-insul, ca m-am rugat Tie pentru el, si nu s-a izbavit de suparare. Si Dumnezeu i-a descoperit lui pe acel frate si l-a vazut pe el sezand si duhul curviei aproape de dansul cu care glumea si radea si se mangaia. Pe ingerul lui il vedea stand departe si maniindu-se pe el pentru ca nu alerga la ajutorul lui Dumnezeu, ci se indulcea cu necuvioasele sale ganduri si tot gandul si-l da spre mangaierea vrajmasului. Si a priceput batranul ca partea fratelui este pricina razboiului sau si chemandu-l, i-a zis : fiule, eu am cunoscut ca pricina acelui razboi esti tu insuti, pentru ca te indulcesti si te mangai si te dezmierzi cu acele ganduri spurcate pe care insuti de voia ta le gandesti si le primesti. Si asa l-a invatat cum sa se impotriveasca si sa stea impotriva gandurilor sale. Iar fratele, mult folosindu-se cu rugaciunea batranului, a mers la chilia sa.

5) Un batran oarecare, l-a vazut pe ucenicul sau ca este foarte suparat si necajit de dracul curviei. Si i-a zis lui : fiule, vrei sa-l rog pe Dumnezeu sa departeze de la tine si sa te paraseasca acet razboi ? Iar el a zis : ba nu, parinte, ca de ma si supara si ma necajeste

acet razboi si ma ostenesc muncindu -ma dar vad din osteneata roada rabdarii intru mine. Pentru accasta mai vartos te roaga pentru mine, parinte, sa-mi dea Dumnezeu rabdare ca sa pot purta cu multumire aceasta iapita. Zis-a lui batranul : acum, fiule, am cunoscut ca esti in sporire si ca ma intreci.

6) Era in Schit un frate oarecare foarte silitor si nevoitor spre mantuirea sa. Acestui frate i-a adus vrajmasul in gand aducerea aminte de o femeie foarte frumoasa pe care o vazuse in Egipt si il supara gandul cu acea femeie si avea pururea razboi mare si se muncea. Apoi, dupa iconomia lui Dumnezeu, a venit la Schit un frate din Egipt. Si intrebandu-l pe el fratii unele si altele si ce veste are din Egipt, intre alte vorbe, el a spus si aceasta : cutare femeie a cutarui om a murit si aceasta era chiar femeia pentru care avea razboi acel frate. Iar fratele auzind ca a murit femeia la care pururea ii era gandul, muncindu-l pofta curviei, s-a bucurat. si sculandu-se, a mers in Egipt la locul unde era ea si daca a ajuns acolo, a gasit un copil aproape de mormantul unde era ingropata. Chemandu-l pe acel copil, l-a intrebat zicand : fiule, stii unde este ingropata cutare femeie ? Zis-a copilul : stiu, parinte, ca am fost si eu acolo cand au ingropat-o. Zis-a lui fratele : daca stii, fiule, unde este ingropata, te poftesc dar sa mergi cu mine sa-mi arati mormantul ei pentru ca sa fac o rugaciune la mormant ca ea mi-a fost rudenie ! Si a mers copilui cu dansul si i-a aratat mormantul ei. Iar el a asteptat pana s-a facut seara. Si daca a inoptat, s-a apucat si a dezgropat pe acea femeie si luand stergarul a sters putrejunea trupului ei cel imputit si astupand iarasi mormantul cu tarana, s-a intors la chilia lui. Iar cand ii veneau ganduri de pofta spurcata, el scotea acel stergar cu spurcaciunea si il punea inaintea ochilor sai, zicand in sine : iata, ticaloase, pofta care doresti, indulceste-te dar ! Si asa se lupta cu spurcatele ganduri, pana cand s-a luat si s-a departat de la dansul acel razboi.

7) Doi frati au mers impreuna la un targ, ca sa-si vanda lucrul mainilor lor si daca au intrat in targ, s-au desparut unul de altul. Iar unul cu mestesugul si indemnarea diavolului, s-a inselat si a cazut in pacatul curviei. Dupa aceea, aflandu-l pe el fratele, i-a zis : sa mergem, frate, la locul si chiliile noastre. Acesta a zis : eu, frate, astazi nu voi merge cu tine. Iar fratele auzind acel cuvant, s-a minunat si l-a intrebat zicand : pentru ce, frate, zici ca nu vei merge cu mine ? El a oftat si i-a spus, zicand : eu, frate, dupa ce te-ai dus tu si te-ai departat de mine, am cazut cu o femeie in pacatul curviei si de aceea nu voi merge acum cu tine la chilia mea. Fratele auzind acestea si vazandu-l foarte mahnit, scarbit si deznadajduit si vrand ca sa-i scoata sufletul din pieirea deznadajduirii, i-a zis : frate si eu daca m-am desparut de tine, am cazut in acelasi pacat. Pentru aceea dar, frate, sa mergem degraba la chiliile noastre si cu osardie sa ne pocaim si Dumnezeu ne va ierta greseala si pacatul nostru. Si asa, ascultand fratele, a mers la chilia sa si mergand la batranul, si-au marturisit amandoi impreuna caderea lor in pacatul curviei. Iar batranul le-a dat canon de pocainta; si amandoi, cu dragoste primind canonul, se rugau lui Dumnezeu unul pentru altul. Vazand Dumnezeu silinta si osteneala pe care o facea fratele cel ce nu cazuse in pacat pentru dragostea si mantuirea fratelui sau, peste putine zile i-a iertat pacatul. Si l-a instiinat Dumnezeu pe batranul ca pentru multa dragoste a fratelui ce n-a gresit, s-a iertat pacatul celui ce a gresit. Iata fratilor, a zis batranul, aceasta este dragostea cea adevarata, ca sa-si puna cineva sufletul sau pentru mantuirea fratelui sau.

8) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand : ce voi face, avvo, ca ma supara pururea

gandurile curviei si nu-mi dau odihna nici macar un ceas si pentru aceasta mare scarba are sufletul meu ! Raspuns-a lui batranul, zicand : fiule, doctoria acestei boli, adica a gandurilor spurcate, este aceasta : cand vei simti ca-ti seamana diavolul ganduri spurcate in inima, nu le primi, nici nu le lasa sa inceapa a se inradacina in inima ta, ci indata muta-ti gandul tau la orice alt lucru si asa nu vor putea prinde radacina gandurile vrajmasului. Iar de vei lasa cat de putin si nu-ti vei muta gandul intr-alta parte, alt lucru oarecare, atunci acel gand spurcat indata prinde radacina si incepe pofta necuratiei. Caci obiceiul vrajmasului diavol asa este : arunca ganduri necurate si le samana in inima noastra, insa nu ne sileste spre savarsirea rautatii ci ne lasa in voia noastra, ori sa primim gandurite si sfaturile lui, ori sa nu le primim. Zis-a fratele : dar ce voi face, parinte, ca eu sunt foarte neputincios si nu pot sa stau impotriva spurcatelor ganduri ? Raspuns-a batranul : pazeste-te, fiule, pricepe si cunoaste gandurile si sfaturile vicleanului vrajmas, care cand le vei simti samanandu-se in inima ta, nu le raspunde, nici nu zabovi cu dansele, ci indata scoala-te si te inchina lui Dumnezeu pana la pamant, rugandu-te asa : Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, ajuta-mi si ma miluieste, pe mine pacatosul ! Zis-a lui fratele : eu, parinte, aceasta ma silesc si o zic, dar nu simt folos si umilinta in inima mea, fiindca nu este in limba noastra aceasta rugaciune si nu inteleg ce zic si ce ma rog. Zis-a lui batranul : fiule, nu te indoi de aceasta, ca este pe limba ta si nu intelegi ce zici, sileste-te cu tot dinadinsul. Si zi-o si Dumnezeu iti va ajuta tie. Caci precum a zis avva Pimen si alti multi sfinti parinti, ca si descantatorii care descantau si cheama serpii si vin, nici aceia nu inteleg ce zic, caci acel descantec nu-l zic in limba lor, insa auzind descantecul vin si se supun, ca inteleg puterea acelor cuvinte. Asa si noi, fiule, macar de nu sunt in limba noastra acestea si nu le intelegem, insa dracii auzind ca zicem noi cuvintele si intelegand ei puterea lor fug si se departeaza.

9) Doi frati dintr-o manastire, fiind foarte suparati si biruiti de razboiul si pofta curviei, neputand sa mai sufere acel foc si razboi in trupul lor, s-au sfatuit impreuna si iesind din manastire, s-au dus la tara la un sat, si s-au insurat si traiau cu sotiile lor aproape unul de altul. Iar dupa catava vreme, a inceput amandorura a le veni uraciune, simtire, cunostinta, cainta si umilinta in inimi. Si asa au inceput iar amandoi a se sfatui, zicand : frate, ce-am castigat si ce folos am dobandit noi, ca ne-am supus spurcatei pofte si patimi trupesti, lepadand sfantul cin ingeresc si venind in aceasta spurcata viata dupa care vom merge in muncile cele vesnice ? Deci, frate, sa lasam sotiile si sa mergem iarasi in pustie, sa ne pocaim. Iar Dumnezeu vazand cainta si pocainta noastra, isi va face mila de noi si ne va ierta, precum si pe alti multi pacatosi cati s-au pocait, i-a iertat si i-a miluit. Acestea sfatuindu-se ei si invoindu-se si asa tainuindu-se de sotii, le-au lasat si au venit in pustie la manastirea din care iesisera si cazand cu umilinta la picioarele parintelui lor, l-au rugat sa-i primeasca, marturisindu-si caderea si pacatul lor. Iar parintele vazand cainta si umilinta lor, facandu-i-se mila de dansii, i-a primit si le-a dat canon de pocainta si de iertare. A poruncit iconomului sau sa-i puna la inchisoare un an deplin neiesiti, la locuri deosebite unul de altul si sa le dea mancare si bautura paine si apa amandorura intocmai. Iar daca s-a plinit anul inchisorii si al canonului lor, a poruncit parintele si i-a scos de la inchisoare. Si unul era galben la fata si uscat ca chipul mortului iar celalalt era vesel si luminat la fata ca si cum ar fi fost la o mare desfatare de care lucru foarte se minunau fratii, stiind ca paine si apa li se daduse amandorura la fel. Si l-au intrebat pe cel galben si uscat la fata sa spuna cum traia si ce facea si ce ganduri il luptau pe el sezand la

inchisoare. Iar el le-a spus, zicand : eu, fratilor, alte ganduri nu aveam, decat ca gandeam la rautatile faptelor pe care le-am facut si la vesnicele munci si de frica aceea mi s-a lipit trupul de oase. Dupa aceea l-au intrebat si pe celalalt zicand : iar tu ce gandeai sezand la inchisoare ? Raspuns-a lor acela zicand : eu nu gandeam altceva, fara numai multumeam si slaveam pe Dumnezeu ca m-a miluit si m-a scos din viata cea spurcata si m-a izbavit din robia lumeasca si de muncile cele vesnice si iar m-a adus in viata si cinul ingeresc. Si au cunoscut parintii ca amandoi au facut intocmai pocainta lor catre Dumnezeu si asa s-au mantuit.

10) Era un parinte batran in Schit si cazand intr-o boala mare, ii slujeau lui fratii. Iar el vazand ca pururea se ostenesc si se necajesc fratii pentru dansul slujindu-i la boala, s-a sfatuit in sine, zicand : decat sa se osteneasca si sa se necajeasca fratii, slujindu-mi mie la boala, mai bine sa merg eu in Egipt, la o rudenie oarecare a mea. Deci, gatindu-se el, voia sa mearga asa bolnav precum era. Avva Moise si cu alti parinti il sfatuiau zicand : lasa-te, parinte, nu merge in Egipt, caci vei cadea in curvie ! Iar el auzind acestea, s-a suparat pe ei zicand : dar nu vedeti ca zilele vietii mele au trecut peste optzeci de ani si trupul meu s-a vestejit si a amortit. Cum ganditi si graiti acestea despre mine ? Si neascultand sfatul parintilor, a plecat si a mers in Egipt, la rudenia lui. Si auzind de dansul iubitorii de Hristos crestini, ii aduceau hrana si cele ce ii trebuiau. Auzind si o fecioara oarecare, iubitoare de Hristos de venirea acelui parinte, s-a bucurat foarte. Pentru dragostea lui Hristos venea acea fecioara de multe ori la dansul si-i slujea ca unui parinte batran si sfant. Dupa catava vreme s-a ridicat din boala iar din lucrarea si mestesugirea si inselaciunea diavolului, s-a poticnit si a cazut cu acea fecioara in pacatul curviei, si indata a luat ea si a zamislit in pantece. Oamenii vazand-o cu pantecele mare, au adus-o la judecator si judecatorul a intrebat-o cu cine a gresit si cine este cel ce a stricat-o. Iar ea a spus, zicand : sihastrul cel batran de care ati auzit ca a venit bolnav de la Schit, acela m-a stricat. Judecatorul auzind aceasta despre acest parinte batran si sfant, n-a crezut-o. Batranul insa a auzit ca a chemat judecatorul pe fata si a intrebat-o cu cine a gresit si cine a stricat-o, si a spus cu cine a gresit dar n-au crezut-o. S-a sculat el singur si s-a dus la judecator si a spus el insusi si a marturisit pacatul lui inaintea tuturor, zicand : cu adevarat, eu am facut acest pacat, eu am gresit, eu am stricat aceasta nevinovata fecioara, eu sunt vrednic de pedeapsa, iar ea este nevinovata. Ci va rog, daca va naste pruncul ce este zamislit intr-insa, sa-l tina si sa-l pazeasca pana il va intarca si dupa ce il va intarca sa mi-l dea mie si ea sa ramana nevinovata si fara nici o grija. Atunci a zis judecatorul cu toti impreuna : bine ai zis, parinte, asa sa fie ! Si asa a si facut. Caci fata a nascut prunc de parte barbateasca si l-a tinut pana l-a intarcat, iar dupa ce l-a intarcat, l-a dus si l-a dat lui, fiindca a asteptat si el acolo pana la aceea vreme. Dupa ce i-a dat pruncul si a venit vremea praznicului Schitului, s-a sculat si a plecat de acolo luand pruncul cu sine si a venit la Schit in ziua praznicului, fiind adunata multime de parinti si oameni. Intrand in biserica cu copilul in brate s-a inchinat parintilor cu glas mare, zicand : iertati-ma, parinti sfinti, ca eu am calcat porunca voastra si nu v-am ascultat cand ma sfatuiati sa nu ies in lume ca voi cadea in curvie. Iata, acesta este rodul neascultarii ! Paziti-va, fratilor si va rugati lui Dumnezeu pentru mine pacatosul, ca eu iata, acum la batranetele mele am patimit aceasta. Iar parintii auzind si vazand aceasta, au plans toti si s-au rugat lui Dumnezeu pentru dansul. El. dupa ce a iesit din biserica, a mers la chilia lui si iarasi a pus inceput vietii sale, rugandu-se lui Dumnezeu, caindu-se si plangand in toate zilele.

11) Un frate oarecare era suparat foarte de dracul curviei si patru duhuri necurate se luptau cu dansul, inchipuindu-se in chipul unor femei frumoase. Patruzeci de zile l-au luptat pe el, vrand sa-l insele si sa-l spurce. Iar el imbarbatandu-se vitejeste impotriva patimii, a ramas nebiruit. Si vazand Dumnezeu nevointa lui cea buna si rabdarea lui, n-a mai slobozit de atunci ispita spurcata asupra lui.

12) Un frate oarecare din Tebaida ne spunea noua, zicand : eu, fratilor am fost feciorul unui jertfitor idolesc. Deci, cand eram copil, il vedeam pe tatal meu de multe ori seara si dimineata mergand in capiste, inchinandu-se si tamaind idolii. Odata am mers si eu dupa tatal meu in taina, nestiindu-ma el, ca sa-l vad ce face, daca merge in capiste si cum se inchina. Iar daca am mers si am intrat in capiste, l-am vazut pe satana sezand ca un imparat pe un scaun imparatesc si toti ostasii lui stand inaintea sa. Si a venit unul din draci si i s-a inchinat. Iar el l-a intrebat, zicand : de unde vii si ce ai facut ? Raspuns-a dracul si a zis, iata in cutare parte am fost si am ridicat sfada, razboi mare si multa varsare de sange am facut intre oameni si am venit sa-ti spun. Zis-a lui satana : in cate zile ai facut acestea ? Raspuns-a dracul : in treizeci de zile. Maniindu-se a poruncit si l-a batut pe el, zicand : numai aceasta slujba mi-ai facut in atatea zile ? Apoi a venit altul, inchinindu-i-se iar el l-a intrebat si pe acela, zicand : de unde ai venit ? Raspuns-a : am fost pe mare si am ridicat furtuna asupra unei corabii cu multime de oameni si s-au inecat toti si am venit sa-ti spun. Apoi l-a intrebat, zicand : in cate zile ai facut aceasta ? Raspuns-a : in douazeci de zile. Si a poruncit de l-au batut si pe el, zicand : pentru ce numai asa putin lucru si asa putina slujba mi-ai facut in atatea zile ? Iata si al treilea a venit si i s-a inchinat. Atunci l-a intrebat si pe el : de unde ai venit ? Iar acela a raspuns zicand : in aceasta cetate s-a facut o nunta. Si am pornt sfada si razboi mare intre nuntasi, intre mire si mireasa si multa varsare de sange am facut si am venit sa-ti spun. Si l-a intrebat pe dansul, zicand : in cate zile ai facut aceasta ? Si a zis : in cinci zile. Si a poruncit ca sa-l bata si pe acela, zicand : pentru ce in cinci zile numai atata slujba si lucru mi-ai facut ? Dupa aceasta a venit altul si i s-a inchinat. Si l-a intrebat si pe acela, zicand : dar tu de unde ai venit ? Raspuns-a acela, zicand : eu, stapane, patruzeci de ani sunt de cand pururea ma lupt cu un calugar sihastru in pustie, iar in aceasta noapte l-am impins si l-am aruncat in curvie. Satana auzind aceasta, s-a sculat si l-a sarutat si luand cununa care era pe capul lui, a pus-o pe capul aceluia. Si l-a pus pe scaun aproape de dansul, zicand : cu adevarat, bun lucru si placuta slujba mi-ai facut, vrednic esti de cinstea mea ca ai facut o biruinta ca aceasta. Acestea eu vazandu-le cu ochii mei si cu urechile mele auzindu-le, am cunoscut ca mare este cinul calugaresc. Si asa, lasand lumea, am venit in pustie, povatuindu-ma Domnul Dumnezeu la calea mantuirii.

13) Era un calugar sihastru care traia intr-un munte in pustie, aproape de locul lui Antonie. Si era cucernic foarte, silitor si nevoitor pentru mantuirea sa si multi parinti s-au folosit de viata si cuvintele lui. Fericita viata a acestuia zavistuindu-o pizmasul bunatatilor, diavolul, i-a pus in gandul lui aceasta, in chip de smerenie, ca nu este vrednic sa se osteneasca fratii pentru dansul si sa-i slujeasca, caci veneau fratii la dansul pentru invatatura si folosul sufletesc si luandu-i lucrul mainilor lui, mergeau la targ si il vindeau si alte slujbe cu mare evlavie ii faceau. Deci s-a socotit ca nu este vrednic ca sa-i slujeasca fratii, ci s-ar cadea mai vartos pentru smerenie, sa slujeasca el fratilor si macar

slujba sa sa si-o faca el insusi. Mai bine sa mearga el insusi la targ sa-si vanda lucrul mainilor lui, si cumparandu-si cele ce ii trebuiesc, sa se intoarea iarasi in pustie, la locul si chilia sa, sa nu-i mai ingreuieze pe altii cu slujba lui. Acestea il sfatuia pe el vrajmasul diavol, zavistindu-i viata cea linistita si folosul celor multi ce veneau la dansul de se foloseau. Caci pretutindeni se sileste si se nevoieste vrajmasul sa prinda pe cineva in cursele sale si sa impiedice pe cei ce se nevoiesc intru Domnul. Iar el nepricepand si necunoscand mestesugul si viclesugul vrajmasului, s-a supus ca unui sfat bun si folositor acelui gand, ca sa faca asa. Si a iesit din chilie si s-a pogorat din munte, plecand la targ sa-si vanda lucrul mainilor sale. Asa cel ce mai inainte era slavit si minunat, si de multi cunoscut pentru viata lui cea multa, mai pe urma a fost batjocorit de vrajmas si, pentru nesocotinta sa, s-a poticnit, vai ! Caci vorbind cu o femeie oarecare, a cazut cu dansa in spurcata curvie. Abia atunci a cunoscut si a priceput, ca acel gand si sfat a fost al diavolului, caruia s-a supus si s-a inselat. Si s-a bucurat vrajmasul de caderea lui. Batranul voia sa se arunce pe sine in deznadajduire, zicand : o, vai mie ! Ce-am facut, ca pe Duhul lui Dumnezeu l-am scarbit si pe sfintii ingeri, si am smintit pe sfintii parinti, care multi traind prin mijlocul targurilor, l-au biruit pe diavol ? Iar eu nici unuia dintr-aceia nu m-am asemanat, si asa, de multa scarba si suparare fiind cuprins, nu stia ce sa faca. Si de imputinarea sufletului, nu gandea ca este pocainta si primirea celor ce se intorc cu adevarata pocainta catre Dumnezeu, si carora li se trimite iarasi darul lui Dumnezeu. Ci de multa scarba a imimii sale il indeamna diavolul in gandul lui, sa se arunce pe sine si sa sara intr-o apa mare ce trecea pe acolo, ca sa se inece, fiind deznadajduit de mantuirea lui. Iar spre mai mare bucurie a diavolului, si de multa durere a sufletului sau, i-a slabit trupul, si de nu l-ar fi ajutat Domnul Dumnezeu cu mila Sa sa nu moara cu moarte rea ca aceea si vremelnica si vecinica, s-ar fi salasluit sufletul lui in iad. Incetul cu incetul venindu-si in fire, s-a gandit in sine sa adauge osteneala peste osteneala si nevointa peste nevointa si rugandu-se cu lacrimi si cu tanguire lui Dumnezeu, s-a intors in munte, la chilia sa, si inchizandu-se sedea fara iesire, rugandu-se lui Dumnezeu cu lacrimi, cu post, cu multa priveghere si cu umilinta, pururea plangandu-si caderea sa. Si citind invatatura Sfintelor Scripturi, s-a topit si i s-a uscat trupul, rugandu-se si cerand de la Dumnezeu semn de instiintare pentru iertarea sa. Iar fratii veneau de multe ori la dansul, ca si mai inainte, pentru folosul sufletesc, si bateau in usa lui dupa obicei, dar el graia catre dansii dinauntrui chiliei, zicand : iertati-ma, parintilor si fratilor, si nu ma suparati, de vreme ce m-am fagaduit cu toata inima mea si am dat cuvantul Domnului Dumnezeului meu ca sa ma pocaiesc in acest an. Deci nu voi deschide usa nimanui din cei ce vor veni la mine. Ci va rog, parintilor si fratilor, sa rugati pe Dumnezeul nostru pentru mine pacatosul ! Insa nu indraznea sa spuna cuiva caderea sa, ca nu cumva auzind fratii, sa se ingretoseze si sa se sminteasca. Si asa a petrecut tot acel an, postind si caindu-se din tot sufletul. Cand a venit ziua Pastilor Invierii lui Hristos a gasit o candela si a pus intr-insa untdelemn. Apoi a inceput cu osardie a ruga pe Dumnezeu sa-l ierte de acea gresala si cadere a sa. Iar de-si va face mila sa-l ierte sa-i arate semn lui, adica Insusi Domnul Dumnezeu sa-i aprinda candela cu dumnezeiescul foc si asa isi va cunoaste iertarea sa. Si a pus candela inaintea icoanei, neaprinsa si a ingenunchiat si a pus capul si fata sa la pamant si a inceput a se ruga, zicand asa : Dumnezeule indurate si mult milostive, care nu voiesti moartea pacatosului, ci sa se intoarca si sa-si vina intru cunostinta sa cea adevarata, catre Tine am alergat, Mantuitorui lumii, mantuieste-ma si pe mine care Te-am maniat pe Tine cu multimea faradelegilor

mele si nu ma da pana in sfarsit bucurie diavolului ! Ca iata, ascultand eu sfatul vicleanului, m-am departat de Tine si m-am omorat cu faptele mele cele rele. Caci Tu, Stapane, n-ai venit sa chemi pe cei drepti, ci pe cei pacatosi la pocainta. Si Tu inveti ca sa miluim pe aproapele nostru. Miluieste-ma si pe mine ticalosul, milostiveste-Te spre smerenia mea, ca esti bun si milostiv spre zidirea Ta si Tie toate ti se pot ! Ca iata, s-a apropiat de iad sufletul meu, fa si cu mine mila Ta, ca faptura Ta sunt ! Tu in ziua cea de pe urma a infricosatei judecati, trupurile cele risipite si putrezite vrei sa le inviezi; ridica-ma si pe mine care zac jos, in pacate ! Auzi-ma si pe mine, Doamne, Dumnezeul meu, ca a slabit sufletul meu si mi s-a topit trupul meu pe care l-am spurcat ! De aceea, nu mai pot sa traiesc, fiind cuprins de frica Ta, pentru ca n-am nici un semn de instiintare pentru iertrea pacatelor mele. Ci ma rog parintestii Tale bunatati, inviaza-ma pe mine risipitul si ma curateste pe mine spurcatul si porunceste sa se aprinda candela aceasta cu focul Tau cel din cer, ca sa vad si spre mine nevredicul mila Ta si sa-mi cunosc iertarea pacatelor ! Sa traiesc de acum inainte viata mea, pazind sfintele Tale porunci si intru frica Ta cu toata inima mea sa-ti slujesc Tie in toate zilele vietii mele. Asa rugandu-se cu multa umilinta si lacrimi, a savarsit rugaciunea, Dupa ce a sfarsit rugaciunea, si-a ridicat capul de la pamant si a cautat sa vada, oare aprinsu-s-a candela. Daca a vazut ca este intuneric si nu i s-a aprins candela, iar a pus capul la pamant, rugandu-se si zicand asa : stiu, Doamne si vad ca am fost biruit si n-am cautat cu ochii mei si rau inaintea Ta am facut si in loc sa fiu incununat, am voit pentru spurcata dulceata a poftei trupesti sa merg in muncile cele vesnice ! Ci Te indura de mine, Doamne, Dumnezeul meu, si ma iarta si ma miluieste dupa mare mila Ta ! Iata, iar imi marturisesc toata rusinea mea inaintea iubirii Tale de oameni, si inaintea sfintilor Tai ingeri si a tututror sfintilor. Si de nu s-ar face sminteala, as marturisi si inaintea tuturor oameni lor, spurcata mea fapta cea de rusine. Pentru aceea, te rog pe Tine, Dumnezeul meu, milostiveste-Te spre mine si ma miluieste si ma invata sa fac voia Ta, ca Tu esti Dumnezeul meu ! Dupa aceasta, iar a mai ridicat capul de la pamant sa vada daca nu i s-a aprins candela, si a vazut ca nu s-a aprins. Si iarasi a pus capul si fata sa la pamant si a inceput mai cu mare umilinta a se ruga cu plangere mare, cu tanguire, cu strigare si cu suspinare dintru adancul inimii sale si lacrimi ca niste izvoare slobozea din ochi, si asa, cu mare umilinta si cu multa osardie, de trei ori rugandu-se, l-a ascultat si l-a miluit Dumnezeu. Caci sculandu-se si ridicandu-si capul de la pamant, a vazut candela aprinsa si arzand cu multa stralucire de lumina. Si s-a bucurat foarte, si s-a intarit cu nadejdea in bucuria inimii sale. Si se minuna de mila si de darul lui Dumnezeu, ca l-a instiintat si l-a incredintat de iertarea lui, netrecand cu vederea rugaciunea. Cu mare bucurie a ridicat mainile sale, multumind lui Dumnezeu, si zicand asa : multumescu-ti Tie, Doamne, Dumnezeul meu, ca eu spurcat si nevrednic fiind, m-ai miluit cu acest mare si minunat nou semn ! Cu milostivirea Ta miluiesti faptura Ta, si asa marturisindu-se si multumind lui Dumnezeu, s-a luminat de ziua si bucurandu-se si veselindu-se intru Domnul, a uitat de mancarea trupeasca si atunci si-a descuiat usa chiliei lui. Iar acel foc din candela l-a pazit cu multa grija toata viata sa, pururea turnandu-i untdelemn ca nu cumva sa se stinga. De atunci iar s-a salasluit in dansul darul Sfantului Duh. Si s-a facut slavit de toti, numit si imbunatatit cu viata sa, smerit si bland intru marturisire si intru frica lui Dumnezeu. Iar cand i s-a apropiat vremea sfarsitului si a iesirii sale din trup, i s-a instiintat cu cateva zile mai inainte ziua mortii sale. Si asa, cu pace adormind a mers la vesnica odihna.

14) Un frate oarecare a mers intr-un loc la un parau, ca sa ia apa si a gasit acolo o femeie spaland camasi in parau si prin lucrarea diavolului indata a cazut cu dansa in pacatul curviei. Dupa savarsirea pacatului, luand apa in vasul sau, a plecat sa mearga la chilie cu apa. Iar diavolul vrand sa-l arunce in deznadajduire, ii aducea ganduri rele inainte, zicandu-i asa : o, ticaloase, pentru ce mai mergi tu acum la chilia ta, fiindca pacat mare ai facut si l-ai maniat pe Dumnezeu atat de mult, incat nu mai este nici o nadejde de mantuirea ta; ci mai bine de acum du-te in lume ! Fratele cunoscand ca aceste ganduri sunt sfaturi ale vrajmasului, care vrea pana la sfarsit sa-l insele si sa-l piarda, a zis catre acele ganduri : de unde ati venit voi la mine si ma indemnati sa ma deznadajduiesc si sa ma duc in lume ? Nu va ascult, nici nu voi face dupa sfatul vostru, ca nu am gresit nimic. Insa de am gresit, iarasi este pocainta si milostivirea lui Dumnezeu este gata pururea. Asa mergand la chilia lui, sedea in liniste, rugandu-se lui Dumnezeu si pazindu-si oranduiala sa nesmintita, dupa obiceiul sau, rugandu-se lui Dumnezeu cu lacrimi, cu plangere si cu suspinare pentru iertarea pacatului. Iar Domnul Dumnezeu, vazand barbatia si pocainta lui, a descoperit aceasta unui parinte batran, ce era aproape cu chilia lui de dansul, zicand asa : cutare frate a cazut si iar s-a sculat, si imbarbatandu-se, a biruit. Iar batranul intelegand acestea pentru acel frate, a mers la dansul si l-a intrebat, zicand : fiule, cum te mantuiesti ? (+) Raspuns-a lui fratele : bine, cu rugaciunile tale ! Zis-a batranul : nu ti s-a intamplat vreo ispita oarecare in aceste zile ? Zis-a fratele : nu, parinte ! Zis-a batranul : fiule, nu tainui de mine ceea ce ti s-a intamplat, ca Dumnezeu mi-a aratat ce ti s-a intamplat, caci ai cazut, si sculandu-te ai biruit ! Atunci fratele i-a spus toata intamplarea. Iar batranul i-a zis : cu adevarat, socotinta ta si priceperea ta, fiule, au risipit si au surpat puterea vrajmasului. Si asa, batranul a mers la chiha sa, iar fratele a petrecut intru pocainta toate zilele vietii sale si asa pentru pocainta lui s-a mantuit.

(+) Cum petreci ?

---

15) Un frate oarecare fiind trimis de batranul sau cu ascultare la tara si mergand pe drum a ajuns la un parau aproape de un sat, in camp. Vazand el o femeie tanara, singura in camp, spaland camasi in parau, i s-a aprins foarte trupul lui de spurcata pofta trupeasca. Vazand ca nu este nimeni sa-l vada, a mers la dansa si a inceput a-i grai si a o pofti sa-i faca voia. Ea, macar ca era tanara, era foarte inteleapta si i-a raspuns asa : parinte, acest lucru pentru care ma poftesti, nu este lucru mult si cu zabava si pot prea lesne si fara de zabava a-ti face voia dupa pofta ta. Dar, de voi face eu aceasta dupa voia ta, voi fi pricinuitoare de multa scarba, suparare si osteneala pentru tine. Zis-a ei fratele : cum si pentru ce sa fii pricinuitoarea scarbei mele si ce scarba sa am eu, sau osteneala, cum zici ? Raspuns-a femeia, zicand : parinte, dupa savarsirea pacatului, indata te vei vedea foarte inselat si va incepe sa te mustre cugetui. Dupa aceea, ori te vei deznadajdui de mantuire, ori multa pocainta si osteneala iti trebuie, ca sa revii in randuiala si masura in care esti acum. Eu te sfatuiesc sa te lasi de acel lucru rau si necuvios si mergi curat, nevinovat si fara prihana in calea ta si roaga-te lui Dumnezeu si pentru mine pacatoasa ! Iar el auzind de la dansa aceste cuvinte, s-a umilit cu inima si a plecat in calea sa minunandu-se de intelepciunea acelei femei si multumind lui Dumnezeu ca l-a izbavit de caderea in acel pacat. Dupa ce s-a savarsit slujba si ascultarea sa, s-a intors si a venit la batranul sau si i-a spus toata intamplarea cu acea femeie. Atunci s-a mirat si batranul de intelepciunea ei. Apoi l-a rugat fratele pe batranul sau sa nu-l mai trimita din manastire in lume. Si asa a petrecut neiesind din manastire pana la moartea sa.

16) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand : ce voi face, parinte, ca ma supara gandurile curviei ? Raspuns-a lui batranul : fiule, de aceste ganduri se cade sa te pazesti dupa cat iti este tie cu putinta. Pentru ca din aceste ganduri, daca omul cade in pacat, vine la deznadajduire. Caci precum este corabia pe mare, care este purtata de valurile marii si de i se va rupe carma, patimeste si se necajeste, dar tot inoata, tot asa si lemnul vetrelei de se va rupe, tot mai are oarecare nadejde, fiind corabia intreaga, iar daca se va sparge corabia si incepe a se cufunda, nu mai este nadejde de mantuire. Asa si calugarul, de se supara de alte patimi, nadajduieste ca le va birui prin pocainta. Iar de cade in spurcata curvie, indata urmeaza si deznadajduirea.

17) Intrebat-a un frate pe un batran, zicand : ce voi face, parinte, ca ma supara spurcatele ganduri ale curviei ? Raspuns-a lui batranul : aceasta fa, fiule : de socotesti ca vor fi de vreun folos acele ganduri, primeste-le si te supune si urmeaza lor. Iar de socotesti ca nu vor fi de folos, daca vin la tine, nu le primi, ci indata leapada-le, goneste-le si le departeaza de la tine !

18) Spuneau parintii despre un batran, care mergand pe un drum, a vazut urme de femeie pe nisip, pe langa drum. Iar el mergand, tot astupa cu piciorul acele urme, zicand : ca nu cumva sa le vada vreun frate neputincios si din vederea acestora sa inceapa a-l supara pe el gandurile si razboiul curviei.

19) Spuneau parintii despre un batran induhovnicit, ca mergand la o manastire, a vazut acolo un copil invatand carte si n-a vrut sa sada catusi de putin acolo, ci indata a iesit din acea manastire, desi il rugau parintii sa petreaca cu dansii. Atunci fratii care erau cu dansul, l-au intrebat : de ce, avvo, daca l-ai vazut pe acel copil, nu ai vrut sa mai zabovesti catusi de putin in acea manastire ? Au doara, avvo si tu te temi ? Raspuns-a lor batranul : eu nu ma tem, fiilor, dar pentru ce sa primesc fara de nici o nevoie razboiul pe care il uraste sufletul meu ?

20) Spuneau parintii ca inchipuindu-se diavolul in chipul unui batran virtuos, a mers la o manastire si batand in poarta manastirii, a iesit un copil inaintea lui ca sa-l intrebe; iar diavolul vazandu-l pe copil, i-a zis : daca traiesti tu aici, eu nu am ce face, ca toata treaba mea o vei face tu si tu le vei sluji fratilor in locul meu.

21) Ziceau parintii ca pe copiii care vin in manastiri si in sihastrii, nu-i aduce Dumnezeu, ci diavolul, ca sa sminteasca si sa razvrateasca pe cei ce vor vrea sa petreaca cu liniste in curata si cinstita viata calugareasca.

22) Un frate oarecare traia in pustie si il supara foarte pe el dracul curviei. Iar el vazandu-se intru atata suparare de atata foc si pofta spurcata si gasind un barlog de urs, a intrat acolo si a sezut sase zile, nemancand nimic. Cand a venit ursul vazandu-l fratele, s-a temut si s-a spaimantat foarte si a strigat, zicand : Doamne, de stii Tu ca voi cadea in pacatul necuratiei ca sa-mi spurc trupul meu, mai bine voiesc sa fiu mancat de aceasta fiara ! Iar de stii ca nu voi cadea in pacatul necuratiei, izbaveste-ma de fiara aceasta ! Si indata a auzit glas graind : castrati-l si-l lasati asa ! Imediat a simtit ca s-a luat de la dansul acel razboi si supararea. Si venind ursul a sezut langa el si nu i-a facut nimic. Iar el

iesind, a mers cu pace la chilia sa.

23) Un frate oarecare fiind suparat de pofta curviei, a mers la un batran si si-a marturisit neputinta si supararea sa. Apoi l-a poftit, sa-L roage pe Dumnezeu pentru dansul, sa-l izbaveasca din aceea suparare. Batranului facandu-i-se mila de acel frate, s-a rugat lui Dumnezeu cu osardie timp de sapte zile. In a opta zi iarasi a venit fratele dupa cum i-a fost lui porunca si l-a intrebat pe el batranul, zicand : cum iti mai este, fiule ? Zis-a lui fratele : nicicum, parinte, nu m-am simtit mai usurat. Batranul auzind acestea, s-a mirat si daca s-a facut seara si noapte, iar a inceput a se ruga pentru fratele. Si cu osardie rugandu-se el pentru fratele, a venit diavolul. Si stand inaintea lui, a zis : crede-ma, batrane, ca din ziua dintai cand ai inceput a te ruga lui Dumnezeu pentru acel frate, indata am fugit si m-am departat de la dansul. Dar el are dracul lui si pricina razboiului lui sunt gatlejul si pantecele, iar eu cu acestea nici o treaba nu am. El insusi isi este pricinuitor razboiului sau, mancand bine si dormind fara masura. De acolo vine razboiul de care sufere el.

24) Un frate oarecare, ce traia in Enat, in manastirea Alexandriei, a cazut in pacatul curviei si dupa cadere, de multa lui scarba l-a adus pe el vrajmasul la deznadajduire. El mai venindu-si in fire si vazandu-se biruit de scarba si deznadajduit, singur ca un doctor iscusit fiind, a pus gandul sau spre buna nadejde, zicand : cred in marea milostivire a lui Dumnezeu, ca va face si cu mine pacatosul si ma va ierta ! Iar cand graia el intru sine acestea, diavolii i-au zis : cum stii tu ca isi va face mila cu tine ? Si le raspundea lor, asa : dar voi cine sunteti si ce grija aveti, de isi va face Dumnezeu mila cu mine ori de nu isi va face ? Ca voi sunteti fiii intunerictuui, ai gheenei si ai pieirii vesnice, iar Dumnezeu este bun si milostiv. Voi ce treaba aveti ? Acestea graindu-le lor fratele au fugit dracii rusinati de la dansul, neputand sa-i mai faca nimic. Iar fratele cu nadejdea si cu ajutorul lui Dumnezeu, s-a pocait si s-a mantuit.

25) Zis-a un batran : precum amaraciunea pelinului sminteste si strica dulcetile mierii, asa si pacatul trupesc sminteste si lipseste pe om de Imparatia Cerului, si-l da pe el gheenei. Iar tu, smeritule calugar, fugi, fereste-te si te departeaza de spurcatul pacat trupesc, ca sa nu fii lipsit de Imparatia Cerurilor !

26) Intrebat-a un frate pe un batran oarecare zicand : spune-mi mie, parinte, ce voi face ca sa ma mantuiesc ? Zis-a lui batranul : pazeste, fiule, ce iti voi zice si te vei mantui. Intai sileste-te de invata psalmi si rugaciuni sufletesti catre Dumnezeu, pentru ca acelea te vor pazi de robia vrajmasului si sa nu-ti lasi pravila ta ca sa nu cazi in mainile vrajmasilor tai. Iubeste toata patimirea rea si scarba intru rabdare si se vor smeri intru tine patimile tale. Ia aminte foarte, ca intru nimic sa nu te socotesti pe tine ca esti ceva caci din aceasta iti va veni umilinta si plangere pentru pacatele tale. Pazeste-te si-ti fereste limba de minciuna, caci ea goneste frica lui Dumnezeu de la om ! Marturiseste-ti toate faptele tale, toate cugetele si gandurile tale duhovnicescului tau parinte si ajutorul lui Dumnezeu te va acoperi ! Sileste-te cu toata osardia ta spre lucrul mainilor tale, prin care se va salaslui intru tine frica lui Dumnezeu. Pazeste-te de vorba multa cu femeile, mai vartos cu cele tinere ! Sa nu ai multa iubire cu cei tineri, nici sa dormi intr-un asternut cu dansii ! Pazeste-ti ochii cand ti se intampla sa te dezbraci, ca sa nu-ti vezi goliciunea trupului ! Ca

si din vederea goliciunii trupului se ridica razboi necurat asupra calugarului. De ti se va intampla sa stai la vreo masa cu oameni cinstiti si te vor sili sa bei vin, pentru cinstea si dragostea lor primeste pana la trei pahare, iar mai mult sa nu indraznesti ! De vei vedea ca te silesc sa bei mai mult, atunci mai bine scoala te si fugi de la masa lor decat sa calci porunca sfintilor parinti. De la locul in care ti se intampla tie adeseori poticnirea si caderea in spurcatul pacat si il manii pe Dumnezeu, fugi si te departeaza, pentru ca in loc nu vei putea sa te pocaiesti ! Aceste porunci, fiule, de le vei pazi, cred lui Dumnezeu ca te vei mantui.

27) Zis-a un batran : sarea este din apa si cand se apropie de apa, se topeste si piere ! Asa si calugarul, din femeie este nascut si de se va apropia de ea, se va topi si va pieri.

28) Ne spunea noua un frate oarecare o intamplare a lui, zicand : odata mi s-a intamplat mie tulburarea gandurilor si foarte mare pofta de femeie, incat nu stiam ce sa fac de supararea aceea si cu naluciri le de noapte. Si eram aproape cu gandul sa las pustia si sa ma intorc in lume. Asa tulburat fiind, mi-a venit un gand : sa merg in adancul pustiului, sa-i cercetez pe parintii care se afla acolo. Si indata am iesit si am plecat umbland douazeci de zile in pustie, si cercetand pe parintii care au imbatranit acolo cu pustniceasca viata. Intre ei am gasit mai mare in iscusinta, in intelegere si pustniceasca viata pe sfantul parintele Pamvo. Lui am indraznit a-i spune, toate gandurile mele. Iar batranul mi-a zis : fiule, nu te mira de acest lucru, ca aceasta nu doar din slabiciune o patimesti, ci din nevointa si silinta ta. Ca la aceasta patima mai vartos se cade calugarului a parasi grijile cele multe din afara, din lume si vorba multa cu oamenii. De vreme ce razboiul curviei este in trei chipuri : intai se ridica asupra calugarului, cand este trupul lui sanatos; al doilea din gandirea faptelor celor mai dinainte si al treilea din zavistia diavoleasca si dintr-alte pricini. Caci iata, fiule, ma vezi ca sunt batran si sunt saptezeci de ani de cand traiesc aici, in aceasta chilie, ingrijindu-ma de mantuirea mea si la batranete si varsta ca aceasta am ispita si suparare. Si sa crezi, fiule, ca doisprezece ani neincetat, ziua si noaptea, m-a suparat dracul curviei, ziua cu ganduri spurcate, iar noaptea cu aratari si cu naluciri necuvioase, asa incat socoteam in gandul meu, ca s-a departat Dumnezeu de mine si pentru aceasta sunt biruit de patimi. Insa eu mai bucuros doream sa mor decat sa-mi spurc trupul. Asa am mers in pustie, ca sa ma dau mancare fiarelor si afland viezuina de urs, am intrat intr-insa si m-am aruncat jos la pamant, ca venind ursul sa ma manance. Si facandu-se seara, au venit ursii si m-au mirosit de la picioare pana la cap, si socoteam ca ma vor manca. Insa ei dupa ce m-au mirosit peste tot trupul, m-au lasat si iesind afara din vizuina, s-au dus nefacandu-mi nimic rau. Atunci am cunoscut ca m-a miluit Dumnezeu si iesind de acolo am mers la chilia mea si nu dupa multa vreme iar a inceput sa ma supere dracul curviei, incat de atata suparare si scarba incepuse a-mi veni ganduri de hula impotriva lui Dumnezeu. Iar vrajmasul vazandu-ma pe mine asa de tulburat, s-a prefacut in chipul unei fete arabe pe care o vazusem odata in vremea secerisului strangand spice pe urma seceratorilor si care venind la mine, a sezut in bratele mele. Iar mie asa mi s-a intunecat mintea, incat mi se parea ca savarsesc pacatul trupesc. Dar scarbindu-ma foarte, cu mare manie am lovit-o cu palma peste obraz si indata s-a facut nevazuta. Insa din lovitura aceea, doi ani n-am putut duce mana la gura, de mare si spurcata putoare nesuferita. De aceea, de mare scarba si imputinare a sufletului imi venea deznadejduire. Si de multa suparare, iar am mers in pustie, unde umbland asa

suparat am gasit un pui de aspida si prinzandu-l l-am luat si l-am pus pe trupul meu cel de taina si-l frecam cu capul de trupul meu, ca doar ma va musca sa mor insa nicidecum n-a vrut sa ma muste. Atunci am auzit glas de sus graind si zicandu-mi : Pamvo, intoarce-te si mergi la chilia ta si nu te mai scarbi de acestea. Caci pentru aceasta te-am lasat sa fii in aceste ispite, ca sa nu te inalti cu firea, socotindu-te in gandul tau ca esti mare, nici sa socotesti ca vei putea face ceva fara ajutorul lui Dumnezeu. De acum sa-ti cunosti neputinta si sa nu te nadajduiesti in faptele si in bunatati le taie, ci in mila si ajutorul lui Dumnezeu. Asa m-am intors si am venit la chilia mea si de aunci nu m-a mai suparat acel razboi, ci cu ajutorul lui Dumnezeu sant in pace si mi-am dat in seama lui Dumnezeu toata grija mea.

29) Un frate oarecare petrecand multe ispite de la neprietenul, cadea totdeauna in curvie si petrecea nevoindu-se a nu-si lasa chipul calugaresc, ci facea cate putina putina slujba si se ruga lui Dumnezeu cu suspinuri, zicand : Doamne, ori de voiesc, ori de nu voiesc, mantuieste-ma ! Si zicea acestea in toate zilele si de cadea in curvie si de nu cadea. Odata a cazut in obiceiul pacatului noaptea si s-a sculat si indata a inceput a canta un canon. Iar dracul se mira de nadejdea lui si de nemahnirea lui si i s-a aratat in vederea ochilor si i-a zis, cand canta : cum nu te rusinezi cu totul a sta inaintea lui Dumnezeu, sau a-I pomeni numele Lui ? I-a zis fratele : stii ca limba aceasta este nicovala odata vei lovi cu ciocanul, si odata vei lua, iar eu voi rabda luptandu-ma cu tine pana la moarte, ori unde te voi ajunge in ziua de apoi si cu juramant iti fac tie incredintare, ca asa sa-mi ajute Cel ce a venit sa mantuiasca pe pacatosi, ca nu voi inceta parandu-te pe tine lui Dumnezeu, pana ce vei inceta a te lupta cu mine si voi vedea cine va birui, tu sau Dumnezeu. Daca a auzit dracul acestea, a zis catre dansul : intr-adevar, de acum nu ma voi mai lupta cu tine, ca sa nu-ti agonisesc tie cununa, luptandu-ma pentru rabdarea ta; si s-a dus dracul.

30) Un calugar oarecare din manastirea parintelui Severian, a fost trimis la ascultare de parintele lui in partile Eleteropolului (+). Acolo a venit la un oarecare barbat iubitor de Hristos si avea acel om numai o fata, iar mama fetei murise mai inainte de vreme. Si a facut acel calugar, in casa acelui om, cateva zile, iar cel ce pururea uraste binele crestinesc, diavolul, baga fratelui ganduri viclene si-i da razboi de curvie spre fata si cerca vreme indemanatica sa strice fecioara. Diavolul care dadea razboi, a aflat si vremea cea indemanatica. Caci tatal sau se dusese la Ascalon pentru o treaba. Iar daca a vazut fratele ca nu este nimeni in casa lor, decat el si fata, a mers la dansa vrand sa o apuee cu sila, dar ea daca l-a vazut pe dansul tulburat si intru tot aprins de pofta, i-a grait : nimic sa nu te tulbure, nici sa-mi faci mie ceva necuvios, caci tatal meu nici astazi, nici maine nu va veni. Ci intai ma asculta pe mine ce-ti voi grai si stie Dumnezeu ca si eu cu osardie voi face ceea ce poftesti. Dupa aceea cu smerenie a grait catre dansul : intr-adevar, parinte si frate, cati ani sunt de cand esti in manastirea ta ? Iar el a raspuns : saptesprezece. Si i-a zis lui : dar ai stiinta ce este femeia ? Nu, i-a raspuns fratele. Grait-a fata : dar voiesti sa-ti pierzi osteneala de atatia ani intr-un ceas ? Si cate lacrimi ai varsat, ca sa-ti pui trupul tau curat inaintea lui Hristos iar acum pentru putina dulceata voiesti sa fii lipsit de acea osteneala multa ? Asculta : de vrei sa curvesti cu mine, ai unde ma duce sa ma tii si sa ma hranesti ? Si a grait fratele : nu ! Atunci a raspuns fata iarasi : intr-adevar, nu te mint, ca de ma vei spurca, o sa fii vinovat de multe rautati. A grait ei calugarul : pentru ce ? Raspuns-a ea : intai o sa-ti pierzi sufletul, al doilea o sa dai seama si pentru sufletul meu.

Si aceasta sa o mai stii, sfinte parinte, caci cu juramant iti spun, si asa sa-mi ajute Cel ce a venit sa mantuiasca pe cei pacatosi, ca de ma vei spurca, singura, cu o funie ma voi spanzura si te vei afla ca ai facut si ucidere, si la judecata lui Hristos vei fi judecat ca un ucigas de suflete. Ci te rog, parinte, mai inainte sa fii tu vinovat de atatea rautati, du-te cu pace la manastirea ta si apoi roaga-te mult in rugaciunile tale si pentru mine. Iar fratele, venindu-si intru sine, s-a umilit si indata a iesit din casa ei si s-a dus la manastire, la parintele lui, a facut metanie si i-a spus toate. Si s-a rugat parintelui, ca de acum sa nu-l mai scoata din manastire afara. Asa a facut in manastire trei luni si s-a dus catre Domnul.

(+) Aceasta si cea dupa aceasta sunt din Limonar.

31) Spusu-ne-a noua Parintele Teodor, ca a fost in muntele Eleonului un sihastru foarte nevoitor si-l bantuia pe dansul foarte mult dracul curviei. Iar odata tare suparandu-l, a inceput batranul a sta impotriva dracului si i-a grait : pana cand ma vei supara asa ? De acum departeaza-te de la mine, ca ai imbatranit cu mine. Si i s-a aratat lui dracul. Si i-a zis la aratare : jura-te mie, calugare, ca nu vei spune nimanui ce-ti voi zice si de acum nu te voi mai bantui. Si s-a jurat batranul graind : ma jur pe Cel ce locuieste in cer, ca nu voi spune nimanui din ce-mi vei zice. Atunci i-a grait dracul : nu te mai inchina acelui chip si nu te voi mai bantui. Batranul avea zugravit chipul Stapanei noastre, Prea Cinstitei Nascatoarei de Dumnezeu, tinand in brate pe Domnul nostru Iisus Hristos. Si a grait batranul catre drac : lasa-ma sa ma mai gandesc. Iar a doua zi a spus parintelui Teodor, care ne-a spus noua aceasta, ca el locuia atunci la manastirea ce se cheama Fara. Iar batranul i-a zis : adevarat, frate, batjocorit esti, ca te-ai jurat dar bine ai facut ca ai spus, iar mai de folos iti este intr-aceasta parte sa nu lasi nici o curva sa ramana, decat sa nu te inchini chipului Domnului nostru Iisus Hristos cu Maica Lui. Si l-a invatat si l-a intarit cu mai multe cuvinte si s-a dus la locul lui. Si iar i s-a aratat lui dracul. Si a grait : ce poate fi aceasta, calugare, oare nu te-ai jurat ca nu vei spune nimanui ? Cum ai spus toate cate am vorbit catre tine ? Iti graiesc tie, calugare : ca un calcator de juramant o sa fii judecat in ziua judecatii. Si i-a raspuns lui batranul : ce m-am jurat, m-am jurat, si ca sunt calcator de juramant inca stiu dar Stapanului meu sunt calcator de juramant, iar pe tine nu te voi asculta, ca de la tine este sfatul cel rau si calcarea de juramant ca un vinovat ce esti acestora. Iar in ziua judecatii, Domnul va cauta.

32) Era un batran oarecare si avea un ucenic, care era luptat de dracul curviei, si-l indemna batranul, zicand : rabda, fiule, de vreme ce este razboi dracesc. El insa i-a raspuns : de acum nu mai pot rabda, avvo, de iiu voi merge sa fac fapta. Si s-a facut batranul ca si el are lupta si i-a zis : si eu am razboi, sa mergem dimpreuna si sa facem fapta aceasta si sa ne intoarcem la chilia noastra. Deci, avea batranul un galben si luandu-l il ducea cu sine. Daca au ajuns la locul stiut, grai batranul catre ucenicul sau : stai afara sa intru eu mai intai, iar tu mai pe urma. Si intrand batranul, a dat galbenul curvei si o ruga sa nu-l spurce pe ucenicul lui, si a dai femeia cuvant batranului ca nu-l va spurca pe fratele. Si iesind batranul, a zis fratelui : intra ! Deci, intrand el, i-a zis femeia : mai asteapta, fratioare, ca desi sunt pacatoasa, insa am lege si ni se cade noua a o implini mai intai. Deci, i-a poruncit lui sa stea deoparte si sa faca cincizeci de metanii si ea in alta parte la fel. Daca au facut douazeci, sau treizeci de metanii, s-a umilit fratele si i-a zis : cum, rugandu-ma lui Dumnezeu, voi sa fac aceasta fapta pangarita ? Si indata a iesit nespurcandu-se. Si vazand Dumnezeu osteneala batranului, a ridicat razboiul de la fratele

si s-a intors la chilia lui slavindu-L pe Dumnezeu.

33) Era un episcop oarecare si i s-a intamplat o boala cumplita, incat nu mai tragea nimeni nadejde de viata. Deci era acolo o manastire de femei si instiintandu-se stareta ca nu mai trag nadejde de episcopul lor, luand cu ea doua batrane surori a mers sa-l cerceteze. Si daca a vorbit cu dansa episcopul, una din ucenitele ei stand la picioarele episcopului, s-a atins de piciorul lui, vrand a pricepe cum ii este. Acestuia din pipait i-a venit razboi si a rugat pe batrana, zicandu-i : de vreme ce nu am pe cineva din cei adevarati sa-mi slujeasca, lasa pe sora ta sa-mi slujeasca. Iar ea negandind ceva rau, a lasat-o. Deci luand putere de la diavolul, i-a zis ei : fa-mi putina fiertura sa mananc si i-a facut precum i-a zis. Apoi, mancand el, s-a si culcat cu ea si a facut pacatul; iar ea luand in pantece, au apucat-o clericii, zicandu-i : spune-ne noua, cine te-a facut asa ? Iar ea nu voia sa spuna. Episcopul le-a zis : lasati-o , ca eu am facut acest pacat si ridicandu-se din boala, a intrat in biserica, a pus omoforul sau pe prestol si iesind a luat un toiag in mana si a plecat la manastire, unde nu-l stia nimeni. Episcopul manastirii aceleia avea darul mai inainte vederii si a cunoscut ca va sa vina episcopul la manastire si a poruncit portarului, zicand : pazeste, frate, ca episcopul va sa vina astazi aici. Portarul socotea, ca pe apa va veni si n-a instiintat pricina. Egumenul, insa instiintandu-se, a iesit in intampinarea lui si sarutandu-l, i-a zis : bine ai venit, stapane ! Iar el se mira foarte ca a fost cunoscut si dorea sa fuga la o alta manastire, insa egumenul i-a zis : oriunde vei merge, cu tine merg si rugandu-l mult, l-a bagat in manastire. Acolo, episcopul pocaindu-se cu pocainta cea adevarata a si raposat cu pace, incat si semne s-au facut la iesirea sufletului lui.

34) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand : ce voi face, parinte, ca pantecele meu ma supara si nu pot sa-l opresc ? De aceea zburda trupul meu. Zis-a lui batranul : de nu vei pune intru el frica si post, nu vei indrepta pasii tai pe cararea lui Dumnezeu. Si i-a adus aceasta pilda, graind : un om avea un magar si daca il incaleca, il da in laturi din drum si il purta incoace si incolo. Si luand omul um toiag, il batea si-i zicea magarul : nu ma bate, ca de acum ma voi indrepta pe cale. Si daca au mers putin, a descalecat de pe el si a pus toiagul pe dansul si nu stia magarul ca este toiagul deasupra lui. Si daca a vazut pe stapan nepurtand toiag, nu l-a bagat in seama si a inceput a se abate incoace si incolo prin tarina. Atunci stapanul lui a alergat si luand toiagul l-a batut pana ce s-au indreptat picioarele a merge drept. Asa se cade a face pentru trup si pentru pantece.

35) Pogoratu-s-a odata o corabie in laturile Diochiei si s-a lipit de marginea muntelui unde erau calugari. Si o femeie iesind din corabie sedea intr-un damb. Venind dupa aceea un frate si vazand-o, s-a intors la batranul graind : iata o femeie sta langa apa, lucru care n-a fost niciodata aici. Iar batranul, daca a auzit, luand un toiag a iesit si alergand striga : ajutati, fratilor, ca au venit aici talharii ! Si vazandu-l toti, alergau cu bete asupra corabiei si daca au vazut corabierii pornirea tor, au priceput si luand femeia din deal si tragand funiile, au indreptat corabia sa mearga in larg.

36) Un batran oarecare avea pe langa dansul doisprezece ucenici. Deci, s-a intamplat, din ispita diavolului, ca unul dintr-ansii sa mearga in sat si sa cada cu o femeie in curvie si totdeauna pleca dupa utrenie in sat si venea doar dimineata inca fiind intuneric. Apoi, a aflat batranul si fratii fapta si pentru ca sa-l acopere nu-l vedeau. Iar fratii de multe ori au

strigat asupra egumenului, zicand : cum il lasi pe el asa si nimic nu-i zici ? Odata insa a mers batranul la fratele, inca de dimineata fiind si l-a aflat numai ce venise din sat. Si se intamplase de schimbase in graba mantia sa si o lasase pe aceea si luase haina femeii. Deci, i-a zis lui batranul : unde ai fost frate ? Iar el a mintit, zicand : pana in cutare loc am fost pentru o trebuinta. Si i-a zis batranul : a cui este haina aceasta ? Si daca a vazut fratele ca este a femeii, s-a aruncat la picioarele batranului, zicand : iarta-ma, stapane, ca nu voi mai face aceasta de acum inainte ! Batranul l-a iertat si l-a mangaiat, zicandu-i : pazeste-te de acum inainte, fiule, ca ce castigi, sau ce folos ai din acea spurcaciune, decat numai aici, de la oameni, ocara si rusine, iar in veacul ce va sa fie, focul nestins si viermii cei neadormiti si fara de sfarsit. Nu mai face, fiule, nu mai face, ma rog ca sa nu te mai tavalesti cu aceasta fapta urata. Si cu iubirea de oameni a lui Dumnezeu si cu indelunga rabdare a batranului s-a intors fratele cel cu totul spurcat si s-a facut monah iscusit si toti fratii dimpreuna au multumit lui Dumnezeu pentru indreptarea lui. Si au zis batranului : rugamu-te, parinte, spune-ne noua, pentru ce ai rabdat atata fratelui ? Iar el le-a zis : il vedeam pe diavolul de o mana tinandu-l si tragandu-l in lume iar eu il tineam cu indelunga rabdarea mea de cealalta mana, ca nu cumva dojenindu-l sa mearga in lume. Iar cand a vrut Dumnezeu sa mantuiasca faptura sa, l-am apucat si de cealalta mana si l-am vazut cu totul mantuit. Deci, buna este rabdarea impreuna cu rugaciunea, cand se va intampla fratelui nostru ispitire ca doar fiind cumva imbunat Dumnezeu, se va indura si va mantui pe cel ce a gresit. Ca dojana si infruntarea cea fara de vreme nu face nici un bine.

37) Un frate calatorea impreuna cu mama sa, batrana fiind. Ajungand ei la un rau, nu putea batrana sa treaca. Deci, luand fiul ei haina sa, si-a invelit mainile si asa luand-o a trecut de cealalta parte. Apoi i-a zis lui mama : fiule, pentru ce ai infasurat mainile tale ? Iar el a zis : pentru ca trupul femeii foc este si din aceasta vine pomenirea altor femei si de aceea am facut asa. Sa nu ma ating de trupul tau gol.

38) Un sihastru oarecare din partile Egiptului, sedea singur intr-o chilie in pustie si era vestit. Dar din lucrarea diavolului, o femeie nerusinata auzind despre dansul, zicea celor tineri : ce imi veti da, sa-l surp pe sihastrul acesta ? Iar ei s-au tocmit sa-i dea orice. Si iesind ea seara, a venit la chilia lui, ca si cum s-ar fi ratacit si stand la usa, a batut. Iar batranul iesind si vazand-o, s-a tulburat si a zis : cum ai venit aici ? Ea insa plangand a raspuns : ratacindu-ma, am venit aici, ci fa mila cu mine si nu ma lasa sa ma manance fiarele. Deci facandu-i-se lui mila, a bagat-o inauntru. Apoi noaptea a inceput diavolul sa-i samene gandurile curviei. Iar el cunoscand razboiul vrajmasului, a zis intru sine : mestesugurile vrajmasului intuneric sunt, iar Fiul lui Dumnezeu lumina este. Si sculandu-se a aprins lihnariul (candela) si fiindca flacara poftei inca crestea intr-insul si cumplit il aprinsese pe barbat, a zis iarasi intru sine : cei ce fac acestea merg in chinuri. Deci, de aici te cearca de poti suferi focul cel vesnic. Si punandu-si degetul sau in focul lihnarasului, nu l-a luat pana ce nu a ars cu totul, caci pentru multimea infocarii trupului arzand, el de foc nu simtea atat. Deci, dupa ce a ars cel dintai, l-a pus pe cel de-ai doilea, dupa aceea pe cel de-al treilea; si asa facand pana dimineata, toate degetele mainilor lui le-a ars. Iar ticaloasa aceea vazand ce a facut batranul, de frica a incremenit si cu totul a amortit. Tinerii ce se tocmisera cu ea, facandu-se dimineata, au venit la sihastru si l-au intrebat, zicand : venit-a aseara aici o femeie ? Si le-a raspuns lor : a venit si doarme

inauntru. Iar ei intrand au aflat-o moarta. Apoi i-au zis lui : avvo, a murit. Atunci batranul descoperindu-si mainile sale, le-a aratat lor, zicand : iata ce mi-a facut fiica diavolului, mi-a prapadit degetele ! Si povestindu-le lor cele despre sine, a zis : scris este, nu rasplati rau pentru rau ci sa ne rugam sa invieze. Si facand el rugaciune, a sculat-o si a slobozit-o. Iar ea ducandu-se, s-a inteleptit de aici inainte.

39) Un sihastru oarecare era feciorelnic si nu stia nicidecum de femeie si ce este curvia si zicea ca madularul acesta il are omul pentru a deserta udul, precum este la buriu canaua spre a deserta apa dintr-insul. Si cautand el cu ochii sai a vazut pe draci ca pe niste arapi imprejurul lui, pornindu-i patima. Deci, se aprindea si poftea, dar din nestiinta nu stia ce pofteste. Intr-una din zile i-a aratat lui diavolul un barbat facand pacatul cu o femeie si vazand Dumnezeu rautatea cea mare a dracului, l-a acoperit pe frate, povatuindu-l sa mearga la un batran iscusit, care, invatandu-l cum trebuie sa se lupte impotriva dracilor, l-a slobozit. Si intorcandu-se fratele, s-a luptat rugandu-se lui Dumnezeu si i-a dat Dumnezeu de a sporit atat de mult, incat de mare dar s-a invrednicit. Caci cunostea pentru sufletul fiecaruia din fratii ce mureau, de se afla in bine sau in rau si unde va sa mearga fiecare.

40) A zis cineva din parinti, despre gandurile curviei care se nasc in inima si nu se savarsesc cu lucrul : precum cel ce va vedea vie si va pofti cu toata inima sa manance struguri, dar temandu-se sa nu fie prins si ca un fur sa fie omorat nu va intra, ci pe langa gard trecand, pandeste in vie si se uita imprejurut ei si aceasta facand, de va fi prins, nu este omorat unul ca acesta, ca nici n-a sarit peste gard, nici a gustat, dar batai ia, ca poftind s-a aflat pandind asa si cel ce pofteste, dar nu savarseste pacatul cu lucrul, vrednic este, nu de moarte, ci de batai.

41) Un frate calatorea impreuna cu altul si l-au biruit gandurile spre curvie si mergand a vestit parintilor, zicand : ce voi face, ca nu mi se mangaie inima pentru ca m-am aplecat razboiului vrajmasului. Sunt ca si cum as fi facut pacatul. Si i-au zis lui parintii : nu este pacat desavarsit, caci vrajmasul a venit sa te ispiteasca, iar Dumnezeu te-a acoperit. Fratele auzind aceasta, nu s-a incredintat, fiind biruit de scarba. Si i-au povestit lui parintii, zicand : doi frati trimisi fiind din chinovie la un sat, calatoreau impreuna. Si asupra unuia s-a sculat razboi de la diavolul de cinci ori sa pacatuiasca. El insa sculandu-se, facea rugaciune si nu s-a biruit de ganduri, dar s-a suparat tare. Deci, intorcandu-se ei catre parintele lor, era fata fratelui aceluia tulburata si intrebandu-se care este pricina tulburarii, a pus metanie, zicand : roaga-te, parinte, pentru mine, ca am cazut in curvie, si i-a povestit cum a fost luptat de ganduri. Iar batranul fiind vazator cu mintea, a vazut pe capul lui cinci cununi si i-a zis : indrazneste, fiule, ca nu te-ai biruit ci mai vartos ai biruit cu faptul ca nu ai savarsit pacatul. Deci si tu frate, a zis batranul, indrazneste si nu te scarbi, ca nu ai facut pacatul, fiindca mare lupta este cand omul avand prilej, se infraneaza. Si mare plata ia pentru aceasta. Caci nu este razboi mai tare decat acesta si mai iute. Pentru aceea a-l birui pe acesta este foarte greu si cu osteneala. Ca ce socotesti despre fericitul Iosif : oare fara osteneala a ispravit el un lucru ca acesta ? Nu, ci cu multa osteneala si lupta si ca intr-o priveliste era ceea ce se facea si insusi Dumnezeu si multimile sfintilor ingeri priveau de sus spre nevoitorul luptandu-se cu diavolul si cu toata oastea lui cea rea, aprinzand pofta barbatului si pe femeie mai mult salbatacind-o.

Deci, cand a biruit nevoitorul, toate ostile ingerilor cu mare glas au dat lauda lui Dumnezeu, zicand : a biruit nevoitorul, facand biruinta straina ! Bine este, deci, frate, a nu face raul nici cu gandul, iar de esti ispitit, nevoieste-te ca sa nu te biruiesti si sa faci cu lucrul.

42) A zis un batran : daca curvia se lupta cu trupul tau, vezi din care pricina s-a pornit razboiul asupra ta si o indrepteaza. Sau din desfatare, sau din somn mult, sau din mandrie, sau de te socotesti pe tine mai bun decat pe altul, sau ai osandit pe cineva cand gresea, fiindca afara de acestea nu se lupta omul spre curvie.

CAPITOLUL VII.

PENTRU MULTE FELURI DE NALUCIRI SI INSELACIUNI DIAVOLICESTI, CU CARE AMAGESTE SI INSEALA VRAJMASUL PE MULTI, VRAND CA SA-I SMINTEASCA DIN CALEA MANTUIRII, SA-I DEPARTEZE DE DUMNEZEU SI SA LE FIE IN ZADAR OSTENEALA LOR

1) Era un oarecare sihastru iscusit si traia in pustie cu multa infranare, postire si priveghere si alte osteneli pentru mantuirea sa, atat incat se socotea pe sine ca a ajuns la masura parintilor celor de demult. Pe acesta a inceput vrajmasul diavol a-l amagi si a-l insela cu naluciri diavolesti. I se arata lui adesea in chip de inger, ca si cum ar fi de la Dumnezeu trimis pentru pustniceasca lui viata cea iscusita, ca sa-l povatuiasca si sa-l invete cele ce i se cad lui. Si asa, multa vreme aratandu-i-se in chipul ingerului luminat, multe lucruri nestiute ii arata si ii spunea. Iar el nesocotind viclesugul vrajmasului, s-a incredintat cum ca este ingerul si ii slujeste pentru viata sa placuta lui Dumnezeu. Tatal acestui sihastru inca era viu si traia la tara. Si dupa multa vreme auzind el despre feciorul lui sihastru, unde traieste si in ce loc in pustie, a dorit sa mearga acolo, sa-l mai vada cu ochii mai inainte de moartea sa, fiindca numai pe acel fecior il avea si de multi ani nu-l vazuse. Si asa, luandu-si traista si o secure in mana, a plecat si a ajuns in acea pustie. Apropiindu-se de acel loc, unde era chilia sihastrului, acel inger al satanei care pururea se arata sihastrului, i-a grait lui zicand : pazeste-te si ia aminte de tine ca diavolul s-a inchipuit in chipui tatalui tau si vine la tine cu o traista si cu o secure in mana vrind sa te omoare. Deci, ia-ti si tu degraba securea in mana si iesi inaintea lui si apropiindu-te de dansul, apuca inainte si-l loveste cu securea si-l omoara. Iar el incredintandu-se acelui inger si ascultandu-l a iesit si vazandu-si tatal venind cu securea in mana, precum i-a spus, s-a apropiat de el si lovindu-l cu muchea securii in cap , l-a omorat si indata l-a apucat necuratul duh si l-a muncit pana l-a omorat si pe el.

2) Un frate oarecare cand a parasit lumea si a venit in pustie sa se calugareasca, avand un copilas, l-a luat cu sine si venind in pustie s-a calugarit si isi tinea si copilasul sau cu dansul. Acestui frate adeseori i se arata diavolul in chilie, in chip de inger luminat si multe lucruri nestiute ii spunea si despre cele viitoare ce aveau sa fie. I le spunea lui si se izbandeau si erau asa, se implineau toate cum i le spunea, pana s-a incredintat bine, cum ca este ingerul lui Dumnezeu trimis la dansul ca sa-l invete si sa-l povatuiasca spre

lucrurile si faptele cele folositoare si placute lui Dumnezeu. Deci, odata a inceput a-i povesti lui si a-i spune despre patriarhul Avraam, cum i-a poruncit Dumnezeu sa-l junghie pe Isaac, fiul sau cel iubit, jertfa bine primita lui Dumnezeu. Despre aceasta auzind Avraam, nimic n-a cerut, ci indata l-a luat pe Isaac, fiul sau cel iubit si l-a dus fara nici o mila, sa-l junghie dupa porunca si pentru acest lucru l-a blagoslovit Dumnezeu pe Avraam si l-a facut mare si slavit. Deci si tu fa acum acest lucru bine primit si foarte iubit lui Dumnezeu, mai vartos decat toate bunatatile lumii. Ia-ti fiul acesta si-l du la cutare loc, si-l injunghie acolo cu cutitul si asa vei fi blagoslovit de Dumnezeu si mai mult vei fi slavit decat Avraam in zilele acestea. Insa el nepricepand si necunoscand viclesugul vrajmasului, a facut asa cum i-a zis lui. A luat copilui sau si l-a dus la locul unde i s-a aratat lui vicleanul vrajmas si scotand cutitul l-a ascutit si apucand copilui si vrand sa-l puna la pamant, cu fata in sus, sa-l junghie, copilui fiiiid priceput, a cunoscut ce vrea sa-i faca si smucindu-se din mainile lui, a fugit si asa a scapat.

3) Era un sihastrii iscusit, ce traia in pustie si care se inchisese intr-o pestera si cu multa lui infranare, cu postul, cu privegherea intru rugaciuni, cu alte nevointe, osteneli si fapte bune, intrecea si ii covarsea pe altii. Dar nepazindu-se si nesocotind inselaciunea vicleanului diavol, fu batjocorit de vrajmasul si a cazut in cumplita ispita. Caci amagandu-l pe el vrajmasul, ii arata lui in vis feluri si feluri de vedenii, si cele ce vedea el in vis se izbandeau aievea, pana s-a increzut bine visurilor. Dupa ce s-a increzut bine visurilor intr-o noapte i-a aratat lui diavolul neamul si soborul crestinesc cu apostolii si cu mucenicii, fiind la un loc intunecat, ponegrit si pedepsit, de tot binele lipsit, plin de toata rusinea si necuratia si erau toti mahniti si scarbiti. Iar in dreptul lor era neamul jidovesc, cu Moise si cu toti proorocii, intr-un loc luminat, linistit, plin de lumina, de toata mangaierea, bucuria si veselia. Si il sfatula inselatorul, zicand : iata, acum vezi si neamul vostru crestinesc la ce loc si in ce chip se afla si neamul jidovesc. Deci, de vei vrea sa fii insotit si impartasit fericirii si bucuriei neamului jidovesc, te sfatuiesc sa mergi si sa primesti taierea imprejur, legea si credinta jidoveasca. Iar el, dupa cum am zis, fiind foarte incredintat visurilor, a facut asa precum l-a sfatuit vrajmasul. Iesind din pestera lui si lasand pustia si viata pustniceasca, a venit in lume, desi erau saizeci de ani de cand nu iesise din pustie si mergand la scoala si soborul jidovilor, le-a spus lor cum a vazut in vis neamul crestinesc in loc intunecat si pedepsit, iar neamul jidovesc la loc luminat, plin de bucurie si de veselie. Iar jidovii auzind aceasta, s-au bucurat si l-au indemnat sa primeasca legea lor. Iar el cu mare bucurie a primit taierea imprejur pe trupul sau si toata legea lor si asa a pierit. Aceasta i s-a intamplat lui, pentru ca n-a castigat dreapta socoteala, si s-a deprins din tineretile sale numai voii si sfaturilor gandurilor sale a se supune, iar sfatul cel bun si folositor al parintilor si al fratilor, niciodata nu l-a incercat.

4) La un frate oarecare, intr-o noapte citindu-si pravila si rugandu-se lui Dumnezeu, pe la miezul noptii, dupa obiceiul sau, vicleanul diavol prefacandu-se in chip de inger luminat, a intrat in chilie si a inceput a-l ferici, zicand : fericit esti, robule si ostasule cel bun al lui Dumnezeu, ca nu te lenevesti sa te scoli din somnul tau la rugaciunea si slujba lui Dumnezeu. Si l-a intrebat fratele, zicand : dar cine esti tu, de ai venit la mine sa ma fericesti si sa ma lauzi asa ? Raspuns-a acela, zicand : eu sunt ingerul lui Dumnezeu si am venit la tine sa te pazesc si sa te izbavesc de toate cursele si inselaciunile vrajmasului, sa te povatuiesc spre faptele cele bune si placute lui Dumnezeu. Zis-a lui fratele : de ai fi tu

cum zici, ingerul lui Dumnezeu, n-ai veni la mine noaptea, sa-mi smintesti pravila si rugaciunea, ci ai veni ziua. Deci, eu nu te socotesc a fi ingerul lui Dumnezeu, desi esti asa de stralucitor, ci mi se pare ca esti ingerul intunericului, caci pentru aceea te arati tu noaptea, nu ziua. Vicleanul vrajmas auzind aceasta, n-a mai putut suferi nici nu a putut sa mai zica ceva, decat atat : o, calugar rau fii blestemat, si aceasta zicand, s-a facut nevazut.

5) Unui frate oarecare i s-a aratat diavolul intr-o noapte, in chip de inger luminat si i-a zis lui : eu sunt Gavriil si sunt trimis la tine sa-ti aduc o veste buna. Iar fratele i-a raspuns : cred ca vei fi fost trimis la altii, caci eu sunt pacatos si nu sunt vrednic sa vad inger. Aceasta zicand el, indata a pierit vicleanui dinaintea lui si a fost nevazut.

6) Spuneau parintii despre un batran oarecare, ca sezand in chilia lui si nevoindu-se pentru mantuire il vedea aievea pe diavol umbland si-l hulea. Iar diavolul vazandu-se pe sine ca de multe ori este batjocorit de acest batran, i s-a aratat lui, zicand : eu sunt Hristos ! Batranul vazandu-l, si-a inchis ochii. Zis-a diavolul : pentru ce iti inchizi ochii ? Cauta de ma vezi, ca eu sunt Hristos. Raspuns-a lui batranul : eu nu voi sa-l vad pe Hristos cu ochii mei in lumea aceasta. Acestea auzind diavolul, s-a facut nevazut.

7) Ne spunea noua avva Or, zicand : eu, fiiior, stiu un om oarecare in pustia aceasta, care zece ani mancare pamanteasca n-a mancat. Ci ingerul lui Dumnezeu ii aducea lui odata la trei zile mancare cereasca si-i da in gura si aceea ii era in loc de mancare si de bautura. Si stiu pe un om ca acela, la care a venit un palc de diavoli luminati, stralucind in chipul unei cete de ingeri si o caruta de foc, cu cai de foc si multime de ostasi inarmati, intocmai cum ar veni un imparat. Venind si apropiindu-se de dansul, i-au zis : omule, tu ai ispravit toate faptele cele bune, vino acum si te inchina mie si te voi lua in caruta aceasta si te voi inalta de pe pamant la cer, ca pe Ilie Tesviteanul si te voi aseza la un loc impreuna cu dansul. El auzind acestea, zicea in gandul sau : eu in toate zilele si noptile ma inchin Imparatului si Dumnezeului meu. Acesta cine este de imi zice mie sa ma inchin lui ? Acestea socotindu-le in gandul sau, a raspuns aceluia ce-i zicea sa i se inchine : eu il am pe Domnul Iisus Hristos, Imparatul si Dumnezeul si Mantuitorul meu, caruia pururea ma inchin ziua si noaptea. Iar tie ti se inchina cei ce sunt cu tine. Acestea auzind diavolul, indata a pierit si s-a facut nevazut cu caruta cu cai si cu toate ostile lui. Acestea le spunea batranul ca despre altcineva, tainuindu-si viata sa. Iar parintii care erau cu dansul, ne-au spus noua, ca el insusi era acela, caruia i s-au intamplat acestea.

8) Un frate oarecare sedea cu tacere linistita in chilia lui, pazindu-si pravila si oranduiala. Vrajmasul diavol, vrand sa-l amageasca si sa-l insele, intr-o noapte culcandu-se fratele in chilia lui, s-a inchipuit vicleanul in chip de inger luminat si mergand la dansul l-a desteptat, zicand : scoala-te, robul lui Dumnezeu, la rugaciunea si pravila ta ! Fratele desteptandu-se din somn, l-a vazut pe el stralucind luminat, dar indata s-a facut nevazut. Sculandu-se fratele, s-a apucat de rugaciune si de obisnusita lui pravila, socotind ca ingerul lui Dumnezeu este acel ce l-a desteptat. Cand a fost a doua noapte, daca s-a culcat fratele si numai a adormit, iarasi a venit vicleanul si l-a desteptat, zicand : scoala-te, robul lui Dumnezeu, la rugaciunea si pravila ta ! Si asa de multe ori, in multe nopti facandu-i, cum adormea, venea si il destepta. Odata a mers fratele la un batran, care nu era prea departe de dansul si i-a spus, zicand : parinte, pe mine, de catava vreme, in toate noptile,

daca ma culc si adorm, indata vine ingerul si ma desteapta la rugaciune. Zis-a lui batranul : dar in ce chip vine la tine ingerul si cum te desteapta ? Raspuns-a lui fratele : dupa ce ma culc si adorm, indata vine la mine ingerul, stralucind luminat si apropiindu-se ma desteapta, zicand : scoala-te, robul lui Dumnezeu, la rugaciunea si pravila ta ! Iar eu desteptandu-ma si deschizand ochii il vad pe dansul stralucind luminat si indata fuge si se face nevazut. Asa imi face in toate noptile si nici cat de putin nu ma lasa sa dorm. Zis-a lui batranul : fiule, acela nu este ingerul care doreste binele si mantuirea ta, ci este vicleanul diavol, care vrea si iti doreste pieirea si vrea sa te amageasca pana te vei incredinta lui bine. Apoi te va insela si te va pierde, precum si pe multi altii i-a pierdut. Insa, tu, fiule, nu-l asculta, ci cand va mai veni la tine sa tu destepte. zi-i asa : eu, cand imi va veni vremea de sculat si imi va fi voia sa ma scol, ma voi scula si fara de tine, iar pe tine nu te ascult si nici nu te voi asculta. Aceasta invatatura luand fratele de la acel batran, a mers la chilia sa. Iar daca a venit noaptea si s-a culcat fratele sa doarma, viclealul indata ce a adormit a si venit la dansul si l-a desteptat, dupa cum se obisnuise, zicand : scoala-te, robul lui Dumnezeu, la rugaciunea si pravila ta ! Iar fratele i-a raspuns, dupa cum il invatase pe el batranul : eu, cand imi va veni vremea si voi vrea sa ma scol, ma voi scula fara desteptarea ta, iar pe tine nu te ascult, nici nu te voi asculta. Acestea auzind vicleanul, a oftat. zicand : o, calugar nebun si fara de minte si blestemat, ai mers la batranul cet rau si mincinos si te-a inselat. La acel batran a mers ieri un frate, si l-a rugat foarte, ca sa-i faca lui bine, sa-l imprumute cu un galben, fiindu-i de mare trebuinta, dar n-a vrut sa-l imprumute, ci a mintit zicand ca nu are si avea un galben. Deci, din aceasta sa stii si sa cunosti ca acela este un batran rau si mincinos si te-a inselat, fiind prost si fara minte. Acestea zicand vicleanul, s-a facut nevazut. Iar fratele, dupa ce s-a facut ziua, a mers la acel batran si i-a spus, cum i-a zis el vicleanului diavol, precum l-a invatat pe el si ce i-a raspuns lui vicleanul si cum i-a spus lui de un frate ce a venit de s-a rugat sa-i faca lui bine, sa-l imprumute cu un galben si nu l-a imprumutat zicand ca nu are desi avea. Deci l-a intrebat pe batran : sunt asa acestea, parinte ? Raspuns-a lui batranul, zicand : cu adevarat asa este, fiule ! A venit la mine un frate si a cerut sa-i dau un galben imprumut si am un galben, insa am zis ca nu am, pentru ca stiam ca nu ii este de folos acel lucru pentru care cere galbenul, ci mai vartos de vatamarea sufletului ii era. Pentru aceea am socotit mai bine sa spun o minciuna si sa-l izbavesc pe frate de vatamarea sufleteasca. Astfel nu i-am dat galbenul, zicand ca nu am. Ci tu, fiule, pazeste-te si cunoaste-l pe vicleanui vrajmas, care umbla sa te insele ! Si mult fiind invatat si intarit de batranul, a mers la chilia sa.

9) Un frate oarecare, Avramie , traia in pustie si era foarte indaratnic, neascultator si nesupus, umbland numai dupa voia gandului sau si a parerii sale. Acesta cu foarte multa dorinta poftea sfanta preotie si multe naluciri si vedenii ii arata lui inselatorul noaptea in vis pe care el socotindu-le cu amanuntul, le credea ca sunt adevarate. Si de vreme ce multe din cele ce vedea in vis, se izbandeau aievea, se incredea foarte mult visurilor sale. Odata a venit la dansul diavolul in vis, in chipul lui Hristos si cu ingerii Sai si i-a zis : vazut-am multa si marea ta pofta si dorinta, pe care de mult o ai pentru sfanta preotie. Bun si ales lucru doresti, caci in vremile acestea cu mare nevoie se castiga preotia si numai cei ce sunt bogati si de neam slavit o pot castiga. Caci arhiereii s-au facut acum toti lacomi, mandri, mareti si iubitori de cinste. Pentru aceea eu insumi am venit la tine, vazandu-ti multa si marea ta dorinta, sa te hirotonesc si sa te fac preot. Acestea zicand, au

inceput ingerii a canta cantare dulce si vesela : axios, adica vrednic ! Si asa l-au tuns pe el si l-au facut preot si dupa ce l-au preotit, l-au lasat si s-au ridicat cu ingerii inaltandu-se la cer. Aceasta facandu-se, s-a desteptat fratele din somnul sau si se minuna si se bucura foarte de acel vis minunat. Asa a crezut ca este preot cu adevarat. Si multumea lui Hristos, ca l-a facut preot si a inceput a-si citi pravila cu incepere preoteasca. Dupa aceea a mers la biserica parintilor, ca sa liturghiseasca, fiind ziua Duminicii. Si se adunasera parintii de prin pustie la biserica. Atunci a venit si el si intrand in biserica, a mers drept in altar si cu mare indrazneala a luat sfintele vesminte sa se imbrace, neintreband pe nimeni. Dar preotii bisericii care erau in altar, vazandu-l ca ia sfintele vesminte preotesti, l-au intrebat, zicand : ce vrei sa faci ? Pentru ce iei vesmintele ? El le-a raspuns : eu vreau sa ma imbrac, sa liturghisesc astazi. Zis-au lui : dar cum vrei sa faci tu aceasta, nefiind preot si cum indraznesti de intri in sfantul altar, unde numai preotii si slujitorii lor intra si cum indraznesti de iei vesmintele preotesti, de care nu ti se cade tie nici sa te atingi ? Au doara ai inebunit ? Raspuns-a lor, zicand : nu ! Nu am inebunit, ci si eu sunt preot ca si voi. Iar ei stiind ca nu este preot, l-au scos afara din sfantul altar. Atunci a inceput a se galcevi si a striga in gura mare, zicand : pentru ce sa ma scoata pe mine afara din altar, ca si eu sunt preot si m-a preotit insusi Domnul Hristos cu sfintii ingeri. Iar parintii vazand si auzind acestea de la dansul, l-au cunoscut ca este amagit si inselat de vrajmasul diavol. Atunci au cunoscut parintii ca pentru indaratnicia, neplecarea si nesupunerea luii, i s-a intamplat aceasta. Si au poruncit parintii de i-au pus fiare mari in picioare si l-au trimis la o manastire afara din pustie si au poruncit sa fie acolo in paza si sa-l smereasca cu ascultari grele, fara de odihna, pana ce se va smeri si isi va cunoaste neputinta si inselaciunea sa. Si asa i-au facut, pana ce a venit el intru cunosunta si a cunoscut inselaciunea si smerindu-se s-a pocait.

10) Spunea cineva despre un calugar ca se ruga lui Dumnezeu sa-l invredniceasca sa fie ca Isaac patriarhul. Si dupa multa rugaminte a lui i-a venit un glas de la Dumnezeu, graind lui; nu vei putea sa fii ca Isaac patriarhul. Si a zis calugarul : de nu voi putea sa fiu ca Isaac, macar sa fiu ca Iov. Glasul iar a grait catre dansul : de vei birui pe diavolul ca si el, vei putea sa fii ca el. Si s-a fagaduit calugarul asa si a auzit glas : mergi in chilia ta si te trezeste ! Iar dupa cateva zile, i s-a aratat diavolul in chipul unui voinic oarecare si a venit la calugar, zicand : parinte, rogu-ma sfintiei tale, fie-ti mila de mine, ca sunt un voinic gonit de imparatul si ia acestea de la mine, adica doua sute de lire de aur, o fata si un fecior, si-i pazeste la tine intr-un loc ascuns, ca eu ma voi duce intr-alta tara. Si calugarul nestiind vanarea diavolului, a zis : fatul meu, nu voi putea sa iau eu, ca sunt un om slab si nu voi putea sa-i pazesc. Si-l indemna vicleanul voinic pe calugar si iar i-a zis calugarul mergi, fatul meu, la acea piatra de le ascunde ! Iar mai pe urma l-a ascultat calugarul si a luat aurul, copilul si fata, batjocorit fiind de dracul. Iar dupa putine zile a ridicat razboi calugarului spre fata si a stricat-o, si s-a cait de lucrul ce facuse si a ucis-o. Dupa aceea i-a zis lui gandul : ucide-l si pe fecior, sa nu ti se vadeasca lucrul. Asa l-a ucis si pe fecior si i-a zis lui gandul iarasi : ia aurul ce ti-a dat si fugi in alta tara pentru galceava celui ce ti-a dat aurul. Si sculandu-se de acolo, s-a dus intr-alt loc si a inceput din aur a zidi biserica. Si sfarsind el lucrul, iata a venit diavolul in chip de voinic si a inceput a striga si a grai acolo : nevoie mare, ajutati-mi ! Acest calugar din aurul ce i-am dat eu a ridicat biserica aceasta. Si s-a sculat norodul acelui loc si cu toata ocara l-a gonit pe acel viclean voinic. Dar el laudandu-se, a mers de acolo graind ca altele va face

calugarului, care nu i-a trecut prin minte vreodata si asa laudandu-se s-a dus. Iar calugarul nu se odihnea nici noaptea, nici ziua, luptandu-se cu cugetele, pana ce l-a biruit cugetul a se duce din acel loc, zicand : a ajuns a se vadi lucrurile mele, asa ca lua-vol aurui ce mi-a ramas si ma voi duce intr-alta cetate mai departe, unde voinicul acela nu va mai putea veni. Deci a mers intr-alta cetate si a cazut acolo in curvie cu fata unui calau, pe care stapanul locului aceluia il avea la taierea vinovatilor. Si vorbind tatal ei, a luat-o lui nevasta. Dupa catava vreme a murit tatal fetei si a venit stapan nou in locul stapanului cel vechi. Si a cautat dupa tocmeala craiasca, un om sa-i slujeasca la taierea vinovatilor si au zis oamenii : noua asa ne este obiceiul : cel ce a luat fata mortului, acela sa ia si slujba, macar de n-ar si voi. Si este la noi unul ca acela, care si cinul calugaresc ni se pare ca a tinut. Iar el a zis : mergeti de-l aduceti la mine, si-l adusera la stapan si i-a zis sa-i slujeasca neaparat. Si a cazut un om oarecare in osanda de moarte si a primit porunca cel care odinioara fusese calugar, iar acum ucigator. De ma veti credea, firea milosardiei nu ma lasa fara de lacrimi a trece povestea acestui sarac. Si i-a poruncit lui stapanul sa adune smoala si alte chinuri, pentru cei osanditi. Facend el aceasta. iata si satana a venit in chip de voinic si a inceput a striga unele ca acestea, incat si norodul se stransese la glasul lui, caci cerea de la stapanitor dreptate si izbandire cu staruinta. Raspuns.a stapanul si a zis catre dansul : conteneste, voinice si ia aminte, si mai cu intelegere spune despre tine ! Nu striga latrand ca un caine. Iar voinicul a grait catre stapan : acest calau, era odata calugar, Iar eu fiind gonit de oarecari vrajmasi ai mei, i-am dat aur mult, un copil al meu si o fata. Deci porunceste sa-mi iau inapoi ce i-am dat. Stapanul a primit cu dulceata aceste lucruri si l-a intrebat pe cel ce era odinioara calugar, iar acum calau : oare cuvintele acestui voinic adevarate sunt ? Iar el zise : asa este. Si ispitindu-l a intoarce cele date lui, a spus despre uciderea feciorului, a fetei si cheltuirea aurului dar neavand stapanul ce lua de la dansul, a poruncit sa fie pedepsit cu moartea blestematul calau. Astfel ducandu-l la locul de pierzare, i-a iesit inainte voinicul si vrajmasul lui si i-a zis : oare stii, parinte, cine sunt eu ? Iar el zise : adevarat, tu esti voinicul de la care acum cunosc tot raul. Voinicul a zis catre dansul : eu sunt de care ai auzit : satana. Eu l-am inselat pe Adam si Eva, cei dintai ziditi, eu bat razboi cu oamenii si nu las pe niciunul sa se mantuiasca, sau sa fie ca Isaac, sau ca Iacob, ci ma nevoiesc sa-i fac ca Ahitofel, sau ca Iuda Iscarioteanul, sau ca si Cain si ca batranii cei din Babilon si ca cei ce sunt asemenea lor. Sa ma crezi ca si tu fusesesi batjocorit de mine si nu ai stiut sa te lupti cu razboiul cel ascuns. Si dracul zicand acestea si altele multe decat acestea, numaidecat s-a facut nevazut. Iar acel sarac calugar si vartos ucigas, a patimit moarte de spanzurare, batjocorit fiind de dracul, pentru marirea desarta si inaltarea mintii lui

11) Doi frati s-au dus in pustia cea mai dinauntru si sase zile se desparteau unul de altut, iar in a saptea zi intalnindu-se, faceau rugaciunile si mancau impreuna, nimic mai mult vorbind intre dansii. Deci, mergand dracii la unul dintr-insii, il amageau in multe feluri si ii aratau mai inainte veniri de frati si cele ce se faceau in multe locuri. Acestea vazandu-le si auzindu-le el ca se fac intocmai, credea lor, socotind ca sunt ingeri cei ce ii vestesc lui mai inainte acestea. L-au oprit sa se mai duca si la fratele sau in ziua cea oranduita. Deci, s-a dus odata sa-l cerceteze pe un frate in manastire si a aratat unora din manastire, intreband ca pentru altul de este cu putinta ca cineva sa stie cele din lume. Iar ei auzind si cunoscand ca el este cel inselat, l-au cercetat, zicand : daca te indeletnicesti cu acestea, sa nu mai vii la noi. Si indata s-a pocait, lepadand toate. Intorcandu-se la locul sau, au venit

iarasi dracii dupa obicei, sa-l amageasca, dar el ii numea mincinosi si ii certa. Si indata s-au prefacut in dobitoace necuvantatoare si ingrozindu-l, s-au dus.

12) Spuneau unii despre un batran, ca sezand in chilia sa si nevoindu-se, ii vedea pe draci aievea si ii defaima. Iar diavolul vazandu-se biruit de batranul, a venit si i s-a aratat, zicand : eu sunt Hristos ! Batranul vazandu-l, si-a inchis ochii iar diavolul a zis : pentru ce iti inchizi ochii ? Eu sunt Hristos ! Raspuns-a batranul : eu pe Hristos nu voiesc sa-l vad aici. Iar demonul auzind aceasta, s-a facut nevazut.

13) Catre alt batran au zis dracii : voiesti sa-l vezi pe Hristos ? Si le-a raspuns : anatema voua si celui pentru care ziceti ! Caci in Hristosul meu cred, care a zis : de va zice voua cineva, iata aici este Hristos, iata acolo este, voi sa nu credeti. Si auzind dracii, s-au facut nevizuti.

CAPITOLUL VIIII

PENTRU GANDURILE CELE DE HULA CARE VIN IN INIMA OMULUI, HULITOARE SPRE DUMNEZEU, SPRE PREACURATA FECIOARA MAICA LUI HRISTOS DUMNEZEU, SPRE SFINTII LUI DUMNEZEU SI SPRE SFINTELE TAINE

INTREBARE (+)

(+) Din ale lui Anastasie Sinaitul, putin schimbata.

1) Oare, de unde se intampla de vin si intra in inima omului, fara de voia si invoirea lui, niste ganduri rele, necurate si hulitoare spre insusi Domnul Dumnezeu si spre Preacurata si Pururea Fecioara Maria, Maica lui Hristos Dumnezeu si spre sfintii lui Dumnezeu in vremea rugaciunii si in vremea cuminecarii cu Sfintele Taine ? Pentru care multi au cazut intru deznadajduire, socotindu-se pe sine fara Dumnezeu si mai rai decat paganii si decat dobitoacele cele necuvantatoare, atat de mult, incat de aceea nici crestini nu se mai socuteau a fi si multi de aceasta suparare s-au oprit de la Sfanta Impartasire. Unii au vrut ori sa sara in apa sa se inece, ori intr-alt chip sa se omoare, socotindu-se ca ei nu mai au iertare de pacatul acesta, nici nu mai este nadejde de mantuirea lor, pentru ca au hulit pe Insusi Domnul Dumnezeu, aducandu-si aminte si socotind cuvantul Domnului ce este scris in Sfanta Evanghelie, care zice : tot pacatul si hula se va ierta oamenilor, iar hula care este asupra Duhului Sfant, nu se va ierta, nici in acest veac, nici in veacul ce va sa fie. Deci, de unde vin in inima omului niste ganduri rele si spurcate si hulitoare de Dumnezeu, ca acelea care sunt fara voia omului ? Si in ce chip poate omul sa se izbaveasca si sa scape de pieirea acelor ganduri pierzatoare de suflet ?

RASPUNS

2) De acea ispita, de vei citi cu luare aminte, vei afla folos, ca ispita ca aceea se intampla la multi daca-l sloboade Dumnezeu pe diavol, ca sa-i ispiteasca pentru inaltarea si mandria lor, ca sa-i smereasca si sa-si vina intru cunostinta, sa-si cunoasca neputinta lor si sa se pocaiasca de mandria lor. Iar unora fiind smeriti si cucernici, li se intampla lor o

ispita ca aceea, din zavistia si pizma vrajmasului diavol. Pentru aceea si multora din prea cuviosii parinti care traiau prin pustie cu multa infranare si pustniceasca viata, li se intampla lor de cadeau in acea boala si in ispita diavoliceasca a gandurilor rele si hulitoare asupra dumnezeirii. Precum zice sfantul Ioan Scararul si alti sfinti parinti, ca de multa suparare si scarba ce aveau pentru acele ganduri diavolicesti hulitoare de Dumnezeu, cadeau in deznadajduire, intru slabicinie si boala sufleteasca si trupeasca, incat li se vestejeau si li se schimbau fetele de multe osteneli, foame si sete, rabdare cu privegheri si rugaciuni, ca doar s-ar izbavi de acele ganduri hulitoare, dar nu se puteau izbavi. Si cand le veneau lor acele ganduri hulitoare asupra lui Dumnezeu, li se parea ca se va desface pamantul si-i va inghiti, sau va cadea foc din cer si-i va arde. Dar toate le patimeau si le rabdau pentru nesocotinta, nestiinta si nepriceperea lor, ca nu se socoteau, nici stiau, nici pricepeau aceasta, ca tot adevaratul dreptmaritor crestin care se teme de Dumnezeu si face poruncile Lui, nevinovat este de niste ganduri spurcate, rele si hulitoare de Dumnezeu ale vicleanului diavol care nu sunt cu voia si invoirea omului, ci sunt niste navaliri diavolesti asupra omului, fara de voia lui. Pentru care ganduri omul nu are nici o vina sau pacat, nici pedeapsa de la Dumnezeu, fiindca omul nu le primeste nici nu le urmeaza lor, ci ii cad lui napasta. (caci cum ar putea cineva din crestini sa-L huleasca pe Dumnezeu, Caruia i se inchina si i se roaga ? Noi crestinii Aceluia ne inchinam si ne rugam si-L binecuvantam ziua si noaptea, in toata vremea si in tot ceasul. Aceluia ii multumim si pe Dansul il preamarim. Aceluia ii slujim, pe Acela il chemam pururea intru ajutorul nostru, inaintea Lui stam si il rugam si pe El Unul il stim Dumnezeu, Tatal, Fiul si Sfantul Duh, intr-o Dumnezeire, slavit de toata faptura. Pentru Acela toate chinurile si mucenicia cu bucurie le primim, le rabdam si le patimim. De aceea suntem necajiti si suparati si luptati de vrajmasi, pentru Acela suntem goniti, pentru Acela ne lepadam de lume si de toate cele ce sunt intr-insa. De aceea ii lasam pe parintii, fratii si surorile noastre si ne lasam sotiile si fiii nostri inca si viata noastra si trupul nostru le dam la munci si la pedepse cu osardie. Cum s-ar putea ca sa hulim si sa graim de rau si sa-L ocaram pe Dumnezeul nostru, pentru care in toate zilele murim ? Insa acele ganduri rele si hulitoare sunt ispitele vicleanului duh ai satanei, care vrea sa ne sminteasca si sa ne desparta pe noi de Dumnezeul nostru. Nimeni nu poate sa faca aceasta precum mai sus am zis, sa se inchine lui Dumnezeu si sa-L huleasca, nici elinii cei pagani. Nici chiar diavolii, care ne aduc si ne arunca in inimi ganduri rele si hulitoare ca acelea, nu indraznesc sa-L huleasca pe Dumnezeu. Precum despre aceasta marturiseste sfantul Apostol Iacov, fratele Domnului, zicand : tu crezi ca este un Dumnezeu si bine faci, ca si dracii cred si se cutremura. Deci,lucru aratat este, ca ei nu indraznesc sa-L huleasca. Inca si de Domnul Hristos cu frica si cu cutremur se rugau sa nu-i trimita pe ei in chinuri si Il marturiseau si Il graiau de bine, zicand : ce este noua si Tie, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, Celui viu ? Ai venit mai inainte de vreme sa ne muncesti ? Stimu-Te pe Tine cine esti, Sfantul lui Dumnezeu. Precum de aici este aratat si cunoscut lucru ca diavolii, vrajmasi fiind neamului omenesc si avand pururea mare pizma si zavistie asupra noastra, arunca aceste ganduri spurcate si hulitoare de Dumnezeu in inima omului, socotind vrajmasul caci cu acele ganduri hulitoare asupra Dumnezeirii, ar putea omul sa se scarbeasca si sa se deznadajduiasca de mantuire, si cu aceasta sa-l desparta si Sa-l indeparteze de Dumnezeu. Dar noi crestinii si credinciosii lui Hristos, pentru acele ganduri straine ale vrajmasului diavol, nici o osanda, cercetare, sau pedeapsa nu avem de la Dumnezeu. Ca de ar fi ale noastre si din inima noastra acele ganduri hulitoare, pe care

le-am grai noi si le-am zice cu gura noastra, am fi vinovati. Ci noi mai mult voim sa fim arsi in foc decat sa graim cu gura noastra cuvinte de hula asupra Dumnezeului nostru. De acestea noi instiintandu-ne si incredintandu-ne, nici intr-o seama sa nu bagam acele ganduri, ci cand iti va aduce diavolui si va arunca in inima ta niste ganduri hulitoare ca acelea, sa-i zici si sa-i raspunzi in gandul tau asa : sa se intoarca boala ta pe capul tau si pe crestetul tau si hula ta sa se pogoare asupra ta, viclene diavole si duhule necurate ! Iar eu, Domnului Dumnezeului meu totdeauna ma inchin, il laud si il slavesc si niciodata nu-L voi huli, caci cum as putea eu sa hulesc si proslavesc pe Domnul Dumnezeul meu ? Cum as putea sa-L ocarasc cand in toate zilele si in tot ceasul, cu tot sufletul si inima mea il preamaresc si il rog pe Dansul ? Iar hula ta, viclene diavole, sa se intoarca pe capul tau ! Si in acest chip poti sa te izbavesti de acea ispita diavoleasca, nesocotindu-le si nebagand in seama acele ganduri ale lui, ci ocarandu-l si batjocorind pe vrajmasul diavol, stiind si cunoscand noi ca de la el si ale lui sunt acele ganduri hulitoare iar nu de la noi, nici ale noastre. Ci de la noi si ale noastre sunt alte ganduri si patimi care se nasc, adica : curvia, preacurvia, imbuibarea pantecului, betia, zavistia, mania, pizma, iubirea de argint, clevetirea, invrajbirea, scumpetea, nemilostivirea, tirania, minciuna si altele asemenea acestora. Aceste patimi sunt din voia noastra, de le vom face ori de nu le vom face. Si de le vom gandi ori de nu le vom gandi, in cele ce facem noi cu voia noastra, vinovati si gresiti suntem inaintea lui Dumnezeu si numai de acele patimi si pacate si ganduri rele vom fi si noi cercati si intrebati, care sunt sub puterea si stapanirea si voia noastra. Iar de cele ce nu sunt in voia si stapanirea noastra, nu vom fi cercati, nici intrebati si gandurile cele hulitoare de Dumnezeu nu sunt in voia si stapanirea noastra, ci sunt niste lucruri straine ale diavolului, pentru care ganduri noi nevinovati suntem. Cade-se a sti ca aceste ganduri hulitoare de Dumnezeu, nu le duce diavolul sa le arunce in inimile necredinciosilor pagani si ereticilor, pcntru ca spre aceia nu are el zavistie, nici pizma, nici razboi fiindca ei, cu necredinta si eresul lor, nu-i sunt potrivnici, ci ii sunt supusi. Ci toata silinta si nevointa lui este impotriva dreptmaritorilor crestini, ca sa-i impiedice si sa-i sminteasca din credinta lor, sa-i scarbeasca, sa-i deznadajduiasca, sa-i departeze si sa-i instraineze de Dumnezeu. Ca ne spunea un parinte oarecare din Schit, ca multa scarba si suparare avea de spurcatele si hulitoarele de Dumnezeu ganduri diavolesti. Iar odata nestiind ce sa mai faca de mare scarba si suparare ce avea din acele ganduri dracesti, a mers la fericitul Petru, arhiepiscopui Alexandriei si mucenic si s-a jeluit lui si i-a spus toata scarba si supararea ce o are din pricina acelor ganduri hulitoare asupra Dumnezeirii si asupra credintei crestine. Iar fericitul arhiepiscop i-a raspuns, zicand : mergi, fiule si te ingrijeste pentru alte greseli ale tale, iar acel pacat pentru gandurile hulitoare asupra Dumnezeirii si asupra credintei crestinesti care zici ca te supara, lasa-l sa fie asupra mea. Ca tot crestinul dreptmaritor, care slujeste si se inchina lui Dumnezeu cu credinta, nu este vinovat de acele diavolesti ganduri hulitoare de Dumnezeu, ci diavoul le arunca in inima omului fara voia lui, pentru pizma si zavistia lui cea mare, ce o are asupra omului crestin.Ca si mie fiule, odata mi s-a intamplat de ma suparau gandurile hulitoare si mergand m-am jeluit si i-am spus sfantului Pafnutie marturisitorul si mucenicul. Iar el m-a intarit, zicand asa : cand m-au prins pe mine prigonitorii si m-au dus sa ma munceasca pentru marturisirea lui Hristos, tocmai atunci, la acea judecata si munca, cand ma chinuiau si imi ardeau trupul pentru Domnul Hristos si cu carlige de fier ma strujeau, vicleanul diavol imi aducea ganduri de hula catre Dumnezeu, iar eu ii raspundeam cu manie, zicand : o, duh viclean si necurat, eu sufletul si trupul si toata viata mea mi le dau

chinurilor si mortii pentru Dumnezeul meu si tu imi aduci mie ganduri de hula catre Domnul Dumnezeu ? Ca de L-as huli pe Domnul Dumnezeul meu, dupa vicleanul si vrajmasescul tau sfat, nu mi-as da trupul si sangele chinurilor si focului pentru Dansul; ci hula sa se intoarca pe capul tau, viclene diavole ! Acestea spunandu-le fericitul Petru arhiepiscopul, acelui parinte, l-a mangaiat si l-a intarit. Deci, din atata putem noi sa cunoastem, ca acele ganduri diavolesti hulitoare asupra Dumnezeirii, nu se pot goni cu altceva nici intr-alt chip nu se poate izbavi omul cel suparat de danseIe, fara numai sa nu le bage niciodata in seama. Ca nu pot nimic sa-ti strice tie acelea, fiindca acele ganduri nu sunt de la tine, ci de la diavol. Pentru aceea tu n-ai sa dai seama de acele ganduri. Si prea cuviosui parintele nostru Pamvo, ne spunea noua, zicand : eu, fiilor, traind in adancul pustiului si rugandu-ma lui Dumnezeu pentru iertarea si indreptarea vietii mele, odata mi-a adus si mi-a aruncat diavolul in inima ganduri hulitoare asupra lui Dumnezeu si a sfintilor Lui si foarte tare ma suparau. Iar eu nestiind ce sa fac de scarba si supararea ce aveam, am inceput cu osardie a ma ruga lui Dumnezeu sa goneasca si sa departeze de la mine aceste ganduri rele. Si cu asa de mare osardie rugandu-ma lui Dumnezeu, am auzit glas de sus graindu-mi asa : Pamvo, nu avea nici o grija de pacatele straine, ci de ale tale ingrijeste-te ca acele ganduri hulitoare sunt ale vicleanului diavol.

3) Un frate l-a intrebat pe unul din parinti despre gandul hulei, zicand : se necajeste sufletul meu, avvo, de dracul hulii, ci fa mila si spune-mi, din ce mi se intampla si ce voi face ? Raspuns-a batranul : un gand ca acesta ni se intampla noua din clevetire, defaimare si osandire, dar mai vartos din mandrie si dintru a-si face cineva voile sale si a se lenevi in rugaciunea sa, si din manie si iutime care sunt semne ale mandriei, caci aceasta ne arunca pe noi in patimile ce s-au zis si de acolo se naste gandul hulii si de va zabovi in suflet il da dracul hulii la cel al curviei si de multe ori il aduce pana la iesirea din minti, iar de nu se va destepta omul, piere.

CAPITOLUL IX

CUM CA TREBUIE RUGACIUNEA SA FIE AJUTATA DE FAPTA SI CARE SUNT FAPTELE CARE FAC CA RUGACIUNEA SA FIE NEPRIMITA

CUVINTE FOLOSITOARE ALE SFINTILOR BATRANI CELOR FARA DE NUME ASEZATE IN CAPITOLE

1) A intrebat un batran daca se folosesc cei ce cer rugaciunile parintilor iar ei se lenevesc. Si i-a raspuns : mult poate rugaciunea dreptului, precum este scris; insa care se face, adica aceea care se ajutoreaza de cel ce cere rugaciunea, pazindu-se cu toata osardia si cu durere in inima de ganduri si fapte rele. Ca de va petrece cu nebegere de seama, de nici un folos nu-i va fi, chiar daca sfintii se vor ruga pentru el. Ca unul zidind si altul surpand, ce au folosit, fara numai osteneli ? A adaos inca si acest fel de povestire, zicand : era un sfant parinte al unei chinovii, impodobit cu toata fapta buna, dar mai vartos cu smerita cugetare, cu blandete, cu milostivirea catre saraci si cu dragostea. Acesta se ruga mult lui Dumnezeu, zicand : Doamne, ma stii pe mine cat sunt de pacatos, dar nadajduiesc in indurarile Tale, sa ma mantuiesc prin mila Ta. Deci, ma rog bunatatii taie, Stapane, sa nu ma desparti de obstea mea, ci impreuna cu mine si pe aceia ii invredniceste Imparatiei

Tale, pentru nespusa Ta bunatate. Deci, aceasta rugaciune neincetat facand-o, l-a incredintat Iubitorul de oameni Dumnezeu in acest chip : trebuia sa se savarseasca pomenire de sfinti la o alta manastire, care nu era departe de dansii, si il chemau parintii acelei manastiri pe el impreuna cu ucenicii lui. Iar el se lepada. Dar a auzit in vis zicandu-i-se sa mearga si sa trimita intai pe ucenicii sai, apoi sa mearga singur. Deci, ducandu-se ucenicii lui, zacea un inger in chip de sarac bolnav in mijlocul drumului. Venind ucenicii la locul acela si vazandu-l vaitandu-se, l-au intrebat, care e pricina. Iar el a zis : sunt bolnav, si eram calare pe dobitoc care trantindu-ma a fugit si iata nu are cine sa-mi ajute. Iar ei au zis : ce putem sa-ti facem, avvo ? Noi suntem pe jos. Si lasandu-l, s-au dus. Apoi, dupa putin timp a venit si parintele lor si l-a aflat zacand si suspinand si instiintandu-se de pricina i-a zis : nu au venit niste monahi si nu te-au aflat asa ? Iar el a zis : ba da, au venit, dar nestiintandu-se de pricina, au trecut zicand : noi suntem pe jos, ce putem sa-ti facem ? Zis-a lui avva : poti sa umbli putin si sa mergem ? Iar el a zis : nu pot ! Atunci avva i-a zis : vino sa te iau in spate si Dumnezeu ne va ajuta si vom merge. Iar el a zis : cum poti atata departare sa ma duci in spate. Mergi si te roaga pentru mine ! Iar avva a zis : nu te voi lasa, ci iata piatra aceea, te voi pune pe dansa si ma voi apleca si te voi lua in spate. Si asa a facut. La inceput il simtea ca este greu, ca un om mare, apoi se facea mai usor, tot mai usor, incat se minuna cel ce il purta pe spate. Si deodata s-a facut nevazut si a venit glas catre el : pururea te rugai pentru ucenicii tai sa se invredniceasca impreuna cu tine de Imparatia cerurilor si iata ca altele sunt masurile tale si altele ale lor. Deci fa-i pe ei sa vina la lucrarea ta si vei dobandi cererea, caci eu sunt Dreptul Judecator, rasplatind fiecaruia dupa faptele lui.

2) Un frate s-a dus la unul din batrani in lavra lui Suca, deasupra Ierihonului, si i-a zis : cum traiesti, parinte ? Raspuns-a lui batranul : rau, Zis-a lui fratele, pentru ce traiesti rau, parinte ? Iar batranul i-a zis : iata, am treizeci de ani de cand stau inaintea lui Dumnezeu in toate zilele rugandu-ma, si in rugaciunea mea uneori ma blestem pe mine, zicand catre Dumnezeu : sa nu Te milostivesti spre toti cei ce fac faradelegea. Si : blestemati sunt cei ce se abat de la poruncile Tale, de la care eu pururea ma abat, si faradelegea o lucrez. Alteori catre Dumnezeu iarasi zic : vei pierde pe toti cei ce graiesc minciuna si eu in fiecare zi graiesc minciuna,si in inima mea cugetand rele, zie catre Dumnezeu ca cugetarea inimii mele inaintea Ta este Pururea, si neavand post catusi de putin, zic : genunchii mei au slabit de post. Si iarasi daca am pomenire de rau asupra fratelui meu, zic catre Dumnezeu : iarta-ne noua precum si noi iertam ! Si toata grija avand la a manca painea mea, zic : am uitat a manca painea mea. Si dormind pana dimineata, cantand zic la miezul noptii m-am sculat ca sa ma marturisesc Tie. Neavand umilinta catusi de putin, zic : ostenit-am intru suspinul meu, sau : facutu-s-au lacrimile mele mie paine ziua si noaptea. Si cu totul fiind plin de mandrie si de odihna trupeasca , ma batjocorese pe mine si cant : vezi smerenia mea si osteneala mea si lasa toate pacatele mele ! Negatit fiind zic : gata este inima mea, Dumnezeule ! Pe scurt deci toata pravila si rugaciunea mea mi se face mie spre mustrare si rusine. Zis-a fratele : eu socotesc, parinte, ca acestea le-a facut David pentru sine. Iar batranul suspinand, a zis : ce zici, frate ? De nu vom pazi cele ce cantam inaintea lui Dumnezeu, la pierzare vom merge.

3) A zis un batran : in schit era un frate osarduitor la slujba sa, dar lenes la celelalte. Si intr-o zi se arata satana catre unul din batrani, si ii zice : o, minune ! Cutare monah ma

strange in bratele sale ca sa nu ma duc de la dansul facand voile mele si in tot ceasul zice catre Dumnezeu : Doamne, izbaveste-ma de cel rau !

4) Ziceau batranii ca oglinda calugarului este rugaciunea. Si iarasi ziceau ei, ca precum este cu neputinta a-si vedea cineva fata sa in apa tulbure asa si sufletul nu poate sa se roage de nu se va curati de cele straine

5) A zis un batran : cand omul se va pazi sa nu-l nedreptateasca pe aproapele, atunci are indrazneala cu gandul sau ca rugaciunea lui s-a primit la Dumnezeu. Iar daca cineva il va nedreptati pe aproapele, rugaciunea lui este urata si neprimita. Caci suspinul celui nedreptatit nu lasa rugaciunea celui ce l-a nedreptatit sa intre.

6) Povestit-a unul din parinti : la Schit cand faceau Sfanta Liturghie clericii, se pogora ca un vultur peste Jertfa cea de taina si nimeni nu-l vedea, decat clericii. Intr-o zi a cerut unul de la diacon ceva. Iar el i-a zis : nu am vreme acum. Apoi venind diaconul la Jertfa cea de taina, nu s-a pogorat asemanarea vulturului dupa obicei. Si a zis preotul catre diacon : pentru ce nu a venit vulturui dupa obicei ? Negresit pentru ca in mine sau in tine este vreo greseala care a oprit darul. Departeaza-te deci de la mine si de se va pogori se va cunoaste ca pentru tine nu s-a pogorat. Departandu-se diaconul, indata s-a pogorat vulturul. Iar dupa ce s-a sfarsit slujba, a zis preotul catre diacon : spune-mi, ce ai facut ? Iar el a zis : nu ma stiu pe mine sa fi gresit, fara numai ca venind un frate si cerandu-mi cutare lucru, i-am raspuns ca nu am vreme. Si i-a zis lui : deci pentru tine nu s-a pogorat, fiindca s-a mahnit fratele asupra ta. Si ducandu-se diaconul, s-a pocait inaintea fratelui.

7) Un frate l-a intrebat pe un batran oarecare, zicand : oare pentru care pacat nu primeste Dumnezeu rugaciunea omului ? Raspuns-a lui batranul : pentru pizma si tinerea de minte a raului precum zice Domnul : de vei aduce darui tau la altar si acolo iti vei aduce aminte ca fratele tau are ceva asupra ta, lasa darul tau inaintea altarulu si mergi mai intai de te impaca cu fratele tau si apoi venind, adu darul tau. Iar de ai vreo vrajba si pizma asupra cuiva, atunci sa stii ca rugaciunea ta si jertfa ta nu este primita de Dumnezeu, ci mai vartos scarbesti si manii pe Dumnezeu in rugaciunea ta.

CAPITOLUL X

PENTRU MULTE GRAIURI SI CUVINTE DE INVATATURA ALE PREA CUVIOSILOR SI PURTATORILOR DE DUMNEZEU PARINTI, PENTRU SMERENIE

1) Zis-a un batran : de este cineva cinstit si laudat de oameni mai mult decat masura lui unul ca acela de mult bine se lipseste. Iar cel ce nu este nici cat de putin cinstit si laudat de oameni aici pe pamant, acela va fi proslavit de Domnul Dumnezeu in cer.

2) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand : spune-mi mie, parinte, oare, ce ar face cineva vrand sa-si poata castiga lui smerenia ? Raspuns-a lui batranul, zicand : smerenia,

fiule, este cununa de pietre scumpe a calugarului. Si cel ce va vrea sa castige smerenia, acela pururea sa se sileasca sa-si deprinda firea sa in a-si vedea numai ale sale greutati si pacate si a le cunoaste, a se mahni, a se defaima si a se ingriji pentru dansele. Iar pacatele altora sa nu le ispiteasca, nici sa osandeasca pe nimeni din frati.

3) Zis-a un batran : sa nu cumva sa gandesti vreodata in gandul tau ca tu esti mai silitor si mai nevoitor spre faptele cele sufletesti decat ceilalti frati, si ca mai mult postesti si ca te ostenesti, ci smereste-te cu darul lui Hristos si cu dragoste nefatarnica la toti fratii, ca sa nu cazi in duhul mandriei si asa sa-ti pierzi osteneala. Caci scris este : cel ce i se pare ca sta, sa se pazeasca sa nu cada. Ci cu dragostea sa fii ca si cu sare indulcit pururea catre fratele tau.

4) De vei porunci ceva fratelui tau cu smerenie si cu frica lui Dumnezeu sa faca vreo treaba oarecare, el se va supune cuvantului tau, celui cu smerenie si va face ceea ce ii vei zice lui. Iar de vei porunci lui cu stapanire, ca si cum l-ai stapani pe el, iar nu cu smerenie si cu frica lui Dumnezeu, atunci Dumnezeu care vede si cunoaste tainele inimilor, nu-i da lui indemnare in inima sa te asculte, si sa faca cele ce fi poruncesti lui cu stapanire. De vreme ce aratat este lucrul care se face pentru Dumnezeu, asijderea si lucrul care se face cu porunca stapanitoare. Caci lucrul care este al lui Dumnezeu este cu smerenie, cu rugaminte si cu blandete. Iar poruncirea cu stapanire este plina de manie, de mahnire si de tulburare, fiind lucrul vicleanului.

5) Un frate a mers la un batran si l-a intrebat, zicand : parinte, ce voi face, ca ma supara mandria si inaltarea ? Raspuns-a lui batranul : bine faci, fiule, ca doar tu ai facut cerul si pamantui. Aceasta auzind fratele, s-a umilit cu inima si facand metanie pana la pamant batranul a zis : iarta-ma, parinte, ca nici una din acestea n-am facut. Zis-a lui batranul : daca Cel ce a facut cerul si pamantui s-a smerit pentru noi, noi care suntem tina si tarana, pentru ce sa ne inaltam ? Si asa s-a smerit fratele de cuvintele acelui batran, si cu mult folos a mers la chilia sa, smerindu-se si umilindu-se in inima lui.

6) Un batran oarecare a mers la un targ, sa-si vanda lucrul mainilor lui. Si mergand el pe drum a intalnit un om indracit muncindu-se. Apropiindu-se indracitul l-a lovit pe batran cu palma peste obraz, iar batranul a intors si cealaita parte a obrazului sa-l mai loveasca. Iar dracul vazand smerenia batranului n-a putut rabda, ci indata a iesit din om si a fugit. Si omul a ramas sanatos si a cazut la picioarele batranului, multumindu-i lui ca l-a izbavit pe el, cu rugaciunea lui, de muncirea cumplitului diavol.

7) Zis-a un batran : cand iti va aduce diavolul in inima gandul mandriei si al inaltarii si va incepe a-ti ridica si a-ti inalta inima, socotind in mintea ta ca ai implinit toate poruncile lui Dumnezeu, atunci opreste-ti acel gand si incepe a-ti da seama cu amanuntui si a te ispiti, si vezi, oare asa este, cum iti zice tie acel gand, sau nu ? Adica ispiteste-ti inima, oare iubesti pe vrajmasii tai ? Oare te bucuri de binele lor ? Oare iti pare rau de scarba lor si de caderea lor ? Oare te socotesti pe tine intru toate ca un ticalos si netrebnic si mai pacatos decat toti oamenii ? Si macar de vei si plini acestea toate, nici asa sa nu te inalti cumva in gandul tau, pentru ca un gand ca acela strica si risipeste faptele cele bune, pe care le savarseste omul.

8) Si iar a zis : cel ce este mult cinstit si slavit de oameni in lumea aceasta, acela in lumea cea viitoare va fi lipsit de slava si de cinste. Pentru ca cinstea si slava sa, si-a luat-o de la oameni in lumea aceasta. Iar cel ce nu este slavit nici cinstit de oameni in lumea aceasta, acela va fi cinstit in lumea cea viitoare.

9) Zis-a un batran : in toate supararile si scarbele ce ti se vor intampla, defaima-te si ticaloseste, zicand : pentru pacatele mele mi s-a intamplat aceasta scarba si deci multumesc Dumnezeului meu.

10) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand : care este lucrul strainului ? Raspuns-a lui batranul : eu am vazut odata pe un frate strain, care a venit la noi in biserica in vremea slujbei. Iar dupa sfarsirea sluibei, a mers in trapeza si a sezut si el cu fratii la masa sa manance bucate. Iar unii din frati i-au zis : dar tu, frate, fiind strain, de ce faci indrazneala ca aceasta, de ai sezut fara blagoslovenie impreuna cu noi la masa ? Scoala-te de la masa si iesi de aici afara ! Iar el auzind aceasta, indata s-a sculat de la masa si a iesit afara. Iar alti frati s-au scarbit pentru aceasta si mergand iar l-au chemat pe fratele cel strain inauntru si i-au zis sa sada iar la masa. Atunci el indata a intrat si a sezut la masa, precum i-au zis lui, nimic indoindu-se sau mahnindu-se. Si dupa ce a mancat bucate si s-a sculat de la masa, l-au intrebat pe el fratii, zicand : spune-ne noua, frate, ce gandeai in inima ta cand te-au scos afara de la masa ? Credeam ca te vei scarbi foarte mult. Raspuns-a lor fratele; zicand : nu m-am scarbit, ci eu am pus in gandul meu sa ma aseaman cu un caine, care cand il goneste cineva afara, el iese si cand il cheama, iar vine. Acestea auzindu-le fratii, foarte s-au folosit toti de smerenia acelui frate strain.

11) Odata au mers niste oameni mireni in Tebaida la un batran, luand cu dansii un om indracit, ca sa-l pofteasca pe acel batran sa se roage lui Dumnezeu pentru dansul, si sa-l izbaveasca de aceasta munca diavoleasca. Iar batranul fiind poftit de dansii, a inceput a se ruga cu osardie lui Dumnezeu pentru dansul si dupa ce a savarsit rugaciunea a grait necuratului duh, care era intr-acel om si a zis : iesi, duh necurat, din zidirea lui Dumnezeu ! Zis-a lui duhul cel necurat din om : voi iesi daca te voi intreba un cuvant si imi vei raspunde. Zis-a lui batranul : intreaba si zi ce ai de zis ! Si a zis diavolul : aceasta voi sa te intreb si sa-mi spui mie : ce sunt caprele si ce sunt oile ? Raspuns-a lui batrariul : caprele eu sunt, iar oile Dumnezeu le stie. Acestea auzind diavolul, a strigat cu glas mare si a zis : iata, pentru smerenia ta ies ! Si indata, in acel ceas a iesit, iar omul a ramas sanatos si asa s-a dus la casa lui multumind si slavind pe Dumnezeu.

12) Zis-a un batran : voiesc sa fiu biruit si sa am smerenie, decat sa fiu biruitor si sa am mandrie.

13) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand : ce este smerenia ? Si i-a zis batranul : smerenia este a se socoti omul pe sine mai nevrednic si mai pacatos decat toti si tuturor supus. Si a zis fratele : cum este aceea, a fi tuturor supus ? Zis-a batranul : sa nu incerci sa vezi pacatele straine, ci ale tale pacate si rautati sa le vezi si neincetat sa te rogi lui Dumnezeu pentru iertarea ta.

14) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand : spune-mi mie, parinte, un cuvant pe care pazindu-l, sa ma mantuiesc ! Raspuns-a lui batranul, zicand : de vei putea rabda cu smerenie toate dosadirile si ocarile, de la oricine ti se vor intampla tie, te vei mantui, caci acesta este lucru mare si mai de pret decat toate bunatatile.

15) Zis-a un batran : nu te sili sa ai indrazneala multa catre cel mai mare si nu merge adeseori la dansul, ca dintru aceasta incepe a se naste inaltarea si mandria in inima fratelui si incepe a dori sa fie mai mare si poruncitor altora.

16) Un sihastru oarecare traia in pustie si avea un frate mirean la tara, intr-un sat. Iar dupa catava vreme a murit fratele lui, si i-a ramas un copilas de trei ani. Iar sihastrul auzind de moartea fratelui sau, a mers acolo, a luat pruncul si l-a dus cu sine in pustie la chilia lui, hranindu-l cu finice si cu alte verdeturi din pustie. Si n-a vazut copilul nici un om, decat pe batranul sihastru care il hranea - de cand l-a dus in pustie - nici muieri, nici sat, nici paine n-a mancat, nici n-a stiut ce este si cum este viata lumii acesteia. Totdeauna era in pustie cu batranul, postind, rugandu-se si laudand pe Dumnezeu. Si asa a petrecut optsprezece ani si a murit apoi copilui. Iar dupa ingroparea lui, a inceput sihastrul a se ruga lui Dumnezeu ca sa-i descopere lui pentru acel copil, in care ceata de sfinti este pus ? Si i-a aratat Dumnezeu, caci dupa multa rugaciune cu osardie ce a facut, a adormit si a vazut in vis un loc intunecat si plin de toata scarba si in mijlocul acelui loc era copilul aruncat, zacand in mare scarba si suparare nespusa. Aceasta vazand batranul, s-a mirat si a inceput a grai catre Dumnezeu, zicand : Doamne, ce este nedreptatea aceasta ? Au doara nu era curat acest copil de toate spurcaciunile trupesti si necurateniile lumesti ? El, care in toate zilele si noptile Te preamarea si Te lauda pe Tine, postea, priveghea si se ostenea si cu nici un pacat lumesc nu era atins ! Dar acum ce este aceasta de-l vad la acel loc de scarba pedepsit ? Iar noi, care suntes nascuti, crescuti si imbatraniti in pacate, ce nadejde de mantuire o sa avem ? O, amar si vai mie ! Acestea si mai multe cu plangere si cu tanguire graindu-le batranul, a stat inaintea lui ingerul Domnului si a zis : ce plangi asa, batrane si te tanguiesti pentru acel copil, care cu adevarat de pacatele cele trupesti si lumesti neatins a fost si l-ai invatat a posti, a priveghea si a se ruga ? Dar smerenia, adica a se smeri, pentru ce nu l-ai invatat ? Ca avea mandrie mare si inaltare in inima sa, socotindu-se pe sine pentru curatenia si viata lui cea neatinsa de lume ca este om mare si sfant, mai vartos decat toti cei din lume si cu acea gandire inalta in inima a si murit. Deci, sa cunosti ca nu este nedreptate la Dumnezeu, caci tot cel ce se inalta pe sine cu gandul sau, necurat este inaintea lui Dumnezeu, precum zice proorocul. Acestea zicand lui ingerul, s-a facut nevazut. Iar batranul si-a venit in fire si in cunosunta si a tot plans neincetat pentru pieirea copilului, pana la sfarsitul vietii sale.

17) Zis-a un batran : sa stiti ca alt drum catre mantutre nu este decat smerenia, dupa cum scrie Evanghelia vamesului. De va fi cineva neatins de pacate spurcate, sa nu cumva sa se inalte cu gandul sau, socotindu-se pe sine fara de pacate, ci unul ca acela mai vartos sa se smereasca si sa se pazeasca, socotindu-se mai pacatos decat toti oamenii. Iar de se va inalta cu gandul sau, socotindu-se ca este neatins de pacate spurcate pentru ca n-a cazut in nici un pacat trupesc si lumesc, ci este curat tot si pururea gata si vrednic de impartasirea Sfintelor Taine; iar pe altul, pe care il stie el ca a cazut candva in vreun pacat, il socoteste nevrednic de Sfintele Taine, unul ca acela cu astfel de gand inalt si fara de smerenie, este

nevrednic, necurat si urat lui Dumnezeu si in pieire merge si nu-i va folosi curatenia lui, neavand smerenie. Ca, mult mai placut si mai iubit este de Dumnezeu pacatosul smerit, decat dreptul mandru.

18) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand : ce este, parinte, ca Domnul Hristos zice in Sfanta Evanghelie : fericiti sunt cei ce plang, ca aceia se vor mangaia ? Iar Sfantul Apostol Pavel porunceste in cartea sa, zicand : bucurati-va pururea si iarasi zic, bucurati-va ! Deci, cum si in ce chip va face omul sa planga si sa se bucure si cum poate sa incapa aceasta si sa fie amandoua impreuna : si plangerea si bucuria ? Raspuns-a lui batranul, zicand : plangerea este grija pentru Dumnezeu si pentru poruncile Lui, care naste pocainta, iar pocainta naste cunostinta, postirea, rugaciunea si invatatura. Iar bucuria este linistea in Dumnezeu si blandetea. Cand adica se arata cineva bun si cinstit la cuvant, cu dragoste si cu fata vesela catre cei ce vin la dansul iar in inima lui are plangere si fata lui este vesela si cuvantul lui cu dragoste. Si asa pot fi si pot incapea amandoua si plangerea si bucuria.

19) Era un sihastru oarecare batran, care de multi ani traia in pustie. Acestuia i-a venit gand in inima, socotindu-se, cum ca el a savarsit si a implinit toate bunatatile si poruncile lui Dumnezeu si a inceput cu mare osardie a se ruga lui Dumnezeu, zicand : Doamne, Dumnezeul meu, arata-mi mie de mi-a mai ramas ceva nesavarsit din faptele bune, sa le savarsesc pe toate ! Iar vazatorul de inimi, Dumnezeu, vrand ca sa-i smereasca acel gand inalt, i-a descoperitl ui in gand si i-a grait, zicand : mergi la cutare manastire, la arhimandrit si ce iti va zice tie, asa sa faci ! Iar el desteptandu-se din somn, foarte s-a bucurat de acea vedenie dumnezeiasca si multumea lui Dumnezeu. Si indata a plecat la acel arhimandrit si apropiindu-se de acea manastire, Dumnezeu i-a descoperit arhimandritului despre venirea lui, zicand : iata cutare sihastru de la cutare pustie, vine la tine ca sa te intrebe, sa-i spui cuvant pentru mantuirea sufleteasca. Deci, daca va veni asa sa-i faci tu : sa-i dai o prajina in mana si sa-i incredintezi porcii manastirii in seama lui si sa-i poruncesti sa-i pazeasca. Intre timp a sosit si sihastrul la poarta manastirii si a inceput a bate la poarta ca sa-i deschida si auzind portarul, a mers, i-a deschis si a intrat inauntru. Si mergand la arhimandrit, s-au inchinat unul altuia si s-au sarutat dupa obicei si au sezut. Dupa aceea l-a intrebat pe el arhimandritul : de unde vii, avvo si pentru ce este osteneala venirii tale la noi ? Ai venit pana aici sau mai departe mergi ? Raspuns-a sihastrul si a zis : eu, cinstite Paritite, sunt cutare sihastru de la cutare pustie si auzind si intelegand de folositoarea invatatura a cuvintelor cuviosiei tale, intr-adins numai pana aici am venit, la cuviosia ta, ca sa-mi spui si mie vreun cuvant de folosul mantuirii sufletului, precum iti va da tie Domnul cuvant. Zis-a lui arhimandritul : cu adevarat, avvo, din departat loc ai facut osteneala pana aici. Dumnezeu sa te blagosloveasca si sa-ti rasplateasca osteneala ta ! Iar daca iti voi spune tie precum poftesti cuvant de folosul mantuirii sufletului, oare vei face dupa cum iti voi zice ? Raspuns-a sihastrul si i-a zis : iata, ma fagaduiesc inaintea lui Dumnezeu, ca orisice-mi vei zice, cu bucurie voi face dupa cuvantui ce-mi vei spune ! Ca pentru aceasta mi-am ostenit batranetele mele de am calatorit atata si am venit la cuviosia ta, ca sa fac dupa cuvant, ce-mi vei zice. Atunci arhimandritul sculandu-se de pe scaunul sau si luand o prajina pe care mai inainte de venirea sihastrului i-o gatise pentru acea treaba, i-a dat-o, zicand : iata, frate, acesta este cuvantul pe care voi sa ti-l spun pentru mantuirea sufletului tau. Primeste acest toiag si mergi de paste porcii acestei sfinte

manastiri ! Iata, ti-am spus ce sa faci. Mergi si fa asa precum ti-am zis ! Si aceasta zicand, indata a poruncit de a adus toti porcii manastirii si i-a dat in seama lui si l-a trimis la camp sa-i pasca. Iar el la aceasta n-a indraznit sa raspunda nimic, ci supunindu-se a primit porcii in seama sa si iesind cu dansii la camp a inceput a-i paste. Iar oamenii care il stiau, pentru ca era foarte vestit si multora stiut pentru viata lui cea imbunatatita, auzind unde este si ca paste porcii la camp, se mirau de aceasta si minunandu-se spuneau unul tuia, zicand : iata, sihastrul cel mare si vestit de la cutare pustie, a innebunit si si-a iesit din minte si a pribegit din pustie, de la locul si chilia lui, iar acum umbla de paste porcii la camp. Acestea vorbind oamenii unii eu altii; de multe ori se intampla sa auda si el aceste vorbe. Caci multi, si din cei ce nu stiau, nici il cunosteau, vorbeau si spuneau despre dansul, fiind de fata. Iar altii ziceau : sihastrul cel mare s-a indracit si umbla pe camp impreuna cu porcii. Iar el auzind, rabda cu smerenie si asa, cu multa rabdare si smerenie trei ani a pascut porcii acelei manastiri. Dupa ce s-au implinit trei ani pascand porcii, vazand Dumnezeu rabdarea si smerenia lui, a poruncit arhimandrituluj sa-l cheme si sa-l sloboada sa mearga iarasi la locul si chilia lui. Iar arhimandritul, dupa descoperirea si porunca lui Dumnezeu, i-a poruncit sa dea porcii in seama altui om, pe care l-a trimis sa-i pasca, iar el sa vina la manastire, zicand ca-i este trebuincios. Si asa, dupa porunca arhimandritului, dand porcii in seama acelui om, a venit la manastire. De cand i-a dat porcii in seama lui si l-a trimis la camp ca sa-i pasca, de atunci el nu a mai venit pe la manastire, nici arhimandritul cu dansul nu a mai vorbit, ci vara umbla cu porcii la camp de-i pastea, iar iarna sedea cu ei de-i hranea in afara metocului sau odaia dobitoacelor, care era la o mosie departe de manastire. Iar daca a mers la arhimandrit, si arhimandritul daca l-a vazut pe el asa schimonosit si cu fata schimbata si stricata de vanturi si de arsura soarelui, cu barba afumata de multul fum ai odaii si hainele festelite si rupte, incat numai se tineau de trup, s-a umilit cu inima si cu mare plangere a cazut la picioarele lui, zicand : iarta-ma, robule al lui Hristos ca te-am necajit atata vreme cu acea ascultare dosaditoare. Sa stii, frate, ca nu de la mine ti-am facut aceasta, ci dupa aratarea si porunca lui Dumnezeu, pentru vreo greseala ce vei fi facut inaintea lui Dumnezeu in gandul tau candva, neluandu-ti seama. Pentru ca mie mai inainte de a veni la mine, mi-a descoperit Dumnezeu si mi-a spus de venirea ta si mi-a poruncit, ca indata sa-ti dau porcii manastirii in seama si sa te trimit cu dansii la camp, ca sa-i pasti, precum ti-am si facut. Iar acum, frate, vazand Dumnezeu rabdarea si smerenia ta, s-a milostivit si te-a iertat de acea greseala ce vei fi facut si pentru care te-a trimis la aceasta ispita. Caci acum mi-a poruncit Dumnezeu, sa-ti iau porcii din seama ta si sa te slobod sa mergi la locul si chilia ta si sa-ti pazesti iarasi randuiala. Atunci a raspuns batranul cu multa umilinta si lacrimi : adevarat, parinte, eu am gresit Domnului Dumnezeului meu, pentru care pe dreptate mi s-a facut mie aceasta. Caci eu vazandu-ma pe mine de atatia ani traind in pustie si in toate zilele si in toata vremea nevoindu-ma si silindu-ma dupa puterea mea sa fac cele placute lui Dumnezeu si sa implinesc toate poruncile Lui, mi-a venit un gand, ca eu acum am savarsit toate faptele bune si poruncile lui Dumnezeu. Si am inceput cu mare osardie a ma ruga lui Dumnezeu sa-mi arate de mi-a mai ramas cumva vrea fapta buna nesavarsita, sa o savarsesc si pe aceea. Asa rugandu-ma, mi-a aratat Dumnezeu si mi-a poruncit, sa vin la cuviosia ta si cele ce-mi vei zice sa fac. Si asa eu, cu mare bucurie, dupa porunca lui Dumnezeu, am plecat si am venit la prea cuvioisia ta, negandind de o intamplare ca aceasta. Zis-a arhimandritul : adevarat, frate, mari si neajunse de mintea omeneasca si drepte sunt judecatile lui Dumnezeu si mare este purtarea Lui de grija pentru noi ! Iar noi

de nu ne vom sili sa castigam smerenia, in zadar ne vor fi osteneala si faptele noastre, care ne par ca sunt bune si placute lui Dumnezeu si nimic nu ne vor folosi, de nu vor fi acoperite cu smerenia. Caci multi, cu multe si mari bunatati, neavand smerenie, au pierit si nu i-au folosit pe ei bunatatile si faptele lor cele bune, cu ingamfare si fara de smerenie. Caci bunatatile si faptele cele bune, de nu vor avea smerenie, il inalta pe om la mandrie si-l pierd, precum si tie, frate, ti s-a intamplat, pentru ca n-ai avut smerenia cu care sa-ti fi acoperit bunatatile tale, ca sa nu le vada si sa le stie vrajmasul. Insa pe tine, frate, Dumnezeu te-a canonisit, te-a miluit si te-a iertat. Acum intoarce-te si te du iarasi la locul si chilia ta si-ti pazeste oranduiala si de acum te pazeste foarte si te fereste de parerea inalta si te sileste cu toata osardia, de iti este de folos smerenia, ca smerenia e acoperemantul faptelor bune ! Si de vei si face vreo fapta buna, indata sa o acoperi pe ea cu smerenia, ca sa nu rasufle, caci fapta buna neacoperita cu smerenie rasufla si se impute si este urata de Dumnezeu. Asa fa, frate si ma iarta pentru necazul ce ti-am facut atata vreme si ma pomeneste si pe mine, nevrednicul, in sfintele tale rugaciuni catre Dumnezeu ! Si i-a dat cele ce-i trebuiau lui si asa inchinandu-se si sarutandu-se cu parinteasca sarutare, l-a blagoslovit si l-a slobozit. Si a plecat si a mers iar in pustie, la chilia sa, gasind chilia curata si maturata precum a lasat-o, ca si cum ar fi ingrijit-o cineva, neavand mucezeala sau putoare a pustie, ca in ziua in care a plecat dintr-insa, de care lucru foarte se minuna.

20) Un frate l-a intrebat pe un batran oarecare, zicand : parinte, de va voi vreun frate sa-mi vorbeasca si sa-mi spuna niste cuvinte nefolositoare sau glume lumesti si vorbe desarte, oare mi se cade a-i zice sa taca, sa nu vorbeasca vorbe desarte si nefolositoare si glume lumesti ? Raspuns-a lui batranul : nu, fiule, nicidecum nu ti se cade sa-i zici sa taca, orice va vorbi. Ca de-i vei zice sa taca, sa nu vorbeasca vorba fara de treaba, atunci cu acel cuvant il ocarasti pe fratele tau si-l rusinezi, ca si cum l-ai lovi cu palma peste obraz. Si peste putin, si tu insuti vei vorbi vorbe desarte si fara de treaba. Si in zadar, spre pacatul tau, ai ocarat si ai osandit cu mandrie pe fratele tau, poruncindu-i sa taca. Dar daca nu iti place a vorbi vorba fara de treaba, atunci nu vorbi, ci taci cu smerenie, si asa, cu tacerea si smerenia ta, ii vei da lui si altora chip bun.

21) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand : avvo, ce este smerenia ? Raspuns-a lui batranul : smerenia este aceasta, fiule, sa nu socotesti candva intru parerea ta, cum ca ai facut ceva lucru bun si placut lui Dumnezeu. Ci mai vartos sa te socotesti pururea fara de nici o fapta buna si placuta lui Dumnezeu. Intre oameni fiind, sa te socotesti si sa te vezi mai pacatos si mai nevrednic decat toti. Celui ce-ti face rau, sa te silesti sa-i faci bine, dupa putinta ta. Iata, fiule, ti-am spus ce este smerenia, mergi dar si fa asa si te vei mantui !

22) In zilele imparatului Teodosie, care se chema cel Mic, a venit un batran din parule Egiptului si s-a asezat in pustie aproape de Tarigrad (Constantinopol) si era slavit de toti. Iar odata, trecand imparatul pe drumul acela, aproape de chilia acestui sihastru, a vrut insusi sa mearga sa-l vada. Si lasandu-si suita, a mers singur la chilia sihastrului in chipul unui ostas. Batand la usa, i-a deschis batranul si l-a primit cu bucurie, ca pe un ostas, nestiind ca este insusi imparatul. Si facand rugaciune dupa obicei, au sezut amandoi. Apoi a inceput imparatul a-l intreba, zicand : cum traiesc parintii in Egipt ? Zis-

a lui batranul : bine, cu mila si darul lui Dumnezeu ! Ei se roaga pururea pentru pacea si mantuirea a toata lumea. Rupa aceea i-a pus lui batranul masa, scotand dintr-o putinica posmagi uscati, si muindu-i cu apa a mai pus pe ei, dintr-un ulcior, putin otet, untdelemn si sare si i-a pus pe masa; asemenea si un pahar cu apa. Si-l poftea, zicand : ospateaza, fiule, din ce mi-a dat mie Dumnezeu ! Iar imparatul a mancat cu mare pofta si a baut si apa. L-a intrebat pe batran oaspetele, zicand : spune-mi mie, parinte, stii cine sunt eu ? Raspuns-a batranul : nu, fiule, nu te cunosc ! Atunci a zis lui imparatul : eu sunt imparatul Teodosie ! Acestea auzind batranul, indata s-a inchinat la picioarele lui. Si i-a zis imparatui : fericiti sunteti voi, parinte, ca v-ati ales viata linistita, fara de galceava si grija. Adevarat iti zic tie, parinte, ca eu in palat spnt nascut si hranit si crescut, dar niciodata n-am mancat cu asa pofta, precum am mancat si am baut la tine. Deci iarasi zie : fericiti sunteti voi, parinte si fericita este viata voastra ! Si asa luand blagoslovenie de la batranul, a iesit si a mers la ostasii sai, care il asteptau in drum. Iar pe batranul, dupa aceea, au inceput a-l cinsti si a-l slavi toti dregatorii si oamenii. Pustnicul insa, neiubind acea cniste si slava omeneasca, a fugit si a mers iarasi in Egipt.

23) Zis-a un batran : sa nu nesocotesti pe cel ce iti slujeste tie, ca tu nu stii, ca poate este mai mult duhul si darul lui Dumnezeu intr-insul decat in tine. Pentru aceea, sa nu fim nesocotitori spre cei ce ne slujesc noua.

24) Zis-a un batran : cade-se noua cu toata osardia, pururea sa ne silim sa ne castigam smerenia, care este acoperemantul faptelor bune. De vom face candva vreo fapta buna, indata sa o acoperim cu smerenia, ca sa nu o vedem si sa incepem a ne ferici pe noi. Caci pentru acea fericire isi pierde calugarul plata ostenelilor sale si sloboade Dummezeu pe diavolul care ne aduce ispite si ganduri spurcate. Noua ni se cade sa ne smerim si sa ne osandam pururea. Pentru ca noi nu numai ca nu facem nici un bine, dar nici datoria noastra pentru care suntem datori, nu o implinim.

25) Un frate l-a intrebat pe un batran iscusit, zicand : avvo, cum zic unii ca de multe ori vad aratare ingereasca ? Raspuns-a lui batranul, zicand : fiule, fericiti sunt cei ce vad pacatele lor, iar nu cei ce vad aratari si alte lucruri !

26) Un frate oarecare avea scarba asupra altui frate. Iar acel frate, intelegand cum ca cutare frate are scarba asupra lui, a mers la dansul, vrand sa i se smereasca, sa-si ceara iertare si sa se impace cu dansul. Batand el la usa fratelui, acela n-a vrut sa-i deschida si sa-l primeasca. Acesta, daca a vazut ca nu-i deschide, s-a scarbit si el. Si mergand la un batran, i-a spus, jeluandu-se cum ca are scarba asupra unui frate si a mers la dansul sa-si ceara iertare si sa se impace cu dansul si nu l-a primit, nici nu i-a deschis usa. Batranul i-a zis : cauta fiule, si-ti ia seama, ca poate ai vreun gand in inima ta, cum ca tu nu esti cu nimic vinovat, nici nu i-ai facut lui nici un rau, ci el a facut rau si el este vinovat ! Astfel, pe tine insuti te indreptezi, iar pe el il invinovatesti. Pentru aceea nu-i da Dumnezeu lui indemnare sa-ti deschida si sa primeasca, pentru ca nu cu adevarata pocainta mergi la dansul ci cu fatarie. Alergi si pune in inima ta, cum ca tu ai gresit, tu esti vinovat, iar pe dansul sa-l indreptezi. Si asa Dumnezeu va da lui indemnare si umilinta sa se smereasca si sa se impace cu tine, si i-a spus lui aceasta poveste : erau doi mireni in Egipt, in tinutui Alexandriei si erau amandoi cu buna cucernicie si cu viata buna. Acestia sfatuindu-se, au

lasat lumea si s-au calugarit, amandoi. Si auzind ei citindu-se cuvantul cel scris in Sfanta Evanghelie, care zice " unii s-au scopit pe sine pentru Imnparatia cerurilor" si ravnind acestui cuvant ai Evangheliei, s-au scopit amandoi. Si nestiind ei puterea dumnezeiestii Scripturi, li se parea ca foarte mare bunatate au facut cu acel lucru, pentru Imparatia cerurilor. Arhiepiscopul auzind de acest lucru, i-a desparut de Sfanta Biserica. Iar ei carteau asupra arhiepiscopului zicand ca din pizma si fara dreptate i-a despartit de Biserica. Si s-au sfatuit sa mearga la arhiepiscopul Ierusalimului, sa se jeluiasca si sa-si spuna pricina si acela ii va blagosiovi si ii va impartasi iarasi Bisericii. Deci, au mers la arhiepiscopul Ierusalimului si au inceput a se jelui pentru strambatatea ce le-a facut-o lor arhiepiscopull Alexandriei, de i-a despartit de Biserica, spunandu-i si pentru ce pricina. Arhiepiscopul Ierusalimului auzind acestea, le-a zis : si eu va despart ! Ei, auzind aceasta, s-au scarbit foarte si sfatuindu-se, au zis unul catre altul : sa mergem, frate, la arhiepiscopul Antiohiei si acela vazand scarba si strambatatea ce rabdam, nefiind vinovati, isi va face mila si ne va primi ! Asa ca au niers la arhiepiscopul Antiohiei si i-au spus plangerea si pricina lor, iar arhiepiscopul auzind, le-a zis : si eu va despart ! Iar ei, in loc de nadejdea pe care o aveau, ca ii va bucura acel arhiepiscop, l-au auzit ca si pe ceilalti, zicand : si eu va despart ! Deci s-au sfatuit sa mearga la Roma, la papa, zicand : sa mergem noi, frate, la papa si el ne va primi si ne va izbandi. Si asa au plecat la Roma, la papa si s-au jeluit si au spus papei toata pricina lor si cum toti arhiepiscopii, necautandu-le dreptatea si nevinovatia, i-au despartit de Sfanta Biserica. Papa auzind acestea, le-a zis lor : si eu va despart ! Auzind ei si de la papa acelasi cuvant pe care l-au auzit de la ceilaiti arhiepiscopi, se vedeau in sine, zicand : ce vom face, frate, ca acestia sunt toti uniti la un cuvant, fiindca ei se aduna la soboare si se sfatuiesc si se unesc sa tina toti una si sa fie intr-un cuvant ! Iar noi frate, sa mergem la sfantul Epifanie, arhiepiscopul Ciprului si sa ne jeluim si sa-i spunem toata pricina noastra. Si acela fiind om sfant si prooroc si cunoscator, ne va cunoaste supararea si nevinovatia noastra si scarba ce-o tragem fara de dreptate si ne va primi. Iesind din cetatea Romei, au plecat la ostrovul Ciprului si daca s-au apropiat de cetatea unde era sfantul Epifanie, Dumnezeu i-a descoperit lui despre venirea celor doi calugari si lucrul si pricina lor. Iar Sfantul Epifanie instiintandu-se, indata a trimis un cleric al sau in intampinarea lor sa le spuna ca in cetatea lui sa nu indrazneasea sa intre, caci nu-i primeste. Ei auzind aceasta, s-au umilit si s-au smerit cu inimile, vorbind unul catre altul : cu adevarat, frate, noi am gresit lui Dumnezeu. Pentru ce umblam zbuciumandu-ne, vrand ca sa ne indreptam ? Fie si cum socoteam noi adica toti, fara dreptate si fara nici o vina, unul dupa altul ne-au despartit de Sfanta Biserica. Iar acesta, la care inca nici n-am mers sa ne jeluim si sa ne spunem pricina noastra, si nici nu ne-a vazut, fiind om sfant si prooroc cunoscator, Insusi Dumnezeu i-a deseoperit si i-a aratat venirea si greseala noastra, pentru care, iata ca ne-a poruncit nici in cetate sa nu intram. Pentru aceea frate, in zadar ne ostenim umbland ca sa ne indreptam, ca noi am gresit lui Dumnnzeu si Dumnezeu i-a aratat greseala noastra. Si asa, nu numai ca nici fata nu ne primeste sa i-o vedem, ci nici in cetate nu ne primeste. Deci, au inceput a se umili, a plange si a se smeri, cunoscandu-si gresala si pacatul. Iar vazatorul de inimi Dumnezeu, vazandu-i ca si-au cunoscut greseala si s-au umilit inimile si se smeresc, caindu-se de pacatul savarsit i-a descoperit si a aratat iarasi pentru dansii sfantului Epifanie cum ca si-au cunoscut pacatul si se smeresc, caindu-se. I-a poruncit acestuia sa trimita sa-i cheme si sa-i primeasca, ca si-au cunoscut greseala si acum smerindu-se se caiesc. Asa, sfantul Epifanie a trimis dupa dansii si i-a chemat la sine si cu

multe cuvinte de folos i-a invatat si i-a mangaiat primindu-i in Sfanta Biserica si impartasindu-i cu Sfintele Taine. Si a scris pentru dansii la arhiepiscopul Alexandriei, zicand : primeste frate, fiii tai ca adevarat acum s-au smerit ! Asa i-a trimis la locul lor. Aceasta povestire spunand-o batranul fratelui, i-a zis : iata, fiule, aceasta este cu adevarat tamaduirea sufletului, ca in toate lucrurile sa ne smerim, defaimandu-ne si ocarandu-ne, descoperindu-ne si vadindu-ne inaintea lui Dumnezeu pacatele noastre iar nu ale fratelui nostru. Auzind fratele, s-a umilit cu inima si fagaduindu-se ca va face dupa cuvantul batranului, s-a dus iarasi cu smerenie la acel frate care avea scarba asupra lui, sa se roage sa-l ierte. Batand la usa chiliei, indata a auzit acela si i-a deschis. Dar mai inainte sa se inchine el si sa-si ceara iertare, acela i s-a inchinat lui cu smerenie, zicand : iarta-ma, frate, ca te-am scarbit ! Si asa, cu dragoste si din tot sufletul sarutandu-se unul cu altul, s-a facut mare bucurie intre dansii.

27) Erau doi frati calugari care de multa vreme traiau in dragsoste impreuna la un loc. Iar vrajmasul diavol, zavistuindu-le traiul lor cel bun, a vrut sa-i desparta pe unui de celalalt. Deci, a facut intre dansii pricina ca aceasta : fratele cel mai mic a aprins lumanarea si a pus-o la locul ei. Iar diavolul facand pacoste, a doborat lumanarea si s-a stins. Fratele cel mare scarbindu-se de aceasta, l-a lovit cu manie pe fratele sau peste obraz, iar el cu smerenie i s-a inchinat lui pana la pamant, zicand : iarta-ma, frate, ca te-am scarbit, ci asteapta putin pana o voi aprinde iar. Dar puterea lui Dumnezeu l-a muncit pe acel diavol pana ce s-a facut ziua. Daca s-a facut ziua, diavolul a mers in capistea idoleasca isi se jeluia mai marelui sau, spunandu-i toata intamplarea si ce a facut celor calugari si cum s-a smerit calugarul cel mic celui mai mare. Pentru aceasta smerenie l-a muncit pe el puterea lui Dumnezeu pana la ziua. Acestea diavolul spunandu-le si jeluindu-se stapanului sau in capistea idoleasca, iar templierul intamplandu-se in acel ceas acolo si auzind cele ce se jeluia acel drac, se mira de neputinta lor si umilindu-se in inima, a mers la o manastire si s-a facut calugar iscusit si smerit. El spunea fratilor : smerenia risipeste puterea vrajmasului, caci eu am auzit dracii graind si vorbind intre dansii, cum ca de vom face oarecare tulburare si galceava intre calugari si se va intoarce unul dintr-insii si smerindu-se se va inchina fratelui sau, atunci acela toata puterea noastra o risipeste. Aceasta auzind noi, fratilor, sa ne silim sa castigam smerenia, care risipeste puterea diavolului. Si asa Dumnezeul pacii va fi cu noi si ne va feri de toate laturile vrajmasului. A caruia este slava in vecii vecilor, amin.

28) Povestesc unii despre un batran oarecare ca a petrecut saptezeci de saptamani mancand odata in saptamana. Deci, se ruga lui Dumnezeu pentru un cuvant din Scriptura sa i-l descopere si nu-i descoperea lui Dumnezeu. Astfel, a zis in sine : desi am facut atata osteneala, inca nimic n-am castigat. Voi merge de acum la un frate si-l voi intreba. Si daca a inchis chilia, vrand sa plece, a fost trimis ingerul Domnului la dansul, graind : saptezeci de saptamani ai postit si nu s-a apropiat rugaciunea ta de Dumnezeu. Iar cand te-ai smerit a iesi la fratele tau, sunt trimis sa-ti vestesc tie cuvantul; si acestea spunandu-i-le a plecat de la dansul.

29) Zis-a un batran : aceasta este vindecarea omului si aceasta vrea Dumnezeu : sa-si arunce omul greseala asupra sa inaintea lui Dumnezeu.

30) A fost un episcop intr-o cetate si din lucrarea satanei a cazut in curvie. Facandu-se adunare in biserica pentru sluiba si nestiind nimeni de pacatul lui, el singur a marturisit inaintea norodului, zicand : eu am cazut in curvie. Si a pus omoforul sau pe prestol, zicand : de acum nu va mai pot fi episcop. Si a strigat tot norodul cu plangere, zicand : pacatul acesta asupra noastra. numai ramai in episcopie. Iar el a zis : de voiti sa raman in episcopie, faceti ceea ce va voi zice. Si poruncind sa se inchida usile bisericii, s-a aruncat pe sine la o fereastra cu fata in jos si a zis : nu are parte de Dumnezeu cel ce iesind nu va calca pe mine. Si au facut dupa cuvantul lui si calcand peste el, ieseau. Si cand a iesit cel de pe urma, s-a facut glas din cer zicand : pentru multa lui smerenie i-am iertat pacatul.

31) A zis un batran : cel ce are smerenie, smereste pe draci, iar cel ce nu are smerenie, este batjocorit de draci.

32) A zis iarasi : nu numai cu cuvintele sa te smeresti, ci si cu mintea. Caci a te inalta in lucrurile cele dupa voia lui Dumnezeu, este cu neputinta fara smerita cugetare.

33) Catre un sihastru mare care a zis : de ce ma lupti asa satano ?, i-a raspuns satana, zicand : tu esti cel ce ma lupti pe mine, prin smerita cugetare.

34) S-a intrebat un batran : cand dobandeste sufletul smerenie ? Si si-a raspuns : cand se ingrijeste de rautatile sale.

35) A zis un batran : precum pamantul niciodata nu cade, asa nici cel ce se smereste.

36) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand : ce este sporirea omului catre Dumnezeu ? Si i-a raspuns batranul : sporirea omului este smerenia, caci pe cat se pogoara cineva in smerenie, pe atata se inalta in sporire.

37) A zis un batran : daca smerindu-te, vei zice cuiva : " iarta-ma ", ii arzi pe draci.

38) Un frate era la Chilii si la atata smerenie a ajuns, incat acesta se ruga totdeauna : Doamne, trimite-mi traznet, caci fiind sanatos nu Te ascult.

CAPITOLUL XI

PENTRU RABDARE

1) Intrebat-a un frate pe un parinte iscusit, zicand : rogu-te, parinte, spune-mi, care fapta este mai folositoare si mai odihnitoare omului ? Raspuns-a lui batranul : fiule, fapta cea mai folositoare si mai odihnitoare omului este aceasta : unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu. Zis-a fratele, spune-mi, parinte, in ce chip si cum este aceasta unire a voii omului cu voia lui Dumnezeu ? Zis-a lui batranul : fiule, unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu este aceasta si in acest chip : Doamne, iata de acum inainte imi unesc toata voia mea cu a Ta, ca de acum inainte sa nu se mai impotriveasca, nici sa mai banuiasca voia mea voii Tale, ci orice va vrea si va fi iubit voii Tale, aceea va vrea si va iubi voia

mea. De va vrea si va fi placut voii Tale sa nu-mi vina mie scarbe si suparari si neajunsuri, sau boala trupului meu, sau orice alte primejdii, sau pedeapsa, acelea le va vrea si vor fi placute si bineprimite si voii mele. Asijderea, de va vrea si va fi primit si bine placut voii Tale si se va porni un frate oarecare asupra mea cu mare ocara si sudalma si defaimare pana si cu bataie, acestea vor fi placute si bine primite si voii mele. Toate care vor fi primite, placute si iubite voii Tale, acelea vor fi placute, iubite si primite si voii mele si de acum inainte voia mea din voia Ta nu va iesi, nici nu se va desparti, stiind ca voia Ta este totdeauna spre binele si folosul meu si fara de voia Ta nimic nu se lucreaza nici nu se face in lume. De mi-a facut mie cineva vreo scarba sau suparare, voia Ta asa a vrut si voia mea asa voieste. Iata, fiule, ti-am spus care fapta e mai folositoare si mai odihnitoare omului si ti-am aratat in ce chip este unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu, Deci, mergi si fa asa si vei fi pururea odihnit si te vei mantui !

2) Un frate l-a intrebat pe un parinte oarecare, zicand : daca se va intampla sa se porneasca un frate asupra mea cu manie sau cu mandrie si va incepe inaintea oamenilor a ma ocari, a ma defaima si a ma batjocori, spune-mi, parinte, ce voi face, atunci, ca sa nu mi se tulbure inima asupra acelui frate, auzind eu atata ocara, defaimare si batjocura inaintea atator oameni cinstiti ? Raspuns-a batranul : la o intamplare ca aceasta ne-a lasat noua chip de mare folos fericitut David, imparatul Ierusalimului, cand se ridicase asupra lui cu mare putere Absalom, feciorul lui si alerga dupa el, sa-l ajunga si sa-l omoare si sa-i ia imparatia. Si fugand el si ostenii si slujitorii casei lui, mergea pe sub un deal. Iar un mm oarecare, ce se chema Semei, a inceput sa strige in gura mare din acel deal, sa-l ocarasca si sa-l defaime pe imparat in auzul lui si a tuturor slugilor lui. Inca si cu pietre arunca din deal asupra imparatului, iar ostenii si slujitorii care erau cu imparatul, nemaiputand suferi ocara si batjocura acelui om fara de omenie, au grait imparatului, zicand : imparate, pentru ce taci ? Porunceste sa taiem capul acelui caine rau, ca nu mai putem suferi o ocari si batjocura ca aceasta asupra stapanului nostru, de la un caine ca acela ! Zis-a lor imparatul : nu, nici un rau sa nu-i faceti ca Dumnezeu ii porunceste sa ma ocarasca si sa ma blesteme si sa imi zica acele cuvinte. Deci si tu, fiule, cand se va porni un frate cu mandrie sau cu manie asupra ta si te va ocari si te va batjocori inaintea oamenilor, atunci socoteste si zi in gandul tau asa : acestui frate, Dumnezeu ii porunceste sa-mi zica mie aceste cuvinte. Si acestea zicand in gandul tau, indata se va limpezi si se va linisti tulburarea inimii tale. Asa fa, fiule si vei fi linistit.

3) Zis-a un parinte oarecare : stejarul de nu va fi clatinat de vanturi, nici nu va creste, nici radacina nu va slobozi. Asa si calugarul : de nu va patimi si nu va rabda, nu poate sa fie ostas a lui Hristos.

4) Zis-a un parinte : fiilor, pentru aceasta nu sporim in fapte bune nici nu cunoastem masura noastra, pentru ca nu avem rabdare in lucrile pe care le incepem. Noi fara osteneala voim sa castigam bunatatile, umblam din loc in loc vrand sa aflam loc de odihna unde nu este diavol, caci calugarul care se sileste si se osteneste cateva zile, apoi se trandaveste si slabeste si iar se sileste si iar se leneveste. Unul ca acesta nu sporeste nimic, nici rabdare nu poate sa castige.

5) Un frate oarecare, daca a venit ziua inceperii Sfantului si Marelui Post, a pus in sine

hotarare si fagaduinta inaintea lui Dumnezeu, ca nu va iesi din chilia lui afara pana in ziua Sfintelor Pasti. Si asa si-a gatit in chilia sa toate cele ce-i trebuiau lui in timpul postului pana la Pasti. Si s-a inchis tare ca sa nu poata intra nimeni la dansul. Iar vrajmasul diavol, neputand rabda hotararea si fagaduinta acelui frate si inceperea cea buna si silinta lui, a vrut sa-l sminteasca din hotararea sa, sa-l scoata afara din chilie si sa-si calce fagaduinta pe care a facut-o inaintea lui Dumnezeu. Si asa i-a umplut chilia cu paduchi de lemn puturosi, atat de multi, incat nu era nicaieri loc in chilie, cat ai pune varful degetului unde sa nu fie paduchi. Peste tot era plin si nu se vedeau peretii chiliei, nici podelele, nici painea, nici apa si toate vasele erau pline. Iar el vazand atata uraciune si grozavie si o pedeapsa ca aceea in chilie, se mira foarte. Si a cunoscut ca este ispita diavoleasca, dar rabda mereu vitejeste si se intarea, zicand in cugetul sau : macar de ma va pedepsi Dumnezeu pana la moarte, dar eu din chilie afara pana in ziua Pastilor nu voi iesi. Dupa cum am fagaduit lui Dumnezeu, asa voi face. Iar Dumnezeu vazand barbateasca lui rabdare, cand a fost in duminica a treia a Sfantului Post, a poruncit furnicilor sa intre in chilia lui, sa-i scoata toti paduchii din chilie. Si asa au venit, si au intrat in chilia lui o multime de furnici, ca la un razboi cu mare vitejie si cu manie asupra paduchilor de lemn. Si au acoperit multimea furnicilor toti paduchii. Fratele stand, cauta si se minuna de un lucru ca acesta, ca fiecare furnica iesea din chilie pe ferestre, pe unde intrase, tragand cate un paduche de lemn afara. Si asa, intr-un ceas i-au scos si i-au curatit pe toti din chilie. Pentru aceea, fratilor, buna este rabdarea in ispite, pentru ca cei ce rabda cu multumita, ajung la bun sfarsit.

6) Odata a venit un om la Schit, avand suparare de duh necurat. Petrecand el multa vreme la Schit, n-a simtit nici un folos sau usurare. Iar unui parinte oarecare facandu-i-se mila, a facut rugaciune catre Dumnezeu pentru dansul si l-a insemnat pe fata cu semnul Cinstitei Cruci. Iar dracul fiind strarmtorat si necajit de acel parinte, i-a grait, zicand : ma gonesti pe mine din acest om, dar sa stii ca daca ma gonesti, la tine voi veni. Zis-a lui acest parinte : vino la mine, ca eu cu bucurie te voi primi. Si asa iesind necuratul duh din acel om, a mers si s-a lipit de parintele. Si indata a inceput a-l ingreuia, si a-l necaji si asa, doisprezece ani l-a necajit cu fel de fel de ispite. Iar batranul rabda si se ruga lui Dumnezeu cu priveghere si cu mult post, muncind duhul care petrecea cu dansul. Mancarea lui era in toate zilele numai cate doisprezece samburi de finici. Dupa doisprezece ani nemaiputand necuratul duh sa-l sufere pe calugar, l-a parasit si a fugit de la dansul. Iar batranul vazand dracul ca a fugit, i-a zis : pentru ce ma parasesti si fugi de la mine ? Mai intoarce-te si mai petreci cu mine ! Zis-a lui dracul : Dumnezeu sa te pedepseasca calugare, ca numai Acela va putea sa te biruiasca ! Si acestea zicand, s-a dus cu rusine.

7) Zis-a un parinte oarecare : ceara de nu se va infierbanta in foc, sa se moaie, nu se va putea tipari pecetea ce vei pune peste dansa. Asa si omul : de nu va fi muiat de fierbinteala focului scarbelor, bolilor, ostenelilor, suferintelor si a ispitelor, nu se poate tipari intr-insul pecetea Sfantului Duh. Ca pentru aceasta zice Domnul Sfantului Apostol Pavel : ajunga-ti darul Meu, ca puterea Mea intru neputinte se savarseste. Si insusi Pavel zice : cu dulceata este mie a ma lauda pentru neputintele mele, ca sa se salasluiasca in mine puterea lui Hristos. Asa si tu, fiule, dupa putinta ta rabda pentru Domnul cu multumire scarbele, necazurile, naprasnele, bolile si ispitele ce-ti vor veni dupa voia lui

Dumnezeu pentru folosul tau; ca numai prin rabdarea scarbelor cu multumire va intra omul in imparatia lui Dumnezeu, precum insusi Domnul zice : cu multe scarbe se cade a intra in Imparatia cerurilor.

8) Un frate l-a intrebat pe un parinte iscusit in intelegerea Sfintelor Scripturi : ce este, parinte, ca toate scrierile sfintilor parinti invata si marturisesc ca scarbele si ispitele sunt darurile cele mai mari si mai cinstite si mai iubite lui Dumnezeu ? Si ca primirea scarbelor cu bucurie si rabdarea lor cu multumire, este fapta cea mai iubita si mai placuta lui Dumnezeu de la fiii oamenilor si mai folositoare omului decat toate celelalte bunatati. Deci, acestea fiind darurile lui Dumnezeu cele mai mari, mai iubite si mai folositoare omului decat toate celeialte bunatati, pentru ce nu le primesc oamenii cu bucurie si nu le rabda cu multumire ? Ci de se intampla si vine cuiva cu vrerea lui Dumnezeu vreo scarba oarecare, sau boala trupeasca, el indata tanjeste si se mahneste si nu este bucuros omul in toata viata lui sa aiba scarbe si suparare si ispita sau boala trupeasca in lumea aceasta. Raspuns-a lui batranul : aceasta, fiule, este din neadevarata si neintreaga si necurata credinta pe care o au oamenii catre Dumnezeu. Caci tot crestinul si mai ales calugarul, care nu primeste cu bucurie si nu rabda cu multumire isptele si scarbele ori in ce chip, acela sa se stie ca nu are credinta cea adevarata si intreaga in Hristos Dumnezeu, ci credinta lui este necurata, amestecata cu necredinta si crestinatatea lui este amestecata cu paganatate si unuia ca acela sa nu i se para ca va castiga vreun dar de la Dumnezeu, pentru ca darurile lui Dumnezeu prin primirea si rabdarea scarbelor se castiga precum insusi Dumnezeu zice : prin rabdarea voastra va veti castiga sufletele voastre. Iar crestinul, mai ales calugarul, care are adevarata, intreaga, curata si buna credinta catre Dumnezeu, acela cu mare bucurie primeste si cu mare multamita rabda ispitele si scarbele ce-i vin dupa voia si slobozirea lui Dumnezeu, stiind si crezand ca ele sunt cununile si toata cinstea vietii vesnice. Zis-a lui fratele : adevarat, asa este parinte ! Foarte mult, m-am folosit de cinstitele tale cuvinte.

9) Zia-a un parinte : daca-ti va trimite Dumnezeu vreo boala trupului, sa nu cumva sa te mahnesti sau sa te scarbesti, ca unul din cei necredinciosi, de vreme ce Stapanul si Facatorul tau vrea sa-ti lamureasca si sa-ti curateasca sufletul cu boala si pedeapsa trupului, ca un pururea purtator de grija ce este pentru viata si mantuirea ta. Tu, faptura fiind, pentru ce sa te mahnesti si sa te scarbesti asupra Facatorului tau, care te-a facut din nefiinta intru fiinta si dintru ce nu erai intru ceea ce esti ? Acela, vazandu-ti si cunoscandu-ti stricaciunea si bolnavirea sufletului, pe care ai castigat-o prin pacatele trupului tau, vrea iarasi sa o lamureasca si sa o tamaduiasca prin boala si pedeapsa trupului tau, precum Insusi stie cum si ce sa faca. Iar tu, frate, cu tot sufletul si vointa, primeste toate intocmai, cele ce iti vin tie dupa voia Lui, cele iuti si amare ca si cele dulci, caci toate sunt bune si folositoare care iti vin cu voia lui Dumnezeu. Multumeste bunei Lui vointe si te roaga Lui sa-ti dea rabdare pana in sfarsit. Asa fa, frate, si te vei mantui.

10) Un batran oarecare avea un ucenic iscusit si foarte inletept. Iar odata maniindu-se pe el, l-a gonit de la sine. Acela fiind gonit si iesind din ograda si chilia batranului sau, sedea afara, rabdand barbateste. Dupa aceea, iesind batranul afara din chilie si vazandu-l pe dansul sezand si plangand, s-a umilit cu inima si s-a bucurat foarte de acesta, caci el

socotea ca daca l-a gonit se va fi dus si de aceea nu mai avea nadejde sa-l mai vada vreodata, stiind ca fara nici o vina, cu mania sa, l-a gonit si-i parea foarte rau de el. Iar daca l-a vazut, de bucurie i s-a inchinat pana la pamant, zicand : o, sluga buna si ucenice al lui Hrisios, iata, smerenia si rabdarea ta a biruit mania, iutimea si neputinta mea ! Mergi, frate, in chilie si de acum inainte tu sa-mi fii mie batran si eu voi fi tie ucenic, devreme ce tu cu smerenia si rabdarea ta ai intrecut batranetele mele.

11) Zis-a un parinte oarecare : cand vei vedea intaratatarea, tulburarea si venirea paganilor asupra crestinilor, atunci fugi si tu si te ascunde, pe cat vei putea, dar sa nu te dai pe tine in mainile paganilor prigonitori, parandu-ti-se ca mare lucru vei face de te vei da singur in mainile lor. Ca Dumnezeu nu voieste cele ce sunt mai presus de putinta, desi sfintii mucenici singuri, de buna voia lor s-au dus si s-au dat in mainile prigonitorilor, dar prin oarecare descoperire dumnezeiasca faceau aceasta. Iar tu, cand ti se va intampla fara de voia ta sa cazi cumva in mainile paganilor prigonitori, cu buna nadejdea lui Hristos sa rabzi vitejeste toate ispitele si muncile ce ti se vor intampla, pana la moarte. Iar cel ce nu fuge de ispite, ci se da singur de buna voia sa intr-insele, acela sa piara intr-insele, ca noi avem porunca sa ne pazim de ispite pe cat vom putea si sa ne rugam pururea lui Dumnezeu, zicand : Doamne, nu ne duce pe noi intru ispite !

12) A fost intrebat un batran de catre un frate, care zicea : pentru ce ma trandavesc in chilia mea, sezand ? Si a raspuns : pentru ca inca nu ai vazut nici odihnia aceea care se nadajduieste, nici munca aceea care va sa fie. Ca de le-ai fi vazut chiar de ar fi fost chilia ta plina cu viermi, incat sa fii infundat intr-insii pana in gat, ai fi rabdat fara a te trandavi.

13) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand : gandurile mele se raspandesc si eu ma necajesc. Raspuns-a lui batranul : tu sezi in chilia ta si ele iarasi vin. Ca precum o magarita de va fi legata, iar manzul ei fiind slobod va alerga incoace si incolo si oriunde se va duce, iarasi la mama se va intoarce, asa si gandurile celui ce rabda pentru Dumnezeu in chilia sa, desi putin se vor raspandi, iarasi se intorc la el.

14) Povestit-a unul din parinti, zicand : fiind eu in Exorinho, au venit frati saraci acolo sambata seara, sa ia milostenie si cand dormeam noi, unul dintr-insii avand numai o rogojina din care jumatate era pe deasupra lui si jumatate dedesubt, ingheta de frig, caci era ger mult. Deci eu iesind pentru trebuinta udului, l-am auzit cand se chinuia si tremura de frig, cum se mangaia pe sine si zicand lui Dumnezeu : multumesc, Tie, Doamne, pentru toate bunatatile Tale pe care le faci cu mine, caci cati sunt acum in fiare, iar altii cu picioarele bagate in butuc si nici udul lor nu pot sa si-l faca, iar eu ca un imparat imi intind picioarele. Eu auzindu-l, am povestit acestea fratilor spre zidirea si folosul lor.

15) Un frate fiind in Pustie si linistindu-se in chilie, era luptat de trandavie ca sa iasa din chilie si-si zicea : pentru ce te trandavesti, ticaloase si cauti sa iesi din chilie ? Au nu-ti este tie deajuns aceasta, desi nici un lucru bun nu faci ? Pe nimeni nu smintesti si nu necajesti, si nici tu singur nu te smintesti si te necajesti de cineva. Cunoaste de cate rele te-a izbavit Domnul. Nu graiesti cuvinte desarte, nu auzi cele ce nu sunt de folos, nu vezi cele ce te vatama. Numai un razboi ai, al trandaviei si puternic este Dumnezeu ca si pe acesta sa il strice, daca cu smerenie si zdrobire de inima neincetat vei cadea la El si vei

chema ajutorul Lui. Iti cunoaste Dumnezeu si neputinta ta cea intru toate si nu sloboade asupra ta sa te ispitesti mai presus de ceea ce poti. Acestea si altele ca acestea zicand fratele catre sine, multa mangaiere primea prin darul lui Dumnezeu. Aceasta invatatura o avea el de la sfintii parinti care imbatranisera in pustie si din nevointa se imbogatisera cu mare apropiere catre Dumnezeu.

16) A fost intrebat un batran : pentru ce niciodata nu te-ai trandavit ? Si a raspuns : pentru ca in fiecare zi astept sa mor.

17) Se povestea despre episcopul Oxirinhului, anume Apfi, ca atunci cand era in pustie, multe nevointe si grele patimiri facea, iar dupa ce s-a facut episcop a voit sa faca aceleasi nevointe si grea patimire si in lume, dar nu a putut. De aceea s-a aruncat inaintea lui Dumnezeu, zicand : nu cumva pentru episcopie s-a departat de la mine darul ? Si i s-a descoperit cum ca nu s-a departat, ci ca era acolo pustie si nefiind om Dumnezeu il ajuta; iar aici este lume si oamenii il ajuta.

18) Pe un frate l-a muscat odata un sarpe si a intrat intr-o cetate ca sa caute sa se vindece. Iar o femeie evlavioasa si tematoare de Dumnezeu l-a primit si il ingrijea. Deci dupa ce a simtit putina usurare, a inceput diavolul sa-i semene ganduri rele spre ea, iar aceea venind sa-l trateze, fratele a apucat-o de mana. Ea, pricepand razboiul vrajmasului, i-a zis lui : nu asa, parinte, ai pe Hristos, esti imbracat intru Hristos, esti imbracat in chip ingeresc. Adu-ti deci aminte de scarba si de cainta pe care o s-o ai multa vreme sezand in chilie ! Adu-ti aminte de suspinurile si lacrimile pe care o sa le versi multa vreme si de alta rea patimire, pe care o s-o patimesti pentru putina si rea dulceata. Iar el auzind acestea de la acea inteleapta femeie, s-a rusinat si nici la fata ei nu putea sa caute si de aceea voia sa fuga. Dar ea, luandu-l cu milostivirea lui Hristos, i-a zis : nu te rusina si nu te duce, nevindecandu-te inca desavarsit, ci mai asteapta putin ca mai ai trebuinta tu ca sa te cauti, iar gandurile acelea nu au fost ale sufletului tau cel curat, ci de la vrajmasul diavol. Si asa, induplecandu-l sa mai astepte putin si vindecandu-l, l-a slobozit cu merinde, in pace.

CAPITOLUL XII

PENTRU DRAGOSTE

1) Un batran s-a bolnavit la Schit si poftea sa manance paine proaspata. Auzindu-l unul din fratii cei nevoitori, a luat cojocul si in el paini uscate si s-a dus in Egipt. Si schimband painile, a dus batranului. Vazandu-le ei calde s-au minunat. Batranul insa nu voia sa guste, zicand ca sangele fratelui lui este. Si l-au rugat batranii zicand : pentru Domnul mananca, sa nu se faca jertfa Domnului desarta ! Si fiind rugat, a mancat.

2) Un pustnic afland un om indracit si care nu putea sa posteasca, s-a rugat lui Dumnezeu sa se mute la dansul dracul si acela sa se slobozeasca. L-a ascultat deci Dumnezeu si a intrat dracul in pustnic, departandu-se de la omul acela. Iar pustnicul fiind ingreuiat de drac, rabda nevoindu-se in post si rugaciune. Dupa putine zile, pentru dragostea lui, mai

mult a gonit Dumnezeu si de la dansul dracul.

3) Un monah avea sub ascultare un alt monah, care era intr-o chilie departe cu zece mile. Deci, i-a zis lui gandul : cheama-l pe fratele sa vina sa ia painea. Si iarasi a socotit : de ce pentru paine sa supar eu pe fratele sa vina zece mile ? Mai vartos sa o duc eu. Si luand-o, a plecat la el, dar mergand, s-a lovit cu piciorul de o piatra si ranindu-i-se degetul, curgea sange mult. De durere a inceput sa planga. Atunci indata a venit la el ingerul, zicand : de ce plangi ? Iar el aratandu-i rana, a zis : pentru aceasta plang. Zis-a ingerul : nu plange pentru aceasta, ca pasii tai pe care ii faci, pentru Domnul se numara si spre marea rasplatire inaintea fetei lui Dumnezeu se vad. Atunci multumind pustnicul lui Dumnezeu, calatorea bucurandu-se. Si venind la fratele, i-a adus painile si i-a povestit lui iubirea de oameni a lui Dumnezeu si dandu-i painea, s-a intors. A doua zi luand iarasi paine, a plecat la alt monah sa o duca. Si s-a intamplat de venea si acela la el si s-au intilnit pe cale amandoi. Astfel a zis cel ce mergea, catre cel ce venea : o comoara avem si ai cautat sa mi-o furi ? Si el a zis lui : au doara usa cea stramta numai pe tine te incape ? Lasa-ne si pe noi sa venim impreuna cu tine. Si indata vorbind ei, li s-a aratat ingerul Domnului si le-a zis, prigonirea aceasta a voastra s-a suit la Dumnezeu ca un miros de buna mireasma !

4) Zis-a un batran oarecare : mai mare dragoste decat aceasta nu este, a-si pune cineva viata pentru fratele sau. Iar cel ce aude de la cineva din frati cuvinte de ocara asupra lui si ar putea sa-i zica si el asa, si nu-i zice, ci se sileste sa-i rabde vitejeste si sa nu-i rasplateasca raul cu rau, unul ca acela isi pune sufletul si viata pentru fratele sau.

5) Un frate l-a intrebat pe un batran oarecare, zicand : parinte, sunt doi frati si unul dintr-insii sade cu tacere in chilia sa si posteste cu mare infranare toata saptamana si mult lucru lucreaza in toate zilele. Celalalt slujeste bolnavilor in bolnita cu osardie si silinta. Deci, al carui lucru dintre acesti doi frati este mai iubit si mai primit de Dumnezeu ? Raspuns-a batranul : cel ce sade cu tacere in chilia lui si multa rugaciune face si posteste sase zile, dar nu are dragoste si milostenie catre frati, si de s-ar spanzura de narile lui, nu poate sa fie asemenea celui ce slujeste bolnavilor.

6) Un frate l-a intrebat pe un parinte oarecare, zicand : pentru ce, parinte, acum fratii care se ostenesc prin pustie si prin manastiri, nu pot castiga darurile lui Dumnezeu precum castigau parintii cei de demult ? Raspuns-a lui batranul, zicand : fiule, parintii cei de demult aveau dragostea frateasca cea desavarsita si fiecare ridica in sus, spre cer, pe fratele sau. Acum, fiindea s-a stins dragostea intre preoti fiecare il trage in jos pe fratele sau, si pentru aceea nu castiga fratii nostri darul lui Dumnezeu ca parintii cei de demult.

7) Zis-a un batran oarecare : parintii nostri cei de demult aveau obicei : care erau mai batrani, cercetati pururea pe cei mai tineri, mergeau la chilia lor si luau seama cum petrec la chilii, cu ce se indeletnicesc si cum isi pazesc pravila, rugaciunea si datoria lor. Si luau seama, daca nu cumva au oarecare mandrie si parere intru ei, parandu-li-se ca fac lucruri bune si placute lui Dumnezeu, prin care se socotesc a fi vrednici de toata sfintenia si darurile lui Dumnezeu. Sau daca nu cumva li se arata lor ceva vedenie si naluciri desarte in visuri sau aievea si parandu-li-se lor ca sunt lucruri dumnezeiesti si ingeresti, se incred

acelora, si se biruiesc de trandavie si lenevie si nu-si pazesc randuiala dupa datoria lor : pravila, rugaciunea, lucrul mainilor. Sau de sunt cumva surpati de ganduri rele si necuvioase, sau de spurcata pofta si razboiul curviei. Pentru acestea parintii cei mai batrani pururea cercetau si ispiteau pe fratii cei mai tineri si-i invatau din sfintele si dumnezeiestile Scripturi si-i intareau spre buna nevointa. Fratii cei mai tineri mergeau adesea la parintii cei mai batrani cu cuvioasa smerenie si plecaciune si isi aratau patimile, gandurile si cugetele lor si-i intrebau, ce se cade a face ca sa fie placuti lui Dumnezeu si sa-si mantuiasca sufletele. Iar Domnul, vazand cuvioasa smerenie si plecaciune ale celor tineri catre cei batrani si dragostea celor batrani catre cei tineri, le da lor indestulat darul Sau in inimile lor si cuvantul Sau in gandurile batranilor. Cand mergeau fratii cei mai tineri la parintii cei mai batrani, cu smerenie si plecaciune se jeluiau de neputintele si patimile si supararile lor si-i intrebau ce vor face pentru folosul si mantuirea sufletului lor. Atunci batranii deschizandu-si gurile, le da Dumnezeu cuvant si indata stiau ce vor zice si ce vor raspunde fratilor celor ce ii intrebau, ca sa-i foloseasca si indata ii foloseau. Si de era fratele cat de cazut si deznadajduit, daca mergea la vreun parinte si ii spunea caderea si scarba sa, batranul indata il ridica si il mangaia. Si asa unii pe altii se intareau, se imbarbatau si se indemnau spre nevointa mantuirii. Iar acum a inceput sa se stinga si sa se raceasca dragostea dintre frati, caci parintii cei mai batrani n-au parinteasca iubire catre fratii cei mai tineri, nici purtare de grija pentru cercetarea, invatatura, indemnarea si mantuirea lor, ci fiecare numai pentru sine se ingrijeste, iar pentru povatuirea si indreptarea fratelui sau nici nu gandeste. Fratii cei mai tineri n-au cuvioasa smerenie si plecaciune catre parintii cei mai batrani, nici nu merg la dansii sa-si arate lor patimile, neputintele si supararile si sa-i intrebe cuvant de folosul mantuirii, ci fiecare se socoteste pe sine a fi indestulat cu stiinta, priceperea si intelepciunea sa. Pentru aceea, Dumnezeu vazand atata mandrie, neiubire si nebagare de seama intre frati, a inceput a ridica si a lua darul Sau dintre frati si cuvantul Sau cel de invatatura folositoare din gurile batranilor atat de mult, incat de ar si merge cineva la vreun cuvant pentru folosul mantuirii, el nu stie ce sa raspunda ca sa-l foloseasca pe fratele. Cuvantul lui Dumnezeu s-a luat din gura batranilor. Si asa, fratilor, cei ce voiti sa va folsiti si sa va mantuiti sufletele cu acest parintesc si smerit cin calugaresc, pe care l-ati iubit si l-ati primit si in care v-ati imbracat, desteptati-va si luati seama, cercati-va pururea si va ispititi si vedeti, oare mergeti pe urmele si calea fratilor prea cuviosilor parintilor nostri celor mai dinainte, al caror cin si oranduiala ati primit, sau pe alt drum, intr-alta parte rataciti si mergeti. Si cunoscand fiecare ratacirea sa din urma si calea prea cuviosilor parinti, indata sa va intoarceti la calea si obiceiurile prea cuviosilor si fericitilor parinti si asa Dumnezeu iaraasi va va da indestulat darul Sau in inimile voastre si cuvantul Sau in gurile batranilor vostri, asemenea parintilor nostri celor dinainte. Si va veti invata si va veti indrepta, povatuindu-va si folosindu-va unul pe altui si va veti mantui toti si nici unul din voi nu va pieri. Iar de nu veti urma prea cuviosilor parinti celor mai dinainte si nu veti pazi obiceiurile, randuiala si invataturile lor, sa stiti ca in zadar ati primit si purtati cinul si oranduiala calugareasca si traiti prin manastiri si prin pustii, neavand rabdare, smerenie si dragoste frateasca. In zadar este tacerea voastra si pravila si citirea voastra cea multa, in care va nadajduiti si va pare ca va va mantui. In zadar este rugaciunea voastra cea intru multa vorba si postul si infranarea voastra. Acestea nimic nu va vor folosi voua, caci cu toate acestea, in pieirea vesnica veti merge de nu veti urma sfintilor parinti si obiceiurilor si oranduielilor lor cu rabdare, smerenie si dragoste frateasca. Sa stiti, ca alt drum si alt chip

nu este calugarului, decat numai drumul sfintilor prea cuviosilor parinti al caror chip si cin il purtati.

8) Un frate oarecare l-a intrebat pe un parinte, zicand : cum si in ce chip este, parinte, dragostea de frati ? Dar nedragostea ? Raspuns-a lui batranul, zicand : dragostea de frati, aceasta este, fiule : sa indemni pururea si sa inveti si sa povatui si pe fratele tau, mai ales pe cei mai tanar si de curand calugarit, la calea mantuirii si spre faptele cele bune, folositoare si placute lui Dumnezeu si sa mangai pe cei necajit, suparat si deznadajduit, sa cercetezi pe cel bolnav si sa adapostesti pe cei strain. Aceasta este dragostea frateasca si acestea sunt, fiule, faptele dragostei fratesti. Iar nedragostea frateasca, aceasta este : a nu purta grija pentru cercetarea, indemnarea, invatatura si povatuirea celor mai tineri spre calea mantuirii si spre faptele cele bune si folositoare si placute lui Dumnezeu si a nu mangaia, dupa putinta ta, pe cel scarbit, suparat si deznadajduit, a nu odihni pe cel strain, a nu cerceta pe cel bolnav, ci numai de sine si pentru sine a te ingriji. Cel ce face acestea, este iubitor de sine, nu de frati. Aceasta este, fiule, nedragostea de frati, pentru care Dumnezeu ridica si ia darul Sau de la purtatorii in zadar ai cinului si numelui calugaresc.

9) Zis-a un batran oarecare : fiilor, eu niciodata, din tineretile mele, n-am vrut sa ma folosesc numai pe mine, iar pe fratele meu sa-l las nefolosit. Totdeauna m-am silit dupa putinta mea, ca sa-l folosesc pe fratele meu intai si apoi pe mine, stiind ca folosul fratelui meu este roada mea.

10) Un frate oarecare, foarte cucernic si iubitor de Dumnezeu, avea mare dragoste catre un sihastru iscusit. Odata mergand dupa obiceiul sau la acel sihastru, (precum de multe ori mergea la dansul pentru cercetarea si dragostea frateasca), l-a aflat pe el mort. Cercetandu-i el hainele, a gasit intr-insele opt galbeni de aur, pe care vazandu-i, se mira si luandu-i a inceput sa planga si sa se tanguiasca cu amar, socotind ca se va fi maniat Dumnezeu pe acel batran pentru acei bani si-l va fi pedepsit. Si asa plangand si tanguindu-se, s-a rugat lui Dumnezeu ca sa-i descopere si sa-i arate lui un semn. Rugandu-se el, i s-a aratat ingerul Domnului si i-a grait, zicand : ce-ti este tie de plangi asa pe acest sihastru ? Zis-a lui fratele : plang, caci iata, am gasit la dansul opt galbeni, pentru care mi se pare ca se va fi scarbit Dumnezeu de dansul si-l va fi trimis la pedeapsa de vreme ce sihastrilor traind in pustie, nu li se cade sa stranga si sa tina la sine bani, ca nu le sunt trebuitori. Raspuns-a ingerul : de voiesti ca sa te instiintez de aceasta, adu-ti aminte de milostivirea lui Dumnezeu si iubirea Lui de oameni, ca de ar fi toti cu totut desavarsiti, unde s-ar arata milostivirea lui Dumnezeu si iubirea Lui ? Acestea zicand ingerul, s-a facut nevazut. Iar fratele a cunoscut prin aceasta ca a dobandit iertare sihastrul si s-a mangaiat, multumind lui Dumnezeu pentru negraita iubire de oameni si asa, ingropand trupul batranului, a mers la chilia sa.

11) Ziceau batranii ca ceea ce este al aproapelui trebuie fiecare sa simta si sa patimeasca impreuna cu el intru toate, sa se bucure impreuna si sa planga impreuna. Si asa sa se afle, ca si cum ar fi purtat trupul aceluia, precum este scris : un trup suntem intru Hristos. Si iarasi : a celor ce au crezut, inima era una singura.

12) Povestit-a un batran : patru batrani s-au prins intre dansii sa traiasca intr-un suflet

impreuna in veacul acesta si iarasi impreuna sa se afle in ceruri, crezand cuvantul stapanesc ce zice : daca doi din voi se vor uni pe pamani pentru tot lucrul ce il vor cere, va fi lor de la Tatal Meu care este in ceruri. Deci trei dintre dansii petrecand in nevointa, se linisteau in pustie. Iar celalalt le slujea la trebuinitele lor. S-a intamplat ca doi s-au sfarsit in Hrisfos si s-au dus la loc de odihna, iar doi au ramas pe pamant, slujitorul adica si unul din cei ce se linisteau. Si din zavistia vrajmasului, slujitorul a cazut in curvie. Si s-a descoperit unuia din batranii cei vazatori cu mintea, ca cei doi ce s-au savarsit, se rugau lui Dumnezeu pentru fratele slujitor, zicand : da ca fratele sa fie mancat de leu, sau alta fiara, ca spalandu-se de pacat, sa vina in locul acesta in care suntem si sa nu ramana jos unirea noastra. Si pe cand se intorcea fratele de la ascultarea sa, l-a intalnit un leu si cauta sa-l omoare dar a cunoscut ce s-a intamplat si cel ce se linistea, caci i se descoperise lui. De aceea, sta la rugaciune, rugandu-se lui Dumnezeu pentru fratele si indata a stat leul. Iar cei doi parinti, care acum se savarsisera, se rugau lui Dumnezeu, zicand : rugamu-ne Tie, Stapane, sa fie mancat de leu si sa vina impreuna cu noi in fericirea aceasta si nu asculta, Sfinte, pe cel ce se roaga Tie pe pamant ! Iar batranul cu lacrimi se ruga lui Dumnezeu sa fie miluit fratele si sa scape de leu. Si a ascultat Dumnezeu rugaciunea lui si a zis celor ce erau in cer : drept este sa-l ascult pe el, caci voi aici sunteti intru odihna, izbavindu-va de sudorile si ostenelile vietii, iar acela, obosit este intru ostenelile trupului si apoi se lupta cu duhurile rautatii. Drept este aceluia sa-i dau darul. Deci indata s-a departat leul de la frate, care venind la chilie l-a aflat pe batran inca plangand pentru dansul. Apoi i-a povestit lui toate cate i s-au intamplat si a marturisit pacatul pe care l-a facut si cunoscand ca l-a umilit Dumnezeu, s-a pocait si in putina vreme a venit la masura cea dintai, ostenindu-se impreuna cu el si batranul. Apoi au adormit si ei si s-a descoperit batranului celui cu mintea vazator, cum, ca toti patru s-au asezat la un loc, dupa fagaduintele cele nemincinoase ale Domnului nostru Iisus Hristos.

13) A venit odinioara un frate la un batran si i-a zis : parinte, fratele meu ma slabanogeste, ducandu-se aici si acolo si ma necajeste. Iar batranul l-a rugat, zicand : poarta neputinta fratelui tau si Dumnezeu vazand lucrul rabdarii tale, il intoarce pe el, ca nu este lucru cuviincios sa porti pe cineva cu asprime, caci drac pe drac nu scoate, ci mai vartos cu bunatatea, fiindca si Dumnezeul nostru cu binele ii poarta pe oameni. Si a povestit batranul, zicand : erau in Tebaida doi frati. Unui luptat fiind de razboiul curviei si stapanit de ganduri, zicea catre celalalt : ma duc in lume. Iar celalalt plangand, zicea : nu te las, frate, sa mergi in lume si sa-ti pierzi toate ostenetile tale si fecioria ta. Dar acela nu-l asculta, zicand : nu sed, de nu ma voi duce. Deci sau vino cu mine si iarasi ma voi intoarce cu tine, sau slobozeste-ma si voi ramane in lume. Nedumerindu-se fratele, s-a dus la un batran si i-a povestit lui acestea. Iar batranul i-a zis : du-te cu dansul si Dumnezeu pentru osteneala ta nu-l va lasa sa cada ! Si sculandu-se au venit in lume. Dupa ce au ajuns la un sat, vazand Dumnezeu osteneala cea pentru dragostea fratelui, a ridicat razboiul de la fratele cei ce se lupta si usurandu-se acela, i-a zis lui : iata, frate, socoteste ca am pacatuit, dar ce am dobandit din aceasta ? Sa ne intoarcem la chilie. Si s-au intors nevatamati amandoi.

14) A zis un batran ca smerenia poate mai mult decat toata sila si a povestit si un lucru ca acesta : erau doi episcopi aproape unul de altul si erau odinioara suparati unui asupra celuilalt. Unul era bogat si puternic, iar celalalt smerit. Si cauta cel puternic sa-i faca rau

celuilalt. Iar cel smerit auzind aceasta, zicea catre clerul sau : o sa-l biruim cu darui lui Dumnezeu. Si i-au zis clericii : stapane, cine poate sa-l biruiasca ? Iar el zicea : rabdati, fiilor si veti vedea mila lui Dumnezeu ! Asadar pandea si cand avea acela un praznic de sfintii mucenici, a luat clerul, a iesit si le-a zis : veniti dupa mine si orice ma veti vedea pe mine ca fac, faceti si voi si o sa-l biruim. Deci mergand dupa dansul isi ziceau : oare ce are sa faca ? Si dupa ce au venit l-au aflat facand slujba si toata cetatea era adunata acolo. Atunci episcopul a cazut in genunchi la picioarele celui puternic impreuna cu clerul sau, zicand : iarta-ne pe noi, stapane, robii tai suntem ! Acela spaimantandu-se de ceea ce a facut, umilindu-se, caci Dumnezeu schimbase inima lui, l-a prins de picioare zicand : tu esti stapan si parinte ! Si de atunci s-a facut mare dragoste intre dansii. Si zicea cel smerit catre clerul sau : nu va ziceam voua, fiilor, ca vom birui prin bunatatea lui Dumnezeu ? Deci si voi cand aveti vrajba cu cineva, aceasta faceti si veti birui cu darui lui Dumnezeu.

15) Un frate slujea unui batran bolnav si s-a intamplat de s-a slabanogit trupul batranului si a scos o buba cu putoare si-i zicea fratelui gandul : fugi, ca nu poti suferi putoarea aceasta. Iar fratele luand un harb, lua puroiul bolnavului si ii zicea lui gandul : fugi ! El raspundea gandului : de voi vrea sa fug, din acesta voi bea. Si iar ii zicea gandul : nici nu fugi, nici nu bei putoarea aceasta ! Iar fratele se ostenea si rabda slujind batranului. Si vazand Dumnezeu osteneala fratelui, l-a vindecat pe batran.

16) Niste frati din Schit au sezut sa curete funii. Unul dintr-insii bolnav fiind din pricina nevointei si tusind, scuipa, si fara sa vrea ajungea scuiparea asupra unui frate si se supara acela de gandul sau sa-i zica bolnavului : inceteaza sa scuipi asupra mea ! Dar tot el se punea impotriva gandului, zicand : de voiesti sa mananci din scuipat, zi-i ! Si gandului zicea : nici mananca, nici nu-i zice !

17) Doi frati erau la chilii si cei care era cel mai batran, il ruga pe cei mai tanar, zicand : sa petrecem impreuna, frate. Iar el zicea : eu sunt pacatos si nu pot sa petrec impreuna cu tine, avvo. Acela il ruga pe dansul, zicand : cu adevarat putem. Si era batranul curat si nu voia sa auda ca fratele are ganduri de curvie. Deci i-a zis fratele : lasa-ma o saptamana si iarasi vom vorbi ! Si dupa o saptamana, vrand cel mai tanar sa-l incerce, i-a zis : in mare ispita am cazut, avvo, saptamana aceasta, ca ducandu-ma in sat pentru o trebuinta, am cazut cu o femeie. Zis-a lui batranul : este pocainta ? Raspuns-a fratele : este, cu adevarat. Zis-a batranul : eu port jumatate din pacat si tu cealalta jumatate. Atunci i-a zis lui fratele : acum putem sa fim impreuna. Si au petrecut impreuna pana la sfarsitul lor.

18) S-au dus odinioara trei frati la seceris si si-au luat lor saizeci de masuri de aratura. Unul dintr-insii s-a bolnavit in chiar ziua dintai la chilia sa. Si a zis unui din doi, celuilalt : iata, frate, vezi ca s-a imbolnavit fratele nostru ! Sileste-ti tu putin gandul si eu si vom secera partea lui prin rugaciunile sale ! Dupa ce s-a sfarsit lucrul, vrand sa mearga si sa-si ia plata l-a chemat pe fratele, zicand : vino, ia-ti plata ta, frate ! Acela a zis : care plata sa iau, nesecerand ? Iar ei au zis : cu rugaciunile tale am facut si secerisul tau si vino, ia-ti plata ta ! El insa nu credea. Deci multa indoiala facandu-se intre dansii, s-au dus sa se judece la un batran mare. Si i-a zis fratele : parinte, am mers toti trei sa seceram si in ziua cea dintai m-am imbolnavit si ma silesc fratii pe mine care nici un ceas nu am

secerat, sa iau plata pentru secerisul pe care ei l-au secerat. Si a mai zis : toti trei am luat saizeci de masuri de aratura sa le seceram. Si de am fi fost toti trei nu am fi putut sa le seceram, iar cu rugaciunile fratelui amandoi degraba am savarsit secerisul. Noi ii zicem lui : ia-ti plata ta dar el nu vrea. Iar batranul auzind, s-a minunat si a zis fratelui celui ce era impreuna cu ei : suna, sa se adune toti fratii ! Si dupa ce au venit toti, le-a zis lor batranul : veniti, fratilor, auziti astazi judecata dreapta ! Si le-a vestit lor toate. Iar ei l-au obligat pe fratele sa-si ia plata si sa faca cu ea ce va voi. Si s-a dus fratele plangand si mahnit.

CAPITOLUL XIII

PENTRU CEI SARACI DE BUNAVOIA LOR CARE DE BUNAVOIE LASA SI PARASESC BUNATATILE SI BOGATIILE LUMII ACESTEIA SI PRIMESC SARACIA PENTRU IMPARATIA CERULUI

1) Fost-a oarecine din cei de frunte, care voia sa se lepede de lume si i-a zis unuia din batrani : vreau sa ma calugaresc ! Si a raspuns batranul : nu poti. Iar el a zis : pot ! Zis-a lui batranul : de voiesti, mergi de te leapada de toata averea ta si veninds sezi in chilie. Deci, mergand el, a dat tot ce avea, oprind o suta de galbeni si a venit la batranul. Batranul i-a zis : mergi de sezi in chilie ! Iar el mergand a sezut. Si, stand el asa, i-au zis gandurile ca poarta este veche si trebuie schimbata. Deci venind el a zis batranului : imi zic gandurile ca poarta este veche si trebuie schimbata. I-a raspuns batranul : nu te-ai lepadat de lume, si mergi de te leapada si venind sezi aici ! Acesta mergand a impartit nouazeci de galbeni si venind a zis batranului : de acum mn-am lepadat ! Si a raspuns batranul : merg si sezi ! Insa i-au mai zis gandurile : acoperemantul este vechi si mi-ar fi voia sa se schimbe. Si mergand a zis batranului, avvo, imi zic gandurile ca acoperemantul este vechi si mi-ar fi voia sa se schimbe. Zis-a batranul : mergi de te mai leapada de lume ! Iar el a dat si cei zece galbeni si mergand a zis batranului ca s-a lepadat de acum. Apoi asezandu-se el in chilie, i-a zis gandurile : toate sunt vechi aici si venind leul ma va mananca. Si mergand a spus batranului gandurile sale si i-a zis batranul, zi si tu gandurilor : mie mi-ar fi voia sa vina toate fiarele asupra mea si leul, ca sa ma manance si degraba sa ma izbavesc ! Insa tu mergi, si sezi in chilia ta si te roaga lui Dumnezeu pentru pacatele tale si nu te mai teme ! Si asa facand fratele, s-a odihnit.

2) Zis-a un batran : de doresti Imparatia cerurilor, esti dator sa nu socotesti averile, caci nu poti sa vietuiesti dupa Dumnezeu, fiind iubitor de dulceti si iubitor de argint.

3) Povestea cineva din batrani ca a fost unul din batrani care s-a invrednicit de mare dar de la Dumnezeu si s-a instiintat pretutindeni numele lui, pentru viata lui cea cu fapte bune. A ajuns de aceea numele lui pana la imparatul. Iar imparatul trimitand l-a chemat si daca a luat rugaciune de la dansul, a vorbit cu el si folosindu-se mult, i-a dat aur, iar batranul, luand aurul a mers intru ale sale si a inceput a face tarina cu vii si alte adunaturi. Deci au adus un indracit la dansul dupa obicei si a zis batranul, dracului : iesi din zidirea

lui Dumnezeu ! Iar dracul i-a raspuns : nu te voi asculta ! Zis-a batranul : pentru ce nu ma asculti ? Zis-a dracul : fiindca te-ai facut si tu ca unul dintre noi, lasand aducerea aminte de Dumnezeu, pe care o aveai si te-ai apucat de grijile cele, pamantesti ! Pentru aceasta nu te voi asculta, nici nu voi iesi din om.

4) Un pustnic oarecare a fost suparat de iubirea de argint. Acesta a adunat din lucrul mainilor sale un galben, apoi doi, dupa aceea trei si asa nevoindu-se, a castigat cinci. Dupa aceea, indata a cazut la pat si picioarele i-au putrezit si a dat doctorului cei cinci galbeni, dar boala nu mai inceta. Venind intr-o dimineata doctorul, i-a zis : trebuie sa ti se taie un picior; ca de nu, va putrezi tot trupul tau. El insa s-a dat pe sine mortii si daca a sosit noaptea plangea si a venit catre dansul ingerul Domnului si cum zacea, l-a apucat de picior si netezindu-i rana, graia : mai aduna-vei cinci ? Si indata tamaduindu-l, s-a facut nevazut. Facandu-se ziua, a venit doctorul si a batut la usa lui, iar el sculandu-se, l-a intampinat pe acesta. Doctorul cand l-a vazut s-a mirat foarte si instiintandu-se de ceea ce s-a intamplat, s-a facut crestin.

5) Zis-a un batran : omului ce a gustat neaverea, ii este grea si haina care o poarta si vasul de apa, caci se supara de unele ca acestea, fiindca mintea lui aparte priveste si se deprinde.

6) Zis-a un batran : cel ce n-a urat averea, cand va putea sa-si urasca sufletul dupa porunca Mantuitorului ?

7) Intrebat a fost un batran de catre un frate : spune-mi avvo, cum ma voi mantui si ma voi face sa fiu placut lui Dumnezeu ? Iar batranul dezbracand levitonul sau (camasa sa) si incingand mijlocul sau si ridicand mainile sale la cer, a zis : in acest chip se cade a fi calugarul fata de averile lumii, a fi rastignit de patimi si a fi gata la tot necazul Pentru Dumnezeu.

8) Un tanar oarecare cauta sa se lepede de lume si pornindu-se si iesind din cetate, sa mearga la o manastire, il intorceau iarasi gandurile incurcandu-l cu oarecare lucruri si griji, ce se pareau de nevoie, caci era bogat. Intr-o zi, pornindu-se el asemenea si iesind, dupa ce l-au inconjurat iarasi gandurile, ridicand asupra sa mult praf si punandu-i inainte pricini oarecare de nevoie ca sa-l intoarca iarasi si simtind razboiul si sila gandurilor si neavand ce sa mai faca, dezbracandu-se deodata de hainele pe care le purta aruncandu-le, alerga gol, vrand sa mearga la manastire. Iar Dumnezeu i-a descoperit unui batran catre care mergea tanarul, zicand : scoala-te si primeste-l pe nevoitorul Meu ! Iar batranul sculandu-se, a iesit si l-a intampinat si instiintandu-se de acel lucru, s-a minunat. Si primindu-l, indata l-a invrednicit de chipul calugaresc. Deci, cand veneau vreunii la batranul sa-i intrebe de ganduri, intrebat fiind pentru altele, el raspundea, iar daca vorbeau pentru lepadarea de lume, ii trimitea la acela, zicand : inrebati-l pe fratele !

9) Un monah era bolnav si l-a luat un parinte din chinovie si il ingrijea ca pe unul ce nu ar fi avut cele de trebuinta si zicea fratilor celor de sub ascultarea sa : siliti-va putin ca sa-l odihnim pe bolnav ! Iar bolnavul avea o oala plina de aur si sapand sub asternutul pe care zacea, a ascuns-o. Nu dupa multa vreme, s-a intamplat de a murit bolnavul. Si murind,

nimic nu a marturisit despre aur, iar dupa ce l-au ingropat, parintele a zis fratilor : ridicati asternutul acesta de aici ! Iar ei strangand asternutul, au aflat aurul ingropat, pentru ca se cunostea din sapatura locului, si l-au adus la parinte. Parintele vazand aurul si instiintandu-se cum s-a aflat, a zis : de vreme ce nici traind el, nici murind, n-a marturisit despre aur, ci la el isi avea nadejdea, nu ma ating de el. Mergeti precum este si ingropati-l cu el. Deci s-au dus si l-au pus in mormant si intorcandu-se au vazut ca s-a pogorat foc din cer si a cazut peste mormant si a tinut multe zile nestingandu-se, pana ce a mistuit si pietrele si tarana si toate cele ce erau in mormant. Si toti cei ce vedeau se inspaimantau si se minunau.

CAPITOLUL XIV

PENTRU CA NU SE CADE A-SI ARATA CINEVA VIATA SI FAPTELE SALE CELE BUNE INAINTEA OAMENILOR PENTRU LAUDA, CA SA-L LAUDE SI SA-L FERICEASCA PE EL OAMENII

1) Zis-a un batran oarecare : cel ce isi descopere si isi arata faptele sale cele bune pentru fericirea, lauda si slava oamenilor, acela este asemeni cu omul care seamana samanta sa pe deasupra pamantului si nu umbla cu grapa peste dansa ca s-o acopere si venind pasarile cerului, mananca toata samanta si-i ramane in zadar toata osteneala. Iar cel ce isi tainuieste si isi ascunde faptele sale cele bune, acela este asemenea omului care, samanandu-si samanta sa, indata o acopere cu tarana si ea ramane, rasare, creste si rodeste.

2) Zis-a un parinte : calugarul care se sileste sa fie bine placut oamenilor, ca sa-l laude, sa-l fericeasca si sa-l slaveasca, unul ca acela isi pierde bunatatile lui si ramane fara de roada si uscat.

3) Odata fiind la Schit praznicul hramului bisericii, s-au adunat din toate partite multime de parinti, dupa cum le era obiceiul. Si dupa slujba bisericii, au mers in trapeza dupa obicei si au sezut toti la masa si au inceput a manca. Iar un batran oarecare din cei straini care venisera la praznic, nu manca nimic altceva, decat paine goala. Egumenul luand seama ca nu mananca, l-a poftit ca sa ospateze, nestiindu-i obiceiul postirii. Acesta raspunzand, a zis egumenului in auzul tuturor parintilor : iarta-ma, parinte, ca eu nu mananc niciodata fiertura, decat paine cu sare. Si sculandu-se un batran, i-a grait : mai bine ar fi fost de ai fi mancat totdeauna carne de trei ori pe zi la chilia ta, decat sa-ti arati si sa-ti spui viata si postirea ta, in vederea si auzirea a tot soborul, postire care iti este zadarnica.

4) Era intr-un loc un batran oarecare foarte postitor, atat incat paine nu manca niciodata. Acesta a mers odata la un oarecare batran mare. Iar la acel batran se intamplase in acea vreme de venisera multi parinti pentru invatatura si folosul sufletesc, caci era foarte iscusit in cunostinta si intelegerea Sfintelor Scripturi si in lucrurile duhovnicesti. Deci vazand el ca s-au adunat la dansul atati cinstiti parinti si fiind zilele Praznicului

Rusaliilor, care sunt dupa Pasti, a poruncit ucenicului sau sa fiarba bucate si sa le faca lor masa, sa-i ospateze, fiindca unii dintr-insii venisera foarte de departe. Si daca s-au gatit bucatele si au pus masa, i-a poftit pe toti Parintii sa sada la masa si sa se ospateze intru slava lui Dumnezeu. Si asa au sezut toti si au inceput a manca. Iar acel batran postitor sezand si el la masa, n-a vrut sa manance bucate, din care mancau toti parintii, ci scotand bob muiat din desagii sai si-a pus dinainte. Dupa scularea de la masa, l-a chemat pe el batranul de departe si i-a zis in taina : frate, de vrei sa te folosesti de infranarea si postirea ta, oriunde vei merge si iti vor purie tie masa, mananca cele ce iti vor pune tie dinainte, de nimic indoindu-te, dupa cuvantul Domnului Hristos ! Dar sa nu-ti arati viata, infranarea si postirea pe care o ai la chilie, parandu-ti-se ca de vei manca din acele bucale la masa, iti vei sminti si-ti vei strica postul. Nu, frate, de vei manca intru slava lui Dumnezeu, de nimic indoindu-te, pentru ca sa nu te arati oamenilor ca postesti, atunci nu-ti vei sminti, nici iti vei strica postul tau, ci mai vartos il vei lamuri si il vei lumina. Iar de te vei indoi si nu vei vrea nicidecum sa mananci sezand cu fratii la msasa din bucatele ce ti se vor pune inainte, si din care mananca si alti frati si parinti, atunci, frate, nu ti se cade sa iesi sa mergi nicaieri, niciodata de la chilia ta. Ci sezi si-ti pazeste obiceiul si postirea la chilie. Si asa fiind invatat de acel sfant parinte, s-a smerit si s-a supus ascultarii si mult s-a folosit de cuvintele lui. Si de aici inainte, cand i se intampla sa mearga undeva, afara, la lume, si-i punea cineva masa, atunci el sedea si primea si manca intru slava lui Dumnezeu, fara nici o indoiala, din cele ce i se puneau pe masa. Iar daca mergea la locul si chilia lui, iar isi pazea obiceiul si postirea. Si pururea se arata, multumind batranului ce l-a indreptat pe el si asa s-a mantuit.

5) Un frate oarecare l-a intrebat pe un batran mare si iscusit foarte intru stiinta invataturilor si intelegerea Sfintelor Scripturi, zicand : parinte, ce voi face cand mi se va intampla sa merg undeva, afara la tara, sau la vreo manastire si acolo imi vor pune mie masa, sau ma vor pofti sa sed la masa, sa manane bucate cu dansii ? Iar bucatele ce mi le vor pune pe masa, vor fi toate de care eu postesc si nu le manane ? Deci, parinte, oare bine va fi sa-i poftesc de vor avea ca sa-mi puna mie alte bucate de care manane eu, sau mai bine va fi sa ma scol si sa ies de la masa lor, ca sa nu-mi smintesc si sa-mi stric obiceiul postirii ? Raspuns-a lui batranul, zicand : fiule, la aceasta avem noi porunca si invatatura din gura Insasi a Domnului si Dumnezeului si Mantuitorului nostru Iisus Hristos, a Purtatorului de grija pentru tot binele, folosul si mantuirea noastra, zicand : nicidecum sa nu va aratati oamenilor postind, ci oriunde veti merge si va vor pune voua masa, cele ce se vor pune voua dinainte, sa mancati de nimic indoindu-va, si nu aratati postirea voastra inaintea oamenilor. Deci, fiule, cine sunt eu ca sa te invat si sa te sfatuiesc pe tine alt sfat si alta invatatura mai buna si mai de folos tie, decat Domnul Hristos ? Ci mai vartos si eu, dupa cuvantul Domnului, asa iti zic si te sfatuiesc : oriunde vei merge si iti vor pune tie masa, mananca cele ce ti se vor pune inainte intru slava lui Dumnezeu, de nimic indoindu-te. Iar daca te vei intoarce si vei merge la chilia ta, atunci iti pazeste obiceiul postirii tale, in taina ! De nu vei vrea sa faci asa, atunci nu ti se cade nicidecum sa iesi, ca sa mergi undeva afara din chilia ta.

6) Un batran oarecare, duhovnicesc dintr-o manastire, a vazut odata la fereastra chiliei unui frate doi draci care stateau si ascultau la fereastra fratelui si ascultand putin, incepeau a salta; si iar stand, ascultau si iar incepeau a salta si asa faceau catva timp. Iar

batranul vazand, s-a sculat de unde sedea si privea, si a mers la chilia acelui frate, sa vada pricina de atata bucurie si saltare a acelor spurcati diavoli, si apropiindu-se batranul de chilia fratelui, dracii, vazandu-l venind asupra lor, rusinandu-se s-au dat in laturi ca niste caini, unul intr-o parte, altul intr-alta si asa departandu-se, au fugit. Iar batranul apropiindu-se de fereastra chiliei fratelui unde stau saltand acei draci, l-a auzit pe acela in chilie citindu-si pravila cu glas mare la fereastra. Si indata a priceput si a cunoscut batranul, ca pricina bucuriei si saltarii spurcatilor draci este citirea fratelui cu glas mare si intrand la dansul in chilie, l-a gasit stand la fereastra si citind. Fratele, indata lasandu-si citirea, s-a inchinat dupa obicei, cu smerenie. Atunci batranul i-a zis : fiule, mai de folos ti-ar fi tie de te-ai culca in chilia ta si sa dormi toata ziua decat sa citesti cu asa sunet in glas, precum citesti. Caci nu-ti este de nici un folos, ci este bucurie si veselie si saltare dracilor. Acum, iata am gonit doi draci de la fereastra ta, care se bucurau si saltau ascultand si auzind glasul citirii tale si pe care i-am vazut de la chilia mea, ascultand si saltand la fereastra. Dintr-adins am venit la tine, fiule, ca sa-ti parasesti acel sunet de glas in rugaciunea si citirea ta, si sa-ti citesti pravila si rugaciunea calugareste, in taina, dupa cum ne-a poruncit noua Domnul Hristos si sfintii parinti, iar nu cu sunet de glas intru auzirea oamenilor si a dracilor. Zis-a fratele : dar ce sa fac, parinte, ca eu asa m-am obisnuit si m-am deprins a citi si in alt chip nu pot sa citesc ? Ca de voi citi in taina, imi pare ca nu inteleg, si nici nu stiu ce citesc si de citirea in taina eu nu ma induicesc, nici nu simt umilinta, sau ceva de folos pentru inima mea. Zis-a lui batranul : daca nu simti, fiule, umilinta in inima ta si zici ca nu te folosesti de rugaciunea si citirea ta cand te rogi si citesti in taina, apoi cum te vei umili si te vei folosi de rugaciunea si citirea ta, pe care o faci cu sunet si cu glas intru auzirea oamenilor si a dracilor, intru lauda, fericirea si slavirea oamenilor si intru bucuria, mangaierea si saltarea dracilor ? Aceasta citire Dumnezeu nu o iubeste si sfintii parinti nu o primesc. Cum si in ce chip trebuie sa ne citim rugaciunea si pravila, insusi Domnul si Dumnezeul si Mantuitorul nostru Iisus Hristos, ca Cel ce este pururea purtator de grija pentru binele, folosul si mantuirea noastra cu insasi gura Sa ne-a invatat pe noi si pururea ne invata la Sfanta Evanghelie zicand : cand vei vrea sa te rogi si sa-ti citesti pravila, intra in camara ta si inchie usa ta. Asa citeste si te roaga in taina Parintelui tau. Si Parintele tau, care vede si aude tainele Acela iti va da tie la aratare mila si darurile Sale. Si iarasi zice : cand va rugati, nu graiti multe vorbe in rugaciunea voastra, ci in scurta vorba si deasa sa fie rugaciunea si citirea voastra ! Deci din citirea si rugaciunea savarsita in acest chip, se naste umilinta si folosul sufletului spre mantuire. In acest chip toti sfintii parinti isi citeau pravila si rugaciunea lor. Si pentru aceasta toti parintii, cand isi faceau chilia, isi faceau si camara osebita, sa le fie pentru rugaciunea si pravila lor. Deci, si tu, fiule, de vrei sa te folosesti si sa-ti fie primita rugaciudea, citirea si pravila, asa urmeaza si te vei mantui. Iar de nu vei voi sa urmezi si sa faci asa, sa stii ca in zadar iti va fi toata zabava citirii, a pravilei si a rugaciunii.

7) Parintii de la Schit aveau obicei, cand se descoperea cuiva vreoo fapta buna pe care o avea el in taina ca acela de aici inainte nu o mai socotea buna de ar fi fost oricat de folositoare, ci o socotea pacat si lucru rasuflat si neplacut lui Dumnezeu. Asa isi acopereau si isi ascundeau lucrurile lor cele bune, de slava omeneasca.

8) Zis-a un batran : placerea omeneasca, toata maduva omului o pierde si il lasa sec.

9) Zis-au iarasi : ori fugind sa fugi de oameni, sau razand razi de lume si de oameni, facandu-te pe tine de mai multe ori nebun.

10) A zis iarasi : cel ce-si arata lucrurile cele bune ale sale, este asemenea cu cel ce seamana samanta pe pamant si venind pasarile cerului o mananca. Iar cel ce isi ascunde petrecerea sa, este intocmai cu cel ce seamana pe brazde in pamant si care va strange roada multa.

11) Un chinoviarh avea mare slava de la oameni si era parinte peste doua sute de calugari. La chinovia acestora a venit Hristos in chipul unui batran sarac, cunoscut lui mai inainte si-l ruga pe portar sa spuna parintelui ca este cutare frate. Iar portarul abia induplecandu-se, a intrat sa-l vesteasca dar l-a aflat pe parintele vorbind cu oarecari straini si asteptand putin, i-a spus despre acel batran sarac. Chinoviarhul i-a raspuns cu manie, zicand : nu vezi ca vorbesc cu oamenii ? Lasa acum ! Si sfiindu-se portarul, s-a dat in laturi si intorcandu-se, a spus celui ce se parea ca este batran sarac cuvantul proestosului. Iar Domnul cel indelung rabdator a petrecut sezand la poarta. Si pe la al cincelea ceas a venit la chinovie un bogat, pe care degraba ascultandu-l portarul, i-a deschis si a vestit chinoviarhului despre el. Iar el iesind, cu osardie l-a intampinat la usa. Si vazandu-l pe el Cel bogat intru mila Dumnezeu, care venise in chip de batran sarac, il ruga, zicand : voiesc sa vorbesc cu tine, parinte ! Iar el, de nici un raspuns invrednicindu-l, a intrat impreuna cu bogatul, sarguindu-se sa-i gateasca masa. Dupa ce a pranzit bogatul, l-a petrecut parintele pana la usa si s-a intors inapoi, fiind robit de multele griji si a uitat rugaciunea batranului sarac si fara de rautate. Facandu-se seara, dupa ce nimeni nu l-a chemat pe acel blagoslovit sarac, apropiindu-se iarasi de portar i-a poruncit sa spuna acestea proestosului : de vreme ce voiesti slava oamenilor, Eu pentru osteneala ta cea de mai inainte si multele tale nevointe, iti voi trimite vizitatori din cele patru parti ale lumii. Dar din bunatatile Imparatiei Mele nu vei gusta. Si din acele cuvinte s-a cunoscut Saracul Cel Atotuitor.

CAPITOLUL XV

PENTRU CA SA NE PAZIM, SA NU JUDECAM NICIODATA

1) Fost-a un batran oarecare, ce manca in toata ziua cate trei posmagi (pesmeti). Candva, a venit la el un frate si sezand ei sa manance paine, au pus fratelui trei posmagi si vazand batranul, ca inca ii mai trebuie, i-a adus alti trei posmagi. Iar daca s-a saturat, s-au sculat. Deci, l-a judecat batranul pe fratele si i-a zis : nu trebuie, frate, sa slujim trupului ! Iar fratele cerand iertare de la batranul, a plecat. A doua zi a venit vremea sa manance batranul si s-au pus pe masa trei posmagi dupa obicei si iarasi ii era foame dar s-a infranat. A doua zi la fel a patimit. Deci a inceput a slabi si a priceput batranul, ca i s-a intamplat departarea lui Dumnezeu si s-a aruncat naintea Domnului Dumnezeu cu lacrimi. Si se ruga pentru departarea ce i s-a intamplat si indata a vazut un inger care ii zicea : pentru ca l-ai judecat pe fratele ti s-a intamplat aceasta. Sa stii dar, ca cel ce poate sa se infraneze pe sine, sau alta fapta buna oarecare face, nu de voia sa le face, ci darul lui Dumnezeu este cel care il intareste pe om.

2) La un sihastru oarecare obisnuia un preot sa mearga pentru aducerea Sfintelor Taine, fiindca el nu iesea afara. Deci a venit cineva la sihastru si l-a parat pe preot graind nenumarate prihaniri asupra lui. Cand preotui a venit, dupa obicei, pentru aducerea Sfintelor Taine, nu i-a deschis sihastrul, fiind scarbit. Atunci preotui s-a intors inapoi. Si iata glas catre sihastru, graind : au luat oamenii judecata Mea. Si odata cu glasul, a avut o vedenie : a vazut un put de aur si o ciutura de aur si funia de aur si apa foarte buna si limpede si a vazut un oarecare bubos ce scotea si turna. Vrand sihatsrul sa bea din apa, s-a sfiit, si nu a baut, caei era bubos cel ce scotea apa. Si iata glas catre dansul iarasi zicand : pentru ce nu bei din apa, ce pricina are bubosul ce scoate apa, ca scoate si toarna ? Venindu-si intru sine sihastrul si luand seama vedeniei, l-a chemat pe preot si l-a facut pe el sa-i slujeasca in continuare.

3) Au fost doi frati mari intr-o manastire de obste si s-au invrednicit a vedea un dar oarecare unul catre altul. Odata a iesit unul intr-o zi de vineri afara din manastire si a vazut pe cineva mancand de dimineata si i-a zis : cum de mananci, frate, asa devreme, caci este vineri ? Iar de dimineata , a fost Sfanta Liturghie dupa obicei si cautand fratele asupra lui, a vazut darul departat de la dansul si s-a intristat si daca a venit la chilie, i-a zis : ce-ai facut, frate, ca n-am vazut darul lui Dumnezeu peste tine ? Iar el i-a raspuns : eu nu ma stiu pe mine nici cu lucrul, nici cu gandul sa fi facut ceva rau. I-a raspuns fratele : nu cumva ai zis cuiva vreun cuvant ? Si aducandu-si aminte, a zis : ieri l-am vazut pe un frate mancand afara de chilie din dimineata si i-am zis : intr-acest ceas mananci vinerea ? Acesta este pacatul meu, ci te osteneste cu mine doua saptamani si sa rugam pe Dumnezeu sa-mi ierte pacatele ! Si asa au facut si dupa doua saptamani a vazut fratele darul lui Dumnezeu venit peste fratele sau si s-a mantuit multumind Domnului

4) Un barbat sfant a vazut pe cineva pacatuind si lacrimand cu amar si a zis : acesta astazi a gresit, iar eu maine voi gresi negresit. Si acesta se va pocai negresit, iar eu nu ma voi pocai negresit.

5) Un frate l-a intrebat pe cineva din batrani : iata, mi se intampla sa vad un om facand o fapta si o spun altuia. Oare nu este aceasta clevetire ? Si i-a raspuns batranul : de graiesti cu gand de iubire de clevetire, ca si cum ai avea ceva asupra lui, clevetire este, iar de nu este dupa patima, esti slobod. Insa, de nu este clevetire, ca sa nu rasara raul, mai bine este sa taci. Deci a zis fratele : de voi veni catre vreun batran si il voi intreba daca pot sa ma asez la cutare si stie ca nu-mi este de folos, ce o sa-mi raspunda ? De-mi va zice sa nu merg, oare nu judeca cu gandul ? Aceasta istetime nu o au multi. Ca de va avea vreo patima, si cu patima va grai, urand si prihanind, acela pe sine se vatama si nici nu are cuvantul sau vreo putere. De folos era sa zica, nu stiu si sa se izbaveasca pe sine de patima. De este slobod de patima, nu osandeste pe nimeni ci pe sine invinuindu-se, zice : cu adevarat, eu sunt nestiutor si poate nu iti este de folos si de va fi cel ce intreaba priceput, nu va merge la barbatul acela pentru care a intrebat, fiindca nu a zis batranul din rautate, ci ca sa nu creasca raul, adica purtand grija de mantuirea celui ce a intrebat. Pentru aceea, puternic este cuvantut, sa-l incredinteze pe ascultator, daca si acela cu pricepere fiind, il va primi cu credinta.

6) Auzit-a oarecare dintre sfinti, ca a cazut un frate in curvie si a zis : o, rau a facut ! Iar dupa putine zile a raposat fratele. Si a venit ingerul cu sufletul fratelui catre batranul zicand : iata-l pe cel pe care l-ai judecat. S-a mutat ! Unde poruncesti sa-l asezam. In Imparatie sau la chinuri ? Si a petrecut batranul pana la moartea sa rugandu-se lui Dumnezeu, sa castige iertare de aceasta, plangand si foarte mult ostenindu-se.

7) Zis-a oarecare dintre sfinti : nu este porunca mai mare decat aceasta : sa nu judeci pe fratele tau si pentru aceasta nu vei fi judecat. Iar de-l vezi pe fratele tau gresind si nu-i vei zice sa-si recunoasa greselile, din mainile tale se va cere sangele lui. Iar de va auzi si nu se va intoarce de la pacatele sale, el va da seama pentru greselile sale. Deci bine este a infrunta cu dragoste, iar nu a cleveti si a-l ocari ca pe un vrajmas.

8) Un oarecare batran mare sedea in Siria, intre hotarele Antiohiei si avea un frate, care era gata sa judece, de vedea pe vreun frate gresind. Deci, de multe ori il invata pe dansul batranul, graind : cu adevarat, fiule, te inseli si-ti pierzi sufletul, de vreme ce nu stie nimeni ce este in om, decat duhul care este intr-insul. Caci de multe ori inaintea oamenilor fac fapte rele, iar in taina se pocaiesc inaintea lui Dumnezeu. Pacatul il vedem, dar pocainta si faptele cele bune ce le-au facut, numai Dumnezeu le stie. Pentru aceasta si cu ochii de vei vedea pe om pacatuind, nici cat de putin nu-l judeca pe el, ca numai unul Dumnezeu este Judecator. Ca tot omul ce judeca pe altcineva, se afla ca un antihrist al lui Hristos de vreme ce l-a rapit dregatoria si stapanirea ce l-a dat Tatal, facandu-se el judecator mai inainte decat Dansul.

9) Aproape de un batran traia un frate care era putin mai trandav in nevointa. Langa acesta, cand tragea sa moara, sedeau unii din frati si vazand batranul ca se duce din trup vesel si cu bucurie, vrand sa-i zideasca pe fratii care sedeau aproape, i-a zis : frate, noi toti stim ca nu erai prea osardnic la nevointa si de unde asa eu osardie te duci ? Si i-a raspuns fratele : crede, parinte, adevarul il graiesti, insa de cand m-am facut monah, nu stiu sa fi judecat om, sau sa fi tinut pomenire de rau asupra cuiva, ci de s-a intamplat candva vreo prigonire cu cineva, in acel ceas m-am impacat cu el. Deci voi sa zic lui Dumnezeu : Stapane, Tu ai zis : nu judecati, si nu veti fi judecati, ci, iertati, si vi se va ierta voua ! Deci i-a zis batranul : pace tie, fiule, ca si fara osteneala te-ai mantuit !

10) Povestit-a un batran : sezand eu odinioara intr-o pustie adanca, a venit un frate de la chinovie sa ma caute. Si eu l-am intrebat : cum se afla parintii ? Iar el mi-a zis : bine, eu rugaciunile tale. Apoi l-am intrebat, si despre un frate care avea nume rau si mi-a zis : crede, parinte, ca inca nu s-a izbavit de acel nume. Iar eu, cum am auzit, am zis : uf ! Si indata ce am zis aceasta, mi-a venit somn si am fost rapit, si m-am vazut ca stau inaintea sfantului loc al Capatanii si pe Domnul nostru Iisus Hristos intre doi talhari rastignit si m-am pornit sa ma inchin, iar daca am mers aproape, a poruncit sfintilor ingeri, care stateau langa El, cu glas mare zicand : scoateti-l afara, ca antihrist imi este, deoarece mai inainte de a judeca Eu, el l-a judecat pe fratele sau. Deci gonit fiind eu, am dat sa ies si mi-am apucat haina de usa ce s-a inchis degraba si lasand-o acolo, am iesit si indata m-am desteptat. Socotind cele vazute, am zis fratelui celui ce venise : rea este ziua aceasta pentru mine. Iar el a zis : pentru ce, parinte ? Atunci i-am povestit cele ce am vazut. Si am zis : haina aceea a mea, era acoperemantul lui Dumnezeu, care era peste mine si de

care m-am lipsit. Dupa aceea am facut sapte ani ratacind prin pustie, nici paine gustand, nici sub acoperamant intrand, nici cu om vorbind, pana ce iarasi L-am vazut pe Domnul meu tot la locul Capatanii, poruncind sa mi se dea haina.

11) A zis un batran : douazeci de ani am petrecut luptandu-ma cu un gand si rugandu-ma lui Dumnezeu ca pe toti oamenii sa-i vad ca unul.

12) A zis un batran : de vei vedea pe cineva razand sau mancand prea mult, sa nu-l judeci, ci mai vartos sa zici : fericit este acesta, neavand pacate si pentru aceasta se bucura sufletul lui.

13) A zis un batran : de vei vedea cu ochii tai pe cineva cazand, indata zi : anatema tie, satano, ca acesta vina nu are ! Si intareste-ti inima sa nu-l judeci pe fratele tau, ca se duce Duhut Sfant de la tine. Zi iarasi catre tine : precum acesta a fost biruit, asa si eu,s i plangi, si cere ajutorul lui Dumnezeu. Patimeste impreuna cu Cel ce a patimit fara de voie, ca nimeni nu voieste sa greseasca lui Dumnezeu, ci toti ne amagim.

14) A zis un batran : nu-l judeca pe cel curvar, daca esti tu curat, caci de asemenea calci legea. Caci Cel ce a zis : sa nu curvesti, a zis si sa nu judeci !

CAPITOLUL XVI

PENTRU PRIMIREA DE STRAINI

1) Un monah antiohian, de neam cucernic, de la manastirea lui Casian, a mers la Sfintele Locuri pentru rugaciuni si zabovind el acolo a sfarsit cele ce avea de trebuinta, dar nu stia ce sa faca. Si sezand in biserica se scarbea de aceasta. Plecand, a adormit putin si l-a vazut pe Domnul nostru Iisus Hristos graindu-i : du-te la iconomul Sfintei Invieri si sa-i zici lui : m-a trimis Iisus la tine, sa-mi dai pentru dansul un galben si-ti voi da zapis la mana, si cand va veni. Iisuis ti-l va da ! Desteptandu-se monahul si rugandu-se, a crezut cuvantului, si mergand l-a aflat pe iconom caruia i-a zis precum i-a poruncit lui. Si a zis iconomul : dar cand are sa vina Iisus sa mi-l dea ? Iar monahul a raspuns : eu precum am auzit, ti-am spus, tu cum stii, asa sa faci. Atunci a zis iconomul : fa-ti zapisul ! Si a sezut monahul de a scris asa : eu, Ion, calugarul de la Antiohia Siriei, marturisesc ca am luat un galben de la tine, Stefan preotul, iubitorul de Dumnezeu, iconomul Sfintei Invieri, trebuindu-mi si pentru incredintare am facut acest zapis al meu si cand va veni Iisus Hristos, ti-l va da. Apoi, luand galbenul, a plecat. Iar in noaptea urmatoare, a vazut iconomul in vis pe cineva graindu-i : ia-ti galbenul si sa-Mi intorci zapisul monahului ! El insa nu voia, graind : acela a zis ca Iisus va veni si-mi va plati. Iarasi a zis : Eu sunt Iisus, ia-ti dar galbenul si-mi da zapisul calugarului. Sau vrei sa iei mai mult ? Iata, este al tau ! Si desteptandu-se, a trimis niste oameni dupa monah, zicandu-le : oriunde il veti afla pe acel monah, sa-l aduceti la mine ! Si aflandu-l, i-a zis : mergi, ca te cheama iconomul ! Acesta, temandu-se, zicea intru sine, ca s-a cait si vrea sa-i ia galbenul. De aceea mergea cu sfiala, iar acela vazandu-l, i-a zis : parinte, mai ia si alti galbeni, cati vei voi, si-mi fa zapis ! Parintele i-a raspuns : iarta-ma, dar mai multi nu-mi trebuie, destul imi este acesta, ca nu mi-a zis Domnul sa iau mai mult de un galben. Iar cei ce au auzit, s-au mirat si au

proslavit fagaduintele Domnului cele nemincinoase.

2) Povestesc unii despre un batran, ca vietuia in Siria, langa calea pustiului si acesta era lucrarea lui : in ce ceas venea vreun calugar din pustie, cu buna nadejde ii facea odihna. Deci a venit oarecand un sihastru la dansul si i-a facut lui odihna, dar acela nu voia, zicand, ca posteste astazi. Si, i-a zis lui : nu trece cu vederea pe robul tau, rogu-ma tie, sa pleci asa, ci vino sa ne rugam si iata aici un copac, care se va aplecat plecandu-ne noi genunchii. Plecandu-si dar sihastrul genunchii la rugaciune, nimic nu s-a intamplat ! Deci si-a plecat si primitorul de straini genunchii si indata s-a aplecat si copacul cu dansul si incredintandu-se, a multumit lui Dumnezeu.

3) Un mnonah tebeu avea darul slujbei de la Dumnezeu, ca pe fiecare sa-l socoteasca cu cele ce-i trebuiesc. Si s-a intamplat odinioara intr-un sat a da milostenie si iata a venit o femeie, la dansul sa ia milostenie, purtand haine vechi. Vazarn-o cu vechituri imbracata, a bagat mana sa-i dea mult si s-a zgarcit mana de a scos putin. Apoi a venit alta catre el , imbracata in haine bune si vazandu-i hainele, a bagat mana vrand a-i scoate putin si a intins mana de a scos mult. Si a intrebat pentru amandoua si a primit raspuns : cea care poarta haine bune este de neam mare si a saracit si numai pentru curatie a castigat hainele. Iar cealalta, pentru ca sa ia milostenie, s-a imbracat in vechituri.

4) Mers-au oarecand doi frati la un batran, iar obiceiul batranului era de nu manca toata ziua. Daca i-a vazut pe frati i-a parut bine si a zis ca si postul are plata, iar cel ce mananca pentru dragoste, doua porunci implineste, pentru ca si-a lasat voia sa si porunca lui Dumnezeu a savarsit-o si asa i-a odihnit pe frati.

5) Era careva din sfinti vietuand in Egipt, in loc pustiu. Era si altul, mai departe de dansul si acela era preot maniheist. Si, odata mergand sa viziteze pe cineva din neamul lui, a inserat unde era sihastrul cel pravoslavnic si era in necaz, caci se temea de batranul sa intre si sa ramana la dansul, stiind ca il va cunoaste ca este maniheist. Insa, primejduindu-se si neavand unde merge, a batut la usa, iar batranul deschizand l-a si cunoscut. Deci l-a primit de buna voie si l-a silit sa faca rugaciune si odihnindu-l, au adormit. Iar maniheul venindu-si in sine noaptea, gandea mirandu-se, cum n-a luat nici o indoire asupra lui si a zis : cu adevarat robul lui Duninezeu este. Apoi a cazut la picioarele lui, graind : avvo si eu sunt pravoslavnic ! Si asa a petrecut cu dansul, dupa aceea, cealatta vreme a vietii sale.

6) Un frate a mersia un sihastru si plecand de la dansul, i-a zis : iarta-ma, avvo, ca te-am smintit de la rugaciunea ta ! Celalalt raspunzand, i-a zis : rugaciunea mea este sa te odihnesc pe tine si sa te petrec cu dragoste.

7) Un sihastru oarecare sedea langa Nicopole, facand multe fapte bune. Deci s-a intamplat de au venit cativa frati din chinovie si l-au nevoit mai inainte de vreme sa manance. Apoi au zis fratii : nu te-ai scarbit astazi avvo ? Iar el le-a raspuns, zicand : scarba mea este daca voi Face voia mea.

8) Povestit-a cineva din parinti, ca un oarecare filosof insemnat din Cetatea lui Dumnezeu, barbat cucernic, a venit la un sihastru, si-l ruga sa-l primeasca si calugar sa-l

faca. Si i-a zis batranul : de poftesti sa te primesc, mergi si vinde averea ta cea dupa porunca, si o da lipsitilor si te voi primi ! Si mergand, a facut dupa cuvantul batranului. Dupa aceea i-a dat o alta porunca : sa te pazesti a nu vorbi cu nimeni ! Iar el s-a fagaduit nu graiasca si doi ani n-a grait. Au inceput dupa aceea oamenii sa-l laude si i-a zis batranul : nu-ti este de folos sa stai aici, ci te trimit la o manastire de obste. Si l-a trimis. Dar trimitandu-l, nu i-a zis sa graiasca, sau sa nu graiasca. Deci, acela pazind porunca ce i s-a dat, a petrecut negraind. Vrand a-l ispiti egumenul cu fapta cand l-a primit, de este mut, sau se preface, l-a trimis cu o trebuinta, in vremea revarsarii apei raului, ca nevoind sa graiasca, sa poata zice ca n-a putut trece apa, si a trimis dupa dansul in taina, sa vada ce va face. Acela, daca a ajuns la rau si a vazut ca nu poate trece, a plecat genunchii spre rugaciune, si venind un crocodil l-a luat in spinare si a trecut in cealalta parte a apei. Dupa implinirea poruncii, a venit iarasi la apa si iarasi l-a luat in spate crocodilui si l-a trecut dincoace. Deci, venind fratele cel trimis dupa dansul, a spus batranului si fratilor si s-au mirat. Nu dupa multa vreme, a murit calugarul. Si a trimis egumenul la batranul lui, graind : mut de ar fi fost, insa ingerul Domnului a fost. Atunri a vestit sihastrului ca n-a fost mut, ci mult vorbitor, dar pazind porunca ce i-a dat dintru inceput a petrecut negraind. Si s-au mirat toti si l-au proslavit pe Dumnezeu.

9) Un batran oarscare avea un ucenic si vrand a-l tine cu sine, l-a facut sa aiba ascultare desavarsita. Deci, i-a zis batranul : aprinzandu-se cuptorul foarte, mergi de ia cartea din care citim in biserica si o arunca in cuptor. Iar el mergand, a si facut fara de nici o cartire si fiind aruncata cartea, s-a stins focul. Deci, aceasta este puterea ascultarii celei cu intelegere, caci ascultarea este scara cea cereasca.

10) Un om, dupa ce a iesit din lume, s-a dus intr-o chinovie, avand pe fiul sau cu sine, si i-a zis egumenui : Mi-e voia sa nu vorbesti cu fiul tau, ci sa-ti fie ca un strain. Iar acela i-a raspuns : asa voi face, dupa cuvantul tau, avvo ! Si a petreeut multi ani si n-a vorbit cu copilui sau. Iar cand i-a venit chemarea fiului sau si urma sa moara, a zis egumenul : mergi de acum si vorbeste cu fiul tau ! Si raspunzand, i-a zis : de poruncesti, pazim porunca pana in sfarsit. Si a raposat fiul lui si n-a grait cu dansul si s-au mirat toti, cum a primit cu bucurie porunca si a pazit-o pana la sfarsit.

11) Un frate cuprins de intristare, il supara pe batranul, graind : ce voi face, ca ma supara gandurile graindu-mi : fara de vreme te-ai lepadat de lume si nu poti sa te mantuiesti. I-a raspuns batranul : chiar de nu vom putea sa intram in Pamantui Fagaduintei, mai bine este sa cada oasele noastre in pustie, decat sa ne intoarcem in Egipt.

12) Un batran a venit la o apa si afland acolo papura, a sezut. Si smulgand frunze de pe mal, impletea cosnite si le da pe apa. In acest chip se nevoia pana cand au venit oamenii si l-au vazut si atunci s-a sculat si a plecat. Caci nu pentru trebuinta lucra, ci pentru osteneala si linistea sa.

13) Povestit-a oarecare din batrani ca un frate ce petrecea in Egipt, mergea pe drum si sosind noaptea, a intrat intr-un mormant sa se adaposteasca de frig. Trecand niste draci pe acolo, au grait unul catre altul : vedeti cata indrazneala are acest calugar de doarme in mormant ? Hai sa-l ingrozim ! Si a raspuns altul : ce sa-l mai inspaimantam, ca acesta

este al nostru, facandu-ne voia noastra : mancand, band, clevetind si negrijind de slujba sa. Ci mai vartos pana cand va zabovi el intru aceasta, sa mergem si sa-i necajim pe cei ce ne necajesc pe noi si cu rugaciunea ne lupta ziua si noaptea.

14) A zis un batran : de vor veni la tine vreunii si ii vei vedea de departe ca vin, mai inainte de a se apropia, sa stai la rugaciune si sa zici : Doamne, Iisuse Hristoase, izbaveste-ne pe noi de clevetire si de ocara ! Si cu pace trimite-i din locul acesta.

15) A zis un batran : de va veni la tine vreun frate, ridica plansul de pe fata ta si-l ascunde ln inima pana cand va pleca fratele si apoi iarasi pune plansul pe fata. Ca fug dracii vazand plansul acesta cu tine.

16) Un batran mergand la Schit, a calatorit impreuna cu el un frate. Deci, vrand sa se desparta unul de altul, i-a zis batranul : sa gustam impreuna, frate ! Si era dimineata si inceputul saptamanii. Deci, au mancat si sculandu-se s-au dus. Iar dupa ce au trecut celelalte zile si a venit sambata, sculandu-se de dimineata batranul, s-a dus la fratele acela si a zis : oare ai flamanzit, frate, de cand am mancat ? Raspuns-a frate : nu ! Caci in fiecare zi mancand, nu flamanzesc. Zis-a lui batranul : cu adevarat, fiule, de atunci nu am mancat. Iar fratele auzind, s-a umilit si s-a folosit.

17) Un episcop, iubitor de Dumnezeu, se ducea in fiecare an la Schit la parinti. Acolo, l-a intalnit un frate si l-a dus la chilia sa punandu-i inainte paine si sare si zicand : iarta-ma, ca nimic altceva nu am sa-ti pun inainte ! Si i-a raspuns lui episcopul : voiesc ca la anul, venind, sa nu aflu aici nici sare.

18) A zis un batran : daca inca esti tanar, fugi de vin ca de sarpe si de vei fi silit la adunare sa bei, putin band, inceteaza ! Si macar de te vor jura cei ce te-au chemat, sa nu iei aminte de juramintele lor ! Caci de multe ori satana ii sileste pe monahi, chiar si pe batrani, sa-i sileasca pe cei mai tineri la bautura de vin si la mancare multa. Ci tu sa nu te pleci lor, caci vinul si femeile ii despart pe calugari de Dumnezeu.

19) Odinioara la chilii, facandu-se praznic, mancau fratii la biserica. Si era acolo un frate si a zis celui ce slujea : nu mananc fiertura, ci sare ! Si a chemat acela un alt frate inaintea norodului, zicand : cutare nu mananca fiertura : adu-i sare ! Atunci s-a sculat unul din batrani zicand : mai de folos iti era astazi la chilia ta sa mananci carne, decat sa aud acest cuvant inaintea norodului.

20) Un frate de la Schit nemancand paine, s-a dus la un batran mare, dar s-a intamplat sa fie acolo si alti straini. Si a facut batranul putina fiertura pentru dansii si dupa ce au sezut sa manance, pustnicul si-a pus lui numai naut muiat sa manance. Dupa ce s-au sculat ei de la masa luandu-l batranul deoparte, i-a zis : frate, cand te duci la cineva, nu-ti arata petrecerea ta ! Iar de voiesti sa tii nevointa ta, sezi in chilia ta si nicaieri nu iesi ! Iar el, inteleptindu-se de cuvantul batranului, s-a facut iconomicos intru intampinarea fratilor.

21) Zis-a un batran : cand te vei duce undeva, sa nu-ti arati petrecerea ta, sau cum ca nu mananci untdelemn, sau peste, sau fiertura ! Ci numai la vin sa nu deslegi, de te temi de

razboi. Si de te vor prihani vreunii, sa nu ai nici o grija.

22) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand : de ma voi afla la masa cu parintii, ce sa fac ? Raspuns-a batranul : in loc de post infige rugaciune fara masura cu smerenie. Zis-a fratele : si cum pot sa mananc si auzind pe unii vorbind, sa ma rog ? Zis-a lui batranul : truda toate le poate si de voiesti sa fii monah, aceasta pururea tine, ca cel ce nu o are pe aceasta, nu este monah.

23) Un batran sedea cu un frate si avea viata de obste; iar batranul era milostiv. Facandu-se foamete, au inceput unii sa vina la usa lui, sa ia milostenie, ca batranul da tuturor celor ce veneau. Vazand fratele ce se intampla, a zis batranului : da-mi partea de paine, iar cu partea ta fa cum voiesti ! Atunci a imparut batranul painile si facea milostenie din partea sa. Si multi alergau la batranul, auzind ca tuturor da. Iar Dumnezeu vazandu-i vointa cea buna, i-a blagoslovit painile si pe cat da el, pe atat se inmulteau painile. Iar fratele mancandu-si painile sale, a zis batranului : fiindca mai am putin din acele paini, parinte, ia-ma iarasi de obste ! Si a zis batranul : precum voiesti, fac. Asa au sezut iarasi impreuna. Si fiind multi cei ce veneau si neintorcandu-se nici unul desert, a vazut fratele ca i-au lipsit painile. Iar dupa intamplare a venit un sarac batran si i-a zis : mergi si cauta cu deamanuntul. Deci intrand fratele, a aflat vasele in care se punea painea, pline de paine. Aceasta vazand, s-a spaimantat. Si luand a dat saracului. Apoi minunandu-se de credinta si fapta cea buna a batranului, a proslavit pe Dumnezeu.

CAPITOLUL XVII

PENTRU MILOSTENIE SI PENTRU NEAVEREA LA CARE S-A FAGADUIT MONAHUL

1) Unul a adus bani unui batran si-l ruga sa-i ia, sa-i aiba spre a sa trebuinta. Batranul insa nu i-a primit, zicand ca se indestuleaza cu lucrul mainilor sale. Iar acesta, rugandu-l sa-i primeasca macar pentru trebuinta saracilor, a raspuns batranul : acest lucru este o indoita rusine, frate, ca cele ce nu-mi trebuiesc primesc si cele straine dand, ma mandresc in desert.

2) Zis-a un batran : de vei da milostenie si se va necaji gandul tau ca ai dat mult, sa nu iei aminte la gand, ca este de la satana ! Insa pe cat poti, cu saracie si cu smerenie petrece-ti viata, ca tu mai vartos sa ai trebuinta a lua milostenie totdeauna. Ca cel ce da se bucura, socotind ca bun lucru face iar cel ce nu are ci petrece intru saracie, la mare smerenie ajunge socotind ca nici un bine nu face, nici nu da cuiva ceva, ci mai vartos el are trebuinta de milostenie. Asa au trait parintii nostri, asa l-a aflat pe Dumnezeu parintele nostru Arsenie.

3) A venit odinioara la Rait un om bogat, strain, si a dat fratilor milostenie cate un ban. Asemenea a trimis si unui sihastru, care sedea intr-o chilie. Si in noaptea aceea a vazut

batranul o tarina plina de maracini si pe unul care ii zicea : iesi, secera in tarina celui ce ti-a dat milostenie ! Dimineata a trimis sihastrul de l-a chemat pe iubitorul de Hristos, cel ce i-a trimis banul si i l-a dat inapoi, zicand : primeste-ti, frate, banul ca nu pot sa secer maracini straini ! O, de as fi putut sa-i smulg pe ai mei !

4) A zis un batran : nevoitorii cei desavarsiti nu primesc degraba lucru de la cineva, iar cei de mijloc nu zic cuiva sa le dea lor ceva. Daca cineva singur le va da, primesc cele trimise, ca de la Dumnezeu. Iar daca vreunul este foarte bolnav, sa ceara trebuinta sa cu multa smerenie, prihanindu-se insa pe sine totdeauna.

5) Am auzit despre un frate sarac si lipsit, ca de ii aducea cineva bucatele de trebuinta, le primea. Iar dupa aceea, de s-ar fi intamplat si altul sa-i aduca ceva, nu primea, zicandu-i : acum m-a hranit Domnul meu !

6) A venit un strain, aducand cu sine mult aur la Schit si-l ruga pe preot, sa-l dea fratilor. Iar preotul a zis : nu au fratii trebuinta. Si mult fiind silit, a pus aurul intr-o cosnita si l-a pus la usa bisericii. Deci venind fratii, le-a zis lor preotul : cel ce are trebuinta, sa ia ! Dar nimeni nu s-a atins. Iar unii nici n-au privit la aur. Si zicea preotul catre cel ce a adus aurul : Dumnezeu a primit dragostea ta. Ia-l si mergi de-l da saracilor ! Si folosindu-se omul, s-a dus.

7) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand : voiesti ca sa tin la mine doi bani sub cuvant de boala trupeasca ? Si a raspuns batranul : nu este bine sa tii mai mult decat este trebuinta. Deci de vei tinea acesti doi bani va sta nadejdea ta in ei. Si de se vor pierde doar Dumnezeu poarta grija de tine. Sa aruncam deci la Dansul grija noastra, ca El va purta grija de noi.

8) Au venit unii din elini la Ostrachin, sa dea milostenie si au luat cu dansii pe iconomi sa le arate pe cei ce au trebuinta. Astfel i-au dus la un bubos si i-au dat lui, insa el nu a luat, zicand : iata, ostenindu-ma impletesc aceste cateva smicele de finic si mananc painea mea, agonisind-o dintr-insele si de mai mult nu am trebuinta. Si iarasi s-au dus la chilia unei vaduve, care avea o fata si batand in usa, a auzit fata, fiind inauntru si care purta o haina rupta ce abia ii acoperea partile cele de nevoie ale trupului. Deci, vazand-o iesind afara, i-au dat haine si bani. Dar ea nu a primit zicand : mi-a spus maica astazi ca a gasit de lucru si cu voia lui Dumnezeu, avem hrana noastra. Mama ei era spalatoreasa si se dusese sa lucreze. Cind a venit de la lucru, au rugat-o sa ia dar si ea n-a vrut zicand : eu purtator de grija il am pe Dumnezeu si voiti sa-L luati de la mine ? Si auzind, au proslavit pe Dumnezeu.

9) Zis-a un batran : sa nu ai in chilia ta haina spanzurata netrebuincioasa, ca moarte iti este. Caci multi tremura, poate mai drepti fiind decat tine. si tu pacatos fiind, pentru ce sa ai de prisos.

10) Zis-a iarasi : sa nu dobandesti vas de prisos, aflandu-se fara treaba, caci atunci nu mai poarta grija de tine Dumnezeu ! Daca iti va cadea tie de undeva aur, de ai trebuinta de el pentru nevoia ta, adica pentru hrana sau pentru haina, indata cumpara-le ! Dar de nu ai

trebuinta, sa nu doarma impreuna cu tine, adica sa nu stea la tine, ci da-l saracilor, mai inainte de a se insera !

11) Zis-a iarasi : vas de argint sau de aur, sa nu pipaie mainile tale in chilia ta, pana la cel mai mic ! Adica nu numai sa cugeti a nu dobandi nimic, si trimis de va fi de la cineva pentru vreo trebuinta, catre tine, un vas ca acesta sa nu-l pipai !

12) Zis-a iarasi : cutit la braul tau sa nu atarni, ca acestea toate opresc de la tine umilinta si plansul. Toate : asternutul tau si vasele tale, incaltamintea si braul, sa fie in asa fel, incat de vor unii sa le fure, sa nu te placa lor sa ia ceva din toate acestea si din cele ce sunt in chilia ta.

13) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand : spune-mi, parinte, cum ma voi mantui ? Si dezbracandu-se batranul de haina si incingandu-se peste mijloc si spanzurandu-si mainile sale, a zis : asa este dator monahul sa fie, gol de materia lumii si rastignit in ispite.

14) Zis-a un batran : iubeste saracia foarte si sa nu voiesti sa ai lucruri fine in chilia ta ! Caci cand cauta sufletul vreun lucru si nu-l afla, suspina si se smereste si atunci il mangaie Dumnezeu si ii da umilinta. Iar sufletul de va gusta dulceata lui Dumnezeu, uraste pana si insusi trupul sau. Ca de nu va uri omul trupul sau, socotindu-l ca pe un vrajmas potrivnic si cu nimic facandu-i mangaierea lui, afara de trebuinta cea de nevoie, nu va putea candva sa se izbaveasca de cursa diavolului.

15) Povestit-a cineva din parinti, ca era un magistrat trimis cu o solie imparateasca si pe cale a gasit un mort sarac, zacand gol si facandu-i-se mila, a zis slugii sale : ia calul si mergi putin mai inainte ! Acela pogorandu-se s-a dezbracat de una din hainele sale si a pus-o peste mort si s-a dus. Apoi, dupa putin, trimis fiind tot cu o solie si iesind afara din cetate, a cazut de pe cale si i s-a frant piciorul. Si ducandu-l la casa sa, se lupta cu mari chinuri si doctorii incercau sa-l vindece. Dupa ce au trecut cinci zile, i s-a inegrit piciorul. Si aceasta vazand doctorii, au hotarat sa-i taie a doua zi piciorul, sa nu putrezeasca si trupul. De aceasta instiintandu-se magistratul s-a suparat si plangea de acea primejdie si de mahnire nici nu putea sa doarma, ci in noaptea aceea a ramas treaz. Deci luminand candela, a vazut la miezul noptii ca se pogoara un om pe fereastra cea de sus si vine la dansul, si stand langa dansul, i-a zis : de ce plangi, de ce te scarbesti ? Iar el a raspuns : Doamne, cum sa nu plang, ca mi s-a frant piciorul si maine vin doctorii sa-l taie ? Iar el a zis : arata-mi piciorul tau ! Si aratandu-l, l-a uns cel ce s-a aratat si i-a zis : scoala-te si umbla. Bolnavul insa zicea : Doamne, nu pot ca este frant. Iar el a zis catre dansul : sprijineste-te de mine ! Si sprijindu-se, s-a sculat si a mers sanatos. Apoi a zis iarasi cel ce s-a aratat : iata, te-ai facut sanatos ! Deci culcandu-te, odihneste-te si nu te scarbi ! Vorbindu-i si despre milostenie i-a spus inainte cateva cuvinte, zicand, ca a zis Domnul : fericiti cei milostivi ca aceia se vor milui ! Si fara de mila este judecata la cel ce nu a facut mila. Si altele ca acestea. Apoi i-a mai zis : mantuieste-te ! Magistratul l-a intrebat : te duci ? Zis-a lui acela : ce mai voiesti, daca te-ai vindecat ? Si iarasi magistratul : pentru Dumnezeu care te-a trimis, spune-mi cine esti ? Raspuns-a cel ce s-a aratat : cauta la mine ! Si dupa ce l-a privit i-a zis : cunosti haina aceasta, pe care o port ? I s-a raspuns : da, Doamne, a mea este ! Si iarasi a zis acela : eu sunt cel pe care l-ai vazut mort, aruncat

in drum, si mi-ai aruncat haina ta si acum m-a trimis Dumnezeu sa te vindec. Multumeste deci totdeauna lui Dumnezeu ! Si acestea zicand a iesit prin fereastra prin care a intrat. Iar bolnavul vindecat nu a incetat multumind lui Dumnezeu, dand saracilor din cele ce avea.

16) A adus cineva la un batran bani, zicand : ia-i spre cheltuiala ta, caci ai imbatranit si esti bolnav ! Ca era bubos. Raspuns-a lui batranul : saizeci de ani am in boala aceasta si de nimic nu am fost lipsit, fiindca Dumnezeu imi da si ma hraneste, si tu acum ai venit sa-L ridici pe Hranitorul meu ? Si nu a primit banii.

17) Povestit-au parintii despre un gradinar, ca lucra si toata osteneala lui o da milostenie, tinand numai pentru cheltuiaia. Mai pe urma insa i-a pus in minte satana, zicand : strange-ti niste bani, nu cumva cand vei imbatrani si te vei imbolnavi sa nu ai de cheltuiala ! Si a adunat si a umplut un borcan cu bani dupa care s-a intamplat de s-a imbolnavit si i-a putrezit piciorul si a cheltuit banii la doctori dar nu i-a folosit. Mai pe urma a venit un doctor iscusit si i-a zis : de nu ti se va taia piciorul, tot trupul o sa putrezeasca. Si s-a hotarat sa i se taie piciorul a doua zi. In noaptea aceea venind gradinarul intru siiie si caindu-se pentru ceea ce a facut strangand bani si nadajduind mai mult in ei decat in Dumnezeu care ocarmuieste toate si le hraneste, a suspinat si a zis : adu-ti aminte Doamne, de lucrurile mele cele proaste de mai dinainte, pe care le faceam lucrand si dand fratilor mei, dar mai vartos mai inainte de acestea, adu-ti aminte de bunatatea Ta si de indurarile Tale cele nenumarate si ma milueste dupa mare si bogata mila Ta ! Si acestea zicand el, a statut inaintea lui ingerul Domnului si i-a zis : unde sunt banii, pe care i-ai strans ? Unde este sfatul, pe care l-ai primit ! Iar el umilindu-se foarte si lacrimand, a zis : gresit-am, Doamne, iarta-ma, ca de acum nu voi mai face aceasta ! Atunci s-a atins ingerul de piciorul lui si indata s-a vindecat. Si sculandu-se dimineata s-a dus sa lucreze. Iar dupa putin timp a venit doctorul sa-i taie piciorul, dupa hotarare si neaflandu-l, intreba de dansul. Si i-au spus lui : azi dimineata s-a dus sa lucreze la tarina. Iar doctorul s-a dus la tarina aceea in care lucra, vrand sa-l vada. Si vazandu-l sapand pamantul, l-a proslavit pe Dumnezeu, Cel ce l-a vindecat cu proslavire.

18) Un pustnic luptandu-se cu iubirea de argint, lucra mult ostenindu-se foarte si din lucrul mainilor sale a adunat un galben, apoi al doilea, apoi al treilea, apoi s-a silit de a facut cinci. Si dupa ce i-a adunat indata a cazut in boala trupeasca si umflandu-i-se piciorul, s-a umplut de rani. Iar el chemand pe doctori, a cheltuit acei cinci galbeni. Si nevindecandu-se patima ci si mai rea facandu-se, piciorul lui desavarsit putrezind, a venit doctorui si i-a zis ca trebuie sa-i taie piciorul, caci tot trupul sau o sa putrezeasca. Iar el de nevoie s-a plecat a taiere si s-a hotarat a doua zi sa i se taie piciorul. Noaptea plangand si rugandu-se lui Dumnezeu, a venit ingerul la el si i-a zis : mai faci cinci galbeni ? Si ca prin minune l-a apucat ingerul de picior si cu mana stergand rana, indata l-a vindecat si s-a facut nevazut. Atunci bolnavul, venindu-si intru sine si cunoscand ca s-a vindecat, a multumit lui Dumnezeu. Deci, dimineata cand a venit doctorul, dupa hotarare, a batut in usa. Iar el sculandu-se, l-a intarminat. Si vazandu-l doctorul ca umbla, s-a minunat si instiintandu-se de ceea ce s-a petrecut s-a facut crestin, caci era elin.

19) Zis-a un batran : sfintii avand pe Dumnezeu intru sine si pe cele de aici le mostenesc, adica nepatimirea, si pe cele de dincolo, caci si acestea si acelea sunt ale lui Hristos. Iar

cei ce il au pe El au si cele ale Lui. Iar cel ce are lumea, adica patimile desi are lumea, nimic nu are, fara numai patimile ce-l stapanesc.

20) Zis-a un iubitor de Hristos, ca dator este cel ce da milostenie, asa sa dea, ca si cum el ar lua. Ca o milostenie ca aceasta il apropie de Dumnezeu.

21) Un iubitor de Hristos mergand pentru o trebuinta, a intalnit pe cale un sarac gol si facandu-i-se mila de dansul, i-a daruit lui haina sa. Iar saracul ducandu-se, a vandut-o. Iar acela, instiintandu-se de ceea ce facuse saracul, s-a intristat. In noaptea urmatoare Hristos a stat inaintea lui, in vis, purtand acea haina si aratand-o a zis : nu te scarbi, ca iata, port ceea ce Mi-ai dat !

22) Un frate foarte cucernic avea mama saraca. Facandu-se foamete mare, a luat paini si mergea sa le duca mamei sale. Si iata un glas s-a facut catre dansul, zicand : tu ingrijesti de maica ta, sau Eu sa ingriiesc ? Fratele cunoscand puterea glasului, s-a aruncat cu fata la pamant rugandu-se si zicand : Tu, Doamne, poarta de grija de noi ! Si sculandu-se s-a intors la chilia sa. Iar a treia zi a venit mama la el, zicand : cutare monah mi-a dat putin grau. Ia-l si fa-ne cateva paini sa ne hranim ! Iar fratele auzind acestea, L-a slavit pe Dumnezeu si cu nadejde intarindu-se, sporea cu darul Lui la toata fapta buna.

23) Era un monah care avea un frate mirean sarac si orice lucra monahui ii da lui si cu cat ii da cu atat mai mult saracea cel ce lua. Iar monahul mergand, a vestit unui batran lucrul acesta. Batranul i-a zis : de vrei sa ma asculti, sa nu-i mai dai, ci zi-i : frate, cand aveam, iti dam tie. Deci si tu, ceea ce poti, din cele ce lucrezi, adu-mi mie ! Si orice va aduce, ia de la dansul ! Si unde stii strain, sau batran sarac, da-le si roaga-i sa faca rugaciune pentru dansul ! Iar fratele mergand, a facut asa. Si venind mireanul, i-a grait lui dupa cuvantul batranului si auzind acela s-a scarbit. Insa in ziua dintai, luand din osteneala lui cateva verdeturi, le-a adus monahului. Acela luandu-le, le-a dat batranilor si i-a rugat sa se roage pentru el. Apoi blagoslovindu-se s-a intors la casa sa. Dupa putin timp iarasi a venit la monah si i-a adus verdeturi si trei paini. Si luandu-le pe acestea monahul, a facut ca si mai inainte si blagoslovindu-se mireanul de batrani, s-a dus. Apoi a venit a treia oara si i-a adus multe bunatati, vin si peste. Si vazand mnonahul, s-a minunat si i-a chemat pe saraci si i-a odihnit. Apoi i-a zis mireanului : nu cumva ai trebuinta de putina paine ? Iar el a raspuns : nu ! Cand luam de la tine ceva, ca focul intra in casa mea si mistuia si lucrul cel mai mic pe care il aveam. Iar de cand nu mai iau de la tine, ma blagosloveste Dumnezeu. Deci mergand fratele, a vestit batranului toate cele ce s-au intamplat. Si i-a zis lui batranul : au nu stii ca lucrul monahului este foc si oriunde intra arde ? Insa aceasta ii este mai de folos lui. Sa faca milostenie din osteneala sa si sa ia rugaciune de la sfinti si asa se blagosloveste.

24) Povestit-a unul din parinti ca a fost un batran care se invrednicise de mari daruri de la Dumnezeu si era vestit pentru viata lui cea cu fapte bune. Si a ajuns numele lui pana la imparat si a trimis imparatul de l-a chemat ca sa se invredniceasca de rugaciunile lui. Deci vorbind cu el si folosindu-se, i-a adus aur iar el l-a primit si intorcandu-se la ale sale, a inceput a agonisi tarina si alta avere. Tot asa, dupa obicei i-au adus lui un indracit si a zis dracului batranul : iesi din zidirea lui Dumnezeu ! lar dracul a zis : nu te ascult pe

tine ? Zis-a batranul : pentru ce ? Dracul i-a raspuns : pentru ca te-ai facut ca unul din noi, lasand grija cea catre Dumnezeu si indeletnicindu-te cu grija pamanteasca.

CAPITOLUL XVIII

PENTRU INDELUNGA RABDARE SI NEPOMENIREA DE RAU

1) Un sihastru s-a facut episcop. Acesta pentru evlavie si liniste nu certa pe nimeni, suferind cu indelunga rabdare greselile fiecaruia. Dar iconomul lui nu ocarmuia lucrurile bisericesti cum se cadea. Si i-au zis unii episcopului : pentru ce nu-l certi pe iconom caci se poarta cu asa defaimare ? Iar acela a lasat certarea pe a doua zi. In ziua urmatoare au venit la dansul cei ce l-au prihanit pe iconom. Iar episcopul afland, s-a ascuns intr-un loc. Dupa ce l-au cautat mult, abia l-au aflat si i-au zis : pentru ce te-ai ascuns de noi ? Iar el a zis : pentru ca cele ce am savarsit in saizeci de ani, rugandu-ma lui Dumnezeu, voi voiti sa le jefuiti in doua zile.

2) A zis un batran : patimile de care sunt cuprinsi oamenii afara de fire, elinii le faceau dumnezei si li se inchinau lor, iar pe cei ce nu voiau sa se inchine, ii chinuiau, ii omorau si ii faceau fara voie, mucenici. Deci si noi daca ne supunem patimilor, cu nimic nu ne deosebim de inchinatorii la idoli. Caci cel ce este biruit de iuteala si de manie si nu-si taie turbarea patimii, se leapada de Iisus si are intru sine pe Marte ca dumnezeu si se inchina idolului turbarii, ca si elinii. Iar iubitorul de argint, cel ce-si inchide milostivirea sa spre fratele sau si nu-l miluieste pe vecinul, este tot inchinator la idoli, cinstind idolul lui Mercur si slujeste fapturii, iar nu Facatorului. Aceasta se intampla si la celelalte patimi, caci de orice patima este biruit, el se face rob, dupa cuvantul apostolului, care a numit iubirea de argint a doua inchinare la idoli. Iar cel ce a biruit acestea si le-a gonit de la sine sau s-a infranat dumnezeilor celor multi s-a si facut mucenic fara sange.

3) Povestit-au unii din parinti despre un batran mare ca de venea cineva sa-l intrebe vreun cuvant, ii zicea : iata, eu iau fata lui Dumnezeu si sed pe scaunul Judecatii ! Ce voiesti dar sa-ti fac ? De vei zice : miluieste-ma, iti zice tie Dumnezeu : miluieste si tu pe fratele tau ! Iar de vei zice : iarta-ma, iti zice tie : iarta si tu vecinului tau ! Este oare nedreptate la Dumnezeu ? Sa nu fie ! Deci, de voim sa ne mantuim, de noi atarna mantuirea noastra.

4) Un frate din Libia a venit la avva Siluan in muntele Panefo si i-a zis : parinte, am un vrajmas care mi-a facut multe rele, ca si tarina mea, cand eram in lume, mi-a rapit-o si de multe ori m-a vrajmasit. Iar acum a pornit si oameni otravitori, sa ma omoare si as vrea sa-l dau in judecata. Zis-a lui batranul : precum te impaci, fiule, fa ! Zis-a fratele : cu adevarat, parinte, de va fi pedepsit, ii va fi de folos sufletului. Raspuns-a batranul : cum socotesti, fiule, fa ! Si a zis fratele : scoala-te, parinte, sa facem rugaciune si voi merge la dregator ! Deci, sculandu-se si rugandu-se amandoi, cand a venit sa zica : si ne iarta noua gresalele noastre, precum si noi iertam gresititor nostri, a zis batranul : si nu ne ierta noua gresalele noastre caci nici noi nu iertam gresitilor nostri ! Apoi a zis batranului fratele : nu asa, parinte ! Iar batranul a zis : ba asa, fiule ! Caci cu adevarat de vei voi sa mergi la dregator, sa-ti faca tie dreptate, Siluan alta rugaciune nu-ti va face tie. Si punand fratele metanie, l-a iertat pe vrajmasul sau.

5) Unul vazand pe un iubitor de osteneli purtand un mort pe pat, i-a zis : pe cei morti ii porti ? Mergi de poarta pe cei vii !

6) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand : voiesc sa marturisesc pentru Dumnezeu. Si i-a zis lui batranul : daca in vreme de nevoie, isi va suferi cineva vecinul, este intocmai cu cuptorul celor trei tineri din Babilon.

7) Zis-a un batran : de se va intampla intre tine si altul cuvant de scarba si va tagadui cuvantul, nu-l atata zicand ca ai spus. Fiindca se intoarce si zice : asa am zis si ce ? Si se face mare vrajba. Ci si tu lasa cuvantul si se face mare pace.

8) Zis-a fericitul Zosima : ce lucru greu este acesta, adica lasand cineva impatimirea pentru lucrurile veacului acestuia si cearta cu oamenii pentru dansele, sa se imbogateasca numai in Dumnezeu si sa nadajduiasca la Cel ce l-a facut si il ocarmuieste si sa pofteasca Imparatia Lui. Acesta nu are nici o greutate, ca obisnuim si de frica marii, sau de navalirea talharilor, pe toate cele ce le avem sa le defaimam si lucrurile noastre fara de preget sa le aruncam, ca sa ne scapam aceasta putina viata, pe care dupa putin si nevrand noi, o va risipi moartea. Si spre intarirea celor zise, povestea o istorisire ca aceasta, pe care o auzise de la altii. Deci a zis : odinioara un lucrator de pietre, un giuvaiergiu, avand pietre scumpe si margaritare, s-a suit intr-o corabie cu copii sai, vrand sa se duca la un targ sa negutatoreasca. Deci, s-a intamplat sa aiba el prieten pe un tanar din oamenii corabiei, care ii slujea la trebuintele cele de nevoie si manca cu el la masa. Intr-una din zile i-a auzit tanarul acela pe corabieri soptind intre dansii si vrand sa-l arunce pe giuvaiergiu in mare si sa-i ia pietrele si toate cate avea. Si auzind, s-a intristat. Deci, venind tanarul sa faca obisnuita slujba si vazandu-l giuvaiergiul trist si mahnit, l-a intrebat de pricina posomorarii. Atunci el la inceput nimic nu i-a raspuns, pazind sa-i spuna in alta vreme ceea ce a auzit. Dar fiindca acela sta cerand sa-i arate pricma mahnirii, tanarul suspinand si lacrimand, i-a vestit lui sfatul pe care il cunoscuse, cum adica se sfatuisera corabierii pentru dansul. Iar el gandindu-se putin, chema copiii si le-a poruncit sa faca fara preget cele ce le va porunci. Intinzand un cearceaf le-a poruncit sa aduca vasele in care erau pietrele si margaritarele. Si aducandu-le, le-a deschis, a scos toate pietrele si margritarele si le-a intins pe cearceaf zicand : pentru acestea ma lupt eu cu marea, primejduindu-ma si duc o astfel de viata. Dupa putin murind eu, am sa le las in lumea aceasta si nimic nu iau cu mine. Aruncati-le in mare ! Si indata apucand el de cearceaf impreuna cu copiii, le-au aruncat pe toate in noian. Iar corabierii vazand s-au spaimantat si au stricat sfatul planuit asupra lui. Sa socotim dar, fratilor, ca atunci cand s-a pornit gandul lui, macar ca era om prost si mirean, indata a stricat impatimirea si s-a facut filosof in lucru si in cuvinte si aceasta ca sa dobandeasca aceasta putina si vremelnica viata. Povestit-a acelasi parinte, ca odata a poruncit unui copist bun, sa-i scrie niste carti. Dupa ce le-a savarsit, trimitand i-a spus ca sunt gata si orice va socoti, va trimite si sa le ia. Iar un frate instiintandu-se de aceasta, mergand ca din partea sa catre acel copist si dand plata ce a socotit, a luat cartile. Eu insa nestiind ce s-a facut, a zis batranul, am trimis un frate din cei ce erau cu mine, cu scrisori si cu plata ca sa le ia. Dupa ce a mers fratele si a inteles copistul ca l-a inselat cel ce a luat cartile, tulburandu-se a zis : cu adevarat voi merge si-l voi scarbi pentru ca m-a inselat si a luat cele ce nu erau

ale lui. Iar eu aceasta auzind trimitand i-am vestit : stii, fratele meu, cartile pentru aceasta le dobandim, ca sa invatam dintr-insele : dragoste, smerenie, blandete. Iar daca inceputul dobandirii cartilor este vrajba, atunci nu voiesc sa dobandesc carte, sa nu ma cert, caci zice apostolul : sluga Domnului nu trebuie sa se certe.

9) Zis-a un batran ca cel ce se nedreptateste de buna voie si il iarta pe aproapele, fireste ca este al lui Iisus. Iar cel ce nici nu nedreptateste, nici se nedreptateste, fireste ca este al lui Adam. Iar cel ce nedreptateste, sau dobanzi cere, sau inseala, fireste ca este al diavolului.

10) Au venit odata la un batran talharii si i-au zis : am venit sa luam toate cele ce se afla in chilia ta. Iar el le-a raspuns : cat va place, fiilor, luati ! Si au luat toate cate au aflat in chilie si s-au dus. Dar au uitat un saculet care era spanzurat intr-un colt. Atunci batranul luand saculetul a alergat dupa ei strigand si zicand : fiilor, luati ce ati uitat in chilia voastra ! Iar aceia spaimantandu-se pentru nerautatea batranului, i-au adus inapoi in chilie toate cate au luat. Si s-au pocait, zicand intre dansii : cu adevarat, omul lui Dumnezeu este acesta.

11) Alt batran avand trebuinta de o haina, s-a dus in targ si a cumparat una, care costa putini bani. Luand el haina, a pus-o si a sezut pe ea. Si dand pretul vanzatorului, numara banii pe lespedea ce era acolo. Iar cineva venind prin spatele lui, tragea haina, vrand sa o ia pe sub ascuns. Simtind batranul ca oarecine trage haina, s-a usurat pe sine, intinzandu-se oarecum spre locul acela unde numara banii, pana cand cel ce tragea haina a luat-o si s-a dus. Si asa batranul platind tot pretul s-a dus neluand nimic.

12) Doi monahi locuiau intr-un loc si s-a dus la dansii un batran, ca sa-i cerce si a luat un toiag si a inceput a sfarama verdeturile unuia. Fratele vazand, s-a ascuns pana ce le-a sfaramat pe toate. Dupa ce a ramas o radacina, i-a zis batranului : parinte, de voiesti, las-o pe aceasta sa o fierb si sa gustam impreuna. Atunci a pus batranul metanie fratelui, zicand : pentru nerautatea ta, se odihneste Duhul Sfant peste tine, frate.

13) Un frate a facut o cheie si deschidea chilia unuia din batrani si ii lua banisorii. Iar batranul a scris o hartie, zicand : iubite frate, oricare vei fi, fii bun si-mi lasa jumatate spre trebuinta mea ! Si facand banisorii doua parti, a pus hartia. Iar acela iarasi intrand si rupand hartia, a luat tot. Dupa doi ani bolnavindu-se el si apropiindu-se de moarte, ii sta sufletul muncindu-se si neiesind. Astfel trimitand l-a chemat pe batran si i-a zis : roaga-te pentru mine, parinte, ca eu am fost cel ce iti furasem banisorii ! Si i-a zis batranul : pentru ce nu ai spus mai degraba ? Si rugandu-se el, indata si-a dat acela duhul.

14) Spuneau parintii despre un frate care locuia langa un mare batran, ca intrand in chilia batranului, fura. Iar batranul vedea si nu-l mustra, ci lucra mai mult, zicand ca poate fratele are trebuinta. Si avea batranul multa stramtorare, cu greu castigandu-si painea, Cand a fost sa moara batranul l-au inconjurat fratii si vazandu-l pe cel ce-l fura, i-a zis : apropie-te de mine si i-a sarutat mainile zicand : multumesc mainilor acestora, ca printr-insele ma duc in Imparatia Cerurilor ! Iar acela, umilindu-se si pocaindu-se, s-a facut si el monah iscusit, din faptele pe care le-a vazut la acel mare batran.

15) A fost un batran iubitor de frati si plin de multa dragoste, nesocotind niciodata raul. Iar un frate furand vase le-a dus si le-a pus la dansul, nestiind nimic batranul despre acel lucru. Dupa vreo cateva zile, s-au gasit vasele acelea si, parat fiind batranul, a pus metanie, zicand : iarta-ma, ca ma pocaiesc ! Dupa putin timp a venit fratele care furase vasele si le pusese la el si i-a facut vorba zicand batranului : tu ai furat vasele ? Si batranul punea metanie fratelui, zicand : iarta-ma ! Inca si altul din frati, de gresea candva si tagaduia, el punea metanie, zicand : iertati-ma ! Atata era de cucernic si de smerit cuviosul, incat nici cu cuvantul nu a ranit candva pe cineva.

16) Povestit-a unul din battrani, ca era un batran betiv si lucra o rogojina in fecare zi pe care o vindea in sat si bea pretul ei. Mai pe urma a venit un frate la darnui si a ramas petrecand cu el si lucra si el in fiecare zi o rogojina, iar batranul o lua si pe aceea si vanzand-o, bea pretul amandorura, fratelui aducandu-i paine seara. Trei ani facand aceasta, nimic nu-i zicea lui fratele. Dupa aceea insa a zis fratele intru sine : iata gol sunt si painea mea cu lipsa o mananc ! Ma voi scula si ma voi duce de aici. Dar iarasi a socotit intru sine, zicand : unde sa ma duc sa sed iarasi, caci eu pentru Dumnezeu sed impreuna. Si indata i s-a aratat lui ingerul, zicand : nicaieri sa nu te duci, ca vin maine la tine. A doua zi l-a rugat fratele pe batranul, zicand : parinte, astazi sa nu mergi nicaieri, ca vin ai mei sa ma ia ! Dupa ce a venit ceasul in care se ducea batranul, i-a zis lui : nu vin astazi, fiule, ca au zabovit. Iar el a zis : cu adevarat, parinte, negresit vin. Si vorbind cu batranul, a adormit. Batranul vazand, a inceput a plange, zicand : vai mie, fiule, ca multi ani am petrecut intru lenevire, iar tu in putina vreme ti-ai mantuit sufletul tau cu rabdare ! Si, de atunci s-a inteteplit si el si s-a facut iscusit.

17) Un batran locuia la chiliile pustnicesti, afara de Alexandria si era batranul foarte iute, putin la suflet si nerabdator. Deci, auzind despre dansul un frate mai tanar, a facut asezamant cu Dumnezeu, zicand : Doamne, pentru toate pacatele pe care le-am facut in lume voi merge si voi petrece cu batranul si-i voi sluji si-l voi odihni. Deci, il ocara batranul ca pe un caine in toate zilele. Dumnezeu vazand smerenia si rabdarea fratelui, dupa sase ani de supunere catre batranul, i-a aratat in somn pe cineva care tinea o hartie mare, jumatate stearsa si jumatate scrisa. Si ii arata fratelui hartia zicand : iata, jumatate din datoriile tale le-a curatit Stapanul Dumnezeu, sileste-te si pentru celelaite ! Si era alt batran duhovnicesc locuind aproape de el, care stia cele despre fratele si auzea totdeauna cum il ocara batranul si-l necajea cu nedreptate si cum acesta ii punea lui metanie iar batranul nu facea pace cu el. Intalnindu-l pe fratele, acest duhovnic batran l-a intrebat : ce este, fiule, cum a trecut ziua de astazi ? Oare am dobandit ceva, oare am sters de pe hartie ceva ? Si daca candva trecea vreo zi in care nu ar fi fost ocarat, sau n-ar fi fost scuipat, sau n-ar fi fost izgonit de batran, se ducea seara la batranul cel de aproape si zicea, plangand : vai mie, parinte, ca rea mi s-a facut mie ziua de astazi, caci nu am dobandit nimic, ci in odihna am petrecut-o. Dupa alti sase ani, a adormit fratele si marturisea batranul cel duhovnicesc, ca l-a vazut pe el stand impreuna cu mucenicii si rugandu-se lui Dumnezeu pentru batranul lui, cu multa indrazneala si zicand : Doamne, precum m-ai miluit pe mine prin acela, miluieste-l si pe el pentru indurarile Tale cele multe si pentru mine robul Tau ! Si dupa patruzeci de zile l-a luat la sine si pe batranul in locul cel de odihna. Iata ce fel de indrazneala dobandesc cei ce pentru Dumnezeu sufera necazurile.

18) Un iubitor de Hristos fiind dat la mucenicie de slujnica sa, cand era dus sa se savarseasca, a vazut-o pe slujnica cea care il daduse si il vanduse. Si luand inelul de aur pe care il purta, i l-a dat ei zicand : multumescu-ti tie, ca de astfel de bunatati mantuitoare mi te-ai facut mie.

19) Doi frati oarecare, in vremea prigoanei fiind prinsi, au fost dusi ca sa marturiseasea si chinuindu-i i-au pus in temnita. Dar din ispita diavoleasca s-a facut intre dansii oarecare prigonire si cearta. Astfel, unul caindu-se, indata a pus metanie fratelui, zicand : poate sa se intample ca maine sa ne savarsim. Sa lasam vrajba ce-o avem unul asupra celuilalt si sa facem binele. Iar celalalt nu se inmuia. Deci, a doua zi adusi fiind iarasi la divan, au fost pusi la chin. Si cel ce nu a primit pocainta, din cea dintai bantuiala s-a biruit. Deci, i-a zis lui dregatorul : pentru ce ieri, atata fiind chinuit, nu te-ai plecat ? Iar el raspunzand, a zis : pentru ca ieri aveam iubire fata de fratele meu si darul lui Dumnezeu ma intarea. Acum tin pomenire de rau catre dansul si pentru aceasta m-am golit de mangaierea si acoperemantul lui Dumnezeu.

20) Zis-a un batran : de vei auzi despre cineva ca te uraste si te ocaraste, trimite-i sau da-i lui putina blagoslovenie dupa puterea ta, ca sa ai indrazneala sa zici in ceasul judecatii : iarta-ne noua Stapane, greselile noastre, precum si noi am iertat gresititor nostri !

21) Un frate calatorind si ratacindu-se, a intrebat pe niste oameni sa-l instiinteze sa cunoasca drumul, iar aceia fiind talhari l-au ratacit in locuri pustii. Si mergand unul dupa dansul sa-l jefuiasca si poruncindu-i sa treaca un sant, acolo unde treceau ei, a napadit un crocodil asupra talharului. Iar fratele vazand fiara ca s-a pornit asupra omului, nu a trecut cu vederea, ci a strigat catre talhar, aratandu-i pornirea fiarei. Fugind acela a multumit fratelui, minunandu-se de dragostea lui.

22) Zis-a un batran : de-ti vei aduce aminte de cel ce te-a necajit sau te-a necinstit sau te-a pagubit, dator esti sa-ti aduci aminte de el ca de un doctor trimis de Hristos si sa-l ai pe el ca un facator de bine, ca insusi necazul tau insemneaza ca-ti boleste sufletul. Ca de nu boleai, nu patimeai. Deci, dator esti sa multumesti fratelui si sa te rogi pentru dansul, ca prin el cunosti boala ta si vei primi cele de la el ca pe niste doctorii trimise de la Iisus. Iar de te scarbesti asupra fratelui, zici ca si lui Iisus : nu voiesc sa primesc doctoriile tale, ci voiesc sa putrezesx intru ranile mele. Deci, cel ce voieste sa se vindece de ranile cele sufletesti, dator este sa sufere cele ce sint aduse de doctor, in orice chip ar fi. Caci nici celui ce boleste trupeste nu-i pare bine sa se taie sau sa se arda, sau sa aiba curatenie, ci cu greata isi aduce aminte de acestea. Insa incredintat fiind, ca este cu neputinta in alt chip a se izbavi el de boala, decat prin acestea, le sufere cu vitejie, multumind doctorului si stiind ca prin greata se va izbavi din indelungata boala. Fier arzator de bolnavi ai lui Iisus este cel ce te necinsteste sau te ocaraste, dar te izbaveste de slava desarta. Curatenie a lui Iisus este cel ce iti aduce tie paguba sau ocara, dar te izbaveste de lacomie. De fugi de ispita folositoare, fugi de viata vesnica. Caci cine a daruit Sfantului Stefan atata slava, pricinuita lui de cei ce l-au improscat cu pietre, daca nu rabdarea ?

23) A zis un batran : cel ce fura sau cel ce minte sau cel ce face alt pacat, de multe ori

indata dupa ce a savarsit pacatul, suspina si se prihaneste pe sine si vine intru pocainta. Cel ce are in suflet pomenire de rau, ori mananca, ori doarme, ori umbla, ca de rugina este ros. Si pacatul totdeauna nedespartit il are si rugaciunea lui devine blestem. Toata osteneala lui este neprimita, chiar de isi va varsa sangele sau pentru Hristos.

24) Un frate suparat fiind de cineva, s-a dus la un batran la chilie si i-a zis : parinte, un frate m-a necajit si ma supara dracul, ca sa-i rasplatesc si eu lui. Zis-a lui batranul : asculta-ma fiule, si mergi la chilia ta si linisteste-te, rugandu-te lui Dumnezeu cu deadinsul pentru fratele cel ce te-a nedreptatit si degraba te vei izbavi de patima. Deci a facut fratele precum l-a sfatuit batranul. Si intr-o saptamana a sters Dumnezeu iutimea de la dansul, pentru nevointa la care s-a silit pe sine si pentru ascultarea pe care a aratat-o catre batranul.

25) A zis unul din parinti : de te va ocari pe tine cineva, blagosIovesie-l ! si de va primi, bine va fi amandorurajar de nu va primi, el va lua de la Dumnezeu ocara si tu blagosiovenie.

26) Zis-a un batran : Crucea lui Hristos o vedem si Patimile Lui le cinstim. Atunci pentru ce nu suferim macar ocara.

27) Doi batrani aveau scarba intre dansii si s-a intamplat de s-a imbolnavit unul dintre ei. Deci, a venit la dansul un frate sa-l viziteze si l-a rugat batranul pe frate, zicand : scarba avem, eu si cutare batran si voim ca sa-l rogi sa ne impacam. Raspuns-a fratele : cum ai poruncit, parinte, eu il voi ruga. Si iesind fratele, socotea intru sine cum sa economiseasea lucrul, caci se temea, ca nu cumva sa nu primeasca batranul rugaciunea sau si mai mare ura se va face. Si dupa iconomia lui Dumnezeu, unul din frati i-a adus lui cinci smochine si cateva dude si luandu-le, fratele le-a dus in chilia sa. Alegand o smochina si cateva dude, le-a dus la batranul catre care avea sa mearga si a zis : avvo, acestea le-a adus unul la cutare batran ce este bolnav si intampinandu-ma acolo mi-a zis : primeste acestea si da-le cutarui batran, iar eu le-am adus la tine. Batranul auzind, a stat uimit multa vreme si a zis : acestea mie mi le-a trimis ? A raspuns fratele : da. Si le-a luat batranul zicind : bine ai venit ! Apoi intorcandu-se fratele la chilia sa, a luat din smochine doua si din dude cateva si le-a dus si celuilalt batran care era bolnav. Si facand metanie lui, a zis : primeste acestea, parinte, caci ti le-a trimis cutare batran. Iar el bucurandu-se a zis : ne-am impacat. Fratele a zis : da, parinte, cu rugaciunile tale. Si a zis batranul : slava lui Dumnezeu ! Si s-au impacat batranii cu darul lui Dumnezeu si cu intelepciunea fratelui, care i-a unit pe ei cu pace, cu trei smochine si cateva dude si nu au cunoscut batranii ce a facut fratele.

28) Era un sihastru cu mare socoteala si dorea sa petreaca la chilii si nu afla chilie. Alt batran instiintandu-se despre sihastrul si avand acolo o chilie desarta l-a rugat pe acela sa sada in acea chilie, pana cand se va afla alta. Acela mergand, a sezut intr-insa. Iar unii din cei ce vietuiau in locul acela veneau la dansul ca la un strain, aducandu-i ceea ce putea fiecare si el luandu-le, ii primea pe dansii. Iar batranul cel ce ii daduse chilia, a inceput a-l zavistui, a-l grai de rau si a zice : eu cati ani am aici de multa nevointa si nimeni nu vine la mine, iar acesta putine zile are si cati vin la dansul ! Si a zis ucenicului sau : mergi si ii

zi : du-te de aici, ca imi trebuie chilia ! Iar ucenicul venind la el, a zis : intreaba parintele meu, cum te afli ? El a zis : sa se roage pentru mine, ca mi s-a ingreuiat stomacul. Si intorcandu-se cel ce l-a trimis, a spus : batranul iata cauta alta chilie si se duce. Dupa doua zile, a zis iarasi ucenicului : du-te si ii zi lui, ca de nu se va duce, vin eu si il scot cu toiagul ! Iar fratele mergand iar, a zis catre sihastru : a auzit parintele meu ca esti bolnav si iarasi se mahneste si m-a trimis sa te cercetez. Raspuns-a acela : spune-i ca eu rugaciunile lui sunt sanatos ! Deci a venit la batranul sau si i-a zis : a spus ca pana duminica iese cu voia lui Dumnezeu; iar dupa ce a venit duminica si nu a iesit sihastrul din chilie, luand batranul un toiag s-a dus sa-l bata si sa-l goneasca. La plecare i-a zis ucenicul : merg eu mai inainte, nu cumva sa fie acolo vreunii si se vor sminti. Iar batranul i-a dat voie. Si apucand fratele mai inainte, a zis catre sihastru : parintele meu vine sa te mangaie si sa te ia la chilie. Acesta cum a auzit dragostea batranului, a iesit in intampinarea lui si i-a pus metanie de departe, zicand : eu vin la sfintia ta, nu te supara, parinte ! Iar Dumnezeu vazand lucrarea tanarului, l-a umilit pe batranul si aruncand toiagul a alergat spre inchinarea lui si i s-a inchinat aducandu-l la chilia sa ca pe unul care nu ar fi auzit nimic din cele ce i-a zis el. Si a zis catre ucenic : nimic nu i-ai spus din cele ce ti-am spus tie ? Acesta a raspuns : nimic. Auzind batranul, foarte s-a bucurat si a cunoscut ca era zavistia vrajmasului. Apoi l-a odihnit pe batranul, dupa care i s-a inchinat ucenicului, zicand : tu sa-mi fii mie parinte si eu tie ucenic, caci prin lucrarea ta s-au mantuit sufletele amandorura.

CAPITOLUL XIX

PENTRU POCAINTA.

1) Un frate sedea intr-o chilie din Egipt, in multa smerenie petrecand. Si avea acesta o sora care curvea in cetate pricinuind pierzare la multe suflete. De multe ori suparandu-l batranii, mai pe urma trimitandu-l pe fratele la dansa, doar sfatuind-o se va strica pacatul cel ce se lucra printr-insa. Dupa ce a ajuns el la locul acela, vazandu-l unii din cunoscuti, a alergat mai inainte si a vestit surorii lui, zicand : iata, fratele tau este langa usa. Atunci ea impungandu-se la cele dinauntru si lasand pe ibovnicii carora le slujea, a iesit cu capul gol in intampinarea fratelui sau. Dand sa-l imbratiseze, i-a zis fratele : sora mea cea adevarata, fie-ti mila de sufletul tau, ca multi pier din cauza ta ! Cum vei putea suferi munca cea vesnica si amara ? Iar ea cutremurandu-se, i-a zis : crezi ca mai este mantuire pentru mine de acum ? Raspuns-a fratele : de vei voi, este mantuire. Ea aruncandu-se la picioarele fratelui sau, il ruga sa o ia in pustie, impreuna cu el. El i-a zis : pune-ti acoperemantul pe cap si vino dupa mine ! Atunci ea i-a zis : sa mergem, ca mai de folos imi este sa fac aceasta necuviinta sa merg cu capul gol, decat sa intru in cursa faradelegii. Si mergand ei, o sfatuia fratele sau la pocainta. Cand vedea pe unii venind inspre ei, de vreme ce nu toti stiu ca esti sora mea , da-te in laturi putin din cale, pana ce vor trece cei ce vin. Iar ea s-a abatut. Dupa aceea i-a zis : sa mergem, soro, in calea noastra ! Dar ea nu i-a raspuns. Si apropiindu-se el de dansa, a gasit-o moarta. A vazut si talpile picioarelor ei insangerate, caci era desculta. Si fratele vestind batranilor cele ce s-au intamplat si iscandu-se neintelegere intre dansii, s-a descoperit unuia din batrani despre dansa, ca de

vreme ce nu a purtat grija de nici un lucru trupesc, ci si-a defaimat si trupul, nesuspinand intru atata rana, pentru aceasta i s-a primit pocainta.

DE LA SFANTUL AMFILOHIE

2) Un frate biruindu-se de curvie, in toate zilele se afla savarsind pacatul si in toate zilele il imblanzea pe Stapanul sau cu lacrimi si cu rugaciuni. Si asa facand, amagandu-se de obiceiul cel rau, savarsea pacatul. Apoi iarasi, dupa savarsirea pacatului, se ducea la biserica. Si vazand Cinstitul Chip al Domnului nostru Iisus Hristos, se arunca inaintea lui cu amare lacrimi, zicand : miluieste-ma, Doamne, si ridica de la mine aceasta vicleana ispita, ca ma trudeste cumplit si ma raneste cu amaraciunea desmierdarilor ! Ca nu am obraz, Stapane, a cauta si a vedea Chipul Tau cei sfant si mai stralucit decat soarele, ca sa se indulceasca inima mea si sa se veseleasca. Acestea zicand si iesind din biserica, cadea in noroi, dar nu se deznadajduia de mantuirea sa. Caci de la pacat intorcandu-se la biserica, striga catre iubitorul de oameni, Dumnezeu, zicand : pe Tine, Doamne, Te pun chezas de acum ca nu voi mai face pacatul acesta ! Numai iarta-mi mie, Prea Bunule, cele ce dintru inceput si pana in ceasul acesta Ti-am gresit ! Si dupa ce facea el aceste infricosate fagaduinte iarasi se afla intru acel pacat rau. Si se vedea iubirea de oameni a lui Dumnezeu, cea prea dulce si nemarginita Lui bunatate, ca suferea in toate zilele calcarea si necunostinta fratelui cea neindreptata si rea. Din multa mila cauta si astepta pocainta si intoarcerea lui. Ca nu un an a facut aceasta, nici doi, nici trei, ci zece ani si mai mult. Vedeti, fratilor, rabdarea cea nemasurata si iubirea de oameni cea nemarginita a Stapanului, cum totdeauna indelung rabda, suferind faradelegile si pacatele noastre cele cumplite ! Ca de acel lucru trebuie sa ne inspaimantam si sa ne minunam : de indurarile cele bogate ale lui Dumnezeu, ca fagaduindu-se fratele ca nu va mai face altadata pacatul, se afla mincinos. Deci, intr-una din zile, facand fratele pacatul, a alergat la biserica, plangand, suspinand, tanguindu-se si silind indurarile Prea Bunului Stapan ca sa se milostiveasca spre dansul sa scape de noroiul inversunarii. Si cum il ruga el pe iubitorul de oameni, Dumnezeu, vazand incepatorul rautatii si pierzatorul sufletelor noastre, diavolul, ca nimic nu foloseste, ci cele ce el prin pacat alcatuia fratele prin pocainta le risipea, nerusinandu-se, i s-a aratat de fata, cautand in obrazul lui si strigand catre cinstita icoana a Domnului nostru Iisus Hristos : o, ce-mi este mie si Tie Iisuse Hristoase ? Milostivirea Ta cea nemarginita ma biruieste si ma surpa, caci primeste pe acest curvar, care in toate zilele minte inaintea Ta, defaimand stapanirea Ta ! Pentru ce nu-l arzi, ci indelung rabzi si suferi ? Caci Tu vei judeca pe curvari, pe preacurvari si pe toti pacatosii o sa-i pierzi. Cu adevarat, nu esti Drept Judecator, ci unde vrea stapanirea Ta, treci cu vederea si pe mine pentru o mica calcare a inaltarii, din ceruri m-ai aruncat jos. Iar acestuia mincinos fiind si curvar, fiindca zace inaintea Fetei Tale, usor ii daruiesti blandetea Ta. Pentru ce, dar, Te numesc pe Tine Judecator Drept ? Precum vad si Tu primesti fapturi din multa Ta bunatate si treci cu vederea dreptatea. Si acestea zicea diavolul iutindu-se de multa amaraciune si para de foc scotand din nari, apoi a tacut. Si s-a facut glas ca de la jertfelnic, zicand : o, balaure prea viclean si pierzatoruie, nu te-ai saturat de socoteala ta cea rea, ca ai sorbit lumea, iar pe cel ce a venit la mila cea nespusa te silesti sa-l hranesti si sa-l sorbi ? Ai atatea greseli ca sa pui si sa traga intocmai cu Sangele cel scump, pe care l-am varsat pe Cruce pentru dansul ? Iata Junghierea Mea si Moartea Mea a afundat faradelegile lui. Cand pacatuieste, nu il gonesti, ci il primesti cu

bucurie si nu-l opresti, nadajduind sa-l dobandesti si Eu Cel atat de milostiv si iubitor de oameni, care am poruncit verhovnicului Meu, lui Petru apostolul, sa ierte celui ce greseste in fiecare zi pana la saptezeci de ori cate sapte, oare nu il voi ierta pe el, oare nu-l voi milui ? Asadar, cu adevarat, de vreme ce alearga la Mine, nu Ma voi intoarce de la el, pana ce il voi mosteni. Caci pentru pacatosi M-am rastignit si preacuratele Mele patimi pentru dansii le-am intins, ca cel ce va voi sa se mantuiasca, sa alerge si sa se mantuiasca. De la nimeni nu ma intorc, pe nimeni nu alung, macar de va gresi de nenumarate ori intr-o zi si de tot atatea ori va veni catre Mine, nu va iesi afara scarbit. Caci nu am venit sa chem pe cei drepti, ci pe cei pacatosi la pocainta. Si auzindu-se glasul acesta, diavolul sta tremurand si neputand sa fuga. Apoi iarasi s-a facut glas, zicand : asculta, amagitorule, pentru ce zici ca sunt nedrept ? Caci Eu eu toti sunt drept. In ceea ce aflu pe cineva, in aceea il judec. Iata deci, pe acesta l-am aflat stand inaintea picioarelor Mele si biruitor peste tine aratandu-se. Il voi lua si-i voi mantui sufletul, fiindca n-a deznadajduit de mantuire. Iar tu vezi cinstea lui si crapa de zavistie si rusineaza-te. Fratele stand cu fata in jos si tanguindu-se, si-a dat duhul. Si indata urgie mare, ca focul a cazut peste satana si l-a mistuit. De aici sa cunoastem, fratilor, milostivirea si iubirea de oameni cea nemasurata a lui Dumnezeu si niciodata sa nu deznadajduim de mantuirea noastra.

3) Alt frate, iarasi, dupa ce s-a pocait, s-a linistit. Dar s-a intamplat ca el indata s-a lovit de-o piatra si si-a ranit piciorul si din acea rana a curs atata sange incat a lesinat si si-a dat sufletul. Apoi au venit dracii sa-i ia sufletul. Dar le-a zis ingerii : cautati la acea piatra si vedeti sangele lui, pe care l-a varsat pentru Domnul. Aceasta zicand ingerii, i s-a izbavit sufletul.

4) La un frate care cazuse in pacat, s-a aratat satana si i-a zis : nu esti crestin ? Iar fratele i-a raspuns : orice sunt, tot sunt mai bun decat tine. Iar satana iarasi a zis : iti spun tie, ca te duci la chinuri. Si a zis fratele : nu esti tu judecatorul meu, nici Dumnezeul meu. Si nimic ispravind satana, s-a dus, in timp ce fratele s-a pocait inaintea lui Dumnezeu in chip curat si s-a facut iscusit.

5) Un frate fiind stapanit de mahnire, l-a intrebat pe un batran : ce voi face, ca-mi zic gandurile ca fara de vreme m-am lepadat de lume si nu pot sa ma mantuiesc. Si i-a raspuns batranul : desi nu putem sa intram in Pamantul Fagaduintei, mai de folos ne este sa ne ramana oasele in pustie, decat sa ne intoarcem in Egipt.

6) Alt frate l-a intrebat pe acelasi batran, zicand : parinte, ce vrea sa inteleaga proorocul cand zice : nu este mantuire in Dumnezeul lui ? Si i-a zis batranul : vrea sa inteleaga gandurile deznadajduirii, care vin de la draci la cel ce greseste si ii zic : de acum nu mai gasesti mantuire in Dumnezeu, si se ispitesc sa-l arunce in deznadejde. Cu acestia trebnie sa se lupte, zicand : Domnul este scaparea mea si El va scoate din cursa picioarele mele.

7) Un frate l-a intrebat pe un batran zicand : de se va intampla cineva din lucrarea diavolului, sa cada in curvie, ce se intampla cu cei ce s-au smintit ? Si a povestit batranul, zicand : un diacon era vestit intr-o chinovie a Egiptului, iar un om din cetate fiind gonit de judecator a venit cu toata casa sa la acea chinovie. Si din ispita diavolului, a cazut

diaconul cu o femeie din cele ce venisera cu omul si a facut tuturor rusine, fiindca s-a cunoscut lucrul. Iar el s-a dus la un batran pretuit al sau si i-a vestit ceea ce s-a intamplat. Si avea batranul inauntrul chiliei sale o ascunzatoare, pe care o stia si diaconul. Si l-a rugat sa intre acolo sa se ingroape ca si de viu, nestiind nimeni altul ceea ce se facuse, numai batranul acela. Si s-a plecat batranul. Deci intrand diaconul in intunericul acela, s-a pocait inaintea lui Dumnezeu, plangandu-si pacatut totdeauna si nehranindu-se decat cu paine, si cu apa, pe care i le da batranul la o vreme. Apoi trecand un timp, n-a crescut apa raului, ca de obicei, si toti facand litanie si rugandu-se lui Dumnezeu cu deadinsul, s-a descoperit unuia din sfinti, ca de nu va veni cutare diacon, care este ascuns la cutare monah, apa raului nu creste. Acela primind raspunsul, a povestit tuturor cele ce i s-au facut lui cunoscute de la Dumnezeu. Si, auzind cei de fata s-au minunat si venind l-au scos din locul in care era ascuns silindu-l sa se roage. Si rugandu-se, indata a crescut apa. Astfel cei ce s-au smintit mai inainte, cu mult mai mult s-au folosit de pocainia lui si L-au proslavit pe Dumnezeu.

8) Un frate s-a luptat de dracul curviei si s-a intamplat sa treaca printr-un sat al Egiptului unde a vazut o femeie frumoasa, care era fata preotului elinilor. Vazand-o, s-a ranit cu dansa. Apoi mergand a zis tatalui ei : da-mi-o de sotie ! Iar el raspunzand, i-a zis : nu pot sa ti-o dau, de nu ma voi instiinta mai intai de la dumnezeul meu. Si mergand catre drac, l-a intrebat zicand : iata un monah i-a venit si o cere pe fiica mea. Oare, sa i-o dau ? Si a raspuns dracul : intreaba-l pe el daca se leapada de Dumnezeul lui, de botez si de cinul calugaresc ! Si intorcandu-se slujitorul pagan catre fratele, i-a zis : te lepezi de Dumnezeul tau, de botez si de cinul calugaresc ? Iar el s-a fagaduit. Si indata a vazut ca i-a iesit din gura un porumbel si a zburat la cer. Deci s-a dus slujitorul la drac si i-a spus : iata, s-a fagaduit. Atunci i-a zis lui dracul : nu-i da fata de sotie, ca Dumnezeul lui nu s-a departat de la dansul, ci inca il ajuta. Reintorcandu-se spurcatul slujitor, i-a zis fratelui : nu pot sa ti-o dau pentru ca Dumnezeul tau cu tine este si inca iti ajuta ! Iar fratele auzind s-a umilit si si-a zis : daca eu, ticalosul, de atatea bunatati invrednicindu-ma de la Dumnezeu numai pentru bunatatea Lui, m-am lepadat de Dansul, de botez si de cinul ralugaresc, iar El inca imi ajuta si nu s-a departat de mine, cum sa nu fiu dator sa alerg la Domnul si sa nadajduiesc in bunatatea Lui cea nemarginita ? Deci, revenind in sine, a iesit in pustie si mergand la un batran, i-a povestit acestuia intamplarea. Si i-a zis batranul : sezi cu mine in pestera aceasta si posteste trei saptamani, adica cate doua zile si a treia zi dezleaga. Si ma voi ruga lui Dumnezeu si eu pentru tine. Si s-a ostenit batranul pentru fratele si L-a rugat pe Dumnezeu, zicand : ma rog, Doamne, daruieste-mi sufletul acesta si primeste pocainta lui. Si l-a ascultat pe el Dumnezeu. Dupa ce s-a implinit o saptamana, a venit batranul la frate si l-a intrebat : vazut-ai ceva ? Iar el a raspuns : da, am vazut porumbelul sus, la inaltimea cerului, in drpeptul capului meu. Si i-a zis batranul : ia aminte de tine si roaga-te lui Dumnezeu cu deadinsul ! Apoi s-a dus. Dupa ce a trecut si a doua saptamana, a mers iarasi batranul la fratele si l-a intrebat zicand : vazut-ai ceva ? Si i-a raspuns : am vazut porumbelul aproape de capul meu. Poruncindu-i iarasi batranul sa fie treaz si sa se roage, s-a dus de la el. Apoi, dupa ce s-a implinit si saptamana a treia, venind la el batranul, i-a zis : nu cumva ai vazut ceva mai mult ? Iar el a raspuns : am vazut porumbelui ca a venit si a statut deasupra capului meu si am intins mana sa-i prind, iar el a intrat in gura mea. Si auzind batranul a multumit lui Dumnezeu, spunand fratelui : iata, Dumnezeu a primit pocainta ta ! De acum ia aminte de tine ! Iar el

a zis : de acum voi fi cu tine, parinte si nu ma voi desparti de tine pana la moarte. Si a petrecut dupa aceea fratele cu batranul nedespartiti.

9) Spuneau parintii despre un batran, ca ii ziceau lui gandurile : lasa astazi ca maine te vei pocai ! El le raspundea : nu ! Astazi ma voi pocai si maine fie voia lui Dumnezeu.

10) Doi frati dupa trup s-au lepadat de lume. Unul sezand in muntele Eleonului, intr-una din zile aprinzandu-se tare la inima de umilinta s-a pogorat in Sfanta Cetate. Si mergand la judecator i-a marturisit pacatele sale spunand : pedepseste-ma dupa pravila ! Judecatorul minunandu-se a socotit in sine si i-a zis fratelui : cu adevarat, omule, de vreme ce tu singur ai marturisit, nu indraznesc sa te judec mai inainte de Dumnezeu, caci poate ca El te-a si iertat. Si mergand fratele si-a pus fiare la picioare si la gat si s-a incuiat intr-o chilie. Daca mergea cineva si-l intreba cine i-a pus acele fiare, raspundea : judecatorul. Mai inainte de moartea lui cu o zi, venind ingerul la el au cazut fiarele de pe el numaidecat. A doua zi venind siujitorul si intrebandu-l cine i-a dezlegat fiarele a raspuns fratele : Cel ce mi-a dezlegat pacatele. Caci mi s-a aratat ieri zicandu-mi : Dentru rabdarea ta dezlegatu-s-au toate pacatele tale. Si s-a atins cu degetul de fiare si indata au cazut. Acestea zicand fratele degraba a adormit.

11) Alt frate sedea singur, aparte, in manastirea Monidriilor zicand aceasta rugaciune neincetat catre Dumnezeu : Doamne, nu ma tem de Tine ! Pentru aceasta, trimite-mi sageata de fulger, sau alt chin, sau boala, sau drac, ca asa macar sufletul meu cel impietrit sa capete frica ! Rugandu-se iarasi, zicea : stiu ca multe am gresit Tie, Stapane, si nenumarate sunt greselile mele. Pentru aceea nu indraznesc sa zic sa ma ierti, ci de se poate, pentru indurarile Taie, iarta-ma ! Iar de nu se poate, pedepseste-ma aici si nu ma pedepsi acolo ! Daca si aceasta este cu neputinta, rasplateste-mi aici o parte din chin si acolo imi fa mai usor chinul ! Numai sa incepi de acum sa ma pedepsesti, insa cu mila si nu cu mania Ta, Stapane. Asa, un an intreg pocaindu-se si acestea cu lacrimi fierbinti din tot sufletul cerand si zdrobindu-si trupul cu post si cu priveghere si in cealalta rea patimire si sufletul sau smerindu-si, intr-o zi sta el jos si plangea dupa obicei, tare tanguindu-se. Din multa suparare i-a venit lui dormitare si a adormit. Atunci a aparut de fata Hristos, zicand cu glas bland : ce ai omule ? De ce plangi asa ? Iar el cunoscandu-L pe Iisus cine este, a raspuns inspaimantat : am gresit, Doamne ! Iisus i-a zis : scoala-te ! Cel ce plangea raspunde : nu pot, Stapane, de nu-mi vei da mana. Si intinzand mana si apucandu-l Iisus, l-a sculat. Dar sculandu-se, foarte tare plangea. I-a zis iarasi Cel ce s-a aratat tot cu glas lin si bland : de ce plangi, omule ? De ce te mahnesti ? Raspuns-a fratele : nu vrei, Doamne, sa plang si sa ma mahnesc, caci cu atatea Te-am suparat, eu cel ce am dobandit de la Tine atatea bunatati ? Iar Acela intinzandu-Si din nou mana a pus-o pe capul fratelui si i-a zis : de acum nu te mai intrista, ca de vreme ce tu te-ai intristat pentru Mine, nu ma voi mai scarbi asupra ta ! Caci daca Sangele Meu L-am dat pentru tine, cu mult mai vartos iti voi da iertare si tie si la tot sufletul care se pocaieste curat. Venindu-si in sine fratele, din acea vedere si-a aflat inima plina de toata bucuria. Asa s-a incredintat ca a facut Dumnezeu mila cu dansul. De atunci a petrecut totdeauna in multa smerenie, multumindu-i Lui.

12) Zis-a un batran : de vei cadea in pacat si il vei parasi si vei veni la scarba si pocainta,

vezi sa nu incetezi a te scarbi si a suspina catre Domnul pana la ziua mortii tale, de vreme ce iarasi, degraba vei cadea in aceeasi groapa. Caci intristarea catre Dumnezeu este zabala a sufletului si nu-l lasa sa cada.

13) Un frate cazand in ispita, din intristare a pierdut randuiala calugareasca. Si vrand sa puna inceput, din cauza mahnirii se oprea, zicandu-si : cand am sa mai fiu cum am fost odata ? Si pregetand, nu putea sa faca inceput de lucru calugaresc. De aceea, a venit la un batran, si i-a povestit cele despre sine. Auzind batranul scarba lui, i-a povestit o pilda ca aceasta : un om avea o tarina si din lenea lui s-a intelenit si s-a umpiut de spini si de ciulini. Iar mai pe urma a socotit sa o lucreze. Si a zis fiului sau : mergi de curateste tarina ! Fiul sau mergand sa o curete, a vazut multimea spinilor si s-a imputinat, zicandu-si : cand voi putea sa smulg eu toate acestea si sa curatesc tarina ? Si culcandu-se, a adormit. Apoi s-a desteptat si cautand din nou la multimea spinilor si trandavindu-se, a petrecut zacand. Uneori se culca, alteori intorcandu-se ici si colo, ca usa in tatana, precum zice Scriptura, a cheltuit fara lucru multe zile. Dupa acestea a venit tatal lui, sa vada ce-a facut. Si l-a gasit ca nimic n-a lucrat si i-a zis : pentru ce n-ai lucrat nimic pana acum ? Iar el i-a spus : tata, cum veneam sa lucrez, vazand multimea spinilor, ma slabanogeam si de scarba ma culcam si dormeam. De aceea nimic n-am lucrat. Atunei i-a zis lui tatal : fiule, atata cat tine asternutul tau, fa in toate zilele. Si asa sporeste-ti lucrul si nu slabi. Iar tanarul a facut asa. Si in putina vrerne a curatit tarina. Asadar si tu frate, cate putin lucreaza si nu te imputina. Caci Dumnezeu cu darul Sau iarasi te aseaza la randuiala cea dintai. Iar fratele auzind, sezand cu rabdare, facea cum l-a invatat batranul. Si cu darul lui Dumnezeu a aflat odihna.

14) Era un sihastru prin partile Iordanului, nevoindu-se multi ani si care, acoperit de Dumnezeu, nu primea bantuieli de la vrajmas, ci de neinvins era. Asadar, pentru toti cei ce veneau la dansul pentru folos, el defaima pe satana si-l ocara, zicand, ca nimic nu este si ca nu are nici o putere asupra nevoitorilor de nu va afla pe cei asemenea lui spurcati, robiti totdeauna pacatului, care fara sa simta ii slabanogeste. Iar acestea le zicea nestiind darul Celui de sus, care nu lasa pe satana sa-l robeasca. Si cand i s-a apropiat sfarsitul, dupa slobozirea lui Dumnezeu, a venit diavolul adevarat si i-a zis : ce am cu tine, parinte ? De ce ma ocarasti ? Au, te-am suparat vreodata cu ceva ? Iar el scuipand asupra lui, iarasi zicea aceleasi cuvinte : mergi inapoia mea, satano, ca nimic nu poti asupra robilor lui Hristos ! Si satana i-a raspuns : asa ! Asa ! Alti patruzeci de ani sa traiesti si nici un ceas in atatia ani nu voi incerca sa-ti pun piedica. Si aceasta zicand, s-a facut nevazut. Iar monahui a inceput indata sa se lupte cu gandurile si sa zica in sine : am atatia ani ticalosindu-ma aici si inca alti patruzeci de ani voieste Dumnezeu ca sa traiesc. Ma voi duce dar in lume si voi vedea rudeniile mele si voi petrece cu dansele vreo cativa ani si iarasi ma voi intoarce si ma voi apuca de nevointa mea. Deci, socotind el acestea, le implinea cu fapta si iesind afara din chilie, s-a apucat de drum. Dar nu departe mergand el, iubitorul de oameni, Dumnezeu, miluindu-l si nevrand a i se pierde ostenelile i-a trimis un inger spre ajutor. Si intampinandu-l, ingerul i-a zis : unde mergi, parinte ? El i-a raspuns : in cetate. Iar ingerul : intoarce-te la chilie. Iar el venindu-si in sine, s-a intors la chilia sa si mai traind trei zile, s-a savarsit.

15) Zis-a un batran : in vremea cand lucrez, cobor undreaua si pun moartea inaintea

ochilor mei, mai inainte de a ridica undreaua.

16) Tot acesta a zis : omul care are moartea inaintea ochilor, in tot ceasul biruieste imputinarea de suflet.

17) Zis-a un batran : la tot lucrul pe care vrei sa-l faci, sa zici : de ma va certa Dumnezeu acum ce va fi ? Vezi ce raspunde gandul. Si de te va osandi, lasa-l indata si arunca lucrul pe care-l tii si ia altul, ca sa ai nadejde la el. Caci trebuie lucratorul sa fie gata in tot ceasul sa mearga pe calea sa. Si la lucru de vei sedea, chiar de vei umbla pe drum, aceasta zi-o totdeauna : de ne va chema Dumnezeu acum, cum va fi ? Si vezi ce-ti raspunde constiinta. Si grabeste de fa orice iti zice. Iar de voiesti sa cunosti daca s-a facut mila cu tine, intreaba-ti constiinta ! Si nu inceta sa faci aceasta, pana ce se va incredinta inima ta si constiinta iti va zice : credem in indurarile lui Dumnezeu, ca negresit va face mila cu noi. Insa ia aminte la inima ta, nu cumva sa spuna acest cuvant din indoiala. Iar de se va indoi in credinta pana la un fir de par, departe este de tine mila.

18) Zis-a un batran : de ar fi fost cu putinta la venirea lui Hristos dupa Inviere sa iasa iarasi sufletele oamenilor din trupuri, toata lumea ar fi murit de frica, de cutremur si de spaima. Caci cum va suferi cineva sa vada cerurile deschizandu-se si pe Dumnezeu descoperindu-se cu urgie si cu manie iar ostile cele nenumarate ale puterilor ceresti impreuma cu El pogorandu-se si toata omenirea la un loc adunandu-se ? Deci acestea pururea socotindu-le, sa traim ca cei ce vrem sa stam inaintea unui astfel de Judecator si divan infricosat si sa raspundem pentru lucrurile ce le-am lucrat in viata.

19) Un batran s-a dus la unul din parintii ce sedeau in Rait si i-a zis : avvo, cand il slobozesc pe fratele cel ce sade impreuna cu mine la vreo slujba, ma necajesc mai tare daca va zabovi. Raspuns-a acela : eu cand il trimit pe slujitorul meu pentru vreo treaba, sed aproape de usa si privesc. Si cand imi zice mie gandul : oare cand va veni fratele ? Zic si eu catre gand : apoi de va apuca mai inainte alt frate, adica ingerul de va veni sa ma ia la Domnul, ce va fi ? Si asa, in toate zilele sed privind la usa, purtand grija, plangandu-mi pacatele si zicand : oare, ce frate va apuca mai inainte si va veni : cel de sus, sau cel de jos ? Si umilindu-se batranul, s-a dus si tinea asa lucrarea aceluia.

20) Un batran sedea in Rait si avea acest fel de lucrare : sezand pururea in chilia sa, era ingrijit cu mintea, plecat la pamant si clatinandu-si capul, zicea cu suspin : oare ce va fi ? Si tacea putin. Si iarasi zicea acelasi cuvant, facand la fel si lucrand funia de cosnita. Astfel si-a petrecut zilele sale, ingrijindu-se pentru iesirea din trup.

21) Pe unul din parinti il rugau fratii sa inceteze ostenelile cele mari. Iar el a raspuns : va spun, fiilor, ca Avraam are sa se caiasca, vazand darurile cele mari pentru ca nu s-a nevoit mai mult.

22) Un batran s-a dus odata intr-o cetate sa-si vanda vasele si dupa intamplare a sezut la poarta unui bogat, care statea sa moara. Si sezand, lua aminte si vedea niste barbati negri, plini de frica, calari pe cai negri, si avand in mainile lor tobe de foc. Ajungand la poarta, au lasat caii afara, iar ei au intrat inauntru si vazandu-i bolnavul, a strigat cu glas mare :

Doamne, miluieste-ma si imi ajuta ! Au zis lui aceia : acum cand a apus soarele, ti-ai adus aminte de Dumnezeu ? Pentru ce, cand stralucea ziua, nu L-ai cautat ? Acum nu mai ai nadejde de mantuire, nici mangaiere. Si asa, cu sila smulgandu-i sufletul, s-au dus.

23) Povestit-a un batran, ca era o fecioara batrana, foarte sporita in frica lui Dumnezeu, care intrebata fiind de mine, pentru pricina departarii sale de lume, a povestit asa : eu, o, minunatule, copila fiind, aveam un tata foarte bland si linistit cu obiceiul, dar bolnav si neputincios cu trupul, incat cea mai multa vreme a vietii lui o cheltuia zacand pe pat. Si asa traia, incat abia rar si candva se intalnea cu cineva. Cu lucrul pamantului se indeletnicea cand se intampla de era sanatos si acolo viata petrecandu-si roadele le aducea in casa si atata tacere avea, incat se parea celor ce nu-l stiau, ca ar fi mut. Insa maica era cu totul impotriva tatalui. Ea iscodea si cele peste patria noastra si atat era de limbuta cu toti, incat niciodata nu o vedeam catusi de putin tacand, ci uneori certandu-se, iar alteori graind lucruri necuviincioase si fara randuiala. Chiar si de betii cu barbati desfranati mai mult petrecea si ca o curva era mult cheltuitoare si rau ocarmuia cele din casa, incat averile desi nu erau putine, nu erau cu putinta a ne ajunge. Caci ei i se incredintase de la tatal meu iconomia celor din casa. Si asa vietuind ea, nu i s-a intamplat vreodata vreo boala trupeasca, nu a simtit vreo durere cat de mica, ci in toata viata ei era sanatoasa cu trupul si intreaga. Deci topindu-se tatal de indelungata boala, s-a intamplat de a murit si indata s-a pornit aerul si s-au facut tunete si fulgere dese si ploaie atat de multa si asa de necurmata se pogora de sus, incat nici putin macar a iesi noi din casa nu puteam pana la trei zile, timp in care si tatal sta neingropat in casa. Iar oamenii satului vazand aceasta multe graiau asupra raposatului zieand : cu adevarat vrajmas al lui Dumnezeu a fost acesta. Pentru aceasta nici nu il lasa sa se ingroape. Insa noi, ca sa nu se imputa trupul inauntru si sa ne faca neumblata casa, scotandu-l afara, desi ploaia era foarte mare, cum am putut l-am ingropat. Iar mama, luand mai multa siobozenie, mai fara de rusine s-a dat la desfranare si facand casa de rusine, cheltuia averea in desfatari, incat mai de toate eram lipsiti. Dupa muita vreme, sosindu-i moartea, asa ingropare a dobandit, incat se parea ca si aerul ajuta la ingroparea ei. Deci, dupa ingroparea mamei, eu trecand de varsta copilareasca si poftele trupului sculandu-se asupra-mi si zadarnicindu-ma, intr-o seara mi-a venit o socoteala : oare viata tatalui meu sa aleg si in blandete, cinste si pazire sa vietuiesc ? Dar acela nici un bine nu a dobandit, asa petrecand, ci totdeauna de boli si de necazuri topindu-se, s-a dus de aici, nici ca ceilalti oameni putand fi ingropat. Deci, de i-ar fi placut lui Dumnezeu aceasta petrecere, pentru ce a patimit atatea rele ? Dar viata mamei care era ? Oare nu pururea petrecea in desfranari si dezimerdari, si s-a dus din viata aceasta sanatoasa si fara nici o patimire ? Asadar, trebuie si eu sa vietuiesc. Ca mai bine este a crede ochilor mei, decat cuvintelor altora. Dupa ce am socotit eu, ticaloasa sa urmez urmele maicii, a sosit noaptea si eu adormind, a venit asupra mea un barbat mare la trup si infricosat la vedere si cautand spre mine salbatic si cu manie, ma intreba cu glas aspru zicand : spune, care sunt gandurile inimii tale ? Au cu totul inspaimantata fiind, nici nu indrazneam a cauta la dansul. Iar acela iarasi, cu groaznic a grait : vesteste-mi mie, care sunt socotelile tale ? Si vazandu-ma ca de frica eram cu totul slabanogita si din minti iesita, imi aduceam aminte de toate cate cugetam in mintea mea. Dar venindu-mi in fire, nu puteam sa le tagaduiesc, ci spre rugaminte m-am intors si ma rugam, sa ma invredniceasca de iertaciune. Iar el luandu-ma, mi-a zis : vino sa vezi pe tatal tau si pe mama ta si dupa aceea oricare viata vei voi, alege-ti !

Asadar, scotandu-ma m-a dus intr-un loc ses cu livada, in care erau pomi de multe feluri, care biruiesc descrierea frumusetii, incarcati cu tot felul de roade Acolo impreuna cu el umbland eu, m-a intalnit tatal meu si cuprinzandu-ma m-a sarutat, numindu-ma fiica dorita, iar eu imbratisandu-l, il rugam sa petrec impreuna cu dansul. El insa a zis : acum nu este cu putinta sa se faca aceasta. Dar de vei urma urmele mele, nu dupa multa vreme vei veni aici. Eu inca mai rugandu-ma sa raman impreuna cu el, m-a tras ingerul de mana, zicandu-mi : vino sa vezi si pe mama ta, ca sa cunosti din lucruri, la care viata este de folos sa te pleci. Ducandu-ma la o casa foarte intunecoasa, plina de scrasnisre si de tulburare, mi-a aratat un cuptor arzand cu foc si valvaind si pe cativa cumplit stand langa cuptor. Iar eu cautand in cuptor, o vad pe mama mea pana la gat afundata in foc si multime nenumarata de viermi din toate partile mancand-o, iar ea de usturime scrasnind cu dintii si clantanind. Vazandu-ma si ea pe mine, plangand ma chema : vai mie, fiica mea, pentru durerile cele nesuferite ! Vai mie, pentru muncile cele fara de sfarsit ! Vai mie ticaloasei, ca pentru putina dezmierdare ce chinuri mi-am pricinuit ! Vai mie, ticaloasei ca in locul dezmierdarilor celor vremelnice, vesnic ma chinui ! Miluieste-ma, fiica mea, pe mine, maica ta, ca ard si ma topesc ! Adu-ti aminte de hrana care ai dobandit de la mine, si ma miluieste, si-mi da mana si ma scoate de aici ! Iar eu, lepadandu-ma de acei cumpliti, care stateau aproape, fara a ma apropia mama iarasi cu lacrimi striga : fiica mea, ajuta-ma si nu trece cu vederea tanguirile maicii tale, nu trece cu vederea pe cea care asa cumplit in gheena focului se chinuie si de viermele cei neadormit este roasa ! Iar eu, milostivindu-ma cu sufletul de dansa, am intins mana sa o trag. Focul insa, atingandu-se putin de mana mea, mare usturime am simtit si am inceput a urla si a suspina cu plans. Cei ce erau in casa, desteptandu-se de vaiete si sculandu-se si aprinzind focul, alergau la mine si ma intrebau adeseori de pricina vaietelor. Eu in sine-mi venind, cele ce am vazut le-am povestit lor si de atunci am urmat vietii tatalui si ma rog sa-l dobandesc pe el si partea cea impreuna cu dansul, incredintandu-ma cu darul lui Dumnezeu, ce fel de cinste si slava sunt gatite celor ce aleg a vietui cu dreptate si in buna credinta. De asemenea, ce fel de munci primesc cei ce isi cheltuiese viata in pofte si dezmierdari.

24) Odata doi frati s-au hotarat si s-au facut calugari. Dupa ce au ispravit faptele cele bune, au socotit sa-si zideasca chilii departate si fiecare din ei s-au dus deosebi pentru liniste. Multi ani nu s-au vazut unul cu altul, pentru ca nu ieseau din chilii. S-a intamplat insa ca unul dintre dansii sa se bolnaveasca si au venit parintii sa-l cerceteze si l-au vazut uneori uimindu-se aiteori trezindu-se. Si l-au intrebat zicand : ce ai vazut ? Iar el le-a zis : ingerii lui Dumnezeu i-am vazut venind. Ei m-au luat pe mine si pe fratele meu si ne-au dus la cer si ne-au intampinat puterile cele potrivnice, nenumarate si infricosate la vedere si mult ostenindu-se ele, n-au putut asupra noastra. Dupa ce le-am trecut, au inceput a striga : mare indrazneala este curatenia. Acestea zicand fratele, a adormit. Iar parintii vazand, au trimis un frate sa vesteasca fratelui sau ca a adormit. Mergand ei l-au aflat pe el asa. Si s-au minunat toti slavind pe Dumnezeu.

CAPITOLUL XX

PENTRU LEPADAREA DE LUME SI CUM CA CEL CE SE LEAPADA DE LUME TREBUIE SA SE INSTRAINEZE, SI CARE ESTE INSTRAINAREA CEA ADEVARATA

1) Zis-a un batran : de stie monahul vreun loc care are sporire si pentru trebuintele trupului nu se duce acolo, unul ca acesta nu crede ca este Dumnezeu.

2) Un frate l-a intrebat pe un batran zicand : cum, parinte, neamul nostru nu poate sa stie nevointa parintilor ? Si a raspuns batranul : pentru ca nu-L iubeste pe Dumnezeu, nici nu fuge de oameni, nici nu uraste materia lumii. La omul ce fuge de oameni si de materie, de la sine si vine pocainta si nevointa. Caci precum cel ce voieste sa stinga focul care s-a aprins in holda sa de nu va apuca mai inainte sa taie partea cea din fata focului, nu poate sa-l stinga, asa si omul, de nu se va duce la loc unde cu osteneala sa-si afle painea sa, nu poate sa dobandeasca nevointa. Caci sufletul de nu va vedea, nu va pofti degraba.

3) Un frate l-a intrebat pe un batran zicand : care este lucrul instrainarii ? Si i-a raspuns batranul : stiu un frate instrainat, care s-a aflat la biserica si intamplator s-a facut agapa si a sezut sa manance cu fratii la masa. Iar unul a zis : cine l-a oprit pe acesta ? Si i-au spus fratelui : scoala-te, si du-te afara ! Si el sculandu-se a iesit, iar altii mahnindu-se s-au dus si l-au adus inauntru. Dupa aceea l-au intrebat : oare, ce este in inima ta, ca ai fost scos afara si iarasi ai fost adus inauntru ? Iar el le-a raspuns : m-am gandit in inima mea, ca sunt intocmai ca un caine care, cand este alungat se duce si cand este chemat, vine.

4) Povestit-a unul din parinti : erau doi frati aproape de el, unul strain si altul cunoscut. Si cel strain era putin mai lenevos, iar cel cunoscut foarte osarduitor. Si s-a intamplat de a murit mai inainte cel strain. Batranul fiind vazator cu mintea, a vazut multime de ingeri, cum ii povatuiau sufletul si daca au ajuns la cer si era aproape sa intre, s-a facut cercetare pentru dansul si a venit glas de sus zicand : vadit este ca era putin trandav dar pentru instrainarea lui, deschideti-i ! Apoi a adormit si cel cunoscut, adica cel de loc si in vremea mortii au venit toate rudeniile lui. Si a vazut batranul ca nu este nici un inger nicaieri si s-a minunat. Atunci, a cazut cu fata la pamant inaintea lui Dumnezeu zicand : Doamne, cum cel strain fiind trandav, a dobandit astfel de slava, iar osarduitorul acesta nu s-a invrednicit de nimic de acest fel ? Si i-a venit glas catre el, zicand : osarduitorul cand era sa moara, a deschis ochii sai si si-a vazut rudeniile plangand si i s-a mangaiat sufletul. Dar cel strain, desi era trandav pe nimeni dintre ai sai n-a vazut si suspinand a plans iar Dumnezeu l-a mangaiat pe el.

5) Un frate instrainandu-se l-a intrebat pe un batran : vreau sa ma duc la ale mele. Si i-a zis lui batranul : aceasta s-o stii, frate, ca venind din lume aici, aveai pe Domnul care te povatuia. Dar de vei intoarce, nui-L vei mai avea.

6) Un frate cerea binecuvantare de la un batran, silindu-se sa mearga in cetate. Iar batranul a zis catre el : nu te sili sa mergi in cetate, ci sileste-te sa fugi de cetate si asa te vei mantui.

7) Doi frati trupesti s-au dus sa locuiasca intr-o manastire, dintre care unui pustnic, iar celalat cu ascultarea si orice si zicea lui parintele, fara iscodire facea. Astfel, si zicea de multe ori : mananca de dimineata, si manca. Si iarasi : nu manca pana seara si nu manca si altele asemenea. Orice si poruncea, cu bucurie implinea. Pentru ascultarea lui , era slavit de toti in manastire. Fratele lui insa, pustnicul, zavistuindu-l, a zis intru sine sa-l incerce pe el de are ascultare. Si mergand la parintele, i-a zis : trimite-l pe fratele impreuna cu mine, sa mergem pentru o trebuinta. Si l-a slobozit pe el avva. Deci, dupa ce au venit ei la rau, in care era multime multa de crocodili, a zis fratelui pustnicul : pogoara-te in rau si treci. Si s-a pogorat si venind crocodilii si lingeau trupul si nu l-au vatamat. Iar pustnicul vazand i-a zis : iesi din rau, si a iesit nevatamat. Asa, calatorind ei au gasit un trup, aruncat pe cale. Si a zis pustnicul : de am fi avut vreo haina veche am fi pus peste dansul. Raspuns-a fratele : mai vartos sa ne rugam, poate va invia. Si au stat la rugaciune si rugandu-se ei a inviat mortul. Si se mandrea pustnicui zicand : pentru pustnicia mea a inviat mortul. Iar Dumnezeu a descoperit parintelui manastirii toate. Si intorcandu-se ei, a zis parintele catre pustnic : fiindca l-ai ispitit asa pe fratele tau la rau, pentru ascultarea lui a inviat mortul.

8) Zis-a un batran : desi s-au ostenit aici sfintii, au luat de acum si partea la odihna. Aceasta o zicea pentru ca erau slobozi de grija lumii.

9) Zis-a un batran : monahul cel ce dupa ce s-a lepadat de lume, se da pe sine iarasi la raspandirea si osteneala acestei ticaloase vieti, la a da si a lua, este asemenea cu un sarac ticalos si lipsit de brana cea de nevoie. Cu aceasta neafland cum sa se hraneasea si sa se imbrace, din multa lenevire se da la somn si se vedea in vis bogat, dezbracat de hainele cele intinate si imbracat in haine stralucite si de bucurie desteptandu-se, afla saracia cea de fata. Asa si monahul care nu se trezeste, ci isi cheltuie zilele in raspandire, batjocorit este de ganduri si inselat de dracii care isi bat joc de el. Ei ii pun in minte ca pentru Dumnezeu este raspandirea si osteneala lui si pentru aceasta va avea plata; unul ca acesta in ceasul departarii sufletului de trup, se afla pe sine gol, sarac si lipsit de toata fapta buna. Abia atunci va intelege de cate bunatati pricinuitoare este trezvia si luarea-aminte de sine, si de cate munci este aducatoare raspandirea vietii acesteia.

10) Zis-a un batran : mai bine este a locui cu trei care se tem de Domnul decat cu multi care nu au frica de Dumnezeu. Caci in zilele cele mai de pe urma la chinovii dintr-o suta abia de se vor afla cativa care se mantuiesc. Iar intre cincizeci nu stiu de se vor afla. Caci toti se vor abate, iubind mesele, imbuibarea pantecelui si iubirea de argint. Asadar, multi sunt chemati, dar putini alesi.

11) Un frate l-a intrebat pe un batran : de voi vedea pe vreunii din cei ce petrec cu mine ca se intorc la lume, cum pot sa nu ma smintesc ? Si i-a raspuns batranul : trebuie sa iei aminte la cainii care vaneaza iepuri : precum acolo unul din caini vazand iepurii, alearga neoprindu-se pana il va ajunge, pe cand ceilalti nu pe iepure, ci numai pe cainele ce alearga vazandu-l alearga si ei pana la un loc. Pe urma, intelegand se intorc inapoi. Insa cel ce a vazut iepurele alearga dupa el si nu inceteaza din alergare pana ce il va ajunge. El nu cauta la cei ce s-au intors inapoi, nici nu se sperie de prapastii si de maracini. Ci numai

la acela cautand dupa care alearga. Asa si cel ce-L cauta pe Stapanul Iisus Hristos si se sileste sa-L ajunga, la Cruce neincetat luand aminte, toate le trece cu vederea si paseste peste smintelile pe care le intampina, pana va ajunge pe Cel rastignit si-L va apuca viu si asteptandu-l pe alergator.

12) Un frate l-a intrebat pe un batran : cum cei ce vietuiesc in lume, trecand cu vederea postul si defaimand rugaciunea, departandu-se de privegheri si de toata mancarea saturandu-se si dupa poftele lor facand de a da si a lua, sl intre dansii mancandu-se si in juraminte cea mai mare parte a zilei cheltuind-o, nu cad, nici nu zic ca au gresit, si nici de la Impartasanie nu se desparteaza ? Iar noi monahii de-a pururi suntem in posturi si in privegheri, la culcatul pe jos si la mancarea uscata pironiti, de toata trupeasca odihna lipsiti, plangem, ne caim si zicem ca ne-am prapadit si suntem vinovati de gheena. Atunci batranul suspinand, a zis : frate, nu cad mirenii. Dupa ce au cazut cu cadere strasnica si cumplita, nu se pot scula, nici n-au unde sa cada, caci in caderea cea dintai petrecand ei pentru multa nestiinta, nici nu stiu ca au cazut, si ce grija are diavolul sa se lupte cu cei ce totdeauna zac ? Iar monahii aratati, impotrivindu-se vrajmasului, de-a Pururi se lupta.cu satana. Pentru aceea si biruiesc uneori, iar alteori sunt biruiti si nu inceteaza sa cada si sa se scoale, sa necajeasea si sa fie necajiti, sa loveasca si sa fie loviti, pana ce cu darul lui Dumnezeu il vor birui si slab si neputincios pentru dansii il vor face. Abia atunci desavarsit impacandu-se cu Dumnezeu si dobandind alinarea si bucuria Lui inauntrul lor, totdeauna se odihnesc.

13) Zis-a un batran : un frate era ispitit de un gand noua ani si din evlavie se osandea zicand : mi-am pierdut sufletul. Si aceasta o zicea fiindca se socotea pe sine pricinuitor al ispitei. Mai pe urma ingreuindu-se si deznadajduindu-se precum nu se cuvenea de mantuirea sa, a zis : ma voi duce in lume, de vreme ce m-am prapadit. Iar dupa ce a dat sa se duca, i-a venit un glas pe cale, zicand : cei noua ani, in care ai fost ispitit, cununi ti-au pricinuit tie. Pentru aceea, intoarce-te la locul tau si te vei usura de ganduri. Si intorcandu-se fratele a aflat odihna. De unde intelegem ca razboaiele pricinuiesc cununile.

14) Zis-a un batran : la inceputul lepadarii monahului de lume nu se slobod dracii sa-l ispiteasca pe om cu silnicie, ca nu spaimantandu-se de lucru sa se intoarca la lume degraba. Iar daca va spori cu vremea si cu lucrul monahul, atunci se slobod asupra-i razboaiele poftelor trupesti si ale celorlalte dezmierdari, poate si al maniei, al uraciunii si al celorlalte patimi. Atunci are nevoie omul sa se smereasca si sa planga, osandindu-se si prihanindu-se numai pe sine. Si asa, prin ispite se invata rabdarea iscusita si dreapta socoteala, apoi alearga la Dumnezeu cu lacrimi. Iar unii tulburandu-se de lucrul aeesta si ingreuindu-se de scarba nesuferita, au cazut in adancul deznadajduirii si s-au intors iarasi cu inima in lume, iar unii si cu trupul. Noi insa fratilor, niciodata sa nu deznadajduim sau sa ne imputinam, ci vitejeste si cu indelunga rabdare sa suferim ispitele, multumind lui Dumnezeu pentru toate cate ni se intampla noua. Caci multumirea catre Dumnezeu risipeste toate mestesugurile vrajmasului.

15) Zis-a un batran : daca atunci cand facem noi cele rele ne iarta Dumnezeu, indelung rabdand, oare nu mult mai mult ne va ajuta noua cand vom voi sa facem cele bune ?

16) Au venit odata sapte frati din Alexandria, la avva Macarie, ispitindu-l si i-au zis : spune-ne noua, parinte, cum sa ne mantuim ? Iar batranul suspinand le-a zis : o, fratilor, fiecare din noi stie cum sa se mantuiasca, dar nu vrem sa ne mantuim. Atunci ei au zis catre dansul : mult dorim sa ne mantuim, dar nu ne lasa gandurile cele rele. Ce vom face ? Iar batranul le-a raspuns : de sunteti monahi (adica singuratici), ce cautati cu mirenii, sau pentru ce va duceti unde petrec mirenii ? Cei ce s-au lepadat de lume si s-au imbracat in cinul cel sfant dar petrec intre mireni, se amagesc. Caci, in zadar le este toata osteneala si departe sunt de frica lui Dumnezeu. De la mirean nimic nu dobandim, decat odihna trupeasca. Si unde este odihna trupeasca, acolo frica lui Dumnezeu nu poate locui si mai ales in monah. Monahul pentru aceasta se cheama monah, adica singuratic, pentru ca noaptea si ziua vorbeste cu Dumnezeu si cugeta numai cele ce sunt ale Lui, nimic avand pe pamant. Iar monahul cel ce petrece cu mirenii si zaboveste cu dansii vreodata mai mult decat o zi, sau cel mult doua si asta pentru trebuinta cea de nevoie si pentru ca nu poate sa traiasca altfel, (adica sa-si vanda lucrul mainilor sale si sa cumpere cele spre trebuinta sa) trebuie sa se intoarca degraba si sa se intoarca inaintea lui Dumnezeu curat, pentru acele una sau doua zile, pe care le-a facut in lume pentru nevoia firii. Deci, cel ce nu face asa, ci adeseori merge la mireni, nesilindu-l vreo nevoie, sau zaboveste impreuna cu ei, nu este cu adevarat monah, nici nu se va folosi candva, ci necazuri va dobandi din petrecerea cu mirenii. La inceput, cand se apropie de ei, isi infraneaza limba, posteste si se smereste pana ce se va face cunoscut si-i va iesi vestea cum ca cutare monah este robul lui Dumnezeu. Indata satana pune in mintea mirenilor sa-i aduca toata trebuinta de vin si de untdelemn, de aur si de tot felul, zicand despre dansul : Sfantul ! Sfantul ! Iar el auzind cuvantul acela, se trufeste si ineepe sa sada cu ei, mancand si band, odihnindu-se si la cantarea de psalmi sculandu-se unde isi inalta glasul ca sa zica mirenii ca cutare monah canta si privegheaza si sa-l laude. Primind laude, mai mult se trufeste si se inalta. Astfel pleaca de la el cu totul smerenia. Deci, de si va zice cineva vreun cuvant aspru, el raspunde mai aspru. Si asa mania ajutorandu-se de slava desarta, creste in el. Inca si pofta mai tare se aprinde in el vazand adeseori femei si copii sau auzind cuvinte lumesti. Pentru aceea si preacurveste in toate zilele si nu simte, caci se zice : tot cel ce cauta la femeie spre a o pofti a preacurvit cu ea in inima sa. Se mai ispiteste sa adune cele de trebuinta peste an, pentru sine si pentru cei ce vin la el, dupa care le indoieste spre mai multa paruta odihna a celor ce vin la el. Si din aceasta pricina aduna aur si argint. Deci nu inceteaza a adauga la rautatile sale, pana ce dracii il vor amagi desavarsit, departartandu-l de la Dumnezeu si aruncandu-l in prapastia iubirii de argint. Caci iubirea de argint este radacina a tuturor rautatilor, precum a zis apostolul. Si pe cat este departe cerul de pamant, atat de departe este de slava lui Dumnezeu monahul cei iubitor de argint. Si nu este rautate mai presus decat rautatea monahului iubitor de argint. Monahul cel ce intampina vorbe lumesti, are trebuinta de multe rugaciuni ale sfintilor parinti caci de nu vor putea ceva putin sa-l foloseasca pe el, ca celui ce se arunca pe sine la moarte, cine il va ajuta ? Nu iubiti lumea, nici cele ce sunt in lume ! De iubeste cineva lumea, dragostea lui Dumnezeu nu este cu el. Si Iacov, fratele Domnului graieste : de se pare cineva ca este prieten lumii, vrajmas lui Dumnezeu se face, caci dragostea lumii acesteia este vrajba catre Dumnezeu. Deci, sa fugim fratilor, de lume, precum fuge cineva de sarpe, ca cel ce este muscat de sarpe sau moare, sau abia se face sanatos. De folos ne este noua sa avem un razboi iar nu multe si nenumarate. Spuneti, fratilor, parintii nostri unde au dobandit

fapta cea buna ? In lume sau in pustie ? Stim ca in pustia cea neumblata de mireni. Iar noi de suntem in lume, cum vom putea sa dobandim fapta cea buna ? Caci de nu vom flamanzi si nu vom inseta si nu vom patimi de frig si de nu ne vom departa de materiiie lumii si nu vom muri voilor trupului, cum vom fi vii cu sufletul ? Cum vom dobandi Imparatia Cerurilor ? Ostasul de nu va lupta in razboi si sa biruie (dupa care va lua si bani), nu se invredniceste de cinste. Iar noi, mancand si band si intre mireni petrecand, intre care am fost si mai inainte, cum ne vom invrednici de Imparatia Cerurilor ? Monahul cel ce are aur, argint, sau materie, nu crede ca poate Dumnezeu sa-l hraneasca, Cel ce hraneste si fiarele si pestii marii. Si daca nu poate sa ne dea noua paine, nici Imparatia Lui nu poate sa ne-o dea. Asadar, la ce ne ostenim ? Spuneti-mi fratilor ! Ingerii in cer, aur si argint gramadesc sau slava lui Dumnezeu ? Si noi, pentru ce ne-am lepadat de lume ? Ca iarasi bani si materie sa adunam, sau sa ne facem ingeri ? Oare nu stiti ca ceata care a cazut din cer se impIlneste cu monahi ? Caci aceasta inseamna chipul nostru ingeresc, dupa cum zic toti.

17) Zis-a un batran : trebuie sa fugim de toti cei ce lucreaza faradelegea, chiar prieteni sau rude de ne vor fi, dregatorie preoteasca sau imparateasea de vor avea. Caci departarea de la cei ce lucreaza faradelegea ne daruieste noua dragostea si indrazneala catre Dumnezeu.

18) Tot aceasta a zis : nu este de folos sa se lipeasea cineva de calcatorii de lege, nici in biserica, nici in targ, nici la alt lucru, ci trebuie sa se departeze de prietenia lor. Tot calcatorul de lege este vrednic sa fie ocolit, fiind partas muncii celei vesnice.

19) Zis-a un batran : sa nu locuiesti in locul tinde vezi pe vreunii ca au zavistie asupra ta fiindca nu sporesti.

CAPITOLUL XXI

CUM CA NU SE CUVINE CA CINEVA SA SE MUTE LESNE, CACI PARINTII NICI DIN CHILIE NU SE STRAMUTAU CU INLESNIRE

1) Zis-a un batran : daca in locul unde este cineva se va stradui sa faca vreun bine si nu va putea, sa nu socoteasca ca in alt loc va putea sa-l faca.

2) Un frate sezand la chinovie, era suparat de ganduri sa se mute. Deci, intr-o zi luand o hartie si sezand, a scris pe ea toate pricinile pentru care ii ziceau lui gandurile sa se mute din chinovie. Si dupa ce le-a numarat pe toate, mai pe urma s-a scris si pe el intreband : suferi toate ? Apoi a adaugat, ca si cum ar fi raspuns : asa, cu adevarat, intru numele lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, sufar ! Si invelind hartia, a legat-o la braul sau. Deci, cand i se pornea vreo pricina pentru care i se da razboi si mai inainte navaleau asupra lui gandurile mutarii, mergand deoparte, lua hartia si o citea pana afla acel cuvant : " intru numele lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu rabd ", si zicea catre sine : vezi ticaloase ? Nu vreunui om, ci lui Dumnezeu te-ai fagaduit. Si indata se odihnea si asa totdeauna facea fratele. Cand se ivea vreo tulburare, petrecea netulburat si in celelalte pricini. Deci, ceilalti frati cunoscind ceea ce facea fratele si cum petrecea citind hartia, in timp ce ei de

multe ori se tulburau de zavistie, din ispita diavolului, se porneau cu uraciuni asupra fratelui. Si mergand la parintele lor, ziceau : fratele acela este fermecator si in brau are fermecatorie. Pentru aceasta noi nu putem sa petrecem impreuna cu el. Deci, sau pe el sau pe noi, slobozeste-ne de aici ! Parintele, cunoscand viclesugul vrajmasului, (caci stia smerenia si evlavia fratelui) le-a zis lor : mergeti de va rugati si ma voi ruga si eu si dupa trei zile va voi da raspuns. Iar noaptea, cand dormea fratele, mergand parintele incetisor, i-a dezlegat braul si citind hartia, l-a incins pe el iar si s-a dus. Dupa ce au trecut cele trei zile, au venit fratii la parintele pentru raspuns. Parintele, chemandu-l pe frate, i-a zis : pentru ce smintesti fratii ? Iar el indata cazand la pamant, a zis : am gresit, iarta-ma si va rugati pentru mine ! Si a zis parintele catre frati : ce ati zis despre fratele acesta ? Raspunzand ei, au zis : este fermecator si fermecatoria lui este in brau. Iar parintele : scoateti fermecatoriile lui. Atunci ei s-au pornit sa-i deslege braul si nu-i lasa fratele. Dar avva le-a spus : taiati-i braul ! Si taindu-l, au aflat intr-insul hartia, pe care au dat-o la unul din diaconi, poruncindu-i sa stea la un loc inalt si sa o citeasca, ca si vicleanul cel ce a semanat aceasta prihana, mai mult sa se rusineze. Dupa ce s-au citit cele de pe hartie precum si cuvantul acela : " intru numele lui Iisus Hristos rabd ", auzind fratii, de rusine nu aveau ce sa se faca. Si au pus metanie parintelui lui, zicand : am gresit ! Iar el le-a zis : nu-mi puneti mie metanie, ci lui Dumnezeu si fratelui asupra caruia ati mintit, ca sa va ierte. Atunci ei au factit asa. Si i-au zis parintelui : sa ne rugam lui Dumnezeu, ca sa-i ierte ! Si s-au rugat pentru dansii.

3) Zis-a un batran : cei vechi nu degraba se mutau din locul lor, fara numai cand li se intampla una din aceste trei lucruri, adica : de va avea cineva vecin scarbit asupra lui din zavistie, adica pomenitor de rau si toate cele spre vindecarea lui facand, nu va putea sa-l schimbe. Sau de vor merge multi la dansul si si vor aduce multe lucruri pe care sa le primeasca si il vor slavi prea mult. Sau de i se va intampla sa cada in ispita curviei, locuind adica femei pe aproape. Daca cineva din aceste trei pricini se va muta din acel loc nu va fi mutarea lui fara de cuvant. Iar acestea nu se potrivesc celor ce petrec in viata de obste, ci celor ce locuiesc singuri si se linistesc.

4) Ziceau parintii : de ti se va intampla ispita in locul in care locuiesti, sa nu lasi locul in vremea ispitei ! Iar de nu, oriunde vei merge vei afla inaintea ta lucrul de care fugi. Ci rabda pana va trece ispita, ca fara sminteala sa se faca ducerea ta si in vremea pacii sa nu pricinuiasca despartirea ta vreo mahnire la cei ce locuiesc in locul acela.

5) Zis-a un batran : precum pomul rasadindu-se de mai multe ori nu poate sa faca roade, asa si monahul mutandu-se din loc in loc, nu poate savarsi vreo fapta buna.

6) Un frate sezand in chinovie si suparat fiind de gandurile mutarii, i-a vestit parintelui sau. Dar acela i-a zis : mergi si sezi in chilia ta, dandu-ti trupul zalog peretelui chiliei si sa nu iesi de acolo cu trupul ! Iar gandul lasa-l sa gandeasca ce voieste !

7) Zis-a un batran : chilia monahului este cuptorul Babilonului, unde cei trei tineri L-au aflat pe Fiul lui Dumnezeu. Si stalpul de nor, de unde Dumnezeu graia cu Moise.

8) Un frate a petrecut noua ani, luptandu-se sa iasa din viata de obste si in fiecare zi isi

pregatea cojocul sa iasa. Si cand se facea seara, zicea intru sine : maine ma voi duce de aici. Si dimineata si zicea gandului : sa ne silim sa rabdam si astazi pentru Domnul ! Dupa ce s-au implinit noua ani, asa facand, a usurat Dumnezeu toata ispita de la dansul.

9) Un batran sedea in pustie, departe de apa - ca la douasprezece mile. Si mergand intr-o zi sa aduca apa, s-a suparat si a zis : de ce este nevoie de osteneala aceasta ? Voi veni si voi petrece aproape de apa. Aceasta zicand, a simtit pe cineva venind dupa dansul. Si intorcandu-se, l-a vazut pe cel ce venea dupa el, ca ii numara pasii. Si l-a intrebat batranul : cine esti ? Iar el i - a zis : ingerul Domnului sunt si sunt trimis sa numar pasii tai si sa-ti dau plata. Aceasta auzind batranul, intarindu-se cu sufletul, s-a facut mai osarduitor. Si a mai adaugat inca cinci mile, adica a locuit mai inauntrul pustiei, departe de apa saptesprezece mile.

10) Zis-a un batran : sederea cea buna in chilie umple pe monah de tot binele.

11) Zis-a tot acesta : dator este monahul, daca vreodata i se va intampla vreo vatamare trupeasca, sa o defaime si printr-ansa sa-si cumpere linistea sa.

12) Un frate a mers la un batran iscusit si i-a zis : patimesc, parinte. I-a raspuns batranul : sezi in chilia ta si Dumnezeu iti va da tie usurare !

13) Un chinoviarh l-a intrebat pe cel intru sfinti parintele nostru Chiril, patriarhul Alexandriei : cine este mai mare intru vietuire, noi cei ce avem frati sub noi si cu multe chipuri pe fiecare il povatuim spre mantuire, sau cei ce se mantuiesc numai pe sine in pustie ? Raspuns-a patriarhul : intre Ilie si Moise nu se poate face deosebire, caci amandoi au placut lui Dumnezeu.

14) Zis-a un batran : eu cred ca nu este nedrept Dumnezeu, ca sa ia din temnita si sa bage in temnita.

15) Zis-a un batran : spre tacere nevoieste-te, de nimic nu purta grija ! Ia aminte de cugetarea ta, culcandu-te si sculandu-te cu frica lui Dumnezeu si de navalirile paganilor nu te vei teme !

16) Doi prieteni s-au facut calugari si mare nevointa si viata inalta au aratat. Dar s-a intamplat de s-a facut unul incepator de viata de obste. Celalalt, petrecand in sihastrie si desavarsit nevoindu-se, facea multe si mari minuni. El vindeca indraciti, tamaduia bolnavi si spunea mai inainte cele ce erau sa fie. Deci, chinoviarhul auzind ca prietenul sau s-a invrednicit de atatea daruri, separandu-se de oameni trei saptamani, se ruga lui Dumnezeu, cu deadinsul, sa-i descopere, cum acela face minuni si este cinstit de Dumnezeu, iar el de nimic din acestea nu s-a invrednicit. Si s-a aratat lui ingerul Domnului, zicand : acela sade suspinand catre Dumnezeu si plangand ziua si noaptea, flamanzind si insetand pentru Domnul. Iar tu pentru multe ingrijindu-te, ai cercetarea celor multi si deajuns iti este tie mangaierea oamenilor.

17) Zicea un batran : nu trebuie ca cineva sa poarte grija de nimic, decat frica de

Dumnezeu. Ca eu desi ma voi fi silit sa ma ingrijesc de trebuinta trupeasca, niciodata, mai inainte de vreme nu am gandit la dansa.

18) Un frate l-a intrebat pe un batran : cum trebuie sa se linisteasca cineva in chilie ? Si i-a raspuns batranul : sa nu aiba pomenirea vreunui om nicidecum, cand sade in chilie. Zis-a fratele : si care lucrare trebuie sa o aiba inima pentru ca sa se indeletniceasca cu ea ? Zis-a batranul : aceasta este lucrarea cea desavarsita a monahului : sa ia aminte la Dumnezeu totdeauna fara raspandire.

19) Un frate era la o chinovie si era in mare nevointa. Auzind fratii de la Schit despre dansul, au venit sa-l vada, intrand la locul unde el lucra. Atunci el sculandu-se, li s-a inchinat lor si intorcandu-se, a inceput iar sa lucreze. Vazand fratii ceea ce a facut, i-au zis : Ioane, cine ti-a pus chipul calugaresc si te-a facut calugar si nu te-a invatat cand va veni la tine vreun frate, sa-i intampini, sa-i iei cojocul si sa-i zicu sa se roage, sau sa sada ? Iar el a zis : pacatosul Ioan nu se indeletniceste cu aceasta.

20) Un frate l-a intrebat pe un batran : ce fel de ganduri trebuie sa am in inima mea ? Raspuns-a lui batranul : toate cate gandeste omul de la cer in jos, sunt desertaciuni. Iar cel ce staruieste la pomenirea lui Iisus, acesta in adevar este.

21) Tot acest batran a fost intrebat cum trebiiie sa fie monahul ? Si a raspuns : dupa mine, fiecare monah sa-L aiba pe Dumnezeu pururea in mintea lui. Ca precum strugurele zacand la pamant se face netrebuincios, tot asa si gandul celui ce se linisteste daca se smulge la cele pamantesti.

22) Cativa sfinti sihastri, trei la numar, intalnindu-se la un loc, au cerut unul de la altul sa spuna fiecare ce lucrare a inimii are in chilia sa. Si a zis cel dintai dintre dansii : eu, fratilor, de cand am inceput a ma linisti, cu totul m-am rastignit pe mine lucrurile celor din afara, punand in minte ceea ce este scris : sa rupem legaturile lor si sa lepadam de la noi jugul lor. Si facand zid intre sufletul meti si cele trupesti, am zis in cugetul meu ca precum cel dinlauntru de zid nu vede pe cel ce sta afara, asa nici tu sa nu voiesti sa vezi lucrurile cele din afara. Ci, ia aminte la tine, asteptand in fiecare zi nadejdea lui Dumnezeu ! Sa fii ca un strain si nemernic si ca maine o sa te izbavesti. Pune in minte si ingerii cei ce in tot ceasul se suie si pogoara la chemarea sufletelor. Si totdeauna asteptand sfarsitul, zic : gata este inima mea, Dumnezeule si privesc si ingerul cel ce staruieste langa mine, ca sta aproape de mine. Pe acesta vazandu-l totdeauna inaintea mea, ma pazesc pe sine-mi, temandu-ma de el ca de cel ce imi pandeste caile mele. Caci il vad in fiecare zi suindu-se la Dumnezeu si aratand lucrurile mele si cuvintele si gandurile. Al doilea a zis : eu adunarea puterilor celor din gand pururea o privesc si pe Domnul slavei in mijlocul ei stralucind mai presus de toti. Si cand ma trandavesc, ma intorc si socotesc frumusetile cele minunate ale ingerilor si a laudelor pe care ei le inalta neincetat catre Dumnezeu si ma uimesc de glasurile si versul lor iar toate cele de pe pamant le socotesc gunoaie. Al treilea a zis : eu de dimineata ma indrept catre Domnul meu si inchinandu-ma Lui, ma arunc cu fata in jos, marturisindu-mi greselile. Apoi pogorandu-ma, ma inchin ingerilor Lui, rugandu-i sa se roage pentru mine lui Dumnezeu si pentru toata zidirea. Dupa ce fac aceasta, ma pogor in adanc si inconjor chinurile

privind madularele mele care se muncesc si plang impreuna cu ele, socotind ca si eu o sa ma osandesc impreuna cu ele. Si vad acolo tipete si lacrimi neincetate si nepotrivite si mare de foc clocotind si valvaind cumplit si valuri de foc ridicandu-se intr-insa, mai presus de muntii cei prea inalti si inlauntrul ei oameni nenumarati aruncati si paziti de ingeri salbateci si cruzi si ca niste gateji arzand toti si nemistuindu-se in foc pururea petrecand si cu dintii scrasnind si tare plangand si vaietandu-se. Apoi indurarile lui Dumnezeu le vad intoarse de la dansii pentru faradelegile si pacatele lor. Impreuna cu acestea tanguindu-ma, tin plansul in inima nea; incat, dupa cum este scris, paine lacrimile imi sunt, ziua si noaptea.

23) Spuneau parintii despre un batran care era la chilii, ca era inchis si isi avea viata cu toul retrasa, nici la biserica venind. El avea un frate trupesc care sedea in alta chilie. Si bolnavindu-se, a trimis la batranul, sa vina sa-l vada mai inainte de a iesi din trup. Iar el a raspuns catre cel trimis : nu pot veni, caci frate trupesc imi este ! Iar acela iar a trimis zicand : macar noaptea vino, sa te vad. Si i-a raspuns iarasi batranul : nu pot, ca de te voi vedea, nu voi avea inima curata catre Dumnezeu. Si s-a stins cel bolnav si nu s-au vazut unul cu altul.

24) Pe un frate il lupta gandul, zicandu-i : trebuie sa mergi si sa-l cercetezi pe cutare batran. Iar el amana zi dupa zi, zicand ca maine se va duce. Si asa, trei ani s-a luptat cu gandul. Iar mai pe urma si-a zis : iata, socotesti ca te-ai dus la batranul. Si a zis, ca si cum ar fi vorbit catre batranul acela : cum te afli, parinte, esti sanatos ? De cata vreme doream sa te vad ! Apoi adauga ca din partea batranului : bine ai venit, frate ! Iarta-ma, ca pentru mine te-ai ostenit. Domnul sa-ti dea plata. si punand lighean s-a spalat. Apoi facand fiertura a mancat si a baut deajuns. Si indata s-a dus razboiul de la dansui

. 25) Un frate l-a intrebat pe un batran : ce voi face, ca ma inconjoara gandurile cu pricina sa merg pe la batrani. Iar batranul i-a raspuns : de vei vedea gandurile tale ca pentru stramtorare voiesc sa te scoata din chilia ta, fa-ti mangaiere in chilie si sa nu iesi afara. Iar daca pentru folosul sufletului voiesti sa te duci, incearca gandul tau si iesi. Caci am auzit despre un batran, ca atunci cand il suparau gandurile sa mearga la cineva, se scula si-si lua cojocul sau si iesea si inconjura chilia sa apoi intra si isi facea mangaiere de straini si se odihnea de sila gandurilor.

26) Un batran avea un ucenic, care multi ani petrecea cu folos in ascultare. Dar inca nefiind desavarsit, dorea sa se linisteasca, si intr-o zi venind catre batranul, a pus metanie, zicand : fa-ma parinte, monah, sa locuiesc singur, aparte ! Si i-a zis batranul : cauta loc indemanatic si-ti voi face chilie ! Iar el mergand departare de un semn, a aflat loc si venind a vestit batranul si i-a facut chilie. A zis batranul catre frate : iata, ceea ce ai cerut ! Sezi in chilie si cind ai trebuinta, mananca, bea, dormi, numai din chilia ta sa nu iesi pana sambata ! Abia atunci vino la mine. Si acestea poruncindu-i batranul s-a dus. Iar fratele a facut doua zile dupa porunca, si in a treia zi trandavindu-se, a zis catre sine : de ce mi-a facut mie aceasta batranul ? Si sculandu-se, a cantat multi psalmi si a mancat, dupa ce a apus soarele. Si rugandu-se, s-a dus sa se culce pe rogojina. Atunci a vazut un arap stand jos si scrasnind cu dintii asupra lui. Si fratele degraba lasand chilia, a iesit si s-a dus la batranul si batand in usa, a zis : parinte, miluieste-ma si deschide ! Iar batranul nu

i-a raspuns pana dimineata. Dimineata deschizand batranul usa l-a vazut rugandu-se si zicand cu lacrimi : miluieste-ma, rogu-te si primeste-ma sa petrec aproape de tine, caci am vazut un arap scrasnind cu dintii asupra mea, sezand pe rogojina cand m-am dus sa ma culc si nu mai pot locui acolo ! Iar batranului facandu-i-se mila, l-a bagat inauntru si l-a invatat dupa puterea lui celelalte ale vietii calugaresti; si cate putin acesta s-a facut monah iscusit.

27) Zis-a un batran ca este cate un om care face o suta de ani in chilie si nu invata cum trebnie sa sada in chilie.

CAPITOLUL XXII

PENTRU RUGACIUNE

1) Povestit-a unul din parinti ca un calugar iubitor de osteneli lua aminte de sine, dar s-a intamplat ca s-a lenevit putin. Si pe cand se lenevea, prihanindu-se zicea : suflete, pana cand te lenevesti de mantuirea ta si nu te temi de judecata lui Dumnezeu ? Vezi, nu cumva sa fi apucat in lenevirea aceasta si sa te dai chinurilor celor vesnice ! Acestea zicand intru sine, se ridica la lucrul lui Dumnezeu. Intr-una din zile insa, facandu-si pravila, au venit dracii si l-au tulburat. Iar el a zis catre ei : pana cand ma necajiti ? Nu va indestulati cu lenevirea vremii celei trecute ? Zis-au lui dracii : cand erai in lenevire nici noi nu aveam grija de tine. Dupa ce te-ai sculat asupra noastra, si noi ne-am sculat asupra ta. Aceasta auzind fratele, se indemna pe sine la lucrul lui Dumnezeu si sporea cu darul lui Hristos.

2) Zis-a un batran : de voiesti sa traiesti dupa legea lui Dumnezeu, omule, vei avea ajutor pe Facatorul Legii. Iar de voiesti sa nu asculti poruncile lui Dumnezeu, vei afla ajutor pe diavolul la caderea ta. A zis iarasi : da vointa si primesti putere.

3) Un frate, ispitindu-se de draci, s-a dus la un batran si i-a vestit ispitele pe care le patimea. Si i-a zis batranul : frate, sa nu te inspaimante pe tine ispitele cele ce ti se intampla ! Caci cu cat vad vrajmasii sufletul inaltandu-se si unindu-se cu Dumnezeu, cu atat se scarbesc, topindu-se de zavistie. Dar cu neputinta este, cand se ispiteste omul, sa nu fie de fata Dumnezeu si ingerii Lui si sa-i dea mana de ajutor. Deci, nu inceta sa te indrepti catre El si sa-L chemi cu smerenie spre ajutor. Inca in vremea ispitei, pune in minte puterea Lui cea nebiruita si neputinta noastra si cruzimea vrajmasului nostru si vei dobandi degraba ajutorul lui Dumnezeu.

4) Zis-a un batran : de vei lucra lucrul mainilor tale in chilia ta si va sosi ceasul rugaciunii tale, sa nu zici : sa sfarsesc aceste putine smicele de finic si asa ma voi scula. Ci scoala-te la fiecare ceas si da-i lui Dumnezeu datoria. Fiindca de vreme ce cate putin te obisnuiesti sa te lenevesti la rugaciune si la pravila, sufletul tau se face pustiu de tot lucrul trupesc si duhovnicesc. Caci de dimineata se vede osardia ta.

5) Zis-a un batran : daca monahul, cand sta la rugaciune, numai atunci se roaga, unul ca acesta nicidecum nu se roaga.

6) Povestit-au niste frati, zicand : odata am mers la un batran si dupa obicei, facandu-se rugaciune, dupa ce ne-am inchinat intre noi, am sezut. Si dupa ce am vorbit, vrand sa ne ducem, am cerut sa se faca rugaciune. Iar unui din parinti a zis catre noi : de ce ? Dar nu v-ati rugat ? Si-am zis : cand am intrat, parinte, s-a facut rugaciune si am vorbit pana acum. Zis-a batranul : iertati, fratilor, ca sezand cu voi un frate si vorbind, a facut o suta si trei rugaciuni. Dupa ce a zis el aceasta, a facut rugaciune si i-a slobozit.

7) Zis-a un batran : omul are trebuinta sa se teama de judecata lui Dumnezeu, sa urasca pacatul, sa iubeasca fapta buna si sa se roage lui Dumnezeu totdeauna.

8) Pe un frate care sta la rugaciune, l-a muscat o scorpie la picior si atat s-a atins durerea de inima lui, incat putin a fost sa nu-si dea suftetul. Dar desi se afla asa si suferea dureri, nu s-a indepartat pana ce nu si-a implinit rugaciunea.

9) Un frate l-a intrebat pe un batran : pentru ce, cand stau la rugaciune, mai mult ma trage gandul la alte griji ? Si i-a raspuns batranul : diavolul dintru inceput nevrand sa se inchine Dumnezeului tuturor, s-a lepadat din ceruri si strain s-a facut de Imparatia lui Dumnezeu. Pentru aceasta se sileste si pe noi sa ne traga de la rugaciune la alte zabavi, vrand sa lucreze si in noi ceea ce a patimit el.

10) Un monah, care petrecea singur, nu lucra nimic, ci neincetat se ruga. Iar seara intra in chilia sa si-si afla painea sa si o manca. Deci, intr-una din zile a venit un frate avand smicele de finic si l-a facut de a lucrat. Facandu-se seara, a intrat sa manance dupa obicei si nu a aflat nimic. Atunci, s-a culcat mahnit si i s-a descoperit lui de sus : zabovindu-te impreuna cu Mine, te hraneam. Dar dupa ce ai inceput sa lucrezi, cauta-ti hrana din lucrul mainilor tale.

11) Era candva un batran in muntele Sinai si iesind de acolo l-a intampinat un frate, care suspinand i-a zis batranului : parinte, ne mahnim pentru neplouare. Iar el i-a raspuns : pentru ce nu va rugati lui Dumnezeu, ca sa ploua ? Zis-a fratele : ne rugam si facem litanie, dar nu ploua. Atunci a zis batranul : cu adevarat, nu va rugati cu deadinsul. Daca voiesti sa cunosti ca asa este, sa stam la rugaciune. Si intinzand mainile catre cer, s-a rugat. Si indata s-a pogorat ploaia. Iar fratele vazand, s-a infricosat si cazand s-a inchinat. Apoi batranul a fugit indata de acolo.

12) Un frate, suparandu-se de gandurile rele, cu multa smerenie zicea ca acestea gandind, nu are masura de mantuire. Deci, mergand la un batran iscusit, l-a rugat sa se roage sa i se usureze gandurile. Si a zis batranul catre el : nu-ti este de folos, fiule ! Dar el sta silindu-l pe batran si rugandu-se batranul, a ridicat Dumnezeu razboiul de la frate. Si indata a cazut in inalta cugetare si mandrie. De aceea, mergand, l-a rugat pe batran sa-i vina iarasi gandurile si smerenia pe care le-a avut mai inainte.

13) Zis-a un batran : sunt unii care isi petrec zilele in lenevie si cu cuvantul si cu gandul

cauta sa se mantuiasca, dar cu lucrul nu se ispitesc, ci vietile sfintilor le citesc. Smerenia acestora si neagoniseala, infranarea si privegherea, rugaciunea si plecarea genunchilor, culcarea pe jos, linistea si celelalte nevointe, nu le lucreaza.Ci cu lenevirea si parerea lor fac mincinoase vietile sfintilor, zicand ca nu este cu putinta vreunui om sa sufere unele ca acestea, nesocotind ei, ca unde va locui Dumnezeu prin darul botezului si prin lucrarea poruncilor, acolo se fac lucruri si daruri mai presus de fire.

14) Un batran petrecea intr-o capiste de idoli si venind dracii ii ziceau : du-te din locul nostru ! Iar el le-a zis : voi nu aveti loc nicaieri. Si au inceput ei sa imprastie toate smicelele de finic ale batranului. Batranul sta si le aduna. Apoi dracul apucandu-l de mana l-a tras afara. Ajungand batranul la usa, cu cealalta mana tinea usa strigand : Iisuse, ajuta-mi ! Si indata a fugit dracul lasandu-l, iar batranul a inceput a plange. Si i-a venit lui glas de sus, zicand : de ce plangi ? Raspuns-a batranul : fiindca indraznesc ei sa-l apuce pe om si sa faca asa ! Glasul iarasi i-a zis : tu te-ai lenevit, caci cand M-ai cautat, vazut-ai cum M-am aflat la tine indata. Si multumind batranul, se tinea de lucrarea cea dupa Dumnezeu.

15) Un frate l-a intrebat pe un batran : ce sunt, parinte, nalucirile cele de noapte ? Si i-a raspuns batranul : precum ziua ne trage pe noi diavolul la ganduri straine sa nu ne indeletnicim cu rugaciunea si cu cugetarile cele bune tot asa si noaptea ne tulbura mintea cu naluciri mari si de multe feluri, ca sa faca netrebnica si rugaciunea cea de noapte, pizmasul oamenilor. Pentru aceea nu trebuie sa luam aminte la el nicidecum.

16) Un frate l-a intrebat pe un batran : care este plugaria sufletului, ca sa rodeasca ? I-a raspuns batranul : plugaria sufletului este linistea trupului, rugaciunea trupeasca cea multa si neluarea aminte la greselile oamenilor, ci numai la ale tale. De va petrece omul intru acestea, nu va zabovi sa-i rodeasca sufletul.

17) Un frate l-a intrebat pe un batran : ce lucrare trebuie sa aiba inima, ca sa se indeletniceasca cu dansa. Si i-a raspuns batranul : aceasta este lucrarea cea desavarsita a monahului : sa ia aminte la Dumnezeu fara raspandire. Zis-a fratele : dar gandurile cele rele nu lasa mintea sa ia aminte la Dumnezeu pururea. Cum trebuie sa le goneasca ? Si a zis batranul : nu poate mintea de la sine sa faca aceasta, ca nu are o astfel de putere, ci cand vor bantui gandurile, trebuie degraba sa alerge la Dumnezeu si Acela le va topi ca ceara, caci Dumnezeul nostru este foc mistuitor. Zis-a fratele : cum dar parintii Schitului intrebuintau gandul cel impotriva graitor ? Raspuns-a batranul - si lucrarea aceea este mare si buna, dar are osteneala si nu este cu folos pentru toti. Zis-a fratele : cum nu este cu folos pentru toti ? Zis-a batranul : cand gandul va veni asupra sufletului si va putea sufletul prin nevointa sa-l goneasca, altul napadind il va cuprinde. Si asa toata ziua graind impotriva miscarilor gandurilor, niciodata nu se va indeletnici la privirea lui Dumnezeu. Intrebat-a fratele : cu ce mestesug alearga dansul la Dumnezeu ? Zis-a batranul : de va veni la tine gandul curviei, indata smulgand mintea, inalt-o cu osardie catre Dumnezeu si nu zabovi. Zis-a fratele : dar de va veni gandul slavei desarte, nu trebuie sa graiesc impotriva gandului ? Raspuns-a batranul : in oricare ceas va grai impotriva cineva, mai tare se face gandul acela si mai puternic. Caci va grai impotriva mai multe decat tine, si nici Duhul Sfant nu iti va ajuta tie atat. Caci te afli ca si cum te-ai mandri si socotesti ca

esti in stare sa te lupti cu patimile. Atunci mai vartos trebuie sa alergi catre Dumnezeu. Caci precum cel ce are parinte duhovnicesc, parintelui lasa toate si el este fara de grija. Asa si tu dandu-te lui Dumnezeu, nu trebuie sa ai grija nicidecum de gand, sa-i graiesti impotriva, sau sa-l lasi sa intre. Daca va intra, du-l sus catre parintele si zi-i : eu nu am nimic. Iata parintele meu, el stie ! Si ducandu-l in mijlocul caii lasandu-te, va fugi. Caci nu poate sa mearga cu tine la acela, nici sa stea inaintea altuia. Deoarece ca aceasta lucrare, nu este mai mare si mai fara de grija in toata Biserica.

18) Un batran povestea : un episcop s-a dus intr-un sat intr-o duminica si a zis diaconilor sai : cautati-l pe preotul satului, sa ne faca maine Sfanta Jertfa a Sfintelor Taine ! Si cautandu-l l-au aflat pe preot, om satean si fara viclesug si l-au dus la episcop. Apoi l-a indemnat episcopul sa faca Sfanta Liturghie. Cand preotul intra in Sfantul Altar, l-a vazut episcopul ca indata ce a stat in fata Sfintei Mese era tot un foc si nu ardea. Dupa ce s-a sfarsit Sfanta Liturghie, l-a chemat episcopul pe preot in vestmantarie si a zis catre dansul : blagosloveste-ma, vrednicule rob al lui Dumnezeu ! Iar preotul a zis : cum este cu putinta sa fie blagoslovit episcopul de catre preot, care este hirotonit de acesta ? Ci tu blagosloveste-ma, parinte ! Iar episcopul a raspuns : nu pot blagoslovi pe cel ce sta in foc si aduce Sfintele Daruri lui Dumnezeu. Caci totdeauna cel mai mic se blagosloveste de cel mai mare. Si preotul a zis : se poate, Sfintite stapane, ca vreun episcop sau preot sa staruiasca la Sfintele Taine, si sa nu stea in dumnezeiescul foc ? Aceasta auzind episcopul, s-a minunat de curatenia preotului si de nerautatea lui si folosindu-se s-a dus.

19) Povestesc unii despre un batran ca a petrecut patru luni umbland la un frate oarecare la Schit si niciodata nu l-a aflat fara indeletnicire. Iar mai tarziu venind odata si stand in afara usilor, l-a auzit plangand si graind singur : Doamne, de cand ma ostenesc atata, rugandu-ma Tie sa ma miluiesti ! Urechile Tale oare sa nu prinda de veste, cand strig sa ma miluiesti ?

20) Spunea cineva din batrani, ca a mers dracul la un batran, in chip de monah si batand la usa i-a deschis batranul si a zis : fa rugaciune ! Iar dracul i-a zis : si acum isi pururea si in vecii vecilor. Si iar a zis batranul : roaga-te si zi : Slava Tatalui si Fiului si Sfantului Duh si acum si pururea si in vecii vecilor ! Iar dracul, fiind ars ca de foc, a fugit.

21) Zis-a un batran : odinioara m-am sculat sa-mi fac pravila si cand am inceput, am auzit trambite de razboi si m-am mahnit. Apoi am zis in mine : oare razboi sa fie acesta ? Si a raspuns dracul : razboi este si zarva. Iar de-ti este voia sa nu fi luptat, nu purta razboi ci mananca, bea, dormi si nu ma voi lupta cu tine !

22) Zis-au batranii : oglinda calugarului este rugaciunea.

23) Zis-a oarecare din batrani, ca precum nu este cu putinta a-si vedea cineva fata in apa tulbure, asa si sufletul, de nu se va curati de gandurile straine, nu poate sa se roage cu mintea.

24) Ziceau batranii despre un frate, ca niciodata nu si-a lasat lucrul mainilor sale si rugaciunea lui neincetat urca la Dumnezeu. Si era foarte smerit si cucernic.

25) Zis-a un batran : cand se pazeste omul sa nu-l asupreasca pe aproapele, atunci indrazneste cu gandul, caci rugaciunea lui este primita la Dumnezeu, iar de va asupri cineva pe aproapele sau, rugaciunea lui este urata si neprimita, caci suspinul celui asuprit nu lasa rugaciunea celui ce l-a asuprit sa intre si sa stea inaintea lui Dumnezeu.

26) Zis-a iarasi : de vei auzi despre cineva ca te-a ocarat si va veni la tine, sa nu-i arati ca stii ceva, ci vorbeste cu dragoste cu el si arata-ti fata vesela catre el, ca sa ai indrazneala la rugaciune.

27) Un batran oarecare rugandu-se ii sta mult impotriva diavolul, caci atunei cand isi ridica el mainile, se prefacea dracul in chip de leu si apucandu-l cu labele ceie dinainte isi infigea unghiile in amandoua partile in coapsele nevoitorului si nu-l lasa pana ce nu isi slobozea mainile. Sfantul nu slabea deloc insa pana ce isi implinea rugaciunile sale obisnuite.

28) Un batran sfant rugandu-se in pustie au venit dracii si o saptamana l-au trantit si l-au scuturat, ridicandu-l in sus cu rogojina dar n-au putut sa-i pogoare mintea de la rugaciunea cea fierbinte.

29) Alt batran, tot iubitor de Dumnezeu, avand pentru rugaciune purtarea de grija si prin pustie umbland, au venit doi ingeri la dansul si alaturi de dansul, mergeau de amandoua partile. El insa catusi de putin n-a cautat la ei, ca sa nu-si piarda comoara cea de mare pret. Caci isi aducea aminte de cuvantul apostolului, care zice : nici ingerii, nici incepatoriile, nici puterile nu vor putea sa ne desparta pe noi de dragostea lui Iisus Hristos.

30) Zis-a un batran. precum este mai mare vederea decat toate simturile asa si rugaciunea este mai mare decat toate faptele bune.

31) Zis-a un batran : roaga-te bland si canta lin dupa randuiala si cu intelegere si vei fi ca un pui de vultur, purtandu-te in slava !

32) Un batran se ducea sa-si vanda cosnitele. Dar diavolul, intampinandu-l, i le-a rapit si le-a facut nevazute. Atunci batranul, intorcandu-se la rugaciune, zicea : Dumnezeule, multumescu-ti Tie ca m-ai izbavit de osteneala ! Si nesuferind diavolul multumirea batranului, a strigat, zicand : iata-ti cosnitele, batrane ! Iar batranul, luandu-le, le-a vandut.

33) Monahul cel ce este gata sa sufere vitejeste cele ce se intampla, putin se va mahni in vremea ispitei. Iar cel ce nu primeste ispita, mai mult se va scarbi. Tulumbele se aduc in ziua aprinderii si lacrimile in vremea ispitei. Apa stinge flacara cea aprinsa pe casa si lacrimile la rugaciune, poftele cele rele.

34) Povestit-a un ucenic despre staretul sau ca timp de douazeci de ani nu a dormit pe coaste, ci pe scaunul la care lucra, sezand, dormea. Si in toti anii acestia manca la doua

zile o data, sau la patru, sau la cinci. Iar cand manca, avea o mana intinsa la rugaciune, iar cu cealalta manca. Si intrebandu-l eu - zice ucenicul - pentru ce facea aceasta, a raspuns batranul : judecata lui Dumnezeu am pus-o inaintea ochilor mei si nu o pot suporta. Odata iesind batranul si aflandu-ma in curte dormind, a stat deasupra mea si a plans si tanguindu-se zicea : oare, unde este gandul acestuia, ca doarme fara de grija !

35) Un batran sedea in chinovia Sfantului Teodosie chinoviarhl, care timp de treizeci de ani acest canon pazea : in fiecare saptamana o singura data gusta paine si apa si lucra neincetat iar din biserica niciodata nu iesea.

36) Un batran avea un ingrijitor care locuia la sat si s-a intamplat ca odata zabovind ingrijitorul i-au lipsit cele de trebuinta batranului. Si inca zabovind, i-au lipsit cu totul cele de trebuinta si lucrul mainilor lui, pe care il lucra la chilie. Si se necajea, fiindca nici nu putea lucra, nici cele trebuincioase nu avea. Si a zis ucenicului sau : te duci pana in sat ? Iar el a zis : cum voiesti, asa voi face, caci se temea si fratele sa se apropie de sat, pentru sminteala. Dar ca sa nu se arate neascultator catre parintele sau, s-a hotarat sa mearga. Si i-a zis lui batranul : mergi si cred ca Dumnezeu te va acoperi de toata ispita ! Si facand rugaciune, l-a trimis. Iar fratele venind in sat si afland casa ingrijitorului, stand langa usa, a batut. Dar s-a intamplat atunci, ca ingrijitorul si toti ai casei lui se dusesera afara din sat la o pomenire. Acasa a ramas o fecioara a lui, care cum l-a vazut pe fratele, i-a deschis. Si vazandu-l si afland ce voieste, il indemna sa intre inauntru. El insa nu voia. Dar mult silindu-l l-a biruit si l-a tras la dansa. Ucenicul cum s-a cunoscut inconjurat de ganduri, suspinand din adanc, a zis catre Dumnezeu, Doamne, pentru rugaciunile parintelui meu, mantuieste-ma in ceasul acesta ! Si aceasta zicand, indata s-a aflat la rau, urcand spre munte si a ajuns fara de vatamare la parintele sau.

37) Ucenicul unui staret mare luptat fiind spre curvie, s-a dus in lume si s-a logodit. Iar batranul scarbindu-se s-a rugat lui Dumnezeu, zicand : Doamne, Iisuse Hristoase, nu-l slobozi pe robul Tau sa se spurce ! Deci, culcandu-se fratele cu logodnica si-a dat duhul, nespurcandu-se.

CAPITOLUL XXIII

PENTRU ACEASTA, CA TOTDEAUNA SE CADE SA NE TREZIM

1) Povestesc unii despre un batran, ca sezand in chilie, a venit la dansul noaptea un frate si l-a auzit inauntru sfatuindu-se cu cineva si zicand : o, raule, pana cand ? Du-te de la mine. Vino incoace, iubite . Intrand fratele, i-a zis : parinte, cu cine graiai ? Si i-a raspuns : gandurile cele rele le goneam, iar pe cele bune le chemam.

2) Zis-a un batran : omul cel ce are in tot ceasul inaintea sa moartea, biruieste slabirea sufletului.

3) Zis-a iarasi : aurul sau argintul de il va pierde cineva, poate in locul lui sa afle altul. Dar vremea pierzand-o, alta nu va mai putea afla in locul ei.

4) Venit-a odinioara un batran la alt batran. Si vorbind ei, a zis unul : eu am murit lumii. I-a raspuns celalalt : sa nu nadajduiesti in tine, frate, pana cand vei iesi din trup, ca desi zici tu ca ai murit lumii diavolul este viu.

5) Zis-a un batran : ostasul sau vanatorul iesind la razboi nu se mai ingrijeste de nimic, daca se va rani sau va scapa, si amandoi numai de sine se ingrijesc. Asa se cade si calugarului sa fie.

6) Zis-a un batran : precum nimeni nu poate nedreptati pe cel ce sade aproape de imparat, asa si satana nu poate sa ne strice nimic noua, de va fi sufletul nostru aproape de Dumnezeu. Caci Dumnezeu zice : apropiati-va de Mine si Eu ma voi apropia de voi ! Cand ne raspandim cu mintea totdeauna, lesne rapeste vrajmasul sufletul nostru cel ticalos si il pogoara in patimile necuratiei.

7) Graiau batranii : trei puteri ale satanei sunt care merg naintea a tot pacatul : uitarea, neingrijirea si pofta. Daca vine uitarea, se naste neingrijirea si negrija naste pofta. Cel ce nu este in uitare, nu cade in negrija, iar cel ce nu cade in negrija, nu ajunge la pofta si cel ce nu pofteste, nu cade niciodata de la darul lui Hristos.

8) Zis-a un batran : deprinde-te cu tacerea si nu te ingriji de nimic ! Ia aminte la invatatura ta, culcandu-te si sculandu-te cu frica lui Dumnezeu si nu te vei teme de naravurile tale cele necurate !

9) Zis-a un batran catre un frate : diavolul este vrajmasul, iar tu esti casa. Deci, vrajmasul nu inceteaza sa arunce in casa ta orice afla, toata rautatea turnand-o. Insa tu sa nu te lenevesti ci sa maturi afara tot. Dar de te vei lenevi, se va umple casa ta de toata necuratia si dupa aceea nu vei mai putea intra in ea. Ci, indata ce arunca el, matura si va fi casa ta curata, cu darul lui Hristos.

10) Zicea unul din batrani : cand se acopera ochii boului, atunci el se suceste si umbla in randuiala, iar de nu ii acoperi ochii, nu se supune. Asa si diavolul : de va apuca sa inchida ochii omului, il duce la tot pacatul, iar de se vor lumina ochii lui, lesne va putea scapa de mestesugurile vicleanului.

11) Povestit-au unii ca in muntele lui Antonie sedeau sapte frati si pe vremea curmalelor pazeau pe rand, sa alunge pasarile. Si era acolo un batran, care cand ii venea ziua, striga : fugiti de aici, gandurile mele cele dinauntru si pasarile cele din afara.

12) Povestesc unii despre un batran, ca tragea sa moara in Schit si i-au inconjurat fratii patul si iertandu-l, au inceput sa planga. Iar el deschizandu-si ochii, a ras, si iarasi a ras. A ras si a treia oara. Si l-au rugat fratii, graind : ce este, parinte, ca noi plangem si tu razi ? El le-a raspuns : radeam pentru ca va temeti toti de moarte si am mai ras pentru ca nu sunteti gata. A treia oara am ras ca de la osteneala merg la odihna. Si indata a adormit batranul.

13) Spunea ucenicul unui batran iscusit : candva mergand noi se cam oprea batranul si i-

am zis : parinte, mai mergi macar un pic. Si mi-a raspuns : oare, nu auzi ca ingerii canta in ceruri ? Iar noi nu ne trezim, pentru ca a zis parintele Antonie : nu se cade monahului sa se ingrijeasca de nimic, decat pentru mantuirea sufletului sau.

14) Zis-a un batran : de la mic pana la mare, tot ce facem, sa privim la roada lor ce o vor naste : ori cu gandul, ori cu lucrul.

15) Doi filosofi au mers la un batran si l-au rugat sa le spuna un cuvant de folos. Dar batranul tacea. Iarasi i-au zis filosofii : nu ne spui, parinte, nimic ? Atunei le-a raspuns batranul : ca sunteti iubitori de vorba, iar nu filosofi adevarati, stiu si va spun pana cand va veti invata a vorbi, nestiind ce graiti. Aceasta sa va fie filosofia : sa va deprindeti pentru cele de moarte si pentru liniste si sa va paziti pe voi cu tacere.

16) Un batran oarecare sedea la Tebaida intr-o pestera si avea un ucenic iscusit. Si avea obicei batranul, seara, sa-l sfatuiasca cele de folos si dupa sfatuire facea rugaciune si-l slobozea sa doarma. Odata insa niste mireni cucernici, care stiau nevointa cea multa a batranului, s-au intamplat de au venit la el si i-au facut mangaieri. Si dupa ce s-au dus, a sezut iarasi batranul seara dupa obicei, sfatuindu-l pe frate si in timp ce vorbea cu el, a adormit. Iar fratele a asteptat sa se trezeasca batranul si sa-i faca rugaciune. Dar, mult sezand si nedesteptandu-se batranul, s-a suparat si nu s-a dus. Si a suferit asa de sapte ori la rand, suparandu-se si impotrivindu-se si nu s-a dus. Apoi, trecand o vreme din noapte, s-a desteptat batranul si vazandu-l pe ucenic sezand, i-a zis : nu te-ai dus pana acum ? Iar el a zis : nu, ca nu m-ai slobozit, parinte. Si a zis batranul : pentru ce nu m-ai desteptat ? I-a raspuns fratele : nu am indraznit sa te misc, ca sa nu iti stric somnul. Asa, au citit pravila cea de dimineata si dupa sfarsitul ei, l-a slobozit batranul pe frate si sedea singur. Atunci a fost rapit si iata cineva si arata lui un loc slavit, cu un scaun stralucit in el si deasupra scaunului sapte cununi stralucitoare. lar el l-a intrebat pe cel ce i le arata : ale cui sunt acestea ? Si i-a raspuns acela : ale ucenicului tau, si locul si scaunui i le-a daruit Dumnezeu pentru ascultarea lui, iar cele sapte cununi in noaptea aceasta le-a luat. Deci, venindu-si in sine batranul, l-a chemat pe frate si i-a zis : spune-mi, ce-ai facut in noaptea aceasta ? Iar el a raspuns : iarta-ma, parinte, dar nimic n-am facut ! Batranul, socotind ca smerindu-se nu marturiseste, i-a zis : nu te slobozesc de nu-mi vei spune ce-ai facut, sau ce-ai gandit in noaptea aceasta ! Fratele, nimic stiind sa fi facut, nu avea ce sa-i zica. Si i-a zis parintelui : parinte, nimic nu am facut decat aceasta : ca suparat fiind de ganduri de sapte ori, sa ma duc fara de slobozenia ta, nu m-am dus. Iar batranul auzind, a inteles ca de cate ori s-a luptat impotriva gandului, a primit cununa de la Dumnezeu. Si fratele nimic din cele ce a vazut nu i-a spus. Dar pentru folos le-a povestit acestea la barbati duhovnicesti, ca sa cunoastem ca si pentru mici osteneli ne daruieste noua Dumnezeu cununi stralucite. Sa ne mai invatam si a cere cu osardie rugaciunile parintilor si sa nu indraznim sa facem ceva, sau catusi de putin sa ne despartim de ei, fara blagoslovenie.

CAPITOLUL XXIV

CUM TREBUIE SA PRAZNUIASCA IUBITORII DE DUMNEZEU SI CARE

ESTE OSPATAREA PARINTILOR LA PRAZNICE

1) Zis-a un batran : de iti va zice tie gandul sa faci multe feluri de bucate la praznic, sa nu-l asculti pentru ca necrestineste praznuiti, caci aceia asa gatesc. Iar hrana cea mai buna a monahului este plansul si lacrimile.

2) Zis-a unul din parinti : stiu un frate la chilii, care a postit saptamana Pastilor. Si cum s-au adunat seara, a fugit sa nu manance la masa. Si-a facut doar putine sfecte fierte si le-a mancat fara de paine.

3) Zis-a un batran : cu cuvinte dumnzeiesti sa ne desfatam si cu vietile sfintilor parinti sa praznuim, nu cu pantecele desfatandu-ne, ci duhovniceste veselindu-ne

4) Un monah lucra de ziua unui mucenic. Vazandu-l alt monah, i-a zis : oare ti se cade sa lucrezi astazi ? Iar el a raspuns : astazi a fost schingiuit robul lui Dumnezeu, muncit, pedepsit, dar eu sa nu ma ostenesc cu putina osteneata astazi ?

5) Ne-a povestit noua avva Pavel capadocianul acestea : in vremea cand s-a facut pustiirea persilor, am fugit si noi de la manastirea noastra si ne-am risipit. Deci intrand eu in Constantinopol, am aflat dupa intamplare o corabie care trebuia sa mearga la Alexandria. Si dandu-i plata, am intrat intr-insa. si in putine zile am ajuns la Alexandria. Afland eu acolo monahi din muntele Nitriei, am calatorit impreuna cu ei. Cand am ajuns la munte, am locuit impreuna cu unul din batrani. Si petrecand cu dansul un an si trei luni, m-am dus la egumenul muntelui si i-am zis : fa mila, avvo si da-mi o chilie, ca sa ma odihnesc, ca nu pot sa traiesc impreuna cu un batran care nu pazeste pravila monahilor, ci a mirenilor ! Acesta ma sileste sa postesc duminica, in celetalte sarbatori si in cele cincizeci de zile. Iar ce este mai rau, ca nici nu ma lasa sa cant canoanele si troparele, pe care toti le canta. In zilele Sfantului Post, afara de sambata si de duminica, nici paine, nici vin, nici untdelemn nu gustam, ci cu poame ne indestulam, la doua zile. Si a raspuns egumenul muntelui : intoarce-te, frate si locuieste impreuna cu batranul de voiesti sa te mantuiesti ! Ca cel ce pofteste mantuirea, nici in praznic, nici in ziua duminicii nu trebuie sa petreaca fara preamarirea lui Dumneze care cu post si priveghere se intareste si se pazeste. Caci precum pestele fara apa nu poate trai, tot asa, nici monahui fara rugaciune neincetata, fara post si priveghere, nu poate sa traiasca si sa petreaca dupa Dumnezeu. Inca indoite zile de post, numai sihastrilor li se cuvin. La fel, poame sa guste, iar de paine sa se departeze nu este lucru de folos, nici laudat, caci are semn de slava desarta iar patruzeci de zile de infranare in Sfantut si Marele Post, cu dezlegare si odihna de la Pasti pana la Pogorarea Duhului Sfant, mirenilor si bogatilor li se cuvine, nu monahilor. Troparele si canoanele de cantat si glasurile, preotilor celor din lume si celorlaiti li se cuvin. Caci, pentru aceasta si norodul obisnuieste in biserica sa se adune, iar monahilor care petrec departe de tulburarile lumii, un lucru ca acesta nu numai le este folositor, dar de multe ori si pricinuitor de vatamare. Caci precum pescarul cu undita si cu viermele vaneaza pestele, asa si diavolul cu aceste tropare si cu cantarea, cufunda monahul in slava desarta, in veselia oamenilor, in iubirea de dulceata si poate chiar si in curvie. In departarea de cantare se afla mantuirea pentru monahul cel ce cu adevarat voieste sa se mantuiasca.

CAPITOLUL XXV

PENTRU SOCOTINTA

1) Un frate a zis unui batran : nu vad nici un bine inaintea mea. I-a raspuns batranul : tu esti cu patru usi iar cel ce voieste va intra si va iesi prin tine si tu nu pricepi. Insa de te vei scula si vei inchide usile si nu vei lasa sa intre prin ele gandurile cele rele, atunci le vei vedea afara stand si luptandu-se cu tine.

2) Si iarasi a fost intrebat : pentru ce ma trandavesc adeseori ? Si i-a raspuns : pentru ca n-ai instiintat inca starea ta.

3) Si iarasi l-a intrebat : ce se cade calugarului sa faca ? Si i-a raspuns : toata fapta buna sa o faca si de la tot raul sa se departeze.

4) Zis-au parintii : la tot gandul ce iti vine, sa ii zici : al nostru esti sau ai vrajmasilor nostri ? Si stiu ca iti va spune tie.

5) Si iarasi a zis : sufletul este asemenea izvorului : de-l vei curati, va izvori iar de il vei astupa, va pieri.

6) Si iarasi a zis : socotinta este mai mare decat toate faptele cele bune.

7) Au zis batranii : de vei vedea pe cel tanar de voia sa suindu-se la ceruri apuca-l de picior si trage-l, caci nu ii este de folos.

8) Zis-a un batran : neamul acesta nu cauta ziua de astazi, ci ziua de maine.

9) Iarasi a zis : indrazneala si rasul sunt asemenea focului care arde paiele.

10) Iarasi a zis : omul care se nevoieste pentru Dumnezeu asemenea este mucenicului.

11) Iarasi : de se va face cineva nebun pentru Dumnezeu, il va intelepti pe el Dumnezeu.

12) Si iarasi : acestea le cere Dumnezeu de la om : mintea, cuvantul si lucrul.

13) Si iarasi : acestea este dator omul sa faca : sa se teama de judecata lui Dumnezeu, sa urasca pacatul, sa iubeasca faptele cele bune si sa se roage totdeauna lui Dumnezeu.

14) Un frate l-a intrebat pe unul din parinti, daca isi spurca cineva mintea cu gandurile cele spurcate. Si s-a pus intrebarea aceasta mai multora si unii ziceau ca se spurca, iar altii ca nu. Daca nu, nu putem sa ne mantuim cei prosti. Ci mai degraba aceasta este : sa nu faci cu trupul pacat. Iar fratele mergand la un batran iscusit, l-a intrebat si i-a raspuns batranul : dupa masura fiecaruia este intrebat fiecare. Deci, se ruga fratele, batranului, zicand : talcuieste-mi acest cuvant ! Si i-a raspuns batranul : iata un vas poftit ! Si au intrat doi frati, unul avand pofta mare, iar celalalt mai mica. Si de va zice gandul celui

desavarsit : as vrea sa am acest vas si nu va zabovi in aceasta, ci o va taia de la sine, nu s-a spurcat, neajungand la masura mare. Iar de va pofti si va zabovi gandind si nu-si va scoate gandul, s-a spurcat pe sine.

15) Zis-a un batran : nu vom fi judecati atat pentru gandurile cele dinauntrul nostru, cat mai ales pentru gandurile primite dinafara. Ca se intampla uneori a se prapadi din ganduri si alteori a se incununa din ganduri.

16) Zis-a un batran : proorocii au facut cartile si venind parintii, au trait dupa Scriptura. Cei de dupa dansii le-au invatat pe de rost si le-au si scris pe cand cei de pe urma, le-au pus desarte pe ferestre.

17) Niste frati iesind din chinovie, au mers in pustie la un sihastru. Acesta i-a primit cu parere de bine si precum este obiceiul sihastrilor, vazandu-i osteniti, le-a pus masa mai inainte de vreme si din cele ce avea le-a pus dinainte si i-a odihnit. Iar daca s-a facut seara, au cantat cei doisprezece psalmi. La fel si noaptea. Iar batranul priveghea singur si i-a auzit pe amandoi, graind unul catre altul : sihastrii cei din pustie se odihnesc mai mult decat noi, la manastirile cele mari. Dimineata, vrand ei sa plece la un batran aproape de sihastru, le-a zis : inchinati-va batranului din partea mea si sa-i ziceti sa nu ude buruienile. Si au facut asa. Iar acela auzind, a priceput cuvantul batranului si i-a tinut pana seara nemancati. Daca s-a facut seara, au facut slujba mare si dupa aceea le-a zis : sa mai odihnim, pentru voi, de vreme ce sunteti osteniti. Si le-au pus dinainte paine uscata si sare, graind ca se cade a praznui pentru ei si a turnat putin otet in sare. Apoi, sculandu-se, au facut priveghere pana la ziua si le-a zis : nu putem savarsi pentru voi pravila toata, de aceea, odihniti-va, de vreme ce sunteti calatori ! Si facandu-se ziua, voiau sa fuga, dar el ii ruga : mai sedeti putin la noi, macar trei zile, dupa obiceiul pustiuilui. Ei insa, n-au vrut sa sada, dar vazand ca nu-i lasa, au fugit fara stirea batranului.

18) Un frate l-a intrebat pe un batran : de mi se va intampla sa ma ingreuiez de somn si va trece vremea pravilei mele si nu vreau sa mai incep de suparare slujba, ce sa fac ? Si i-a raspuns batranul : de ti se va intampla sa dormi pana dimineala, sculandu-te, inchide usa si ferestrele si fa-ti slujba, pentru ca scris este : a Ta este ziua si a Ta este noaptea, caci in toata vremea este slavit Dumnezeu.

19) Zis-a un batran : este un om care mananca mult si inca nu se satura si este altul care mananca putin si se satura. Deci, cel ce mananca mult si inea i-ar mai trebui, are mai mare plata decat cei ce mananca putin si se satura.

20) Un frate l-a intrebat pe un calugar mic : oare, bine este sa taci, sau sa graiesti ? Si i-a raspuns : de sunt cuvinte desarte, lasa-le, iar de sunt bune, da-le loc bun si graieste-ie ! Insa si bune de sunt, sa nu zabovesti cu ele, ci indata sa le tai de la tine si te vei odihni.

21) Iesit-au oarecand niste calugari din Egipt Ia Schit. Si vazand cei de la oras pe cei de la Schit mancand degraba, s-au smintit. Instiintandu-se de aceasta preotul, a vrut sa-i mangaie si a propoveduit in biserica, zicand poporului : postiti si lungiti randuiala postului vostru, fratilor ! Atunci au dat sa plece egiptenii care venisera dar au fost opriti si

daca n-au mancat in ziua cea dintai, s-au ingreuiat. Asa ca i-au facut sa manance tot a doua zi. Cei de la Schit insa n-au mancat toata saptamana. Iar daca a venit sambata, au sezut egiptenii cu batranii sa manance. Si fiindca egiptenii se temeau sa manance, unul din batrani l-a apucat pe un egiptean de mana si i-a zis : mananca cu socoteala, ca un calugar ! Acela si-a smucit mana, zicand : lasa-ma, ca mor de foame in aceasta saptamana, nemancand fiertura ! Si i-a zis batranul : daca pieriti mancand a doua zi, cum de va smintiti de cei ce postesc totdeauna cate o saptamana ? Iar ei cerand iertare, au plecat bucurandu-se.

22) Zis-a un batran : daca va petrece cineva intr-un loc si nu se va asemana locului, insusi locul il goneste pe acesta, caci nu face fapta locului.

23) Zis-a un batran : de face cineva lucrul lui Dumnezeu, asa fiindu-i voia, nu este pentru Dumnezeu lucrul lui. De este cu nestiinta, stiu ca va veni la calea lui Dumnezeu, neumbland la cei mai batrani sa asculte, ci ca si cum ar sti insusi se socoteste pe sine, cu anevoie va veni la calea lui Dumnezeu.

24) Iarasi a zis : de va petrece lucratorul la locul unde nu sunt lucratori, nu va spori. Insa poate sa se nevoiasca ca sa nu se pogoare. Iar cel ce nu lucreaza, daca va petrece cu lucratorii, si se va trezi, va spori, iar de nu, nici in jos nu se va pogori.

25) Iarasi a zis : sufletul de va avea cuvant iar fapte nu va avea, este asemenea cu pomul ce are numai frunze, iar roade nu are. Caci precum pomului, care este incarcat de roada si frunza, si sade bine, asa se aseamana cuvantul, sufletului care are lucruri bune.

26) Au mers odinioara trei frati la Schit, la un batran sfant si a zis unul : am invatat, parinte, Vechiul Testament de rost. Si i-a raspuns batranul : ai umplut vazduhul de cuvinte. Al doilea a zis : eu mi-am si scris Testamentul Vechi si cel Nou. Si i-a zis batranul : tu ai umplut ferestrele de hartii. Iar cel de ai treilea a zis : mie mi-au crescut buruieni pe vatra focului. Si i-a zis batranul : tu ai gonit iubirea de straini de la tine.

27) Un frate l-a intrebat pe un batran : pentru ce slabesc cu sufletul facand slujba mea cea putina ? Iar batranul raspunzand, i-a zis : asa se intelege dragostea catre Dumnezeu, cand face cineva cu toata inima lucrul lui Dumnezeu, cu umilinta si cu gand alinat.

28) Un frate oarecare, fugind din manastire si luand chipul cel calugaresc, s-a inchis zicand ca este sihastru. Auzind parintii, au venit sa-l izgoneasca si i-au dat canon sa umble pe la chiliile monahilor si sa faca metanie, zicand : iertati-ma, ca nu sunt sihastru, ci nou incepator !

29) Au mers candva cinci frati la Schit, la un batran sfant si a zis batranul celui dintai : ce lucrezi, frate ? Iar el a raspuns : impletesc, avvo. Deci, i-a zis batranul : Dumnezeu sa-ti impleteasca cununa, frate ! L-a intrebat pe al doilea : tu ce lucrezi ? Iar el i-a raspuns : rogojini fac. l-a zis : Dumnezeu sa te intareasca, fiule ! Apoi pe al treilea : tu ce lucrezi ? Iar el i-a raspuns : ciure fac. Deci, i-a zis si aceluia : Dumnezeu sa te pazeasca, fiule ! Celui de al patrulea : dar tu ce lucrezi ? El a zis : eu sunt scriitor bun. Lui i-a raspuns

batranul : tu stii ! Zis-a si celui de al cincelea : ce lucrezi ? Iar el a raspuns : sunt tesator. Deci, i-a zis batranul : nu-i cu folos ! A zis pe urma batranul : cel ce impleteste de isi va pazi mintea (adica de va avea trezvie) cu Dumnezeu este si-si impleteste lui-si cununa. La rogojina trebuie virtute, fiindca este cu osteneala. Celui ce face ciure, ii trebuie paza, de vreme ce le vinde in sate. Iar scriitorul cel bun trebuie sa-si smereasca inima, caci lucreaza cu inaltarea mintii. Iar din tesatura panzei nu iese folosul (sufletului), pentru ca face negustorie. Cand va vedea cineva de departe pe cineva purtand cosnite, sau rogojini, sau ciure, va zice : iata, calugari sunt. Dar de va vedea pe cineva vanzand panza, va zice : iata, au venit negustorii ! Caci acest mestesug este al mirenilor si calugarilor nu este de folos.

30) Zis-a un batran : glasul care striga catre om, pana la rasuflarea cea de pe urma acesta este : astazi, indreptati-va !

31) Iarasi a zis : Iosif cel din Arimateea a luat Trupul lui Iisus, l-a infasurat in giulgiu curat, si l-a pus in mormant nou, adica in om. Sa se sileasca dar fiecare cu deadinsul sa nu greseasca, ca sa nu defaime pe Dumnezeu Cel care vietuieste in el si sa-L alunge din sufletul lui. Fiindca lui Israel i-a fost data mana in pustie sa manance, iar lui Israel cel adevarat, Trupul lui Iisus Hristos i s-a dat.

32) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand : parinte, umblu la batrani si imi spun de mantuirea sufletului meu si nimic nu pricep din cuvintele lor ! Ce sa fac ? Oare sa nu merg sa mai intreb, de vreme ce nu fac nimic si sunt cu totui in necuratie ? Si avea batranul doua vase goale si i-a zis : mergi de adu un vas din acelea si toarna untdelemn si clatinindu-l varsa-l si pune-l la loc ! Daca a facut asa, de doua ori, i-a zis : adu-le pe amandoua acum, si vezi, care este mai curat ! I-a raspuns fratele : mai curat este cel in care am turnat untdelemn. I-a zis batranul : asa este si sufletul ! Chiar de nu va tine minte nimic din cele ce intreaba, tot mai mult se curateste decat cel ce nu intreaba nimic.

33) Intrebat a fost un batran, despre cei ce umbla si cer rugaciuni altora, iar singuri fiind petrec in lene. Si raspunzand a zis : " mult poate rugaciunea dreptului, care se face ", adica : impreuna ajutand si nevoindu-se cel ce cere acea rugaciune. Pentru ca de va vietui fara socoteala, nu va avea nici un folos, de vor fi si sfinti cei ce se vor ruga pentru el. Ca unul zidind, iar altul risipind, amandoi, nu dobandesc decat osteneli !

34) Povestese unii despre-un sfant, ca pe vremea prigoanei a marturisit si a fost chinuit, incat l-au pus sa sada pe un scaun de arama infierbantat. Atunci ajungand imparat fericitui Constantin, au fost sloboziti crestinii cei inchisi si tamaduindu-se sfantul acesta, s-a intors la chilia sa. Si cand a vazut-o, de departe, a zis : amar mie, ca spre multe osteneli vin, gandind la luptele si nevointele dracilor.

35) Zis-a un batran : de vei vedea pe cineva cazut in apa si poti sa-l ajuti, da-i batul si-l trage la mal, iar de nu poti sa-l tragi, lasa-i bratut tau. Daca-ti intinde mana si nu poti sa-l tragi, te va trage el in jos si veti muri. Aceasta a zis-o pentru cei ce se arunca in ispite, sa ajute altora mai presus de puterea lor.

36) Unui calugar care petrecea in Schit i-a fost parat feciorul lui la stapanire si l-au prins. Deci, i-a dat de stire maica tanarului, graind : sa scrii stapanului sa-l slobozeasca. Calugarul i-a raspuns : de il va slobozi pe el, nu va prinde pe altul in locul lui ? Iar trimisul i-a raspuns : asa este, va prinde pe altul. Deci, raspunzand monahul, a zis : ce folos am eu, daca il va lasa pe acela, aducand bucurie in inima maicii sale si luand intrisarea de la ea o va arunca in inima altei mame ?

37) Acelasi parinte lucra rucodelie multa si lasa o mica parte pentru nevoia sa, iar cealaita o impartea lipsitilor. Dar fiind foamete, a trimis o maica pe fiii ei la dansul sa le dea cateva paini. Auzind aceasta batranul, a zis catre fiu : mai sunt si altii in oras sa le trebuie ca si voua ? Iar el a raspuns : sunt multi. Si a inchis usa dupa el si lacrimand, a zis : mergi, fiule ! Cel ce are purtarea de grija pentru toti, Acela sa faca si pentru voi. Deci, l-a intrebat un frate, zicandu-i : dar nu ti-a fost mila de l-ai lasat asa pe fiul tau ? Batranul i-a raspuns : de nu se va nevoi omul pentru tot lucrul, plata nu va avea.

38) Zis-a un batran : tot viclesugul care nu este deplin viclesug, acela nu este viclesug si toata dreptatea care nu este deplina, nu este dreptate. Caci se aseamana omul care nu are nici ganduri bune nici ganduri rele, pamantului din Sodoma si Gomora, care de vreme ce este sarat nu face nici roada, nici neghina. Pe cand pamantut cel bun rasare si grau si neghina.

39) Iarasi a zis : copilul cel ce isi rosteste cuvantul intre cei mai mari ai sai, este asemenea cu omul ce vara foc in sanul fratelui sau.

40) Un batran a fost intrebat : ce inseamna pentru cuvantul cel desert sa darn seama ? Raspuns-a batranul : orice cuvant s-ar grai despre pricina trupului, vorba desarta este. Numai ce se graieste despre mantuirea sufletului nu este vorba desarta. Mai bine este insa decat toate sa tacem. Daca incepi a grai de bine, la mijloc vine vorba desarta.

41) Zis-a un batran : cel ce fura si cleveteste sau alt pacat face si dupa savarsirea pacatului suspina si se defaima pe sine, vine la pocainta. Dar cel ce are ura in inima sa, ori mananca, ori bea, ori doarme, ori umbla, il mananca pe el ca un venin. De unde se vede ca nedespartit are cu sine pacatul iar rugaciunea i se face spre blestem si toata osteneala ii este neprimita, chiar de si-ar varsa sangele sau pentru Hristos.

42) Zis-a un batran : eu urasc slava desarta a tinerilor, de vreme ce se ostenesc si plata nu au, cautand spre slava omeneasca. Iar alt batran mai iscusit i-a zis : eu le-o iubesc, ca mai bine este si mai de folos, celui tanar a se slavi iar nu a se lenevi. Caci am vazut marindu-se, infranandu-se, priveghind, gol umbland si dragoste castigand si necazuri suferind pentru laudele cele omenesti. Dar vietuind asa, ii vine darul lui Dumnezeu si ii zice : de ce nu te ostenesti pentru tine, ci pentru oameni ? Atunci nu mai ravneste sa caute spre slava omeneasca, ci spre slava lui Dumnezeu. Si auzind batranul cel dintai, a zis : asa este, cu adevarat.

43) Un batran a fost intrebat : oare, bine este sa inveti dumnezeiasca Scriptura ? Iar el a raspuns : oile primesc pasunea, cea buna de la pastor si se induicesc sa manance, iar de

mananca si lucruri din pustie si cand le prinde jig de spini pustietatii, rumega acea pasune si li se indulcesc gurile si, se astampara jigul de spini. Asa si pentru om, buna este deprinderea Sfintelor Scripturi spre pizmuirile dracilor.

44) Un frate l-a intrebat pe un batran, graind : care este fapta sufletului care sa faca roada ? Si i-a raspuns batranul : fapta sufletului este linistea trupului, rugaciunea cea multa a trupului, sa nu vezi greselile straine, numai ale tale. Si de va suferi omul acestea, nu va zabovi sa aduca roada sufletului.

45) Un frate l-a intrebat pe un batran : cum au unii descoperiri si aratari ingeresti ? I-a raspuns batranul : fericit este cel ce isi vede pacatele sale totdeaune, caci acesta totdeauna se tine treaz. Si i-a zis fratele : eu am vazut un frate izgonind dracii din alt frate. Si i-a zis batranul : eu nu voiesc sa izgonesc draci si sa tamaduiesc neputinte, ci doresc si-L rog pe Dumnezeu sa ma urasca pe mine diavolul si sa ma curatesc de gandurile cele spurcate si asa voi fi mare. De isi va curati cineva inima si isi va face fara lene slujba stiut este, ca impreuna cu parintii cei purtatori de minuni se va invrednici Imparatiei celei ceresti.

46) Zis-a un batran : minciuna este omul cei vechi, care se strica dupa poftele inselaciunii, iar adevarul este omul cel nou care s-a zidit dupa Dumnezeu. Zis-a iarasi : radacina lucrurilor bune este adevarul iar minciuna este moartea acestora.

47) Zis-a un batran : sezand eu candva aproape de alt batran, a venit la dansul o fecioara, graind : parinte, am postit doi ani, doar a sasea zi mancand paine si am invatat de rost Testamentul cei Vechi si cel Nou. Ce-mi mai lipseste sa fac ? I-a raspuns batranul : si care este roada acestora la tine ? Facutu-ti-s-a ocara ca cinstea ? Zis-a aceea : nu ! Paguba ta o socotesti ca pe o dobanda, sau pe straini ca pe rudeniile cele dupa trup, sau lipsa ca indestularea ? Iar ea i-a zis : nicidecum ! I-a raspuns batranul : nici n-ai postit cate sase zile, nici n-ai invatat de rost Testamentul Vechi si Nou, ci te inseli pe tine insati. Mergi de acum si incepe a lucra, ca nimic nu ai dobandit !

48) A zis unul din parinti despre smerita cugetare, o pilda, cum ca cedrii au zis trestiilor : cum voi, slabe si neputincioase fiind, nu va frangeti in vremea vijeliei, iar, noi atat de mari fiind, ne sfaramam ? Uneori si din radacina suntem scosi. Si au raspuns trestiile : noi, cand vine vijelia si sufla vanturile, ne pplecam impreuna cu vanturile intr-o parte si in alta si pentru aceasta nu ne rupem. Iar voi, impotrivindu-va vanturilor, va primejduiti. Si a zis batranul : trebuie sa ne dam in laturi cand se intampla cuvant de ocara si sa dam loc maniei si sa nu ne impotrivim si sa cadem in necuviincioase ganduri, cuvinte si lucruri.

49) Doi batrani, de multi ani sedeau impreuna si niciodata nu a fost cearta intre dansii. Si a zis unul catre celalalt : sa ne certam si noi ca oamenii. Iar celalalt a zis : nu stiu cum se face cearta. Al doilea a zis : iata, pun o caramida ln mijloc si zic ca este a mea. Tu zici nu, ca este a ta. Si de aici se face inceputul. Deci, au pus in mijioc caramida si a zis unul catre celalalt : aceasta este a mea ! Si a primit raspuns : nu, ca este a mea ! Si i s-a spus : daca este a ta ia-o si mergi. Si s-au dus, neputand sa se certe intre dansii.

50) A zis un batran : cearta il da pe om maniei, mania il da orbirii, si orbirea il face de lucreaza tot raul.

51) Un frate l-a intrebat pe un batran, zicand : cum se cuvine sa savarsesc masura postului ? Si i-a zis batranul : nimic sa nu faci mai mult decat ceea ce este randuit. Caci multi vrand sa se ridice mai presus de altii, pe urma catusi de putin n-au putut savarsi.

52) S-a intrebat un batran : care este lucrul monahului ? Si si-a zis : dreapta socoteala.

53) Zis-a un batran : mintea cand rataceste o face de sta citirea, privegherea si rugaciunea. Pofta cand se aprinde, o vestejeste foamea, osteneala si sihastria. Mania cand se tulbura, o inceteaza cantarea de psalmi, indelunga rabdare si mila. Acestea daca se vor face in cuviincioase vremi si masuri. Caci cele fara de vreme si masura tin putin. Iar cele ce tin putin, sunt mai mult vatamatoare si nefolositoare.

54) Zis-a un batran : sa nu faci ceva inainte de a cerceta inima ta, daca se face dupa Dumnezeu ceea ce vrei sa faci.

55) Zis-a un batran : toate cele peste masura sunt de la draci.

56) Ziceau batranii : precum focul arde lemnele, asa lucrul calugarului trebuie sa arda patimile.

57) Un frate l-a intrebat pe un batran : spune-mi un cuvant, sa ma mantuiesc ! Iar el a zis : sa ne silim sa lucram cate putin si vom fi vii !

58) Era un monah in Tebaida care avea mare nevointa si petrecere. Si acesta se indeletnicea neincetat cu priveghieri si rugaciuni aratand neagoniseala in chip desavarsit. El lua aminte la post, incat, o data pe saptamana, duminica spre seara, se hranea, mangaindu-si neputinta firii cu legumele ce se intamplau, sau cu verdeturi salbatice. Si multa vreme a petrecut asa. dar aflatorul rautatii, diavolul, zavistuindu-l pentru fapta lui cea buna, s-a silit sa-l surpe cu pacatul mandriei in care si el a cazut. Deci, i-a pus in minte gandurile puterii, zicandu-i ca face prea multa nevointa pe care nimeni altul nu poate s-o faca. Trebuie sa faci si minuni - a zis diavolul - ca si spre nevointa mai osarduitor sa te faci si pe oameni sa-i zidesti, ca vazand ei minunea lui Dumnezeu sa slaveasca pe Tatal nostru cel din ceruri. Sa cerem lucrarea minunilor, caci Insusi Mantuitorul a zis : cereti si vi se va da voua ! Deci aceasta rugaciune cu neincetata cerere trebuie sa o aduci lui Dumnezeu. Iubitorul de oameni, Dumnezeu, insa Cel ce voieste ca toti oamenii sa se mantuiasca, vazand inselaciunea lui si aducandu-si aminte de osteneala si nevointa sa, nu l-a lasat sa fie biruit de vrajmas. Asa i-a venit lui in minte si a socotit, ca zice apostolul : " Nu suntem din destul a socoti ceva de la sine ". Deci, daca unul ca acesta a zis : " nu sunt din destul ", cu cat mai vartos am eu trebuinta de invatatura ! Ma voi duce dar la cutare sihastru si ceea ce imi va zice si ma va sfatui, ca de la Dumnezeu voi primi povatuire spre mantuire. Si era parintele la care avea sa mearga, mare si vestit, sporit in privirea mintii si mult i-a folosit pe cei ce mergeau la dansul. Deci, iesind din chilie a venit la el. Cand a intrat fratele inauntru, a vazut parintele doua maimute sezand

pe umerii fratelui si cu lant de fier legandu-i gatul si la sine fiecare tragandu-l. Batranul a cunoscut ea acestia sunt draci, cel al slavei desarte si cel al mandriei, caci era batranul de Dumnezeu invatat. Deci, suspinand, a lacrimat in ascuns. Si dupa rugaciune si dupa sarutarea frateasca, a sezut tacand un ceas, fiindca acesta era obiceiul la parintii de acolo. Apoi a zis calugarul care mersese : parinte, foloseste-ma si da-mi sfaturi ale caii de mantuire ! Batranul i-a raspuns : nu ma pricep, fiule, la aceasta, caci si eu am nevoie de indreptare. Iar el a zis : nu te feri avvo, sa ma folosesti ca am incredere in tine si m-am hotarat sa primesc sfatut tau ! Iar el iarasi nu se pleca, zicand : nu ma vei asculta si pentru aceasta ma opun. Celalalt sta si il incredinla, zicand : orice imi vei zice, te voi asculta ca pe ingerul Domnului. Atunci i-a zis lui batranul : ia banul acesta si mergi in cetate si cumpara zece paini, zece masuri de vin, zece ocale de carne si adu-le aici ! Fratele auzind, s-a intristat, insa primind, s-a dus. Pe cale multe ganduri ii veneau si nedumeridu-se, isi zicea in sine : ce a socotit batranul cu aceasta ? Si cum voi cumpara bunurile ? Ca se vor sminti mirenii, cand le voi lua. Deci, plangand si rusinandu-se, s-a dus in cetate si prin altcineva a cumparat painea, prin altcineva vinul, dar pentru carne nu se lamurea, zicand : vai mie ticalosul, cum voi cumpara eu carnea, singur, sau prin altul ? Insa, gasind un mirean i-a dat acestuia un ban si cumparand, i-a adus carne calugaruuui. Acela luand carnea si celelalte, le-a dus la batranul. Atunci, i-a zis batranul : stii ca mi-ai dat cuvant, ca orice iti voi zice asculti ! Ia, dar aceasta si dupa rugaciune, mananca o paine si cate o oca de carne si bea cate o masura de vin in fiecare zi si, dupa zece zile, vino iarasi la mine ! Dar el auzind si neindraznind a se impotrivi, luandu-le, s-a dus plangand si zicand intru sine : vai mie, din ce fel de post, la ce am ajuns ! Oare voi face, sau nu ? De nu voi face, voi fi calcator de fagaduinta catre Dumnezeu. Ca mi-am dat cuvantul ca orice imi va cere batranul, am sa fac, primind ca de la Dumnezeu si acum, Doamne, cauta spre ticalosia mea si ma miluieste, iertandu-mi pacatele, ca iata, sunt silit sa fac peste voia si socoteala pe care am avut-o pentru infranarea mea ! Si asa plangand, a venit la chilie. Si precum i-a poruncit batranul, asa a facut. Cand trebuia sa manance, uda bucatele cu lacrimi, zicand catre Dumnezeu : pentru ce m-ai parasit ? Si a petrecut asa cele zece zile, plangand si tanguindu-se si socotindu-se pe sine nevrednic de calugarie. Dumnezeu luand aminte la smerenia lui, i-a dat mangaiere in inima si a cunoscut pentul ce i s-a intamplat sa fie nebagat in seama, dupa cum se socotea. Multumind Iubitorului de oameni Dumnezeu, a zis intru sine : cu adevarat, toata dreptatea omului este ca o carpa lepadata. Si iarasi : de nu va zidi Domnul casa si nu va pazi cetatea, in zadar privegheaza cel ce o zideste, sau cel ce o pazeste. Deci s-a intors la batranul, trudit cu trupul mai mult decat cand se nevoia, nemancand in celelalte saptamani. Si vazandu-l batranul asa smerit si maimutele facute nevazute s-a veselit si bucurandu-se, l-a primit si facand ei rugaciune, au sezut tacand. Apoi a zis batranul : fiule, Iubitorul de oameni, Dumnezeu, te-a certat si nu l-a lasat pe vrajmasul sa te stapaneasca. Caci obiinuieste vicleanul, ca pe cei ce se nevoiesc, cand nu va putea sa-i impiedice de la nevointa, sa-i indemne la cele peste masura, ca prin aceasta sa-i cufunde in groapa mandriei. Si nu este un lucru mai urat de Dumnezeu decat patima aceasta. Deci, tu calatoreste, precum zice Scriptura, pe calea imparateasca si nu te abate in dreapta sau in stanga, ci masura cea din mijloc intrebuintand-o la mancare, cu masura mananca in fiecare seara. Iar de-ti va veni tie nevoie, pentru vreo patima, sau pentru alta pricina, sa strici ceasul cel randuit, sau iarasi peste o zi sa mananci si sa nu te indoiesti. Ca nu suntem sub lege, ci sub dar. Insa cand mananci, sa nu te saturi, ci tine-te in infranare, mai vartos pentru bucatele cele poftitoare si indemnatoare spre lacomie. Cele

proaste iubeste-le totdeauna si inima ta pazeste-o in tot chipul, cautand la smerenie. Ca jertfa lui Dumnezeu, precum zice proorocul, " duhul umilit, inima infranta si smerita, Dumnezeu nu o va urgisi ". Si iarasi : " smeritu-m-am si m-a mantuit Domnul ". Deci, toata nadejdea ta, fiule, aruncand-o spre Dumnezeu, mergi cu pace pe calea ta ! El va scoate ca o lumina dreptatea ta si judecata ta ca miazazi. Deci, asa folosindu-l pe frate si intarindu-l, l-a slobozit. Iar fratele se bucura, multumea Domnului si zicea : " sa ma intoarca pe mine cei ce se tem pe Tine si cei ce stiu marturiile Tale, Doamne ". Si : " certandu-ma, m-a certat Domnul dar mortii nu m-a dat ". Si : " certa-ma-va Dreptul cu mila si ma va mustra ". Si catre sine : " intoarce-te, suflete al meu, la odihna ta, ca Domnul ti-a facut bine tie !", si celelalte. Si asa intrand in chilie, a vietuit dupa sfaturile batranului si a ajuns monah iscusit.

59) Zis-a un batran : credeti-mi mie, fiilor, ca pe cat e de mare lauda si slava unui imparat ce se leapada si se face monah, pe atat este de mare rusinea unui monah care lasa calugaria si se face imparat. Pentru ca cele ce se inteleg de catre gand si de catre minte, sunt mult mai cinstite decat cele simtitoare.

60) Fost-a un batran mare vazator cu mintea si invata asa : puterea pe care am vazut-o stand la lumanare, aceeasi am vazut-o si la imbracamintea monahului cand este primit in manastire.

61) Un frate de la Schit mergand la seceris, s-a dus la un batran si i-a zis : spune-mi, parinte, ce sa fac la seceris ? Zis-a lui batranul : de iti voi zice, ma vei asculta ? Raspuns-a fratele : da, te voi asculta ! Zis-a batranul : de ma asculti, lasa-te de secerisul acesta si intorcandu-te in chilie, fa cele cincizeci de zile, mancand seara paine uscata cu sare si dupa aceea vino si-ti voi vesti ce trebuie sa faci ! Iar fratele mergand si facand cum i-a poruncit, dupa cincizeci de zile a venit iarasi la batran. Batranul cunoscand ca este lucrator, i-a spus cum trebuie sa sada in chilie. Asa ca, s-a aruncat la pamant cu fata in jos trei zile, plangand inaintea lui Dumnezeu. Apoi i-au zis gandurile : te-ai inaltat, te-ai facut mare. Iar el isi aducea neajunsurile lui inaintea sa, zicand : unde sunt toate greselile mele ? Si apoi le numara. Deci, i-au zis iarasi gandurile, schimbandu-se : multe greseli ai facut si nu poti sa te mantuiesti. Dar se impotrivea si el : voi face slujbe lui Dumnezeu si cred ca in bunatatea Lui cea nespusa, va avea mila de mine. Deci, asa luptandu-se, intr-o vreme biruite fiind duhurile, au stat inaintea lui simtitor graind : ne-am tulburat de tine. Iar el le-a zis : pentru ce ? Raspuns-au acelea : cand te inaltam, alergi la smerenie, iar cand te smerim, te inalti, si certandu-le, acelea s-au facut nevazute.

62) Un om avea trei copii si lasandu-i in cetate, s-a dus la o manastire. Petrecand in manastire trei ani, au inceput sa-l supere gandurile, care si puneau in minte aducerea aminte si dorinta de copii si el se mahnea pentru dansii. Nu vestise insa starelului dintru inceput ca are copii. Asadar, vazandu-l pe el parintele mahnit, i-a zis : ce ai de esti mahnit ? Si i-a povestit parintelui ca are trei copii in cetate si voieste sa-i aduca pe ei la manastire. Si i-a dat voie parintele. Deci, mergand fratele, a aflat ca doi dintr-insii murisera, iar unul traia. Luand copilul, s-a intors la manastire si cautandu-l pe staret, l-a aflat in pitarie si i-a adus copilul. Parintele, luand copilul, l-a imbratisat si l-a sarutat. Apoi a zis tatalui : il iubesti ? Acesta i-a raspuns : da ! Atunci a zis parintele : Ia-l si-l

arunca in cuptor, asa cum arde ! Si luand acela fiul cu mainile sale, l-a aruncat in cuptor. Si s-a facut indata vapaia ca roua si nu a ars copilul. Iar tatal lui a primit slava ca patriarhul Avraam.

63) Zis-a un batran : obisnuieste-ti inima cate putin sa zica catre fiecare din frati : acesta ma intrece in ravna pentru Dumnezeu. Si iarasi : acesta este mai osarduitor decat mine. Si asa ajungi sa fii dedesubtul tuturor si locuieste in tine Duhul lui Dumnezeu. Iar de vei defaima vreun om, se departeaza darul lui Dumnezeu de la tine si te da intinaciunilor trupesti si ti se impietreste inima si nici o umilinta nu se afla in tine.

64) Un batran si-a trimis ucenicul in Egipt sa aduca o camila sa-si duca cosnitele. Iar dupa ce a adus fratele camila la Schit, l-a intampinat alt batran si i-a zis : de stiam ca te duci in Egipt ti-as fi zis sa-mi aduci si mie o camila. Si mergand fratele a spus parintelui sau cuvantul batranului. Iar el auzind, i-a zis fratelui : ia camila si du-o la el, si zi-i : iata, nu ne-am terminat cosnitele ! Ia camila si fa-ti treaba si mergi impreuna cu el in Egipt. Apoi adu iarasi camila, ca sa luam si vasele noastre. Si mergand fratele, a incarcat camila cu cosnitele batranului, si s-au dus impreuna in Egipt. Dupa ce a descarcat camila, luand-o, i-a zis batranului : roaga-te pentru mine ! Iar acesta i-a zis : unde te duci ? Zis-a fratele : la Schit, ca sa aduc cosnitele noastre. Batranul auzind aceasta s-a smerit si a pus metanie plangand si zicand : iertati-ma, ca dragostea voastra cea multa mi-a luat roada !

65) Se povestea despre un frate, ca facand cosnite si punandu-le toarte, l-a auzit pe vecinul lui, zicand : ce sa fac, ca targul este aproape si nu am toarte sa pun la cosnitele mele ? Si mergand acela a dezlegat toartele cosnitelor lui si le-a adus la frate, zicand : iata, acestea imi prisosesc, pune-le la cosnitele taie ! Si a facut de a sporit lucrul fratelui, iar pe al sau l-a lasat.

66) Un frate mergand pe drum, a gasit un lemn care cazuse de la o camila. incarcata cu lemne si luandu-l, l-a adus in chilie. Staretul vazand lemnul, i-a zis fratelui : unde l-ai gasit ? Iar fratele a zis : pe drum. Zis-a lui batranul : daca nu cumva era aruncat de vant, daca nimeni nu l-a pierdut, ci vantul din intamplare luandu-l din padure, adu-l inauntru ! Daca nu, mergi si-l pune la locul lui ! Si intorcandu-se fratele, l-a aruncat iarasi in drum.

67) Zis-a un batran : satana este impletitor de funii; pe cat ii dai suvite, impleteste. Iar aceasta o zic despre ganduri. Pe cat le primesti, pe atat se inmultesc si asupra ta se intaresc.

68) Un frate l-a intrebat pe un batran : cum trebuie sa alunge mintea gandurile cele rele ? Si i-a raspuns : nu poate de la sine nicidecum sa faca aceasta, caci nu are o putere ca aceasta. Ci cand napadesc asupra sufletului, indata trebuie sa alerge cu rugaciune catre Cel ce l-a facut pe el si Acela le topeste ca ceara.

69) Zis-a un batran : este unul care face lucruri bune si vicleanul si pune in minte pret mare la un lucru mic, ca sa piarda plata tuturor bunatatilor pe care le face. Sezand eu odata in Oxirinh, la un preot ce facea milostenie, a venit o vaduva cerand putin grau. Si i-a zis ei : adu o panza si-ti voi da. Iar ea a adus si apucand haina cu mana si cautand-o, a

zis : mare este ! Si a rusinat-o pe vaduva. Deci, i-am zis lui : avvo, oare ai vandut graul ? Raspuns-a acela : nu, ci cu milostenie i l-am dat. Atunci eu iarasi am zis : daca l-ai dat ei cu milostenie, de ce te scumpeai la masura si ai rusinat-o ?

70) Un frate se lupta cu gandul mandriei, zicand : acum, suflete, ai ispravit faptele bune. Si vrand fratele sa-l biruiasca, si-a apropiat mana sub cazanul unde ardea foc si a zis catre sine : iata te arzi, nu te mai inalta cu cugetu ! Ca cei trei tineri in mijiocul vapaii fiind si nearzandu-se, nu s-au inaltat cu inima, ci cu multa smerenie laudandu-L pe Dumnezeu in mijlocul cuptorului, ziceau : cu suflete umilite si cu duhuri plecate sa fim primiti inaintea Ta. Iar tu la odihna stand, cugeti inalt. Si cu aceasta a biruit dracul mandriei.

71) Zis-a un batran : de se va osteni omul sa se mustre totdeauna si sa-si defaime sufletul in ascuns, il incredinteaza ca este mai necinstit decat cainii si decat fiarele. Ca acelea n-au maniat pe Facatorul lor si nu vin la judecata, decat sa ma scoale si sa ma munceasca vesnic.

72) Zis-a un batran : de sezi in pustie linistindu-te, sa nu socotesti ca faci vreun lucru mare, ci mai vartos sa te socotesti caine izgonit de oameni si legat, pentru ca musti si sari asupra lor.

73) Zis-a un batran : de vei locui in pustie si vei vedea ca poarta Dumnezeu grija de tine, sa nu ti se inalte inima, caci ridica Dumnezeu ajutorul Sau de la tine. Ci mai vartos zi ca pentru supararea si neputinta ta face Dumnezeti mila cu tine, ca sa rabzi si sa nu te trandavesti.

74) Zis-a un batran : de vei auzi despre vietuirile cele mari ale sfintilor parinti si aprinzandu-te, vei voi sa le urmezi, apuca-te si tu, chemand numele Domnului, ca sa te intareasca pentru lucrul pe care l-ai ales. Si daca cu ajutorul lui Dumnezeu vei savarsi, multumeste Celui ce ti-a ajutat ! Iar de nu vei putea sa savarsesti, cunoaste-ti neputinta si slabiciunea si defaimandu-te, smereste-ti gandul pana la moarte, socotindu-te nevrednic, sarac si nerabdator ! Astfel mustra-ti sufletul totdeauna, ca unul care ai inceput si nu ai savarsit ! Si asa poti si tu sa te mantuiesti.

75) Era un frate la o viata de obste si toate greutatile fratilor le purta si pana la curvie se prihanea, cum ca el a facut. Iar unii din frati nestiind lucrarea lui, au inceput sa carteasca asupra lui zicand : cate rautati face acesta si nimic nu lucreaza. Iar avva stiind lucrarea lui, le zicea fratilor : mai bine o rogojina a lui cu smerenie, decat toate ale voastre cu mandrie. Daca vreti, chiar de la Dumnezeu am sa va incredinlez. Deci, a poruncit sa se aprinda foc si aducandu-se cele trei rogojini ale acelora si rogojina fratelui, a poruncit sa fie aruncate in foc. Dupa ce le-au aruncat, indata au ars toate si a ramas numai a fratelui. Si vazand cei ce mai inainte l-au prihanit pe el, s-au infricosat si i-au pus metanie. Asa l-au cinstit de aici inainte ca pe un parinte.

76) Un monah intalnind pe niste calugarite, s-a ferit din calea lor. Vazand stareta lucrul facut de fratele, a zis cautand la dansul : bine ai facut, fiule, pentru neputinta ta ! De erai monah desavarsit, nu ai fi luat aminte la noi, ca la niste femei.

77) Zis-a un batran : oriunde vei merge, ia aminte de tine totdeauna, ca lacasul Erodiului povatuieste mai inainte de ele (sau de el). Adica, monahul se aseamatia cu Erodiul pentru neaverea de lucru si iubirea de pustie. Oriunde va merge, lacasul sau il are mai inainte de dansul, povatuind si tot locul ii este lacas. Sileste-te, ca in orice loc te vei afla, sa-ti faci canonul si sa nu te lenevesti la rugaciunile cele randuite ! Poarta grija inca si de ganduri, pe cat poti, si tot necazul sa-l ai inaintea ochilor tai. Iar acestea nu se pot ispravi fara de luare aminte si multa osteneala.

78) Se povestea despre avva Macarie, ca mergand odata la biserica sa citeasca pravila, a vazut in afara chiliei unuia dintre frati, multime de draci, din care unii se inchipuiau in muieri ce rosteau cuvinte necuviincioase, altii in copilandri ce vorbeau cuvinte de ocara, altii jucau, iar altii se schimbau in multe forme. Batranui fiind vazator cu mintea, a cunoscut pricina. Si suspinand, si-a zis : negresit, fratele petrece in lenevire si pentru aceasta duhurile cele viclene ii inconjoara chilia. Dupa ce a ispravit pravila, a intrat in chilia fratelui si i-a zis : sunt necajit frate si cred ca de te vei ruga pentru mine, cu adevarat ma va usura Dumnezeu de necazul acesta. El punand metanie batranului, i-a zis : avvo, nu sunt vrednic sa ma rog pentru tine. Insa batranul sta rugandu-l pe frate si zicand : nu ma duc, de nu-mi vei da cuvant ca vei face pentru mine cate o rugaciune in fiecare seara. Asa, a ascultat fratele porunca batranului. Acest lucru l-a facut batranul, vrand sa-i dea pricina sa se roage noaptea. Si, sculandu-se fratele in noaptea viitoare, a facut o rugaciune pentru batranul. Apoi umilindu-se, a zis : ticalosule suflete, pentru un batran ca acesta te-ai rugat, dar pentru tine nu te rogi ? Deci, a facut si pentru sine o rugaciune. Apoi asa facand el in fiecare noapte si savarsind cele doua rugaciuni, in duminica urmatoare, batranul ducandu-se la biserica, i-a vazut pe draci, stand afara din chilia fratelui, ca si mai inainte, dar tristi si posomorati. Si a cunoscut ca pentru rugaciunea fratelui s-au intristat dracii. Astfel, bucurandu-se, a intrat la fratele si a zis : rogu-te mai fa pentru mine inca o rugaciune ! El a ascultat si facand pentru batranul doua rugaciuni, iarasi s-a umilit si si-a zis : o, ticalosule suflete, adauga si pentru tine o rugaciune ! Deci, asa petrecand el si saptamana aceea si facand in fiecare noapte cate patru rugaciuni, duminica iarasi venind batranul, i-a vazut pe draci mai intristati si tacand. Si multumind lui Dumnezeu, cand s-a intors, a intrat iarasi la frate si l-a rugat sa mai adauge pentru dansul inca o rugaciune. Acesta primind si adaugand si pentru sine inca o rugaciune facea in fiecare noapte sase rugaciuni. Cand a trecut batranul, duminica i-a vazut pe draci, stand departe de chilia lui. Dar cum l-au vazut intrand la frate, l-au ocarat, mahnindu-se pentru mantuirea fratelui. Iar batranul, proslavind pe Dumnezeu, a intrat la frate si l-a sfatuit sa nu se leneveasca, ci neincetat sa se roage. Si asa, facandu-se fratele osarduitor la rugaciuni, cu darul lui Dumnezeu, s-au dus dracii cu totul de la dansul.

CAPITOLUL XXVI

PENTRU RABDAREA IN BOLI

1) Un batran adeseori patimea si se imbolnavea. Si s-a intamplat intr-un an sa nu se

imbolnaveasca si s-a intristat cumplit si plangea, zicand : m-a parasit Dumnezeu si nu m-a cercetat.

2) Un batran oarecare sezand deosebi la chilie, s-a imbolnavit. Neavand cine sa-i slujeasca, sculandu-se manca orice gasea in chilie. Si asa a facut multe zile, fiindca nu a venit nimeni sa-l caute. Dupa ce au trecut treizeci de zile, de vreme ce nu venise nimeni la el, a trimis Dumnezeu un inger sa-i slujeasca si a petrecut cu el sapte zile. Apoi si-au adus aminte fratii si au venit sa-l caute. Batand ei la usa, s-a dus ingerul. Iar batranul striga dinauntru : duceti-va de aici fratilor ! Dar ei stricand usa, au intrat si l-au intrebat, pentru ce striga. El le-a raspuns : treizeci de zile am patimit si nimeni nu m-a cercetat si iata, sapte zile sunt de cand a trimis Dumnezeu un inger care imi slujea si cum ati intrat voi, s-a departat de la mine. Acestea zicand, a adormit, iar fratii minunandu-se, au proslavit pe Dumnezeu.

3) Zis-a un batran : de-ti va veni boala, sa nu te scarbesti ! Caci daca vrea Stapanul sa patimesti cu trupui, tu cine esti de te necajesti ? Oare nu El poarta grija de tine in toate ? Sau fara Dansul traiesti ? Rabda, si roaga-l pe El, sa-ti dea cele de folos ! Aceasta este voia Lui, si deci sezi cu indelungata rabdare si mananca din milostenie !

4) Un monah nevoindu-se impotriva satanei, s-a impuns la ochi din greseala dar nu s-a rugat sa mai vada, ci rabda si pentru rabdarea lui i-a daruit Dumnezeu vedere si iarasi a vazut.

CAPITOLUL XXVII

CUM CA DARUL LUI DUMNEZEU LA CEI DESAVARSITI SE FACE TOATE : SI HRANA SI BAUTURA SI HAINA

1) S-a dus unui din parinti la alt parinte. Si venind ceasul al saselea, batranul care l-a primit, a zis ucenicului sau : fa-ne putina linte si uda pesmetii ! Si a facut ucenicul asa. Iar batranul a petrecut vorbind despre lucruri duhovnicesti, de la ceasul al saselea pana a doua zi la acelasi ceas si nu si-a adus aminte de hrana. Atunci iarasi a zis batranul ucenicului : fa-ne noua putina linte, fiule ! Si i s-a raspuns : de ieri am facut-o, avvo. Si asa au mancat batranii.

2) Alt batran oarecare s-a dus la unul din parinti, iar acela fierband putina linte, fiindca sosise seara, a zis celui ce venise : sa citim putin din pravila ! Astfet unul a sfarsit toata Psaltirea, iar celalalt, a rostit din minte cei doi prooroci mari. Si facandu-se dimineata, inchinandu-i-se, s-a dus. Asa ca, pentru rugaciune, au uitat si hrana.

3) Povestit-a ucenicul unui batran iscusit, despre parintele sau, ca odata venind ceasul ai noualea, a voit sa guste ceva. Si punand masa, a stat impreuna cu el la rugaciune. Dupa ce au cantat doi psalmi, a inceput batranul a grai pe de rost, adica fiind in rapire, graia cuvinte potrivite rapirii. Si a petrecut asa pana a doua zi. La al noualea ceas, a doua zi a

incetat, caci mintea ii privea sus, spre tainele ceresti.

4) Teodor cel ce a fost episcop la Rossu povestea : un batran cunoscut de mine a venit odata la mine la lavra Pirghiilor, aproape de Iordan, unde sedeam eu. Si mi-a zis : frate Teodore, fii bun si vino cu mine la muntele Sinai. Eu, neputand sa calc cuvantul batranului, i-am zis : sa mergem ! Dupa ce am trecut Iordspnul, mi-a zis batranul : frate Teodore, vino sa punem metanie, ca pana la muntele Sinai nici unul din noi sa nu manance. Raspuns-am : cu adevarat, parinte, eu nu pot sa fac aceasta. Auzind batranul, departandu-se putin de mine, a pus metanie rugandu-se lui Dumnezeu. Apoi sculandu-se, am calatorit mai departe si pana la sfantul munte Sinai, nimic n-a gustat. Iar acolo, la Sinai, cum am ajuns, impartasindu-se cu Sfintele Taine, a luat si a mancat. Si iarasi de la Sinai ne-am dus la Sfantul Mina, in Alexandria. Cand a sfarsit batranul si drumul acesta, postind si acolo, impartasindu-se, iarasi a mancat. Apoi am venit indarat la Sfanta Cetate (Ierusalim). Si batranul n-a mancat nimic pe cale. Ci impartasindu-se asemenea cu Sfintele Taine, la Sfanta Inviere a lui Hristos, Dumnezeul nostru, a luat si hrana. in toata calatoria aceasta, atat de indelungata, nu a mancat batranul decat de trei ori, fiindca avea darul lui Dumnezeu, care il intarea.

CAPITOLUL XXVIII

CUM CA LA SFARSITUL VIETII, MAI TARE NAPADESC DRACII ASUPRA OMULUI. PENTRU CARE TREBUIE FOARTE A LUA AMINTE

1) Un oarecare Evloghie, scolastic alexandrin, fiind ranit de dragoste dumnezeiasca, lepadandu-se de lume si risipind cele ale sale, afara de putine ce si-a lasat spre chiverniseala si neputand lucra, a socotit cum sa puna in randuiala cele pentru sine. Ca nici in sobor de parinti nu indraznea sa intre, nici singur sa petreaca nu voia. Deci asa aflandu-se, a gasit un bubos, lepadat in targ care nu avea nici maini, nici picioare, decat limba intreaga si mila astepta de la oricine trecea pe langa dansul. Vazandu-l Evloghie, si umilindu-se la inima, s-a rugat lui Dumnezeu si a facut fagaduinta Domnului, zicand : Doamne, pentru numele Tau iau acest bubos si il odihnesc, pana la ziua mortii lui, ca si eu printr-insul, sa ma mantuiesc. Daruieste-mi dar, Doamne, rabdare de a-i sluji ! Apoi, apropiindu-se de bubos, i-a zis : voiesti, sa te iau in casa mea si sa te odihnesc ? Zis-a acela : macar de ai vrea dar eu sunt nevrednic. Si i-a zis Evloghie : ma duc sa aduc un magar si te iau acolo. Deci s-a invoit acela cu multa bucurie. Si aducand magarul, l-a ridicat si l-a dus la gazda sa. Si ingrijea de dansul cu toate cele de trebuinta, spalandu-l, ungandu-l, purtandu-l si cu osardie intru toate slujindu-i, cincisprezece ani. Apoi a napadit diavolul asupra bubosului si salbaticindu-l fara socoteala impotriva lui Evloghie, l-a intaratat spre ocari si vorbe rele. Acela a inceput sa-l ocarasca pe Evloghie, zicand : mancatorule de stapan, ai furat bani straini si poate rob fiind l-ai pradat pe stapanul tau si cu neputinta mea vrei sa tainuiesti ca si cu o facere de bine si m-ai luat la casa ta ca prin mine sa te mantuiesti. Iar Evloghie i se ruga, zicand : nu ! Nu-mi zice astfel de cuvinte !

Spune-mi eu ce te-am mahnit si ma indreptez !

Iar el zicea : nu-ti voiesc aceste momeli, du-ma si ma leapada in targ ! Mai bun imi este mie targul acela decat odihna ta. Evloghie zicea : ma rog, odihneste-te, de orice te mahnesti.

Iar el mai vartos salbaticindu-se de manie, strigand zicea : nu doresc sa fiu cu tine singur ! Gloate voiesc ! I-a zis Evloghie : eu iti aduc acum multime de frati. Iar el necajindu-se iarasi, i-a zis : vai mie ticalosului ! Fata ta nu vreau s-o vad si nici sa-mi aduci pe cei asemenea tie mancatori in zadar ! Si scuturandu-se, iarasi a strigat : nu voiesc, nu voiesc ! In targ voiesc ! O, sila ! Arunca-ma unde m-ai gasit ! Daca ar fi avut maini, n-ar fi pregetat sa se spanzure, sau cu sabie sa se omoare, intr-atata l-au salbaticit dracul. Atunci Evloghie, nepricepand ce sa faca, cu sfatul pustnicilor cei aproape de dansul, a hotarat sa mearga la marele Antonie cu bubosul si sa-i spuna pricina si cum va zice lui acela, asa sa faca. Momindu-l si punandu-l in luntre l-a dus la manastirea ucenicilor marelui Antonie, unde se zicea ca vine sfantul din munte, uneori, la zece zile, alteori la douazeci, spre folosul celor adunati. S-a intamplat ca dupa ce a venit Evloghie, a doua zi a venit si marele Antonie, seara tarziu, imbracat cu o haina de piele (precum Cronie mi-a povestit, care atunci era de fata).

Heretisindu-i pe toti cei ce erau acolo si sezand, intai pe Evloghie l-a chemat pe nume, cu toate ca niciodata nici nu l-a vazut, nici despre dansul n-a auzit ceva. Evloghie, cu toate ca de trei ori a fost chemat de marele Antonie pe nume, n-a raspuns, socotind ca altcineva este chemat de Antonie, cu numete acesta. Iar el iarasi a zis : tie iti zic, celui ce ai venit din Alexandria ! Atunci i-a raspuns Evloghie : ce poruncesti, rogu-te ? I-a zis lui Antonie : de ce ai venit aici ? A raspuns Evloghie : Cel ce ti-a descoperit numele meu si toate cele despre mine ti-a descoperit. Zis-a sfantul : stiu pentru ce ai venit ! Dar inaintea tuturor fratilor spune, ca sa stie si ei ! Atunci a spus Evloghie inaintea tuturor, de fata fiind si bubosul : omule al lui Dumnezeu, pe acest bubos l-am gasit in targ lepadat si trecut cu vederea. Fiindu-mi mila de dansul, m-am rugat lui Dumnezeu sa-mi dea rabdare pentru dansul si m-am fagaduit lui Hristos Dumnezeu ca pana in sfarsit sa-l caut ca pe un bolnav, si el sa odihneasca prin mine iar eu sa ma mantuiesc printr-insul. Asadar, l-am luat la casa mea si iata, de cincisprezece ani, dupa putinta mea, ii slujesc ! Si acum, dupa atata vreme, nu stiu ce rau a patimit de la mine, ca tare ma tulbura. Si am socotit sa-l leapad, fiindca ma sileste la aceasta. De aceea am venit la sfintia ta, sa ma sfatuiesti ce trebuie sa fac si sa te rogi pentru mine, ca tare ma tulbura. Atunci i-a zis Antonie cu glas apasat si aspru : il lepezi, Evloghie ? Dar Cel ce l-a facut nu-l leapada. Tu il lepezi pe el ? Ridica Dumnezeu pe cel mai bun decat tine, si il aduna. Iar Evloghie acestea auzind, s-a sfiit si s-a speriat. Apoi intorcandu-se sfantul catre bubos, a inceput cu vorba a-l bate ca si cu un bici : bubosule, nevrednicule de pamant si de cer, nu incetezi luptandu-te cu Dumnezeu si intaratandu-l pe frate ? Nu stii ca Hristos este Cel ce iti slujeste tie ? Cum indraznesti asupra lui Hristos unele ca acestea a grai ? Oare nu pentru Hristos s-a robit spre slujba ta ? Astfel batandu-l pe bubos cu cuvinte usturatoare, lasandu-i, a vorbit cu ceilalti frati cele spre trebuinta fiecaruia. Apoi iarasi luand cuvantul catre Evloghie si catre bubos a zis : duceti-va, fiilor, cu pace si nu va despartiti unul de aitul, ci lepadand toata mahnirea pe care dracul a bagat-o in voi, cu curata dragoste intoarceti-va la chilia in

care ati zabovit ! Ca ispita aceasta v-a venit de la satana. Fiindca a vazut, ca amandoi sunteti spre sfarsit si de cununi va veti invrednici de la Dumnezeu, el prin tine si tu prin el. Deci nu cugetati altceva, nu cumva venind ingerul, pe care acum Dumnezeu vi-l trimite, sa nu va afle impreuna la un loc si sa va lipsiti de cununi. Grabindu-se barbatii, s-au intors la locul lor cu desavarsita dragoste. Peste trei zile s-a savarsit fericitul Evloghie, si dupa alte treizeci si sapte, s-a dus catre Domnul si cel la trup bubos iar la suflet sanatos. Deci Cronie, zabovind la locurile Tebaidei, s-a pogorat dupa patruzeci de zile la manastirile Alexandriei si s-a intamplat in aceeasi zi a i se savarsi de catre frati, lui Evloghie, pomenirea cea de patruzeci de zile, iar bubosului cea de trei zile. Afland Cronie s-a inspaimantat. Si a povestit parintilor, ceea ce mai inainte a zis pentru ei Antonie. Ca acesta a fost atunci talmaci cuvintelor si celor ce a spus Evloghie catre Antonie, graind elineste si celor ce a raspuns Antonie catre Evloghie si catre bubosul, vorbind in limba egipteana, in care tuturor le vorbea cuviosul, nestiind alta limba.

ADAUS

1) In lavra numita a lui Eptastomu, si care era departe de lavra cuviosului Sava, cam de sapte stadii, era un sihastru minunat, cu numele Ioan si avea si un ucenic care rabdand rautatite ce i se faceau de catre persi in Sfanta Cetate a lui Dumnezeu, il ruga pe batranul sa-i spuna, daca va fi luata cetatea de catre vrajmasi. Iar el intai se lepada, zicand : de unde sa stiu eu despre aceasta, fiind om pacatos ? Dar de vreme ce tanarul sta si se ruga, vrand sa stie, i-a zis batranul lacrimand : fiindca te vad, o fiule, ca voiesti mult sa stii despre aceasta, iti voi spune cate mi-a aratat Dumnezeu. Mai inainte de aceste cinci zile, ma gandeam la aceasta si rugandu-ma m-am vazut rapit inaintea sfantului loc al Golgotei si tot norodul impreuna cu clerul striga : Doamne miluieste ! Cautand eu, L-am vazut pe Domnul nostru Iisus Hristos pironit pe Cruce si pe Prea Sfanta Nascatoare de Dumnezeu, Stapana lumii, rugandu-se pentru norod. Iar El se intorcea de la norod, zicand : nu-i voi asculta, caci Mi-au spurcat Jertfetnicul ! Deci, asa strigand noi cu suspinuri : Doamne miluieste !, am venit la biserica Sfantului Constantin. Eu ducandu-ma sa ma inchin la locul in care s-au aflat cinstitele lemne ale cinstitei si de viata facatoarei Cruci, am vazut ca iesea din locul acela noroi si curgea in biserica iar doi oameni incuviintati stateau acolo. Acestora le-am zis : nu va temeti de Dumnezeu, ca nu putem nici sa ne rugam din pricina noroiului ? De unde este aici atata putoare ? Si ei a raspuns : din faradelegite clericilor locului acestuia. Atunci am zis catre dansii : nu puteti curati noroiul, ca sa fim slobozi sa ne rugam ? Au raspuns : crede, frate, ca nu se vor curati cele de aici in alt chip, decat prin foc. Acestea zicand, batranut a lacrimat. Si i-a zis iarasi ucenicului : iti spun, fiule : s-a hotarat sa mi se taie capul si mult m-am rugat sa fiu iertat si mi s-a descoperit ca este hotarare si trebuie negresit sa se indeplineasca. Pe cand inca vorbea batranul acestea, au venit barbarii asupra lui si ucenicul speriindu-se a fugit iar batranul prins fiind i s-a taiat capul. Dupa ce s-au dus barbarii, intorcandu-se ucenicul si aflandu-l pe batran mort, a plans cu amar si luandu-l l-a ingropat impreuna cu parintii. (+) 2) Erau doi frati mireni in Constantinopol, foarte evlaviosi si care posteau mult. Deci unul venind la Rait, s-a lepadat de toate si s-a facut monah. Dupa catava vreme a venit si fratele lui cel mirean, in Rait, ca sa-l vada. Si zabovind la dansul, l-a vazut pe fratele sau monahul, mancand la al noualea ceas. Si smintindu-se i-a zis : cand erai mirean, nu mancai inainte de a apune soarele. Atunci i-a zis lui monahul : cu adevarat, frate, cand eram in lume, ma

hraneam din urechile mele, caci slava desarta si lauda oamenilor mult ma hraneau si-mi usurau osteneala nevointei.

3) Zis-a unul din fratii sfinti : cand ne rugam catre Domnul, zicand : " nu ne duce pe noi in ispita ", nu zicem ca sa nu ne ispitim, caci acest lucru este cu neputinta, ci ca sa nu fim inghititi de ispita, facand ceva neplacut lui Dumnezeu, caci aceasta este a nu intra in ispita. Sfintii mucenici ispitindti-se prin chinuri si nebiruindu-se, nu au intrat in ispita. Dupa cum nici cel ce se lupta cu vreo fiara pana cand nu va fi mancat de ea, nu cade in ispita. Dupa ce va fi mancat, atunci va intra in ispita.

SFARSIT

si lui Dumnezeu slava !